Bestemmingsplan

Buitengebied, Schaapskooiweg 2 Overdinkel

ad fontem
RUIMTELIJK ADVIES

Plangegevens

Naam:	**Buitengebied, Schaapskooiweg 2 Overdinkel**
Plantype:	**bestemmingsplan**
IMRO:	**NL.IMRO.0168.bp008vzp22ph04-0401**
Status:	**vastgesteld**

Datum: 9 februari 2024

Projectnummer: 20AF196

Opdrachtgever:

Opsteller: **Ad Fontem Juridisch Bouwadvies BV**
Stationsstraat 37
7622 LW BORNE
T) 074 – 255 7020
E) info@ad-fontem.nl

ad fontem
RUIMTELIJK ADVIES

Buitengebied, Schaapskooiweg 2 Overdinkel

Inhoudsopgave

Toelichting 5

Hoofdstuk 1 Inleiding 5
1.1 Aanleiding 5
1.2 Ligging en begrenzing plangebied 5
1.3 Vigerend bestemmingsplan 6
1.4 De bij het plan behorende stukken 7
1.5 Leeswijzer 7

Hoofdstuk 2 Het plan 8
2.1 Huidige situatie 8
2.2 Toekomstige situatie 9

Hoofdstuk 3 Beleid 13
3.1 Rijksbeleid 13
3.2 Provinciaal beleid Overijssel 15
3.3 Gemeentelijk beleid 23

Hoofdstuk 4 Omgevingsaspecten 29
4.1 Vormvrije m.e.r.-beoordeling 29
4.2 Milieuzonering 30
4.3 Geur 31
4.4 Bodem 33
4.5 Geluid 34
4.6 Luchtkwaliteit 35
4.7 Externe veiligheid 36
4.8 Water 38
4.9 Ecologie 41
4.10 Archeologie en Cultuurhistorie 44
4.11 Verkeer / parkeren 45

Hoofdstuk 5 Juridische toelichting 48
5.1 Planopzet en systematiek 48
5.2 Toelichting op de regels 48

Hoofdstuk 6 Economische uitvoerbaarheid 52

Hoofdstuk 7 Maatschappelijke uitvoerbaarheid 53
7.1 Vooroverleg 53
7.2 Zienswijzen 53

Bijlagen bij toelichting 55

Bijlage 1 KGO-plan Schaapskooiweg 2 56

Bijlage 2 Ladderonderbouwing 78

Bijlage 3 Aanmeldnotitie 90

Bijlage 4 Verkennend bodemonderzoek kampeerterrein 104

Bijlage 5 Verkennend bodemonderzoek bebouwing 171

Bijlage 6 Watertoets 241

Bijlage 7 Quickscan natuurwaarden 247

Bijlage 8 Stikstof-berekening 276

Regels 309

Hoofdstuk 1 Inleidende regels 310
Artikel 1 Begrippen 310
Artikel 2 Wijze van meten 317

Hoofdstuk 2 Bestemmingsregels 318
Artikel 3 Agrarisch - 2 318
Artikel 4 Natuur - Natuur en bos 321
Artikel 5 Recreatie - Kampeerterrein 323
Artikel 6 Waarde - Archeologie 2 326
Artikel 7 Waarde - Natuur en landschap 328
Artikel 8 Waterstaat - Herinrichting beek 329
Artikel 9 Waterstaat - Waterbergingsgebied 330

Hoofdstuk 3 Algemene regels 331
Artikel 10 Anti-dubbeltelregel 331
Artikel 11 Algemene gebruiksregels 332
Artikel 12 Algemene aanduidingsregels 333
Artikel 13 Algemene afwijkingsregels 335
Artikel 14 Overige regels 336

Hoofdstuk 4 Overgangs- en slotregels 337
Artikel 15 Overgangsrecht 337
Artikel 16 Slotregel 338

Bijlagen bij de regels 339

Bijlage 1 Ruimtelijk kwaliteitsplan 340

Bijlage 2 Definitief besluit Dinkelland 343

Toelichting

Hoofdstuk 1 Inleiding

1.1 Aanleiding

Voor de locatie Schaapskooiweg 2 in Overdinkel is een plan ontwikkeld. De initiatiefnemers willen de recreatieve (verblijfs)mogelijkheden op het perceel uitbreiden door het agrarisch bedrijf om te schakelen naar een recreatieve functie. Deze ontwikkeling past niet binnen het geldende bestemmingsplan, waardoor een herziening van het bestemmingsplan noodzakelijk is.

In het kader van de Kwaliteitsimpuls Groene Omgeving worden de gronden die door het waterschap ten behoeve van het project Ruhenbergerbeek als natuur zijn ingericht eveneens opgenomen in dit bestemmingsplan. De initiatiefnemer is verantwoordelijk voor het beheer en onderhoud van het (botanisch) grasland, de nieuwe bomengroepen en struiken en het struinpad. Op grond van het geldende bestemmingsplan geldt de bestemming Agrarisch - 2 met onder andere de dubbelbestemming 'Waarde - Natuur en landschap'. Daarmee prevaleert planologisch gezien het agrarische gebruik. Om (juridisch-planologisch) te borgen dat de gronden bestemd zijn voor natuurdoeleinden wordt de bestemming voor die gronden door middel van dit bestemmingsplan gewijzigd naar de bestemming 'Natuur - Natuur en bos'. Voorliggend bestemmingsplan is opgesteld om de voorgenomen ontwikkeling mogelijk te maken.

1.2 Ligging en begrenzing plangebied

Ligging

Het plangebied is gelegen aan de Schaapskooiweg 2 te Overdinkel. Het plangebied is gelegen op een afstand van 200 meter ten noordoosten van de kern Overdinkel. Het plangebied is gelegen in het buitengebied van de gemeente Losser aan de Ruhenbergerbeek. In figuur 1.1 is de ligging van het plangebied ten opzichte van de kern Overdinkel weergegeven.

Figuur 1.1: Ligging plangebied (bron: Atlas van Overijssel)

Begrenzing

Het plangebied betreft het agrarisch bouwperceel aan de Schaapskooiweg 2 te Overdinkel en enkele gronden die in het kader van de herinrichting van de Ruhenbergerbeek door het waterschap zijn heringericht (natuur). Het plangebied staat kadastraal bekend als gemeente Losser, sectie Q, nummer 1974, 1975 en deels 1967, 1977 en 815. In figuur 1.2 is de begrenzing van het plangebied globaal weergegeven.

Figuur 1.2: Begrenzing plangebied (bron: Atlas van Overijssel)

1.3 Vigerend bestemmingsplan

Het plangebied is gelegen binnen de grenzen van het bestemmingsplan 'Partiële herziening Buitengebied, verzamelplan 2022', vastgesteld op 16 mei 2023 en voorzien van de bestemming 'Agrarisch - Agrarisch bedrijf', de functieaanduiding 'kampeerterrein', de functieaanduiding 'museum' en de gebiedsaanduiding 'reconstructiewetzone - verwevingsgebied'. In figuur 1.3 is een uitsnede van de verbeelding van het bestemmingsplan 'Partiële herziening Buitengebied 2017, verzamelplan 2017' weergegeven.

Figuur 1.3: Uitsnede verbeelding bestemmingsplan 'Partiële herziening Buitengebied 2017,

verzamelplan 2017' (bron: ruimtelijkeplannen.nl)

De voor 'Agrarisch - Agrarisch bedrijf' aangewezen gronden zijn onder andere bestemd voor een grondgebonden agrarisch bedrijf, een museum/expositieruimte ter plaatse van de aanduiding 'museum' en een kleinschalig kampeerterrein ter plaatse van de aanduiding 'kampeerterrein'.

Op grond van de begripsbepaling van het bestemmingsplan wordt een kleinschalig kampeerterrein aangemerkt als: *een terrein of plaats, geheel of gedeeltelijk ingericht voor toeristisch kamperen, en blijkens die inrichting bestemd om daarop gelegenheid te geven tot het plaatsen of geplaatst houden van maximaal 25 kampeermiddelen ten behoeve van recreatief nachtverblijf.*

De voor 'Agrarisch - 2' aangewezen gronden zijn onder andere bestemd voor agrarische cultuurgrond, het behoud, het herstel en de ontwikkeling van de landschappelijke waarden, doeleinden van natuurontwikkeling en agrarisch natuurbeheer, extensieve dagrecreatie en waterhuishoudkundige voorzieningen, waaronder waterberging.

De gronden met de dubbelbestemming 'Waarde - Natuur en landschap' zijn behalve voor de andere daar voorkomende bestemmingen, mede bestemd voor het behoud, herstel of duurzame ontwikkeling van de wezenlijke natuurlijke kenmerken en waarden van de Natuurnetwerk Nederland (NNN), wat in ieder geval de verplichting inhoudt van behoud van areaal, kwaliteit en samenhang van de betrokken gebieden. Daar waar de bestemming 'Waarde - natuur en landschap' samenvalt met de bestemming 'Agrarisch -1' of 'Agrarisch - 2' prevaleert het agrarische gebruik.

De initiatiefnemers zijn voornemens de recreatieve (verblijfs)mogelijkheden op het perceel uitbreiden door het agrarisch bedrijf om te schakelen naar een recreatieve functie. Deze ontwikkeling past niet binnen het geldende bestemmingsplan, waardoor een herziening van het bestemmingsplan noodzakelijk is.

1.4 De bij het plan behorende stukken

Het onderhavige bestemmingsplan 'Buitengebied, Schaapskooiweg 2 Overdinkel' bestaat naast deze toelichting uit de volgende stukken.

- Verbeelding (identificatie NL.IMRO.0168.bp008vzp22ph04-0401);
- Bijlagen bij de toelichting;
- Regels;
- Bijlagen bij de regels.

1.5 Leeswijzer

De toelichting van het bestemmingsplan kent de volgende opbouw. In hoofdstuk 2 worden de huidige situatie en het te realiseren plan beschreven. Hoofdstuk 3 schetst het beleidskader. In hoofdstuk 4 worden de resultaten van de uitgevoerde omgevingsonderzoeken behandeld. In hoofdstuk 5 wordt het bestemmingsplan in juridisch opzicht toegelicht. In hoofdstuk 6 wordt ingegaan op de economische uitvoerbaarheid en in hoofdstuk 7 wordt ten slotte de maatschappelijke uitvoerbaarheid belicht.

Hoofdstuk 2 Het plan

2.1 Huidige situatie

Op het perceel Schaapskooiweg 2 in Overdinkel werd al sinds 1924 een agrarisch bedrijf geëxploiteerd. In 1924 werd de boerderij met de daarbij horende 5 hectare grond door de opa van de initiatiefnemer gekocht. De heidegrond rondom de boerderij werd ontgonnen en zodoende vruchtbaar gemaakt. De vader van de initiatiefnemer was de volgende generatie die de boerderij heeft voortgezet (en uitgebreid met vee en grond) waarna vervolgens de initiatiefnemer op zijn beurt het agrarisch bedrijf heeft overgenomen. De boerderij aan de Schaapskooiweg 2 werd daarom door drie generaties als agrarisch bedrijf geëxploiteerd.

Vanaf 2015 is het idee ontstaan om naast het agrarisch bedrijf ook camperplaatsen bij de boerderij te beginnen. Door de aanleg van 25 camperplaatsen is Camperplaats Skop'nboer ontstaan in het mooie glooiende landschap van Twente aan de Ruhenbergerbeek. Door de landelijke ligging biedt de camperplaats rust, ruimte en gemoedelijkheid, iets waar de recreant voor Camperplaats Skop'nboer expliciet voor komt. In figuur 2.1 is een vogelvlucht van het perceel Schaapskooiweg 2 te Overdinkel weergegeven.

Figuur 2.1: Luchtfoto plangebied (bron: Cyclomedia)

Op het agrarisch perceel zijn naast de camperplaatsen een voormalige kapschuur, een voormalige veestal, een boerderij en een woonhuis aanwezig. Daarnaast zijn er nog drie kuilvoerplaten aanwezig. De initiatiefnemer beschikt reeds over een omgevingsvergunning voor het (ver)bouwen van de kapschuur naar zes plattelandskamers.

De initiatiefnemer heeft als gevolg van de camperplaats door de jaren heen aanzienlijk veel geïnvesteerd in het landschap. In en rondom het plangebied zijn reeds meerdere landschappelijke ingrepen doorgevoerd en landschapselementen aangeplant.

Daarnaast is de initiatiefnemer met waterschap Vechtstromen overeengekomen dat een deel van de gronden van initiatiefnemer aan de noordzijde van het plangebied (in figuur 2.1 aan de onderzijde van het figuur) gebruikt mogen worden ten behoeve van de aanpassing en herinrichting van de Ruhenbergerbeek. Het Nederlandse deel van de beek wordt aangepast met als doel het natuurlijke karakter van de beek te bevorderen. Op de gronden van de initiatiefnemer wordt botanisch grasland en een soort moerasgrond gerealiseerd en worden bomengroepen aangeplant om het landschap te herstellen en te versterken. Tevens wordt er in dit gebied een onverhard struinpad gerealiseerd om het nieuwe landschap te kunnen beleven. In figuur 2.2 is dit weergegeven. Het inrichtingsplan Ruhenbergerbeek is in bijlage 1 van het in Bijlage 1 bij dit bestemmingsplan opgenomen KGO-plan Schaapskooiweg 2

opgenomen.

Figuur 2.2: Inrichtingsplan Ruhenbergerbeek (bron: waterschap Vechtstromen)

2.2 Toekomstige situatie

Met de voorgenomen ontwikkeling worden de (verblijfs)recreatieve mogelijkheden op het perceel uitgebreid en worden de agrarische bedrijfsactiviteiten op het perceel beëindigd. Met de uitbreiding van de recreatieve mogelijkheden wil de initiatiefnemer het volgende realiseren:

- Uitbreiding van het aantal camperplaatsen van 25 camperplaatsen naar 49 camperplaatsen voor kampeerauto's, niet zijnde caravans.
- Realisatie van zes plattelandskamers in de voormalige kapschuur (is reeds een omgevingsvergunning voor verleend).
- Het realiseren van zes glampingplaatsen (tent). Glamping is een combinatie van glamour en camping en heeft dan ook betrekking op luxe kamperen, waarbij in een luxe, bijzonder vormgegeven tent overnacht kan worden.
- De voormalige agrarische schuur te verbouwen en om te zetten naar een recreatieve functie. Concreet betekent dit dat het gebouw dient als receptie (in de huidige situatie reeds als zodanig verbouwd en in gebruik genomen) ten behoeve van de camperplaatsen. Daarnaast wordt de schuur verbouwd voor dagrecreatieve activiteiten in de vorm van:
  1. Gemeenschappelijke zaal/ruimte voor gasten van de camperplaats ten behoeve van dagactiviteiten ondersteunend aan de camping (bijvoorbeeld bingo-avonden, spelletjesavonden- en middagen en arrangementen en overige activiteiten gericht op het vermaak van de campinggasten). Daarbij zal ondergeschikte horeca ten behoeve van de recreatieve functie mogelijk worden gemaakt zodat het mogelijk is om tijdens de activiteiten ondersteunend aan de recreatieve activiteiten eten en drinken te nuttigen. Er wordt geen zelfstandige horecagelegenheid geëxploiteerd.
  2. Een deel van de gemeenschappelijke ruimte/zaal kan ook gebruikt worden als vergaderlocatie ("bleisure");

3. Het realiseren van een ondergeschikte en kleinschalige ruimte voor de verkoop van streekeigen producten.
4. Steunpunt Tourist Info Losser. Bij het Tourist Info Losser kan men terecht voor informatie over alle bezienswaardigheden, accommodaties, evenementen en horeca in Losser. Tevens kunnen er wandel- en fietsroutekaarten worden verkregen. Het steunpunt zal door de initiatiefnemer worden geëxploiteerd zodat (dag)recreanten geïnformeerd kunnen worden over alle recreatieve mogelijkheden die Losser te bieden heeft.
5. In de schuur wordt tevens een rustpunt gecreëerd die opengesteld wordt voor dagrecreanten in het buitengebied van Losser. Bij het rustpunt worden kleine snacks (taart, koeken), koffie, thee en frisdranken aangeboden.

Figuur 2.3: Inrichtingsplan Schaapskooiweg 2 Overdinkel (bron: Ad Fontem ruimtelijk advies)

De totale ontwikkeling wordt voorzien van een goede landschappelijke inpassing (zie Bijlage 1). In figuur 2.3 is de landschappelijke inpassing van het erf weergegeven, waarbij aangesloten wordt bij de kenmerken van het oude hoevenlandschap/kampenlandschap. Het kampenlandschap wordt gekenmerkt als een kleinschalig landschap met bebouwing gesitueerd in verspreide erven. Het werd ontwikkeld nadat de complexen met de grote essen 'bezet' waren en een volgende generatie boeren nieuwe ontwikkelingsruimte zocht. Die vonden ze bij kleine dekzandkopjes die individueel werden ontgonnen. Dit leidde tot een landschap dat de zelfde opbouw kent als het essenlandschap, alleen in een meer

kleinschalige, meer individuele en jongere variant. Deze kleinere maat en schaal is tevens de reflectie van de natuurlijke ondergrond. Essenlandschap in het klein met samenhangend systeem van es/kamp, erf op de flank, natte laagtes en – voormalige – heidevelden. De diversiteit in en rondom het plangebied is zichtbaar. Zo liggen de gronden rondom de Ruhenbergerbeek lager dan de gronden ter plaatse van de eskop. Logischerwijs zijn de gronden nabij de beek natter, groeit er voornamelijk wilg en els en zijn de gronden van het kamp droger en groeit er o.a. eik met divers bosplantsoen. De esranden met taludbegroeiing zijn nog herkenbaar op de historische topografische kaart van rond 1900 en vormen ook nu nog de begrenzing van een stuk eigendom. De kenmerkende structuren van het kampenlandschap worden op en rond het erf versterkt door het gebruik van landschapselementen en erfbeplanting zoals erfbomen, beukenhagen en een boomgaard.

Bij de plattelandskamers wordt de uitheemse beplanting verwijderd en vervangen door een boerenhaag (D). Ten zuiden van de plattelandskamers zijn reeds twee bestaande bomen aanwezig. Daarnaast wordt de herkenbaarheid van het eskopje ten oosten van het erf versterkt door de esrand te herstellen (40 meter). De aanplant zal bestaan uit meidoorn, krentenboompje en hazelaar in een gelijke verdeling (G). De esrand ten oosten van het kamp bestaat reeds uit wat beplanting en zal worden versterkt met aanplant van vlier, meidoorn en hazelaar. De esrand ten oosten van de kamp bestaat reeds uit wat beplanting (braam, eik, varen) en zal worden versterkt met aanplant van vlier, sleedororn, meidoorn en hazelaar (G). De overige reeds bestaande houtsingels worden behouden.

Tussen de glampingplaatsen en camperplaatsen wordt een struweelhaag aangeplant (H) met de soorten meidoorn, kardinaalsmuts, krentenboompje, hondsroos en sleedoorn. Naast het gebouw ten behoeve van de dagrecreatie (C) wordt een bloemenweide ingezaaid. De bestaande vijver (M) is reeds voorzien van inheemse beplanting (M). De bestaande uitheemse beplanting (laurier) langs de Ruhenbergerbeek zal in samenwerking met het waterschap verwijderd moeten worden. Tot slot blijft de bestaande elzensingel in het zuiden van het plangebied (K) behouden.

In het kader van de Kwaliteitsimpuls Groene Omgeving worden aan de noordzijde van het plangebied dode houtopstanden verwijderd en wordt een nieuwe houtwal aangeplant met boom- en struikvormers over een lengte van circa 80 meter om de herkenbaarheid van het eskopje te vergroten (nummer 1 in figuur 2.4). Om een bijdrage te leveren aan de biodiversiteit en ecologische waarden wordt de kwaliteit van de poel verhoogd door het opschonen van de poel en de houtopslag langs de poel af te zetten (nummer 2). Daarnaast worden er op het erf en de bestaande en nieuwe houtwallen nest (en schuil)gelegenheden voor vogels, vleermuizen en insecten aangebracht zodat diverse soorten zich kunnen vestigen op het erf.

Om de belevingswaarde van de es en het landschap te vergroten wordt een klompenpad (nummer 5) aangelegd langs de houtwallen en de rand van de es die aansluit bij het struinpad. Een klompenpad is open tussen zonsopgang en zonsondergang en is bedoeld voor wandelaars die houden van rust en landschap. In figuur 2.4 en Bijlage 1 zijn de aanvullende kwaliteitsprestaties weergegeven.

Figuur 2.4: Aanvullende kwaliteitsprestaties Schaapskooiweg 2 Overdinkel (bron: Ad Fontem ruimtelijk advies)

Met dit voorliggende bestemmingsplan wordt de voorgenomen ontwikkeling mogelijk gemaakt. De bestemming 'Agrarisch - Agrarisch bedrijf' wordt daarbij gewijzigd in de bestemming 'Recreatie - Kampeerterrein. Daarnaast worden de gronden van de initiatiefnemer die door het waterschap Vechtstromen in het kader van de herinrichting van de Ruhenbergerbeek zijn heringericht, voorzien van de bestemming 'Natuur - Natuur en bos'. Daarmee zijn de gronden primair bestemd voor natuurdoeleinden.

Hoofdstuk 3 Beleid

3.1 Rijksbeleid

3.1.1 Nationale Omgevingsvisie (NOVI)

De Nationale Omgevingsvisie (NOVI) biedt een duurzaam perspectief voor de Nederlandse leefomgeving. Hiermee kunnen we inspelen op de grote uitdagingen die voor ons liggen. De NOVI biedt een kader, geeft richting en maakt keuzes waar dat kan. Tegelijkertijd is er ruimte voor regionaal maatwerk en gebiedsgerichte uitwerking. Omdat de verantwoordelijkheid voor het omgevingsbeleid voor een groot deel bij provincies, gemeenten en waterschappen ligt, kunnen inhoudelijke keuzes in veel gevallen het beste regionaal worden gemaakt. Met de NOVI zet de Rijksoverheid een proces in gang waarmee keuzes voor onze leefomgeving sneller en beter gemaakt kunnen worden.

Aan de hand van een toekomstperspectief op 2050 brengt de NOVI de langetermijnvisie in beeld. Op nationale belangen wil het Rijk sturen en richting geven. Die komen samen in vier prioriteiten:

- Ruimte voor klimaatadaptatie en energietransitie;
- Duurzaam economisch groeipotentieel;
- Sterke en gezonde steden en regio's;
- Toekomstbestendige ontwikkeling van het landelijk gebied.

De druk op de fysieke leefomgeving in Nederland is zo groot, dat belangen soms botsen. Het streven vanuit de NOVI is combinaties te maken en win-win situaties te creëren. Soms zijn er scherpe keuzes nodig en moeten belangen worden afgewogen. Hiertoe gebruikt de NOVI drie afwegingsprincipes:

- Combinaties van functies gaan voor enkelvoudige functies: In het verleden is scheiding van functies vaak te rigide gehanteerd. Met de NOVI wordt gezocht naar maximale combinatiemogelijkheden tussen functies, gericht op een efficiënt en zorgvuldig gebruik van de ruimte;
- Kenmerken en identiteit van een gebied staan centraal: wat de optimale balans is tussen bescherming en ontwikkeling, tussen concurrentiekracht en leefbaarheid, verschilt van gebied tot gebied. Sommige opgaven en belangen wegen in het ene gebied zwaarder dan in het andere;
- Afwentelen wordt voorkomen: het is van belang dat de leefomgeving zoveel mogelijk voorziet in mogelijkheden en behoeften van de huidige generatie van inwoners zonder dat dit ten koste gaat van die van toekomstige generaties.

Conclusie

De voorgenomen ontwikkeling voorziet in de herontwikkeling van een voormalig agrarisch bedrijfsperceel. Daarmee is de vierde pijler "toekomstbestendige ontwikkeling van het landelijk gebied" relevant. In de NOVI wordt voor het landelijk gebied aangegeven dat een toekomstbestendige ontwikkeling van het landelijk gebied vraagt om een verantwoorde herinrichting van het landelijk gebied en een verbetering van de milieukwaliteit. Bij ontwikkelingen in het landelijk gebied moet cultureel erfgoed en unieke landschappelijke en natuurlijke kwaliteiten behouden en versterkt worden. Waar mogelijk en gewenst dienen nieuwe kwaliteiten toegevoegd te worden. Voor een landelijk gebied dat zich toekomstbestendig kan ontwikkelen, is nodig dat de bereikbaarheid, de economische kracht en de beschikbaarheid van voorzieningen ook voldoende worden meegenomen in het Nationaal Programma Landelijk gebied. Vrijkomende agrarische bebouwing kan gebruikt worden voor het ontwikkelen van nieuwe functies en woonconcepten.

Als gevolg van de voorgenomen ontwikkeling worden voormalige agrarische bedrijfsgebouwen gebruikt ten behoeve van recreatief (nacht)verblijf, waarmee een nieuwe economische functie/drager aan het perceel wordt toegevoegd en het erf een toekomstbestendige invulling krijgt. De voorgenomen ontwikkeling wordt landschappelijk ingepast waardoor de ruimtelijke kwaliteit van het erf en de omgeving verbeterd. Daarnaast worden de natuurgronden langs de Ruhenbergerbeek voorzien van de bestemming 'Natuur - Natuur en bos' om te borgen dat de gronden primair zijn bestemd voor natuur. De voorgenomen ontwikkeling wordt op basis van de Kwaliteitsimpuls Groene Omgeving van de provincie Overijssel en de beleidsnotitie 'Buitengebied met ruimtelijke kwaliteit' mogelijk gemaakt. Op basis hiervan kan geconcludeerd

worden dat de voorgenomen ontwikkeling past binnen de prioriteiten van de NOVI. Er wordt een bijdrage geleverd aan de toekomst van het landelijk gebied.

3.1.2 Ladder voor duurzame verstedelijking

Artikel 3.1.6 van het Besluit ruimtelijke ordening (Bro) schrijft voor dat van een nieuwe 'stedelijke ontwikkeling' die in een bestemmingsplan wordt mogelijk gemaakt moet worden aangetoond dat er sprake is van een behoefte. De toelichting bij het bestemmingsplan bevat daartoe een beschrijving van de behoefte aan die ontwikkeling. Indien het bestemmingsplan die ontwikkeling mogelijk maakt buiten het bestaand stedelijk gebied, bevat een toelichting tevens een motivering waarom niet binnen het bestaand stedelijk gebied in die behoefte kan worden voorzien. Dit wordt de 'Ladder Duurzame Verstedelijking' genoemd.

De beschrijving van de behoefte aan de betreffende, 'stedelijke ontwikkeling', moet inzichtelijk maken of, in relatie tot het bestaande aanbod, concreet behoefte bestaat aan de desbetreffende ontwikkeling. Die behoefte moet dan worden afgewogen tegen het bestaande aanbod, waarbij moet worden gemotiveerd dat rekening is gehouden met het voorkomen van leegstand.

De stappen schrijven geen vooraf bepaald resultaat voor, omdat het optimale resultaat moet worden beoordeeld door het bevoegd gezag dat de regionale en lokale omstandigheden kent en de verantwoordelijkheid draagt voor de ruimtelijke afweging met betrekking tot die ontwikkeling.

Onderhavig plan

De voorgenomen ontwikkeling maakt de uitbreiding van een kampeerterrein mogelijk. De camperplaatsen op het perceel worden uitgebreid van 25 plaatsen naar 49 plaatsen en er worden zes glampingtenten gerealiseerd. Daarnaast wordt de bestaande bebouwing omgebouwd voor zowel dagrecreatie als de kampeerplaatsen (receptie, gezamenlijke verblijfsruimte).

De Laddertoets moet worden uitgevoerd wanneer er sprake is van een nieuwe stedelijke ontwikkeling. In artikel 1.1.1 onder i van het Bro is een nadere omschrijving van het begrip stedelijke ontwikkeling vastgelegd. Als stedelijke ontwikkeling wordt genoemd: 'ruimtelijke ontwikkeling van een bedrijventerrein of zeehaventerrein, of van kantoren, detailhandel, woningbouwlocaties of andere stedelijke voorzieningen.' Ook recreatie wordt in jurisprudentie benoemd als een stedelijke ontwikkeling.

Hoewel op grond van het geldende bestemmingsplan reeds een kleinschalig kampeerterrein voor maximaal 25 kampeermiddelen is toegestaan, wordt het aantal camperplaatsen als gevolg van dit plan uitgebreid naar 49 camperplaatsen en worden er zes glampingtenten toegevoegd. Daardoor moet het plan worden aangemerkt als een nieuwe stedelijke ontwikkeling als bedoeld in artikel 3.1.6, tweede lid van het Besluit ruimtelijke ordening.

Wanneer er sprake is van een nieuwe stedelijke ontwikkeling dient de toelichting van het bestemmingsplan een beschrijving van de behoefte aan de ontwikkeling te bevatten. Als de nieuwe stedelijke ontwikkeling voorziet in een behoefte en gepland is binnen bestaand stedelijk gebied dan wordt voldaan aan de Ladder. Als de ontwikkeling buiten bestaand stedelijk gebied is gepland, moet volgens artikel 3.1.6 lid 2 Besluit ruimtelijke ordening gemotiveerd worden waarom niet binnen bestaand stedelijk gebied in die behoefte kan worden voorzien. Hieronder wordt het plan getoetst aan de Ladder voor duurzame verstedelijking.

De laddertoets is uitgevoerd en is als Bijlage 2 bij de toelichting van dit bestemmingsplan opgenomen. Op basis van de Laddertoets wordt geconcludeerd dat het plan voorziet in een actuele behoefte en dat het plan vanwege het ontbreken van de beschikbaarheid en geschiktheid van locaties binnen bestaand stedelijk gebied, niet binnen bestaand stedelijk gebied gerealiseerd kan worden. Derhalve wordt geconcludeerd dat het plan voldoet aan de Ladder voor duurzame verstedelijking.

3.2 Provinciaal beleid Overijssel

3.2.1 Omgevingsvisie Overijssel

De Omgevingsvisie Overijssel geeft de provinciale visie op de fysieke leefomgeving van Overijssel weer. Hierin worden onderwerpen als ruimtelijke ordening, milieu, water, verkeer en vervoer, ondergrond en natuur aangehaald in samenhang voor een duurzame ontwikkeling van de leefomgeving. De Omgevingsvisie is onder andere een structuurvisie onder de Wet ruimtelijke ordening.

Duurzaamheid, ruimtelijke kwaliteit en sociale kwaliteit zijn de leidende principes of 'rode draden' bij alle initiatieven in de fysieke leefomgeving in de provincie Overijssel.

3.2.2 Omgevingsverordening Overijssel

De provincie beschikt over een palet aan instrumenten waarmee zij haar ambities realiseert. Het gaat er daarbij om steeds de meest optimale mix van instrumenten toe te passen, zodat effectief en efficiënt resultaat wordt geboekt voor alle ambities en doelstellingen van de Omgevingsvisie. De keuze voor inzet van deze instrumenten is bepaald aan de hand van een aantal criteria. In de Omgevingsvisie is bij elke beleidsambitie een realisatieschema opgenomen waarin is aangegeven welke instrumenten de provincie zal inzetten om de verschillende onderwerpen van provinciaal belang te realiseren.

Eén van de instrumenten om het beleid uit de Omgevingsvisie te laten doorwerken is de Omgevingsverordening Overijssel van de provincie Overijssel. De Omgevingsverordening is het provinciaal juridisch instrument dat wordt ingezet voor die onderwerpen waarvoor de provincie eraan hecht dat de doorwerking van het beleid van de Omgevingsvisie juridisch geborgd is.

3.2.3 Uitvoeringsmodel Omgevingsvisie Overijssel

De opgaven, kansen, beleidsambities en ruimtelijke kwaliteitsambities voor de provincie zijn in de Omgevingsvisie Overijssel geschetst in ontwikkelingsperspectieven voor de groene omgeving en stedelijke omgeving.

Om de ambities van de provincie waar te maken, bevat de Omgevingsvisie een uitvoeringsmodel. Dit model is gebaseerd op drie niveaus, te weten:

- generieke beleidskeuzes;
- ontwikkelingsperspectieven;
- gebiedskenmerken.

Deze begrippen worden hieronder nader toegelicht.

Generieke beleidskeuzes

Generieke beleidskeuzes zijn keuzes die bepalend zijn voor de vraag of ontwikkelingen mogelijk zijn. In deze fase wordt beoordeeld of er sprake is van een behoefte aan een bepaalde voorziening. Ook wordt in deze fase het zgn. principe van zuinig en zorgvuldig ruimtegebruik gehanteerd. Hierin komt er kort gezegd op neer dat eerst bestaand bebouwd gebied wordt benut, voordat er uitbreiding in de groene omgeving kan plaatsvinden.

Andere generieke beleidskeuzes betreffen de reserveringen voor waterveiligheid, randvoorwaarden voor externe veiligheid, grondwaterbeschermingsgebieden, bescherming van de ondergrond (aardkundige en archeologische waarden), landbouwontwikkelingsgebieden voor intensieve veehouderij, begrenzing van Nationale Landschappen, Natura 2000-gebieden, Natuurnetwerk Nederland en verbindingszones enzovoorts. De generieke beleidskeuzes zijn veelal normstellend en verankerd in de Omgevingsverordening Overijssel.

Ontwikkelingsperspectieven

Als uit de beoordeling in het kader van de generieke beleidskeuzes blijkt dat de voorgenomen ruimtelijke ontwikkeling aanvaardbaar is, vindt een toets plaats aan de ontwikkelingsperspectieven. In de Omgevingsvisie is een spectrum van zes ontwikkelingsperspectieven beschreven voor de groene en stedelijke omgeving. Met dit spectrum geeft de provincie ruimte voor het realiseren van de in de visie beschreven beleids-

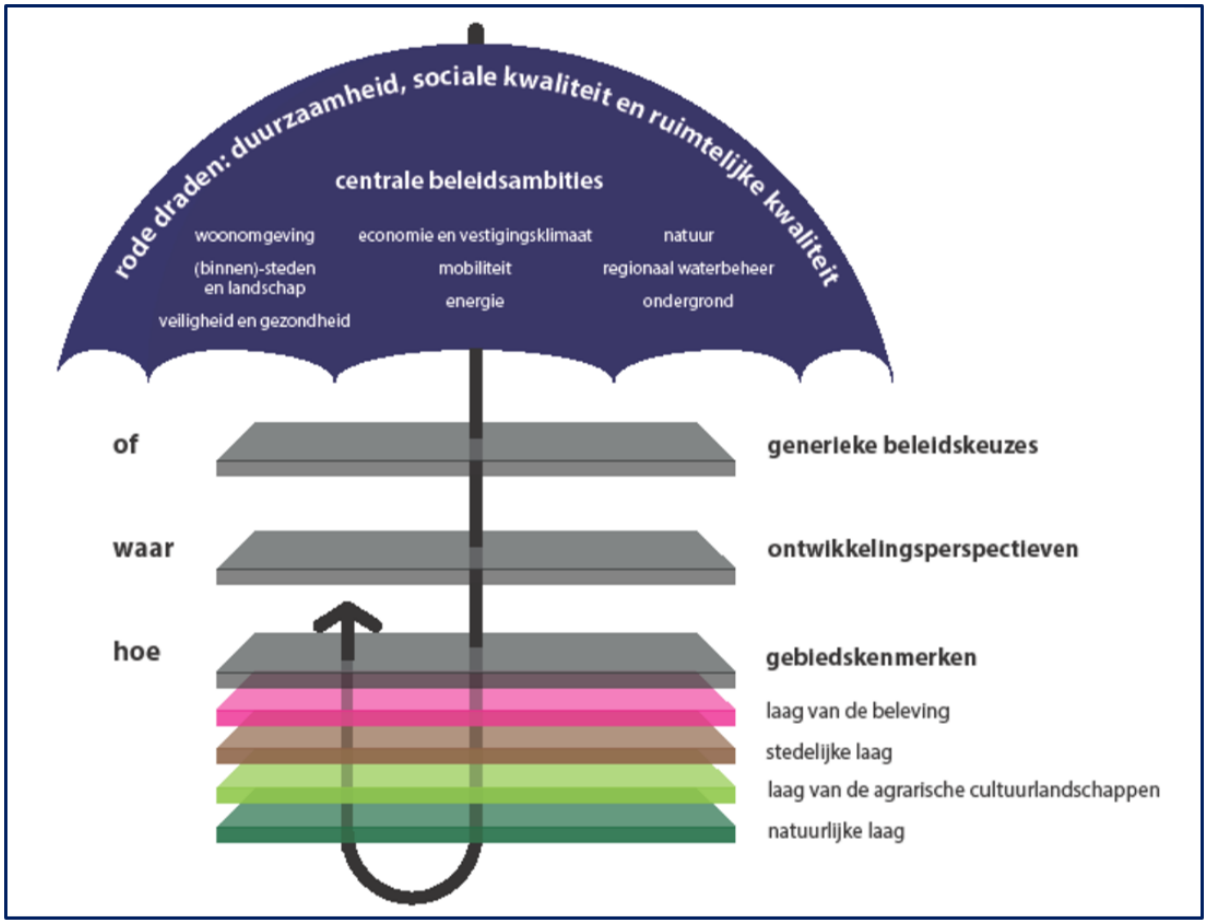
en kwaliteitsambities.

De ontwikkelingsperspectieven geven richting aan wat waar ontwikkeld zou kunnen worden. Daar waar generieke beleidskeuzes een geografische begrenzing hebben, zijn ze consistent doorvertaald in de ontwikkelingsperspectieven.

Gebiedskenmerken

Op basis van gebiedskenmerken in vier lagen (natuurlijke laag, laag van het agrarisch cultuurlandschap, stedelijke laag en lust- en leisurelaag) gelden specifieke kwaliteitsvoorwaarden en –opgaven voor ruimtelijke ontwikkelingen. Het is de vraag 'hoe' een ontwikkeling invulling krijgt.

Aan de hand van de drie genoemde niveaus kan worden bezien of een ruimtelijke ontwikkeling mogelijk is en er behoefte aan is, waar het past in de ontwikkelingsvisie en hoe het uitgevoerd kan worden.

Figuur 3.3: Uitvoeringsmodel Omgevingsvisie Overijssel (Bron: provincie Overijssel)

Toetsing van het initiatief aan de uitgangspunten Omgevingsvisie Overijssel

Indien het concrete initiatief wordt getoetst aan de Omgevingsvisie Overijssel ontstaat globaal het volgende beeld.

Generieke beleidskeuzes

Of een ontwikkeling mogelijk is, wordt bepaald op basis van generieke beleidskeuzes. Hieronder wordt het plan getoetst aan de relevante artikelen uit de Omgevingsverordening.

Artikel 2.1.3 Zuinig en zorgvuldig ruimtegebruik

lid 1

Bestemmingsplannen voorzien uitsluitend in stedelijke ontwikkelingen die een extra ruimtebeslag door bouwen en verharden leggen op de Groene Omgeving wanneer aannemelijk is gemaakt:

- dat er voor deze opgave in redelijkheid geen ruimte beschikbaar is binnen het bestaande bebouwd gebied en de ruimte binnen het bestaand bebouwd gebied ook niet geschikt te maken is door herstructurering en/of transformatie;
- dat mogelijkheden voor meervoudig ruimtegebruik binnen het bestaand bebouwd gebied optimaal zijn benut.

lid 2

Bestemmingsplannen voor de Groene Omgeving voorzien uitsluitend in ontwikkelingen die een extra ruimtebeslag door bouwen en verharden leggen anders dan de uitleg van steden en dorpen wanneer aannemelijk is gemaakt:

- dat (her)benutting van bestaande erven en/of bebouwing in de Groene Omgeving in redelijkheid niet mogelijk is;
- dat mogelijkheden voor combinatie van functies op bestaande erven optimaal zijn benut.

Doorwerking op voorliggend plan:

De voorgenomen ontwikkeling maakt de uitbreiding van een kampeerterrein mogelijk. De camperplaatsen op het perceel worden uitgebreid van 25 plaatsen naar 49 plaatsen en er worden zes glampingtenten gerealiseerd. De nieuwe kampeerplaatsen worden gerealiseerd binnen het agrarisch bedrijfsperceel (bestemming 'Agrarisch - Agrarisch bedrijf'). Daarmee wordt het plan gerealiseerd op een bestaand erf en wordt een bestaand erf herbenut voor (verblijfs)recreatie.

Voor wat betreft plattelandskamers, de receptie en de gemeenschappelijke zaal/ruimte voor activiteiten ondersteunend aan de camping en dagrecreatie geldt dat gebruik wordt gemaakt van voormalige agrarische bebouwing. Er vindt geen nieuwbouw plaats, maar de bestaande bebouwing wordt optimaal benut.

Om aan de parkeerbehoefte te voldoen wordt het erf ten noordoosten van de plattelandskamers verhard om parkeerplaatsen te realiseren. De gronden zijn in de huidige situatie voorzien van de bestemming 'Agrarisch -2' waardoor het plan extra ruimtebeslag legt op de Groene Omgeving door de verharding. De bestaande bebouwing en ruimte op het erf zijn als gevolg van het plan optimaal benut. Derhalve geldt dat het geringe ruimtebeslag op de Groene Omgeving in overeenstemming is met de principes van zuinig en zorgvuldig ruimtegebruik.

Artikel 2.1.5 Ruimtelijke kwaliteit

Hieronder worden de relevante leden uit artikel 2.1.5 van de Omgevingsverordening Overijssel weergegeven.

Lid 1

In de toelichting op bestemmingsplannen wordt onderbouwd dat de nieuwe ontwikkelingen die het bestemmingsplan mogelijk maakt, bijdragen aan het versterken van de ruimtelijke kwaliteit conform de geldende gebiedskenmerken.

Lid 2

In het kader van de toelichting als bedoeld in lid 1 wordt inzichtelijk gemaakt op welke wijze toepassing is gegeven aan het Uitvoeringsmodel (OF-, WAAR- en HOE-benadering) die in de Omgevingsvisie Overijssel is neergelegd.

Lid 3

In het kader van de toelichting als bedoeld in lid 1 wordt gemotiveerd dat de nieuwe ontwikkeling past binnen het ontwikkelingsperspectief die in de Omgevingsvisie Overijssel voor het gebied is neergelegd.

Lid 5

In het kader van de toelichting als bedoeld in lid 1 wordt inzichtelijk gemaakt op welke wijze toepassing is gegeven aan de vier-lagenbenadering die onderdeel uitmaakt van het Uitvoeringsmodel en op welke wijze de Catalogus Gebiedskenmerken is gebruikt bij de ruimtelijke inpassing van de nieuwe ontwikkeling.

Doorwerking voor voorliggend plan:

Zoals in paragraaf 2.2 en Bijlage 1 is beschreven worden met voorliggend plan diverse kwaliteitsinvesteringen in de ruimtelijke kwaliteit verricht, zoals de aanleg, het beheer en

onderhoud van (nieuwe) landschapselementen. Bij het type beplanting, de locatie van de aanplant en de structuur van de landschapselementen wordt aangesloten bij de geldende gebiedskenmerken. In het vervolg van dit hoofdstuk wordt nader ingegaan op onder andere de gebiedskenmerken, ontwikkelingsperspectieven en de vier-lagenbenadering. Geconcludeerd wordt dat het plan in overeenstemming is met artikel 2.1.5 van de Omgevingsverordening Overijssel.

Artikel 2.1.6 Kwaliteitsimpuls Groene Omgeving

Bestemmingsplannen voor de Groene Omgeving kunnen – met in achtneming van het bepaalde in artikel 2.1.3 en artikel 2.1.4 en het bepaalde in artikel 2.1.5 – voorzien in nieuwvestiging en grootschalige uitbreidingen van bestaande functies in de Groene Omgeving, uitsluitend indien hier sociaal-economische en/of maatschappelijke redenen voor zijn én er is aangetoond dat het verlies aan ecologische en/of landschappelijke waarden in voldoende mate wordt gecompenseerd door investeringen ter versterking van ruimtelijke kwaliteit in de omgeving.

Doorwerking voor voorliggend plan:

De gemeente Losser beschikt zelf niet over een actuele regeling inzake de Kwaliteitsimpuls Groene Omgeving (KGO). Wel geeft de gemeente Losser in de beleidsnota 'Buitengebied met ruimtelijke kwaliteit' aan dat de provinciale Kwaliteitsimpuls Groene Omgeving een duidelijk voorbeeld is van uitnodigingsplanologie. Door in beginsel uit te gaan van flexibiliteit en maatwerk, waarbij verbetering van de ruimtelijke kwaliteit voorop dient te staan, wordt deze trend c.q. ontwikkeling ook opgenomen in de beleidsnotitie. De gemeente Losser past derhalve maatwerk toe. Daarbij geldt het uitgangspunt dat de ontwikkelingsruimte en kwaliteitsprestaties in evenwicht moeten zijn conform de KGO-gedachte zoals uitgewerkt in onderstaand balansmodel.

Voorliggend plan voorziet in de uitbreiding van de (verblijfs)recreatieve mogelijkheden op een voormalig agrarisch bedrijfsperceel. De agrarische bedrijfsactiviteiten zijn inmiddels gestaakt. De initiatiefnemer wenst het agrarisch bedrijf volledig om te schakelen naar een recreatieve bedrijfsfunctie, waardoor er op grond van de Kwaliteitsimpuls Groene Omgeving sprake is van een grootschallige ontwikkeling. Derhalve geldt dat naast de basisinspanning aanvullend geïnvesteerd moet worden in de groene omgeving.

In **Bijlage 1** is het KGO-plan opgenomen. Op basis van het KGO-plan kan geconcludeerd worden dat de geboden ontwikkelingsruimte in evenwicht is met de investeringen in de ruimtelijke kwaliteit. Ten behoeve van de basisinspanning wordt het erf landschappelijk ingepast. De aanvullende kwaliteitsprestaties leveren een forse bijdrage aan de landschapswaarden, de natuurwaarden en de recreatieve waarden in de omgeving. Het plan is in overeenstemming met artikel 2.1.6 van de Omgevingsverordening Overijssel.

Artikel 2.6.4 Nieuwe ontwikkelingen (Nationale landschappen)

Bestemmingsplannen voorzien alleen in nieuwe ontwikkelingen binnen gebieden die in artikel 2.6.2 begrensd zijn als Nationaal Landschap als die bijdragen aan het behoud of de ontwikkeling van de kernkwaliteiten als benoemd in artikel 2.6.3 en zoals nader uitgewerkt in bijlage 7 van deze verordening.

Doorwerking voor voorliggend plan:

Bij het plan wordt voorzien in een landschappelijke inpassing. Bij de landschappelijke inpassing wordt aangesloten bij de geldende gebiedskenmerken op basis van de Catalogus Gebiedskenmerken. Op basis daarvan kan geconcludeerd worden dat het plan geen afbreuk doet aan het nationale landschap Noordoost Twente.

Artikel 2.14.4 Overstroombaar gebied

lid 1

Bestemmingsplannen die betrekking hebben op het overstroombaar gebied als zodanig op de kaart Watergebiedsreserveringen zijn aangegeven, voorzien alleen in nieuwe stedelijke functies binnen deze gebieden als in het desbetreffende bestemmingsplan zodanige voorwaarden worden gesteld dat de veiligheid ook op lange termijn voldoende is gewaarborgd.

lid 2

De toelichting op bestemmingsplannen die betrekking hebben op gebieden als bedoeld in lid 1, is voorzien van een overstromingsrisicoparagraaf die inzicht biedt in:

- de risico’s bij overstroming;
- de maatregelen en de voorzieningen die worden getroffen om deze risico’s te voorkomen dan wel te beperken.

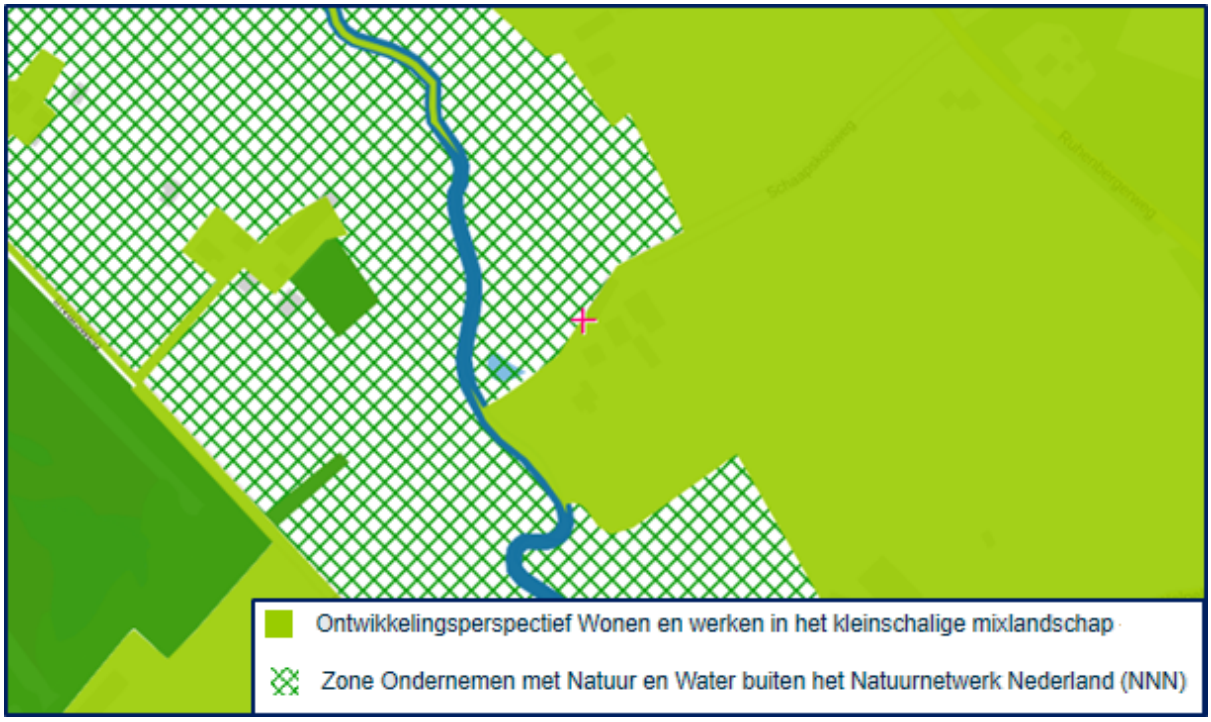
Doorwerking voor voorliggend plan:

Op basis van dit bestemmingsplan worden geen nieuwe stedelijke functies in het overstroombaar gebied mogelijk gemaakt. De uitbreiding van het aantal camperplaatsen en glampingtenten vindt plaats op gronden die reeds zijn voorzien van de bestemming 'Agrarisch - Agrarisch bedrijf'. Op grond van het geldende bestemmingsplan is reeds een kleinschalig kampeerterrein toegestaan. Als gevolg van het plan vindt geen nieuwbouw plaats. Derhalve is het plan niet in strijd met lid 1 van artikel 2.14.4 van de Omgevingsverordening Overijssel.

Op basis van de risicokaart is het plangebied voor een deel gelegen in 'blauw getint gebied'. De blauw getinte gebieden betreffen onbeschermde gebieden in bijvoorbeeld een beekdal. Deze gebieden overstromen wanneer de waterstand in het nabijgelegen water sterk stijgt. Voorbeelden daarvan zijn hoge waterafvoer in rivieren en beken door extreme neerslag. In paragraaf 4.8 is een overstromingsrisicoparagraaf opgenomen en zijn de risico's bij een overstroming beschreven en de (mogelijke) gevolgen en evacuatiemogelijkheden beschreven om de risico's bij overstromingen te voorkomen dan wel te beperken.

Ontwikkelingsperspectieven

De opgaven, kansen, beleidsambities en ruimtelijke kwaliteitsambities voor de provincie zijn geschetst in ontwikkelingsperspectieven voor de groene omgeving en stedelijke omgeving. In dit geval zijn uitsluitend de ontwikkelingsperspectieven voor de landelijke/stedelijke omgeving van belang. In figuur 3.4 is een fragment van de kaart van de ontwikkelingsperspectieven behorende bij de Omgevingsvisie weergegeven.

Figuur 3.4: Fragment ontwikkelingsperspectievenkaart, Omgevingsvisie Overijssel, de locatie is aangeduidt. (bron: provincie Overijssel)

Voor het plangebiedt geldt ter plaatse van de ontwikkelingslocatie het ontwikkelingsperspectief 'wonen en werken in het kleinschalige mixlandschap'. In dit ontwikkelingsperspectief zijn ook plekken waar, door de ruimtelijke structuur van het landschap, de beschikbare milieuruimte of reeds aanwezige bebouwing, de ontwikkelruimte van agrarische bedrijven beperkt is. Hier liggen ontwikkelkansen voor andere vormen van bedrijvigheid (denk aan dienstverlenende zelfstandigen zonder personeel) die de ruimtelijke structuur versterken. Binnen dit ontwikkelingsperspectief kunnen nieuwe functies een plek krijgen op bestaande vrijkomende erven waar dit tevens maatschappelijke opgaven als behoud en ontwikkeling van cultuurhistorie, natuur en landschap ondersteunt. Zo worden vitaliteit en omgevingskwaliteit in samenhang versterkt.

De voorgenomen ontwikkeling maakt de uitbreiding van een kampeerterrein mogelijk op het perceel aan de Schaapskooiweg 2 mogelijk. Het perceel betreft een voormalig agrarisch bedrijfsperceel waar reeds ook al nevenactiviteiten in de vorm van (verblijfs)recreatie plaatsvindt. Het ontwikkelperspectief 'wonen en werken in het kleinschalige mixlandschap noemt dat er voor deze locaties ontwikkelkansen liggen voor bedrijvigheid die de ruimtelijke structuur versterken. De voorgenomen ontwikkeling is zo'n ontwikkelkans, omdat er gebruik wordt gemaakt van de bestaande erfstructuur en de ontwikkeling landschappelijk wordt ingepast. Het plangebied aan de Schaapskooiweg 2 ligt aan meerdere recreatie wandel- en fietsroutes. Daarnaast is het plangebied op zeer korte afstand gelegen van de Duitse grens en het Gilderhauser Venn (natuurgebied). De recreant die op Camperplaats Skop'nboer verblijft is vooral op zoek naar rust, ontspanning en naar het rijke culturele, religieuze en landschappelijke erfgoed dat Noordoost Twente biedt. Het plan levert derhalve een bijdrage aan de behoud en ontwikkeling van het natuur en landschap.

De gronden waar de aanvullende kwaliteitsinvestering op basis van de KGO plaatsvindt (planologische omzetting naar 'Natuur - Natuur en bos' zijn voorzien van het ontwikkelperspectief 'Zone ondernemen met Natuur en Water buiten het Natuurnetwerk Nederland (NNN). Deze gebieden zijn gelegen buiten het Natuurnetwerk Nederland. In deze gebieden is ruimte voor groen ondernemerschap, voor initiatieven en functies die de economische en maatschappelijke dragers zijn van de kwaliteit van natuur, water en landschap én ruimte voor continuïteit van de aanwezige landbouwfunctie. Initiatieven van bewoners en ondernemers zijn hier leidend: zij zijn eigenaar en vormgever van de omgevingskwaliteit. De na te streven kwaliteitsdoelen voor natuur en water zijn daarbij het uitgangspunt.

Waterschap Vechtstromen heeft in het kader van de herinrichting van de Ruhenbergerbeek het Nederlandse deel van de Ruhenbergerbeek aangepast met als doel de beek haar natuurlijke karakter terug te geven. De beek is plaatselijk verlegd en de oevers zijn natuurvriendelijk ingericht waardoor de leefomgeving van planten en dieren wordt verbeterd. Naast de Schaapskooiweg 2 heeft het waterschap eveneens de gronden heringericht en voorzien van een natuurlijke inrichting. Als gevolg van dit bestemmingsplan wordt een deel van de grond die door de initiatiefnemer in eigendom is omgezet naar de bestemming 'Natuur - Natuur en bos' zodat de gronden primair zijn bestemd voor natuur in plaats van het agrarisch gebruik.

De plannen voor de Schaapskooiweg 2 in Overdinkel doen geen afbreuk aan het eigen karakter van het gebied en leveren geen extra belemmeringen op voor de bestaande functies in de omgeving.

Gebiedskenmerken

Natuurlijke laag

De natuurlijke laag geeft aan het gebied het kenmerk 'Dekzandvlakte en ruggen' (zie figuur 3.5).

Figuur 3.5: Natuurlijke laag, Omgevingsvisie Overijssel (bron: provincie Overijssel)

De kenmerken van deze aanduiding is een reliëfrijk – door de wind gevormd – zandlandschap, dat gekenmerkt wordt door relatief grote verschillen tussen hoog/droog en laag/nat gebied. De ambitie is om de natuurlijke verschillen tussen hoog en laag en tussen droog en nat meer sturen en beleefbaar te maken.

Als gevolg van dit bestemmingsplan wordt het plangebied landschappelijk ingepast, waarbij wordt aangesloten bij de gebiedskenmerken. Op grond van het geldende bestemmingsplan is ter plaatse reeds een agrarisch bedrijfsperceel met bijbehorende bebouwing toegestaan. Als gevolg van het plan worden geen nieuwe gebouwen gerealiseerd, maar de grond wordt enkel ingericht ten behoeve van een camperplaats en zes glampingtenten. De voorgenomen ontwikkeling doet geen afbreuk aan de natuurlijke laag.

Laag van het agrarisch cultuurlandschap

De laag van het agrarisch cultuurlandschap kent het kenmerk 'Oude hoevenlandschap' aan het gebied toe. In figuur 3.6 is een fragment van de betreffende kaart weergegeven.

Figuur 3.6: Laag van het agrarische cultuurlandschap, Omgevingsvisie Overijssel (bron: provincie Overijssel)

Het kampenlandschap/oude hoevenlandschap wordt gekenmerkt als een kleinschalig landschap met bebouwing gesitueerd in verspreide erven. Het werd ontwikkeld nadat de complexen met de grote essen 'bezet' waren en een volgende generatie boeren nieuwe ontwikkelingsruimte zocht. Die vonden ze bij kleine dekzandkopjes die individueel werden ontgonnen. Dit leidde tot een landschap dat de zelfde opbouw kent als het essenlandschap, alleen in een meer kleinschalige, meer individuele en jongere variant. Deze kleinere maat en schaal is tevens de reflectie van de natuurlijke ondergrond. Essenlandschap in het klein met samenhangend systeem van es/kamp, erf op de flank, natte laagtes en – voormalige – heidevelden. De diversiteit in en rondom het plangebied is zichtbaar. Zo liggen de gronden rondom de Ruhenbergerbeek lager dan de gronden ter plaatse van de eskop. Logischerwijs zijn de gronden nabij de beek natter, groeit er voornamelijk wilg en els en zijn de gronden van het kamp droger en groeit er o.a. eik met divers bosplantsoen. De esranden met taludbegroeiing zijn nog herkenbaar op de historische topografische kaart van rond 1900 en vormen ook nu nog de begrenzing van een stuk eigendom. De kenmerkende structuren van het kampenlandschap worden op en rond het erf versterkt door het gebruik van landschapselementen en erfbeplanting zoals erfbomen, beukenhagen en een boomgaard. Het plan past derhalve binnen de kenmerken van het 'oude hoevenlandschap'.

Laag van de beleving

Aan het plangebied is het kenmerk 'gebieden voor verblijfsrecreatie' toegekent. Binnen dit kenmerk liggen campings en vakantiehuizen in of gekoppeld aan aantrekkelijke natuurlijke landschappen en/of agrarische cultuurlandschappen. De kwaliteit van het landschap bepaald de aantrekkelijkheid van de voorziening.

De ambitie binnen dit kenmerk is om de verblijfsrecreatie sterker te verbinden met de kwaliteiten van de omgeving en onderdeel uit te laten maken met het hele recreatieve netwerk. Tegelijkertijd kan de kracht van de sector dan beter worden benut om de kwaliteit van de omgeving te versterken.

Figuur 3.7: Laag van de beleving, Omgevingsvisie Overijssel (bron: provincie Overijssel)

De voorgenomen ontwikkeling past binnen het kenmerk 'gebieden voor verblijfsrecreatie'. De recreatie op de Schaapskooiweg 2 is gekoppeld aan de kwaliteit van het landschap. Met de recreatiemogelijkheden wordt het landschap beleefbaar voor recreanten en het landschap wordt versterkt door de toevoeging van een recreatieve functie. Deze verbinding wordt met de voorgenomen ontwikkeling versterkt door het bijbehorende landschapsplan.

Conclusie

Geconcludeerd kan worden dat de in dit voorliggende bestemmingsplan besloten planologische wijziging volledig in overeenstemming is met het in de Omgevingsvisie Overijssel verwoorde en in de Omgevingsverordening verankerde provinciaal ruimtelijk beleid.

3.3 Gemeentelijk beleid

3.3.1 Omgevingsvisie Losser 2040

De gemeenteraad van Losser heeft de Omgevingsvisie Losser 2040 vastgesteld. In de Omgevingsvisie schets de gemeente Losser een toekomstbeeld. De Omgevingsvisie geeft antwoord op de volgende vragen:

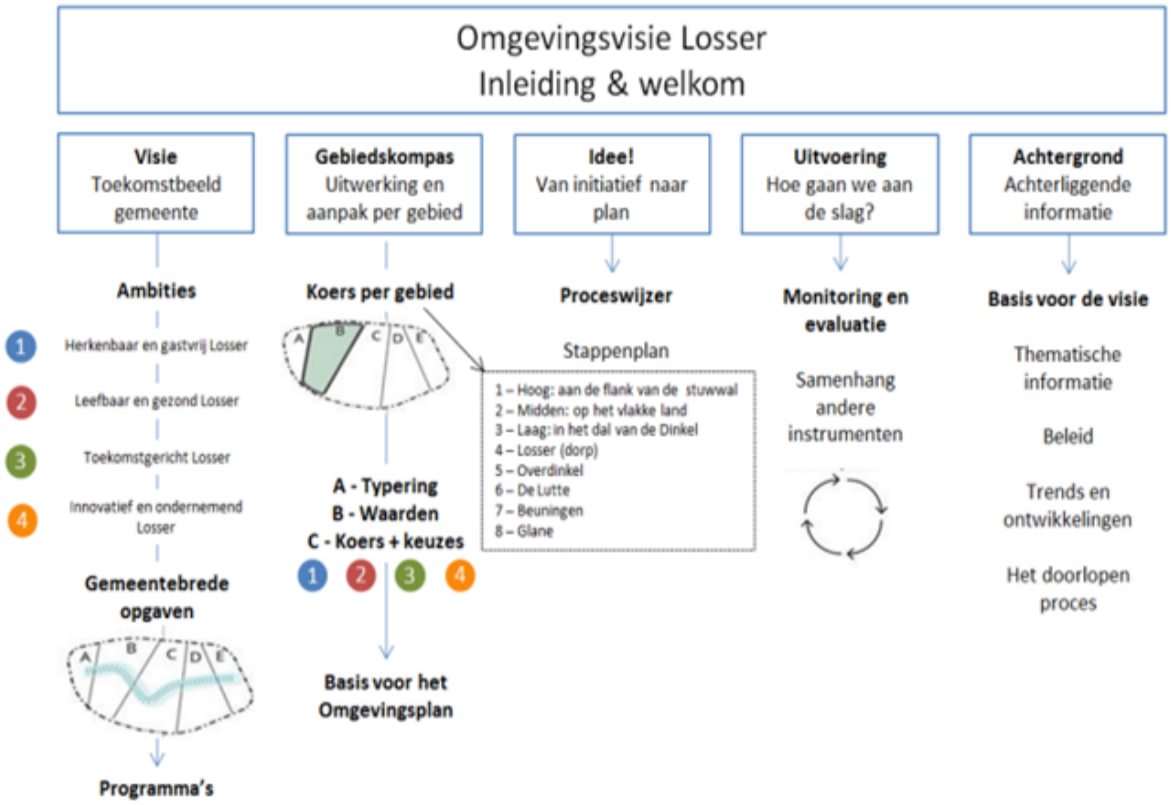
- Wat zijn de ambities van de gemeente Losser?
- Hoe ziet de gemeente Losser haar leefomgeving in de gemeente in 2040?
- Welke kansen ziet de gemeente Losser?

De omgevingsvisie gaat over de de lange termijn. Met het stuwwalcomplex, het watersysteem van de vrij meanderende Dinkel, Natura 2000-gebieden en het kleinschalig coulissenlandschap (waar de dorpen onderdeel van uit maken) heeft de gemeente 'goud' in handen. Dat is de kracht van Losser, waar haar inwoners zich terecht mee identificeren.

Maar tegelijkertijd is deze kracht kwetsbaar. Er is druk op de schaarse ruimte. En daardoor kunnen waarden en kwaliteiten onder druk komen te staan. Daarom de gemeente alle beschikbare instrumenten in om deze kwetsbare waarden te koesteren, te beschermen maar ook actief versterken. Het centrale uitgangspunt van de Omgevingsvisie is als volgt: *"bij alle ambities en speerpunten staan onze landschappelijke waarden en kwaliteiten centraal".*

Omdat de gemeente haar ambities wil realiseren, zijn ontwikkelingen - klein en groter - nodig. Allerlei opgaven (woningbouw, bedrijvigheid, infrastructuur, klimaatadaptatie, energietransitie, etc.) vragen ruimte. De gemeente wil dat al deze (en andere) ontwikkelingen landschappelijk goed worden ingepast en waar mogelijk een bijdrage leveren aan behoud of versterking van de bestaande kwaliteiten.

De Omgevingsvisie Losser 2040 bestaat uit vijf onderdelen. Hieronder worden de vijf onderdelen schematisch weergegeven.

Figuur 3.8: Schematisch weergave Omgevingsvisie Losser (bron: gemeente Losser)

De gemeente Losser heeft haar toekomstbeeld opgesteld voor het jaar 2040 voor de volgende thema's: leefbaar & vitaal, bloeiend platteland, samen werken, goud in handen, duurzaam, maatwerk, aantrekkelijk & gastvrij, wonen & werken en innovatief. Om dat toekomstbeeld te bereiken voor het jaar 2040 zijn vier overkoepelende ambities geformuleerd met daaraan gekoppeld doelen, keuzes en acties. De volgende ambities zijn opgesteld:

1. een herkenbaar en gastvrij Losser;
2. een leefbaar en gezond Losser;
3. een toekomstgericht Losser;
4. een innovatief en ondernemend Losser.

Relevant voor de voorgenomen ontwikkeling is de ambitie voor een herkenbaar en gastvrij Losser. Binnen deze ambitie gaat het o.a. om landschap, cultuurhistorie, natuur, erfgoed, recreatie en toerisme.

De gemeente Losser herbergt veel cultuurhistorisch waardevol erfgoed, waarvan de waarden belangrijk zijn voor zowel inwoners als recreanten. Hieronder vallen ook landschapselementen zoals onverharde wegen, landweren, grafvelden, kampplaatsen, raatakkers en essen.
Bij het ontwikkelen van natuurwaarden en het verbeteren van de biodiversiteit is het behouden en herstellen van landschapselementen belangrijk.

Daarnaast is de gemeente Losser trots op de gemeente en laten die graag zien aan recereanten en bezoekers. De gemeente Losser wil dat cultuurhistorische en landschappelijke elementen en structuren nog beter herkenbaar en beleefbaar zijn, waarbij de gemeente zich sterk maakt voor een zorgvuldige verbetering en uitbreiding van haar recereatieve infrastructuur, met aandacht voor de rust die het gebied kenmerkt en waarden van flora en fauna. Met als basis deze Omgevingsvisie, ontwikkelt de gemeente een samenhangend Programma, gericht op het in stand houden en actief verbeteren van de toeristisch recreatieve route-infrastructuur en neemt waar nodig een handhavingsaanpak op. De (wandel- fiets- en mountainbike) routenetwerken in Losser maken onderdeel uit van de routenetwerken in Twente. Zij vormen de basis voor een herkenbaar en gastvrij Losser. De routes moeten geoptimaliseerd worden en waar mogelijk worden knelpunten opgelost. Waar mogelijk gaat de gemeente ook op zoek naar nieuwe verbindingen voor de ontbrekende schakels.

Naast dagrecreatie wil de gemeente ook verblijfsrecreatie bevorderen. De gemeente leent

zich goed voor de meer kleinschalige vorm van kwalitatief hoogwaardige verblijfsrecreatie. Deze is qua aard en schaal passend bij de omgeving. De gemeente versterkt het toerisme door differentiatie in het aanbod, kwaliteitsverbetering en productvernieuwing. Losser wil de bestaande hotels en kampeerterreinen voor de eigen gemeente behouden.

De omgevingsvisie van Losser beschrijft keuzes die voor de hele gemeente gelden. Echter zijn er ook gebiedsgerichte keuzes gemaakt door middel van gebiedskompassen. Het plangebied is gelegen in het gebiedskompas 'In het dal van de Dinkel'. Het bekenstelsel van de Dinkel is van nationale betekenis. In dit gebied, dat in de kern kwetsbaar is vanwege natuurwaarden, komen verschillende functies samen. De weidegronden in het beekdal zijn van oudsher onderdeel van het kampenlandschap met akkergronden en boerderijen op de flank van de stuwwal. Het stroomdal van de dinkel is vanwege haar schoonheid aantrekkelijk voor recreatie. Voor dit gebied heeft de gemeente losser ook een koers en keuzes bepaald. Hieronder worden de relevante keuzes benoemd:

- De natuurwaarden en de vorm van de beken zijn uniek voor Nederland. De gemeente zet in op het behoud en de ontwikkeling van deze waarden. De betekenis van de beken in het Natuurnetwerk Nederland en als onderdeel van Natura 2000-gebieden is hiervoor leidend;
- Het dal van de Dinkel heeft ook een belangrijke recreatieve doelstelling. De gemeente zet in op de vergroting van de beleving van het gebied door middel van kanoën, fietsen en wandelen;
- De gemeente ziet in dit deelgebied kansen voor fiets- en wandelmogelijkheden en andere meer kleinschalige vormen van (verblijfs)recreatie.

Toets

De voorgenomen ontwikkeling draagt bij aan de gestelde ambities van 'Een herkenbaar en gastvrij Losser'. De ontwikkeling versterkt de recreatieve infrastructuur van de gemeente door de toevoeging van het rustpunt in de schuur, welke ook voor dagrecreanten buiten Skop'nboer toegankelijk is, denk aan fiets- en wandelrecreatie in de omgeving. Ook versterkt de ontwikkeling de (verblijfs)recreatieve mogelijkheden in de gemeente doordat er enerzijds extra camperplaatsen worden gerealiseerd en anderzijds worden zes glampingtenten geplaatst, wat zorgt voor een uniek en onderscheidend product. Voor wat betreft verblijfsrecreatie wordt opgemerkt dat deze voorzien in de uitbreiding van het aantal verblijfsplaatsen voor de 'rustig groene' en 'ingetogen aqua' recreant, wat ook een concrete doelgroep is van camping Skop'nboer. Ten aanzien van de glampingplaatsen wordt opgemerkt dat dit aansluit bij de behoeften van de 'ingetogen aqua' recreant aangezien deze aangetrokken wordt door luxere bedden en comfortabel meubilair, veel fiets en wandelmogelijkheden in de buurt en een streekgebonden locatie.

Daarnaast past de voorgenomen ontwikkeling binnen bijbehorende gebiedskompas 'In het dal van de Dinkel'. De voorgenomen ontwikkeling tast de unieke waarden van de Dinkel niet aan maar levert een bijdrage aan het behoud en versterking van de landschappelijke en natuurlijke waarden.

3.3.2 Nota Verblijfsrecreatie Noordoost Twente 2018

De gemeenten Dinkelland, Losser, Oldenzaal en Tubbergen hebben in 2014 een gezamenlijke beleidsnota “Verblijfsrecreatie in Noordoost Twente” opgesteld. Met de gezamenlijke nota voor Noordoost Twente in 2014 zijn de ruimtelijke kaders in heel Noordoost Twente grotendeels gelijk getrokken en is het beleid in de vier gemeenten op elkaar afgestemd. Met het onderzoek ‘Verblijfsrecreatie in Noordoost Twente' is een verdiepingsslag gemaakt naar recreatie in Noordoost-Twente en de uitkomsten zijn in deze nota verwerkt. Met de beleidsnota beschikken de vier NOT-gemeenten over een actueel beleidskader, waarmee duidelijke kaders naar ondernemers worden geboden op welke wijze de verblijfsrecreatieve sector zich kan ontwikkelen.

De visie voor verblijfrecreatie kan worden samengevat als: 'Versterking van het verblijfstoerisme in Noordoost Twente door middel van kwaliteitsverbetering, productvernieuwing en differentiatie in het verblijfsrecreatief aanbod'.

Leefstijlanalyse

De Leisure Leefstijlen betreft een doelgroepsegmentatie op basis van intrinsieke wensen en motivaties van toeristen. In de segmentatie worden zeven groepen toeristen onderscheiden, met elk hun eigen profiel aan vrijetijdsvoorkeuren:

Figuur 3.9: Leisure Leefstijlen, waarbij zeven groepen toeristen worden onderscheiden (bron: Nota Verblijfsrecreatie Noordoost Twente 2018)

De Leisure Leefstijlen kan dan ook dienen om vraag en aanbod beter op elkaar af te stemmen. Het onderzoek adviseert om in te zetten op een beoordelings- of uitnodigingskader dat kijkt naar toegevoegde waarde. In een relatief verzadigde markt is het namelijk vooral van belang om te kijken naar de toegevoegde waarde van een initiatief; het moet niet 'meer van hetzelfde' zijn, bijdragen aan diversificatie van het aanbod en/of beter inspringen op de wensen van de bestaande gasten (bijvoorbeeld meer luxe, ruimere staanplaatsen etc.).

Het uitgevoerde leefstijlonderzoek laat zien dat er relatief veel aanbod voor de lime, groene, gele en aqua leefstijlgroepen is in Noordoost Twente. In verhouding tot de vraag lijkt er voor deze groepen sprake te zijn van een overaanbod, vooral bij de (mini)campings. Voor de comfort en luxe blauwe, sportief en avontuurlijk paarse en cultureel en inspirerend rode leefstijlen lijkt er relatief juist weinig aanbod te zijn ten opzichte van de vraag. Dit zijn groepen die op zoek zijn naar een vernieuwend of luxe aanbod. De gemeenten staan daarom met name uitnodigend ten opzichte van plannen die zich richten op de leefstijlen 'rood', 'paars' en 'blauw; en staan kritischer tegenover initiatieven voor andere doelgroepen, maar sluiten ze niet op voorhand uit.

De nota geeft uitgangspunten voor verschillende soorten verblijfsrecreatie. In de 'Nota Verblijfsrecreatie Noordoost Twente 2018' wordt aangegeven dat de uitbreiding/nieuwvestiging van kampeerterreinen geldt dat deze een aantoonbare meerwaarde moeten hebben:

- Nieuwe initiatieven dragen bij voorkeur bij aan diversificatie van het aanbod en/of hebben een aantoonbare meerwaarde voor het toeristisch-recreatieve product.
- Nieuwe initiatieven springen in op de wensen van bestaande en toekomstige gasten. Bij het verzoek om medewerking wordt de doelgroepsegmentatie van de Leisure Leefstijlen betrokken.

Toets

In Bijlage 2 is de behoefte aan de uitbreiding van het kampeerterrein beschreven. Daarin is gemotiveerd dat het plan voorziet in een actuele behoefte aan kampeerplekken. Immers, camperplaats Skop'nboer richt zich – ten aanzien van de Leisure leefstijlen - vooral op de 'rustig groene' en de 'ingetogen aqua' recreant. De recreant die op Camperplaats Skop'nboer verblijft is vooral op zoek naar rust, ontspanning en naar het rijke culturele, religieuze en landschappelijke erfgoed dat Noordoost Twente biedt. De uitbreiding van het aantal camperplaatsen en glampingtenten voorziet dan ook specifiek in de uitbreiding van het aantal

verblijfsplaatsen voor de 'rustig groene' en 'ingetogen aqua' recreant.

De ontwikkeling levert een bijdrage aan de (verblijfs)recreatieve mogelijkheden in de gemeente Losser en de recreatieve potentie van het gebied. Het voornemen past derhalve binnen de uitgangspunten van de nota 'Verblijfsrecreatie Noordoost Twente 2018'.

3.3.3 Nota 'De casco benadering in Noordoost-Twente'

De gemeente Losser heeft de beleidsnota 'De casco-benadering in Noordoost-Twente' vastgesteld. Het Nationaal Landschap Noordoost Twente is een gebied met zeldzame en unieke landschapskwaliteiten. Het is een gebied met stuwwallen, bronnen, beken en fraaie cultuurlandschappen. Kernkwaliteit is het waardevolle cultuurlandschap met een variatie in open en een kleinschalig besloten landschap. Schaalvergroting in de grondgebonden landbouw staat op gespannen voet met deze kleinschaligheid. Het verdwijnen van landschapselementen op perceelsgrenzen tast het kleinschalige groene karakter aan en leidt tot een afname van landschapsdiversiteit. De gemeente Losser heeft samen met de provincie Overijssel en de gemeenten Tubbergen, Dinkelland en Oldenzaal de ambitie uitgesproken om de tendens van schaalvergroting in de grondgebonden landbouw zodanig vorm te geven dat deze niet ten koste gaat van de kwaliteit van het landschap.

Om vorm en inhoud te geven aan deze ambitie is een generieke methode ontwikkeld: de casco benadering. Voor de gemeente is de casco-benadering te gebruiken als beoordelingskader voor ingrepen in het landschap. Aan de hand van de casco-kaart kan bezien worden of landschappelijke structuren deel uitmaken van het casco.

Op basis van de casco-kaart kan vastgesteld worden of het landschapselement tot het casco behoort of niet; daaruit volgen drie mogelijk aanvragen op basis van het casco, dit zijn:

1. Regulier casco: het te verwijderen element is geen casco en de initiatiefnemer compenseert op een lijn uit de cascokaart.
2. Afwijking van de compensatie: het te verwijderen element is geen casco, maar de initiatiefnemer wil compenseren op een andere plek dan aangegeven op de cascokaart.
3. Afwijking van het casco: het te verwijderen element behoort tot het casco en het te compenseren element ligt of op de cascokaart, zo niet dan is de een aanvraag een combinatie met situatie 2 (afwijking compensatie).

Toets

Figuur 3.10: Uitsnede cascokaart Schaapskooiweg 2 Overdinkel (bron: Atlas van Overijssel)

Aan de noordzijde van het plangebied zijn twee stroken groen aangeduidt, welke onderdeel uitmaken van de Casco. Dit zijn de bomenrijen langs de oprijlaan. De voorgenomen ontwikkeling tast deze kenmerken niet aan omdat de ruimtelijke en fysieke ingrepen geen betrekking hebben op gronden die onderdeel uitmaken van het casco.

Hoofdstuk 4 Omgevingsaspecten

Op grond van artikel 3.1.6 van het Besluit ruimtelijke ordening moet in de toelichting op het bestemmingsplan een beschrijving staan van het verrichte onderzoek naar de voor het plan relevante feiten en de af te wegen belangen (Algemene wet bestuursrecht, artikel 3.2).

In dit hoofdstuk wordt ingegaan op de geldende wet- en regelgeving die op voorliggend plan en plangebied van toepassing zijn. Bovendien is een bestemmingsplan vaak een belangrijk middel voor afstemming tussen de milieuaspecten en ruimtelijke ordening. In dit hoofdstuk worden daarom de resultaten van het onderzoek naar o.a. de milieukundige uitvoerbaarheid beschreven. Het betreffen voor zover relevant de thema's geluid, bodem, luchtkwaliteit, externe veiligheid, milieuzonering, geur, ecologie, archeologie & cultuurhistorie, verkeer, water en vormvrije m.e.r-beoordeling.

4.1 Vormvrije m.e.r.-beoordeling

Op 1 april 2011 is het huidige Besluit milieueffectrapportage in werking getreden. Op 7 juli 2017 zijn er enkele wijzigingen doorgevoerd binnen dit besluit om de m.e.r.-procedure eenduidiger en overzichtelijker te maken, alsmede het aspect milieueffectrapportage explicieter te behandelen in aanvragen. Dit besluit heeft tot doel het vaststellen van mogelijke, ernstig nadelige milieugevolgen ten gevolge van een activiteit binnen de aanvraag.

Binnen het Besluit milieueffectrapportage zijn een tweetal mogelijkheden opgenomen hoe om te gaan met dit besluit bij een aanvraag. Wanneer de beoogde activiteit in de D-lijst van het Besluit milieueffectrapportage wordt benoemd, maar onder de gestelde drempelwaarden blijft, volstaat een vormvrije m.e.r.-beoordeling. Wanneer de beoogde activiteit in de D-lijst van het Besluit milieueffectrapportage wordt benoemd en bovendien de gestelde drempelwaarden overstijgt, is de betreffende aanvraag m.e.r.-plichtig. Op dat moment zal een m.e.r.-rapportage op moeten worden gesteld.

Toets

Middels het voorliggende bestemmingsplan wordt de uitbreiding van de (verblijfs)recreatieve mogelijkheden op het perceel van de Schaapskooiweg 2 mogelijk gemaakt. Er is sprake van een activiteit die op grond van onderdeel D van het Besluit milieueffectrapportage m.e.r.-plichtig is. Het plan gaat namelijk over een activiteit benoemd in kolom 1 lijst D, namelijk de aanleg en uitbreiding van een permanent kampeerterrein. Er geldt een m.e.r.-beoordelingsplicht bij:

- 250.000 bezoekers of meer per jaar,
- een oppervlakte van 25 hectare of meer,
- 100 ligplaatsen of meer of
- een oppervlakte van 10 hectare of meer in een gevoelig gebied.

De genoemde maximum oppervlakken gelden als drempelwaarden, waar het onderhavige project ruimschoots onder blijft. Op basis hiervan kan geconcludeerd worden dat het milieubelang van de in dit bestemmingsplan besloten ontwikkeling in voldoende mate is afgewogen en dat belangrijke nadelige milieueffecten zijn uitgesloten. Het plan is niet direct binnen een kwetsbaar of waardevol gebied gelegen (maar wel aansluitend) en heeft ook geen belangrijke nadelige milieugevolgen voor de omgeving, waardoor de in dit bestemmingsplan besloten ontwikkeling niet m.e.r.-beoordelingsplichtig is.

Echter, per 16 mei 2017 is een aanmeldnotitie nodig wanneer sprake is van een vormvrije m.e.r.-beoordeling. Dit geldt voor alle ruimtelijke ontwikkelingen die voorkomen in onderdeel D van de bijlage bij het Besluit m.e.r. maar onder de drempelwaarden blijven (en daarmee niet planMER-plichtig zijn). Er is geen ondergrens wat betreft het plan zelf, dus ook bij de ontwikkeling van onderhavig plan.

De aanmeldnotitie m.e.r. is als Bijlage 3 bij de toelichting van dit bestemmingsplan opgenomen. Gelet op de uitkomsten van deze aanmeldnotitie, waaruit blijkt dat er als gevolg van het bestemmingsplan geen belangrijke nadelige milieugevolgen optreden, is het niet noodzakelijk om een milieueffectrapport op te stellen.

4.2 Milieuzonering

Zowel de ruimtelijke ordening als het milieubeleid stellen zich ten doel een goede kwaliteit van het leefmilieu te handhaven en te bevorderen. Dit gebeurt onder andere door milieuzonering. Onder milieuzonering verstaan we het aanbrengen van een voldoende ruimtelijke scheiding tussen milieubelastende bedrijven of inrichtingen enerzijds en milieugevoelige functies als wonen en recreëren anderzijds. De ruimtelijke scheiding bestaat doorgaans uit het aanhouden van een bepaalde afstand tussen milieubelastende en milieugevoelige functies. Die onderlinge afstand moet groter zijn naarmate de milieubelastende functie het milieu sterker belast. Milieuzonering heeft twee doelen:

- het voorkomen of zoveel mogelijk beperken van hinder en gevaar bij woningen en andere gevoelige functies;
- het bieden van voldoende zekerheid aan bedrijven dat zij hun activiteiten duurzaam onder aanvaardbare voorwaarden kunnen uitoefenen.

Voor het bepalen van de aan te houden afstanden wordt de VNG-uitgave 'Bedrijven en Milieuzonering' uit 2009 gehanteerd. Deze uitgave bevat een lijst, waarin voor een hele reeks van milieubelastende activiteiten (naar SBI-code gerangschikt) richtafstanden zijn gegeven ten opzichte van milieugevoelige functies. De lijst geeft richtafstanden voor de ruimtelijk relevante milieuaspecten geur, stof, geluid en gevaar. De grootste van de vier richtafstanden is bepalend voor de indeling van een milieubelastende activiteit in een milieucategorie en daarmee ook voor de uiteindelijke richtafstand. De richtafstandenlijst gaat uit van gemiddeld moderne bedrijven. Indien bekend is welke activiteiten concreet zullen worden uitgeoefend, kan gemotiveerd worden uitgegaan van de daadwerkelijk te verwachten milieubelasting, in plaats van de richtafstanden. De afstanden worden gemeten tussen enerzijds de grens van de bestemming die de milieubelastende functie(s) toelaat en anderzijds de uiterste situering van de gevel van een milieugevoelige functie die op grond van het bestemmingsplan/wijzigingsplan mogelijk is.

Hoe gevoelig een gebied is voor milieubelastende activiteiten is mede afhankelijk van het omgevingstype. De richtafstanden van de richtafstandenlijst gelden ten opzichte van het omgevingstype 'rustige woonwijk/buitengebied' dan wel 'gemengd gebied'. In figuur 4.1 zijn de richtafstanden weergegeven.

Milieucategorie	Richtafstanden tot omgevingstype rustige woonwijk	Richtafstanden tot omgevingstype gemengd gebied
1	10 m	0 m
2	30 m	10 m
3.1	50 m	30 m
3.2	100 m	50 m
4.1	200 m	100 m
4.2	300 m	200 m
5.1	500 m	300 m
5.2	700 m	500 m
5.3	1.000 m	700 m
6	1.500 m	1.000 m

Figuur 4.1: Richtafstanden VNG-uitgave Bedrijven en Milieuzonering

Toets

Het plangebied is gelegen in het buitengebied van de gemeente Losser aan de Schaapskooiweg 2 in Overdinkel. In de omgeving van het plangebied zijn overwegend agrarische functies aanwezig. Daarnaast liggen er verspreid in de omgeving enkele woonpercelen. Gesteld kan worden dat het plangebied is gelegen in het omgevingstype 'rustige woonwijk/buitengebied'.

Bij het realiseren van een nieuwe bestemming danwel nieuwe functie dient gekeken te worden of de nieuwe functie past in de omgeving (externe werking) en of de omgeving de nieuwe functie toelaat (interne werking).

Externe werking

Hierbij gaat het om de vraag of de voorgenomen ontwikkeling leidt tot een situatie die, vanuit hinder of gevaar bezien, in strijd is te achten met een goede ruimtelijke ordening. Daarvan is sprake als het woon- en leefklimaat van omwonenden in ernstige mate wordt aangetast.

Een kampeerterrein behoort op grond van de VNG-uitgave Bedrijven en milieuzonering tot milieucategorie 3.1, waarvoor een grootste richtafstand geldt van 50 meter voor het aspect geluid. De richtafstanden gelden tussen enerzijds de grens van de bestemming die bedrijven (of andere milieubelastende functies) toelaat en anderzijds de uiterste situering van de gevel van een woning die volgens het bestemmingsplan of via vergunningvrij bouwen mogelijk is.

De meest nabijgelegen woningen zijn gelegen aan de Welpeloweg 43 (ten zuidoosten van het plangebied) en de Invalsweg 9 (ten noordwesten van het plangebied). De afstand van de bestemming 'Recreatie - Kampeerterrein' tot aan de dichtstbijzijnde gevel van de woningen bedraagt respectievelijk minimaal 130 meter en 200 meter. Er wordt ruimschoots voldaan aan de richtafstand die geldt. Het plan heeft geen negatieve gevolgen voor het woon- en leefklimaat van omwonenden.

Interne werking

Hierbij gaat het met name om de vraag of de nieuwe functie hinder ondervindt van bestaande functies in de omgeving.

Met de voorgenomen ontwikkeling wordt de uitbreiding van de (verblijfs)recreatieve mogelijkheden van de schaapskooiweg 2 in Overdinkel mogelijk gemaakt. Recreatief nachtverblijf (verblijfsrecreatie) wordt als milieugevoelige functie aangemerkt.

De dichtstbijzijnde milieubelastende objecten zijn een autodealer/garagebedrijf ten westen van het plangebied aan de Hoofdstraat 24a te Overdinkel en het agrarische bedrijf aan de Welpeloweg 43 te Overdinkel.

Een autodealer/garagebedrijf valt op grond van de VNG-uitgave onder 'handel in auto's en motorfietsen, reparatie- en servicebedrijven', waarvoor een richtafstand geldt van 30 meter in verband met het aspect 'geluid'. De afstand van dit bedrijf tot het plangebied, gemeten van bestemmingsvlak tot perceelsgrens van de Schaapskooiweg 2, bedraagt 470 meter. Hiermee wordt er ruimschoots voldaan aan de richtafstand die geldt.

Het agrarisch bedrijf aan de Welpeloweg 43 betreft een intensieve veehouderij waar melkvee wordt gehouden, waarvoor het aspect 'geur' maatgevend is. In paragraaf 4.3 wordt nader op het aspect geur ingegaan en aangetoond dat het plan voldoet aan de geldende (afstands)normen.

Conclusie

Het aspect 'bedrijven en milieuzonering' vormt derhalve geen belemmering voor de uitvoerbaarheid van dit plan.

4.3 Geur

De Wet geurhinder en veehouderij (Wgv) vormt het toetsingskader voor vergunningverlening als het gaat om geurhinder vanwege dierenverblijven van veehouderijen. De Wgv stelt één landsdekkend beoordelingskader met een indeling in twee categorieën. Voor diercategorieën waarvan de geuremissie per dier is vastgesteld, wordt deze waarde uitgedrukt in een ten hoogste toegestane geurbelasting op een geurgevoelig object. Voor de andere diercategorieën is die waarde een wettelijke vastgestelde afstand die ten minste moet worden aangehouden.

Op grond van de Wet geurhinder en veehouderij (Wgv) dient voor diercategorieën waarvoor per dier geen geuremissie is vastgesteld (bijvoorbeeld melkkoeien) en een geurgevoelig object de volgende afstanden aangehouden te worden:

- ten minste 100 meter indien het geurgevoelige object binnen de bebouwde kom is gelegen;
- ten minste 50 meter indien het geurgevoelige object buiten de bebouwde kom is gelegen.

Voor diercategorieën waarvoor in de Wgv een geuremissie per dier is vastgesteld geldt dat, binnen een concentratiegebied, de geurbelasting op geurgevoelige objecten binnen de bebouwde kom niet meer dan 3 odour units per kubieke meter lucht mag bedragen. Voor geurgevoelige objecten buiten de bebouwde kom mag deze niet meer bedragen dan 14 odour units per kubieke meter lucht.

Toets

Met de voorgenomen ontwikkeling worden de (verblijfs)recreatieve functies op het perceel uitgebreidt. De camperplaatsen op het perceel worden uitgebreid van 25 plaatsen naar 49 plaatsen en er worden 6 glampingtenten gerealiseerd. Daarnaast wordt de vergunning voor

de plattelandskamers planologisch vertaald in het bestemmingsplan. De Wet geurhinder en veehouderij heeft invloed op gevoelige functies.

De glampingtenten, welke met de voorgenomen ontwikkeling gerealiseerd worden, zijn vaste kampeermiddelen. Dit, gezien deze verbonden staan met de grond. Aan de glampingtenten zijn geen beperkingen gesteld aan de verblijfsduur, er kan het hele jaar gebruik worden gemaakt van deze verblijfsvoorziening. Uit jurisprudentie is gebleken dat tenten door deze kenmerken als geurgevoelig object aangewezen kunnen worden (uitspraak 18 februari 2015, ECLI:NL:RVS:2015:422 en uitspraak 25 oktober 2017, ECLI:NL:RVS:2017:2779).

Campers zijn verplaatsbare verblijfsobjecten, welke alleen voor eigen gebruik geplaatst worden op de daarvoor aangewezen camperplaatsen. Campers zijn niet voor een vaste seizoensplaats aanwezig. Onder die omstandigheden moet worden geoordeeld dat de aanwezigheid, en daarmee het gebruik, zodanig beperkt van duur is dat deze niet permanent of op een daarmee vergelijkbare wijze van gebruik worden gebruikt voor menselijk wonen of menselijk verblijf. Reeds hierom heeft de rechtbank geoordeeld dat toercaravans (en daarmee campers) niet kunnen worden aangemerkt als een geurgevoelig object in de zin van artikel 1 van de Wgv (uitspraak van 26 mei 2010, ECLI:NL:RVS:2010:BM5607).

Gezien er met de voorgenomen ontwikkeling volgens de bovenstaande jurisprudentie zowel een geurgevoelig objecten als een niet-geurgevoelig objecten worden gerealiseerd, wordt het plan hieronder getoetst aan de afstanden van de Wet geurhinder en veehouderij.

Het plangebied is gelegen in en rondom agrarische bestemmingen. In de directe omgeving van het plangebied zijn drie agrische bedrijven gelegen. Het betreft een gemengd veehouderijbedrijf aan de Welpeloweg 43 te Overdinkel waar melkvee, jongvee en varkens worden gehouden, een melkveehouderijbedrijf aan de Ruhenbergerweg 17 te Overdinkel, een een kalverhouderij aan de Ruhenbergerweg 21 (intensieve veehouderij) en een intensief vleeskalverenbedrijf aan de Invalsweg 9 te Overdinkel.

Voor het houden van melkvee gelden op grond van de Wet geurhinder en veehouderij vaste afstanden van 50 meter buiten de bebouwde kom. De afstand tussen het agrarisch bouwvlak van het bedrijf aan de Welpeloweg 43 en Ruhenbergerweg 17 betreft respectievelijk 68 meter en 96 meter waardoor ruimschoots aan deze afstand wordt voldaan.

Echter, voor wat betreft de varkens bij het bedrijf Welpeloweg 43 gelden geen vaste afstanden maar geuremissienormen. De afstand van de glampingtenten tot aan het agrarisch bouwvlak bedraagt ten minste 118 meter. Gelet op deze afstand wordt verwacht dat de geurnormen niet worden overschreden.

Voor het agrarisch bedrijf aan de Ruhenbergerweg 21 te Overdinkel gelden geen vaste afstanden op basis van de Wet geurhinder en veehouderij. Op dit agrarisch bedrijf worden immers vleeskalveren tot 8 maanden en vleeskalveren tot 12 maanden worden gehouden waarvoor geuremissienormen zijn vastgesteld (A4 diercategorie vleeskalveren tot circa 8 maanden en A6 diercategorie overig vleesvee van circa 8 tot 24 maanden (roodvleesproductie)).

De afstand van het bouwvlak waarbinnen de dierenverblijven gebouwd mogen worden tot het plangebied Schaapskooiweg 2 (bestemming 'Recreatie - Kampeerterrein') bedraagt minimaal 640 meter. De afstand tot de geurgevoelige objecten (glampingtenten) waarvoor de aanduiding 'specifieke vorm van recreatie - glampingtenten' is opgenomen bedraagt 700 meter. Op basis van deze afstand wordt gesteld dat een verwachting van de overschrijding van de geurnormen niet aan de orde zal zijn waardoor nader onderzoek niet noodzakelijk wordt geacht.

Voor wat betreft de uitbreidingsmogelijkheden van het agrarisch bedrijf geldt dat deze niet worden beperkt door de uitbreiding van de recreatieve mogelijkheden op het perceel Schaapskooiweg 2 te Overdinkel. Immers, in de directe omgeving van het agrarisch bedrijf aan de Ruhenbergerweg 21 zijn meerdere woningen gelegen op een afstand van minder dan 400 meter. Dat betekent voor de voorliggende ontwikkeling dat de bestaande woningen op een dusdanig korte afstand zijn gelegen dat zij maatgevend zijn voor de uitbreidingsmogelijkheden van het bedrijf. Het plan legt geen extra beperkingen op de uitbreidingsmogelijkheden van het agrarisch bedrijf.

Voor het agrarisch bedrijf aan de Invalsweg 9 te Overdinkel gelden eveneens geen vaste afstanden op basis van de Wet geurhinder en veehouderij. Voor vleeskalveren gelden vastgestelde geuremissienormen. De afstand van de glampingtenten tot aan het agrarisch bouwvlak van de Invalsweg 9 bedraagt 170 meter. Gelet op de onderlinge afstand wordt gesteld dat een overschrijding van de geurnormen niet te verwachten is. Voor de

uitbreidingsmogelijkheden van het agrarisch bedrijf is de woning aan de Invalsweg 7 maatgevend. Immers, een omgevingsvergunning moet worden geweigerd indien de geurbelasting van die veehouderij op het geurgevoelig object toeneemt.

Het aspect 'geur' vormt derhalve geen belemmering voor de uitvoerbaarheid van dit plan.

4.4 Bodem

Bij de vaststelling van een bestemmingsplan dient te worden bepaald of de aanwezige bodemkwaliteit past bij het toekomstige gebruik van die bodem en of deze aspecten optimaal op elkaar kunnen worden afgestemd. Om hierin inzicht te krijgen, dient in de daarvoor aangewezen gevallen een bodemonderzoek te worden verricht.

Artikel 3.1.6 van het Bro bepaalt dat in het bestemmingsplan rekening gehouden moet worden met de bodemkwaliteit ter plaatse. De reden hiervoor is dat een eventueel aanwezige bodemverontreiniging van groot belang kan zijn voor de keuze van bepaalde bestemmingen en/of de (financiële) uitvoerbaarheid van het bestemmingsplan. De bodemtoets moet worden uitgevoerd bij het opstellen of wijzigen van het bestemmingsplan of een planologische afwijking. Als er verontreiniging aanwezig is moet bepaald (nader onderzoek) worden of het een geval is in de zin de Wbb of een diffuse verontreiniging. In de exploitatieopzet moeten de saneringskosten en de verwerkingskosten voor diffuus verontreinigde grond worden opgenomen.

Toets

Als gevolg van de uitbreiding van het aantal camperplaatsen en de glampingtenten is door Kruse Milieu een verkennend (asbest)bodemonderzoek uitgevoerd (projectcode 23045516, d.d. 21 juli 2023) op twee terreindelen met een omvang van circa 1.200 m^2 en 3.800 m^2. Het verkennend bodemonderzoek is als Bijlage 4 bij de toelichting van dit bestemmingsplan opgenomen. Hieronder worden de resultaten beschreven.

Resultaten veldwerk

In totaal zijn er 9 inspectiegaten gegraven en 13 boringen verricht. Er zijn 2 inspectiegaten en 3 boringen verdiept. Vervolgens zijn er 2 diepe boringen afgewerkt met een peilbuis (PB 11 en PB 20). Gebleken is dat de bodemopbouw ter plaatse van de bovengrond globaal uit zeer fijn, zwak siltig, zwak grindig zand met wortelresten bestaat. De bodemopbouw ter plaatse van de ondergrond bestaat globaal uit matig grof, zwak siltig zand. In de boven- en ondergrond zijn oer- en roesthoudende lagen aangetroffen. Er zijn ter plekke van de kuilvoerplaten bodemvreemde materialen aangetroffen in de vorm van puin, keramiek en plastic. Ter plekke van het weiland zijn geen bodemvreemde materialen aangetroffen Door de veldwerker zijn, zowel ter plekke van de kuilvoerplaten als ter plekke van het weiland, visueel geen asbestverdachte materialen waargenomen op het maaiveld en in de opgeboorde bodem. Het freatische grondwater is aangetroffen op gemiddeld 1.52 m-mv.

Resultaten analyse

Op basis van de resultaten van de analyses kan het volgende worden geconcludeerd:

Kuilvoerplaten op voormalig agrarisch erf:

- de bovengrond (BG - 01 en BG - 03) is niet verontreinigd;
- de bovengrond (BG - 02) is zeer licht verontreinigd met PCB;
- de ondergrond (OG - 01) is niet verontreinigd;
- het grondwater (PB 11) is (zeer) licht verontreinigd met barium en zink;
- mengmonster MM FF - 01 bevat geen asbest;
- mengmonster MM FF - 02 bevat geen asbest.

Weiland:

- de bovengrond (BG - 11) is zeer licht verontreinigd met PCB;
- de bovengrond (BG - 12) is niet verontreinigd;
- de ondergrond (OG - 11) is niet verontreinigd;
- het grondwater (PB 20) is licht verontreinigd met barium.

Conclusie

In de bovengrond (BG - 02 en BG - 11) en in het grondwater (PB 11 en PB 20) zijn enkele (zeer) licht verhoogde concentraties aangetoond. Voor een beschrijving en mogelijke verklaringen wordt verwezen naar paragraaf 4.3 en 4.4. In de overige mengmonsters van de boven- en ondergrond (BG - 01, BG - 03, BG - 12, OG - 01 en OG - 11) zijn geen

verontreinigingen gemeten. Aangezien de tussenwaarden niet worden overschreden, wordt het uitvoeren van nader onderzoek niet noodzakelijk geacht.

In de mengmonsters van de fijne fractie MM FF - 01 en MM FF - 02 is geen asbest aangetoond.

Uit milieukundig oogpunt is er geen bezwaar tegen de voorgenomen bestemmingsplanwijziging. De bodem wordt geschikt geacht voor het toekomstige gebruik ten behoeve van verblijfsrecreatie.

Daarnaast wordt opgemerkt dat de milieuhygiënische kwaliteit van de bodem ter plaatse van de kapschuur en voormalige stal in het kader van de omgevingsvergunningsprocedure ten behoeve plattelandskamers in maart 2021 zijn onderzocht (zie Bijlage 4). De conclusie daarvan was als volgt:

In de bovengrond (BG I en BG III) zijn enkele zeer lichte verontreinigingen aangetoond. Voor een beschrijving en mogelijke verklaringen wordt verwezen naar de paragrafen 4.3 en 4.4. In de bovengrond (BG II), de ondergrond (OG) en in het grondwater (PB 1) zijn geen verontreinigingen aangetoond. Aangezien de tussenwaarden niet worden overschreden, is er geen reden om een nader onderzoek uit te voeren.

In de mengmonsters van de fijne fractie MM FF - 01, MM FF - A en MM FF - B en het materiaalmonster dat is aangetroffen in MM FF - 01 is asbest aangetoond. Voor de inspectiegaten uit het mengmonster van de fijne fractie MM FF - 01 is het niet mogelijk om een asbestgehalte te berekenen. Op basis van de indicatieve concentratieberekening wordt aangenomen dat de gewogen asbestgehalten lager zijn dan de toetsingswaarden voor een nader asbestonderzoek.

Het aangetroffen asbestfragment in het mengmonster van de fijne fractie MM FF - 01 betreft mogelijk een toevalstreffer en aangenomen wordt dat de bodem niet (sterk) verontreinigd is met asbest.

De gewogen asbestgehalten in de druppelzones MM FF - A en MM FF - B zijn lager dan de interventiewaarde. De toplaag ter plekke van de voormalige druppelzones is niet (sterk) verontreinigd met asbest.

Op basis hiervan kan geconcludeerd worden dat het aspect 'bodem' geen belemmering vormt voor de uitvoerbaarheid van dit bestemmingsplan.

4.5 Geluid

In het kader van de Wet geluidhinder moet er bij de voorbereiding van een bestemmingsplan, c.q. een ontheffing op grond van de Wro, een onderzoek worden gedaan naar de geluidsbelasting op de gevels van geluidsgevoelige objecten, voor zover deze geluidsgevoelige objecten zijn gelegen binnen een zonering van een industrieterrein, wegen en/of spoorwegen.

De Wet geluidhinder kent de volgende geluidsgevoelige functies:

- Woningen.
- Onderwijsgebouwen (behoudens voorzieningen zoals een gymnastieklokaal).
- Ziekenhuizen en verpleeghuizen en daarmee gelijk te stellen voorzieningen zoals verzorgingstehuizen, psychiatrische inrichtingen, medische centra, poliklinieken, medische kleuterdagverblijven, etc.

Enerzijds betekent dit dat (geluids-)eisen worden gesteld aan de nieuwe milieubelastende functies, anderzijds betekent dit eveneens dat beperkingen worden opgelegd aan de nieuwe milieugevoelige functies.

Toets

Wegverkeerslawaai

Op basis van de Wet geluidhinder kunnen onder andere vaste kampeermiddelen en recreatiewoningen niet aangemerkt worden als geluidsgevoelig object, waardoor het plan voor de uitbreiding van het aantal camperplaatsen en glampingtenten geen betrekking heeft op de realisatie van een nieuw geluidgevoelig object.

Hoewel er geen nieuw geluidsgevoelig object wordt mogelijk gemaakt neemt niet weg dat moet worden nagegaan of ter plaatse van een recreatieterrein sprake moet zijn van een aanvaardbaar woon- en leefklimaat (ABRS 1 mei 2019, no. 201801643/1/R1). Dit was ook aan

de orde in de uitspraak 201304510/1/R1 (ECLI:NL:RVS:2014:216. In deze uitspraak stelt de Afdeling ook voorop dat een recreatiewoning, hoewel het geen geluidgevoelig gebouw is in de zin van de Wet geluidhinder, aangemerkt kan worden als een object dat in het kader van een goede ruimtelijke ordening tegen geluidhinder bescherming behoeft, nu hier regelmatig mensen zullen verblijven en waar blootstelling aan geluid kan leiden tot hinder. De Afdeling oordeelt dat de raad dan ook dient te beoordelen of in het kader van een goede ruimtelijke ordening een aanvaardbaar woon- en leefklimaat kan worden gegarandeerd bij de voorziene recreatiewoningen.

De camperplaatsen en de glampingtenten zijn gelegen op een afstand van 240 meter van de Ruhenbergerweg waarvoor een maximumsnelheid geldt van 60 km per uur. De Ruhenbergerweg betreft een ontsluitingsweg die de aanliggende woon- en (agrarische) bedrijfspercelen ontsluit. Gelet op het karakter van de Ruhenbergerweg en de onderlinge afstand van de weg tot aan de recreatieve overnachtingsmogelijkheden wordt geconcludeerd dat een aanvaardbaar leefklimaat gegarandeerd kan worden. Het aspect 'geluid' vormt geen belemmering voor de voorgenomen ontwikkeling.

4.6 Luchtkwaliteit

Om een goede luchtkwaliteit in Europa te garanderen heeft de Europese unie een viertal kaderrichtlijnen opgesteld. De hiervan afgeleide Nederlandse wetgeving is vastgelegd in hoofdstuk 5, titel 2 van de Wet milieubeheer. Deze wetgeving staat ook bekend als de Wet luchtkwaliteit.

In de Wet luchtkwaliteit staan onder meer de grenswaarden voor de verschillende luchtverontreinigende stoffen. Onderdeel van de Wet luchtkwaliteit zijn de volgende Besluiten en Regelingen:

- Besluit en de Regeling niet in betekenende mate bijdragen (luchtkwaliteitseisen);
- Besluit gevoelige bestemmingen (luchtkwaliteitseisen).

Besluit en de Regeling niet in betekenende mate bijdragen

Het Besluit niet in betekenende mate bijdragen (NIBM) staat bouwprojecten toe wanneer de bijdrage aan de luchtkwaliteit van het desbetreffende project niet in betekenende mate is. Het begrip 'niet in betekenende mate' is gedefinieerd als 3% van de grenswaarden uit de Wet milieubeheer. Het gaat hierbij uitsluitend om stikstofdioxide (NO_2) en fijn stof (PM_{10} en $PM_{2,5}$). Toetsing aan andere luchtverontreinigende stoffen uit de Wet luchtkwaliteit vindt niet plaats.

In de Regeling NIBM is een lijst met categorieën van gevallen (inrichtingen, kantoor- en woningbouwlocaties) opgenomen die niet in betekenende mate bijdragen aan de luchtverontreiniging. Enkele voorbeelden zijn:

- woningen: 1500 met een enkele ontsluitingsweg;
- woningen: 3000 met twee ontsluitingswegen;
- kantoren: 100.000 m² bruto vloeroppervlak met een enkele ontsluitingsweg.

Als een ruimtelijke ontwikkeling niet genoemd staat in de Regeling NIBM kan deze nog steeds niet in betekenende mate bijdragen. De bijdrage aan NO_2 en PM_{10} moet dan minder zijn dan 3% van de grenswaarden.

Besluit gevoelige bestemmingen

Dit besluit is opgesteld om mensen die extra gevoelig zijn voor een matige luchtkwaliteit aanvullend te beschermen. Deze 'gevoelige bestemmingen' zijn scholen, kinderdagverblijven en verzorgings-, verpleeg- en bejaardentehuizen. Woningen en ziekenhuizen/ klinieken zijn geen gevoelige bestemmingen.

De grootste bron van luchtverontreiniging in Nederland is het wegverkeer. Het Besluit legt aan weerszijden van rijkswegen en provinciale wegen zones vast. Bij rijkswegen is deze zone 300 meter, bij provinciale wegen 50 meter. Bij realisatie van 'gevoelige bestemmingen' binnen deze zones is toetsing aan de grenswaarden die genoemd zijn in de Wet luchtkwaliteit nodig.

Toets

De voorgenomen ontwikkeling maakt de uitbreiding van een kampeerterrein mogelijk. De camperplaatsen op het perceel worden uitgebreid van 25 plaatsen naar 49 plaatsen en er worden 6 glampingtenten gerealiseerd. Daarnaast is middels een verleende omgevingsvergunning de verbouw van de kapschuur naar zes plattelandskamers toegestaan.

Om te onderzoeken of het plan al dan niet in betekenende mate bijdraagt aan de

luchtverontreining wordt de verkeersgeneratie van alle recreatieve mogelijkheden op het perceel meegenomen bij de berekening (worst-case). De recreatieve mogelijkheden betreffen derhalve 49 camperplaatsen, 6 glampingtenten en 6 plattelandskamers.

Zoals in paragraaf 4.11 is beschreven bedraagt de totale maximale verkeersgeneratie als gevolg van het plan 161 verkeersbewegingen per dag. Er zal voor het perceel geen tot weinig sprake zijn van vrachtverkeer, waardoor het percentage vrachtverkeer op 1 procent gezet kan worden. In figuur 4.2 is de worst-case berekening weergegeven.

Worst-case berekening voor de bijdrage van het extra verkeer als gevolg van een plan op de luchtkwaliteit, GCN2022

	Jaar van planrealisatie	2023
Extra verkeer als gevolg van het plan		
	Extra voertuigbewegingen (weekdaggemiddelde)	161
	Aandeel vrachtverkeer	1,0%
Maximale bijdrage extra verkeer	NO_2 in µg/m^3	**0,10**
	PM_{10} in µg/m^3	**0,03**
Grens voor "Niet In Betekenende Mate" in µg/m^3		1,2
Conclusie		
De bijdrage van het extra verkeer is niet-in-betekenende-mate; geen nader onderzoek nodig		

Figuur 4.2 : Worst-case berekening voor bijdrage van extra verkeer (bron: infomil.nl)

Uit deze berekening volgt dat de bijdrage van het extra verkeer niet in betekende mate is. Er is geen nader onderzoek nodig. Uit de jaarlijkse rapportage van de luchtkwaliteit blijkt bovendien dat er, in de omgeving van het plangebied, langs wegen geen overschrijdingen van de grenswaarden aan de orde zijn. Een overschrijding van de grenswaarden is ook in de toekomst niet te verwachten. Aanvullend onderzoek naar de luchtkwaliteit is derhalve niet nodig.

Daarnaast kan de uitbreiding van de recreatieve mogelijkheden niet worden aangemerkt als de realisatie van 'gevoelige bestemmingen' binnen de zone van een Rijks- of provinciale weg. Het aspect 'luchtkwaliteit' vormt geen belemmering voor de uitvoerbaarheid van dit plan.

4.7 Externe veiligheid

Externe veiligheid is een beleidsveld dat is gericht op het beheersen van risico's die ontstaan voor de omgeving bij de productie, de opslag, de verlading, het gebruik en het transport van gevaarlijke stoffen. Nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen moeten worden getoetst aan wet- en regelgeving op het gebied van externe veiligheid. Concreet gaat het daarbij om risicovolle bedrijven, vervoer gevaarlijke stoffen per weg, spoor en water en transport gevaarlijke stoffen via buisleidingen. Op de diverse aspecten van externe veiligheid is afzonderlijke wetgeving van toepassing. Voor risicovolle bedrijven gelden onder meer:

- het Besluit externe veiligheid inrichtingen (Bevi);
- de Regeling externe veiligheid (Revi);
- het Registratiebesluit externe veiligheid;
- het Besluit risico's zware ongevallen 2015 (Brzo 2015);
- het Vuurwerkbesluit;

Voor vervoer gevaarlijke stoffen geldt het Besluit externe veiligheid transportroutes en de Regeling Basisnet. Op transport gevaarlijke stoffen via buisleidingen zijn het Besluit externe veiligheid buisleidingen (Bevb) en de Regeling externe veiligheid buisleidingen (Revb) van toepassing.

Naast de bovengenoemde wetgeving zijn tevens de volgende AMvB's, Ministeriële Regelingen en/of circulaires van toepassing op de externe veiligheid:

- Activiteitenbesluit milieubeheer. In dit besluit zijn veiligheidsafstanden en risiconormen ten opzichte van (beperkt) kwetsbare objecten opgenomen. Veiligheidsafstanden zijn vastgesteld voor onder andere opslagtanks met propaan/propeen, aardgastankstations,

en gasdrukmeet- en regelstations. Voor windturbines geldt het plaatsgebonden risico als risiconorm.
- Circulaire effectafstanden externe veiligheid LPG-tankstations. De circulaire is van toepassing bij een besluit ten aanzien van een LPG-tankstation onder werking van het Bevi, dat het mogelijk maakt dat er (meer) personen in de omgeving van een LPG-tankstation aanwezig kunnen zijn. De effecten van bepaalde ongevalsscenario's staan centraal.
- Circulaire opslag ontplofbare stoffen voor civiel gebruik. In deze circulaire zijn veiligheidszones (A-, B- of C-zone) vastgesteld voor de opslag van ontplofbare stoffen voor civiel gebruik. Binnen deze veiligheidszones worden de aanwezigheid van activiteiten en/ of objecten uitgesloten.
- Beleidsregels EV-beoordeling tracébesluiten. Deze beleidsregels geven een overzicht van de over de weg vervoerde gevaarlijke stoffen.

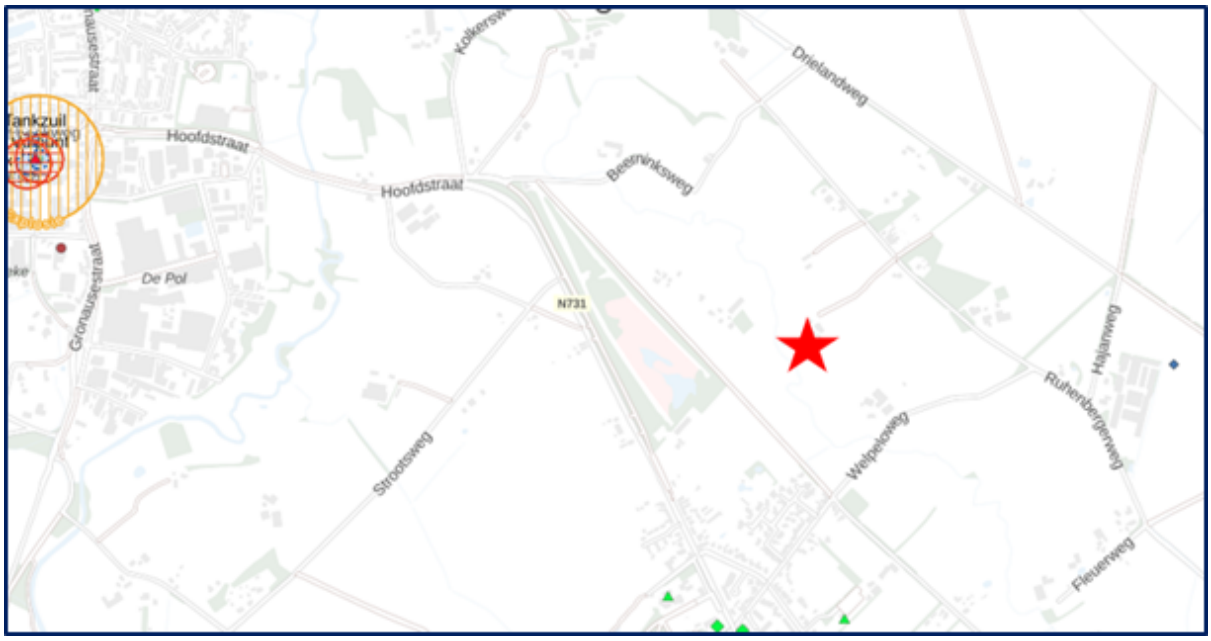
Het doel van wetgeving op het gebied van externe veiligheid is risico's waaraan burgers in hun leefomgeving worden blootgesteld vanwege risicovolle inrichtingen en activiteiten tot een aanvaardbaar minimum te beperken. Het is noodzakelijk inzicht te hebben in de kwetsbare en beperkt kwetsbare objecten en het plaatsgebonden en het groepsrisico.

- Plaatsgebonden risico (PR): Risico op een plaats buiten een inrichting, uitgedrukt als een kans per jaar dat een persoon onafgebroken en onbeschermd op die plaats zou verblijven, overlijdt als rechtstreeks gevolg van een ongewoon voorval binnen een inrichting waarbij een gevaarlijke stof betrokken is.
- Groepsrisico (GR): Cumulatieve kansen per jaar dat ten minste 10, 100 of 1000 personen overlijden als rechtstreeks gevolg van hun aanwezigheid in het invloedsgebied van een inrichting en een ongewoon voorval binnen de inrichting waarbij een gevaarlijke stof betrokken is.

In het BEVI zijn de risiconormen wettelijk vastgelegd. Deze normen zijn niet effectgericht maar gebaseerd op een kansberekening. Tevens geven de risiconormen alleen de kans weer om als direct gevolg van een ongeval met gevaarlijke stoffen te overlijden. Gezondheidsschade en de kans op verwonding of materiële schade zijn daarin niet meegenomen. Er is in het BEVI geen harde norm voor het groepsrisico vastgesteld. Voor het groepsrisico geldt geen norm maar slechts een oriënterende waarde. Er is sprake van een verantwoordingsplicht in geval van een toename van het groepsrisico.

Risicokaart

Aan hand van de Risicokaart is een inventarisatie verricht van risicobronnen in en rond het plangebied. Op de Risicokaart staan meerdere soorten risico's, zoals ongevallen met brandbare, explosieve en giftige stoffen, grote branden of verstoring van de openbare orde. In totaal worden op de Risicokaart dertien soorten rampen weergegeven.

Figuur 4.3: Uitsnede risicokaart, plangebied aangeduid met rode ster (bron: risicokaart.nl)

Toets

Met de voorgenomen ontwikkeling wordt de uitbreiding van de (verblijfs)recreatieve mogelijkheden op het perceel Schaapskooiweg 2 in Overdinkel vergroot naar 49 camerplaatsen en zes glampingtenten. Het kampeerterrein is derhalve bestemd voor het verblijf van meer dan 50 personen gedurende meerdere aaneengesloten dagen, waardoor de ontwikkeling een gevoelige bestemming is in het kader van externe veiligheid.

Uit de inventarisatie blijkt dat de dichtstbijzijnde risicobron is gelegen ten noordwesten van het plangebied op ongeveer 1.800 meter en betreft een LPG-tankstation aan de Broekhoekweg 42 te Losser. Voor een LPG-tankstation geldt een invloedsgebied van 150 meter. Op basis van de afstand van het plangebied tot aan de dichtstbijzijnde risicobron geldt dat het plangebied:

- zich niet bevindt binnen de risicocontour van Bevi- en Brzo-inrichtingen, danwel inrichtingen die vallen onder het Vuurwerkbesluit (plaatsgebonden risico);
- zich niet bevindt binnen een gebied waarbinnen een verantwoording van het groepsrisico nodig is;
- niet is gelegen binnen de veiligheidsafstanden van het vervoer gevaarlijke stoffen;
- niet is gelegen binnen de veiligheidsafstanden van buisleidingen voor het vervoer van gevaarlijke stoffen.

Een en ander brengt met zich mee dat het project in overeenstemming is met wet- en regelgeving met betrekking tot externe veiligheid.

4.8 Water

Een belangrijk instrument om waterbelangen in ruimtelijke plannen te waarborgen is de watertoets, die sinds 1 november 2003 wettelijk is verankerd. Initiatiefnemers zijn verplicht in ruimtelijke plannen een beschrijving op te nemen van de gevolgen van het plan voor de waterhuishouding. Het doel van de wettelijk verplichte watertoets is te garanderen dat waterhuishoudkundige doelstellingen expliciet en op een evenwichtige wijze in het plan worden afgewogen. Deze waterhuishoudkundige doelstellingen betreffen zowel de waterkwantiteit (veiligheid, wateroverlast, tegengaan verdroging) als de waterkwaliteit (riolering, omgang met hemelwater, lozingen op oppervlaktewater).

Waterbeleid

De Europese Kaderrichtlijn Water is richtinggevend voor de bescherming van de oppervlaktewaterkwaliteit in de landen in de Europese Unie. Aan alle oppervlaktewateren in een stroomgebied worden kwaliteitsdoelen gesteld die in 2015 moeten worden bereikt. Ruimtelijk relevant rijksbeleid is verwoord in de NOVI en het Nationaal Water Programma 2022-2027 (inclusief de stroomgebiedbeheerplannen).

Op provinciaal niveau zijn de Omgevingsvisie en de bijbehorende Omgevingsverordening richtinggevend voor ruimtelijke plannen.

Het Waterschap Vechtstromen heeft de beleidskaders van rijk en provincie nader uitgewerkt in het Waterbeheerprogramma 2022-2027. Het staat de komende jaren voor grote uitdagingen en blijft werken aan voldoende water (niet te veel, niet te weinig), omgaan met klimaatverandering, voldoen aan de eisen voor waterkwaliteit, de biodiversiteit versterken en daarnaast wordt gewerkt aan duurzame energie en circulair grondstoffengebruik.

In de Watervisie 2050 heeft het waterschap de opgaven beschreven. Daarin wordt geschetst hoe het watersysteem er in 2050 moet uitzien om goed toegerust te zijn voor alle uitdagingen.

Het Waterbeheerprogramma 2022-2027 vloeit rechtstreeks voort uit de Watervisie. Het waterbeheerprogramma beschrijft hoe het waterschap de komende zes jaar werkt aan het realiseren van het gewenste waterbeheersysteem.

Hieronder wordt de Watervisie 2050 en het Waterbeheerprogramma 2022-2027 beschreven.

Watervisie 2050

Het Waterschap Vechtstromen heeft op 14 april 2021 de Watervisie 2050 vastgesteld. In deze Watervisie staat de drie belangrijkste opgaven waaraan Vechtstromen volgens zeven hoofdlijnen wil werken met partners en inwoners.

De drie belangrijkste opgaves zijn:

- de toenemende droogte en wateroverlast als gevolg van klimaatverandering;
- de waterkwaliteit die onder druk staat:
- de transitie naar een duurzame ontwikkeling.

De Watervisie zal worden doorvertaald naar een Waterbeheerprogramma waarin wordt bepaald hoe het Waterschap in de periode 2022-2027 gaat werken aan haar opgaves. In het beheerprogramma zal het beleid en de maatregelen worden opgenomen.

Waterbeheerprogramma 2022-2027

Het waterbeheerprogramma 2022-2027 is op 15 december 2021 vastgesteld door het algemeen bestuur van Vechtstromen. Het waterbeheerprogramma gaat in op alle aspecten van het watersysteembeheer (met uitzondering van het rioleringsbeheer en de drinkwaterzorg). Voor partners en ingezetenen verschaft het programma inzicht in de wijze waarop het waterschap omgaat met het water in het beheergebied.

Het waterbeheerprogramma volgt inhoudelijk op de Watervisie 2050, die op 14 april 2021 door het algemeen bestuur is vastgesteld. Het waterbeheerprogramma beschrijft welke maatregelen Vechtstromen wil nemen in de planperiode 2022-2027 om te werken aan de ambities uit de Watervisie. Het waterbeheerprogramma sluit aan bij plannen van andere partijen zoals het Nationale waterplan (Nationaal Water Programma 2022-2027), het Stroomgebiedsbeheerplan Rijndelta en de Omgevingsvisie van de provincies Overijssel en Drenthe.

Belangrijk uitgangspunt van het Waterbeheerprogramma is de verandering van het klimaat. De weersomstandigheden zijn steeds minder vaak gemiddeld. Dat merken we de laatste twee decennia steeds duidelijker. De winters worden natter en in de zomer zijn er langere hete en droge perioden en vallen de buien steeds meer lokaal. Deze zomerbuien hebben vaker een zeer hoge intensiteit, wat leidt tot hoge afvoerpieken en overstromingen. Het watersysteem is nog niet goed toegerust op die verandering. Het is nu nog vooral ingericht op basis van gemiddelden - de normale beheersituatie enerzijds en het voorkomen van wateroverlast anderzijds - en niet op langdurige droge periodes en incidentele hoosbuien. Dit betekent dat het watersysteem aangepast moet worden. Daarbij heeft het waterschap de ambitie om te komen tot een klimaatrobuust watersysteem in 2050: een systeem dat zowel in kwantitatief als kwalitatief opzicht tegen een stootje kan en goed is toegerust op veranderingen en grotere weersextremen. Overeenkomstig de Watervisie 2050 heeft het waterschap de volgende hoofdlijnen aangegeven waar de komende jaren aan gewerkt wordt:

- Als gevolg van de klimaatverandering wil het waterschap zorgen voor meer balans tussen 'droge voeten' en het beperken van wateroverlast. Dat betekent dat water het leidende principe is voor het inrichten van de leefomgeving in plaats van andersom: water volgend aan de inrichting.
- Er wordt meer aandacht gegeven aan het vasthouden van water in de bodem.
- Regenwater wordt niet als afvalwater beschouwd, maar als bouwsteen in de ontwikkeling van een robuust watersysteem.

Watertoetsproces

Op 13 juni 2023 is via www.dewatertoets.nl de digitale watertoets verricht, zie Bijlage 6 Watertoets. Uit de digitale watertoets is de normale procedure gekomen, waardoor er contact is gezocht met het waterschap Vechtstromen. Het waterschap heeft hierbij benoemd dat de uitbreiding van de camping klimaatneutraal uitgevoerd dient te worden en dat het hemelwater niet sneller dan de oude situatie mag worden afgevoerd. Daarnaast legt het waterschap de nadruk op een juiste verwerking van huishoudelijk afvalwater van de camping.

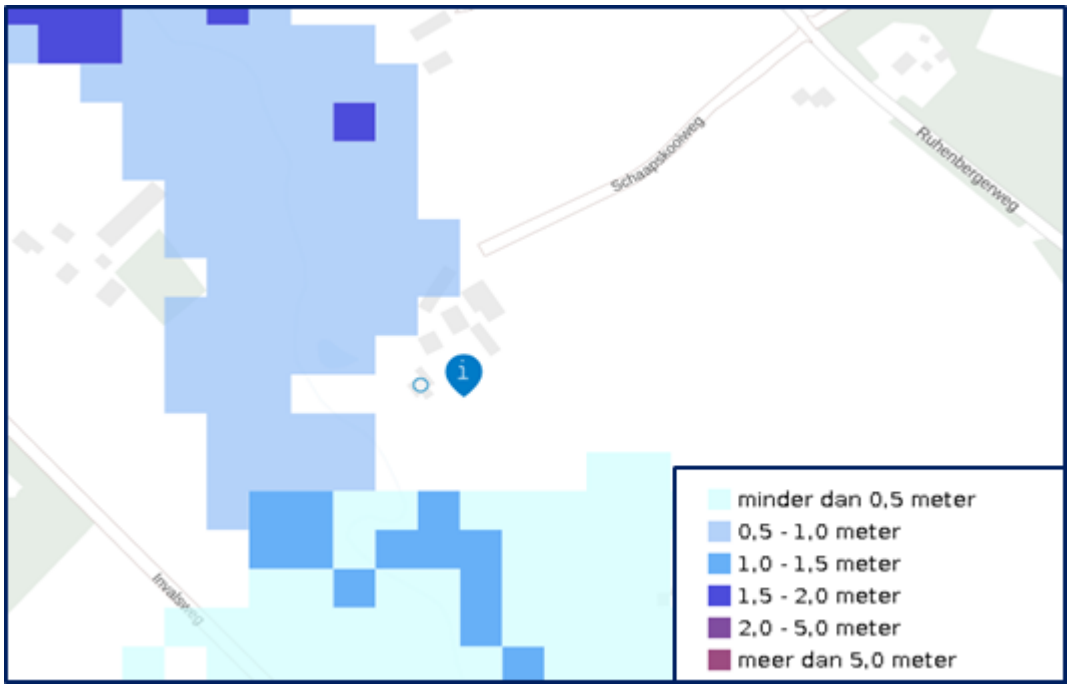
Met de voorgenomen ontwikkkeling wordt er rekening gehouden met klimaatneutrale uitvoering. De verharding neem met de voorgenomen ontwikkeling toe in de vorm van toegangswegen en parkeerplaatsen. Echter blijft er in het plangebied, gezien de landelijke omgeving, voldoende groen aanwezig om het hemelwater op te vangen. Met de voorgenomen ontwikkeling neemt het aantal kampeerplaatsen met 24 camper- en 6 glampingplaatsen toe. De camperplaatsen worden niet gekoppeld aan het riool. Het afvalwater van de wel op het rioolaangesloten kampeermiddelen kan door het bestaande riool worden opgevangen. Daarnaast is in de huidige situatie op het kampeerterrein al een loosplek voor huishuidelijk afvalwater aanwezig. Het aspect 'water' vormt derhalve geen belemmering voor de uitvoerbaarheid van dit plan.

Overstromingsrisicoparagraaf

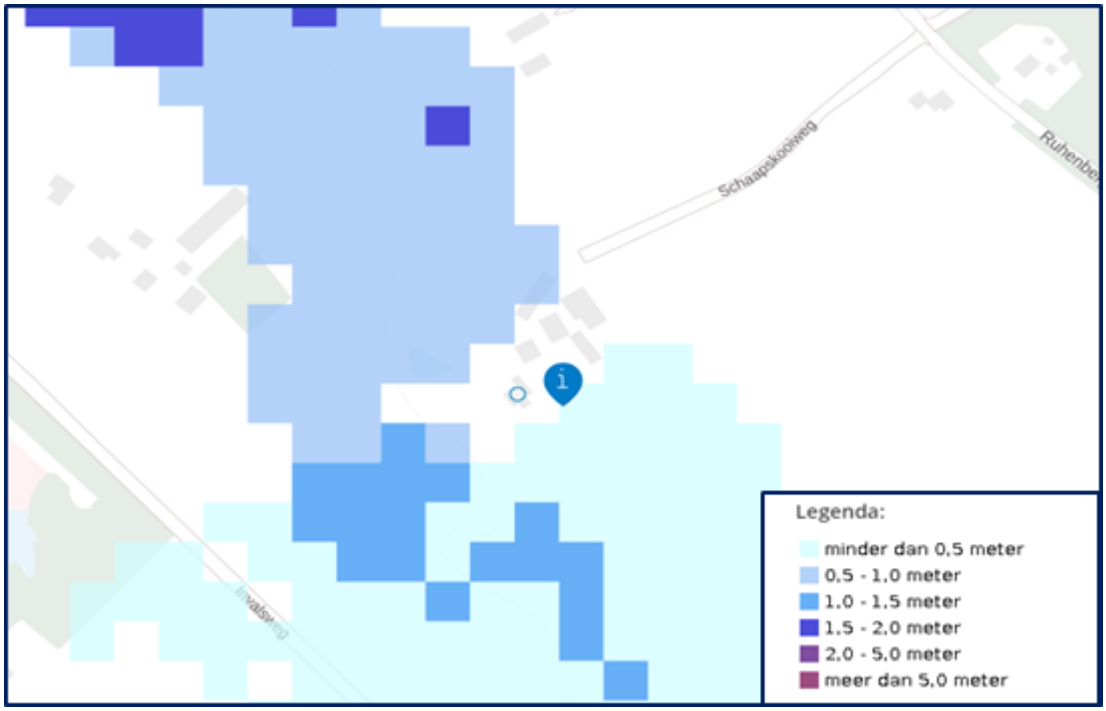
Op basis van de Risicokaart is het plangebied voor een deel gelegen in 'blauw getint gebied'. De blauw getinte gebieden betreffen onbeschermde gebieden in bijvoorbeeld een beekdal.

Deze gebieden overstromen wanneer de waterstand in het nabijgelegen water sterk stijgt. Voorbeelden daarvan zijn hoge waterafvoer in rivieren en beken door extreme neerslag.

Om de kans voor overstromingen in te schatten zijn in de risicokaart 'kansenkaarten' opgenomen. Overstromingen met een grote kans kunnen meer dan 1 keer in een mensenleven gebeuren. Overstromingen met een middelgrote kans kunnen waarschijnlijk hooguit 1 keer in een mensenleven gebeuren. Het plangebied is voor een deel aangeduid als 'middelgrote kans' en voor een deel als 'grote kans'. In figuur 4.4 en figuur 4.5 is de waterdiepte bij respectievelijk een grote kans en middelgrote kans op overstromingen weergegeven.

Figuur 4.4: Maximale waterdiepte 'grote kans' (bron: Atlas leefomgeving, 2021)

Figuur 4.5: Maximale waterdiepte 'middelgrote kans' (bron: Atlas leefomgeving, 2021)

Bij een overstroming met een grote kans geldt dat de bestaande woning en de

kampeerplekken niet onder water staan. Een deel van de plattelandskamers krijgt te maken met een waterdiepte van circa 0,5 tot 1 meter. Bij een dergelijke waterdiepte geldt dat men nog bereikbaar is voor hulpdiensten (militaire voertuigen), auto's kunnen zelf niet meer rijden. Men wordt geadviseerd om tijdens overstromingen zichzelf in veiligheid te brengen. Aangezien de Schaapskooiweg hoger is gelegen is men relatief snel in veiligheid.

Bij een overstroming met een middelgrote kans ontstaat een waterdiepte van minder dan 0,5 meter ter plaatse van de kampeerplekken waardoor mensen die hulp nodig hebben nog te voer bereikt kunnen worden. Bij de plattelandskamers loopt de waterdiepte op tot maximaal 1 meter diep.

Voor de camperplekken geldt dat campers verrijdbaar zijn en bij een eventueel overstromingsrisico tijdig gewaarschuwd moet worden waardoor men in staat is om zichzelf vroegtijdig in veiligheid te brengen. Voor de glampingtenten geldt dat men eveneens gewaarschuwd moet worden zodat men tijdig kan vertrekken. Bij de middelgrote kans geldt de locaties bij de maximale waterdiepte te voet bereikbaar zijn.

Bij de plattelandskamers wordt aan de achter- en zijkant een keerwand geplaatst die de plattelandskamers in het geval van een overstroming moet beschermen tegen instromend water.

Voorts geldt voor onderhavig plan dat er geen nieuwe woningen worden mogelijk gemaakt binnen het overstroombaar gebied. Het plan voorziet in de uitbeiding van de (verblijfs)recreatieve mogelijkheden waarbij de bezoeker haar hoofdverblijf elders heeft. Er wordt daarmee niet voorzien in nieuwe stedelijke functies: *functies van steden en dorpen zoals wonen, bedrijvigheid, detailhandel, horeca, maatschappelijke, educatieve, culturele en religieuze voorzieningen met de bijbehorende infrastructuur, stedelijk water en stedelijk groen.*

Hoewel het plangebied in een overstromingsgebied is gelegen zijn de overstromingsrisico's en de daarmee gepaard gaande waterdiepte relatief laag. In het plangebied zijn voldoende vlucht- en evacuatiemogelijkheden indien een overstroming zich voordoet waardoor men snel in veiligheid is. De Schaapskooiweg (toegangsweg) en het naastgelegen perceel zijn immers op hogere gronden (essen) gelegen waar het overstromingsrisico nihil is.

4.9 Ecologie

Bij een ruimtelijk plan moeten de gevolgen van de voorgenomen ontwikkeling met betrekking tot aanwezige natuurwaarden in beeld worden gebracht. Daarbij wordt ingegaan op de relatie van het plan met beschermde gebieden, beschermde soorten, en het Natuurnetwerk Nederland (NNN). De wettelijke kaders hiervoor worden gevormd door Europese richtlijnen (Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn), nationale regelgeving (Wet natuurbescherming) en provinciale regelgeving (NNN in provinciale verordening).

Om te onderzoeken of de voorgenomen ontwikkeling leidt tot overtreding van de Wet natuurbescherming is door Natuurbank Overijssel ten behoeve van de aanvraag omgevingsvergunning voor de plattelandskamers een quickscan natuurwaarden uitgevoerd om de wettelijke consequenties ten aanzien van beschermde natuurgebieden en flora en fauna te onderzoeken. Als gevolg van de omgevingsvergunning voor de plattelandskamers werden immers verbouwwerkzaamheden aan een kapschuur en een voormalige stal (waarin onder andere de receptie van en dagrecreatie plaatsvindt) uitgevoerd. De uitgevoerde quickscan natuurwaarden wordt in dit bestemmingsplan opgenomen, zie Bijlage 7.

Toetsing

Natuurnetwerk Nederland

Provincies zijn verantwoordelijk voor de veiligstelling en ontwikkeling van het Natuurnetwerk Nederland (verder NNN genoemd). De beoordeling of de voorgenomen activiteit past in het NNN, dient met name uitgevoerd te worden in de afweging van een 'goede ruimtelijke ordening' als onderdeel van de ruimtelijke onderbouwing. De aanwezigheid van beschermde planten en dieren is daarbij niet direct van belang.

Het plangebied ligt buiten de gronden die tot het Natuurnetwerk Nederland behoren. In onderstaande figuur 4.6 is de ligging van het plangebied ten opzichte van het Natuurnetwerk Nederland weergegeven.

Figuur 4.6: ligging plangebied t.o.v. Natuurnetwerk Nederland (bron: Natuurbank Overijssel)

De invloedssfeer van de voorgenomen ontwikkeling is lokaal en heeft enkel betrekking op het voormalige agrarische bedrijfsperceel. De voorgenomen activiteiten hebben geen negatief effect op de wezenlijke kenmerken en waarden van het Natuurnetwerk Nederland in de omgeving van het plangebied. Het plangebied ligt buiten het Natuurnetwerk Nederland. Omdat de bescherming van het Natuurnetwerk Nederland geen externe werking kent in Overijssel, leiden de voorgenomen activiteiten niet tot wettelijke consequenties.

Natura 2000-gebied

Het plangebied ligt in de nabijheid van een Natura 2000-gebied. Het meest nabij gelegen Natura 2000-gebied, is het Natura 2000-gebied 'Dinkelland'.

Figuur 4.7: Ligging plangebied t.o.v. Natura-2000 gebied (bron: Atlas van Overijssel)

De uitvoering van fysieke activiteiten in een plangebied zou kunnen leiden tot een negatief effect op instandhoudingsdoelen van een Natura 2000-gebied in de omgeving van een plangebied. Als gevolg van sloop- en bouwwerkzaamheden kunnen negatieve effecten optreden, zoals een toename van geluid, trillingen, kunstlicht, visuele verstoring, areaalverlies en aantasten hydrologie.

Gelet op de aard, omvang en duur van de voorgenomen activiteiten en de afstand tussen het plangebied en Natura 2000-gebied, wordt in voorliggend geval een negatief effect op instandhoudingsdoelen van Natura 2000-gebied uitgesloten. De kwalificerende soorten voor Natura 2000-gebied Dinkelland zijn allen vissen en die zijn gebonden aan aquatische systemen, zoals beken en stilstaande wateren. Uitvoering van de voorgenomen activiteiten leidt niet tot een negatief effect op deze soorten.

Stikstofdepositie op Natura 2000-gebied

Om te onderzoeken of het plan leidt tot een toename van stikstofdepositie op Natura 2000-gebied dient een AERIUS-berekening uitgevoerd te worden voor de aanlegfase (bouw- en sloopfase) en de gebruiksfase. De AERIUS-berekening en rapportage zijn opgenomen als Bijlage 8 bij de toelichting van dit bestemmingsplan. Hieronder worden de resultaten van de aanleg- en gebruiksfase weergegeven.

Resultaten aanlegfase

De totale NOx-emissie in de aanlegfase bedraagt in totaal 13,2 kg/j. De totale NH3-emissie bedraagt 0,3 kg/j. Er zijn geen rekenresultaten hoger dan 0,00 mol/ha/j.

Resultaten gebruiksfase

De totale NOx-emissie in de gebruiksfase bedraagt in totaal 18,3 kg/j. De totale NH3-emissie bedraagt 1,4 kg/j. Er zijn geen rekenresultaten hoger dan 0,00 mol/ha/j.

Conclusie

Als gevolg van de voorgenomen ontwikkeling komt er zowel NOx als NH3 vrij. Door uitvoering van de voorliggende AERIUS-berekening is aangetoond dat dit zowel in de aanlegfase van de ontwikkeling als in de gebruiksfase niet leidt tot een meetbare depositie van NOx of NH3 in Natura 2000-gebied dat gevoelig is voor stikstof en ammoniak. In de aanleg- en gebruiksfase is er dan ook geen sprake van een meetbare depositie. Gelet op het vorenstaande wordt een nader onderzoek derhalve niet noodzakelijk geacht.

De AERIUS Calculator 2022 biedt voldoende inzicht in het effect van de voorgenomen activiteit op Natura-2000-gebieden voor het aspect stikstof en ammoniak. De uitkomsten van de berekeningen met de AERIUS Calculator 2022 zijn geldig en toepasbaar voor ruimtelijke plannen.

De Wet natuurbescherming vormt voor het aspect stikstof en ammoniak geen belemmering voor de uitvoering van de voorgenomen ontwikkeling.

Soortenbescherming

De gronden in het plangebied hebben in het geldende bestemmingsplan de enkelbestemming 'Agrarisch - Agrarisch bedrijf) en bestaat uit weiland en reeds bestaande camperplaatsen. De agrarische gronden zijn intensief onderhouden en gemaaid waardoor de terreingesteldheid van de gronden ongeschikt is voor beschermde flora en/of fauna.

Voor de reeds vergunde plattelandskamers en receptie op het perceel is in 2021 een quickscan natuurwaarden uitgevoerd om de aanwezigheid van beschermde flora en fauna in de desbetreffende bebouwing te onderzoeken. Het plangebied is op 12 maart 2021 onderzocht. Hieronder wordt het resultaat weergegeven.

De inrichting van het gevoerde beheer maken het plangebied niet tot een geschikte groeiplaats voor beschermde planten, maar wel tot een geschikt functioneel leefgebied van verschillende beschermde diersoorten. Beschermde diersoorten benutten het plangebied hoofdzakelijk als foerageergebied, maar mogelijk bezetten amfibieën een vaste rust- of voortplantingsplaats en nestelen er vogels in het plangebied. Vleermuizen en grondgebonden zoogdieren bezetten geen vaste rust- of voortplantingsplaats in het plangebied.

Van de in het plangebied nestelende vogelsoorten, is uitsluitend het bezette nest beschermd, niet het oude nest of de nestplaats. Bezette vogelnesten zijn beschermd en mogen niet beschadigd of vernield worden. Gelet op de aard van de werkzaamheden kan geen ontheffing verkregen worden voor het beschadigen of vernielen van bezette vogelnesten. Indien de interne verbouwingen plaatsvinden en de opslag buiten verwijderd wordt tijdens de voortplantingsperiode, wordt geadviseerd vooraf een broedvogelscan uit te voeren om de aanwezigheid van een bezet vogelnest uit te kunnen sluiten.

Als gevolg van de voorgenomen activiteiten wordt mogelijk een amfibie gedood en wordt mogelijk een vaste (winter)rust van een beschermd amfibie beschadigd en vernield. Voor de

beschermde amfibieënsoorten, die een vaste (winter)rustplaats in het plangebied bezetten, en die mogelijk gedood worden, geldt een vrijstelling van de verbodsbepalingen `doden' en het `beschadigen/vernielen van vaste rust- en voortplantingsplaatsen'.

Door uitvoering van de voorgenomen activiteiten neemt de betekenis van het plangebied als foerageergebied voor de beschermde diersoorten niet af. Het aspect 'ecologie' vormt geen belemmering voor de uitvoerbaarheid van dit plan.

Voor wat betreft het planologisch omzetten van de naastgelegen gronden van de Ruhenbergerbeek geldt dat dit geen negatieve gevolgen heeft. De gronden zijn immers reeds heringericht waardoor er geen fysieke ingrepen plaatsvinden.

4.10 Archeologie en Cultuurhistorie

Nederland heeft in 1992 het verdrag van Malta ondertekend. Het verdrag van Malta heeft als doel het archeologisch erfgoed in de bodem beter te beschermen. Voor gebieden waar archeologische waarden voorkomen of waar een reële verwachting bestaat dat er archeologische waarden aanwezig zijn dient er een archeologisch onderzoek uit te worden gevoerd, voordat er bodemingrepen plaatsvinden.

Op 1 juli 2016 is de Erfgoedwet in werking getreden ter vervanging van de Monumentenwet 1988. Een deel van de monumentenwet is op deze datum overgegaan naar de Erfgoedwet. Het deel dat betrekking heeft op de besluitvorming in de fysieke leefomgeving gaat over naar de Omgevingswet, wanneer deze in werking treedt. Tot die tijd blijven deze onderdelen van de Monumentenwet 1988 gelden als overgangsrecht binnen de Erfgoedwet.

Gemeenten hebben een archeologische zorgplicht en initiatiefnemers van projecten waarbij de bodem wordt verstoord zijn verplicht rekening te houden met de archeologische relicten die in het plangebied aanwezig (kunnen) zijn. Hiervoor is onderzoek noodzakelijk: het archeologisch vooronderzoek. Als blijkt dat in het plangebied behoudenswaardige archeologische vindplaatsen aanwezig zijn, dan kan de initiatiefnemer verplicht worden hiermee rekening te houden. Dit kan leiden tot een aanpassing van de plannen, waardoor de vindplaatsen behouden blijven, of tot een archeologische opgraving en publicatie van de resultaten.

Archeologie

Conform de Wet op de archeologische monumentenzorg, wordt gekoerst op de bescherming van archeologische waarden waarbij behoud 'in situ' (in de bodem) het streven. Ten behoeve van de bescherming wordt zoveel mogelijk aansluiting gezocht bij de bestaande wet- en regelgeving, zoals het instrument bestemmingsplannen. Bij deze laatste ligging de mogelijkheden in het opnemen van een vergunningstelsel of een regime voor de beoordeling van vergunningen. Op de verbeelding van het vigerende bestemmingsplan voor het buitengebied zijn de bekende archeologisch waardevolle terreinen door middel van de dubbelbestemming Waarde - Archeologie aangegeven. De begrenzing van deze terreinen is overgenomen van de Archeologische Monumentenkaart (AMK), zoals vervaardigd door de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed. De waardering van de terreinen is gebaseerd op de belevingswaarde, de fysieke kwaliteit en de inhoudelijke kwaliteiten van die terreinen, waarbij toetsing en beoordeling plaatsvinden op basis van schoonheid, herinneringswaarde, gaafheid, conservering, zeldzaamheid, informatiewaarde, ensemblewaarde en representativiteit. Het bestemmingsplan voor het buitengebied bestaat uit gebieden met een hoge, middelhoge en lage trefkans op archeologische vondsten.

In het vigerende bestemmingsplan is voor de gebieden met een hoge en middelhoge trefkans een regeling opgenomen in de vorm van een dubbelbestemming. Voor gebieden met een hoge trefkans geldt dat een omgevingsvergunning nodig is indien werkzaamheden dieper dan 30 cm (beneden maaiveld) plaatsvinden en de oppervlakte van de ontwikkeling meer dan 2.000 m2 bedraagt. Voor gebieden met een middelhoge trefkans gelden deze bepalingen bij een oppervlakte van 2.500 m^2.

Toets

Het plangebied kent geen dubbelbestemming ten aanzien van het aspect archeologie waardoor er een zeer lage archeologische verwachting geldt. Het aspect 'archeologie' vormt geen belemmering omdat de uit te voeren werkzaamheden ruim binnen de 2.500m^2 en 30cm diep blijven.

Cultuurhistorie

Onder cultuurhistorische waarden worden alle structuren, elementen en gebieden bedoeld die

cultuurhistorisch van belang zijn. Zij vertellen iets over de ontstaansgeschiedenis van het Nederlandse cultuurlandschap. Vaak is er een sterke relatie tussen aardkundige aspecten en cultuurhistorische aspecten. De bescherming van cultuurhistorische elementen is vastgelegd in de Monumentenwet 1988 (die nog geldt als overgangsrecht binnen de Erfgoedwet). Deze wet is vooral gericht op het behouden van historische elementen voor latere generaties.

Toets

Uit de Cultuurhistorische waardenkaart van de provincie Overijssel kan worden afgeleid dat er geen monumenten in het plangebied aanwezig zijn. Derhalve wordt geconcludeerd dat voorliggend plan geen negatieve gevolgen heeft voor het aspect 'cultuurhistorie'.

Conclusie
De aspecten 'archeologie' en 'cultuurhistorie' vormen geen belemmering voor de uitvoerbaarheid van dit bestemmingsplan.

4.11 Verkeer / parkeren

Verkeer

Het plangebied is gelegen aan de Schaapskooiweg en wordt via de Ruhenbergerweg met het omliggende gebied ontsloten. Om de verkeersgeneratie als gevolg van het plan te bepalen kan gebruik gemaakt worden van CROW-uitgave 381 (december 2018) waarin kengetallen zijn opgenomen voor de verkeersgeneratie en het parkeren.

Op basis van de kengetallen geldt voor een camping (kampeerterrein) in het buitengebied (niet-stedelijk) een verkeersgeneratie van 0,4 verkeersbewegingen per standplaats. Als gevolg van het plan worden 49 camperplaatsen en zes glampingtenten gerealiseerd. De verkeersgeneratie van het kampeerterrein bedraagt derhalve (55 * 0,4) 22 verkeersbewegingen per dag.

Voor de zes reeds vergunde plattelandskamers wordt aangesloten bij de functie 'bungalowpark (huisjescomplex)'. In het buitengebied levert deze functie een maximale verkeersgeneratie op van 2,8 verkeersbewegingen per bungalow in het buitengebied. Dit geeft een worst-case aantal verkeersbewegingen van (6 x 2,8 = 16,8) afgerond 17 verkeersbewegingen per dag.

Verder wordt voor de bestaande schuur die geschikt wordt gemaakt voor dagrecreatieve voorzieningen en evt. vergaderingen, worst-case rekening gehouden met dagelijks maximaal 122 verkeersbewegingen. Hierbij is uitgegaan van het aantal verblijfplaatsen op het plangebied. Dit omdat er geen passende functie in de CROW-publicatie 381 is opgenomen, waaraan kan worden aangesloten. In praktijk zal het grootste gedeelte van de bezoekers reeds aanwezig zijn in het plangebied, waardoor het werkelijke aantal verkeersbewegingen lager zullen uitvallen.

De totale verkeersgeneratie als gevolg van het plan bedraagt 161 verkeersbewegingen per dag. Deze verkeersbewegingen kunnen eenvoudig via de huidige infrastructuur worden afgewikkeld.

Parkeren

Om de parkeerbehoefte van het plan te berekenen wordt eveneens aangesloten bij de CROW-uitgave 381. Het plan heeft betrekking op de realisatie van 49 camperplaatsen, zes glampingtenten en het planologisch vertalen van de verleende omgevingsvergunning voor zes plattelandskamers.

Voor de camperplaatsen geldt dat er 49 camperplaatsen gerealiseerd worden. Campers zijn verplaatsbare verblijfsobjecten, welke alleen voor eigen gebruik geplaatst worden op de daarvoor aangewezen camperplaatsen. Er hoeft voor de camperplaatsen derhalve geen aanvullende parkeerruimte gerealiseerd te worden.

Voor de glampingtenten wordt aangesloten bij de parkeernormen voor een kampeerterrein. Voor een kampeerterrein geldt in het buitengebied een parkeernorm van gemiddeld 1,2 parkeerplaatsen. Voor de glampingtenten dienen derhalve 7,2 parkeerplaatsen gerealiseerd te worden.

Voor de plattelandskamers geldt - wanneer wordt uitgegaan van een bungalowpark (huisjescomplex) - een parkeernorm van 2,1 parkeerplaatsen per plattelandskamer. De totale parkeerbehoefte van de plattelandskamers bedraagt derhalve 12,6 parkeerplaatsen. De totale parkeerbehoefte van de glampingtenten en de plattelandskamers bedraagt derhalve

(7,2 + 12,6 = 19,8) 20 parkeerplaatsen. In figuur 4.8 zijn de nieuw aan te leggen parkeerplaatsen weergegeven.

Figuur 4.8: Efrinrichtingsplan met parkeerplaatsen (bron: Ad Fontem ruimtelijk advies)

Om in de parkeerbehoefte te voorzien worden er aan de noordoostzijde (naast de plattelandskamers) zes parkeerplaatsen gerealiseerd. Bij de receptie/gebouw ten behoeve van dagrecreatie wordt voorzien in vijf parkeerplaatsen. Daarnaast worden bij de oude "Sköppe" en tussen het privégebouw (met letteraanduiding B) zeven parkeerplaatsen aangelegd. Tot slot zijn er tussen het privégebouw en de bedrijfswoning twee parkeerplaatsen aanwezig die benut kunnen worden door recreanten. Daarmee voorziet het plan in 20 parkeerplaatsen.

Aangezien er ook een rustpunt voor dagrecreanten (fiets- en wandeltoeristen) wordt gerealiseerd is het belangrijk dat er voldoende parkeergelegenheden zijn. Derhalve worden er langs de erftoegangsweg vier "overloop"parkeerplaatsen aangelegd die worden uitgevoerd in grasbetontegels, zodat ze een groen karakter houden. Daarbij wordt opgemerkt dat de parkeerplaatsen niet benut kunnen worden als "toeristisch overstappunt" (TOP) om vanuit daar de auto te parkeren en te wandelen en/of te fietsen. Het erf biedt ruimte om 24 parkeerplaatsen te realiseren om enerzijds in de parkeerbehoefte voor het recreatief nachtverblijf te voorzien en anderszijds om enkele dagrecreanten die met de auto naar het rustpunt komen een parkeerplaats te bieden.

Voor de fietsers worden bij het receptiegebouw fietsnietjes of fietsenrekken geplaatst (O in

figuur 4.8) om een fietsparkeergelegenheid te bieden. Op basis hiervan wordt geconcludeerd dat het aspect 'parkeren' geen belemmering vormt voor de uitvoerbaarheid van dit plan.

Hoofdstuk 5 Juridische toelichting

5.1 Planopzet en systematiek

De in Hoofdstuk 2 beschreven planopzet is juridisch-planologisch vertaald in een bestemmingsregeling, die bindend is voor overheid, bedrijven en burgers. Het bestemmingsplan bestaat uit een verbeelding (plankaart) en regels en is voorzien van een toelichting. De regels en verbeelding (plankaart) vormen het juridisch bindende deel. Op de verbeelding worden de toegekende bestemmingen en aanduidingen visueel weergegeven. De regels bevatten het juridische instrumentarium voor het regelen van het gebruik van de gronden, bepalingen omtrent de toegelaten bebouwing, regelingen betreffende het gebruik van aanwezige en/of op te richten bouwwerken. De toelichting heeft zelf geen juridische bindende werking, maar moet worden beschouwd als handvat voor de uitleg en de onderbouwing van de opgenomen bestemmingen.

5.2 Toelichting op de regels

5.2.1 Opbouw

In deze paragraaf wordt de systematiek van de regels en de wijze waarop de regels gehanteerd dienen te worden, uiteengezet. De regels van het plan bestaan uit vier hoofdstukken, waarin achtereenvolgens de inleidende regels, de bestemmingsregels, de algemene regels en de overgangs- en slotregels aan de orde komen. Voor de systematiek is aangesloten op de SVBP2012, zoals verplicht is sinds 1 juli 2013. Dit houdt onder meer in dat het plan IMRO-gecodeerd wordt opgeleverd. Navolgend wordt de opbouw, indeling en systematiek van de regels kort toegelicht.

Inleidende regels

- *Begrippen*

In deze bepaling zijn omschrijvingen gegeven van de in het bestemmingsplan gebruikte begrippen. Deze worden opgenomen om interpretatieverschillen te voorkomen. Begripsbepalingen zijn alleen nodig voor begrippen die gebruikt worden in de regels en die tot verwarring kunnen leiden of voor meerdere uitleg vatbaar zijn.

- *Wijze van meten*

Om op een eenduidige manier afstanden, oppervlakten en inhoud van gebouwen en/of bouwwerken, geen gebouwen zijnde, te bepalen wordt in de wijze van meten uitleg gegeven wat onder de diverse begrippen wordt verstaan. Ten aanzien van de wijze van meten op de verbeelding (plankaart) geldt steeds dat het hart van een lijn moet worden aangehouden.

Bestemmingsregels

De opbouw van de bestemmingen ziet er als volgt uit:

- *bestemmingsomschrijving*:

De omschrijving van de doeleinden. Hierbij gaat het in beginsel om een beschrijving van de aan de grond toegekende functies;

- *bouwregels:*

In de bouwregels worden voor alle bouwwerken de van toepassing zijnde bebouwingsregels geregeld. Waar en met welke maatvoering mag worden gebouwd, wordt hier vastgelegd. Indien mogelijk wordt verwezen naar bouwvlakken en aanduidingen op de verbeelding (plankaart);

- *afwijken van de bouwregels:*

Bij een omgevingsvergunning kan onder voorwaarden worden afgeweken van de bouwregels ten aanzien van het oppervlak en de vorm van bijbehorende bouwwerken;

- *specifieke gebruiksregels:*

In dit onderdeel is aangegeven welke vormen van gebruik in ieder geval zijn toegestaan dan wel strijdig zijn met de bestemming. Daarbij zijn niet alle mogelijke toegestane en strijdige gebruiksvormen genoemd, maar alleen die functies, waarvan het niet op voorhand duidelijk is. Het gaat hierbij in feite om een aanvulling/verduidelijking op de in de

bestemmingsomschrijving genoemde functies;

- *omgevingsvergunning voor het uitvoeren van een werk, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamheden:*

Deze regel is opgenomen om te voorkomen dat door werken of werkzaamheden (bijvoorbeeld werkzaamheden waarbij de grond wordt geroerd) gronden minder geschikt kunnen worden voor het beoogde gebruik en/of hierdoor onevenredige afbreuk wordt gedaan aan de aanwezige waarden.

- *afwijken van de gebruiksregels:*

Bij een omgevingsvergunning kan onder voorwaarden worden afgeweken van het in de bestemmingsomschrijving beschreven gebruik van hoofdgebouwen;

- *wijzigingsregels*

In dit onderdeel is aan burgemeester en wethouders de bevoegdheid gegeven het plan te wijzigen. Het gaat hier om wijzigingsbevoegdheden gekoppeld aan de desbetreffende bestemming. De criteria, die bij toepassing van de wijzigingsbevoegdheid in acht moeten worden genomen, zijn aangegeven.

Algemene regels

- *Anti-dubbeltelregel:*

Deze bepaling is opgenomen om te voorkomen dat, wanneer volgens een bestemmingsplan bepaalde gebouwen en bouwwerken niet meer dan een bepaald deel van een bouwperceel mogen beslaan, het opengebleven terrein nog eens meetelt bij het toestaan van een ander gebouw of bouwwerk, waaraan een soortgelijke eis wordt gesteld;

- *Algemene gebruiksregels:*

Deze bepaling bevat een opsomming van strijdig gebruik van gronden en bouwwerken in algemene zin;

- *Algemene aanduidingsregels:*

In dit artikel worden de algemene aanduidingsregels beschreven;

- *Algemene afwijkingsregels:*

In deze bepaling is aan burgemeester en wethouders de bevoegdheid gegeven om af te wijken van bepaalde, in het bestemmingsplan geregelde, onderwerpen. De criteria, die bij toepassing van de afwijkingsbevoegdheid in acht moeten worden genomen, zijn aangegeven;

Overgangs- en slotregels

- *Overgangsrecht:*

Bouwwerken welke op het moment van inwerkingtreding van het bestemmingsplan bestaan (of waarvoor een bouwvergunning is aangevraagd) mogen blijven bestaan, ook al is er strijd met de bebouwingsregels. De overgangsbepaling houdt niet in dat het bestaand, illegaal opgerichte, bouwwerk legaal wordt, noch brengt het met zich mee dat voor een dergelijk bouwwerk alsnog een bouwvergunning kan worden verleend. Burgemeester en wethouders kunnen in beginsel dus nog gewoon gebruik maken van hun handhavingsbevoegdheid. Het overgangsrecht is opgenomen zoals opgenomen in artikel 3.2.1 Bro. Het gebruik van de grond en opstallen, dat afwijkt van de regels op het moment van inwerkingtreding van het plan mag eveneens worden voortgezet;

- *Slotregel:*

Deze bepaling geeft aan op welke manier de regels kunnen worden aangehaald.

5.2.2 Bestemmingen

Naast de inleidende regels (begrippen en wijze van meten), algemene regels (zoals bouwregels, gebruiksregels en proceduregels) en de overgangs- en slotregels, zijn de volgende bestemmingen in dit plan opgenomen:

Bestemming

- **Agrarisch - 2 (artikel 3)**

De agrarische gronden in het Oude Hoevenlandschap hebben de bestemming 'Agrarisch - 2' gekregen met het oog op het behoud, herstel en ontwikkeling van de landschapswaarden. Het Oude Hoevenlandschap is voornamelijk aanwezig langs beken en op de stuwwal. Wanneer de essentiële ruimtelijke randvoorwaarden uit het oude hoevelandschap verdwijnen, treden grote en veelal onomkeerbare veranderingen op in het karakter van het deelgebied.

Uitgangspunt is dat de ontwikkelingsmogelijkheden voor de verschillende functies geen nadelige effecten mogen hebben op deze essentiële ruimtelijke randvoorwaarden. Sommige van deze gebiedskenmerken kunnen in de huidige situatie in meer of mindere mate zijn aangetast. De regeling in het bestemmingsplan is gericht op het behoud en herstel van de aanwezige waarden.

In de bestemmingen is, met oog op het vorenstaande, onder meer opgenomen dat de oprichting van bebouwing niet is toegestaan (met uitzondering van veldschuren en schuilstallen). Het gebruik van gronden voor boom- en sierteelt is bij recht toegestaan, een uitzondering is gemaakt voor de gronden ter plaatse van de dubbelbestemming 'Waterstaat – Waterbergingsgebied'. Hier is boom- en sierteelt alleen toegestaan bij afwijking. De aanleg van paardrijbakken is bij afwijking toegestaan onder voorwaarde dat deze aansluit op bestaande bebouwing.

Ten slotte is op de betreffende gronden een omgevingsvergunning voor het uitvoeren van werken van toepassing.

- **Natuur - Natuur en bos (artikel 4)**

De bestaande natuurgebieden zijn onder de bestemming 'Natuur - Natuur en bos' geschaard. De gronden die door het waterschap zijn heringericht ten behoeve van de Ruhenbergerbeek zijn, op grond van de Kwaliteitsimpuls Groene Omgeving omgezet naar natuurgrond. Derhalve zijn die gronden voorzien van de bestemming 'Natuur - Natuur en bos'.

- **Recreatie - Kampeerterrein (artikel 5)**

De bestemming 'Recreatie - Kampeerterrein' wordt in dit bestemmingsplan aan het plangebied toegekent, gezien de gronden in het plangebied gebruikt worden voor kampeermiddelen, glampingtenten en recreatiewoningen in de vorm van plattelandskamers.

In de bestemmingsregels (gebruiks- en/of bouwregels) is bepaald dat ter plaatse van de aanduiding 'specifieke vorm van recreatie - camperplaats' maximaal 49 camperplaatsen zijn toegestaan.

Ter plaatse van de aanduiding 'specifieke vorm van recreatie - glampingtenten' zijn bouwwerken ten behoeve van recreatief nachtverblijf, niet zijnde stacaravans, chalets, trekkershutten en recreatiewoningen toegestaan. Derhalve is het mogelijk om daar glampingtenten te plaatsen.

Ter plaatse van de aanduiding 'specifieke vorm van recreatie - plattelandskamers' zijn zes plattelandskamers toegestaan.

Binnen de bestemming is het wonen ten behoeve van het bedrijf (in een bedrijfswoning) al dan niet in combinatie met een aan huis verbonden beroep of kleinschalige bedrijfsactiviteit toegestaan.

- **Waarde - Archeologie 2 (artikel 6)**

In dit geval is de geldende dubbelbestemming ‘Waarde – Archeologie 2' conform het geldende bestemmingsplan overgenomen. De voor 'Waarde – Archeologie 2' aangewezen gronden zijn, behalve voor de andere daar voorkomende bestemmingen, mede bestemd voor het behoud en de bescherming van de gebieden met een hoge verwachtingswaarde.

- **Waarde - Natuur en landschap (artikel 7)**

In tegenstelling tot de gronden die zijn aangemerkt als 'Natuur - Natuur en bos' zijn de gronden die zijn aangemerkt als beheersgebied, nieuwe natuur gerealiseerd en nieuwe natuur nog te realiseren voorzien van de dubbelbestemming 'Waarde - Natuur en landschap'. Binnen deze bestemming is door middel van een wijzigingsbevoegdheid de mogelijkheid gecreëerd tot het realiseren van nieuwe natuur. Voor de gronden met de dubbelbestemming Waarde – Natuur en landschap die tevens zijn bestemd als 'Agrarisch - 2' prevaleert het agrarisch gebruik, zolang deze gronden nog niet daadwerkelijk zijn verworven voor omzetting naar natuur.

- **Waterstaat Herinrichting beek & Waterstaat - Waterbergingsgebied (artikel 8 en 9)**

Langs de Dinkel bevinden zich, overeenkomstig het genoemde in het Dinkelconvenant, gebieden die bij hoog water onder water komen te staan. Deze gebieden zijn aangewezen als waterbergingsgebieden en hebben in de bestemming een specifieke regeling gekregen (dubbelbestemming Waterstaat - Waterbergingsgebied).

De dubbelbestemming is qua regeling zodanig vormgegeven dat in de basisbestemmingen geen (bouw)werkzaamheden plaatsvinden die de uitvoering van de waterberging in de weg staan. Daarom geldt bijvoorbeeld dat (in afwijking van de basisbestemming) bouwen niet is

toegestaan binnen de dubbelbestemming, dan wel na advisering (let op: het gaat dus niet over goedkeuring) van het waterschap (geldt ook voor de dubbelbestemming Waterstaat – Herinrichting in de navolgende alinea).

Langs een aantal waterlopen is het waterschap voornemens (al dan niet in overleg met andere partijen) over te gaan tot hermeandering en herinrichting. Teneinde deze werkzaamheden mogelijk te maken, zijn in het bestemmingsplan stroken aangegeven ter weerszijden van de relevante waterlopen. Deze stroken zijn aangegeven met de dubbelbestemming Waterstaat - Herinrichting beek.

Hoofdstuk 6 Economische uitvoerbaarheid

Bij de voorbereiding van een ontwerpbestemmingsplan dient op grond van artikel 3.1.6, eerste lid, sub f van het Besluit ruimtelijke ordening (Bro) onderzoek plaats te vinden naar de uitvoerbaarheid van het plan. Artikel 6.12 van de Wet ruimtelijke ordening stelt dat de gemeenteraad gelijktijdig met de vaststelling van het bestemmingsplan moet besluiten om al dan niet een exploitatieplan vast te stellen. Hoofdregel is dat een exploitatieplan moet worden vastgesteld bij elk bestemmingsplan. Er zijn echter uitzonderingen. Het is mogelijk dat de raad verklaart dat met betrekking tot een bestemmingsplan geen exploitatieplan wordt vastgesteld indien het verhaal van kosten van de grondexploitatie anderszins is verzekerd of het stellen van nadere eisen en regels niet noodzakelijk is.

De gemeentelijke kosten, waaronder leges en planschadekosten, komen voor rekening van de aanvrager. Hiermee is het kostenverhaal anderzins verzekerd en kan de raad op grond van artikel 6.12, lid 2 onder a besluiten geen exploitatieplan vast te stellen.

Hoofdstuk 7 Maatschappelijke uitvoerbaarheid

7.1 Vooroverleg

Artikel 3.1.1 van het Besluit ruimtelijke ordening (Bro) schrijft voor dat het bestuursorgaan, dat belast is met de voorbereiding van een bestemmingsplan overleg pleegt met instanties, zoals gemeenten, waterschappen, provinciale diensten en Rijk, die betrokken zijn bij de zorg voor ruimtelijke ordening of belast zijn met de behartiging van belangen welke in het plan in het geding zijn.

In het Besluit algemene regels ruimtelijke ordening (Barro) zijn de nationale belangen die juridische borging vereisen opgenomen. Het Barro is gericht op doorwerking van nationale belangen in gemeentelijke bestemmingsplannen. Geoordeeld wordt dat dit bestemmingsplan geen nationale belangen schaadt. Daarom is afgezien van het voeren van vooroverleg met het Rijk.

Provincie Overijssel

Het plan wordt in het kader van het vooroverleg aan de provincie voorgelegd.

Waterschap Vechtstromen
Op 13 juni 2023 is het plan via de digitale watertoets kenbaar gemaakt bij het waterschap Vechtstromen. De conclusie van die digitale toets is dat het waterschap een positief advies geeft. Hiermee is voldaan aan het verplichte vooroverleg.

7.2 Zienswijzen

Het ontwerpbestemmingsplan heeft met ingang van 7 december 2023 voor een periode van zes weken ter inzage gelegen. Binnen deze periode kon een ieder zijn of haar zienswijze ten aanzien van dit bestemmingsplan kenbaar maken. Tijdens de termijn van de terinzagelegging zijn geen zienswijzen binnengekomen.

Bijlagen bij toelichting

Bijlage 1 KGO-plan Schaapskooiweg 2

Kwaliteitsimpuls Groene Omgeving

SCHAAPSKOOIWEG 2 OVERDINKEL

ad fontem
RUIMTELIJK ADVIES

Plangegevens

Naam	KGO-plan Schaapskooiweg 2 Overdinkel
Plantype	KGO-plan
Status	Definitief
Datum	30 oktober 2023
Projectnummer	20AF196
Opdrachtgever	Camperplaats Skop'nboer Schaapskooiweg 2 7586 RJ Overdinkel
Opsteller	Ad Fontem Ruimtelijk Advies Stationsstraat 37 7622 LW Borne
Contactpersoon	ing. T. Boswerger

074 255 7020

info@ad-fontem.nl

www.ad-fontem.nl

ad fontem
RUIMTELIJK ADVIES

AD FONTEM RUIMTELIJK ADVIES

01 HET PLAN

01.1 Huidige situatie

Op het perceel Schaapskooiweg 2 in Overdinkel werd al sinds 1924 een agrarisch bedrijf geëxploiteerd. In 1924 werd de boerderij met de daarbij horende 5 hectare grond door de opa van de initiatiefnemer gekocht. De heidegrond rondom de boerderij werd ontgonnen en zodoende vruchtbaar gemaakt. De vader van de initiatiefnemer was de volgende generatie die de boerderij heeft voortgezet (en uitgebreid met vee en grond) waarna vervolgens de initiatiefnemer op zijn beurt het agrarisch bedrijf heeft overgenomen. De boerderij aan de Schaapskooiweg 2 werd daarom door drie generaties als agrarisch bedrijf geëxploiteerd.

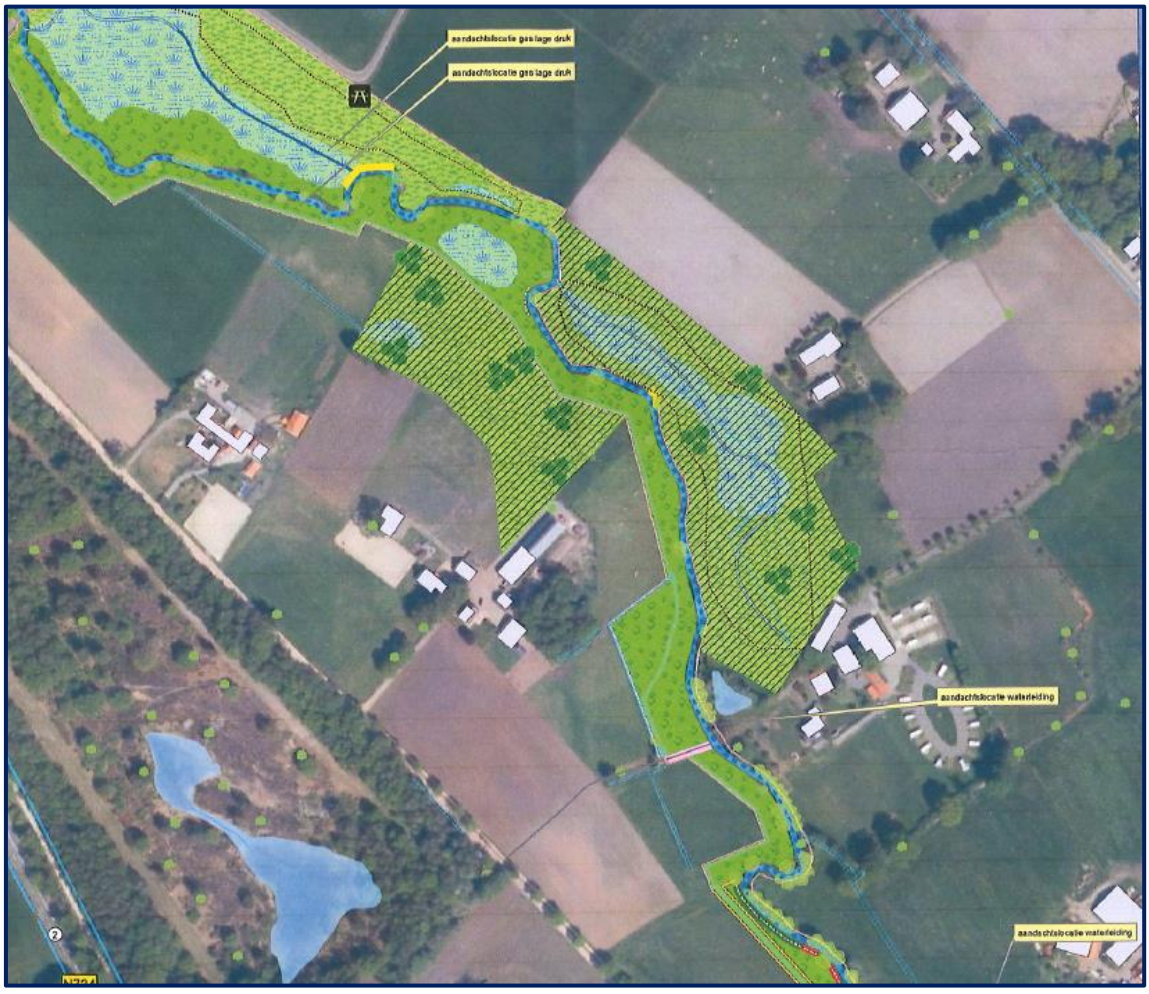
Vanaf 2015 is het idee ontstaan om naast het agrarisch bedrijf ook camperplaatsen bij de boerderij te beginnen. Door de aanleg van 25 camperplaatsen is Camperplaats Skop'nboer ontstaan in het mooie glooiende landschap van Twente aan de Ruhenbergerbeek. Door de landelijke ligging biedt de camperplaats rust, ruimte en gemoedelijkheid, iets waar de recreant voor Camperplaats Skop'nboer expliciet voor komt. Dat is ook de reden dat Camperplaats Skop'nboer in 2019 is uitgeroepen tot Camperlocatie van het jaar 2019. Deze plek kreeg van de gebruikers van Campercontact.com het hoogste cijfer: een 9,6! Ook op Jetcamp.com wordt de camperplaats beoordeeld met een 9,5! In figuur 1 is een vogelvlucht van het perceel Schaapskooiweg 2 te Overdinkel weergegeven.

Figuur 1: Luchtfoto Schaapskooiweg 2 Overdinkel (bron: Cyclomedia)

Op het agrarisch perceel zijn naast de camperplaatsen een kapschuur aanwezig die voorheen agrarisch gebruikt werd, een voormalige veestal, een boerderij en een woonhuis aanwezig. Daarnaast zijn er nog drie kuilvoerplaten aanwezig. De initiatiefnemer beschikt reeds over een omgevingsvergunning voor het (ver)bouwen van de kapschuur naar zes boerderijappartementen.

Daarnaast heeft de initiatiefnemer door de jaren heen aanzienlijk veel geïnvesteerd in het landschap. De initiatiefnemer is met het waterschap Vechtstromen overeengekomen dat de gronden aan de noordzijde van het plangebied gebruikt mogen worden ten behoeve van de aanpassing en herinrichting van de Ruhenbergerbeek. Het Nederlandse deel van de beek wordt aangepast met als doel het natuurlijke karakter van de beek te bevorderen. Op de gronden van de initiatiefnemer wordt botanisch grasland en een soort moerasgrond gerealiseerd en worden bomengroepen aangeplant om het landschap te herstellen en te versterken. Tevens wordt er in dit gebied een onverhard struinpad gerealiseerd om het nieuwe landschap te kunnen beleven. In figuur 2 (en **bijlage 1**) is het inrichtingsplan opgenomen.

Figuur 2: Inrichtingsplan Ruhenbergerbeek

01.2 Toekomstige situatie

Met de voorgenomen ontwikkeling worden de (verblijfs)recreatieve mogelijkheden op het perceel uitgebreid en daarmee de agrarische mogelijkheden op het perceel beëindigd. Met de uitbreiding van de recreatieve mogelijkheden wil de initiatiefnemer het volgende realiseren:

- Uitbreiding van het aantal camperplaatsen van 25 camperplaatsen naar 49 camperplaatsen voor kampeerauto's, niet zijnde caravans.
- Realisatie van zes boerderijappartementen in de voormalige kapschuur (is reeds een omgevingsvergunning voor verleend).
- Verbouwen van de voormalige agrarische schuur en deze schuur om te zetten naar een recreatieve functie. Concreet betekent dit dat het gebouw dient als receptie (in de huidige situatie reeds als zodanig verbouwd en in gebruik genomen) ten behoeve van de camperplaatsen. Daarnaast wordt de schuur verbouwd voor dagrecreatieve activiteiten in de vorm van:
  1. Gemeenschappelijke zaal/ruimte voor gasten van de camperplaats ten behoeve van dagactiviteiten ondersteunend aan de camping (bijvoorbeeld bingo-avonden, spelletjesavonden- en middagen en arrangementen en overige activiteiten gericht op het vermaak van de campinggasten). Daarbij wordt ondergeschikte horeca ten behoeve van het recreatieve bedrijf mogelijk gemaakt zodat het mogelijk is om tijdens de activiteiten ondersteunend aan de recreatieve activiteiten eten en drinken te nuttigen. Er wordt geen zelfstandige horecagelegenheid geëxploiteerd.
  2. Een deel van de gemeenschappelijke ruimte/zaal kan ook gebruikt worden als vergaderlocatie ("bleisure");
  3. Het realiseren van een ondergeschikte en kleinschalige ruimte voor de verkoop van eigen en streekeigen producten.
  4. Steunpunt Tourist Info Losser. Bij het Tourist Info Losser kan men terecht voor informatie over alle bezienswaardigheden, accommodaties, evenementen en horeca in Losser. Tevens kunnen er wandel- en fietsroutekaarten worden verkregen. De initiatiefnemers willen een steunpunt Tourist info te vestigen in het gebouw. Het steunpunt zal door de initiatiefnemer worden geëxploiteerd zodat (dag)recreanten geïnformeerd kunnen worden over alle recreatieve mogelijkheden die Losser te bieden heeft.
  5. In de schuur wordt tevens een rustpunt gecreëerd die opengesteld wordt voor dagrecreanten in het buitengebied van Losser. Bij het rustpunt worden kleine snacks (taart, koeken), koffie, thee en frisdranken aangeboden.
- D Het realiseren van zes glampingplaatsen (tent). Glamping is een combinatie van glamour en camping en heeft dan ook betrekking op luxe kamperen, waarbij in een luxe, bijzonder vormgegeven tent overnacht kan worden.

In figuur 3 (en **bijlage 2**) is de basinspanning weergegeven. De Kwaliteitsimpuls Groene Omgeving vereist bij elke ontwikkeling immers een goede landschappelijke inpassing van het erf.

Figuur 3: Inrichtingsplan basisinspanning Schaapskooiweg 2 Overdinkel

Het kampenlandschap wordt gekenmerkt als een kleinschalig landschap met bebouwing gesitueerd in verspreide erven. Het werd ontwikkeld nadat de complexen met de grote essen 'bezet' waren en een volgende generatie boeren nieuwe ontwikkelingsruimte zocht. Die vonden ze bij kleine dekzandkopjes die individueel werden ontgonnen. Dit leidde tot een landschap dat de zelfde opbouw kent als het essenlandschap, alleen in een meer kleinschalige, meer individuele en jongere variant. Deze kleinere maat en schaal is tevens de reflectie van de natuurlijke ondergrond. Essenlandschap in het klein met samenhangend systeem van es/kamp, erf op de flank, natte laagtes en – voormalige – heidevelden. De diversiteit in en rondom het plangebied is zichtbaar. Zo liggen de gronden rondom de Ruhenbergerbeek lager dan de gronden ter plaatse van de eskop. Logischerwijs zijn de gronden nabij de beek natter, groeit er voornamelijk wilg en els en zijn de gronden van het kamp droger en groeit er o.a. eik met divers bosplantsoen. De esranden met taludbegroeiing zijn nog herkenbaar op de

historische topografische kaart van rond 1900 en vormen ook nu nog de begrenzing van een stuk eigendom. De kenmerkende structuren van het kampenlandschap worden op en rond het erf versterkt door het gebruik van landschapselementen en erfbeplanting zoals erfbomen, beukenhagen en een boomgaard.

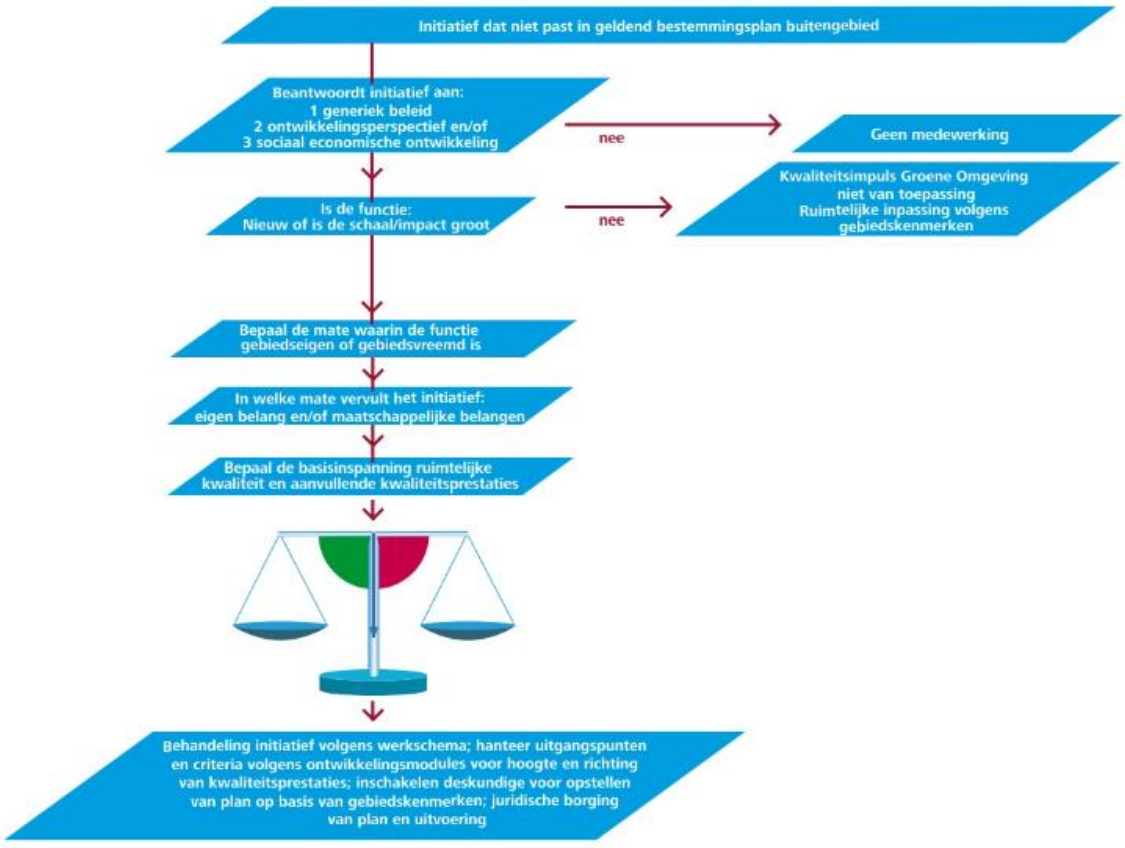
Als gevolg van het plan wordt de ontwikkeling voorzien van een landschappelijke inpassing. Bij de boerderijappartementen wordt de uitheemse beplanting verwijderd en vervangen door een boerenhaag (D). Ten zuiden van de boerderijappartementen zijn reeds twee bestaande bomen aanwezig. Daarnaast wordt de herkenbaarheid van het eskopje ten oosten van het erf versterkt door de esrand te herstellen (40 meter). De aanplant zal bestaan uit meidoorn, krentenboompje en hazelaar in een gelijke verdeling (G). De esrand ten oosten van het kamp bestaat reeds uit wat beplanting en zal worden versterkt met aanplant van vlier, meidoorn en hazelaar (G). De overige reeds bestaande houtsingels worden behouden.

Tussen de glampingplaatsen en camperplaatsen wordt een struweelhaag aangeplant (H) met de soorten meidoorn, kardinaalsmuts, krentenboompje, hondsroos en sleedoorn. Naast het gebouw ten behoeve van de dagrecreatie (C) wordt een bloemenweide ingezaaid. De bestaande vijver (M) is reeds voorzien van inheemse beplanting (M). De bestaande uitheemse beplanting langs de Ruhenbergerbeek zal in samenwerking met het waterschap verwijderd moeten worden. Tot slot blijft de bestaande elzensingel in het zuiden van het plangebied (K) behouden.

02 KWALITEITSIMPULS GROENE OMGEVING

02.1 Kwaliteitsimpuls Groene Omgeving

De gemeente Losser beschikt zelf niet over een actuele regeling inzake de Kwaliteitsimpuls Groene Omgeving (KGO). Wel geeft de gemeente Losser in de beleidsnota ‘Buitengebied met ruimtelijke kwaliteit’ aan dat de provinciale Kwaliteitsimpuls Groene Omgeving een duidelijk voorbeeld is van uitnodigingsplanologie. Door in beginsel uit te gaan van flexibiliteit en maatwerk, waarbij verbetering van de ruimtelijke kwaliteit voorop dient te staan, wordt deze trend c.q. ontwikkeling ook opgenomen in de beleidsnotitie. De gemeente Losser past derhalve maatwerk toe. Daarbij geldt het uitgangspunt dat de ontwikkelingsruimte en kwaliteitsprestaties in evenwicht moeten zijn conform de KGO-gedachte zoals uitgewerkt in onderstaand balansmodel.

Figuur 4: Weergave KGO balansmodel (Werkboek Kwaliteitsimpuls Groene Omgeving)

Op basis van de Kwaliteitsimpuls Groene Omgeving (artikel 2.1.6 Omgevingsverordening Overijssel) kunnen bestemmingsplannen voor de Groene Omgeving voorzien in nieuwvestiging en grootschalige uitbreidingen van bestaande functies in de groene omgeving, uitsluitend indien hier sociaaleconomische en/of maatschappelijke redenen voor zijn én is aangetoond dat het verlies aan ecologische en/of landschappelijke waarden in voldoende mate wordt gecompenseerde door investeringen ter versterking van de ruimtelijke kwaliteit in de omgeving.
Hieruit zijn de volgende vertrekpunten te destilleren:

1. er is ruimte voor sociaaleconomische ontwikkeling als deze vanuit zuinig en zorgvuldig ruimtegebruik verantwoord is, past in het ontwikkelingsperspectief en volgens de Catalogus Gebiedskenmerken wordt uitgevoerd;
2. een goede ruimtelijke inpassing van de ontwikkeling is altijd een basisvoorwaarde of basisinspanning;
3. bij nieuwvestiging en bij grootschalige uitbreiding van bestaande functies word naast een investering in de ontwikkeling zelf tegelijkertijd geïnvesteerd in de kwaliteit van de omgeving/het omliggende gebied;
4. de balans tussen geboden ontwikkelingsruimte en investering in ruimtelijke kwaliteit moet blijken uit de ruimtelijke onderbouwing van een ruimtelijk plan;

Uiteraard moet de nieuwe ontwikkeling passen binnen het generieke beleid. De ontwikkeling mag niet onaanvaardbaar zijn.

02.2 Toets balansmodel Kwaliteitsimpuls Groene Omgeving

Hieronder wordt het plan getoetst aan de Kwaliteitsimpuls Groene Omgeving conform het Werkboek Kwaliteitsimpuls Groene Omgeving.

Stap 1: Allereerst dient beoordeeld te worden of er ruimte is voor de ontwikkeling, of het past in het ontwikkelingsperspectief en volgens de Catalogus Gebiedskenmerken wordt uitgevoerd.
Het plangebied behoort op grond van de Omgevingsvisie Overijssel in het ontwikkelingsperspectief 'Wonen en werken in het kleinschalige mixlandschap'. In dit ontwikkelingsperspectief zijn ook plekken waar, door de ruimtelijke structuur van het landschap, de beschikbare milieuruimte of reeds aanwezige bebouwing, de ontwikkelruimte van agrarische bedrijven beperkt is. Hier liggen ontwikkelkansen voor andere vormen van bedrijvigheid (denk aan dienstverlenende zelfstandigen zonder personeel) die de ruimtelijke structuur versterken. Binnen dit ontwikkelingsperspectief kunnen nieuwe functies een plek krijgen op bestaande vrijkomende erven waar dit tevens maatschappelijke opgaven als behoud en ontwikkeling van cultuurhistorie, natuur en landschap ondersteunt. Zo worden vitaliteit en omgevingskwaliteit in samenhang versterkt.

De voorgenomen ontwikkeling maakt de uitbreiding van een (bestaand kleinschalig) kampeerterrein mogelijk op het perceel aan de Schaapskooiweg 2. Het perceel betreft een voormalig agrarisch bedrijfsperceel waar reeds ook al nevenactiviteiten in de vorm van (verblijfs)recreatie plaatsvindt. Zoals is beschreven wordt het agrarisch bedrijf omgeschakeld naar een (verblijfs)recreatief erf, waarbij onder andere gebruik wordt gemaakt van de bestaande voormalige agrarische bedrijfsgebouwen. De ontwikkeling wordt landschappelijk ingepast. Het plan voorziet derhalve in een nieuwe functie op een bestaand vrijkomend erf en voorziet in een concrete behoefte aan recreatieve overnachtingsmogelijkheden. Daarnaast levert het een (forse) bijdrage aan de bestaande landschappelijke structuren en ruimtelijke kwaliteit. Bij het landschapsplan wordt aangesloten bij de kenmerken van de natuurlijke laag (dekzandvlakte en ruggen) en de laag van het agrarisch cultuurlandschap (oude hoevenlandschap/kampenlandschap). Derhalve kan geconcludeerd worden dat het plan op basis van de ontwikkelingsperspectieven en gebiedskenmerken mogelijk is.

Stap 2 en 3: Kwaliteitsimpuls of basisinspanning?
Bij de Kwaliteitsimpuls Groene Omgeving wordt onderscheid gemaakt tussen een basisinspanning en de kwaliteitsimpuls. Dit onderscheid komt voort uit de omgevingsvisie van de provincie Overijssel. Hierin staat het volgende: "*Bij grootschalige ontwikkelingen (nieuw of uitbreiding van het bestaande)*

wordt naast een investering in de ontwikkeling zelf, tegelijkertijd geïnvesteerd in de omgevingskwaliteit (aanvullende inspanning).”

In de Omgevingsverordening is door de provincie bewust afgezien van een definitie van grootschalig omdat dit ongewenst uitgebreide en complexe bepalingen zou kunnen opleveren, een nadere invulling is derhalve aan de praktijk overgelaten.

Op basis van de Omgevingsverordening worden kleinschalige uitbreiding als volgt aangemerkt: *kleinschalige uitbreidingen van bestaande functies in de Groene Omgeving worden afgewogen via het principe van zuinig en zorgvuldig ruimtegebruik (artikel 2.1.3). Daarvoor is het voldoende dat in de ruimtelijke onderbouwing aan de hand van de Catalogus Gebiedskenmerken duidelijk wordt gemaakt hoe de ontwikkeling wordt ingepast in het landschap.*

Voor nieuwvestigingen en grootschalige uitbreidingen van bestaande functies wordt vanwege de impact een meer gebiedsgerichte benadering gevraagd.

Het voorgenomen plan voorziet in de uitbreiding van een kleinschalig kampeerterrein die als nevenactiviteit werd geëxploiteerd bij een agrarisch bedrijf. De agrarische bedrijfsactiviteiten zijn inmiddels gestaakt. Als gevolg van het plan wordt het agrarisch bedrijf volledig omgeschakeld naar een recreatieve bedrijfsfunctie. Op basis hiervan wordt geconcludeerd dat er sprake is van een grootschalige ontwikkelingen. Derhalve geldt dat naast de basisinspanning aanvullend geïnvesteerd moet worden in de groene omgeving.

Stap 4: Evenwicht tussen de geboden ontwikkelingsruimte en de ruimtelijke kwaliteitsprestaties.
Er is een basis gevonden voor het bereiken en meten van het evenwicht tussen ontwikkelingsruimte en kwaliteitsprestaties. Bij elke ontwikkeling hoort een basisinspanning in de vorm van een goede ruimtelijke (landschappelijke) inpassing: vorm en situering van gebouwen, erfbeplantingen.

De invulling van de aanvullende kwaliteitsprestaties is maatwerk. Met een integrale benadering van de ontwikkeling in relatie tot de omgeving kunnen kansen onderkend worden die leiden tot een versterking van de ruimtelijke kwaliteit. Zonder een uitputtende opsomming te geven, geeft de provincie Overijssel in het Werkboek Kwaliteitsimpuls Groene Omgeving aan dat aan het volgende gedacht kan worden:

- *Vanuit de functie zelf*
    - Sociaal maatschappelijk;
    - Bijdrage aan gebiedskwaliteiten en -doelstellingen.
- *Extra kwaliteitsinvesteringen op de locatie zelf*

- Aangepast ontwerp op basis van gebiedskenmerken;
- Sanering landschapsontsierende opstallen;
- Investeringen voor beheer op langere termijn.

- *Kwaliteitsinvesteringen in de omgeving.*
  - Landschap (patronen, elementen, reliëf, etc.);
  - Cultuurhistorie en archeologie (behoud, herstel);
  - Natuur en bos;
  - Recreatie kwaliteitsverbetering;
  - Waterdoelstellingen – kwaliteit – kwantiteit;
  - Sanering landschapsontsierende opstallen/functies.
  - Investeringen voor beheer op langere termijn.

In voorliggend plan is er sprake van een voormalig agrarisch bedrijf welke omgeschakeld wordt naar een (verblijfs)recreatieve functie. De nieuwe functie (recreatie) betreft een gebiedseigen functie die past in het buitengebied van de gemeente Losser. Een recreatieve functie heeft weinig impact op de omgeving en draagt bij aan de beleving en versterking van het landschap. Eveneens past een recreatieve functie binnen het geldende ontwikkelingsperspectief 'wonen en werken in het kleinschalige mixlandschap'. Daarmee is sprake van een gebiedseigen ontwikkeling. Als een gebiedseigen ontwikkeling vanuit de functie zelf al bijdraagt aan de omgevingskwaliteiten, dan kan dat op basis van het Werkboek Kwaliteitsimpuls Groene Omgeving ook deels gezien worden als invulling van de aanvullende kwaliteitsprestaties. Hieronder wordt de Kwaliteitsimpuls Groene Omgeving beschreven. Daarin wordt ingegaan op de basisinspanning en de aanvullende kwaliteitsprestaties.

Basisinspanning

Zoals in hoofdstuk 2 is beschreven is de voorgenomen ontwikkeling voorzien van een landschapsplan (bijlage 2) waarin het erf voorzien is van een goede landschappelijke inpassing. De initiatiefnemer heeft de laatste jaren reeds fors geïnvesteerd in de ruimtelijke kwaliteit, waardoor het plan – met inachtneming van het herstellen van de esrand en het aanbrengen van nieuwe landschapselementen – reeds voorzien is van een goede landschappelijke inpassing (basisinspanning).

Aanvullende investering/kwaliteitsprestaties

Aangezien er sprake is van een grootschalige ontwikkeling dient naast de basisinspanning aanvullend geïnvesteerd te worden in de ruimtelijke kwaliteit. Hieronder worden de aanvullende kwaliteitsprestaties beschreven:

- Aan de noordzijde van het plangebied worden dode houtopstanden verwijderd en wordt een nieuwe houtwal aangeplant met boom- en struikvormers over een lengte van circa 80 meter

en 3 meter breed om de herkenbaarheid van het eskopje te vergroten (nummer 1 in figuur 4). De aanplant zal bestaan uit zomereik (Quercus robur), Wilde appel (Malus sylvestris), Gewone vogelkers (Prunus padus), meidoorn (Crataegus monogyna), kardinaalsmuts (Euonymus europeus), hondsroos (Rosa canina) en sleedoorn (Prunus spinosa).

- De kwaliteit van de poel kan verhoogd worden door rondom poelen een bufferstrook van tenminste 5 meter om het water met (grazige) vegetaties te behouden die met enige regelmaat gemaaid wordt om boomopslag in de zone te voorkomen (nummer 2 in figuur 4). Daarnaast wordt een deel van de houtopslag rondom de poel afgezet om verjonging te krijgen. De bufferstrook moet vrijgehouden worden van houtopslag en het afzetten van een deel van de houtopslag voorkomt een te sterke beschaduwing van de poel. Immers, de hoogste biodiversiteit wordt bereikt in zonbeschenen poelen. Slechts een deel kan periodiek afgezet worden want men mag namelijk niet over het hoofd zien dat deze houtopslag ook schuilgelegenheid en beschutting biedt, aan amfibieën en andere diersoorten. Daarmee wordt een bijdrage geleverd aan de biodiversiteit. Poelen zijn onder andere belangrijk als leefgebied voor onder andere kikkers, salamanders en libellen. Bovendien fungeren ze ook als voedsel-, drink- en badplek voor (jonge) weidevogels en zoogdieren. Naast de ecologische waarde heeft de poel ook een cultuurhistorische waarde. Poelen zijn in Overijssel namelijk vooral terug te vinden in agrarisch cultuurlandschap. Door schaalvergroting in de agrarische sector zijn de poelen in het landschap sterk afgenomen. Door het opschonen en behoud van de poel wordt een bijdrage geleverd aan de cultuurhistorische waarde van het landschap en de ecologische waarde.

Om de gronden voor de toekomst vast te leggen als natuur wordt de poel en de omliggende grond voorzien van een passende bestemming: ‘Natuur – Natuur en bos’.

- Op het erf worden zowel op de gevels als in de boomvormers en houtwallen nest (en schuil)gelegenheden voor vogels, vleermuizen en insecten aangebracht zodat diverse soorten zich kunnen vestigen op en rond het erf. Daarmee worden zowel schuil- als overwinteringsmogelijkheden geboden voor de aanwezige diersoorten. Vogels gebruiken bijvoorbeeld landbouwpercelen om te foerageren maar schuilen en broeden in aangrenzende bosjes, singels, houtwallen of nestkasten. Anderzijds is het ook belangrijk dat insecten – als natuurlijke vijanden – mogelijkheden hebben om te overwinteren en om zich voort te planten aan de rand van de percelen. Door het aanbrengen van nest (en schuil)gelegenheden voor vogels, vleermuizen en insecten wordt een positieve bijdrage geleverd aan de natuurwaarden en de biodiversiteit in het plangebied en de omgeving.
- Het plangebied maakt onderdeel uit van het ‘dal van de Dinkel’ waar de gemeente inzet op het vergoten van de beleving van het gebied door middel van onder andere fietsen en wandelen. De aansluiting van fiets- en wandelverbindingen aansluitend op de

recreatiegebieden is daarvoor gewenst. In het kader van de aanvullende kwaliteitsprestaties wordt een klompenpad aangelegd langs de rand van de es. Het klompenpad is een aanvulling op het struinpad langs de Ruhenbergerbeek (nummer 5 in figuur 4). Een klompenpad is open tussen zonsopgang en zonsondergang en is bedoeld voor wandelaars die houden van rust en landschap. Nabij de weg wordt een picknickbankje geplaatst zodat de wandelaar of fietser een rustmomentje kan nemen met zicht op de es. Daarmee wordt een bijdrage geleverd aan de recreatieve doelstellingen van de gemeente Losser.

- De (verblijfs)recreatieve functie levert een bijdrage aan de omgevingskwaliteiten en heeft weinig impact op de omgeving. Het ontwikkelperspectief ‘wonen en werken in het kleinschalige mixlandschap’ wat zich richt op het in harmonie met elkaar ontwikkelen van de diverse functies in het buitengebied. Aan de ene kant melkveehouderij, akkerbouw en opwekking van hernieuwbare energie als belangrijke vormen van landgebruik. Aan de andere kant gebruik voor natuur, recreatie, wonen en andere bedrijvigheid. Ten aanzien van de Omgevingsvisie Losser 2040 maakt het plangebied onderdeel uit van het gebied ‘dal van de Dinkel’ waar het inzetten op het behoud en ontwikkelen van natuurwaarden en het vergroten van de beleving van het gebied als belangrijke doelstellingen geldt. Het plan levert daarmee een concrete bijdrage aan beleidsdoelstellingen van zowel de provincie Overijssel als de gemeente Losser.

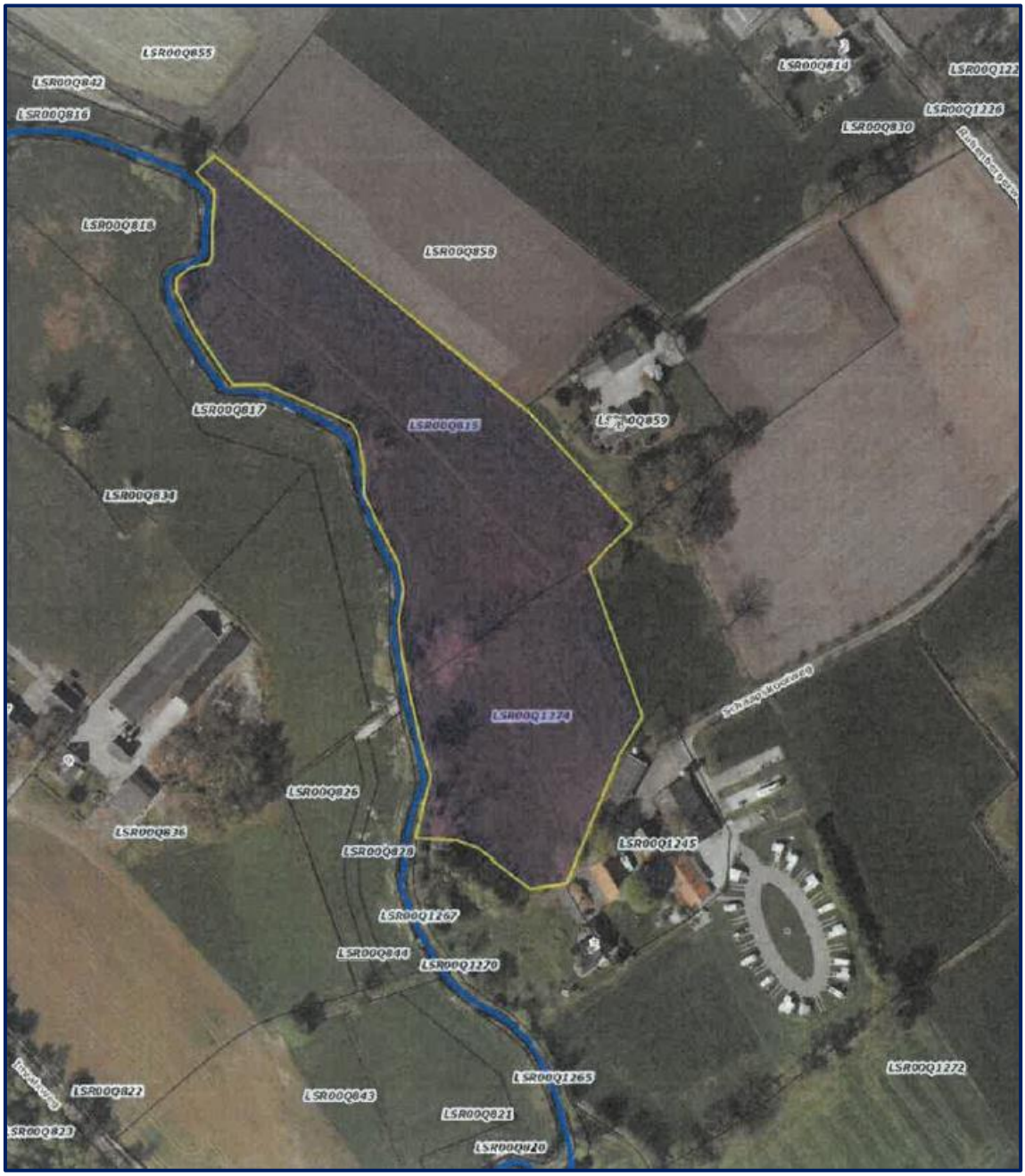
In onderstaande figuur 4 (en **bijlage 3**) zijn de aanvullende kwaliteitsprestaties weergegeven.

Figuur 5: Aanvullende kwaliteitsprestaties KGO

Daarnaast is de initiatiefnemer op 15 november 2022 met het waterschap overeengekomen dat een deel van de grond van de initiatiefnemer, gelegen aan en nabij de Ruhenbergerbeek, kadastraal bekend als gemeente Losser, sectie Q, nummer 815 en een deel van de grond kadastraal bekend als gemeente Losser, sectie Q, nummer 1274, natuurlijk ingericht kan worden. In het kader van het project Ruhenbergerbeek is het Nederlandse deel van de beek aangepast met als doel het natuurlijke karakter van de beek te bevorderen en om een zo natuurlijk mogelijk watersysteem te laten ontstaan, waarin de beekprocessen ongestoord kunnen plaatsvinden en er tijdelijk water geborgen kan worden. Op de gronden van de initiatiefnemer wordt botanisch grasland en een soort moerasgrond

gerealiseerd en worden bomengroepen aangeplant om het landschap te herstellen en te versterken. Tevens wordt er in dit gebied een onverhard struinpad gerealiseerd om het nieuwe landschap te kunnen beleven. In bijlage 1 zijn de herinrichting van het project Ruhenbergerbeek en de inrichtingsmaatregelen weergegeven. In figuur 6 zijn de gronden waarover het waterschap met de initiatiefnemer overeenstemming heeft bereikt in het kader van de Ruhenbergerbeek weergegeven.

Figuur 6: Kwalitatieve verplichting Ruhenbergerbeek

Het project Ruhenbergerbeek is inmiddels door het waterschap afgerond en de landschapsmaatregelen zijn uitgevoerd. Het waterschap is verantwoordelijk voor het waterstaatkundige beheer en onderhoud. De initiatiefnemer is verantwoordelijk voor het resterende

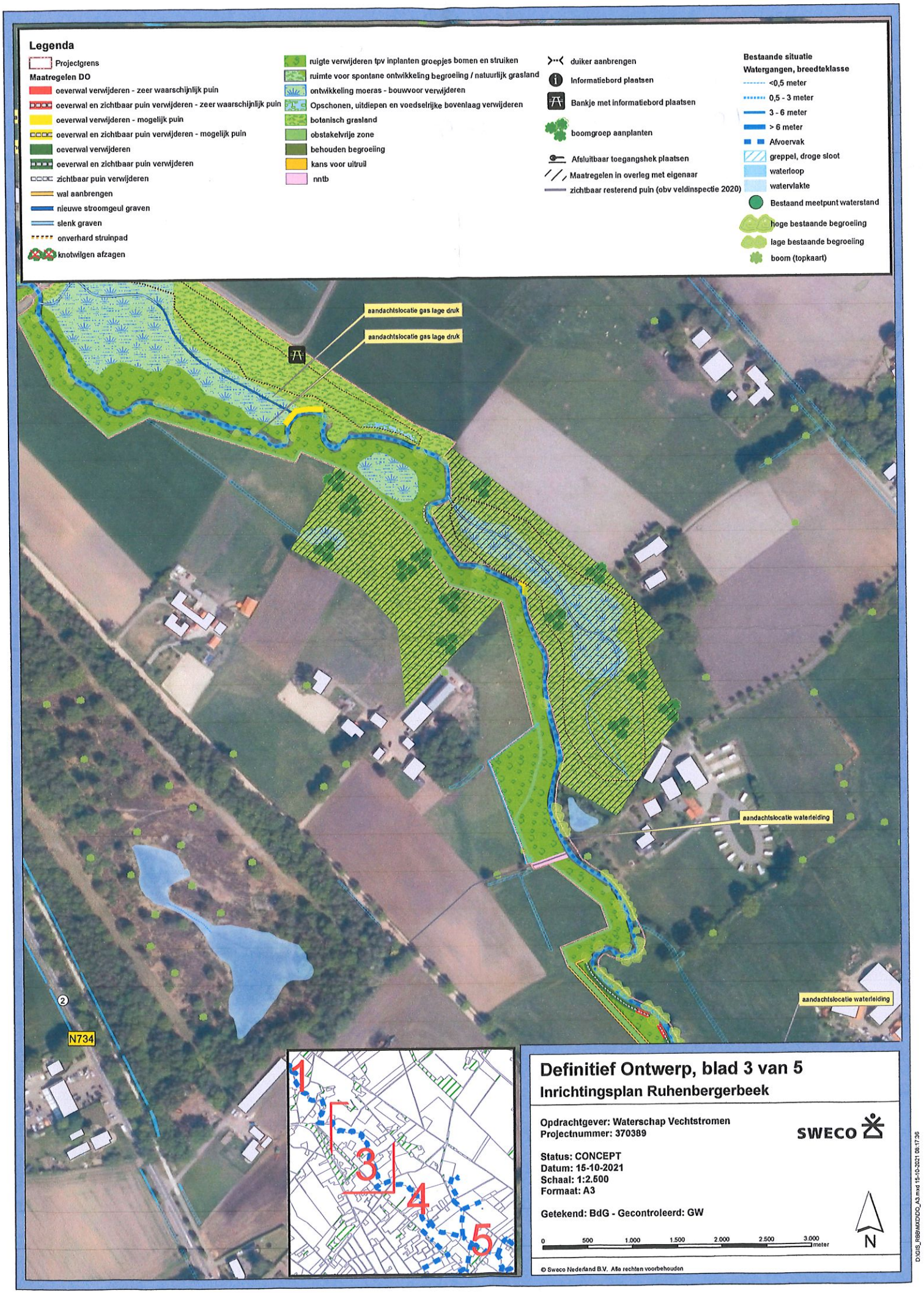
beheer en onderhoud van het inrichtingsplan van de Ruhenbergerbeek waaronder onder andere wordt verstaan: het beheer en onderhoud van het (botanisch) grasland, de nieuwe bomengroepen en struiken en het onderhoud van het struinpad. Daarmee wordt een forse bijdrage geleverd aan het aantrekkelijk houden van het beeklandschap met meer variatie en belevingswaarde voor bewoners en recreanten.

De oppervlakte van de grond die het waterschap ten behoeve van het project 'Inrichting Ruhenbergerbeek' van de initiatiefnemer heeft ingericht bedraagt in totaal circa 2,15 ha. Om te borgen dat de natuurwaarden en het gebruik ten behoeve van het beeksysteem ook in de toekomst prevaleren boven het agrarische gebruik worden de gronden (juridisch-planologisch) afgewaardeerd door de gronden te voorzien van de bestemming 'Natuur – Natuur en Bos' inclusief de huidige dubbelbestemming 'Waarde – Waterbergingsgebied' en 'Waarde – Natuur en landschap'.

02.3 Conclusie KGO

Op basis van voorliggend KGO-plan kan geconcludeerd worden dat de geboden ontwikkelingsruimte ruimschoots in evenwicht is met investering in de ruimtelijke kwaliteit. Ten behoeve van de basisinspanning is het erf landschappelijk ingepast. De aanvullende kwaliteitsprestaties leveren een forse bijdrage aan de landschaps- en natuurwaarden en de recreatieve waarden. Het plan is in overeenstemming met de Kwaliteitsimpuls Groene Omgeving.

05 BIJLAGE 3 LANDSCHAPSPLAN AANVULLENDE KWALITEITSPRESTATIES

Legenda
Projectgrens
Maatregelen DO
oeverwal verwijderen - zeer waarschijnlijk puin
oeverwal en zichtbaar puin verwijderen - zeer waarschijnlijk puin
oeverwal verwijderen - mogelijk puin
oeverwal en zichtbaar puin verwijderen - mogelijk puin
oeverwal verwijderen
oeverwal en zichtbaar puin verwijderen
zichtbaar puin verwijderen
wal aanbrengen
nieuwe stroomgeul graven
slenk graven
onverhard struinpad
knotwilgen afzagen
ruimte voor spontane ontwikkeling begroeiing / natuurlijk grasland
ontwikkeling moeras - bouwvoor verwijderen
Opschonen, uitdiepen en voedselrijke bovenlaag verwijderen
botanisch grasland
obstakelvrije zone
behouden begroeiing
kans voor uitruil
nntb
duiker aanbrengen
Informatiebord plaatsen
Bankje met informatiebord plaatsen
boomgroep aanplanten
Afsluitbaar toegangshek plaatsen
Maatregelen in overleg met eigenaar
zichtbaar resterend puin (obv veldinspectie 2020)
Bestaande situatie
Watergangen, breedteklasse
<0,5 meter
0,5 - 3 meter
3 - 6 meter
> 6 meter
Afvoervak
greppel, droge sloot
waterloop
watervlakte
Bestaand meetpunt waterstand
hoge bestaande begroeiing
lage bestaande begroeiing
boom (topkaart)
aandachtslocatie gas lage druk
aandachtslocatie gas lage druk
aandachtslocatie waterleiding
aandachtslocatie waterleiding
N734
2
1
3
4
5
Definitief Ontwerp, blad 3 van 5
Inrichtingsplan Ruhenbergerbeek
Opdrachtgever: Waterschap Vechtstromen
Projectnummer: 370389
SWECO
Status: CONCEPT
Datum: 15-10-2021
Schaal: 1:2.500
Formaat: A3
Getekend: BdG - Gecontroleerd: GW
0
500
1.000
1.500
2.000
2.500
3.000
meter
N
© Sweco Nederland B.V. Alle rechten voorbehouden
D:\GIS_RBB\MXD\DO_A3.mxd 15-10-2021 08:17:36

Legenda

a= Bestaande woning en tuinaanplant rondom woning

b= Oude boerderij met aan de zuidzijde erfbomen, een walnoot (Juglans regia) en kastanje (Aesculus hippocastanum)

c= Schaapskooi (west), oude stal (oost), tussen de gebouwen is een erfboom, een oude eik (Quercus robur) gesitueerd. Middels groeiplaats verbeteringen wordt getracht de boom zo lang mogelijk te behouden.

d= Boerderijappartementen met terras. De uitheemse beplanting aangrenzend aan het terras dient verwijderd en vervangen te worden door een boerenhaag. 52 meter aanplant in dubbele rij, 7 stuks aanplant per meter, maatvoering 80-100. Boerenhagen mix van beuk 25% (Fagus sylvatica), liguster 25% (Ligustrum vulgare), meidoorn 25% (Crataegus monogyna), veldesdoorn (Acer campestre) 25%, aanplant in groepen van minimaal 5 stuks per soort. Ten noorden en ten zuiden van het gebouw zijn diverse bomen (Quercus robur en Betula pendula) aanwezig als begrenzing van het erf.

e= Camperplaatsen (34 plekken en 15 plekken)

f= Glamping plaatsen (6 plekken)

g= De herkenbaarheid van het eskopje ten oosten van het erf wordt versterkt. Ten oosten van *e* zal de esrand (3 m x 40 m) worden hersteld. De
aanplant zal bestaan uit meidoorn (Crataegus monogyna), sleedoorn (Prunus spinosa), kardinaalsmuts (Euonymus europeus), hazelaar (Corylus avellana) in een gelijke verdeling, in driehoeksverband 1.5m x 1.5m en de maatvoering 80-100 cm. De esrand ten oosten van het kamp bestaat reeds uit wat beplanting (braam, eik, varen) en zal worden versterkt met aanplant van vlier 10% (Sambucus nigra), sleedoorn 20% (Prunus spinosa) meidoorn 50% (Crataegus monogyna) en hazelaar 20% (Corylus avellana), maatvoering 80-100 cm,
aanplant in driehoeksverband met plantafstand 3x3 m (aanvullend). De overige reeds bestaande houtsingels dienen behouden te worden.

h= Aanplant struweelhaag (3m x 60 m), met de soorten meidoorn (Crataegus monogyna), kardinaalsmuts (Euonymus europeus), haagbeuk (Carpinus betules), hondsroos (Rosa canina) en sleedoorn (Prunus spinosa) in een gelijke verdeling, in driehoeksverband 1 m x 1 m en de maatvoering 80-100 cm.

i= Inzaaien inheemse bloemenweide langs entree en naast de camperplaatsen.

j = Bestaande beplanting langs de Ruhenbergerbeek. De uitheemse beplanting (laurier) dient verwijderd te worden (i.s.m. het waterschap).

k= Elzensingel

l= Eikenlaan

m= Bestaande vijver (noord) met inheemse beplanting (wilg en zwarte els) en bestaande boomgaard (zuid).

n= Overloop parkeerplaatsen, uitgevoerd met grastegels.

o= Fietsparkeerplaats nabij entree recreatiegebouw, uitgevoerd met grastegels of halfverharding.

Landschap op locatie

Het kampenlandschap wordt gekenmerkt als een kleinschalig landschap met bebouwing gesitueerd in verspreide erven. Het werd ontwikkeld nadat de complexen met de grote essen 'bezet' waren en een volgende generatie boeren nieuwe ontwikkelingsruimte zocht. Die vonden ze bij kleine dekzandkopjes die individueel werden ontgonnen. Dit leidde tot een landschap dat de zelfde opbouw kent als het essenlandschap, alleen in een meer kleinschalige, meer individuele en jongere variant. Deze kleinere maat en schaal is tevens de reflectie van de natuurlijke ondergrond. Essenlandschap in het klein met samenhangend systeem van es/kamp, erf op de flank, natte laagtes en – voormalige – heidevelden. De diversiteit in en rondom het plangebied is zichtbaar. Zo liggen de gronden rondom de Ruhenbergerbeek lager dan de gronden ter plaatse van de eskop. Logischerwijs zijn de gronden nabij de beek natter,groeit er voornamelijk wilg en els en zijn de gronden van het kamp droger en groeit er o.a. eik met divers bosplantsoen. De esranden met taludbegroeiing zijn nog herkenbaar op de historische topografische kaart van rond 1900 en vormen ook nu nog de begrenzing van een stuk eigendom. De kenmerkende structuren van het kampenlandschap worden op en rond het erf versterkt door het gebruik van landschapselementen en erfbeplanting zoals erfbomen, beukenhagen en een boomgaard.

PROJECT:	Camperplaats Skop'nboer	NUMMER:	20AF196	GETEKEND:	A.Veenendaal
NAAM:	Familie Benneker	VERSIE:	Versie 1.3	BIJLAGE:	-
ADRES:	Schaapskooiweg 2	DATUM:	30-10-2023	FORMAAT:	A3
POSTCODE:	7586 RJ Overdinkel	STATUS:	Concept	SCHAAL:	1:1000

ad fontem RUIMTELIJK ADVIES

05 BIJLAGE 3 LANDSCHAPSPLAN AANVULLENDE KWALITEITSPRESTATIES

Schaapskooiweg 2

Legenda

Kwaliteitsimpuls Groene Omgeving (KGO)

Maatregelen

1 = Verwijderen dode houtopstanden en aanplant van een houtwal met boom- en struikvormers, over een lengte van ca. 80 meter lang en 3 meter breed, om de herkenbaarheid van het eskopje te vergroten. De aanplant zal bestaan uit zomereik (Quercus robur), Wilde appel (Malus sylvestris), Gewone vogelkers (Prunus padus), meidoorn (Crataegus monogyna), kardinaalsmuts (Euonymus europeus), hondsroos (Rosa canina) en sleedoorn (Prunus spinosa) in een gelijke verdeling, in driehoeksverband 1.5m x 1.5m en de maatvoering 80-100 cm.

2 = Kwaliteit van de poel kan verhoogd worden door rondom poelen een bufferstrook van tenminste 5 meter om het water met (grazige) vegetaties te behouden die met enige regelmaat gemaaid wordt om boomopslag in de zone te voorkomen. $\frac{1}{3}$ deel van de houtopslag rondom de poel dient afgezet te worden om verjonging te krijgen. De bufferstrook vrijhouden van houtopslag en een deel van de houtopslag afzetten voorkomt een te sterke beschaduwing van de poel. Slechts een deel kan periodiek afgezet worden daar deze houtopslag ook schuilgelegenheid en beschutting biedt, aan amfibieën en andere diersoorten.

Om de gronden voor de toekomst vast te leggen als natuur kunnen de poel en omliggende grond a 1800 m2 naar natuur bestemming omgezet worden.

3 = Versterken boomgaard door aanplant 4 stuks prunus/pyrus/malus, plantmaat 8-10 met een plantafstand 6-10 meter in aanvulling op de bestaande fruitbomen.

4 = Aanbrengen nest(en schuil)gelegenheden voor vogels, vleermuizen en insecten. Op het erf aan de gevels, in de boomvormers en houtwallen zullen diverse nest- en schuilgelegenheden aangebracht worden zodat diverse soorten zich kunnen vestigen op en rond het erf.

5 = Aanleg klompenpad van ca. 320 meter langs de rand eskop, plaatsen van een picknickbank nabij kruising klompenpad met erftoegangsweg.

PROJECT:	Camperplaats Skop'nboer
NAAM:	Familie Benneker
ADRES:	Schaapskooiweg 2
POSTCODE:	7586 RJ Overdinkel

NUMMER:	20AF196
VERSIE:	Versie 1.3
DATUM:	30-10-2023
STATUS:	Concept

GETEKEND:	A.Veenendaal
BIJLAGE:	-
FORMAAT:	A3
SCHAAL:	1:1250

ad fontem
RUIMTELIJK ADVIES

Bijlage 2 Ladderonderbouwing

Ladderonderbouwing verblijfsrecreatie

SCHAAPSKOOIWEG 2
OVERDINKEL

ad fontem
RUIMTELIJK ADVIES

Plangegevens

Naam	Ladderonderbouwing Schaapskooiweg 2 Overdinkel
Plantype	Ladderonderbouwing
Status	Definitief
Datum	20 oktober 2023
Projectnummer	20AF196
Opsteller	Ad Fontem Ruimtelijk Advies Stationsstraat 37 7622 LW Borne

074 255 7020
info@ad-fontem.nl
www.ad-fontem.nl

AD FONTEM RUIMTELIJK ADVIES

LADDER VOOR DUURZAME VERSTEDELIJKING

Artikel 3.1.6 van het Besluit ruimtelijke ordening (Bro) schrijft voor dat van een nieuwe 'stedelijke ontwikkeling' die in een bestemmingsplan wordt mogelijk gemaakt moet worden aangetoond dat er sprake is van een behoefte. De toelichting bij het bestemmingsplan bevat daartoe een beschrijving van de behoefte aan die ontwikkeling. Indien het bestemmingsplan die ontwikkeling mogelijk maakt buiten het bestaand stedelijk gebied, bevat een toelichting tevens een motivering waarom niet binnen het bestaand stedelijk gebied in die behoefte kan worden voorzien. Dit wordt de 'Ladder Duurzame Verstedelijking' genoemd.

De beschrijving van de behoefte aan de betreffende, 'stedelijke ontwikkeling', moet inzichtelijk maken of, in relatie tot het bestaande aanbod, concreet behoefte bestaat aan de desbetreffende ontwikkeling. Die behoefte moet dan worden afgewogen tegen het bestaande aanbod, waarbij moet worden gemotiveerd dat rekening is gehouden met het voorkomen van leegstand.

De stappen schrijven geen vooraf bepaald resultaat voor, omdat het optimale resultaat moet worden beoordeeld door het bevoegd gezag dat de regionale en lokale omstandigheden kent en de verantwoordelijkheid draagt voor de ruimtelijke afweging met betrekking tot die ontwikkeling.

Onderhavig plan

De voorgenomen ontwikkeling maakt de uitbreiding van een kampeerterrein mogelijk. De camperplaatsen op het perceel worden uitgebreid van 25 plaatsen naar 49 plaatsen en er worden zes glampingtenten gerealiseerd. Daarnaast wordt de bestaande bebouwing omgebouwd voor zowel dagrecreatie als de kampeerplaatsen (receptie, gezamenlijke verblijfsruimte).

De Laddertoets moet worden uitgevoerd wanneer er sprake is van een nieuwe stedelijke ontwikkeling. In artikel 1.1.1 onder i van het Bro is een nadere omschrijving van het begrip stedelijke ontwikkeling vastgelegd. Als stedelijke ontwikkeling wordt genoemd: 'ruimtelijke ontwikkeling van een bedrijventerrein of zeehaventerrein, of van kantoren, detailhandel, woningbouwlocaties of andere stedelijke voorzieningen.' Ook recreatie wordt in jurisprudentie benoemd als een stedelijke ontwikkeling.

Hoewel op grond van het geldende bestemmingsplan reeds een kleinschalig kampeerterrein voor maximaal 25 kampeermiddelen is toegestaan, wordt het aantal camperplaatsen als gevolg van dit

plan uitgebreid naar 49 camperplaatsen en worden er zes glampingtenten toegevoegd. Daardoor moet het plan worden aangemerkt als een nieuwe stedelijke ontwikkeling als bedoeld in artikel 3.1.6, tweede lid van het Besluit ruimtelijke ordening.

Wanneer er sprake is van een nieuwe stedelijke ontwikkeling dient de toelichting van het bestemmingsplan een beschrijving van de behoefte aan de ontwikkeling te bevatten. Als de nieuwe stedelijke ontwikkeling voorziet in een behoefte en gepland is binnen bestaand stedelijk gebied dan wordt voldaan aan de Ladder. Als de ontwikkeling buiten bestaand stedelijk gebied is gepland, moet volgens artikel 3.1.6 lid 2 Besluit ruimtelijke ordening gemotiveerd worden waarom niet binnen bestaand stedelijk gebied in die behoefte kan worden voorzien. Hieronder wordt het plan getoetst aan de Ladder voor duurzame verstedelijking.

Bestaand stedelijk gebied

Zoals is beschreven voldoet een ontwikkeling aan de Ladder als de behoefte is aangetoond en de ontwikkeling binnen bestaand stedelijk gebied gerealiseerd wordt. In artikel 1.1.1. onder h van het Bro is een nadere omschrijving van het begrip 'bestaand stedelijk gebied' vastgelegd. Als bestaand stedelijk gebied wordt aangemerkt: 'bestaand stedenbouwkundig samenstel van bebouwing ten behoeve van wonen, dienstverlening, bedrijvigheid, detailhandel of horeca, alsmede de daarbij behorende openbare of sociaal culturele voorzieningen, stedelijk groen en infrastructuur'.

Het plangebied betreft een voormalig agrarisch bouwperceel met voormalige agrarische bedrijfsbebouwing, waar tevens een kleinschalig kampeerterrein is toegestaan. Er is geen sprake van een bestaand stedenbouwkundig stelsel van bebouwing ten behoeve van wonen, dienstverlening, bedrijvigheid etc. waardoor het plangebied niet aangemerkt kan worden als bestaand stedelijk gebied. Als de stedelijke ontwikkeling buiten bestaand stedelijk gebied is gepland, moet volgens artikel 3.1.6 lid 2 Bro gemotiveerd worden dat binnen bestaand stedelijk gebied niet in die behoefte kan worden voorzien.

Verzorgingsgebied

In de beschrijving dient inzichtelijk te worden gemaakt dat het plan niet tot onnodig nieuw ruimtebeslag leidt en geen zodanige leegstand tot gevolg zal hebben dat dit, tot een uit het oogpunt van een goede ruimtelijke ordening, onaanvaardbare situatie in het verzorgingsgebied van de voorziene ontwikkeling zal leiden (uitspraak van 27 juli 2016, ECLI:NL:RVS:2016:2095 (Eindhoven)).
Uit de Nota van toelichting (2017) blijkt dat de aard en omvang van de ontwikkeling bepalend zijn voor de reikwijdte van het onderzoek naar, de beschrijving van en het overleg over de behoefte, waarvan de uitkomsten dienen te zijn opgenomen in de plantoelichting.

Daaruit blijkt voorts dat het primair aan de bestuursorganen is om op basis van het ruimtelijke verzorgingsgebied van de nieuwe stedelijke ontwikkeling te bepalen hoe uitgebreid het onderzoek moet plaatsvinden, met welke bestuursorganen en diensten het overleg over de nieuwe stedelijke ontwikkeling wordt gevoerd en tot welk gebied de onderbouwing van de behoefte zich uitstrekt. Dit gebied kan verschillen naar gelang de aard en de omvang van de voorziene stedelijke ontwikkeling in relatie tot de context. Van geval tot geval zal moeten worden bezien welk schaalniveau past bij de behoefte, in de leniging waarvan de door het plan mogelijk gemaakte stedelijke ontwikkeling voorziet, gelet op de aard en omvang daarvan (uitspraken van 11 maart 2015, ECLI:NL:RVS:2015:715 (Beek), van 23 maart 2016, ECLI:NL:RVS:2016:798 (Asten) en van 2 november 2016, ECLI:NL:RVS:2016:2921 (Geldermalsen)).

De voorgenomen ontwikkeling voorziet in de uitbreiding van een bestaand kampeerterrein welke in de huidige situatie als nevenactiviteit bij het agrarisch bedrijf wordt geëxploiteerd. Aangezien de toerist geen gemeentegrenzen, maar op bezoek gaat in een bepaald gebied (in dit geval Noordoost Twente) hebben de gemeenten Losser, Dinkelland, Oldenzaal en Tubbergen besloten op het gebied van recreatie en toerisme samen te gaan werken. Daarmee kunnen de gemeenten zich sterker profileren binnen Twente met als doel om het verblijfstoerisme in Noordoost Twente te versterken door middel van kwaliteitsverbetering, productvernieuwing en differentiatie in het verblijfsrecreatief aanbod. Mede daarom is het belangrijk om het beleid in Noordoost Twente op elkaar af te stemmen om zodoende een optimaal en divers aanbod aan kwalitatief goede verblijfsmogelijkheden binnen Noordoost Twente aan te kunnen bieden die aansluit bij de wensen en behoeften van de toerist. Derhalve wordt het gebied Noordoost Twente als verzorgingsgebied aangemerkt.

Behoefte

Artikel 3.1.6, tweede lid, van het Bro verplicht het betrokken bestuursorgaan om in de toelichting bij een bestemmingsplan dat een nieuwe stedelijke ontwikkeling mogelijk maakt, de behoefte aan de voorgenomen stedelijke ontwikkeling te beschrijven. Deze verplichting geldt voor nieuwe stedelijke ontwikkelingen binnen en buiten het bestaand stedelijk gebied.

Bij deze behoefte gaat het niet alleen om de kwantitatieve behoefte. Het kan ook gaan om de kwalitatieve behoefte, zijnde de behoefte aan het specifieke karakter van de voorziene stedelijke ontwikkeling (uitspraak van 11 november 2015, ECLI:NL:RVS:2015:3444 (Rozendaal)).
In deze beschrijving dient tot uitdrukking te komen dat deze behoefte is afgewogen tegen het bestaande aanbod, waarbij ook de planologische capaciteit een factor van belang kan zijn (uitspraken van 11 maart 2015, ECLI:NL:RVS:2015:715 (Beek) en van 11 februari 2015, ECLI:NL:RVS:2015:345 (Kampen)).

Zoals in hoofdstuk 2 is beschreven werd sinds 1924 een agrarisch bedrijf op het perceel Schaapskooiweg 2 geëxploiteerd. Vanaf 2015 is het idee ontstaan om naast het agrarisch bedrijf ook camperplaatsen bij de boerderij te bieden. Door de aanleg van 25 camperplaatsen is Camperplaats Skop'nboer ontstaan in het mooie glooiende landschap van Twente aan de Ruhenbergerbeek. Door de landelijke ligging biedt de camperplaats rust, ruimte en gemoedelijkheid, iets waar de recreant voor Camperplaats Skop'nboer expliciet voor komt.

Aangezien de agrarische bedrijfsactiviteiten de laatste jaren - onder andere door de camperplaatsen - langzaam zijn afgebouwd, wenst de initiatiefnemer het agrarisch bedrijf volledig te staken en de tijd en energie volledig in de recreatieve bedrijfsvoering op het perceel te steken. Hieronder wordt de behoefte aan de voorgenomen ontwikkeling beschreven.

Op 16 oktober 2018 heeft de gemeenteraad van de gemeente Losser de “Nota Verblijfsrecreatie Noordoost Twente 2018' vastgesteld. Deze nota is gezamenlijk met de gemeenten Dinkelland, Oldenzaal en Tubbergen opgesteld en zijn de ruimtelijke kaders in heel Noordoost Twente grotendeels gelijk getrokken en is het beleid in de vier gemeenten op elkaar afgestemd. Het doel van de nota is om kaders weer te geven waarbinnen de verschillende vormen van verblijfsrecreatie zich in de toekomst kunnen blijven ontwikkelen.

Een kleinschalig kampeerterrein wordt in de nota als volgt gedefinieerd: Een kleinschalig kampeerterrein is een terrein of plaats, geheel of gedeeltelijk ingericht voor toeristisch kamperen. Blijkens die inrichting is het terrein bestemd, om daarop gelegenheid te geven tot het plaatsen of geplaatst houden van maximaal 25 kampeermiddelen ten behoeve van recreatief nachtverblijf.
Aan de Schaapskooiweg 2 is – zoals aangegeven – in de huidige situatie reeds een kleinschalig kampeerterrein aanwezig. Het voornemen bestaat om deze uit te breiden tot 49 camperplaatsen en tevens de mogelijkheid te bieden om zes glampingplaatsen te realiseren.

In de 'Nota Verblijfsrecreatie Noordoost Twente 2018' wordt aangegeven dat de uitbreiding/nieuwvestiging van kampeerterreinen geldt dat deze een aantoonbare meerwaarde moeten hebben:

- Nieuwe initiatieven dragen bij voorkeur bij aan de diversificatie van het aanbod en/of hebben een aantoonbare meerwaarde voor het toeristisch-recreatieve product;
- nieuwe initiatieven springen in op de wensen van bestaande en toekomstige gasten, daarbij wordt de doelgroepensegmentatie van de Leisure Leefstijlen betrokken.

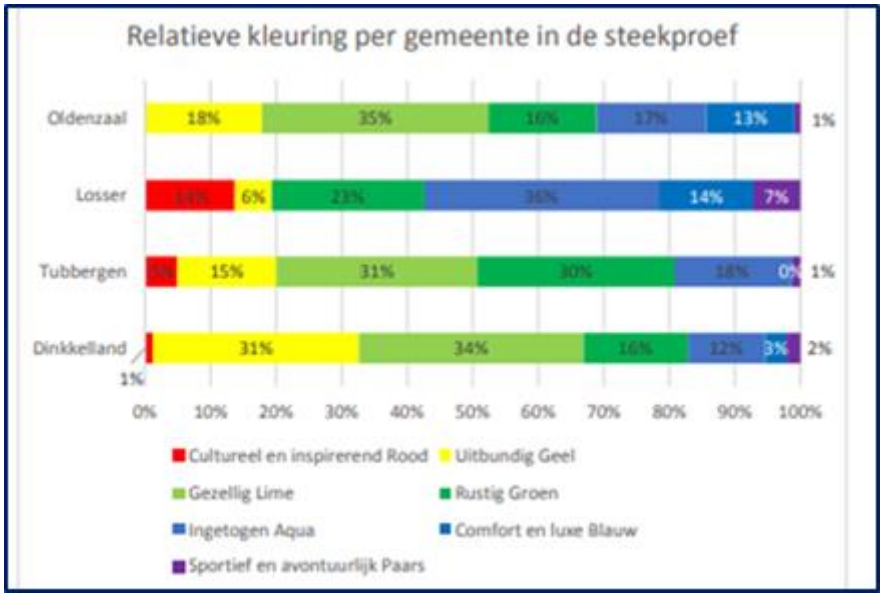
Camperplaats Skop'nboer is gelegen in het glooiende landschap van Twente aan de Ruhenbergerbeek. Door de landelijke ligging biedt de camping rust, ruimte en gemoedelijkheid. In de

huidige situatie zijn er reeds 25 camperplekken die allen verhard zijn en goed toegankelijk. Camperplaats Skop'nboer richt zich – ten aanzien van de Leisure leefstijlen - vooral op de 'rustig groene' en de 'ingetogen aqua' recreant. De recreant die op Camperplaats Skop'nboer verblijft is vooral op zoek naar rust, ontspanning en naar het rijke culturele, religieuze en landschappelijke erfgoed dat Noordoost Twente biedt. Het zijn met name de tweepersoonshuishoudens en de ouderen die genieten van het landschap en de activiteiten in de omgeving. In figuur 1 zijn de kenmerken van de hiervoor beschreven leefstijlen weergegeven.

Rustig Groen	Rustige recreanten. Geen grote wensen, houden van privacy en rust. Vaak één en tweepersoonshuishoudens in de oudere leeftijdscategorie. Willen de drukte vermijden en gaan daarom dus niet graag naar evenementen en grote attracties. In de eigen omgeving is genoeg moois te zien en te ontdekken, je hoeft er niet ver voor te reizen. Doe maar gewoon dan doe je al gek genoeg.
Ingetogen Aqua	Rustige, geïnteresseerde recreanten. Zoeken inspirerende activiteiten. Gaan vaak samen met hun partner op stap. Waarderen sportieve en culturele mogelijkheden. Willen meedoen met de maatschappij en alle veranderingen die zij daarin zien.

Figuur 1: Kenmerken leefstijlen (bron: Nota Verblijfsrecreatie Noordoost Twente)

In het onderzoek van ruimte & vrije tijd 'Verblijfsrecreatie in Noordoost-Twente, onderzoek naar de vitaliteit van de sector' (juni 2015) is de kleuring per gemeente ten aanzien van de Leisure leefstijlen weergegeven. Daarin zijn grote verschillen tussen de gemeenten. Losser laat een afwijkend profiel zien, met een relatief hoog percentage slaapplaatsen voor aqua, paars en rood (zijn opzoek naar luxe en comfort), zie figuur 2.

Figuur 2: Kleuring per gemeente (bron: Ruimte & vrije tijd)

In het rapport van Ruimte & Vrije tijd wordt ten aanzien van de aantrekkingskracht van Noordoost-Twente vermoed dat de grootste aantrekkingskracht geldt voor de leefstijl ingetogen aqua. Deze

leefstijlgroep onderneemt graag relatief rustige activiteiten, zoals wandelen en fietsen in de combinatie van natuur en cultuur(historie). Ze houden van kleinschaligheid, authentieke landschappen, kunst en verhalen en juist op deze groep (die van sociale verbondenheid houdt) kan het noaberschap een extra aantrekkingskracht hebben. Daarnaast geldt dat het leefstijl 'rustig groen' ook zeker wordt aangetrokken door de kenmerken van Noordoost-Twente aangezien deze groep komt voor de rust en het religieuze erfgoed waardeert. Zij houden van tradities en streekcultuur. Noordoost-Twente heeft een gevarieerd coulisselandschap door haar bossen, essen, heide, houtwallen en beken. Het glooiende landschap heeft het gebied te danken aan de hoge stuwwallen en beekdalen. Door de hoogteverschillen en het aanwezige water is een bijzondere vegetatie ontstaan. Zo kunnen recreanten en toeristen er bijzondere planten (zoals orchideeën en dotterbloemen) en verschillende soorten zoogdieren en vogels te vinden. Noordoost-Twente kent een uitgebreid routenetwerk voor wandelen en fietsen.

Camperplaats Skop'nboer richt zich – ten aanzien van de Leisure leefstijlen - vooral op de 'rustig groene' en de 'ingetogen aqua' recreant. De uitbreiding van het aantal camperplaatsen en glampingtenten voorzien dan ook specifiek in de uitbreiding van het aantal verblijfsplaatsen voor de 'rustig groene' en 'ingetogen aqua' recreant. Ten aanzien van de glampingplaatsen wordt opgemerkt dat dit aansluit bij de behoeften van de 'ingetogen aqua' recreant aangezien deze aangetrokken wordt door luxere bedden en comfortabel meubilair, veel fiets en wandelmogelijkheden in de buurt en een streekgebonden locatie.

Al met al kan gesteld worden dat de voorgenomen ontwikkeling een bijdrage levert aan de (verblijfs)recreatieve mogelijkheden in de gemeente Losser, de recreatieve potentie van het gebied benut en past binnen het geldende beleid van de gemeente Losser. Tevens wordt voorzien in een concrete behoefte.

Op basis van het geldende beleid van Noordoost Twente, het beleid van de gemeente Losser en de ontwikkelingen/behoefte van de recreanten kan geconcludeerd worden dat er behoefte is aan de voorgenomen ontwikkeling.

Beschikbaarheid en geschiktheid locaties binnen bestaand stedelijk gebied

Als de stedelijke ontwikkeling buiten bestaand stedelijk gebied is gepland, moet volgens artikel 3.1.6 lid 2 Bro worden gemotiveerd waarom niet binnen bestaand stedelijk gebied in die behoefte kan worden voorzien. Daarbij spelen de beschikbaarheid en geschiktheid van locaties binnen bestaand stedelijk gebied een rol. Argumenten dat binnen bestaand stedelijk gebied geen mogelijkheden zijn voor de nieuwe stedelijke ontwikkeling kunnen bijvoorbeeld gaan over:

- kwalitatieve aspecten van de behoefte (hierbij kan gedacht worden aan bedrijvigheid die niet binnen bestaand stedelijk gebied in voorzien kan worden door bijvoorbeeld de kavelgrootte of milieucategorie)
- Andere functies die ter plaatse al aanwezig zijn of (volgens ruimtelijk beleid, zoals een structuurvisie) worden beoogd (voorbeelden zijn onder andere maatschappelijke voorzieningen, groenvoorzieningen en bedrijven die aanwezig zijn of later worden beoogd in een gebied/locatie);
- Aanzienlijke investeringen die eerst nodig zijn voor de inbreidingsplekken, bijvoorbeeld vanwege negatieve milieuaspecten als gevolg van de nieuwe functie.

In de huidige situatie is reeds een kleinschalig kampeerterrein (maximaal 25 camperplaatsen) aanwezig aan de Schaapskooiweg 2 te Overdinkel. Een belangrijk onderdeel van de recreant is natuurbeleving. Zoals is aangegeven bevinden zich in de omgeving van Losser en net over de grens aan de Duitse zijde aantrekkelijke recreatieve (natuur)gebieden. Vanuit Losser zijn deze recreatiegebieden goed te bereiken, wat mede bijdraagt aan het goede recreatieve klimaat.

In de gemeente Losser zijn er meer dan 800 km aan fietsroutes en 100 km aan wandelroutes met een startpunt in de gemeente Losser. De meeste routes starten in De Lutte, het toeristisch centrum van de gemeente. Er zijn ook verscheidende grensoverschrijdende routes, zoals de Gildehaus Dinkelroute en de Dinkelstenenroute. Naast de ‘lokale’ routes die in de gemeente starten, worden er ook nog routes aangeboden die door de gemeente heen lopen, zoals onder andere de LAW paden (bijv. Noaberpad, Marskramerpad en Twentepad), landelijke fietsroutes (bijv. Monnikenspoor en Saksenroute), Bad Bentheimer routes en de Sagenlandroute. Ook maakt de mountainbikeroute Losser deel uit van het Twente mountainbikenetwerk en zal Losser aanhaken bij het Paardrijnetwerk Twente.

Het plangebied aan de Schaapskooiweg 2 ligt aan meerdere recreatie wandel- en fietsroutes. Daarnaast is het plangebied op zeer korte afstand gelegen van de Duitse grens en het Gilderhauser Venn (natuurgebied). De recreant die op Camperplaats Skop'nboer verblijft is - zoals aangegeven - vooral op zoek naar rust, ontspanning en naar het rijke culturele, religieuze en landschappelijke erfgoed dat Noordoost Twente biedt. Vanzelfsprekend zijn binnen het bestaand stedelijk gebied geen locaties beschikbaar die de gewenste natuurwaarden bieden, omdat natuurgebieden geen onderdeel uitmaken van het bestaand stedelijk gebied. Hooguit betreft het stedelijk groen, maar dit geeft doorgaans niet de natuurbeleving die beoogd is door de recreant. Derhalve kan worden geconcludeerd dat er binnen bestaand stedelijk gebied geen geschikte locaties zijn voor dit plan.

Conclusie

Op basis van bovenstaande kan geconcludeerd worden dat het plan niet gerealiseerd kan worden binnen bestaand stedelijk gebied. Gelet op het feit dat de behoefte is aangetoond en de beschikbaarheid en geschiktheid van locaties binnen bestaand stedelijk gebied ontbreken, kan geconcludeerd worden dat het plan voldoet aan de Ladder voor duurzame verstedelijking.

Ad Fontem ruimtelijk advies
Stationsstraat 37
7622 LW Borne

074 255 7020
info@ad-fontem.nl
www.ad-fontem.nl

ad fontem
RUIMTELIJK ADVIES

Bijlage 3 Aanmeldnotitie

ad fontem
RUIMTELIJK ADVIES

Aan:
Gemeente Losser
t.a.v. mw. Reimink
Postbus 90
7580 AB Losser

Borne, 27 oktober 2023
Ons kenmerk: 20AF196
Bijlagen: Geen

Betreft: *Aanmeldnotitie m.e.r.-beoordeling Schaapskooiweg 2 Overdinkel*

Geachte mevrouw Reimink,

Zoals bij u bekend zijn wij bezig met het opstellen van een bestemmingsplan voor de verruiming van de (verblijfs)recreatieve mogelijkheden op het perceel Schaapskooiweg 2 te Overdinkel. Er is sprake van een activiteit die op grond van onderdeel D van het Besluit milieueffectrapportage m.e.r.-plichtig is. Het plan gaat namelijk over een activiteit benoemd in kolom 1 lijst D, namelijk de aanleg en uitbreiding van een permanent kampeerterrein. Er geldt een m.e.r.-beoordelingsplicht bij:

- 250.000 bezoekers of meer per jaar,
- een oppervlakte van 25 hectare of meer,
- 100 ligplaatsen of meer of
- een oppervlakte van 10 hectare of meer in een gevoelig gebied.

De genoemde maximum oppervlakken gelden als drempelwaarden, waar het onderhavige project ruimschoots onder blijft. Op basis hiervan kan geconcludeerd worden dat het milieubelang van de in dit bestemmingsplan besloten ontwikkeling in voldoende mate is afgewogen en dat belangrijke nadelige milieueffecten zijn uitgesloten. Het plan is niet direct binnen een kwetsbaar of waardevol gebied gelegen (maar wel aansluitend) en heeft ook geen belangrijke nadelige milieugevolgen voor de omgeving, waardoor de in het bestemmingsplan besloten ontwikkeling niet m.e.r.-beoordelingsplichtig is.

Echter, per 16 mei 2017 is een aanmeldnotitie nodig wanneer sprake is van een vormvrije m.e.r.-beoordeling. Dit geldt voor alle ruimtelijke ontwikkelingen die voorkomen in onderdeel D van de bijlage bij het Besluit m.e.r. maar onder de drempelwaarden blijven (en daarmee niet planMER-plichtig zijn). Er is geen ondergrens wat betreft het plan zelf, dus ook bij de ontwikkeling van onderhavig plan.

In deze vormvrije m.e.r.-beoordeling moet worden beoordeeld of de activiteit daadwerkelijk geen belangrijke nadelige milieugevolgen kan hebben. Hierbij moet in het bijzonder worden nagegaan of er sprake is van de omstandigheden als bedoeld in bijlage III van de Europese Richtlijn betreffende de milieueffectbeoordeling. Daarbij dient te worden ingegaan op de volgende onderdelen:

- de kenmerken van het project;
- de plaats waar de activiteit plaatsvindt;
- de kenmerken van het potentiële effect.

Ad Fontem Juridisch Bouwadvies BV
Stationsstraat 37 | 7622 LW Borne | **T** 074 255 70 20 | IBAN NL92RABO 0331 6534 27 | BIC RABONL2U
KvK Veluwe-Twente 08140851 | Btw nr. NL 8151.28.939.B01 | info@ad-fontem.nl | **www.ad-fontem.nl**

Kenmerken van het betreffende project

Met de voorgenomen ontwikkeling worden de (verblijfs)recreatieve mogelijkheden op het perceel uitgebreid en daarmee de agrarische mogelijkheden op het perceel beëindigd. Met de uitbreiding van de recreatieve mogelijkheden wil de initiatiefnemer het volgende realiseren:

- Uitbreiding van het aantal camperplaatsen van 25 camperplaatsen naar 49 camperplaatsen voor kampeerauto's, niet zijnde caravans.
- Realisatie van zes boerderijappartementen in de voormalige kapschuur (is reeds een omgevingsvergunning voor verleend).
- De voormalige agrarische schuur te verbouwen en om te zetten naar een recreatieve functie. Concreet betekent dit dat het gebouw dient als receptie (in de huidige situatie reeds als zodanig verbouwd en in gebruik genomen) ten behoeve van de camperplaatsen. Daarnaast bestaat de wordt de schuur verbouwd voor dagrecreatieve activiteiten in de vorm van:
    a. Gemeenschappelijke zaal/ruimte voor gasten van de camperplaats ten behoeve van dagactiviteiten ondersteunend aan de camping (bijvoorbeeld bingo-avonden, spelletjesavonden- en middagen en arrangementen en overige activiteiten gericht op het vermaak van de campinggasten). Daarbij zal ondergeschikte horeca ten behoeve van de recreatieve functie mogelijk worden gemaakt zodat het mogelijk is om tijdens de activiteiten ondersteunend aan de recreatieve activiteiten eten en drinken te nuttigen. Er wordt geen zelfstandige horecagelegenheid geëxploiteerd.
    b. Een deel van de gemeenschappelijke ruimte/zaal kan ook gebruikt worden als vergaderlocatie ("bleisure");
    c. Het realiseren van een ondergeschikte en kleinschalige ruimte voor de verkoop van eigen en streekeigen producten.
    d. Steunpunt Tourist Info Losser. Bij het Tourist Info Losser kan men terecht voor informatie over alle bezienswaardigheden, accommodaties, evenementen en horeca in Losser. Tevens kunnen er wandel- en fietsroutekaarten worden verkregen. Het steunpunt zal door de initiatiefnemer worden geëxploiteerd zodat (dag)recreanten geïnformeerd kunnen worden over alle recreatieve mogelijkheden die Losser te bieden heeft.
    e. In de schuur wordt tevens een rustpunt gecreëerd die opengesteld wordt voor dagrecreanten in het buitengebied van Losser. Bij het rustpunt worden kleine snacks (taart, koeken), koffie, thee en frisdranken aangeboden.
- Het realiseren van zes glampingplaatsen (tent). Glamping is een combinatie van glamour en camping en heeft dan ook betrekking op luxe kamperen, waarbij in een luxe, bijzonder vormgegeven tent overnacht kan worden.

In figuur 1 is het landschapsplan/erfinrichtingsplan weergeven.

Figuur 1: Landschapsplan

Plaats van het project
Het plangebied is gelegen aan de Schaapskooiweg 2 te Overdinkel. Het plangebied is gelegen op een afstand van 280 meter ten noordoosten van de kern Overdinkel. Het plangebied is gelegen in het buitengebied van de gemeente Losser aan de Ruhenbergerbeek.

Kenmerken van de potentiële effecten
Voor wat betreft de potentiele milieueffecten van de planontwikkeling zijn de volgende aspecten van belang/relevant.

Verkeerseffecten en luchtkwaliteit
Het plangebied is gelegen aan de Schaapskooiweg en wordt via de Ruhenbergerweg met het omliggende gebied ontsloten. Om de verkeersgeneratie als gevolg van het plan te bepalen kan gebruik gemaakt worden van CROW-uitgave 381 (december 2018) waarin kengetallen zijn opgenomen voor de verkeersgeneratie en het parkeren.

Op basis van de kengetallen geldt voor een camping (kampeerterrein) in het buitengebied (niet-stedelijk) een verkeersgeneratie van 0,4 verkeersbewegingen per standplaats. Als gevolg van het plan worden 49 camperplaatsen en zes glampingtenten gerealiseerd. De verkeersgeneratie van het kampeerterrein bedraagt derhalve (55 * 0,4) 22 verkeersbewegingen per dag.

Voor de zes reeds vergunde boerderijappartementen wordt aangesloten bij de functie 'bungalowpark (huisjescomplex)'. In het buitengebied levert deze functie een maximale verkeersgeneratie op van 2,8

verkeersbewegingen per bungalow in het buitengebied. Dit geeft een worst-case aantal verkeersbewegingen van (6 x 2,8 = 16,8) afgerond 17 verkeersbewegingen per dag.
De totale verkeersgeneratie als gevolg van het plan bedraagt 39 verkeersbewegingen per dag. Deze verkeersbewegingen kunnen eenvoudig via de huidige infrastructuur worden afgewikkeld.

In de Wet luchtkwaliteit staan onder meer de grenswaarden voor de verschillende luchtverontreinigende stoffen. Onderdeel van de Wet luchtkwaliteit zijn de volgende Besluiten en Regelingen:

- Besluit en de Regeling niet in betekenende mate bijdragen (luchtkwaliteitseisen);
- Besluit gevoelige bestemmingen (luchtkwaliteitseisen).

Besluit en de Regeling niet in betekenende mate bijdragen

Het Besluit niet in betekenende mate bijdragen (NIBM) staat bouwprojecten toe wanneer de bijdrage aan de luchtkwaliteit van het desbetreffende project niet in betekenende mate is. Het begrip 'niet in betekenende mate' is gedefinieerd als 3% van de grenswaarden uit de Wet milieubeheer. Het gaat hierbij uitsluitend om stikstofdioxide (NO_2) en fijn stof (PM_{10} en $PM_{2,5}$). Toetsing aan andere luchtverontreinigende stoffen uit de Wet luchtkwaliteit vindt niet plaats.

In de Regeling NIBM is een lijst met categorieën van gevallen (inrichtingen, kantoor- en woningbouwlocaties) opgenomen die niet in betekenende mate bijdragen aan de luchtverontreiniging. Enkele voorbeelden zijn:

- woningen: 1500 met een enkele ontsluitingsweg;
- woningen: 3000 met twee ontsluitingswegen;
- kantoren: 100.000 m² bruto vloeroppervlak met een enkele ontsluitingsweg.

Als een ruimtelijke ontwikkeling niet genoemd staat in de Regeling NIBM kan deze nog steeds niet in betekenende mate bijdragen. De bijdrage aan NO_2 en PM_{10} moet dan minder zijn dan 3% van de grenswaarden.

Besluit gevoelige bestemmingen

Dit besluit is opgesteld om mensen die extra gevoelig zijn voor een matige luchtkwaliteit aanvullend te beschermen. Deze 'gevoelige bestemmingen' zijn scholen, kinderdagverblijven en verzorgings-, verpleeg- en bejaardentehuizen. Woningen en ziekenhuizen/ klinieken zijn geen gevoelige bestemmingen.

De grootste bron van luchtverontreiniging in Nederland is het wegverkeer. Het Besluit legt aan weerszijden van rijkswegen en provinciale wegen zones vast. Bij rijkswegen is deze zone 300 meter, bij provinciale wegen 50 meter. Bij realisatie van 'gevoelige bestemmingen' binnen deze zones is toetsing aan de grenswaarden die genoemd zijn in de Wet luchtkwaliteit nodig.

<u>Toets</u>

De voorgenomen ontwikkeling maakt de uitbreiding van een kampeerterrein mogelijk. De camperplaatsen op het perceel worden uitgebreid van 25 plaatsen naar 49 plaatsen en er worden 6 glampingtenten gerealiseerd. Daarnaast is middels een verleende omgevingsvergunning de verbouw van de kapschuur naar zes boerderijappartementen toegestaan.

Om te onderzoeken of het plan al dan niet in betekenende mate bijdraagt aan de luchtverontreining wordt de verkeersgeneratie van alle recreatieve mogelijkheden op het perceel meegenomen bij de berekening (worst-case). De recreatieve mogelijkheden betreffen derhalve 49 camperplaatsen, 6 glampingtenten en 6 boerderijappartementen.

Volgens de CROW-richtlijnen geeft een camping/kampeerterrein in het buitengebied een verkeersgeneratie van 0,4 verkeersbewegingen per standplaats. Gezien er met de voorgenomen ontwikkeling 49 standplaatsen gerealiseerd worden en 6 glampingtenten geeft dit een worst-case aantal verkeersbewegingen van (55 x 0,4=) 22 verkeersbewegingen per dag.

Voor de zes reeds vergunde boerderijappartementen wordt aangesloten bij de functie 'bungalowpark (huisjescomplex)'. In het buitengebied levert deze functie een maximale verkeersgeneratie op van 2,8

verkeersbewegingen per bungalow in het buitengebied. het maximale aantal verkeersbewegingen bedraagt derhalve (6 x 2,8 = 16,8) afgerond 17 verkeersbewegingen per dag.

Als wordt uitgegaan van een worst-case scenario kan het aantal verkeersbewegingen op (22 + 17) 39 verkeersbewegingen per dag gesteld worden. Er zal voor het perceel geen tot weinig sprake zijn van vrachtverkeer, waardoor het percentage vrachtverkeer op 1 procent gezet kan worden. In figuur 2 is de worst-case berekening weergegeven.

Worst-case berekening voor de bijdrage van het extra verkeer als gevolg van een plan op de luchtkwaliteit, GCN2022

	Jaar van planrealisatie	2023
Extra verkeer als gevolg van het plan		
	Extra voertuigbewegingen (weekdaggemiddelde)	39
	Aandeel vrachtverkeer	1,0%
Maximale bijdrage extra verkeer	NO_2 in $\mu g/m^3$	**0,02**
	PM_{10} in $\mu g/m^3$	**0,01**
Grens voor "Niet In Betekenende Mate" in $\mu g/m^3$		1,2
Conclusie		
De bijdrage van het extra verkeer is niet-in-betekenende-mate; geen nader onderzoek nodig		

Figuur 2: Worst-case berekening voor bijdrage van extra verkeer (bron: infomil.nl)

Uit deze berekening volgt dat de bijdrage van het extra verkeer niet in betekende mate is. Er is geen nader onderzoek nodig. Uit de jaarlijkse rapportage van de luchtkwaliteit blijkt bovendien dat er, in de omgeving van het plangebied, langs wegen geen overschrijdingen van de grenswaarden aan de orde zijn. Een overschrijding van de grenswaarden is ook in de toekomst niet te verwachten. Aanvullend onderzoek naar de luchtkwaliteit is derhalve niet nodig.

Daarnaast kan de uitbreiding van de recreatieve mogelijkheden niet worden aangemerkt als de realisatie van 'gevoelige bestemmingen' binnen de zone van een Rijks- of provinciale weg. Het aspect 'luchtkwaliteit' vormt geen belemmering voor de uitvoerbaarheid van dit plan.

Geluid

Op grond van het artikel 74 van de Wet geluidhinder bevindt zich langs een weg een geluidszone, die aan weerszijde een breedte heeft van:

- in stedelijk gebied:
  - voor een weg, bestaande uit drie of meer rijstroken: 350 meter;
  - voor een weg, bestaande uit een of twee rijstroken: 200 meter;
- in buitenstedelijk gebied:
  - voor een weg, bestaande uit vijf of meer rijstroken: 600 meter;
  - voor een weg, bestaande uit drie of vier rijstroken: 400 meter;
  - voor een weg, bestaande uit een of twee rijstroken: 250 meter.

Deze zonering geldt niet:

- voor wegen die zijn gelegen binnen een als woonerf aangeduid gebied;
- voor wegen waarvoor een maximumsnelheid van 30 kilometer per uur geldt;
- wegen waarvan op grond van een door de gemeenteraad vastgestelde geluidsniveau vaststaat dat de geluidsbelasting op 10 meter uit de as van de meest nabij gelegen rijstrook 48 dB (A) of minder bedraagt (art. 74, lid 3 Wgh).

Op basis van de Wet geluidhinder kunnen onder andere vaste kampeermiddelen en recreatiewoningen niet aangemerkt worden als geluidsgevoelig object, waardoor het plan voor de uitbreiding van het

aantal camperplaatsen en glampingtenten geen betrekking heeft op de realisatie van een nieuw geluidgevoelig object.

Hoewel er geen nieuw geluidsgevoelig object wordt mogelijk gemaakt neemt niet weg dat moet worden nagegaan of ter plaatse van een recreatieterrein sprake moet zijn vaan een aanvaardbaar woon- en leefklimaat (ABRS 1 mei 2019, no. 201801643/1/R1). Dit was ook aan de orde in de uitspraak 201304510/1/R1 (ECLI:NL:RVS:2014:216. In deze uitspraak stelt de Afdeling ook voorop dat een recreatiewoning, hoewel het geen geluidgevoelig gebouw is in de zin van de Wet geluidhinder, aangemerkt kan worden als een object dat in het kader van een goede ruimtelijke ordening tegen geluidhinder bescherming behoeft, nu hier regelmatig mensen zullen verblijven en waar blootstelling aan geluid kan leiden tot hinder. De Afdeling oordeelt dat de raad dan ook dient te beoordelen of in het kader van een goede ruimtelijke ordening een aanvaardbaar woon- en leefklimaat kan worden gegarandeerd bij de voorziene recreatiewoningen.

De camperplaatsen en de glampingtenten zijn gelegen op een afstand van 240 meter van de Ruhenbergerweg waarvoor een maximumsnelheid geldt van 60 km per uur. De Ruhenbergerweg betreft een ontsluitingsweg die de aanliggende woon- en (agrarische) bedrijfspercelen ontsluit. Gelet op het karakter van de Ruhenbergerweg en de onderlinge afstand van de weg tot aan de recreatieve overnachtingsmogelijkheden wordt geconcludeerd dat een aanvaardbaar leefklimaat gegarandeerd kan worden. Het aspect 'geluid' vormt geen belemmering voor de voorgenomen ontwikkeling.

Bodem
Bij de vaststelling van een bestemmingsplan dient te worden bepaald of de aanwezige bodemkwaliteit past bij het toekomstige gebruik van die bodem en of deze aspecten optimaal op elkaar kunnen worden afgestemd. Om hierin inzicht te krijgen, dient in de daarvoor aangewezen gevallen een bodemonderzoek te worden verricht.

Artikel 3.1.6 van het Bro bepaalt dat in het bestemmingsplan rekening gehouden moet worden met de bodemkwaliteit ter plaatse. De reden hiervoor is dat een eventueel aanwezige bodemverontreiniging van groot belang kan zijn voor de keuze van bepaalde bestemmingen en/of de (financiële) uitvoerbaarheid van het bestemmingsplan. De bodemtoets moet worden uitgevoerd bij het opstellen of wijzigen van het bestemmingsplan of een planologische afwijking. Als er verontreiniging aanwezig is moet bepaald (nader onderzoek) worden of het een geval is in de zin de Wbb of een diffuse verontreiniging. In de exploitatieopzet moeten de saneringskosten en de verwerkingskosten voor diffuus verontreinigde grond worden opgenomen.

<u>Toets</u>

Als gevolg van de uitbreiding van het aantal camperplaatsen en de glampingtenten is door Kruse Milieu een verkennend (asbest)bodemonderzoek uitgevoerd (projectcode 23045516, d.d. 21 juli 2023) op twee terreindelen met een omvang van circa 1.200 m2 en 3.800 m2. Het verkennend bodemonderzoek is als bijlage bij de toelichting van het bestemmingsplan opgenomen. Hieronder worden de resultaten beschreven.

Resultaten veldwerk
In totaal zijn er 9 inspectiegaten gegraven en 13 boringen verricht. Er zijn 2 inspectiegaten en 3 boringen verdiept. Vervolgens zijn er 2 diepe boringen afgewerkt met een peilbuis (PB 11 en PB 20). Gebleken is dat de bodemopbouw ter plaatse van de bovengrond globaal uit zeer fijn, zwak siltig, zwak grindig zand met wortelresten bestaat. De bodemopbouw ter plaatse van de ondergrond bestaat globaal uit matig grof, zwak siltig zand. In de boven- en ondergrond zijn oer- en roesthoudende lagen aangetroffen. Er zijn ter plekke van de kuilvoerplaten bodemvreemde materialen aangetroffen in de vorm van puin, keramiek en plastic. Ter plekke van het weiland zijn geen bodemvreemde materialen aangetroffen Door de veldwerker zijn, zowel ter plekke van de kuilvoerplaten als ter plekke van het weiland, visueel geen asbestverdachte materialen waargenomen op het maaiveld en in de opgeboorde bodem. Het freatische grondwater is aangetroffen op gemiddeld 1.52 m-mv.

Resultaten analyse
Op basis van de resultaten van de analyses kan het volgende worden geconcludeerd:

Kuilvoerplaten op voormalig agrarisch erf:
- de bovengrond (BG - 01 en BG - 03) is niet verontreinigd;
- de bovengrond (BG - 02) is zeer licht verontreinigd met PCB;
- de ondergrond (OG - 01) is niet verontreinigd;
- het grondwater (PB 11) is (zeer) licht verontreinigd met barium en zink;
- mengmonster MM FF - 01 bevat geen asbest;
- mengmonster MM FF - 02 bevat geen asbest.

Weiland:
- de bovengrond (BG - 11) is zeer licht verontreinigd met PCB;
- de bovengrond (BG - 12) is niet verontreinigd;
- de ondergrond (OG - 11) is niet verontreinigd;
- het grondwater (PB 20) is licht verontreinigd met barium.

Conclusie
In de bovengrond (BG - 02 en BG - 11) en in het grondwater (PB 11 en PB 20) zijn enkele (zeer) licht verhoogde concentraties aangetoond. Voor een beschrijving en mogelijke verklaringen wordt verwezen naar paragraaf 4.3 en 4.4 uit het bodemonderzoek. In de overige mengmonsters van de boven- en ondergrond (BG - 01, BG - 03, BG - 12, OG - 01 en OG - 11) zijn geen verontreinigingen gemeten. Aangezien de tussenwaarden niet worden overschreden, wordt het uitvoeren van nader onderzoek niet noodzakelijk geacht.

In de mengmonsters van de fijne fractie MM FF - 01 en MM FF - 02 is geen asbest aangetoond.

Uit milieukundig oogpunt is er geen bezwaar tegen de voorgenomen bestemmingsplanwijziging. De bodem wordt geschikt geacht voor het toekomstige gebruik ten behoeve van verblijfsrecreatie. Daarnaast wordt opgemerkt dat de milieuhygiënische kwaliteit van de bodem ter plaatse van de kapschuur en voormalige stal in het kader van de omgevingsvergunningsprocedure ten behoeve boerderijappartementen in maart 2021 zijn onderzocht (zie Bijlage 3). De conclusie daarvan was als volgt: In de bovengrond (BG I en BG III) zijn enkele zeer lichte verontreinigingen aangetoond. Voor een beschrijving en mogelijke verklaringen wordt verwezen naar de paragrafen 4.3 en 4.4 uit het bodemonderzoek. In de bovengrond (BG II), de ondergrond (OG) en in het grondwater (PB 1) zijn geen verontreinigingen aangetoond. Aangezien de tussenwaarden niet worden overschreden, is er geen reden om een nader onderzoek uit te voeren.

In de mengmonsters van de fijne fractie MM FF - 01, MM FF - A en MM FF - B en het materiaalmonster dat is aangetroffen in MM FF - 01 is asbest aangetoond. Voor de inspectiegaten uit het mengmonster van de fijne fractie MM FF - 01 is het niet mogelijk om een asbestgehalte te berekenen. Op basis van de indicatieve concentratieberekening wordt aangenomen dat de gewogen asbestgehalten lager zijn dan de toetsingswaarden voor een nader asbestonderzoek.
Het aangetroffen asbestfragment in het mengmonster van de fijne fractie MM FF - 01 betreft mogelijk een toevalstreffer en aangenomen wordt dat de bodem niet (sterk) verontreinigd is met asbest.
De gewogen asbestgehalten in de druppelzones MM FF - A en MM FF - B zijn lager dan de interventiewaarde. De toplaag ter plekke van de voormalige druppelzones is niet (sterk) verontreinigd met asbest.

Op basis hiervan kan geconcludeerd worden dat het aspect 'bodem' geen belemmering vormt voor de uitvoerbaarheid van dit bestemmingsplan.

Ecologie
Bij een ruimtelijk plan moeten de gevolgen van de voorgenomen ontwikkeling met betrekking tot aanwezige natuurwaarden in beeld worden gebracht. Daarbij wordt ingegaan op de relatie van het plan met beschermde gebieden, beschermde soorten, en het Natuurnetwerk Nederland (NNN). De wettelijke kaders hiervoor worden gevormd door Europese richtlijnen (Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn), nationale regelgeving (Wet natuurbescherming) en provinciale regelgeving (NNN in provinciale verordening).

Natuurnetwerk Nederland
Het plangebied ligt buiten de gronden die tot het Natuurnetwerk Nederland behoren. In figuur 3 is de ligging van het plangebied ten opzichte van het Natuurnetwerk Nederland weergegeven.

Figuur 3: Ligging plangebied t.o.v. Natuurnetwerk Nederland

De invloedssfeer van de voorgenomen ontwikkeling is lokaal en heeft enkel betrekking op het voormalige agrarische bedrijfsperceel. De voorgenomen activiteiten hebben geen negatief effect op de wezenlijke kenmerken en waarden van het Natuurnetwerk Nederland in de omgeving van het plangebied. Het plangebied ligt buiten het Natuurnetwerk Nederland. Omdat de bescherming van het Natuurnetwerk Nederland geen externe werking kent in Overijssel, leiden de voorgenomen activiteiten niet tot wettelijke consequenties.

Natura 2000-gebied
Het plangebied ligt in de nabijheid van een Natura 2000-gebied. Het meest nabij gelegen Natura 2000-gebied, is het Natura 2000-gebied 'Dinkelland'.
Het gebied Dinkelland bestaat uit het beekdal van de Dinkel met een aantal zijbeken, waaronder het oostelijk deel van het beekdal van de Snoeijinksbeek, en een drietal gevarieerde heideterreinen langs de Puntbeek en Rammelbeek, te weten Punthuizen, Stroothuizen en het Beuninger Achterveld. De Dinkel is een kleine laaglandrivier. Bovenstrooms van de aftakking van het Omleidingskanaal heeft de Dinkel een vrij natuurlijke hydrodynamiek. Benedenstrooms van deze aftakking is de hydrodynamiek sterk gereguleerd. Landschappelijk is het een gaaf beekdal, gekenmerkt door hoogteverschillen, houtwallen, bossen en vochtige en schrale graslanden en heideterreinen. De losliggende delen nabij Punthuizen bestaan uit vochtige en droge heide en heischrale graslanden en blauwgraslanden, afgewisseld met bosjes.

Figuur 4: Ligging plangebied t.o.v. Natura 2000-gebied

De uitvoering van fysieke activiteiten in een plangebied zou kunnen leiden tot een negatief effect op instandhoudingsdoelen van een Natura 2000-gebied in de omgeving van een plangebied. Als gevolg van sloop- en bouwwerkzaamheden kunnen negatieve effecten optreden, zoals een toename van geluid, trillingen, kunstlicht, visuele verstoring, areaalverlies en aantasten hydrologie.

Gelet op de aard, omvang en duur van de voorgenomen activiteiten en de afstand tussen het plangebied en Natura 2000-gebied, wordt in voorliggend geval een negatief effect op instandhoudingsdoelen van Natura 2000-gebied uitgesloten. De kwalificerende soorten voor Natura 2000-gebied Dinkelland zijn allen vissen en die zijn gebonden aan aquatische systemen, zoals beken en stilstaande wateren. Uitvoering van de voorgenomen activiteiten leidt niet tot een negatief effect op deze soorten.

Stikstofdepositie op Natura 2000-gebied
Volgens de Wet natuurbescherming is een vergunning nodig voor activiteiten die kunnen leiden tot schade aan Natura 2000-gebieden, bijvoorbeeld als gevolg van stikstofdepositie (uitstoot en neerslag van stikstof). Natura 2000 is een Europees netwerk van beschermde natuurgebieden. In Natura 2000–gebieden worden bepaalde diersoorten en hun natuurlijke leefomgeving beschermd om de biodiversiteit te behouden. Te veel stikstof is slecht voor planten die leven op voedselarme grond. Als deze planten verdwijnen, kan dat ook slecht zijn voor dieren die in dat gebied leven. Daarnaast leidt stikstof tot verzuring van de bodem. In sommige delen van de Natura 2000- gebieden is de hoeveelheid stikstof te hoog.

De overheid wil de hoeveelheid stikstof in de natuur (stikstofdepositie) terugdringen. Daarvoor introduceerde zij in 2015 het Programma Aanpak Stikstof (PAS). Dit programma was ook gericht op het versterken van de natuur en het maakte tegelijkertijd economische ontwikkeling mogelijk. Op 29 mei 2019 heeft het hoogste bestuursorgaan van ons land, de Raad van State, de vergunningen op basis van het PAS ongeldig verklaard omdat dit in strijd is met de Europese natuurwetgeving. De overheid werkt nu aan een nieuwe aanpak stikstof. De depositie van stikstof vindt plaats in de vorm van NOx (stikstofoxide) en NH3 (ammoniak). De depositie van NOx vindt onder meer plaats bij de verbranding van fossiele brandstoffen. De depositie van NH3 is voor het overgrote deel afkomstig van de landbouw.

Om voor afzonderlijke projecten aan te tonen wat het effect is op Natura 2000-gebieden is het rekeninstrument AERIUS in het leven geroepen. Op 26 januari 2023 is de AERIUS Calculator geactualiseerd. De nieuwe versie van de AERIUS Calculator is de AERIUS Calculator 2022. De

belangrijkste verandering tot nu toe voor de AERIUS Calculator ten opzichte van de voorgaande versies is dat de afkapgrens van 5 km verlegd is naar 25 km voor stikstofdepositie bij alle projecten. De aanleiding hiervoor is het eindrapport van het adviescollege 'Meten en berekenen Stikstof'(ook wel de 'Commissie Hordijk') en de uitspraak van de Raad van State over de A15 van begin dit jaar. Eventuele deposities voorbij deze afkapgrens werden voorheen niet in beeld gebracht. De nieuwe afkapgrens van 25 km zal vooral voor grotere projecten consequenties hebben. Hoewel in de AERIUS 2020 ook een afkapgrens was opgenomen, gold deze slechts voor wegverkeer en was de afstand veel korter (5 km).

Om te onderzoeken of het plan leidt tot een toename van stikstofdepositie op Natura 2000-gebied dient een AERIUS-berekening uitgevoerd te worden voor de aanlegfase (bouw- en sloopfase) en de gebruiksfase. De AERIUS-berekening en rapportage zijn opgenomen als bijlage bij de toelichting van het bestemmingsplan. Hieronder worden de resultaten van de aanleg- en gebruiksfase weergegeven.

Resultaten aanlegfase
De totale NOx-emissie in de aanlegfase bedraagt in totaal 13,2 kg/j. De totale NH3-emissie bedraagt 0,3 kg/j. Er zijn geen rekenresultaten hoger dan 0,00 mol/ha/j.

Resultaten gebruiksfase
De totale NOx-emissie in de gebruiksfase bedraagt in totaal 18,3 kg/j. De totale NH3-emissie bedraagt 1,4 kg/j. Er zijn geen rekenresultaten hoger dan 0,00 mol/ha/j.

Conclusie
Als gevolg van de voorgenomen ontwikkeling komt er zowel NOx als NH3 vrij. Door uitvoering van de voorliggende AERIUS-berekening is aangetoond dat dit zowel in de aanlegfase van de ontwikkeling als in de gebruiksfase niet leidt tot een meetbare depositie van NOx of NH3 in Natura 2000-gebied dat gevoelig is voor stikstof en ammoniak. In de aanleg- en gebruiksfase is er dan ook geen sprake van een meetbare depositie. Gelet op het vorenstaande wordt een nader onderzoek derhalve niet noodzakelijk geacht.

De AERIUS Calculator 2022 biedt voldoende inzicht in het effect van de voorgenomen activiteit op Natura-2000-gebieden voor het aspect stikstof en ammoniak. De uitkomsten van de berekeningen met de AERIUS Calculator 2022 zijn geldig en toepasbaar voor ruimtelijke plannen.
De Wet natuurbescherming vormt voor het aspect stikstof en ammoniak geen belemmering voor de uitvoering van de voorgenomen ontwikkeling.

Soortenbescherming
De gronden in het plangebied hebben in het geldende bestemmingsplan de enkelbestemming 'Agrarisch - Agrarisch bedrijf) en bestaat uit weiland en reeds bestaande camperplaatsen. De agrarische gronden zijn intensief onderhouden en gemaaid waardoor de terreingesteldheid van de gronden ongeschikt is voor beschermde flora en/of fauna.

Voor de reeds vergunde boerderijappartementen en receptie op het perceel is in 2021 een quickscan natuurwaarden uitgevoerd om de aanwezigheid van beschermde flora en fauna in de desbetreffende bebouwing te onderzoeken. Het plangebied is op 12 maart 2021 onderzocht. Hieronder wordt het resultaat weergegeven.

De voorgenomen activiteiten worden gezien als 'ruimtelijke ontwikkeling'. Voor een aantal algemeen voorkomende en talrijke faunasoorten geldt in Overijssel een vrijstelling van de verbodsbepalingen 'doden', en het opzettelijk 'verstoren, beschadigen en vernielen van rust- en voortplantingsplaats', als gevolg van werkzaamheden die in het kader van een ruimtelijke ontwikkeling worden uitgevoerd. Voor beschermde soorten die niet op deze vrijstellingslijst staan, is een ontheffing vereist om ze te mogen verstoren of te doden en om opzettelijk de vaste rust- en voortplantingsplaats te mogen beschadigen en te vernielen. Afhankelijk van de status van de beschermde soorten, kan soms ook gewerkt worden conform een door de Minister goedgekeurde, en op de situatie toepasbare, gedragscode. In het kader van de zorgplicht moet rekening worden gehouden met alle in het plangebied aanwezige planten en dieren en moet er gekozen worden voor een werkmethode en/of planning in de tijd, waardoor planten en dieren zo min mogelijk schade ondervinden als gevolg van de voorgenomen activiteiten.

De inrichting van het gevoerde beheer maken het plangebied niet tot een geschikte groeiplaats voor beschermde planten, maar wel tot een geschikt functioneel leefgebied van verschillende beschermde diersoorten. Beschermde diersoorten benutten het plangebied hoofdzakelijk als foerageergebied, maar mogelijk bezetten amfibieën een vaste rust- of voortplantingsplaats en nestelen er vogels in het plangebied. Vleermuizen en grondgebonden zoogdieren bezetten geen vaste rust- of voortplantingsplaats in het plangebied.

Van de in het plangebied nestelende vogelsoorten, is uitsluitend het bezette nest beschermd, niet het oude nest of de nestplaats. Bezette vogelnesten zijn beschermd en mogen niet beschadigd of vernield worden. Gelet op de aard van de werkzaamheden kan geen ontheffing verkregen worden voor het beschadigen of vernielen van bezette vogelnesten. Indien de interne verbouwingen plaatsvinden en de opslag buiten verwijderd wordt tijdens de voortplantingsperiode, wordt geadviseerd vooraf een broedvogelscan uit te voeren om de aanwezigheid van een bezet vogelnest uit te kunnen sluiten.
Als gevolg van de voorgenomen activiteiten wordt mogelijk een amfibie gedood en wordt mogelijk een vaste (winter)rust van een beschermd amfibie beschadigd en vernield. Voor de beschermde amfibieënsoorten, die een vaste (winter)rustplaats in het plangebied bezetten, en die mogelijk gedood worden dient een ontheffing aangevraagd te worden.

Door uitvoering van de voorgenomen activiteiten neemt de betekenis van het plangebied als foerageergebied voor de beschermde diersoorten niet af. Het aspect 'ecologie' vormt geen belemmering voor de uitvoerbaarheid van dit plan.

Voor wat betreft het planologisch omzetten van de naastgelegen gronden van de Ruhenbergerbeek geldt dat dit geen negatieve gevolgen heeft. De gronden zijn immers reeds heringericht waardoor er geen fysieke ingrepen plaatsvinden.

Het aspect ‘ecologie’ vormt geen belemmering voor de uitvoerbaarheid van het plan.

Externe veiligheid
Aan hand van de Risicokaart is een inventarisatie verricht van risicobronnen in en rond het plangebied. Op de Risicokaart staan meerdere soorten risico's, zoals ongevallen met brandbare, explosieve en giftige stoffen, grote branden of verstoring van de openbare orde. In totaal worden op de Risicokaart dertien soorten rampen weergegeven.

<u>Toets</u>
Met de voorgenomen ontwikkeling wordt de uitbreiding van de (verblijfs)recreatieve mogelijkheden op het perceel Schaapskooiweg 2 in Overdinkel vergroot naar 49 camerplaatsen en zes glampingtenten. Het kampeerterrein is derhalve bestemd voor het verblijf van meer dan 50 personen gedurende meerdere aaneengesloten dagen, waardoor de ontwikkeling een gevoelige bestemming is in het kader van externe veiligheid.

Uit de inventarisatie blijkt dat de dichtstbijzijnde risicobron is gelegen ten noordwesten van het plangebied op ongeveer 1.800 meter en betreft een LPG-tankstation aan de Broekhoekweg 42 te Losser. Voor een LPG-tankstation geldt een invloedsgebied van 150 meter. Op basis van de afstand van het plangebied tot aan de dichtstbijzijnde risicobron geldt dat het plangebied:

- zich niet bevindt binnen de risicocontour van Bevi- en Brzo-inrichtingen, danwel inrichtingen die vallen onder het Vuurwerkbesluit (plaatsgebonden risico);
- zich niet bevindt binnen een gebied waarbinnen een verantwoording van het groepsrisico nodig is;
- niet is gelegen binnen de veiligheidsafstanden van het vervoer gevaarlijke stoffen;
- niet is gelegen binnen de veiligheidsafstanden van buisleidingen voor het vervoer van gevaarlijke stoffen.

Een en ander brengt met zich mee dat het project in overeenstemming is met wet- en regelgeving met betrekking tot externe veiligheid.

Geur

De Wet geurhinder en veehouderij (Wgv) vormt het toetsingskader voor vergunningverlening als het gaat om geurhinder vanwege dierenverblijven van veehouderijen. De Wgv stelt één landsdekkend beoordelingskader met een indeling in twee categorieën. Voor diercategorieën waarvan de geuremissie per dier is vastgesteld, wordt deze waarde uitgedrukt in een ten hoogste toegestane geurbelasting op een geurgevoelig object. Voor de andere diercategorieën is die waarde een wettelijke vastgestelde afstand die ten minste moet worden aangehouden.

Op grond van de Wet geurhinder en veehouderij (Wgv) dient voor diercategorieën waarvoor per dier geen geuremissie is vastgesteld (bijvoorbeeld melkkoeien) en een geurgevoelig object de volgende afstanden aangehouden te worden:

- ten minste 100 meter indien het geurgevoelige object binnen de bebouwde kom is gelegen;
- ten minste 50 meter indien het geurgevoelige object buiten de bebouwde kom is gelegen.

Voor diercategorieën waarvoor in de Wgv een geuremissie per dier is vastgesteld geldt dat, binnen een concentratiegebied, de geurbelasting op geurgevoelige objecten binnen de bebouwde kom niet meer dan 3 odour units per kubieke meter lucht mag bedragen. Voor geurgevoelige objecten buiten de bebouwde kom mag deze niet meer bedragen dan 14 odour units per kubieke meter lucht.

Toets

Met de voorgenomen ontwikkeling worden de (verblijfs)recreatieve functies op het perceel uitgebreidt. De camperplaatsen op het perceel worden uitgebreid van 25 plaatsen naar 49 plaatsen en er worden 6 glampingtenten gerealiseerd. Daarnaast wordt de vergunning voor de boerderijappartementen planologisch vertaald in het bestemmingsplan. De Wet geurhinder en veehouderij heeft invloed op gevoelige functies.

De glampingtenten, welke met de voorgenomen ontwikkeling gerealiseerd worden, zijn vaste kampeermiddelen. Dit, gezien deze verbonden staan met de grond. Aan de glampingtenten zijn geen beperkingen gesteld aan de verblijfsduur, er kan het hele jaar gebruik worden gemaakt van deze verblijfsvoorziening. Uit jurisprudentie is gebleken dat tenten door deze kenmerken als geurgevoelig object aangewezen kunnen worden (uitspraak 18 februari 2015, ECLI:NL:RVS:2015:422 en uitspraak 25 oktober 2017, ECLI:NL:RVS:2017:2779).

Campers zijn verplaatsbare verblijfsobjecten, welke alleen voor eigen gebruik geplaatst worden op de daarvoor aangewezen camperplaatsen. Campers zijn niet voor een vaste seizoensplaats aanwezig. Onder die omstandigheden moet worden geoordeeld dat de aanwezigheid, en daarmee het gebruik, zodanig beperkt van duur is dat deze niet permanent of op een daarmee vergelijkbare wijze van gebruik worden gebruikt voor menselijk wonen of menselijk verblijf. Reeds hierom heeft de rechtbank geoordeeld dat toercaravans (en daarmee campers) niet kunnen worden aangemerkt als een geurgevoelig object in de zin van artikel 1 van de Wgv (uitspraak van 26 mei 2010, ECLI:NL:RVS:2010:BM5607).

Gezien er met de voorgenomen ontwikkeling volgens de bovenstaande jurisprudentie zowel een geurgevoelig objecten als een niet-geurgevoelig objecten worden gerealiseerd, wordt het plan hieronder getoetst aan de afstanden van de Wet geurhinder en veehouderij.

Het plangebied is gelegen in en rondom agrarische bestemmingen. In de directe omgeving van het plangebied zijn drie agrische bedrijven gelegen. Het betreft een intensieve veehouderij aan de Welpeloweg 43 te Overdinkel waar melkvee wordt gehouden en een intensieve veehouderij aan de Ruhenbergerweg 17 te Overdinkel waar eveneens melkvee wordt gehouden en een kalverhouderij aan de Ruhenbergerweg 21 (intensieve veehouderij).

Voor het houden van melkvee gelden op grond van de Wet geurhinder en veehouderij vaste afstanden van 50 meter buiten de bebouwde kom. De afstand tussen het agrarisch bouwvlak van het bedrijf aan de Welpeloweg 43 en Ruhenbergerweg 17 betreft respectievelijk 68 meter en 96 meter waardoor ruimschoots aan deze afstand wordt voldaan.

Voor het agrarisch bedrijf aan de Ruhenbergerweg 21 te Overdinkel gelden geen vaste afstanden op basis van de Wet geurhinder en veehouderij. Op dit agrarisch bedrijf worden immers vleeskalveren tot

8 maanden en vleeskalveren tot 12 maanden worden gehouden waarvoor geuremissienormen zijn vastgesteld (A4 diercategorie vleeskalveren tot circa 8 maanden en A6 diercategorie overig vleesvee van circa 8 tot 24 maanden (roodvleesproductie)).

De afstand van het bouwvlak waarbinnen de dierenverblijven gebouwd mogen worden tot het plangebied Schaapskooiweg 2 (bestemming 'Recreatie - Kampeerterrein') bedraagt minimaal 640 meter. De afstand tot de geurgevoelige objecten (glampingtenten) waarvoor de aanduiding 'specifieke vorm van recreatie - glampingtenten' is opgenomen bedraagt 700 meter. Op basis van deze afstand wordt gesteld dat een verwachting van de overschrijding van de geurnormen niet aan de orde zal zijn waardoor nader onderzoek niet noodzakelijk wordt geacht.

Voor wat betreft de uitbreidingsmogelijkheden van het agrarisch bedrijf geldt dat deze niet worden beperkt door de uitbreiding van de recreatieve mogelijkheden op het perceel Schaapskooiweg 2 te Overdinkel. Immers, in de directe omgeving van het agrarisch bedrijf aan de Ruhenbergerweg 21 zijn meerdere woningen gelegen op een afstand van minder dan 400 meter. Dat betekent voor de voorliggende ontwikkeling dat de bestaande woningen op een dusdanig korte afstand zijn gelegen dat zij maatgevend zijn voor de uitbreidingsmogelijkheden van het bedrijf. Het plan legt geen extra beperkingen op de uitbreidingsmogelijkheden van het agrarisch bedrijf. Het aspect 'geur' vormt derhalve geen belemmering voor de uitvoerbaarheid van dit plan.

Conclusie
In deze aanmeldingsnotitie is een vormvrije m.e.r.-beoordeling uitgevoerd. Hieruit volgt dat er geen sprake is van bijzondere omstandigheden ten aanzien van de kenmerken en locatie van het project die leiden tot belangrijke nadelige gevolgen voor het milieu ter plaatse. Voor de beoordeelde milieuaspecten geldt dat er geen of een zeer beperkt effect optreedt. De conclusie is dan ook dat belangrijke nadelige milieugevolgen zijn uitgesloten. Het volgen van een m.e.r.-(beoordelings-) procedure is daarom niet nodig.

Wij vertrouwen erop u hiermee van dienst te zijn geweest.

Hoogachtend,

Ad Fontem BV,
T. Boswerger

Bijlage 4 Verkennend bodemonderzoek kampeerterrein

RAPPORT VERKENNEND (ASBEST)BODEMONDERZOEK conform NEN5740 en NEN5707

Schaapskooiweg 2 Overdinkel

Opdrachtgever:
Ad Fontem

Locatie:
Schaapskooiweg 2
7586 RJ Overdinkel

Juli 2023

KRUSE GROEP
INFRA | MILIEU | SLOOPWERKEN | VASTGOED

kwaliteitswaarborg bodembeheer SIKB

Kruse Milieu BV

Adres:
Huyerenseweg 33
7678 SC Geesteren

Tel: 0546 - 63 96 63
KvK: 06068751
BTW-nr: NL 8019.25.125.B01

Internet:
info@krusegroep.nl
www.krusegroep.nl

Bankgegevens:
ABN AMRO:
NL34ABNA0501538739

Rapport Verkennend (Asbest)Bodemonderzoek conform NEN5740 en NEN5707

Schaapskooiweg 2 Overdinkel

Opdrachtgever:
Ad Fontem
Stationsstraat 37
7622 LW Borne

Locatie:
Schaapskooiweg 2
7586 RJ Overdinkel

Projectcode: 23045516

Rapportagedatum: 21 juli 2023

Auteur: Mevr. E. Koppelman

INHOUD

		Pagina
1	Inleiding	1
2	Locatiegegevens	3
2.1	Beschrijving huidige situatie	3
2.2	Vooronderzoek	3
2.3	Bodemsamenstelling en geohydrologie	5
3	Uitvoering bodemonderzoek	6
3.1	Onderzoeksstrategie	6
3.2	Veldwerkzaamheden	7
3.3	Analyses	7
3.4	Toetsing chemische analyses	9
3.5	Toetsing asbestanalyses	10
4	Resultaten	11
4.1	Algemeen	11
4.2	Veldwerkzaamheden	11
4.3	Resultaten en toetsing van de chemische analyses	14
4.4	Bespreking resultaten chemische analyses	15
4.5	Resultaten asbestanalyses	15
5	Samenvatting, conclusies en aanbevelingen	16
6	Literatuur en bronvermelding	18

Bijlagen

I Regionale ligging locatie
Kadastrale foto's te onderzoeken terreindelen
Boorplan verkennend bodemonderzoek Nibag, mei 2001
Boorplan verkennend (asbest)bodemonderzoek Kruse Milieu BV, februari 2021
2x Boorplan verkennend (asbest)bodemonderzoek Kruse Milieu BV, juli 2023
II Boorstaten
Legenda boorstaten
III Resultaten chemische analyses
Toetsing chemische analyses
IV Resultaten asbestanalyses
V Informatie gemeente Losser
VI Verklaring van enkele gebruikte termen en afkortingen

1 Inleiding

Dit rapport beschrijft het verkennend (asbest)bodemonderzoek, dat in opdracht van Ad Fontem op 2 terreindelen aan de Schaapskooiweg 2 in Overdinkel (camperplaats Skop'nboer) door Kruse Milieu BV is uitgevoerd. De twee terreindelen betreffen de kuilvoerplaten op het voormalig agrarisch erf (noordelijk) en het weiland (zuidelijk).

De aanleiding van dit onderzoek is een bestemmingsplanwijziging en de geplande uitbreiding van het aantal camperplaatsen. Het bodemonderzoek is noodzakelijk in het kader van de bestemmingsplanwijziging en de voorgenomen uitbreidingsplannen. Hiervoor dient de milieukundige kwaliteit van de bodem bekend te zijn.

Voorafgaande aan het bodemonderzoek heeft een vooronderzoek plaatsgevonden op basis van norm NEN5725 "Aanleiding A: Opstellen hypothese over de bodemkwaliteit ten behoeve van uit te voeren bodemonderzoek". Op basis van de resultaten van dit vooronderzoek wordt de bovengrond ter plekke van de kuilvoerplaten, vanwege het historisch gebruik als agrarisch erf, als verdacht beschouwd voor de aanwezigheid van zware metalen, PAK en asbest. De ondergrond en het grondwater zijn niet verdacht voor de aanwezigheid van chemische parameters uit het NEN5740-standaardpakket. Het weiland wordt geheel als onverdacht beschouwd voor chemische parameters uit het NEN5740-standaardpakket en asbest.

De onderzoeksopzet gaat uit van:
- NEN5725, Bodem. Leidraad bij het uitvoeren van vooronderzoek bij verkennend, oriënterend en nader onderzoek", NNI Delft, oktober 2017;
- NEN5740, "Bodem - Landbodem - Strategie voor het uitvoeren van verkennend bodemonderzoek - Onderzoek naar de milieuhygiënische kwaliteit van bodem en grond" NNI Delft, januari 2009;
- de aanvulling NEN5740/A1, "Bodem - Landbodem - Strategie voor het uitvoeren van verkennend bodemonderzoek - Onderzoek naar de milieuhygiënische kwaliteit van bodem en grond", NNI Delft, februari 2016;
- NEN5707 + C2, "Bodem - Inspectie, monsterneming en analyse van asbest in bodem en partijen grond", NNI Delft, december 2017.

De doelstelling van het onderzoek op een verdachte (deel)locatie is vast te stellen of de voor-onderstelde verontreinigingskern(en) ook daadwerkelijk op de vermoede plaatsen aanwezig is en in hoeverre de verontreinigende stoffen in de grond en het freatisch grondwater respectieve-lijk de achtergrondwaarden en de streefwaarden overschrijden.

De doelstelling van het onderzoek op een asbestverdachte (deel)locatie is vast te stellen of de vooronderstelde verontreinigingskern(en) ook daadwerkelijk op de vermoede plaats aanwezig is en in hoeverre asbest in de grond of in puin de normwaarden overschrijdt.

De doelstelling van het onderzoek op een onverdachte locatie is aan te tonen dat op de locatie redelijkerwijs gesproken geen verontreinigende stoffen aanwezig zijn in de grond of het freatisch grondwater.

Het veldwerk is uitgevoerd in juli 2023 conform BRL SIKB 2000 en de protocollen 2001, 2002 en 2018, waarvoor Kruse Milieu BV is gecertificeerd. Hierbij wordt verklaard dat Kruse Milieu BV financieel en juridisch onafhankelijk is van de opdrachtgever. De vermelde medewerkers in deze rapportage zijn akkoord met openbaring van zijn of haar persoonsgegevens in het kader van de AVG-privacy wetgeving.

In dit rapport worden de resultaten besproken van het veld- en het laboratoriumonderzoek. De gemeten gehalten in de grond worden vergeleken met de achtergrondwaarden (AW2000) en de interventiewaarden om vast te stellen of er al dan niet verontreinigingen aanwezig zijn. De in het grondwater gemeten gehalten worden vergeleken met de streef- en interventiewaarden.

Tevens worden de resultaten met betrekking tot asbest vergeleken met de wetgeving inzake asbest in bodem en puin, welke door de ministeries van SZW en I&M is vastgesteld. In het beleid is voor asbest een restconcentratienorm en een interventiewaarde opgenomen.

2 Locatiegegevens

2.1 Beschrijving huidige situatie

Algemeen
De onderzoekslocatie is gelegen aan Schaapskooiweg 2 in Overdinkel, op circa 250 meter ten noordoosten van de bebouwde kom van Overdinkel. Het centrale punt binnen het noordelijk te onderzoeken terreindeel (kuilvoerplaten op voormalig agrarisch erf) heeft de coördinaten x = 267.628 en y = 474.494. Het centrale punt binnen het zuidelijk te onderzoeken terreindeel (weiland) heeft de coördinaten x = 267.590 en y = 474.395. Beide terreindelen zijn kadastraal bekend als: gemeente Losser, sectie Q, nummer 1977 (ged.). De Schaapskooiweg bevindt zich ten noordoosten van de onderzoekslocatie.

Bebouwing en verharding
Het terreindeel ter plekke van de kuilvoerplaten is onbebouwd en grotendeels verhard met klinkers en Stelconplaten. Tussen de kuilvoerplaten is het terrein onverhard en begroeid met gras. De kuilvoerplaten zijn niet meer in gebruik voor de opslag van veevoer maar worden momenteel gebruikt als parkeergelegenheid bij de camperplaats.

Het terreindeel ter plekke van het weiland is geheel onbebouwd, onverhard en begroeid met gras.

Buiten de onderzoekslocatie bevinden zich op het erf een recreatiegebouw (receptie), een woonhuis, enkele schuren en het uit te breiden camperterrein.

Onderzoekslocatie
In het kader van de bestemmingsplanwijziging en de uitbreiding van de camperplaats dient onderzoek te worden uitgevoerd naar de bodemkwaliteit. De onderzoekslocatie is onbebouwd en deels (kuilvoerplaten op voormalig agrarisch erf) verhard met klinkers en Stelconplaten. De onderzoekslocatie omvat:
- kuilvoerplaten op voormalig agrarisch erf (noordelijk terreindeel, circa 1200 m^2)
- weiland (zuidelijk terreindeel, circa 3800 m^2)

In bijlage I zijn de regionale ligging van de locatie en kadastrale foto's van de onderzochte terreindelen weergegeven. Verder zijn de volgende boorplannen opgenomen:
- boorplan verkennend bodemonderzoek Nibag, mei 2001;
- boorplan verkennend (asbest)bodemonderzoek Kruse Milieu BV, februari 2021;
- 2x boorplan verkennend (asbest)bodemonderzoek Kruse Milieu BV, juli 2023.

2.2 Vooronderzoek

In het vooronderzoek komt, naast informatie uit het huidige gebruik, het vroegere gebruik van het terrein aan de orde evenals de vraag of er in het verleden reeds bodemonderzoeken zijn verricht op het terrein. Het vroegere gebruik van het terrein is van belang, omdat bronnen van verontreiniging aanwezig geweest kunnen zijn. De geraadpleegde bronnen zijn weergegeven in tabel 1. De volgende informatie is verzameld:
- de onderzoekslocatie heeft momenteel een agrarische bestemming. De te onderzoeken terreindelen horen bij een voormalig agrarisch bedrijf;
- voor het agrarische bedrijf is een melding voor een uitbreiding of wijziging van de inrichting in het kader van het Besluit melkrundveehouderij milieubeheer met datum 29 mei 2006 gedaan. De agrarische activiteiten zijn inmiddels beëindigd en sinds enkele jaren wordt de locatie gebruikt als camperplaats;

- de voormalige veeschuur op circa 6 meter ten westen van de kuilvoerplaten is in 2021 verbouwd en heeft nu een recreatieve functie (receptie/rustpunt en sanitaire voorzieningen). Voorafgaand aan de verbouwing zijn de asbesthoudende golfplaten gesaneerd. Bij een verkennend (asbest)bodemonderzoek van februari 2021 (Kruse Milieu BV, projectcode 20081216) is in de voormalige druppelzones aan weerszijden van de schuur asbest aangetoond. De gewogen asbestgehalten zijn lager dan de interventiewaarde. De toplaag ter plekke van de voormalige druppelzones is niet verontreinigd met asbest. Het betreffende (asbest)bodemonderzoek wordt verderop in deze paragraaf nader toegelicht;
- voor zover bekend is er op de te onderzoeken terreindelen nooit sprake geweest van opslag in tanks van chemicaliën of brandstoffen, zoals huisbrandolie of diesel. Op het erf is op ruim 25 meter afstand van de te onderzoeken terreindelen, een voormalige bovengrondse tanklocatie bekend (1000 liter dieselolie). In de voormalige werkplaats, op ruim 20 meter afstand van beide terreindelen heeft een kleinschalige opslag van olie in een lekbak plaats gevonden op een betonvloer. Gezien de ruime afstand wordt hiervan geen negatieve invloed op de bodemkwaliteit ter plekke van de huidige te onderzoeken terreindelen verwacht;
- de kuilvoerplaten worden vanwege de ligging op een voormalig agrarisch erf verdacht voor de aanwezigheid van zware metalen, PAK en asbest;
- voor zover bekend is het te onderzoeken terreindeel in het verleden niet opgehoogd en hebben er geen dempingen van lager gelegen delen of sloten plaatsgevonden;
- voor zover bekend bevindt zich geen asbest op of in de bodem op de onderzoekslocatie. Er bevinden zich geen asbesthoudende beschoeiingen of sloopafval direct naast of op de onderzoekslocatie. Tevens is de locatie niet gelegen aan een asbestweg;
- de bovengrond van de onderzoekslocatie wordt op basis van het historisch gebruik als agrarisch erf beschouwd als verdacht voor zware metalen, PAK en asbest;
- volgens de Regionale Bodemkwaliteitskaart Twente (Witteveen+Bos, maart 2018) vallen de bovengrond en de ondergrond in functieklasse AW2000. Volgens de Nota bodembeheer Regio Twente (Twens beleid veur oale groond) wordt geen correctie toegepast voor minerale olie tot maximaal 100 mg/kg d.s;
- er heeft niet eerder een bodemonderzoek op de huidige onderzoekslocatie plaatsgevonden. Op het erf hebben, op locaties buiten de huidig te onderzoeken terreindelen wel eerder bodemonderzoeken plaatsgevonden. Deze onderzoeken worden hieronder nader toegelicht.

  Nibag verkennend bodemonderzoek Schaapskooiweg 2 Overdinkel met projectnummer 11.11.3099, d.d. 23 mei 2001
  Aanleiding voor dit onderzoek, op circa 10 meter ten noorden van het huidig te onderzoeken weiland, was de aanvraag van een bouwvergunning. Uit de analyseresultaten bleek:
  - de bovengrond en ondergrond zijn niet verontreinigd;
  - het grondwater is licht verontreinigd met chroom, koper en zink.

  Kruse Milieu BV, verkennend (asbest)bodemonderzoek Schaapskooiweg 2 Overdinkel, met projectnummer 20081216, d.d. 4 maart 2021
  Aanleiding voor dit onderzoek, op circa 6 meter ten westen van het huidige noordelijke terreindeel, was de verbouwing van de schuur tot het huidige recreatiegebouw. Uit de analyseresultaten bleek:
  - de bovengrond is (zeer) licht verontreinigd met minerale olie, PCB en PAK;
  - de ondergrond en het grondwater zijn niet verontreinigd;
  - in de mengmonsters van de fijne fractie van MM FF - A en MM FF - B (druppelzones) is asbest aangetoond. Het gewogen gehalte ligt onder de interventiewaarde;
  - het mengmonster van de fijne fractie MM FF - 01 (erf) bevat asbest in een gehalte lager dan de toetsingswaarde voor nader asbestonderzoek. Op het laboratorium is in de fractie groter dan 20 mm een asbesthoudend fragment aangetroffen, dat als materiaalmonster is geanalyseerd op asbest. Aangenomen kan worden dat de gewogen asbestgehalten lager zijn dan de toetsingswaarden voor een nader asbestonderzoek.

Tabel 1: Geraadpleegde bronnen vooronderzoek.

Bron	Specificatie	Relevante informatie
Opdrachtgever	Historisch en huidig gebruik	Ja
Gemeente Losser	Bodeminformatie en vergunningen	Ja
Archief Kruse Milieu BV	Bodemonderzoeken omgeving	Ja
Omgevingsrapportage	https://overijssel.omgevingsrapportage.nl/	Ja
Google Maps	https://www.google.nl/maps	Ja
Topotijdreis	https://www.topotijdreis.nl/	Ja
BAG-viewer	https://bagviewer.kadaster.nl/	Ja
Perceelloep	https://perceelloep.nl/	Ja
Ruimtelijke plannen	https://www.ruimtelijkeplannen.nl/viewer/	Ja
Grondwatertools	https://www.grondwatertools.nl/gwsinbeeld/	Ja
DINOloket	https://www.dinoloket.nl/	Ja
AHN-viewer	https://ahn.arcgisonline.nl/ahnviewer/	Ja
Bodemkwaliteitskaart	Regionale Bodemkwaliteitskaart Twente, Witteveen+Bos, d.d. 23 maart 2018 Twente Bodemkwaliteitskaart PFAS, Tauw bv, d.d. 28 mei 2020	Ja

2.3 Bodemsamenstelling en geohydrologie

Op basis van literatuurstudie is de onderstaande regionale geohydrologische situatie afgeleid:

- het maaiveld bevindt zich circa 35 meter boven NAP;
- de deklaag bestaat tot circa 0.5 m-mv uit een complexe eenheid bestaande uit een afwisseling van zand, klei en veen. Daaronder bevindt zich tot circa 12 m-mv zand van de Formaties van Boxtel en Drente met een doorlatend vermogen van maximaal 25 m^2/dag. Onder het zand bevindt zich tot circa 13 m-mv klei van de Formatie van Drente;
- de grondwaterspiegel bevindt zich circa 2.0 meter onder het maaiveld. Het grondwater stroomt in noordwestelijke richting;
- er bevindt zich geen grondwaterbeschermings- of grondwaterwingebied in de directe omgeving van de onderzoekslocatie;
- de Ruhenbergerbeek stroomt op circa 45 meter ten westen van het zuidelijk te onderzoeken terreindeel;
- de invloed van de beek op de freatische grondwaterstromingsrichting en grondwaterstand is bij ons bureau onbekend.

3 Uitvoering bodemonderzoek

3.1 Onderzoeksstrategie

De onderzoeksopzet gaat uit van:
- NEN5740, "Bodem - Landbodem - Strategie voor het uitvoeren van verkennend bodemonderzoek - Onderzoek naar de milieuhygiënische kwaliteit van bodem en grond" NNI Delft, januari 2009;
- de aanvulling NEN5740/A1, "Bodem - Landbodem - Strategie voor het uitvoeren van verkennend bodemonderzoek - Onderzoek naar de milieuhygiënische kwaliteit van bodem en grond", NNI Delft, februari 2016;
- NEN5707 + C2, "Bodem - Inspectie, monsterneming en analyse van asbest in bodem en partijen grond", NNI Delft, december 2017.

In de normen NEN5740 en NEN5707 zijn voor onverdachte en verdachte locaties richtlijnen gegeven voor een systematisch veldonderzoek, de bemonsteringsstrategie en uit te voeren analyses. De gekozen onderzoeksstrategie is voldoende intensief voor het verkrijgen van inzicht in de bodemkwaliteit ten behoeve van de omgevingsvergunning, bestemmingsplan-wijziging of eigendomsoverdracht.

Kuilvoerplaten op voormalig agrarisch erf (noordelijk terreindeel, circa 1200 m²)
Op basis van de beschikbare informatie omtrent het historisch gebruik als agrarisch erf wordt de bovengrond als heterogeen verdacht beschouwd voor zware metalen, PAK en asbest. De hypothese "verdachte locatie" uit NEN5740 en NEN5707 (VED-HE-NL: verdachte locatie met een diffuse bodemverontreiniging met een heterogene verspreiding) wordt voor de bovengrond van de locatie gebruikt. Tijdens het veldwerk zal visueel worden gelet op de aanwezigheid van asbestverdacht materiaal op en in de bodem. De hypothese "onverdachte locatie" uit NEN5740 (ONV-NL) wordt voor de ongeroerde zintuiglijk schone ondergrond en het grondwater gebruikt. De laatste hypothese gaat ervan uit dat op een locatie geen of slechts licht verhoogde gehalten worden gemeten.

Op een terreindeel met een oppervlakte van circa 1200 m² dienen 9 inspectiegaten te worden gegraven met een lengte en een breedte van minimaal 0.3 meter. Er wordt doorgeboord tot op de ondergrond (ongeroerde bodem) met een maximum diepte van 2.0 m-mv. Het opgegraven materiaal wordt gezeefd over 20 mm en visueel geïnspecteerd op de aanwezigheid van asbest. De gaten worden handmatig met een schop gegraven en over het te onderzoeken terreindeel verdeeld. Er dienen 4 inspectiegaten met behulp van een Edelmanboor te worden doorgezet in de ondergrond tot maximaal 2.0 m-mv of tot de grondwaterspiegel. Voor het meten van de grondwatergegevens en het nemen van een grondwatermonster dient 1 diepe boring overeenkomstig NEN5766 te worden afgewerkt tot peilbuis. De gaten worden gecodeerd als 11 tot en met 19.

Weiland (zuidelijk terreindeel, circa 3800 m²)
Op basis van de beschikbare informatie omtrent het historisch en huidig gebruik, kan het weiland als niet verdacht worden beschouwd. De hypothese "onverdachte locatie" uit NEN5740 wordt voor het weiland gebruikt. Deze hypothese gaat ervan uit dat op een locatie geen of slechts licht verhoogde gehalten worden gemeten.

Op basis van een oppervlakte van circa 3800 m² kan conform norm NEN5740, strategie onverdachte locatie, niet lijn-vormig (ONV-NL) worden afgeleid dat er 13 boringen dienen te worden verricht, waarvan 10 tot 0.5 meter en 3 tot 2.0 meter diepte of tot de grondwaterspiegel. Er dient 1 diepe boring overeenkomstig NEN5766 te worden afgewerkt met een peilbuis ten behoeve van het meten van de grondwatergegevens en het nemen van een grondwater-monster. De boringen worden gecodeerd als 20 tot en met 32.

Bij percentages bodemvreemd materiaal van meer dan 50% is er geen sprake van bodem. Eventuele funderingslagen (asfalt- en puingranulaat) vallen buiten de scope van dit onderzoek. Het opgeboorde materiaal wordt wel beoordeeld op de aanwezigheid van asbestverdachte materialen. In geval er sprake is van meer dan 50% bodemvreemd materiaal/puin is norm NEN5897+C2 van toepassing: “Inspectie en monsterneming van asbest in bouw- en sloopafval en recyclinggranulaat” NNI Delft, december 2017.

Bij het verkennend bodemonderzoek worden de volgende uitgangspunten in acht genomen:
- in door mensen bewoonde gebieden kunnen door jarenlang gebruik van de grond verhoogde gehalten aan PAK en/of zware metalen voorkomen. Deze worden over het algemeen aangeduid als *lokale achtergrondwaarden.* Deze gehalten zijn vaak gerelateerd aan het voorkomen van puin- en/of kooldeeltjes in de bodem;
- in humeuze of veenhoudende bodems worden regelmatig verhoogde gehalten minerale olie waargenomen. Deze gehalten worden veroorzaakt door humuszuren en overig organisch materiaal, dat van nature aanwezig is en door een florisilbehandeling niet geheel wordt verwijderd. Tijdens chemische analyses worden deze verbindingen gedetecteerd als de zware fractie van minerale olie (C27 tot C40). Bij veenbodems betreft het gehalten van 50 tot 100 mg/kg droge stof; bij humeuze bodemlagen gaat het om bijdrages van 10 tot 50 mg/kg droge stof. Deze gehalten kunnen worden beschouwd als *natuurlijke achtergrondwaarden;*
- in het grondwater kunnen van nature verhoogde gehalten aan zware metalen en fenolen voorkomen. Deze worden doorgaans aangeduid als *natuurlijke achtergrondwaarden.* Een voorbeeld wordt gevormd door (sterk) verhoogde arseengehalten in gebieden, die zeer ijzerrijk zijn. Door kwel kunnen bij hoge grondwaterstanden eveneens verhoogde gehalten aan arseen in de grond ontstaan. Ook deze gehalten kunnen worden beschouwd als *natuurlijke achtergrondwaarden.*

3.2 Veldwerkzaamheden

Bij de boringen en monsternemingen is gewerkt volgens de geldende NEN- en NPR-voorschriften, alsmede conform BRL SIKB 2000 en de protocollen 2001, 2002 en 2018, waarvoor Kruse Milieu BV is gecertificeerd.

Van elk inspectiegat en iedere boring wordt de samenstelling van de bodem beschreven volgens NEN 5104. Het opgeboorde materiaal wordt tevens beoordeeld door zintuiglijke waarneming op verontreinigingskenmerken zoals afwijkende geur en/of kleur.

3.3 Analyses

De chemische analyses worden uitgevoerd door Al-West BV te Deventer, een door de Raad voor Accreditatie erkend laboratorium voor analyses conform de AS3000-protocollen. De asbestmonsters worden onderzocht door AL-West BV te Deventer, een door de Raad voor Accreditatie erkend laboratorium voor vezelonderzoek.

De samenstelling van de mengmonsters vindt plaats op basis van de zintuiglijke waarnemingen, de bodemopbouw en/of posities van de boringen. De samenstelling van de mengmonsters staat vermeld in paragraaf 4.2 in tabel 4.

De monsters worden volgens de voorschriften uit NEN5740 en NEN5707 onderzocht. In tabel 2 is weergegeven welke chemische analyses worden uitgevoerd.

Tabel 2: Analysepakket per (meng) monster.

Monster	Analysepakket
Kuilvoerplaten op voormalig agrarisch erf (circa 1200 m^2)	
Bovengrond (3x) Ondergrond (1x)	Zware metalen (Ba, Cd, Co, Cu, Hg, Mo, Ni, Pb en Zn), minerale olie, PCB, PAK (10), organische stof, lutum en droge stof
Bovengrond (2x)	Asbest en droge stof
Grondwater (1x)	Zware metalen (Ba, Cd, Co, Cu, Hg, Mo, Ni, Pb en Zn), minerale olie, vluchtige aromaten (BTEX), naftaleen, styreen en gechloreerde koolwaterstoffen (oplosmiddelen standaardpakket), zuurgraad (pH), elektrisch geleidingsvermogen (EC) en troebelheidsmeting
Weiland (circa 3800 m^2)	
Bovengrond (2x) Ondergrond (1x)	Zware metalen (Ba, Cd, Co, Cu, Hg, Mo, Ni, Pb en Zn), minerale olie, PCB, PAK (10), organische stof, lutum en droge stof
Grondwater (1x)	Zware metalen (Ba, Cd, Co, Cu, Hg, Mo, Ni, Pb en Zn), minerale olie, vluchtige aromaten (BTEX), naftaleen, styreen en gechloreerde koolwaterstoffen (oplosmiddelen standaardpakket), zuurgraad (pH), elektrisch geleidingsvermogen (EC) en troebelheidsmeting

Algemene opmerkingen

- Op de grondmengmonsters wordt standaard een florisilbehandeling uitgevoerd om verstoring van de analyse op minerale olie door natuurlijke humuszuren tegen te gaan.
- De zuurgraad (pH), het elektrisch geleidingsvermogen (EC) en troebelheidsmeting, van het grondwater worden in het veld gemeten. Filtratie van het grondwater voor de metalenanalyse vindt eveneens in het veld plaats.

3.4 Toetsing chemische analyses

De resultaten van de chemische analyses uit het bodemonderzoek worden beoordeeld aan de hand van de gecorrigeerde achtergrond-, streef- en interventiewaarden voor verontreinigingen in de bodem uit de Circulaire bodemsanering per 1 juli 2013 en tabel 1 van bijlage B, Regeling bodemkwaliteit van het ministerie van I&M.

De achtergrondwaarden voor grond zijn vastgelegd in de Regeling bodemkwaliteit (Staatsblad, 22 november 2012). De interventiewaarden voor grond en grondwater zijn vastgelegd in de Circulaire bodemsanering.

De toetsing aan de eisen in de Wet Bodembescherming en de Circulaire Bodemsanering is beoogd om te beoordelen of er sprake is van een ernstig gevaar voor de volksgezondheid en/of het milieu. Hierbij worden de volgende waarden onderscheiden:

achtergrondwaarde (AW) voor grond: het niveau waarbij sprake is van een duurzame kwaliteit van de grond; bij overschrijding wordt gesproken van een lichte verontreiniging;

streefwaarde (S) voor grondwater: het niveau waarbij sprake is van een duurzame kwaliteit van het grondwater; bij overschrijding wordt gesproken van een lichte verontreiniging;

interventiewaarde bodem (I): het niveau waarbij de functionele eigenschappen van de bodem voor mens, plant of dier ernstig verminderd zijn of ernstig bedreigd worden; bij overschrijding wordt gesproken van een sterke verontreiniging;

tussenwaarde (T): Gelijk aan het gemiddelde van de achtergrond- of streefwaarde en de interventiewaarde, dus (A+I)/2 (grond) of (S+I)/2 (grondwater). Wanneer bij een verkennend onderzoek een component met concentratie boven deze waarde wordt gevonden is in principe een nader onderzoek nodig.

Bij de toetsing van de analyseresultaten aan de landelijke achtergrondwaarden en de Interventiewaarden worden deze eerst omgerekend naar een gestandaardiseerde meetwaarde (GSSD). Bij de toetsing van de grondresultaten wordt daarbij gebruik gemaakt van de gemeten percentages lutum en organische stof in de grond(meng)monsters.

De analyseresultaten van de grond- en grondwatermonsters zijn volgens BoToVa getoetst aan de achtergrond-, streef- en interventiewaarden. Het toetsingsresultaat is overeenkomstig BoToVa als volgt aangeduid:

- concentratie kleiner of gelijk aan AW of S;
* concentratie groter dan AW of S en kleiner of gelijk aan T;
** concentratie groter dan T en kleiner of gelijk aan I.
*** concentratie groter dan I.

Een locatie wordt als verontreinigd beschouwd als de GSSD groter is dan de achtergrond-waarde of streefwaarde. Voor een aantal stoffen kan de rapportagegrens bepalend zijn voor de achtergrondwaarde of streefwaarde. De locatie wordt niet verontreinigd verklaard als geen van de onderzochte stoffen in de bodem aanwezig is met een concentratie hoger dan de achtergrondwaarde of streefwaarde.

De resultaten van eventuele PFAS-analyses worden getoetst aan de achtergrondwaarden in de landbodem genoemd in het “Handelingskader voor hergebruik van PFAS-houdende grond en baggerspecie” (december 2021) van het Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat, alsmede aan de op 20 juli 2021 (aangepaste) door het RIVM afgeleide INEV’s (Indicatieve Niveaus voor Ernstige Verontreinigingen) voor de stoffen PFOS, PFOA en GenX in grond en grondwater.

3.5 Toetsing asbestanalyses

De resultaten van de asbestanalyses worden getoetst aan de wetgeving inzake asbest in bodem en puin welke door de ministeries van SZW en I&M is vastgesteld. In het beleid is voor asbest een restconcentratienorm en een interventiewaarde opgenomen.

De restconcentratienorm beschrijft de concentratie asbest, waaronder hergebruik nog is toegestaan. De interventiewaarde beschrijft de concentratie asbest in bodem, waarboven in principe gesaneerd dient te worden. Voor asbest is de restconcentratienorm gelijk aan de interventiewaarde en deze waarde bedraagt 100 mg/kg gewogen asbest. De gewogen concentratie asbest is gelijk aan de concentratie serpentijnasbest, vermeerderd met 10 maal de concentratie amfiboolasbest.

Voor puinverhardingen dient de asbestconcentratie te worden getoetst aan de normen uit het Besluit Asbestwegen Wet Milieugevaarlijke Stoffen (WMS). Hierin wordt tevens een restconcentratie van 100 mg/kg gewogen asbest genoemd.

Bij boringen < 0.35 meter diameter: indien in het opgeboorde materiaal uit minimaal één boring binnen een (deel)locatie asbest wordt aangetroffen, dan is aanvullend asbestonderzoek verplicht. Indien in de boringen binnen een (deel)locatie geen asbest wordt aangetroffen, dan is aanvullend asbestonderzoek niet verplicht.

Bij een asbestgehalte groter dan de helft van de interventiewaarde is een nader onderzoek asbest verplicht. De hoogste bepaalde waarde binnen een (deel)locatie is hiervoor bepalend. Bij een nader asbestonderzoek wordt getoetst aan de interventiewaarde. Alleen indien in het verkennend bodemonderzoek de onderzoeksintensiteit (hoeveelheid geïnspecteerde grond in de gaten en het aantal analyses) op hetzelfde niveau zit als het nader asbestonderzoek, dan is een directe toetsing aan de interventiewaarde mogelijk.

Indien overschrijding van de restconcentratienorm plaatsvindt, dan dienen werkzaamheden met de betreffende bodem/puinverharding plaats te vinden onder asbestcondities. Bij asbestconcentraties lager dan de restconcentratienorm zijn geen aanvullende maatregelen noodzakelijk bij be- en verwerking van de grond of puinverharding.

4 Resultaten

4.1 Algemeen

In dit hoofdstuk wordt een beschrijving gegeven van de veldwerkzaamheden en de analyseresultaten. De uitgevoerde veldwerkzaamheden en waarnemingen, de samenstelling van de mengmonsters en de grondwatergegevens worden beschreven in paragraaf 4.2. De resultaten van de chemische analyses worden weergegeven en besproken in paragraaf 4.3 en 4.4. De resultaten van de asbestanalyses worden weergegeven in paragraaf 4.5.

4.2 Veldwerkzaamheden

De veldwerkzaamheden zijn in juli 2023 uitgevoerd door de heer J. Hartman. Deze veldwerker is conform BRL SIKB2000 gecertificeerd en erkend (certificaatnummer K44441/09). Er is assistentie verleend door de heer M. Döbber (assistent veldwerker).

Kuilvoerplaten op voormalig agrarisch erf
Op 4 juli 2023 zijn er, na maaiveldinspectie, in totaal 9 inspectiegaten gegraven (handmatig met een schop: inspectiegaten 11 tot en met 19). Er zijn 2 inspectiegaten met behulp van een Edelmanboor doorgezet in de ondergrond. Er is 1 diepe boring met behulp van een Edelmanboor en zuigerboor doorgezet tot 3.2 m-mv en afgewerkt met een peilbuis (PB 11).

Opgemerkt dient te worden dat het maaiveld, vanwege de aanwezigheid van klinkers, Stelconplaten en gras plaatselijk niet goed geïnspecteerd kon worden. Er is sprake van een indicatieve maaiveldinspectie. Eventuele kleine asbestverdachte fragmenten kunnen hierdoor niet zijn opgemerkt. De weersomstandigheden tijdens de inspectie waren redelijk (bewolkt, weinig neerslag).

Weiland
Er zijn op 4 juli 2023 in totaal 13 boringen verricht, waarvan er 3 zijn doorgezet in de diepere ondergrond. Met behulp van een Edelmanboor en zuigerboor is er 1 diepe boring doorgezet tot 3.2 m-mv en afgewerkt met een peilbuis (PB 20).

De situering van de monsterpunten is weergegeven op de situatieschets van bijlage I. Tijdens de boorwerkzaamheden is de bodemopbouw beschreven en is de grond zintuiglijk beoordeeld op eventuele aanwezigheid van verontreinigingen. De boorbeschrijvingen zijn weergegeven in bijlage II.

De bodemopbouw ter plaatse van de bovengrond bestaat globaal uit zeer fijn, zwak siltig, zwak grindig zand met wortelresten. De bodemopbouw ter plaatse van de ondergrond bestaat globaal uit matig grof, zwak siltig zand. In de boven- en ondergrond zijn oer- en roesthoudende lagen aangetroffen.

Er zijn, ter plekke van de kuilvoerplaten, bodemvreemde materialen aangetroffen. Deze zijn in tabel 3 weergegeven. Ter plekke van het weiland zijn geen bodemvreemde materialen aangetroffen. Door de veldwerker zijn zowel ter plekke van de kuilvoerplaten als ter plekke van het weiland, visueel geen asbestverdachte materialen waargenomen op het maaiveld en in de opgeboorde bodem.

Tabel 3: Weergave bodemvreemde materialen.

Boring	Diepte (m-mv)	Waarneming
Kuilvoerplaten op voormalig agrarisch erf		
11	0 - 0.50	Sporen puin
13	0 - 0.15	Sporen puin
14	0 - 0.25	Sporen puin, sporen plastic
15	0.08 - 0.30	Sporen puin
17	0 - 0.50	Sporen puin, sporen keramiek
18	0.08 - 0.40	Sporen puin
19	0.08 - 0.45	Sporen puin

Op basis van de zintuiglijke waarnemingen, bodemsamenstelling en/of geografische positie van de boringen zijn de mengmonsters samengesteld, zoals in tabel 4 staat omschreven.

Tabel 4: Samenstelling mengmonsters.

(Meng)monster	Boringnummer	Traject (diepte in m -mv)	Analyse
Kuilvoerplaten op voormalig agrarisch erf			
Bovengrond, BG - 01 (sporen puin)	11 en 17 13 14	0 - 0.50 0 - 0.15 0 - 0.25	NEN5740- standaardpakket
BG - 02 (sporen puin)	15 18 19	0.08 - 0.30 0.08 - 0.40 0.08 - 0.45	NEN5740- standaardpakket
BG - 03 (zintuiglijk schoon)	12 13 15 16	0 - 0.50 0.15 - 0.40 0.30 - 0.50 0 - 0.20	NEN5740- standaardpakket
OG - 01 (zintuiglijk schoon)	11 11 11 12 12 12	0.50 - 0.80 0.80 - 1.00 1.00 - 1.50 0.60 - 0.90 0.90 - 1.40 1.40 - 1.90	NEN5740- standaardpakket
MM FF - 01	11 en 17 18 19	0 - 0.50 0.08 - 0.40 0.08 - 0.45	Asbest
MM FF - 02	13 14 15	0 - 0.15 0 - 0.25 0.08 - 0.30	Asbest

Vervolg tabel 4: Samenstelling mengmonsters.

(Meng)monster	Boringnummer	Traject (diepte in m -mv)	Analyse
Weiland			
BG - 11 (zintuiglijk schoon)	20 21 23 28 29 30 en 31	0 - 0.50 0 - 0.35 0 - 0.25 0 - 0.30 0 -0.40 0 - 0.45	NEN5740- standaardpakket
BG - 12 (zintuiglijk schoon)	22, 27 en 32 24, 25 en 26	0 - 0.40 0 - 0.20	NEN5740- standaardpakket
OG 11 (zintuiglijk schoon)	20 20 21 21 22 22 22	0.50 - 0.90 1.20 - 1.70 0.65 - 1.00 1.00 - 1.50 0.70 - 1.10 1.10 - 1.50 1.50 - 1.70	NEN5740- standaardpakket

Boring 11 en 20 zijn doorgezet tot circa 3.20 m-mv. Wanneer het grondwater werd bereikt, werd een zuigerboor gebruikt om de PVC-peilbuizen te kunnen plaatsen. Een peilbuis bestaat normaliter uit een filter met een lengte van 1.0 meter, gekoppeld aan een blinde stijgbuis. Ter hoogte van de filters, met een diameter van 28 x 32 mm, is filtergrind in de boorgaten gestort. Rondom de filters is een filterkous aangebracht. Er is bentoniet in de boorgaten gestort om directe indringing van hemelwater in het filter tegen te gaan. De rest van de boorgaten is opgevuld met het oorspronkelijke bodemmateriaal. Vervolgens zijn de peilbuizen doorgepompt.

Op 11 juli 2023 zijn de peilbuizen bemonsterd. Het voorpompen en bemonsteren heeft conform NEN5744 plaatsgevonden met een laag debiet (tussen 100 en 500 ml/min). Er is op toegezien dat de grondwaterstand tijdens het voorpompen niet meer dan 50 cm is gedaald en dat er is bemonsterd met hetzelfde (of lager) debiet) als waarmee is voorgepompt (bemonstering maximaal 200 ml/min in verband met vluchtige stoffen). De grondwatergegevens staan weergegeven in tabel 5.

Tabel 5: Weergave gegevens grondwater.

Peilbuis	Filterstelling (m-mv)	Grondwaterstand (m-mv)	pH (-)	EC (µS/cm)	Troebelheid (NTU)	Toestroming
PB 11	2.20 - 3.20	1.50	5.8	529	1.4	Goed
PB 20	2.20 - 3.20	1.55	5.6	147	5.4	Goed

pH-waarden tussen 5.5 en 7.5, EC-waarden tussen 100 en 1000 µS/cm en een NTU-waarde <10 worden als normaal beschouwd.

4.3 Resultaten en toetsing van de chemische analyses

In algemene zin dient opgemerkt te worden dat indien de analyses van de grondmonsters zijn uitgevoerd op mengmonsters, dit kan betekenen dat de gehaltes hoger kunnen zijn in de individuele monsters.

De analyseresultaten en de toetsingstabellen zijn weergegeven in bijlage III. Bij de toetsing van de analyseresultaten aan de landelijke achtergrondwaarden en de interventiewaarden worden deze eerst omgerekend naar een gestandaardiseerde meetwaarde (GSSD). Bij de toetsing van de grondresultaten wordt daarbij gebruik gemaakt van de gemeten percentages lutum en organische stof in de grond(meng)monsters. De analyseresultaten van de grond- en grondwatermonsters zijn volgens BoToVa getoetst aan de achtergrond-, streef- en interventiewaarden.

Kuilvoerplaten op voormalig agrarisch erf
Ter plekke van de kuilvoerplaten zijn in de bovengrond (BG - 02) en in het grondwater (PB 11) enkele (zeer) licht verhoogde concentraties aangetoond. In de boven- en ondergrond (BG - 01, BG - 03 en OG - 01) zijn geen verontreinigingen gemeten.

Weiland
Ter plekke van het weiland zijn in de bovengrond (BG - 11) en in het grondwater (PB 20) enkele (zeer) licht verhoogde concentraties aangetoond. In de boven- en ondergrond (BG - 12 en OG - 11) zijn geen verontreinigingen gemeten.

De verhoogde gehalten zijn weergegeven in tabel 6.

Tabel 6: Verhoogde concentraties (mg/kg droge stof of µg/l).

Monster	Component	Gemeten concentratie	GSSD	Achtergrond[1]- of Streefwaarde	Interventie-waarde
Kuilvoerplaten op voormalig agrarisch erf					
BG - 02	PCB	0.011	0.029 *	0.02	1.0
PB 11	Barium Zink	190 82	190 * 82 *	50 65	625 800
Weiland					
BG - 11	PCB	0.012	0.0235 *	0.02	1.0
PB 20	Barium	220	220 *	50	625

[1] AW2000

In de vierde kolom van tabel 6 wordt het toetsingsresultaat overeenkomstig BoToVa als volgt aangeduid:
- \- concentratie kleiner of gelijk aan AW of S;
- * concentratie groter dan AW of S en kleiner of gelijk aan T;
- ** concentratie groter dan T en kleiner of gelijk aan I;
- *** concentratie groter dan I.

4.4 Bespreking resultaten chemische analyses

Zoals in de vorige paragraaf is weergegeven, zijn er enkele verontreinigingen aangetoond. In deze paragraaf worden mogelijke verklaringen gegeven voor de analyseresultaten.

Bovengrond BG - 02 - PCB
Ter plekke van de kuilvoerplaten is plaatselijk een zeer licht verhoogd gehalte in de bovengrond (BG - 02) gemeten. Het zeer licht verhoogde PCB-gehalte is mogelijk te verklaren door de aangetroffen bodemvreemde materialen ter plekke van de kuilvoerplaten. Aangezien de tussenwaarde niet wordt overschreden, is het uitvoeren van een nader onderzoek niet noodzakelijk.

Bovengrond BG - 11 - PCB
Ter plekke van het weiland is plaatselijk een zeer licht verhoogd gehalte in de bovengrond (BG - 11) gemeten. Het zeer licht verhoogde PCB-gehalte is op basis van de beschikbare gegevens niet direct verklaarbaar, aangezien er ter plekke van het weiland geen bodemvreemde materialen zijn aangetroffen. Aangezien de tussenwaarde niet wordt overschreden, is het uitvoeren van een nader onderzoek niet noodzakelijk.

Grondwater PB 11 en PB 20 - Barium zink
De (zeer) licht verhoogde gehalten aan barium en zink in het grondwater zijn waarschijnlijk te wijten aan plaatselijk (natuurlijk) verhoogde achtergrondwaarden. In de boven- en ondergrond zijn oer- en roesthoudende lagen waargenomen, wat duidt op de natuurlijke aanwezigheid van metalen in de bodem. Aangezien de tussenwaarden niet worden overschreden, wordt het uitvoeren van nader onderzoek niet noodzakelijk geacht.

4.5 Resultaten asbestanalyses

In bijlage IV zijn de analyserapporten van het asbestonderzoek opgenomen. In de mengmonsters van de fijne fractie MM FF - 01 en MM FF - 02 is geen asbest aangetoond.

5 Samenvatting, conclusies en aanbevelingen

Algemeen
In opdracht van Ad Fontem is in een verkennend (asbest)bodemonderzoek de bodem onderzocht op 2 terreindelen (kuilvoerplaten op voormalig agrarisch erf en weiland) met een omvang van circa 1200 m² en 3800 m² aan de Schaapskooiweg 2 in Overdinkel (camperplaats Skop'nboer). Beide terreindelen zijn onbebouwd. Ter plekke van de kuilvoerplaten is de bodem grotendeels verhard met klinkers en Stelconplaten (momenteel in gebruik als parkeergelegenheid) en deels onverhard en begroeid met gras. Het weiland is geheel onverhard en begroeid met gras.

De aanleiding van dit onderzoek is een bestemmingsplanwijziging en de geplande uitbreiding van het aantal camperplaatsen.

Voorafgaande aan het bodemonderzoek heeft een vooronderzoek plaatsgevonden op basis van norm NEN5725 "Aanleiding A: Opstellen hypothese over de bodemkwaliteit ten behoeve van uit te voeren bodemonderzoek". Op basis van de resultaten van dit vooronderzoek wordt de bovengrond ter plekke van de kuilvoerplaten, vanwege het historisch gebruik als agrarisch erf, als verdacht beschouwd voor de aanwezigheid van zware metalen, PAK en asbest. De ondergrond en het grondwater zijn niet verdacht voor de aanwezigheid van chemische parameters uit het NEN5740-standaardpakket. Het weiland wordt geheel als onverdacht beschouwd voor chemische parameters uit het NEN5740-standaardpakket en asbest.

Resultaten veldwerk
In totaal zijn er 9 inspectiegaten gegraven en 13 boringen verricht. Er zijn 2 inspectiegaten en 3 boringen verdiept. Vervolgens zijn er 2 diepe boringen afgewerkt met een peilbuis (PB 11 en PB 20). Gebleken is dat de bodemopbouw ter plaatse van de bovengrond globaal uit zeer fijn, zwak siltig, zwak grindig zand met wortelresten bestaat. De bodemopbouw ter plaatse van de ondergrond bestaat globaal uit matig grof, zwak siltig zand. In de boven- en ondergrond zijn oer- en roesthoudende lagen aangetroffen. Er zijn ter plekke van de kuilvoerplaten bodemvreemde materialen aangetroffen in de vorm van puin, keramiek en plastic. Ter plekke van het weiland zijn geen bodemvreemde materialen aangetroffen Door de veldwerker zijn, zowel ter plekke van de kuilvoerplaten als ter plekke van het weiland, visueel geen asbestverdachte materialen waargenomen op het maaiveld en in de opgeboorde bodem. Het freatische grondwater is aangetroffen op gemiddeld 1.52 m-mv.

Resultaten analyses
Op basis van de resultaten van de analyses kan het volgende worden geconcludeerd:

Kuilvoerplaten op voormalig agrarisch erf
- de bovengrond (BG - 01 en BG - 03) is niet verontreinigd;
- de bovengrond (BG - 02) is zeer licht verontreinigd met PCB;
- de ondergrond (OG - 01) is niet verontreinigd;
- het grondwater (PB 11) is (zeer) licht verontreinigd met barium en zink;
- mengmonster MM FF - 01 bevat geen asbest;
- mengmonster MM FF - 02 bevat geen asbest.

Weiland
- de bovengrond (BG - 11) is zeer licht verontreinigd met PCB;
- de bovengrond (BG - 12) is niet verontreinigd;
- de ondergrond (OG - 11) is niet verontreinigd;
- het grondwater (PB 20) is licht verontreinigd met barium.

Hypothese
De hypothese "verdachte locatie" ter plekke van de bovengrond van de kuilvoerplaten op het voormalig agrarisch erf dient te worden aangenomen, aangezien er een overschrijding van de achtergrondwaarde is aangetoond.

De hypothese "onverdachte locatie" ter plekke van de ondergrond van de kuilvoerplaten op het voormalig agrarisch erf kan worden aangenomen, aangezien er geen overschrijdingen van de achtergrondwaarden zijn aangetoond. Met betrekking tot het grondwater dient deze hypothese te worden verworpen aangezien er enkele overschrijdingen van de streefwaarden zijn aangetoond.

De hypothese "onverdachte locatie" ter plekke van het weiland dient met betrekking tot de bovengrond en het grondwater te worden verworpen, aangezien er enkele overschrijdingen van de achtergrond- en streefwaarden zijn aangetoond. Met betrekking tot de ondergrond kan de hypothese "onverdachte locatie" worden aangenomen, aangezien er geen overschrijdingen van de achtergrondwaarden zijn aangetoond

De hypothese "asbestverdachte locatie" ter plekke van de kuilvoerplaten op het voormalig agrarisch erf kan worden verworpen, aangezien er geen asbest is aangetoond.

Conclusies en aanbevelingen
In de bovengrond (BG - 02 en BG - 11) en in het grondwater (PB 11 en PB 20) zijn enkele (zeer) licht verhoogde concentraties aangetoond. Voor een beschrijving en mogelijke verklaringen wordt verwezen naar paragraaf 4.3 en 4.4. In de overige mengmonsters van de boven- en ondergrond (BG - 01, BG - 03, BG - 12, OG - 01 en OG - 11) zijn geen verontreinigingen gemeten. Aangezien de tussenwaarden niet worden overschreden, wordt het uitvoeren van nader onderzoek niet noodzakelijk geacht.

In de mengmonsters van de fijne fractie MM FF - 01 en MM FF - 02 is geen asbest aangetoond.

Slotconclusie
Uit milieukundig oogpunt is er geen bezwaar tegen de voorgenomen bestemmingsplanwijziging en de uitbreidingsplannen, aangezien de vastgestelde verontreinigingen geen risico’s voor de volksgezondheid opleveren. De bodem wordt geschikt geacht voor het huidige en toekomstige gebruik.

Standaard slotopmerkingen
Het volgende dient opgemerkt te worden: gezien het verkennende karakter van dit onderzoek is het, ondanks de zorgvuldigheid waarmee het is uitgevoerd, altijd mogelijk dat eventueel lokaal voorkomende verontreinigingen niet zijn ontdekt. Hoewel voldaan wordt aan de geldende wet- en regelgeving, wordt tijdens een verkennend of nader bodemonderzoek een beperkt aantal boringen, inspectiegaten of inspectiesleuven verricht.

Vermeld dient tevens te worden dat op basis van voorliggend onderzoek geen conclusies kunnen worden getrokken omtrent de bodemkwaliteit van andere terreindelen of aangrenzende percelen.

Tenslotte dient in acht genomen te worden dat elk bodemonderzoek een momentopname is. Eventuele toekomstige calamiteiten (bijvoorbeeld brand of morsing van bodemvreemde vloeistoffen), sloopwerkzaamheden of bouwrijp maken en aanvoer van grond van elders kunnen de bodemkwaliteit (sterk) beïnvloeden.

6 Literatuur en bronvermelding

Informatie van de gemeente Losser

Nibag rapport verkennend bodemonderzoek Schaapskooiweg 2 Overdinkel met projectnummer 11.11.3099, d.d. 23 mei 2001

Kruse Milieu BV, rapport verkennend (asbest)bodemonderzoek Schaapskooiweg 2 Overdinkel, met projectnummer 20081216, d.d. 4 maart 2021

NEN5725, “Bodem - Landbodem - Strategie voor het uitvoeren van milieuhygiënisch vooronderzoek”, NNI Delft, oktober 2017

NEN5740, "Bodem - Landbodem - Strategie voor het uitvoeren van verkennend bodem-onderzoek - Onderzoek naar de milieuhygiënische kwaliteit van bodem en grond”, NNI Delft, januari 2009

NEN5740/A1, "Bodem - Landbodem - Strategie voor het uitvoeren van verkennend bodemonderzoek - Onderzoek naar de milieuhygiënische kwaliteit van bodem en grond”, NNI Delft, februari 2016

NEN5707 + C2, “Bodem - Inspectie, monsterneming en analyse van asbest in bodem en partijen grond”, NNI Delft, december 2017

Handelingskader voor hergebruik van PFAS-houdende grond en baggerspecie”, Ministerie van I en W, december 2021

Toelichting op de Indicatieve Niveaus voor Ernstige Verontreiniging (INEV) PFAS voor grond en grondwater, RIVM, 5 maart 2000

Circulaire bodemsanering per 1 juli 2013, Ministerie van I&M

Topografische kaarten, Kaartblad 35 A, Topografische Dienst Kadaster

Grondwaterkaart van Nederland, TNO Grondwater en Geo-Energie, Delft

Archief Kruse Milieu BV

Bodematlas Overijssel

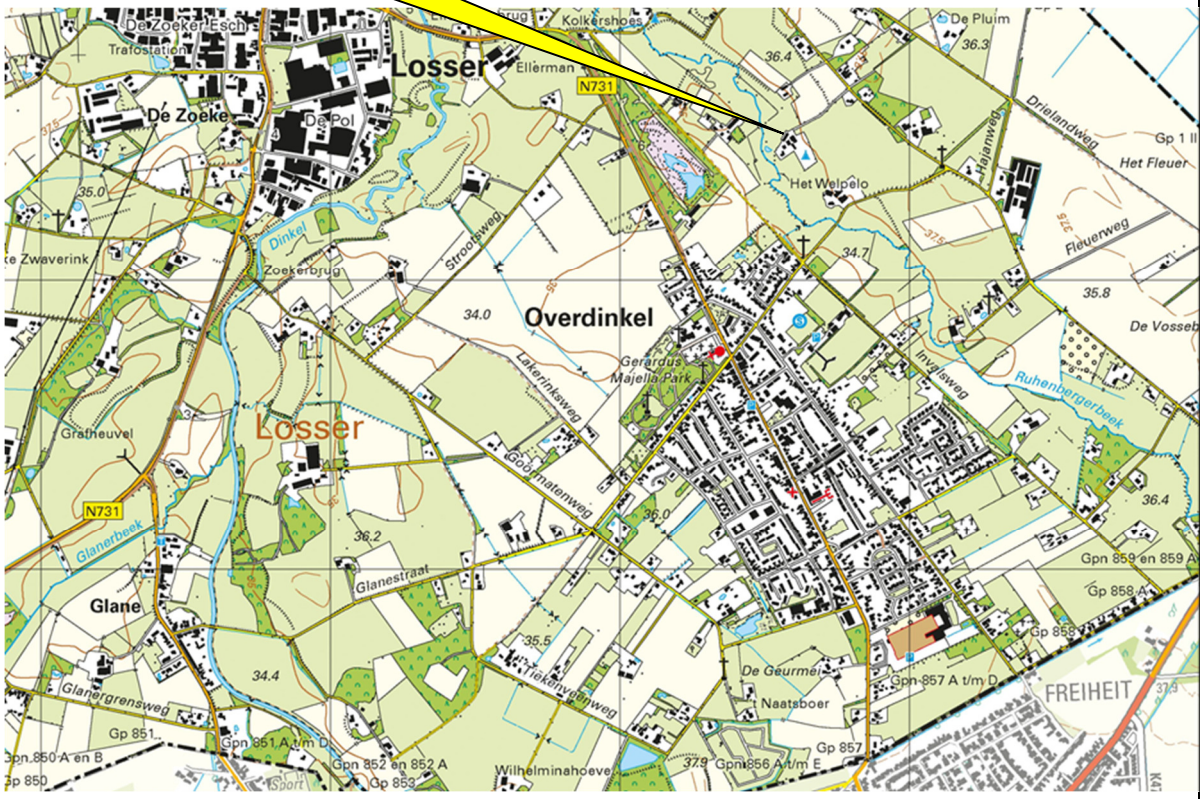
www.ahn.nl

www.topotijdreis.nl

www.dinoloket.nl

Bijlage I
Regionale ligging locatie
Kadastrale foto's te onderzoeken terreindelen
Boorplan verkennend bodemonderzoek Nibag, mei 2001;
Boorplan verkennend (asbest)bodemonderzoek Kruse Milieu BV, februari 2021
2x Boorplan verkennend (asbest)bodemonderzoek Kruse Milieu BV, juli 2023

Schaapskooiweg 2
In Overdinkel

Kruse Milieu BV	Topografische kaart	
	Projectnummer: 23045516	Schaal: 1:25000
	Bijlage: I	Kaartblad: 35 A

Kaartmateriaal: Topografische dienst Kadaster

Kadastrale foto onderzochte terreindelen
Schaapskooiweg 2 Overdinkel
Projectcode 23045516

NIBAG

milieu & regelgeving

project : **Schaapskooiweg 2 Overdinkel**
tekening :
opdr.gever : De heer J. G. Benneker

arch. : –
proj.leider : ing. E. Hartman
tekenaar : CN

proj.nr. : **11.11.3099**
tek.nr. : **–**
schaal : –

fase : –
datum : 16 mei 2001
gecontr. : –

NIBAG BV
Nijverheidsstraat 95
Postbus 75
7570 AB OLDENZAAL

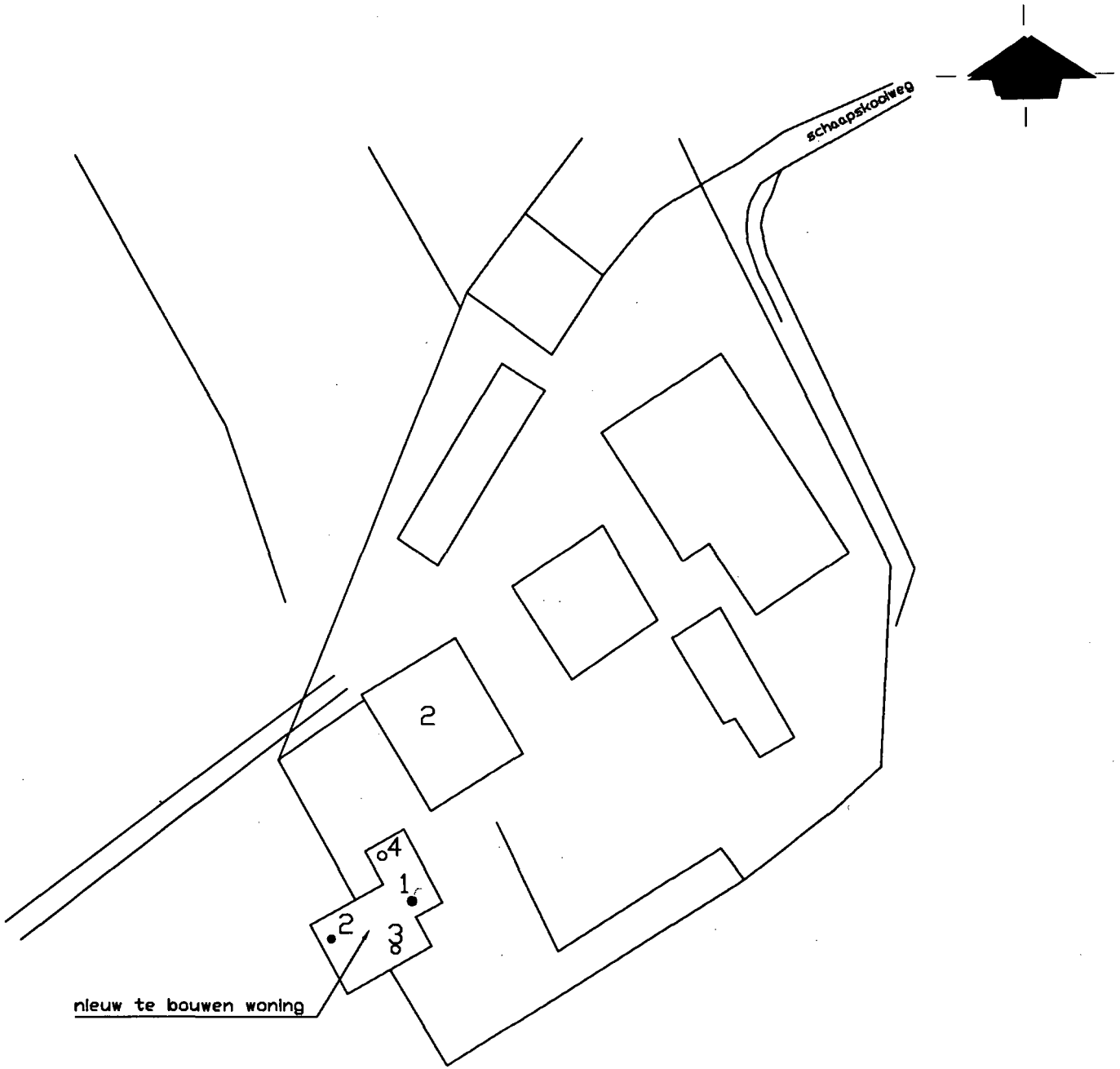
tel. : 0541-585858
fax : 0541-585859
email : oldenzaal@nibag.nl
internet : www.nibag.nl

Legenda:

- Peilbuis
- Boring tot 0.5 m-mv
- Boring tot 2.0 m-mv

Kadastrale gegevens:

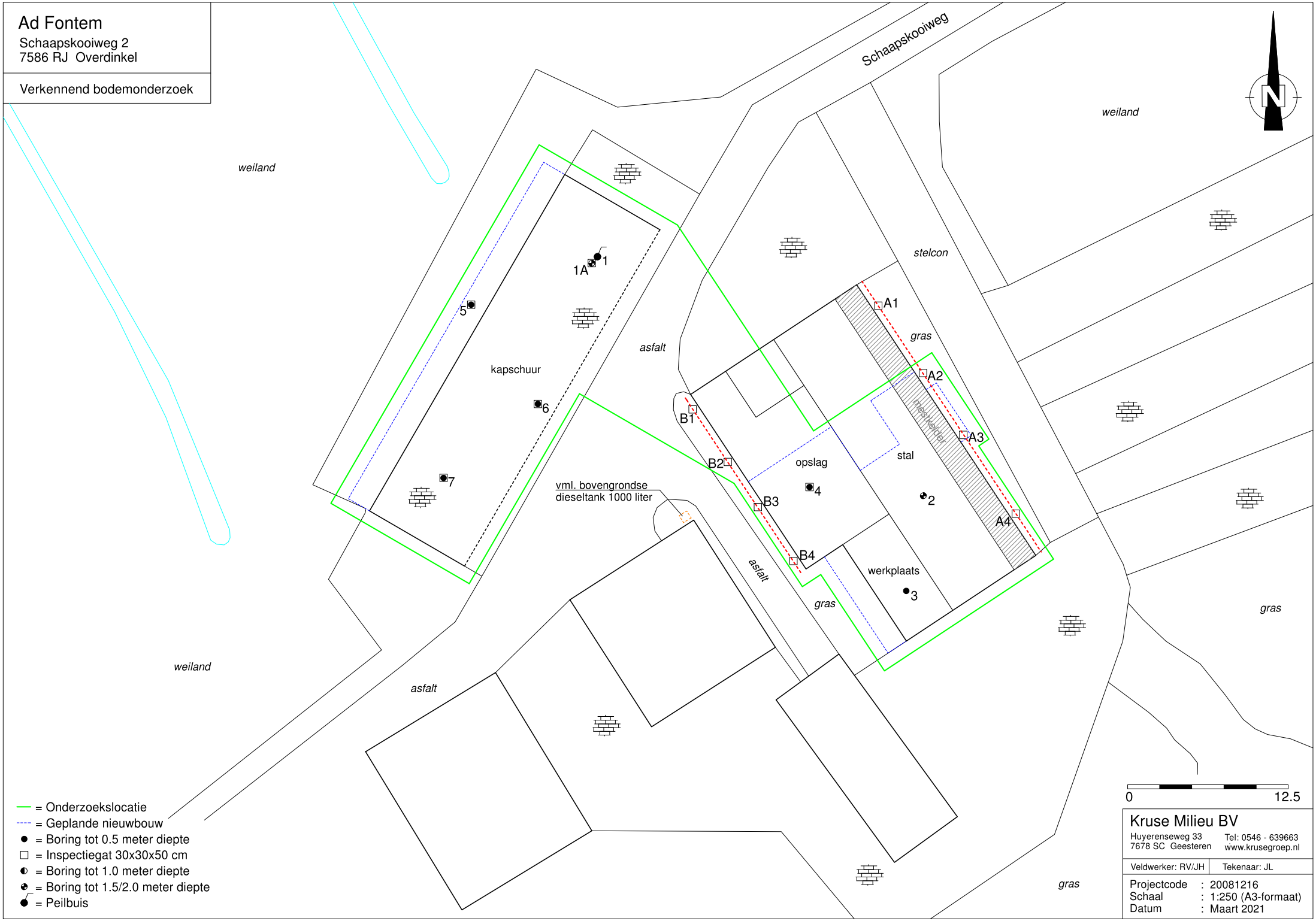
Gemeente: Losser

Ad Fontem

Schaapskooiweg 2
7586 RJ Overdinkel

Verkennend bodemonderzoek

= Onderzoekslocatie
= Geplande nieuwbouw
● = Boring tot 0.5 meter diepte
□ = Inspectiegat 30x30x50 cm
◐ = Boring tot 1.0 meter diepte
◕ = Boring tot 1.5/2.0 meter diepte
● = Peilbuis

Kruse Milieu BV
Huyerenseweg 33
7678 SC Geesteren
Tel: 0546 - 639663
www.krusegroep.nl

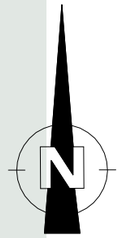

Veldwerker: RV/JH | Tekenaar: JL

Projectcode : 20081216
Schaal : 1:250 (A3-formaat)
Datum : Maart 2021

Ad Fontem

Schaapskooiweg 2
7586 RJ Overdinkel

Verkennend (asbest) bodemonderzoek

= Onderzoekslocatie
● = Boring tot 0.5 meter diepte
□ = Inspectiegat 30x30x50 cm
◐ = Boring tot 1.0 meter diepte
◕ = Boring tot 1.5/2.0 meter diepte
● = Peilbuis

0 12.5

Kruse Milieu BV
Huyerenseweg 33
7678 SC Geesteren
Tel: 0546 - 639663
www.krusegroep.nl

Veldwerker: JH | Tekenaar: KL

Projectcode : 23045516
Schaal : 1:250 (A3-formaat)
Datum : Juli 2023

Ad Fontem
Schaapskooiweg 2
7586 RJ Overdinkel

Verkennend bodemonderzoek

= Onderzoekslocatie
● = Boring tot 0.5 meter diepte
□ = Inspectiegat 30x30x50 cm
◐ = Boring tot 1.0 meter diepte
◕ = Boring tot 2.5 meter diepte
● = Peilbuis

0 25

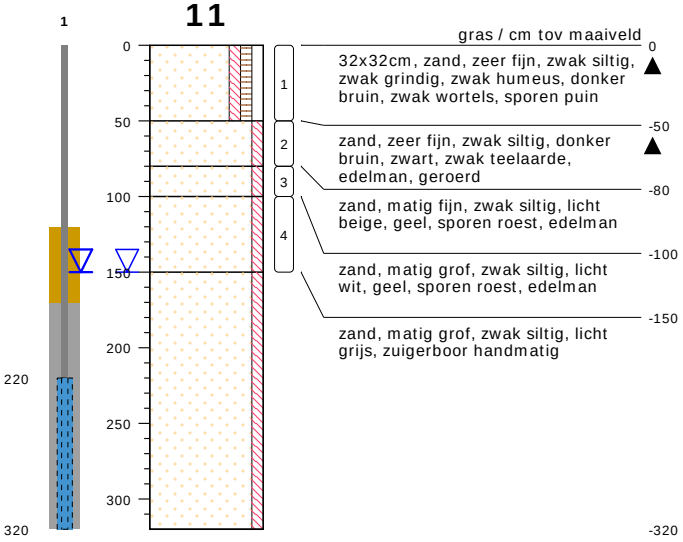
Kruse Milieu BV
Huyerenseweg 33
7678 SC Geesteren
Tel: 0546 - 639663
www.krusegroep.nl

Veldwerker: JH | Tekenaar: KL

Projectcode : 23045516
Schaal : 1:500 (A3-formaat)
Datum : Julli 2023

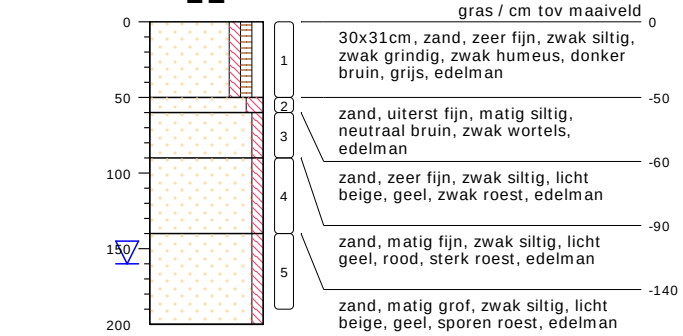
Bijlage II
Boorstaten

11

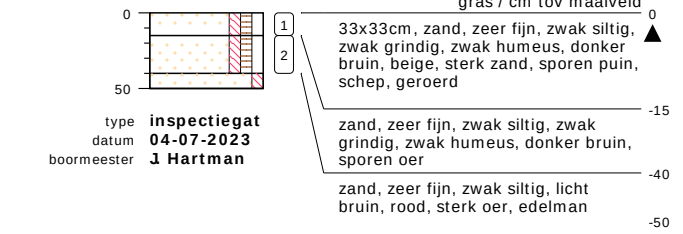

type **peilbuis met 1 filter**
datum **04-07-2023**
boormeester **J Hartman**

12

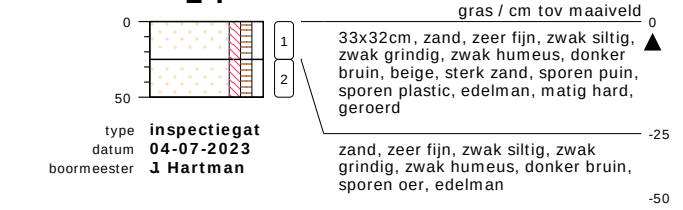

type **inspectiegat**
datum **04-07-2023**
boormeester **J Hartman**

13

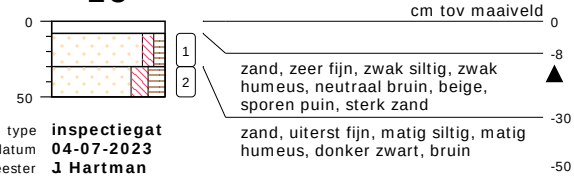

type **inspectiegat**
datum **04-07-2023**
boormeester **J Hartman**

14

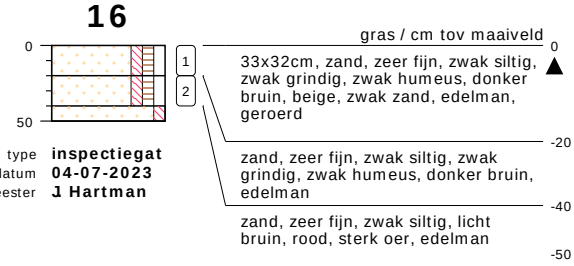

type **inspectiegat**
datum **04-07-2023**
boormeester **J Hartman**

15

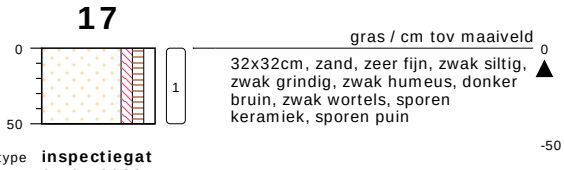

type **inspectiegat**
datum **04-07-2023**
boormeester **J Hartman**

16

type **inspectiegat**
datum **04-07-2023**
boormeester **J Hartman**

17

type **inspectiegat**
datum **04-07-2023**
boormeester **J Hartman**

18

type **inspectiegat**
datum **04-07-2023**
boormeester **J Hartman**

19

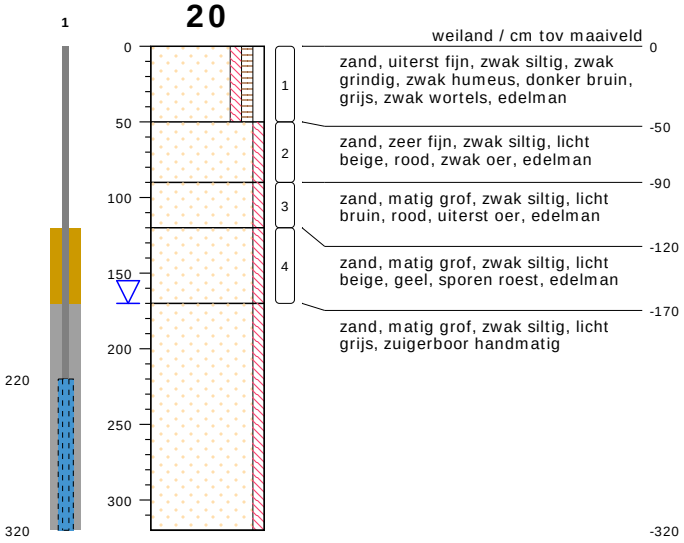

type **inspectiegat**
datum **04-07-2023**
boormeester **J Hartman**

bodemprofielen **schaal 1:50**

onderzoek **Schaapskooiweg 2 - Overdinkel**
projectcode **23045516**
getekend conform **NEN 5104**
projectleider **Koen Lowik**

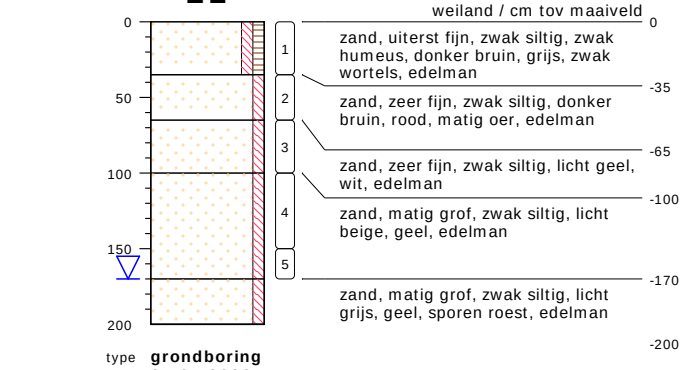
KRUSE GROEP
INFRA | MILIEU | SLOOPWERKEN | VASTGOED

20

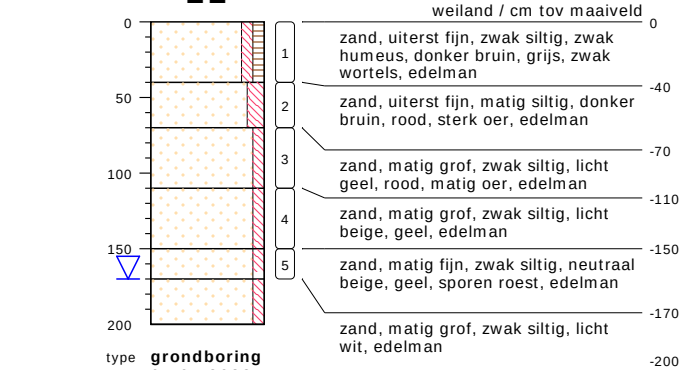

type **peilbuis met 1 filter**
datum **04-07-2023**
boormeester **J Hartman**

21

type **grondboring**
datum **04-07-2023**
boormeester **J Hartman**

22

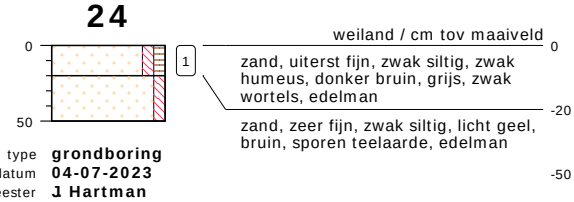

type **grondboring**
datum **04-07-2023**
boormeester **J Hartman**

23

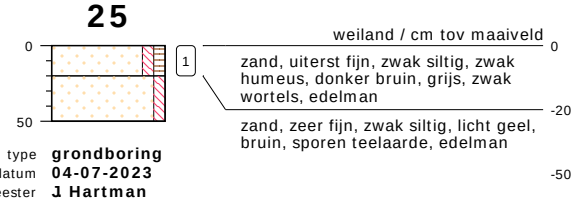

type **grondboring**
datum **04-07-2023**
boormeester **J Hartman**

24

type **grondboring**
datum **04-07-2023**
boormeester **J Hartman**

25

type **grondboring**
datum **04-07-2023**
boormeester **J Hartman**

26

type **grondboring**
datum **04-07-2023**
boormeester **J Hartman**

27

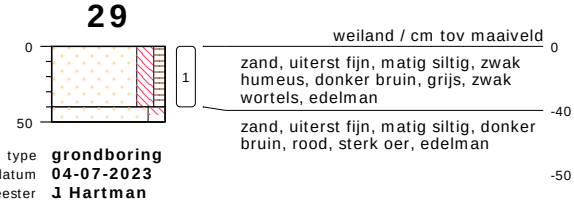

type **grondboring**
datum **04-07-2023**
boormeester **J Hartman**

28

type **grondboring**
datum **04-07-2023**
boormeester **J Hartman**

29

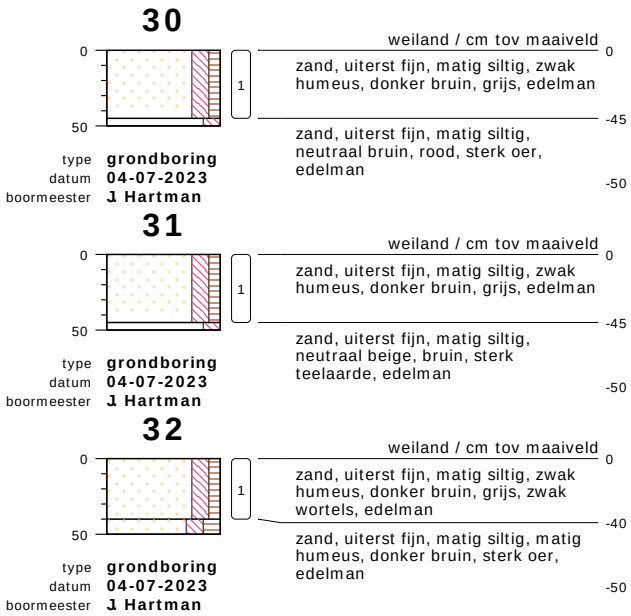

type **grondboring**
datum **04-07-2023**
boormeester **J Hartman**

bodemprofielen **schaal 1:50**

onderzoek **Schaapskooiweg 2 - Overdinkel**
projectcode **23045516**
getekend conform **NEN 5104**
projectleider **Koen Lowik**

KRUSE GROEP
INFRA | MILIEU | SLOOPWERKEN | VASTGOED

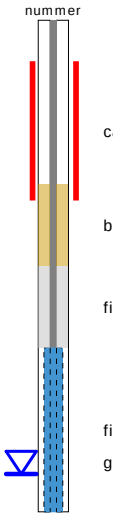

bodemprofielen **schaal 1:50**

onderzoek **Schaapskooiweg 2 - Overdinkel**
projectcode **23045516**
getekend conform **NEN 5104**
projectleider **Koen Lowik**

KRUSE GROEP
INFRA | MILIEU | SLOOPWERKEN | VASTGOED

PEILBUIS

BORING

links= cm-maaiveld

rechts= cm+ NAP

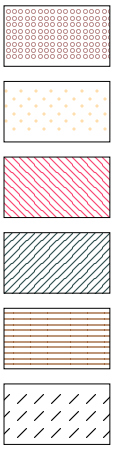
OLIE OP WATER REACTIE

GEUR INTENSITEIT

GRONDSOORTEN

GRIND, grindig (G,g)

ZAND, zandig (Z,z)

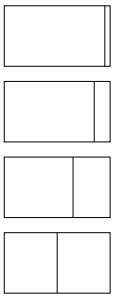
LEEM, siltig (L,s)

KLEI, kleiig (K,k)

VEEN, humeus (V,h)

slib

MATE VAN BIJMENGING

zwak - (0-5%)

matig - (5-15%)

sterk - (15-50%)

uiterst - (> 50%)

VERHARDINGEN

asfalt, beton, klinkers, tegels
stelconplaat, ondoordringbare laag

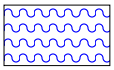
GRADATIE ZAND

uf = uiterst fijn (63-105 um)
zf = zeer fijn (105-150 um)
mf = matig fijn (150-210 um)
mg = matig grof (210-300 um)
zg = zeer grof (300-420 um)
ug = uiterst grof (420-2000 um)

OVERIG

bodemvreemde bestandsdelen aanwezig

water

GRADATIE GRIND

f = fijn (2-5.6 mm)
mg = matig grof (5.6-16 mm)
zg = zeer grof (16-63 mm)

BESCHRIJVING BODEMLAAG

pid = foto ionisatie detector
bv = bodemvocht
ow = olie op water

Bijlage III
Resultaten chemische analyses

AL-West B.V.
Dortmundstraat 16B, 7418 BH Deventer, the Netherlands
Tel. +31(0)570 788110
e-Mail: info@al-west.nl, www.al-west.nl

AGROLAB GROUP
Your labs. Your service.

Kruse Milieu BV
Huyerenseweg 33
7678 SC Geesteren

Datum	12.07.2023
Relatienr	35004426
Opdrachtnr.	1292492

ANALYSERAPPORT

Opdracht **1292492** Bodem / Eluaat

Opdrachtgever	35004426 Kruse Milieu BV
Uw referentie	23045516 Schaapskooiweg 2 - Overdinkel
Opdrachtacceptatie	05.07.23
Monsternemer	Opdrachtgever

Geachte heer, mevrouw,

Hierbij zenden wij u de resultaten van het door u aangevraagde laboratoriumonderzoek.

De analyses zijn, tenzij anders vermeld, uitgevoerd overeenkomstig onze erkenning voor de werkzaamheid "Analyse voor milieuhygiënisch bodemonderzoek" van het Besluit Bodemkwaliteit.

Dit rapport mag alleen in zijn geheel worden gereproduceerd. Eventuele bijlagen zijn onderdeel van het rapport.

Let op: alleen de algemene voorwaarden van AL-West gedeponeerd bij de KvK te Deventer, zijn van toepassing.

Indien u nog vragen heeft of aanvullende informatie wenst, verzoeken wij u om contact op te nemen met Klantenservice.

Wij vertrouwen erop u met de toegezonden informatie van dienst te zijn.

Met vriendelijke groet,

AL-West B.V. Dhr. Laurens van Oene, Tel. +31/570788121
Klantenservice

Parameters uitgevoerd door AL-West BV zijn geaccrediteerd volgens EN ISO/IEC 17025:2017. Alleen niet-geaccrediteerde en/of uitbestede parameters zijn gemarkeerd met het symbool " *) ".

Kamer van Koophandel
Nr. 08110898
VAT/BTW-ID-Nr.:
NL 811132559 B01

Directeur
ppa. Marc van Gelder
Dr. Paul Wimmer

kwaliteitswaarborg bodembeheer SIKB
TESTING RvA L 005

AL-West B.V.
Dortmundstraat 16B, 7418 BH Deventer, the Netherlands
Tel. +31(0)570 788110
e-Mail: info@al-west.nl, www.al-west.nl

AGROLAB GROUP
Your labs. Your service.

Opdracht **1292492** Bodem / Eluaat

Monsternr.	*Monstername*	*Monster beschrijving*
272188	04.07.2023	BG - 01, 11: 0-50, 13: 0-15, 14: 0-25, 17: 0-50
272193	04.07.2023	BG - 02, 15: 8-30, 18: 8-40, 19: 8-45
272197	04.07.2023	BG - 03, 13: 15-40, 12: 0-50, 15: 30-50, 16: 0-20
272202	04.07.2023	OG - 01, 11: 50-80, 11: 80-100, 11: 100-150, 12: 60-90, 12: 90-140, 12: 140-190
272209	04.07.2023	BG - 11, 20: 0-50, 21: 0-35, 23: 0-25, 28: 0-30, 29: 0-40, 30: 0-45, 31: 0-45

		Eenheid	272188 BG - 01, 11: 0-50, 13: 0-15, 14: 0-25, 17: 0-50	272193 BG - 02, 15: 8-30, 18: 8-40, 19: 8-45	272197 BG - 03, 13: 15-40, 12: 0-50, 15: 30-50, 16: 0-20	272202 OG - 01, 11: 50-80, 11: 80-100, 11: 100-150, 12: 60-90, 12: 90-140, 12: 140-190	272209 BG - 11, 20: 0-50, 21: 0-35, 23: 0-25, 28: 0-30, 29: 0-40, 30: 0-45, 31: 0-45
Algemene monstervoorbehandeling							
S	Voorbehandeling conform AS3000		++	++	++	++	++
S	Droge stof	%	94,1	86,2	90,0	88,8	89,8
Fracties (sedigraaf)							
S	Fractie < 2 µm	% Ds	1,6	2,0	2,5	2,1	1,7
Klassiek Chemische Analyses							
S	Organische stof	% Ds	2,9	3,9	3,8	0,9	4,9
Voorbehandeling metalen analyse							
S	Koningswater ontsluiting		++	++	++	++	++
Metalen (AS3000)							
S	Barium (Ba)	mg/kg Ds	<20	<20	<20	<20	<20
S	Cadmium (Cd)	mg/kg Ds	<0,20	<0,20	<0,20	<0,20	<0,20
S	Kobalt (Co)	mg/kg Ds	<3,0	<3,0	<3,0	<3,0	<3,0
S	Koper (Cu)	mg/kg Ds	<5,0	<5,0	<5,0	<5,0	5,2
S	Kwik (Hg)	mg/kg Ds	<0,05	<0,05	<0,05	<0,05	<0,05
S	Lood (Pb)	mg/kg Ds	<10	15	14	<10	15
S	Molybdeen (Mo)	mg/kg Ds	<1,5	<1,5	<1,5	<1,5	<1,5
S	Nikkel (Ni)	mg/kg Ds	<4,0	<4,0	<4,0	<4,0	<4,0
S	Zink (Zn)	mg/kg Ds	<20	32	25	<20	20
PAK (AS3000)							
S	*Anthraceen*	mg/kg Ds	<0,050	<0,050	<0,050	0,062	<0,050
S	*Benzo(a)anthraceen*	mg/kg Ds	0,070	0,058	0,11	0,095	<0,050
S	*Benzo-(a)-Pyreen*	mg/kg Ds	0,080	0,080	0,071	0,089	<0,050
S	*Benzo(ghi)peryleen*	mg/kg Ds	<0,050	<0,050	<0,050	<0,050	<0,050
S	*Benzo(k)fluorantheen*	mg/kg Ds	<0,050	<0,050	<0,050	<0,050	<0,050
S	*Chryseen*	mg/kg Ds	0,088	0,077	0,12	0,14	<0,050
S	*Fenanthreen*	mg/kg Ds	0,087	0,058	<0,050	0,19	<0,050
S	*Fluorantheen*	mg/kg Ds	0,14	0,13	0,093	0,24	<0,050
S	*Indeno-(1,2,3-c,d)pyreen*	mg/kg Ds	<0,050	<0,050	<0,050	<0,050	<0,050
S	*Naftaleen*	mg/kg Ds	<0,050	<0,050	<0,050	<0,050	<0,050
S	**Som PAK (VROM) (Factor 0,7)**	mg/kg Ds	0,64 #)	0,58 #)	0,60 #)	0,96 #)	0,35 #)
Minerale olie (AS3000/AS3200)							
S	Koolwaterstoffractie C10-C40	mg/kg Ds	<35	<35	<35	<35	<35
	Koolwaterstoffractie C10-C12	mg/kg Ds	<3 *)	<3 *)	<3 *)	<3 *)	<3 *)
	Koolwaterstoffractie C12-C16	mg/kg Ds	<3 *)	<3 *)	<3 *)	<3 *)	<3 *)

Parameters uitgevoerd door AL-West BV zijn geaccrediteerd volgens EN ISO/IEC 17025:2017. Alleen niet-geaccrediteerde en/of uitbestede parameters zijn gemarkeerd met het symbool " *) ".

Kamer van Koophandel
Nr. 08110898
VAT/BTW-ID-Nr.:
NL 811132559 B01

Directeur
ppa. Marc van Gelder
Dr. Paul Wimmer

kwaliteitswaarborg bodembeheer SIKB

TESTING
RvA L 005

DOC-13-21187637-NL-P2

AL-West B.V.
Dortmundstraat 16B, 7418 BH Deventer, the Netherlands
Tel. +31(0)570 788110
e-Mail: info@al-west.nl, www.al-west.nl

AGROLAB GROUP
Your labs. Your service.

Opdracht **1292492** Bodem / Eluaat

Monsternr.	*Monstername*	*Monster beschrijving*
272217	04.07.2023	BG - 12, 22: 0-40, 24: 0-20, 25: 0-20, 26: 0-20, 27: 0-40, 32: 0-40
272224	04.07.2023	OG - 11, 20: 50-90, 20: 120-170, 21: 65-100, 21: 100-150, 22: 70-110, 22: 110-150, 22: 150-170

		Eenheid	272217 BG - 12, 22: 0-40, 24: 0-20, 25: 0-20, 26: 0-20, 27: 0-40, 32: 0-40		272224 OG - 11, 20: 50-90, 20: 120-170, 21: 65-100, 21: 100-150, 22: 70-110, 22: 110-150, 22: 150-170	
Algemene monstervoorbehandeling						
S	Voorbehandeling conform AS3000		**++**		**++**	
S	Droge stof	%	**92,5**		**90,5**	
Fracties (sedigraaf)						
S	Fractie < 2 µm	% Ds	**2,0**		**<1,0**	
Klassiek Chemische Analyses						
S	Organische stof	% Ds	**4,9**		**1,0**	x)
Voorbehandeling metalen analyse						
S	Koningswater ontsluiting		**++**		**++**	
Metalen (AS3000)						
S	Barium (Ba)	mg/kg Ds	**<20**		**<20**	
S	Cadmium (Cd)	mg/kg Ds	**<0,20**		**<0,20**	
S	Kobalt (Co)	mg/kg Ds	**<3,0**		**<3,0**	
S	Koper (Cu)	mg/kg Ds	**<5,0**		**<5,0**	
S	Kwik (Hg)	mg/kg Ds	**<0,05**		**<0,05**	
S	Lood (Pb)	mg/kg Ds	**13**		**<10**	
S	Molybdeen (Mo)	mg/kg Ds	**<1,5**		**<1,5**	
S	Nikkel (Ni)	mg/kg Ds	**<4,0**		**<4,0**	
S	Zink (Zn)	mg/kg Ds	**<20**		**<20**	
PAK (AS3000)						
S	*Anthraceen*	mg/kg Ds	**<0,050**		**<0,050**	
S	*Benzo(a)anthraceen*	mg/kg Ds	**<0,050**		**<0,050**	
S	*Benzo-(a)-Pyreen*	mg/kg Ds	**<0,050**		**<0,050**	
S	*Benzo(ghi)peryleen*	mg/kg Ds	**<0,050**		**<0,050**	
S	*Benzo(k)fluorantheen*	mg/kg Ds	**<0,050**		**<0,050**	
S	*Chryseen*	mg/kg Ds	**<0,050**		**<0,050**	
S	*Fenanthreen*	mg/kg Ds	**<0,050**		**<0,050**	
S	*Fluorantheen*	mg/kg Ds	**<0,050**		**<0,050**	
S	*Indeno-(1,2,3-c,d)pyreen*	mg/kg Ds	**<0,050**		**<0,050**	
S	*Naftaleen*	mg/kg Ds	**<0,050**		**<0,050**	
S	**Som PAK (VROM) (Factor 0,7)**	mg/kg Ds	**0,35**	#)	**0,35**	#)
Minerale olie (AS3000/AS3200)						
S	Koolwaterstoffractie C10-C40	mg/kg Ds	**<35**		**<35**	
	Koolwaterstoffractie C10-C12	mg/kg Ds	**<3**	*)	**<3**	*)
	Koolwaterstoffractie C12-C16	mg/kg Ds	**<3**	*)	**<3**	*)

Parameters uitgevoerd door AL-West BV zijn geaccrediteerd volgens EN ISO/IEC 17025:2017. Alleen niet-geaccrediteerde en/of uitbestede parameters zijn gemarkeerd met het symbool " *) ".

Kamer van Koophandel
Nr. 08110898
VAT/BTW-ID-Nr.:
NL 811132559 B01

Directeur
ppa. Marc van Gelder
Dr. Paul Wimmer

kwaliteitswaarborg bodembeheer SIKB

TESTING
RvA L 005

DOC-13-21187637-NL-P3

AL-West B.V.
Dortmundstraat 16B, 7418 BH Deventer, the Netherlands
Tel. +31(0)570 788110
e-Mail: info@al-west.nl, www.al-west.nl

AGROLAB GROUP
Your labs. Your service.

Opdracht **1292492** Bodem / Eluaat

	Eenheid	272188 BG - 01, 11: 0-50, 13: 0-15, 14: 0-25, 17: 0-50	272193 BG - 02, 15: 8-30, 18: 8-40, 19: 8-45	272197 BG - 03, 13: 15-40, 12: 0-50, 15: 30-50, 16: 0-20	272202 OG - 01, 11: 50-80, 11: 80-100, 11: 100-150, 12: 60-90, 12: 90-140, 12: 140-190	272209 BG - 11, 20: 0-50, 21: 0-35, 23: 0-25, 28: 0-30, 29: 0-40, 30: 0-45, 31: 0-45
Minerale olie (AS3000/AS3200)						
Koolwaterstoffractie C16-C20	mg/kg Ds	**<4** *)	**<4** *)	**<4** *)	**<4** *)	**<4** *)
Koolwaterstoffractie C20-C24	mg/kg Ds	**<5** *)	**<5** *)	**<5** *)	**<5** *)	**<5** *)
Koolwaterstoffractie C24-C28	mg/kg Ds	**<5** *)	**<5** *)	**<5** *)	**<5** *)	**<5** *)
Koolwaterstoffractie C28-C32	mg/kg Ds	**<5** *)	**<5** *)	**<5** *)	**<5** *)	**7** *)
Koolwaterstoffractie C32-C36	mg/kg Ds	**<5** *)	**<5** *)	**<5** *)	**<5** *)	**<5** *)
Koolwaterstoffractie C36-C40	mg/kg Ds	**<5** *)	**<5** *)	**<5** *)	**<5** *)	**<5** *)
Polychloorbifenylen (AS3000)						
S *PCB 28*	mg/kg Ds	**<0,0010**	**<0,0010**	**<0,0010**	**<0,0010**	**<0,0010**
S *PCB 52*	mg/kg Ds	**<0,0010**	**<0,0010**	**<0,0010**	**<0,0010**	**<0,0010**
S *PCB 101*	mg/kg Ds	**<0,0010**	**0,0026**	**<0,0010**	**<0,0010**	**0,0014**
S *PCB 118*	mg/kg Ds	**<0,0010**	**0,0016**	**<0,0010**	**<0,0010**	**<0,0010**
S *PCB 138*	mg/kg Ds	**<0,0010**	**0,0027**	**<0,0010**	**<0,0010**	**0,0030**
S *PCB 153*	mg/kg Ds	**<0,0010**	**0,0023**	**<0,0010**	**<0,0010**	**0,0028**
S *PCB 180*	mg/kg Ds	**<0,0010**	**<0,0010**	**<0,0010**	**<0,0010**	**0,0022**
S **Som PCB (7 Ballschmiter) (Factor 0,7)**	mg/kg Ds	**0,0049** #)	**0,011** #)	**0,0049** #)	**0,0049** #)	**0,012** #)

Parameters uitgevoerd door AL-West BV zijn geaccrediteerd volgens EN ISO/IEC 17025:2017. Alleen niet-geaccrediteerde en/of uitbestede parameters zijn gemarkeerd met het symbool " *) ".

Kamer van Koophandel
Nr. 08110898
VAT/BTW-ID-Nr.:
NL 811132559 B01

Directeur
ppa. Marc van Gelder
Dr. Paul Wimmer

kwaliteitswaarborg bodembeheer SIKB

TESTING
RvA L 005

DOC-13-21187637-NL-P4

AL-West B.V.
Dortmundstraat 16B, 7418 BH Deventer, the Netherlands
Tel. +31(0)570 788110
e-Mail: info@al-west.nl, www.al-west.nl

AGROLAB GROUP
Your labs. Your service.

Opdracht **1292492** Bodem / Eluaat

		Eenheid	272217 BG - 12, 22: 0-40, 24: 0-20, 25: 0-20, 26: 0-20, 27: 0-40, 32: 0-40		272224 OG - 11, 20: 50-90, 20: 120-170, 21: 65-100, 21: 100-150, 22: 70-110, 22: 110-150, 22: 150-170	
Minerale olie (AS3000/AS3200)						
	Koolwaterstoffractie C16-C20	mg/kg Ds	**<4**	*)	**<4**	*)
	Koolwaterstoffractie C20-C24	mg/kg Ds	**<5**	*)	**<5**	*)
	Koolwaterstoffractie C24-C28	mg/kg Ds	**<5**	*)	**<5**	*)
	Koolwaterstoffractie C28-C32	mg/kg Ds	**6**	*)	**<5**	*)
	Koolwaterstoffractie C32-C36	mg/kg Ds	**<5**	*)	**<5**	*)
	Koolwaterstoffractie C36-C40	mg/kg Ds	**<5**	*)	**<5**	*)
Polychloorbifenylen (AS3000)						
S	*PCB 28*	mg/kg Ds	**<0,0010**		**<0,0010**	
S	*PCB 52*	mg/kg Ds	**<0,0010**		**<0,0010**	
S	*PCB 101*	mg/kg Ds	**<0,0010**		**<0,0010**	
S	*PCB 118*	mg/kg Ds	**<0,0010**		**<0,0010**	
S	*PCB 138*	mg/kg Ds	**<0,0010**		**<0,0010**	
S	*PCB 153*	mg/kg Ds	**<0,0010**		**<0,0010**	
S	*PCB 180*	mg/kg Ds	**<0,0010**		**<0,0010**	
S	**Som PCB (7 Ballschmiter) (Factor 0,7)**	mg/kg Ds	**0,0049**	#)	**0,0049**	#)

x) Gehaltes beneden de rapportagegrens zijn niet mee inbegrepen.
#) Bij deze som zijn resultaten "<rapportagegrens" vermenigvuldigd met 0,7.
S) Erkend volgens AS SIKB 3000

Verklaring:"<" of n.a. betekent dat het gehalte van de component lager is dan de rapportagegrens.
de parameterspecifieke analytische meetonzekerheden en informatie over de berekeningsmethode zijn op verzoek verkrijgbaar, indien de gerapporteerde resultaten boven de parameterspecifieke rapportagegrens liggen. De minimale prestatiecriteria van de toegepaste methoden met betrekking tot de meetonzekerheid zijn in het algemeen gebaseerd op Richtlijn 2009/90/EG van de Europese Commissie.

Opmerking monster(s)
272188: BG - 01, 11: 0-50, 13: 0-15, 14: 0-25, 17: 0-50
272193: BG - 02, 15: 8-30, 18: 8-40, 19: 8-45
272197: BG - 03, 13: 15-40, 12: 0-50, 15: 30-50, 16: 0-20
272202: OG - 01, 11: 50-80, 11: 80-100, 11: 100-150, 12: 60-90, 12: 90-140, 12: 140-190
272209: BG - 11, 20: 0-50, 21: 0-35, 23: 0-25, 28: 0-30, 29: 0-40, 30: 0-45, 31: 0-45
272217: BG - 12, 22: 0-40, 24: 0-20, 25: 0-20, 26: 0-20, 27: 0-40, 32: 0-40
272224: OG - 11, 20: 50-90, 20: 120-170, 21: 65-100, 21: 100-150, 22: 70-110, 22: 110-150, 22: 150-170

Het analyseresultaat van PCB 138 is mogelijk overschat vanwege co-elutie met PCB 163

Opmerking monster(s)
272188: BG - 01, 11: 0-50, 13: 0-15, 14: 0-25, 17: 0-50
272193: BG - 02, 15: 8-30, 18: 8-40, 19: 8-45
272197: BG - 03, 13: 15-40, 12: 0-50, 15: 30-50, 16: 0-20
272202: OG - 01, 11: 50-80, 11: 80-100, 11: 100-150, 12: 60-90, 12: 90-140, 12: 140-190
272209: BG - 11, 20: 0-50, 21: 0-35, 23: 0-25, 28: 0-30, 29: 0-40, 30: 0-45, 31: 0-45
272217: BG - 12, 22: 0-40, 24: 0-20, 25: 0-20, 26: 0-20, 27: 0-40, 32: 0-40
272224: OG - 11, 20: 50-90, 20: 120-170, 21: 65-100, 21: 100-150, 22: 70-110, 22: 110-150, 22: 150-170

Het organische stof gehalte is gecorrigeerd met het lutum gehalte, indien geen lutum is bepaald dan is gecorrigeerd met een lutum gehalte van 5,4%.
Het organische stof gehalte is niet gecorrigeerd voor het vrij ijzer gehalte, tenzij dit bepaald is.

Begin van de analyses: 05.07.2023
Einde van de analyses: 12.07.2023

De resultaten hebben uitsluitend betrekking op de geanalyseerde monsters. Alle gegevens met betrekking tot de bemonstering (monsterbeschrijving, bemonstering en bemonsteringspunt...) zijn verstrekt door de opdrachtgever of monsternemer. .

Parameters uitgevoerd door AL-West BV zijn geaccrediteerd volgens EN ISO/IEC 17025:2017. Alleen niet-geaccrediteerde en/of uitbestede parameters zijn gemarkeerd met het symbool " *) ".

Kamer van Koophandel
Nr. 08110898
VAT/BTW-ID-Nr.:
NL 811132559 B01

Directeur
ppa. Marc van Gelder
Dr. Paul Wimmer

kwaliteitswaarborg bodembeheer SIKB

TESTING
RvA L 005

DOC-13-21187637-NL-P5

AL-West B.V.
Dortmundstraat 16B, 7418 BH Deventer, the Netherlands
Tel. +31(0)570 788110
e-Mail: info@al-west.nl, www.al-west.nl

AGROLAB GROUP
Your labs. Your service.

Opdracht **1292492** Bodem / Eluaat

AL-West B.V. Dhr. Laurens van Oene, Tel. +31/570788121
Klantenservice

Toegepaste methoden

conform Protocollen AS 3000 : Organische stof Voorbehandeling conform AS3000 Barium (Ba) Cadmium (Cd) Kobalt (Co) Koper (Cu) Kwik (Hg) Lood (Pb) Molybdeen (Mo) Nikkel (Ni) Zink (Zn) Koolwaterstoffractie C10-C40 Anthraceen Benzo(a)anthraceen Benzo-(a)-Pyreen Benzo(ghi)peryleen Benzo(k)fluorantheen Chryseen Fenanthreen Fluorantheen Indeno-(1,2,3-c,d)pyreen Naftaleen Som PAK (VROM) (Factor 0,7) PCB 28 PCB 52 PCB 101 PCB 118 PCB 138 PCB 153 PCB 180 Som PCB (7 Ballschmiter) (Factor 0,7)

conformNEN-EN12880; AS3000, AS3200; NEN-EN15934 : Droge stof

eigen methode *): Koolwaterstoffractie C10-C12 Koolwaterstoffractie C12-C16 Koolwaterstoffractie C16-C20 Koolwaterstoffractie C20-C24 Koolwaterstoffractie C24-C28 Koolwaterstoffractie C28-C32 Koolwaterstoffractie C32-C36 Koolwaterstoffractie C36-C40

Protocollen AS 3000 / Protocollen AS 3200 : Koningswater ontsluiting Fractie < 2 µm

Parameters uitgevoerd door AL-West BV zijn geaccrediteerd volgens EN ISO/IEC 17025:2017. Alleen niet-geaccrediteerde en/of uitbestede parameters zijn gemarkeerd met het symbool " *) ".

Kamer van Koophandel
Nr. 08110898
VAT/BTW-ID-Nr.:
NL 811132559 B01

Directeur
ppa. Marc van Gelder
Dr. Paul Wimmer

kwaliteitswaarborg bodembeheer SIKB

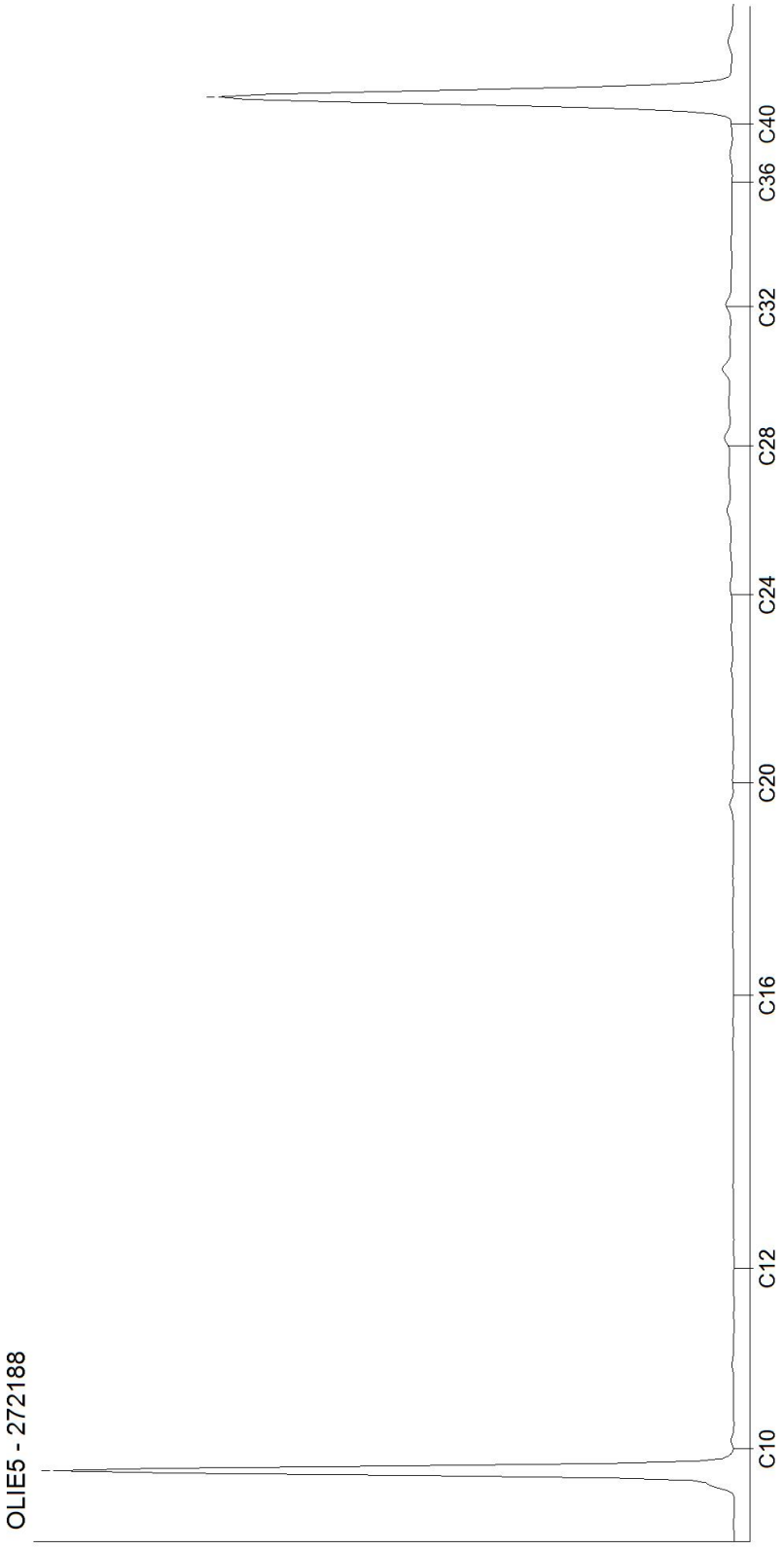
TESTING
RvA L 005

AL-West B.V.

Dortmundstraat 16B, 7418 BH Deventer, the Netherlands
Tel. +31(0)570 788110
e-Mail: info@al-west.nl, www.al-west.nl

CHROMATOGRAM for Order No. 1292492, Analysis No. 272188, created at 10.07.2023 09:35:50

Monster beschrijving: BG - 01, 11: 0-50, 13: 0-15, 14: 0-25, 17: 0-50

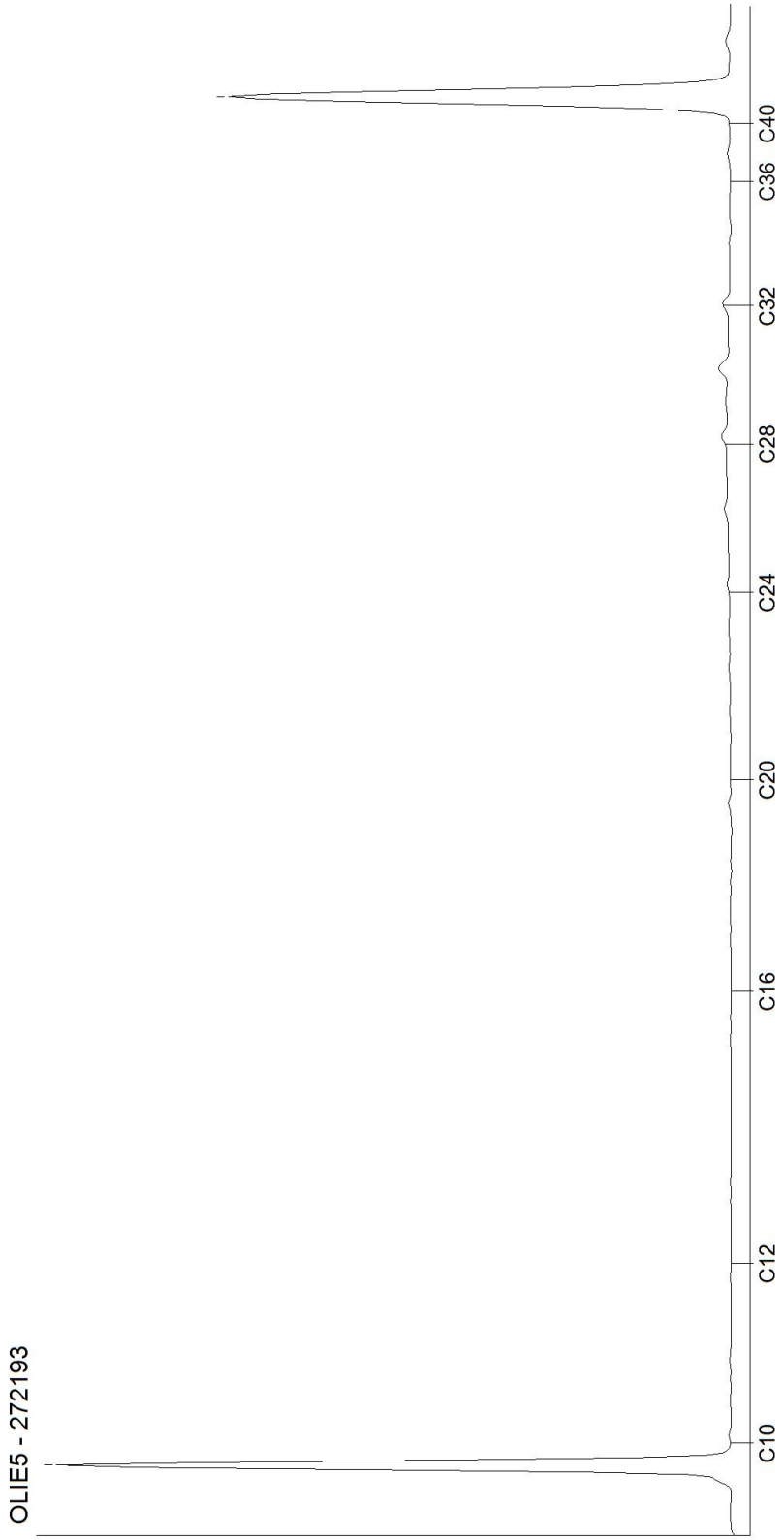

Kamer van Koophandel
Nr. 08110898
VAT/BTW-ID-Nr.:
NL 811132559 B01

Directeur
ppa. Marc van Gelder
Dr. Paul Wimmer

AL-West B.V.
Dortmundstraat 16B, 7418 BH Deventer, the Netherlands
Tel. +31(0)570 788110
e-Mail: info@al-west.nl, www.al-west.nl

CHROMATOGRAM for Order No. 1292492, Analysis No. 272193, created at 10.07.2023 09:35:50

Monster beschrijving: BG - 02, 15: 8-30, 18: 8-40, 19: 8-45

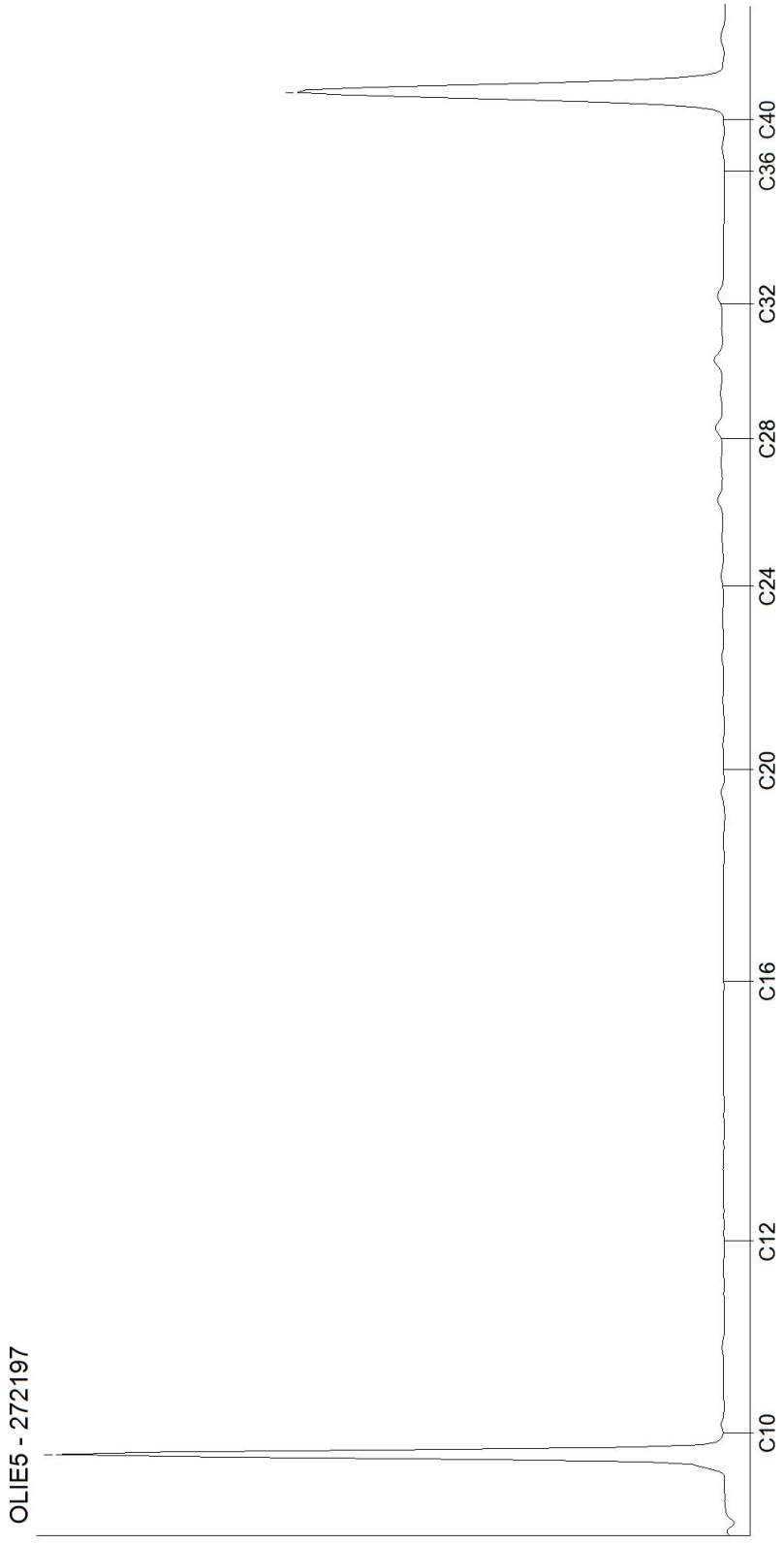

Kamer van Koophandel
Nr. 08110898
VAT/BTW-ID-Nr.:
NL 811132559 B01

Directeur
ppa. Marc van Gelder
Dr. Paul Wimmer

AL-West B.V.
Dortmundstraat 16B, 7418 BH Deventer, the Netherlands
Tel. +31(0)570 788110
e-Mail: info@al-west.nl, www.al-west.nl

CHROMATOGRAM for Order No. 1292492, Analysis No. 272197, created at 10.07.2023 09:35:50

Monster beschrijving: BG - 03, 13: 15-40, 12: 0-50, 15: 30-50, 16: 0-20

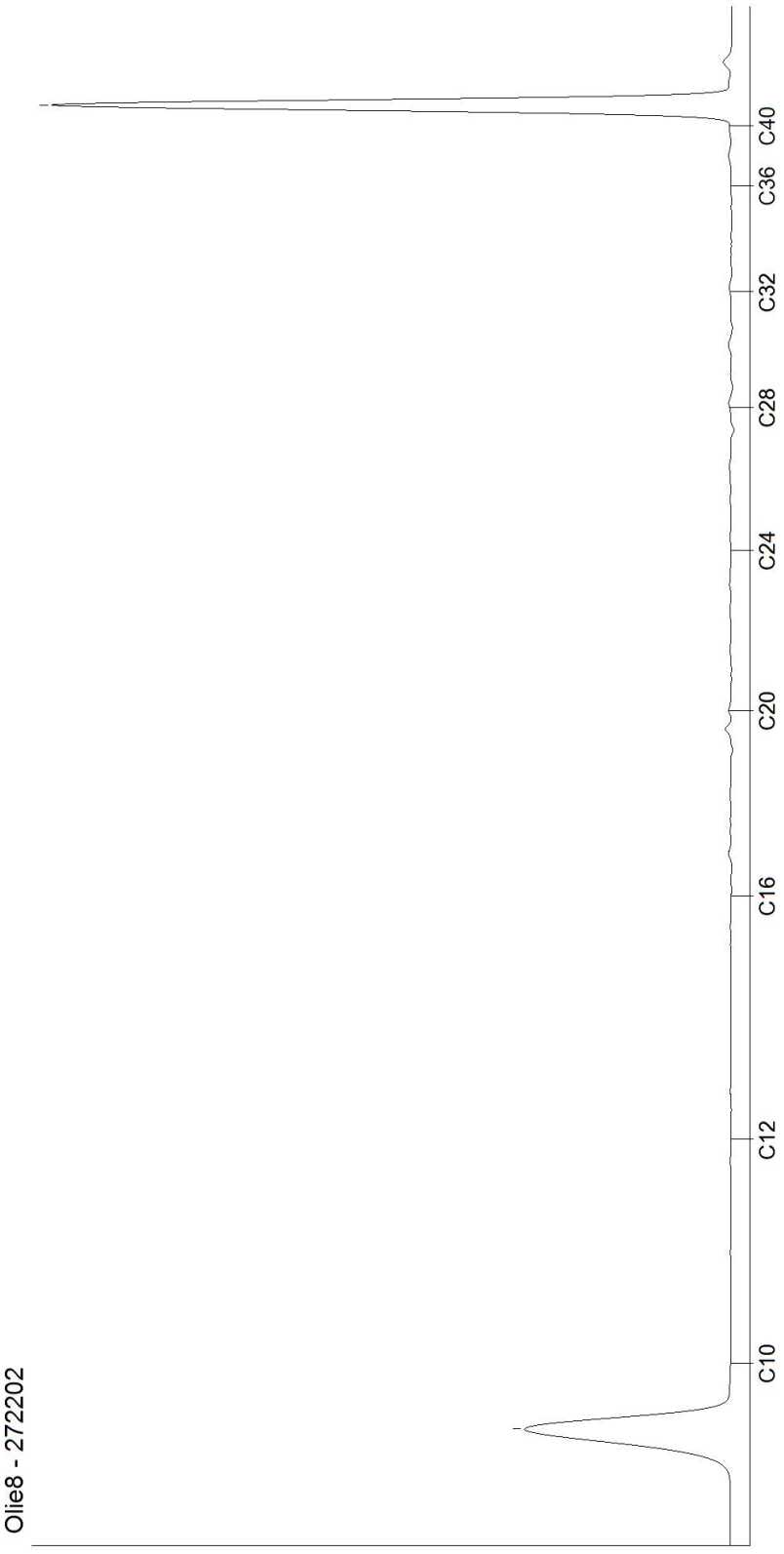

Kamer van Koophandel
Nr. 08110898
VAT/BTW-ID-Nr.:
NL 811132559 B01

Directeur
ppa. Marc van Gelder
Dr. Paul Wimmer

AL-West B.V.
Dortmundstraat 16B, 7418 BH Deventer, the Netherlands
Tel. +31(0)570 788110
e-Mail: info@al-west.nl, www.al-west.nl

CHROMATOGRAM for Order No. 1292492, Analysis No. 272202, created at 11.07.2023 06:39:03

Monster beschrijving: OG - 01, 11: 50-80, 11: 80-100, 11: 100-150, 12: 60-90, 12: 90-140, 12: 140-190

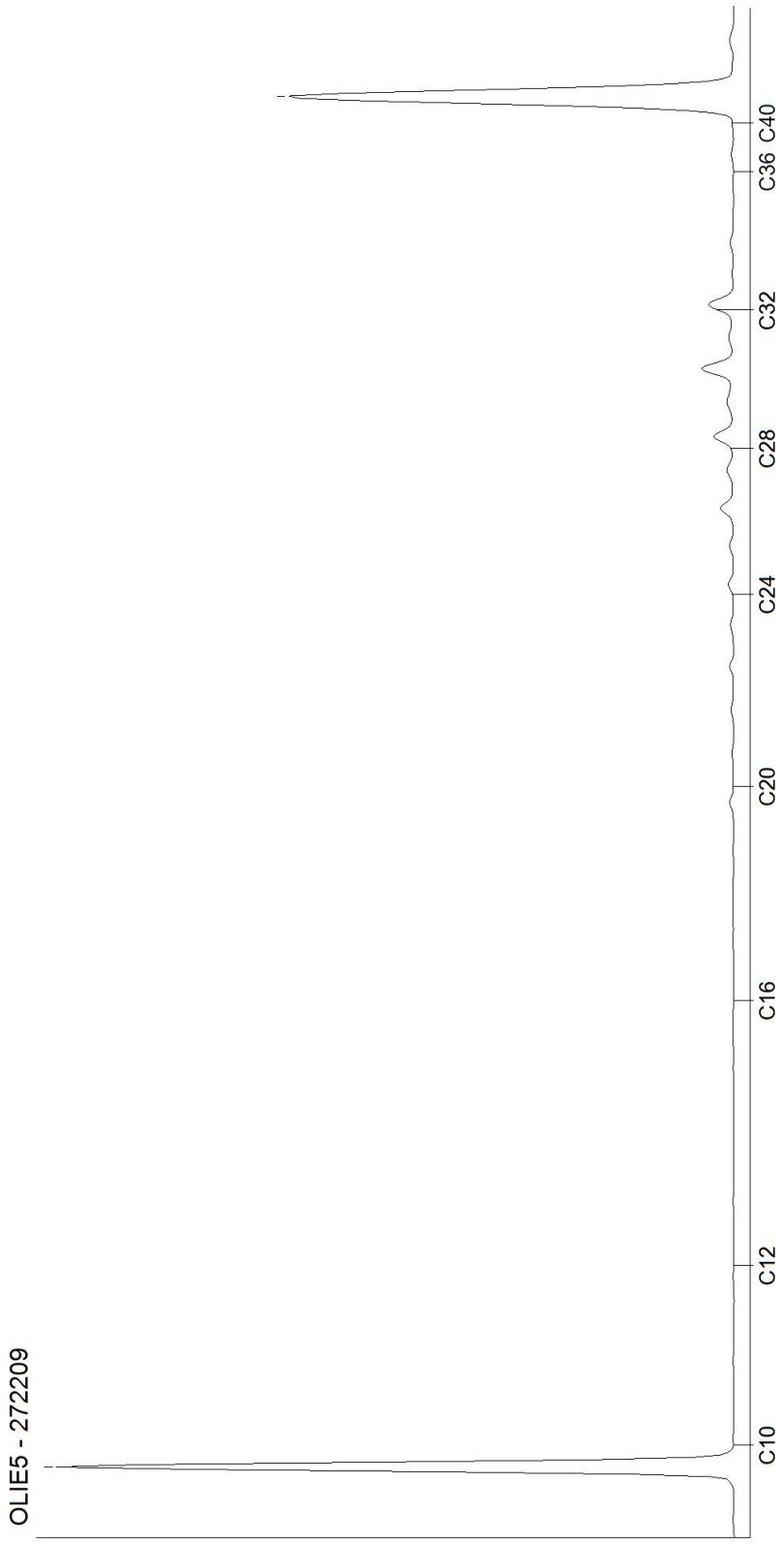

Kamer van Koophandel
Nr. 08110898
VAT/BTW-ID-Nr.:
NL 811132559 B01

Directeur
ppa. Marc van Gelder
Dr. Paul Wimmer

AL-West B.V.
Dortmundstraat 16B, 7418 BH Deventer, the Netherlands
Tel. +31(0)570 788110
e-Mail: info@al-west.nl, www.al-west.nl

CHROMATOGRAM for Order No. 1292492, Analysis No. 272209, created at 11.07.2023 04:34:26

Monster beschrijving: BG - 11, 20: 0-50, 21: 0-35, 23: 0-25, 28: 0-30, 29: 0-40, 30: 0-45, 31: 0-45

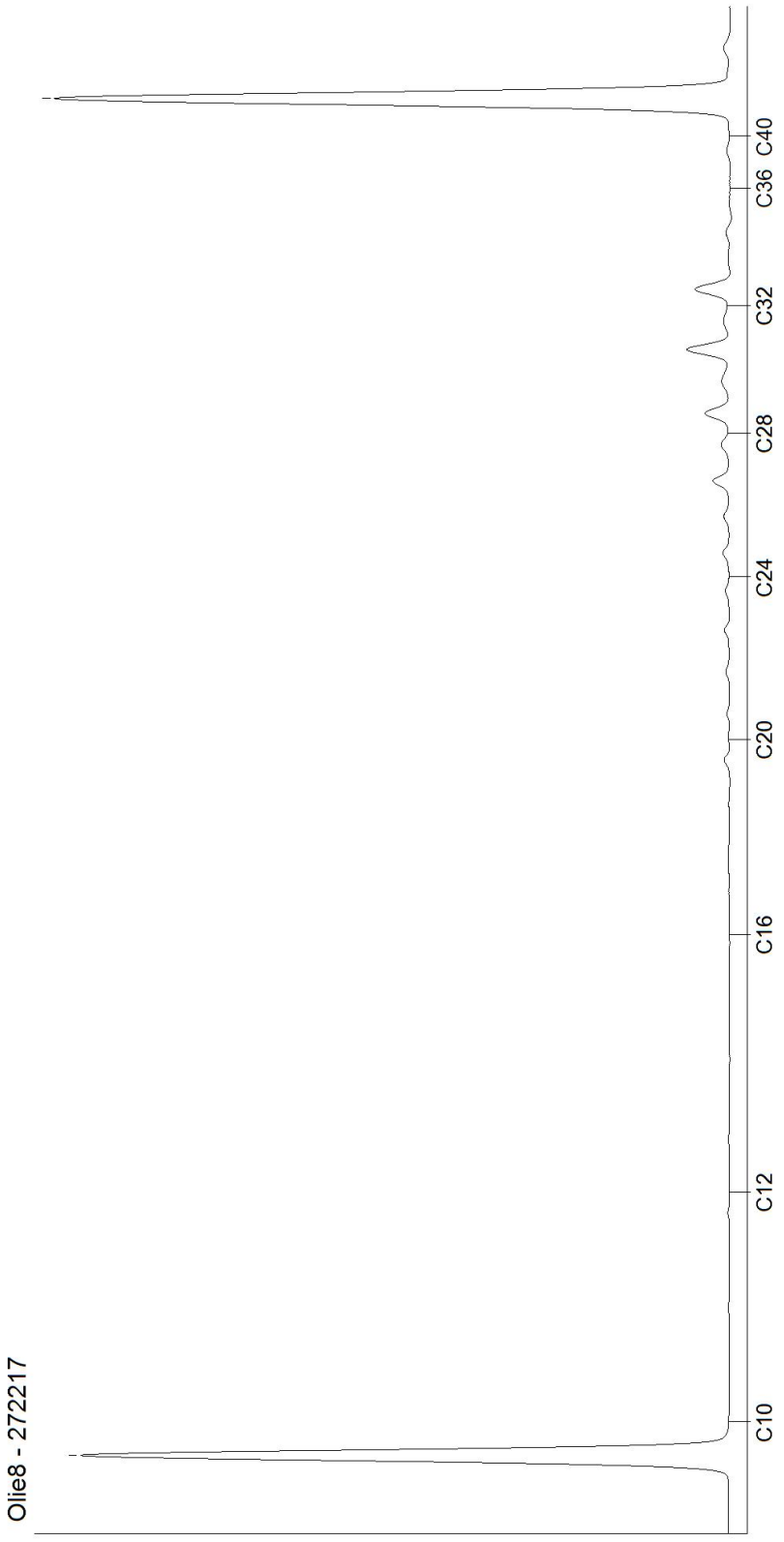

Kamer van Koophandel
Nr. 08110898
VAT/BTW-ID-Nr.:
NL 811132559 B01

Directeur
ppa. Marc van Gelder
Dr. Paul Wimmer

AL-West B.V.
Dortmundstraat 16B, 7418 BH Deventer, the Netherlands
Tel. +31(0)570 788110
e-Mail: info@al-west.nl, www.al-west.nl

CHROMATOGRAM for Order No. 1292492, Analysis No. 272217, created at 11.07.2023 06:39:03

Monster beschrijving: BG - 12, 22: 0-40, 24: 0-20, 25: 0-20, 26: 0-20, 27: 0-40, 32: 0-40

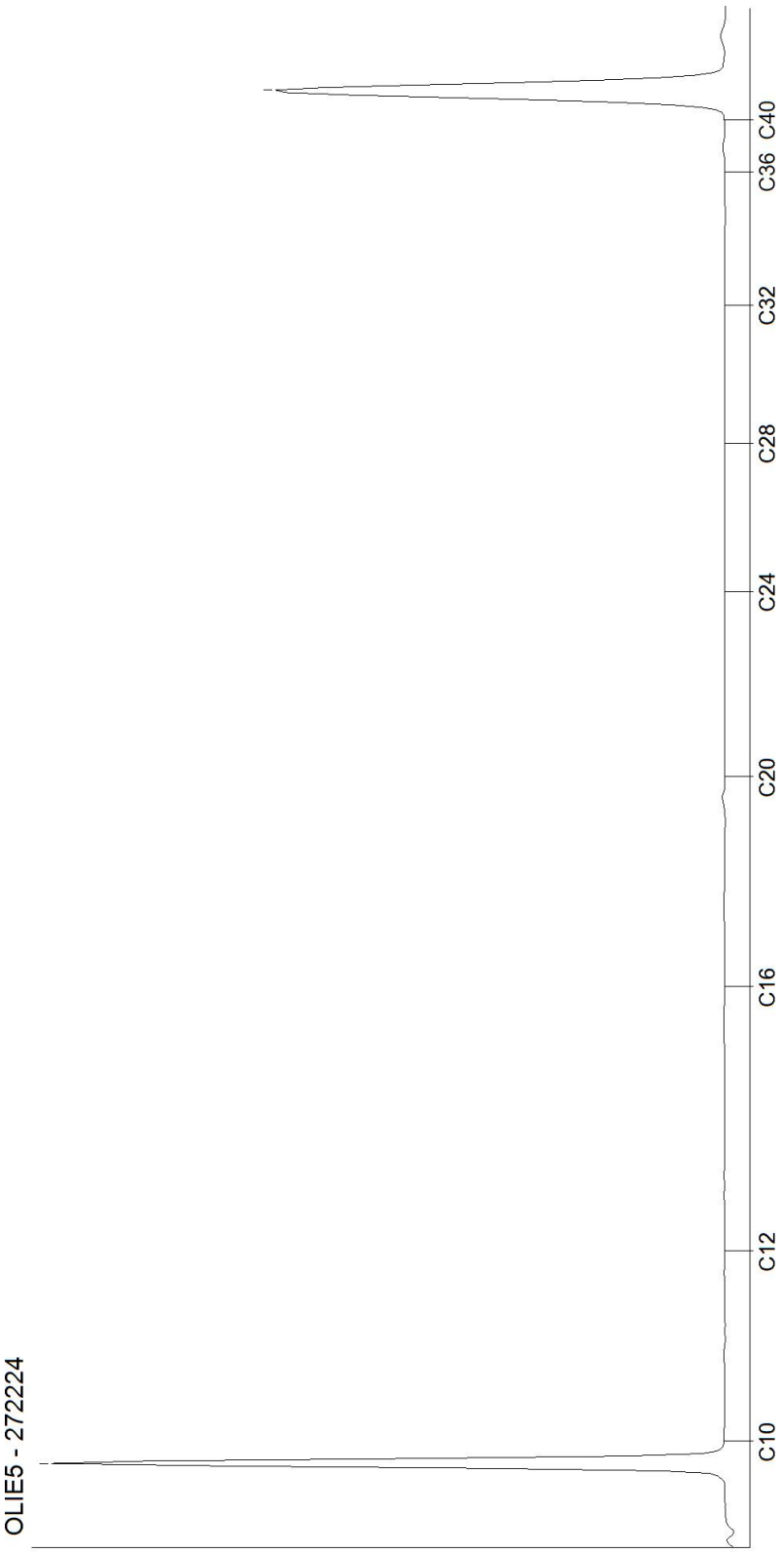

Kamer van Koophandel
Nr. 08110898
VAT/BTW-ID-Nr.:
NL 811132559 B01

Directeur
ppa. Marc van Gelder
Dr. Paul Wimmer

AL-West B.V.
Dortmundstraat 16B, 7418 BH Deventer, the Netherlands
Tel. +31(0)570 788110
e-Mail: info@al-west.nl, www.al-west.nl

CHROMATOGRAM for Order No. 1292492, Analysis No. 272224, created at 10.07.2023 09:35:50

Monster beschrijving: OG - 11, 20: 50-90, 20: 120-170, 21: 65-100, 21: 100-150, 22: 70-110, 22: 110-150, 22: 150-170

Kamer van Koophandel
Nr. 08110898
VAT/BTW-ID-Nr.:
NL 811132559 B01

Directeur
ppa. Marc van Gelder
Dr. Paul Wimmer

AGROLAB GROUP
Your labs. Your service.

Toetsingsinstellingen

Versie	3.1.0
Toetsingsmethode	Beoordeling kwaliteit van grond volgens Wbb [T.12]

Monster

Projectnummer van klant	23045516	23045516	23045516	23045516	23045516	23045516	23045516
Monsteromschrijving	BG - 01, 11: 0-50, 13: 0-15, 14: 0-25, 17: 0-50	BG - 02, 15: 8-30, 18: 8-40, 19: 8-45	BG - 03, 13: 15-40, 12: 0-50, 15: 30-50, 16: 0-20	OG - 01, 11: 50-80, 11: 80-100, 11: 100-150, 12: 60-90, 12: 90-140, 12: 140-190	BG - 11, 20: 0-50, 21: 0-35, 23: 0-25, 28: 0-30, 29: 0-40, 30: 0-45, 31: 0-45	BG - 12, 22: 0-40, 24: 0-20, 25: 0-20, 26: 0-20, 27: 0-40, 32: 0-40	OG - 11, 20: 50-90, 20: 120-170, 21: 65-100, 21: 100-150, 22: 70-110, 22: 110-150, 22: 150-170

Gehanteerde waarden (gemeten **of *ingevoerd*** **)**

Humus (%)	2,9	3,9	3,8	0,9	4,9	4,9	1
Lutum (%)	1,6	2	2,5	2,1	1,7	2	< 1

Parameter	Eenheid	BG - 01	BG - 02	BG - 03	OG - 01	BG - 11	BG - 12	OG - 11	AW	W	IND	IW
Algemene monstervoorbehandeling												
Droge stof	%	94,1	86,2	90	88,8	89,8	92,5	90,5				
Fracties (sedigraaf)												
Fractie < 2 µm	%	1,6	2	2,5	2,1	1,7	2	0,7				
Metalen (AS3000)												
Barium (Ba)	mg/kg	54,2	54,2	51,1	53,6	54,2	54,2	54,2				
Lood (Pb)	mg/kg	10,8	22,8	21,1	11	22,4	19,4	11	50	210	530	530
Cadmium (Cd)	mg/kg	0,23	0,22	0,22	0,24	0,21	0,21	0,24	0,6	1,2	4,3	13
Kobalt (Co)	mg/kg	7,38	7,38	7	7,3	7,38	7,38	7,38	15	35	190	190
Koper (Cu)	mg/kg	7,02	6,8	6,71	7,22	9,78	6,58	7,24	40	54	190	190
Molybdeen (Mo)	mg/kg	1,05	1,05	1,05	1,05	1,05	1,05	1,05	1,5	88	190	190
Nikkel (Ni)	mg/kg	8,17	8,17	7,84	8,1	8,17	8,17	8,17	35	39	100	100
Kwik (Hg)	mg/kg	0,05	0,05	0,049	0,05	0,049	0,049	0,05	0,15	0,83	4,8	36
Zink (Zn)	mg/kg	32,5	72,4	55,4	33,1	44,2	30,9	33,2	140	200	720	720
PAK (AS3000)												
Anthraceen	mg/kg	0,035	0,035	0,035	0,062	0,035	0,035	0,035				
Benzo(a)anthraceen	mg/kg	0,07	0,058	0,11	0,095	0,035	0,035	0,035				
Benzo-(a)-Pyreen	mg/kg	0,08	0,08	0,071	0,089	0,035	0,035	0,035				
Benzo(ghi)peryleen	mg/kg	0,035	0,035	0,035	0,035	0,035	0,035	0,035				
Benzo(k)fluorantheen	mg/kg	0,035	0,035	0,035	0,035	0,035	0,035	0,035				
Chryseen	mg/kg	0,088	0,077	0,12	0,14	0,035	0,035	0,035				
Fluorantheen	mg/kg	0,14	0,13	0,093	0,24	0,035	0,035	0,035				
Indeno-(1,2,3-c,d)pyreen	mg/kg	0,035	0,035	0,035	0,035	0,035	0,035	0,035				
Naftaleen	mg/kg	0,035	0,035	0,035	0,035	0,035	0,035	0,035				
Fenanthreen	mg/kg	0,087	0,058	0,035	0,19	0,035	0,035	0,035				
Minerale olie (AS3000/AS3200)												
Koolwaterstoffractie C10-C40	mg/kg	84,5	62,8	64,5	122	50	50	122	190	190	500	5000
Koolwaterstoffractie C10-C12	mg/kg	7,24	5,38	5,53	10,5	4,29	4,29	10,5				
Koolwaterstoffractie C12-C16	mg/kg	7,24	5,38	5,53	10,5	4,29	4,29	10,5				
Koolwaterstoffractie C16-C20	mg/kg	9,66	7,18	7,37	14	5,71	5,71	14				
Koolwaterstoffractie C20-C24	mg/kg	12,1	8,97	9,21	17,5	7,14	7,14	17,5				
Koolwaterstoffractie C24-C28	mg/kg	12,1	8,97	9,21	17,5	7,14	7,14	17,5				
Koolwaterstoffractie C28-C32	mg/kg	12,1	8,97	9,21	17,5	14,3	12,2	17,5				
Koolwaterstoffractie C32-C36	mg/kg	12,1	8,97	9,21	17,5	7,14	7,14	17,5				
Koolwaterstoffractie C36-C40	mg/kg	12,1	8,97	9,21	17,5	7,14	7,14	17,5				
Polychloorbifenylen (AS3000)												
PCB 28	ug/kg	2,41	1,79	1,84	3,5	1,43	1,43	3,5				
PCB 52	ug/kg	2,41	1,79	1,84	3,5	1,43	1,43	3,5				
PCB 101	ug/kg	2,41	6,67	1,84	3,5	2,86	1,43	3,5				
PCB 118	ug/kg	2,41	4,1	1,84	3,5	1,43	1,43	3,5				
PCB 138	ug/kg	2,41	6,92	1,84	3,5	6,12	1,43	3,5				
PCB 153	ug/kg	2,41	5,9	1,84	3,5	5,71	1,43	3,5				
PCB 180	ug/kg	2,41	1,79	1,84	3,5	4,49	1,43	3,5				
Overig onderzoek												
som 7 polychloorbifenylen PCB28, 52, 101, 118, 138, 153, 180	ug/kg	16,9	*29*	12,9	24,5	*23,5*	10	24,5	20	40	500	1000
som 10 polyaromatische koolwaterstoffen (VROM)	mg/kg	0,64	0,58	0,6	0,96	0,35	0,35	0,35	1,5	6,8	40	40

Resultaat voor dit monster	**<AW**	*>AW*	**<AW**	**<AW**	*>AW*	**<AW**	**<AW**	

Toetsoordeel: Wonen
Toetsoordeel: Industrie
Toetsoordeel: Niet toepasbaar
Toetsoordeel: Niet toepasbaar > Interventiewaarde

Disclaimer: resultaten en eenheden uit BOTOVA

AL-West B.V.
Dortmundstraat 16B, 7418 BH Deventer, the Netherlands
Tel. +31(0)570 788110
e-Mail: info@al-west.nl, www.al-west.nl

AGROLAB GROUP
Your labs. Your service.

Kruse Milieu BV
Huyerenseweg 33
7678 SC Geesteren

Datum	13.07.2023
Relatienr	35004426
Opdrachtnr.	1294857

ANALYSERAPPORT

Opdracht **1294857** Water

Opdrachtgever	35004426 Kruse Milieu BV
Uw referentie	23045516 Schaapskooiweg 2 - Overdinkel
Opdrachtacceptatie	11.07.23
Monsternemer	Opdrachtgever

Geachte heer, mevrouw,

Hierbij zenden wij u de resultaten van het door u aangevraagde laboratoriumonderzoek.

De analyses zijn, tenzij anders vermeld, uitgevoerd overeenkomstig onze erkenning voor de werkzaamheid "Analyse voor milieuhygiënisch bodemonderzoek" van het Besluit Bodemkwaliteit.

Dit rapport mag alleen in zijn geheel worden gereproduceerd. Eventuele bijlagen zijn onderdeel van het rapport.

Let op: alleen de algemene voorwaarden van AL-West gedeponeerd bij de KvK te Deventer, zijn van toepassing.

Indien u nog vragen heeft of aanvullende informatie wenst, verzoeken wij u om contact op te nemen met Klantenservice.

Wij vertrouwen erop u met de toegezonden informatie van dienst te zijn.

Met vriendelijke groet,

AL-West B.V. Dhr. Laurens van Oene, Tel. 31/570788121
Klantenservice

Parameters uitgevoerd door AL-West BV zijn geaccrediteerd volgens EN ISO/IEC 17025:2017. Alleen niet-geaccrediteerde en/of uitbestede parameters zijn gemarkeerd met het symbool " *) ".

Kamer van Koophandel
Nr. 08110898
VAT/BTW-ID-Nr.:
NL 811132559 B01

Directeur
ppa. Marc van Gelder
Dr. Paul Wimmer

kwaliteitswaarborg bodembeheer SIKB
TESTING RvA L 005

AL-West B.V.
Dortmundstraat 16B, 7418 BH Deventer, the Netherlands
Tel. +31(0)570 788110
e-Mail: info@al-west.nl, www.al-west.nl

AGROLAB GROUP
Your labs. Your service.

Opdracht **1294857** Water

Monsternr.	*Monster beschrijving*	*Monstername*	*Monsternamepunt*
283884	Peilbuis 11, 11-1: 220-320	11.07.2023	
283885	peilbuis 20, 20-1: 220-320	11.07.2023	

		Eenheid	283884 Peilbuis 11, 11-1: 220-320	283885 peilbuis 20, 20-1: 220-320
Metalen (AS3000)				
S	Barium (Ba)	µg/l	**190**	**220**
S	Cadmium (Cd)	µg/l	**<0,20**	**<0,20**
S	Kobalt (Co)	µg/l	**<2,0**	**<2,0**
S	Koper (Cu)	µg/l	**3,0**	**10**
S	Kwik (Hg)	µg/l	**<0,050**	**<0,050**
S	Lood (Pb)	µg/l	**<2,0**	**<2,0**
S	Molybdeen (Mo)	µg/l	**<2,0**	**<2,0**
S	Nikkel (Ni)	µg/l	**<3,0**	**<3,0**
S	Zink (Zn)	µg/l	**82**	**65**
Aromaten (AS3000)				
S	Benzeen	µg/l	**<0,20**	**<0,20**
S	Tolueen	µg/l	**<0,20**	**<0,20**
S	Ethylbenzeen	µg/l	**<0,20**	**<0,20**
S	*m,p-Xyleen*	µg/l	**<0,20**	**<0,20**
S	*ortho-Xyleen*	µg/l	**<0,10**	**<0,10**
S	**Som Xylenen (Factor 0,7)**	µg/l	**0,21** #)	**0,21** #)
S	Naftaleen	µg/l	**<0,020**	**<0,020**
S	Styreen	µg/l	**<0,20**	**<0,20**
Chloorhoudende koolwaterstoffen (AS3000)				
S	Dichloormethaan	µg/l	**<0,20**	**<0,20**
S	Trichloormethaan (Chloroform)	µg/l	**<0,20**	**<0,20**
S	Tetrachloormethaan (Tetra)	µg/l	**<0,10**	**<0,10**
S	1,1-Dichloorethaan	µg/l	**<0,20**	**<0,20**
S	1,2-Dichloorethaan	µg/l	**<0,20**	**<0,20**
S	1,1,1-Trichloorethaan	µg/l	**<0,10**	**<0,10**
S	1,1,2-Trichloorethaan	µg/l	**<0,10**	**<0,10**
S	Vinylchloride	µg/l	**<0,20**	**<0,20**
S	*1,1-Dichlooretheen*	µg/l	**<0,10**	**<0,10**
S	*Cis-1,2-Dichlooretheen*	µg/l	**<0,10**	**<0,10**
S	*trans-1,2-Dichlooretheen*	µg/l	**<0,10**	**<0,10**
S	**Som cis/trans-1,2-Dichlooretheen (Factor 0,7)**	µg/l	**0,14** #)	**0,14** #)
S	**Som Dichlooretheen (Factor 0,7)**	µg/l	**0,21** #)	**0,21** #)
S	Trichlooretheen (Tri)	µg/l	**<0,20**	**<0,20**
S	Tetrachlooretheen (Per)	µg/l	**<0,10**	**<0,10**

Parameters uitgevoerd door AL-West BV zijn geaccrediteerd volgens EN ISO/IEC 17025:2017. Alleen niet-geaccrediteerde en/of uitbestede parameters zijn gemarkeerd met het symbool " ") ".

Kamer van Koophandel
Nr. 08110898
VAT/BTW-ID-Nr.:
NL 811132559 B01

Directeur
ppa. Marc van Gelder
Dr. Paul Wimmer

kwaliteitswaarborg bodembeheer SIKB

TESTING
RvA L 005

AL-West B.V.
Dortmundstraat 16B, 7418 BH Deventer, the Netherlands
Tel. +31(0)570 788110
e-Mail: info@al-west.nl, www.al-west.nl

AGROLAB GROUP
Your labs. Your service.

Opdracht **1294857** Water

		Eenheid	283884 Peilbuis 11, 11-1: 220-320		283885 peilbuis 20, 20-1: 220-320	
Chloorhoudende koolwaterstoffen (AS3000)						
S	*1,1-Dichloorpropaan*	µg/l	**<0,20**		**<0,20**	
S	*1,2-Dichloorpropaan*	µg/l	**<0,20**		**<0,20**	
S	*1,3-Dichloorpropaan*	µg/l	**<0,20**		**<0,20**	
S	**Som Dichloorpropanen (Factor 0,7)**	µg/l	**0,42**	#)	**0,42**	#)
Broomhoudende koolwaterstoffen						
S	Tribroommethaan (bromoform)	µg/l	**<0,20**		**<0,20**	
Minerale olie (AS3000)						
S	Koolwaterstoffractie C10-C40	µg/l	**<50**		**<50**	
	Koolwaterstoffractie C10-C12	µg/l	**<10**	*)	**<10**	*)
	Koolwaterstoffractie C12-C16	µg/l	**<10**	*)	**<10**	*)
	Koolwaterstoffractie C16-C20	µg/l	**<5,0**	*)	**<5,0**	*)
	Koolwaterstoffractie C20-C24	µg/l	**<5,0**	*)	**<5,0**	*)
	Koolwaterstoffractie C24-C28	µg/l	**<5,0**	*)	**<5,0**	*)
	Koolwaterstoffractie C28-C32	µg/l	**<5,0**	*)	**<5,0**	*)
	Koolwaterstoffractie C32-C36	µg/l	**<5,0**	*)	**<5,0**	*)
	Koolwaterstoffractie C36-C40	µg/l	**<5,0**	*)	**<5,0**	*)

#) Bij deze som zijn resultaten "<rapportagegrens" vermenigvuldigd met 0,7.
S) Erkend volgens AS SIKB 3000

Verklaring:"<" of n.a. betekent dat het gehalte van de component lager is dan de rapportagegrens.
de parameterspecifieke analytische meetonzekerheden en informatie over de berekeningsmethode zijn op verzoek verkrijgbaar, indien de gerapporteerde resultaten boven de parameterspecifieke rapportagegrens liggen. De minimale prestatiecriteria van de toegepaste methoden met betrekking tot de meetonzekerheid zijn in het algemeen gebaseerd op Richtlijn 2009/90/EG van de Europese Commissie.

Begin van de analyses: 11.07.2023
Einde van de analyses: 12.07.2023

De resultaten hebben uitsluitend betrekking op de geanalyseerde monsters. Alle gegevens met betrekking tot de bemonstering (monsterbeschrijving, bemonstering en bemonsteringspunt...) zijn verstrekt door de opdrachtgever of monsternemer. .

AL-West B.V. Dhr. Laurens van Oene, Tel. 31/570788121
Klantenservice

Parameters uitgevoerd door AL-West BV zijn geaccrediteerd volgens EN ISO/IEC 17025:2017. Alleen niet-geaccrediteerde en/of uitbestede parameters zijn gemarkeerd met het symbool " *) ".

Kamer van Koophandel Nr. 08110898
VAT/BTW-ID-Nr.: NL 811132559 B01

Directeur
ppa. Marc van Gelder
Dr. Paul Wimmer

kwaliteitswaarborg bodembeheer SIKB
TESTING RvA L 005

AL-West B.V.
Dortmundstraat 16B, 7418 BH Deventer, the Netherlands
Tel. +31(0)570 788110
e-Mail: info@al-west.nl, www.al-west.nl

AGROLAB GROUP
Your labs. Your service.

Opdracht **1294857** Water

Toegepaste methoden

eigen methode *): Koolwaterstoffractie C10-C12 Koolwaterstoffractie C12-C16 Koolwaterstoffractie C16-C20 Koolwaterstoffractie C20-C24 Koolwaterstoffractie C24-C28 Koolwaterstoffractie C28-C32 Koolwaterstoffractie C32-C36 Koolwaterstoffractie C36-C40

Protocollen AS 3100 : Barium (Ba) Cadmium (Cd) Kobalt (Co) Koper (Cu) Kwik (Hg) Lood (Pb) Molybdeen (Mo) Nikkel (Ni) Zink (Zn) Dichloormethaan Tribroommethaan (bromoform) Benzeen Trichloormethaan (Chloroform) Tetrachloormethaan (Tetra) Tolueen Ethylbenzeen 1,1-Dichloorethaan m,p-Xyleen ortho-Xyleen 1,2-Dichloorethaan Som Xylenen (Factor 0,7) Naftaleen Styreen 1,1,1-Trichloorethaan 1,1,2-Trichloorethaan Vinylchloride 1,1-Dichlooretheen Cis-1,2-Dichlooretheen trans-1,2-Dichlooretheen Som cis/trans-1,2-Dichlooretheen (Factor 0,7) Som Dichlooretheen (Factor 0,7) Trichlooretheen (Tri) Tetrachlooretheen (Per) 1,1-Dichloorpropaan 1,2-Dichloorpropaan 1,3-Dichloorpropaan Som Dichloorpropanen (Factor 0,7) Koolwaterstoffractie C10-C40

Parameters uitgevoerd door AL-West BV zijn geaccrediteerd volgens EN ISO/IEC 17025:2017. Alleen niet-geaccrediteerde en/of uitbestede parameters zijn gemarkeerd met het symbool " *) ".

Kamer van Koophandel Nr. 08110898
VAT/BTW-ID-Nr.: NL 811132559 B01

Directeur
ppa. Marc van Gelder
Dr. Paul Wimmer

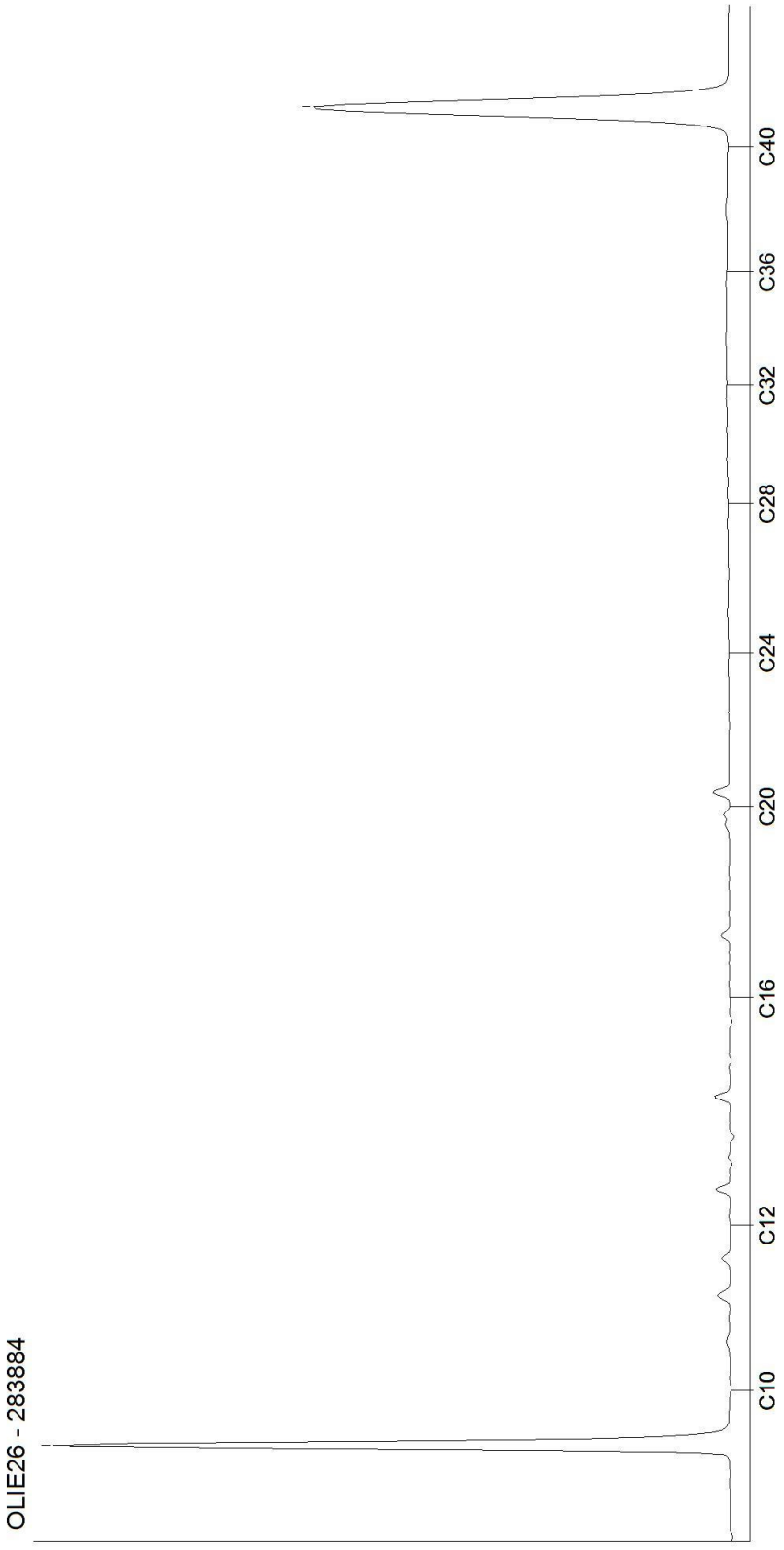
kwaliteitswaarborg bodembeheer SIKB

TESTING RvA L 005

AL-West B.V.
Dortmundstraat 16B, 7418 BH Deventer, the Netherlands
Tel. +31(0)570 788110
e-Mail: info@al-west.nl, www.al-west.nl

CHROMATOGRAM for Order No. 1294857, Analysis No. 283884, created at 13.07.2023 09:40:40

Monster beschrijving: Peilbuis 11, 11-1: 220-320

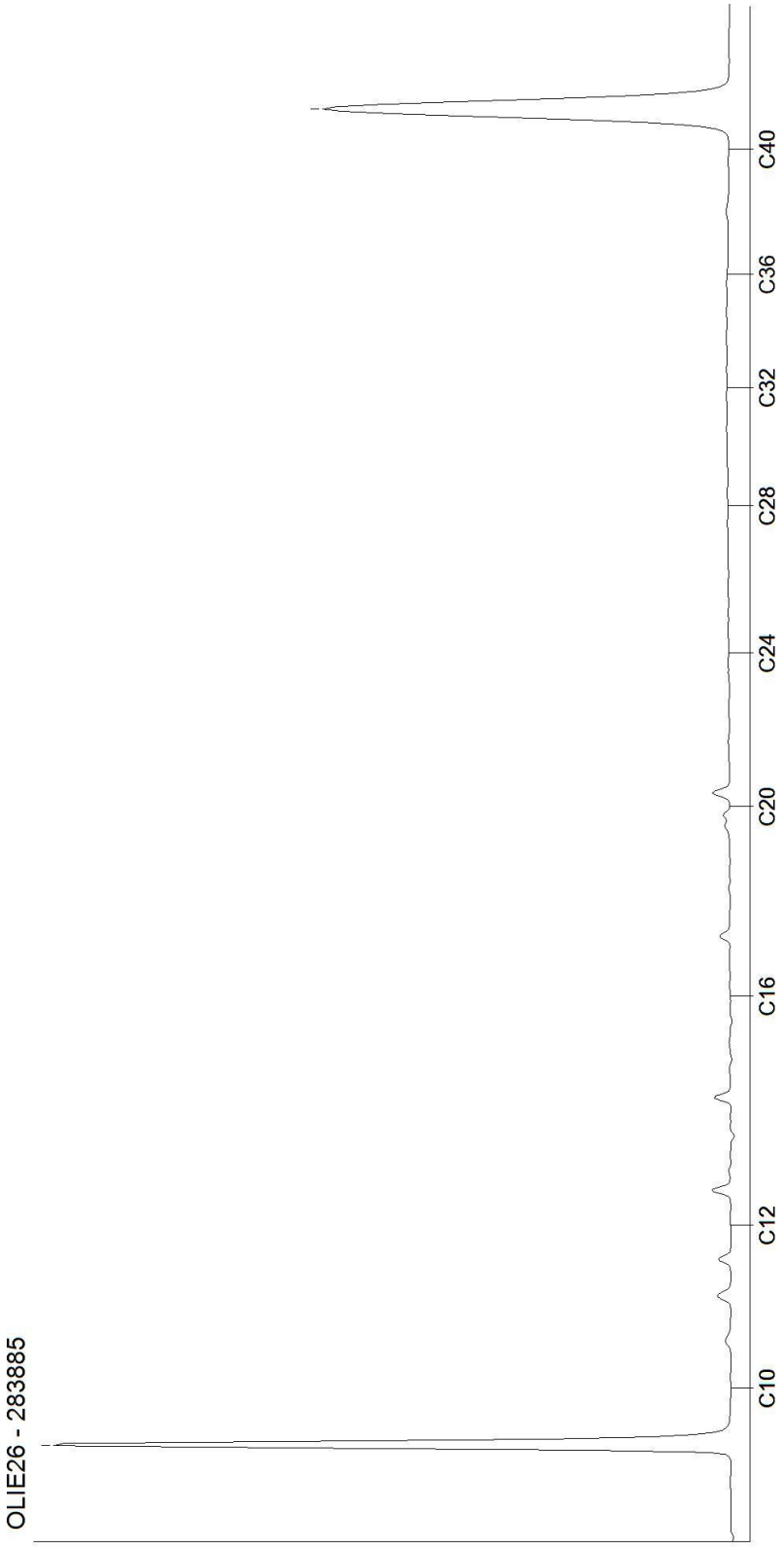

Kamer van Koophandel
Nr. 08110898
VAT/BTW-ID-Nr.:
NL 811132559 B01

Directeur
ppa. Marc van Gelder
Dr. Paul Wimmer

AL-West B.V.
Dortmundstraat 16B, 7418 BH Deventer, the Netherlands
Tel. +31(0)570 788110
e-Mail: info@al-west.nl, www.al-west.nl

CHROMATOGRAM for Order No. 1294857, Analysis No. 283885, created at 13.07.2023 09:40:40

Monster beschrijving: peilbuis 20, 20-1: 220-320

Kamer van Koophandel
Nr. 08110898
VAT/BTW-ID-Nr.:
NL 811132559 B01

Directeur
ppa. Marc van Gelder
Dr. Paul Wimmer

AGROLAB GROUP
Your labs. Your service.

Toetsingsinstellingen

Versie	2.1.0
Toetsingsmethode	Beoordeling kwaliteit van grondwater volgens Wbb [T.13]
Water diep/ondiep	Ondiep

Monster

Projectnummer van klant	23045516	23045516
Monsteromschrijving	Peilbuis 11, 11-1: 220-320	peilbuis 20, 20-1: 220-320

Parameter	Eenheid	PB 11	PB 20	SW	IW	IW indic
Metalen (AS3000)						
Barium (Ba)	ug/l	190	220	50	625	
Lood (Pb)	ug/l	1,4	1,4	15	75	
Cadmium (Cd)	ug/l	0,14	0,14	0,4	6	
Kobalt (Co)	ug/l	1,4	1,4	20	100	
Koper (Cu)	ug/l	3	10	15	75	
Molybdeen (Mo)	ug/l	1,4	1,4	5	300	
Nikkel (Ni)	ug/l	2,1	2,1	15	75	
Kwik (Hg)	ug/l	0,035	0,035	0,05	0,3	
Zink (Zn)	ug/l	82	65	65	800	
Aromaten (AS3000)						
Benzeen	ug/l	0,14	0,14	0,2	30	
Tolueen	ug/l	0,14	0,14	7	1000	
Ethylbenzeen	ug/l	0,14	0,14	4	150	
m,p-Xyleen	ug/l	0,14	0,14			
ortho-Xyleen	ug/l	0,07	0,07			
Naftaleen	ug/l	0,014	0,014	0,01	70	
Styreen	ug/l	0,14	0,14	6	300	
Chloorhoudende koolwaterstoffen (AS3000)						
Dichloormethaan	ug/l	0,14	0,14	0,01	1000	
Trichloormethaan (Chloroform)	ug/l	0,14	0,14	6	400	
Tetrachloormethaan (Tetra)	ug/l	0,07	0,07	0,01	10	
1,1-Dichloorethaan	ug/l	0,14	0,14	7	900	
1,2-Dichloorethaan	ug/l	0,14	0,14	7	400	
1,1,1-Trichloorethaan	ug/l	0,07	0,07	0,01	300	
1,1,2-Trichloorethaan	ug/l	0,07	0,07	0,01	130	
Vinylchloride	ug/l	0,14	0,14	0,01	5	
1,1-Dichlooretheen	ug/l	0,07	0,07	0,01	10	
Cis-1,2-Dichlooretheen	ug/l	0,07	0,07			
trans-1,2-Dichlooretheen	ug/l	0,07	0,07			
Trichlooretheen (Tri)	ug/l	0,14	0,14	24	500	
Tetrachlooretheen (Per)	ug/l	0,07	0,07	0,01	40	
1,1-Dichloorpropaan	ug/l	0,14	0,14			
1,2-Dichloorpropaan	ug/l	0,14	0,14			
1,3-Dichloorpropaan	ug/l	0,14	0,14			
Broomhoudende koolwaterstoffen						
Tribroommethaan (bromoform)	ug/l	0,14	0,14		630	
Minerale olie (AS3000)						
Koolwaterstoffractie C10-C40	ug/l	35	35	50	600	
Koolwaterstoffractie C10-C12	ug/l	7	7			
Koolwaterstoffractie C12-C16	ug/l	7	7			
Koolwaterstoffractie C16-C20	ug/l	3,5	3,5			
Koolwaterstoffractie C20-C24	ug/l	3,5	3,5			
Koolwaterstoffractie C24-C28	ug/l	3,5	3,5			
Koolwaterstoffractie C28-C32	ug/l	3,5	3,5			
Koolwaterstoffractie C32-C36	ug/l	3,5	3,5			
Koolwaterstoffractie C36-C40	ug/l	3,5	3,5			
Overig onderzoek						
som xyleen-isomeren	ug/l	0,21	0,21	0,2	70	
som dichlooretheen-isomeren	ug/l	0,14	0,14	0,01	20	
som 3 dichloorpropanen (som 1,1- en 1,2- en 1,3-)	ug/l	0,42	0,42	0,8	80	
som 16 aromatische oplosmiddelen (Bbk, 1-1-2008)	ug/l	0,77[5]	0,77[5]			150

Resultaat voor dit monster	>SW	>SW

Toetsoordeel: overschrijding streefwaarde

Toetsoordeel: overschrijding interventiewaarde

S) Enkele parameters ontbreken in de som

Disclaimer: resultaten en eenheden uit BOTOVA

Bijlage IV
Resultaten asbestanalyses

AL-West B.V.
Dortmundstraat 16B, 7418 BH Deventer, the Netherlands
Tel. +31(0)570 788110
e-Mail: info@al-west.nl, www.al-west.nl

AGROLAB GROUP
Your labs. Your service.

Kruse Milieu BV
Huyerenseweg 33
7678 SC Geesteren

Datum	19.07.2023
Relatienr	35004426
Opdrachtnr.	1292490

ANALYSERAPPORT

Opdracht **1292490** Bodem / Eluaat

Opdrachtgever	35004426 Kruse Milieu BV
Uw referentie	23045516 Schaapskooiweg 2 - Overdinkel
Opdrachtacceptatie	05.07.23
Monsternemer	Opdrachtgever

Geachte heer, mevrouw,

Hierbij zenden wij u de resultaten van het door u aangevraagde laboratoriumonderzoek.

De analyses zijn, tenzij anders vermeld, uitgevoerd overeenkomstig onze erkenning voor de werkzaamheid "Analyse voor milieuhygiënisch bodemonderzoek" van het Besluit Bodemkwaliteit.

Dit rapport mag alleen in zijn geheel worden gereproduceerd. Eventuele bijlagen zijn onderdeel van het rapport.

Let op: alleen de algemene voorwaarden van AL-West gedeponeerd bij de KvK te Deventer, zijn van toepassing.

Indien u nog vragen heeft of aanvullende informatie wenst, verzoeken wij u om contact op te nemen met Klantenservice.

Wij vertrouwen erop u met de toegezonden informatie van dienst te zijn.

Met vriendelijke groet,

AL-West B.V. Dhr. Rudie Leuverink, Tel. +31/570788112
Klantenservice

Parameters uitgevoerd door AL-West BV zijn geaccrediteerd volgens EN ISO/IEC 17025:2017. Alleen niet-geaccrediteerde en/of uitbestede parameters zijn gemarkeerd met het symbool " *) ".

Kamer van Koophandel
Nr. 08110898
VAT/BTW-ID-Nr.:
NL 811132559 B01

Directeur
ppa. Marc van Gelder
Dr. Paul Wimmer

kwaliteitswaarborg bodembeheer SIKB
TESTING RvA L 005

AL-West B.V.
Dortmundstraat 16B, 7418 BH Deventer, the Netherlands
Tel. +31(0)570 788110
e-Mail: info@al-west.nl, www.al-west.nl

AGROLAB GROUP
Your labs. Your service.

Opdracht **1292490** Bodem / Eluaat

Monsternr.	*Monstername*	*Monster beschrijving*
272183	04.07.2023	MM FF - 01, FF-01 : 0-0
272184	04.07.2023	MM FF - 02, FF-02: 0-0

		Eenheid	272183 MM FF - 01, FF-01 : 0-0	272184 MM FF - 02, FF-02: 0-0
Asbestbepaling in grond/puin				
	Zie bijlage voor toelichting asbestanalyse		**++**	**++**
S	Som gewogen asbest	mg/kg Ds	**<2**	**<2**
Aanvullende asbestgegevens				
	Monstermassa droog	g	**12408**	**12586**
	Droge stof	%	**93,5**	**94,4**
	Gemeten Serpentijn	mg/kg	**0,3**	**<0,2**
	Gemeten Serpentijn ondergrens	mg/kg	**0,20**	**<0,20**
	Gemeten Serpentijn bovengrens	mg/kg	**0,30**	**<0,20**
	Gemeten Amfibool	mg/kg	**<0,20**	**<0,20**
	Gemeten Amfibool ondergrens	mg/kg	**<0,20**	**<0,20**
	Gemeten Amfibool bovengrens	mg/kg	**<0,20**	**<0,20**
	Totaal asbest hechtgebonden	mg/kg	**<2,0**	**<2,0**
	Totaal asbest niet hechtgebonden	mg/kg	**<2,0**	**<2,0**

S) Erkend volgens AS SIKB 3000

Verklaring:"<" of n.a. betekent dat het gehalte van de parameter is dan de rapportagegrens.
de parameterspecifieke analytische meetonzekerheden en informatie over de berekeningsmethode zijn op verzoek verkrijgbaar, indien de gerapporteerde resultaten boven de parameterspecifieke rapportagegrens liggen. De minimale prestatiecriteria van de toegepaste methoden met betrekking tot de meetonzekerheid zijn in het algemeen gebaseerd op Richtlijn 2009/90/EG van de Europese Commissie.

Begin van de analyses: 05.07.2023
Einde van de analyses: 19.07.2023

De resultaten hebben uitsluitend betrekking op de geanalyseerde monsters. Alle gegevens met betrekking tot de bemonstering (monsterbeschrijving, bemonstering en bemonsteringspunt...) zijn verstrekt door de opdrachtgever of monsternemer. .

AL-West B.V. Dhr. Rudie Leuverink, Tel. +31/570788112
Klantenservice

Parameters uitgevoerd door AL-West BV zijn geaccrediteerd volgens EN ISO/IEC 17025:2017. Alleen niet-geaccrediteerde en/of uitbestede parameters zijn gemarkeerd met het symbool " *) ".

Kamer van Koophandel Nr. 08110898
VAT/BTW-ID-Nr.: NL 811132559 B01
Directeur
ppa. Marc van Gelder
Dr. Paul Wimmer

kwaliteitswaarborg bodembeheer SIKB

TESTING RvA L 005

AL-West B.V.
Dortmundstraat 16B, 7418 BH Deventer, the Netherlands
Tel. +31(0)570 788110
e-Mail: info@al-west.nl, www.al-west.nl

AGROLAB GROUP
Your labs. Your service.

Opdracht **1292490** Bodem / Eluaat

Toegepaste methoden

AS3000 asbest in bodem en materialen : Som gewogen asbest

Conform NEN5898, AS3000, AP04-SG-XVIII, AP04-SB-VI : Monstermassa droog Droge stof Gemeten Serpentijn Gemeten Serpentijn ondergrens Gemeten Serpentijn bovengrens Gemeten Amfibool Gemeten Amfibool ondergrens Gemeten Amfibool bovengrens Totaal asbest hechtgebonden Totaal asbest niet hechtgebonden

<Geen informatie> : Zie bijlage voor toelichting asbestanalyse

Parameters uitgevoerd door AL-West BV zijn geaccrediteerd volgens EN ISO/IEC 17025:2017. Alleen niet-geaccrediteerde en/of uitbestede parameters zijn gemarkeerd met het symbool " *) ".

Kamer van Koophandel
Nr. 08110898
VAT/BTW-ID-Nr.:
NL 811132559 B01

Directeur
ppa. Marc van Gelder
Dr. Paul Wimmer

kwaliteitswaarborg bodembeheer SIKB

TESTING
RvA L 005

AL-West B.V.

Dortmundstraat 16B, 7418 BH Deventer, the Netherlands
Tel. +31(0)570 788110
e-Mail: info@al-west.nl, www.al-west.nl

Bijlage analyseresultaten asbest

Analist:	fha

Monster Nr.	Monster omschrijving	Drogestof gehalte (%)	Nat gewicht (g)	Droog gewicht (g)
272183	MM FF - 01, FF-01 : 0-0	93,5	13274	12408

Zeeffractie	Zeeffractie (m/m%)	Massa fractie (g)	Onderzoc ht (%)	chrysotiel (mg/kg ds tot.)	amosiet (mg/kg ds tot.)	crocidoliet (mg/kg ds tot.)	Aantal hecht geb.	Aantal niet hechtgeb.	Asbest (mg/kg ds tot.)	95%-betrouwbaarheids-interval (mg/kg ds)	
										ondergrens	bovengrens
>20 mm	0	0	100				0	0			
8 - 20 mm	0,61	75,7	100				0	0			
4 - 8 mm	0,26	32,7	100	0,3			0	1	0,3	0,2	0,3
2 - 4 mm	0,33	40,4	54				0	0			
1 - 2 mm	0,78	97	21				0	0			
0.5 mm - 1 mm	2,9	363,9	6				0	0			
< 0.5 mm	94	11671,92	0,1				nvt	nvt		nvt	nvt
Totalen	99	12281,62		0,3			0	1	0,3	0,2	0,3
							Na afronding volgens norm (mg/kg) :		<2	<2	<2

Asbesthoudende materialen	Hechtgebonden
board	nee
nvt	nvt
nvt	nvt

Gerapporteerde asbestgehaltes zijn afgeronde waardes,
in de totaalgehaltes kunnen geringe afwijkingen voorkomen.
Conclusie:

	Gemeten Gehalte (mg/kg ds)	95%-betrouwbaarheids-interval (mg/kg ds)	
		ondergrens	bovengrens
De bepalings grens is	-	-	2
Hoeveelheid hechtgebonden asbesthoudend materiaal	<2	<2	<2
Hoeveelheid niet hechtgebonden asbesthoudend materiaal	0,3	0,2	0,3
Serpentijn asbest	0,3	0,2	0,3
Amfibool asbest	<0.2	<0.2	<0.2
Totaal asbest	<2	<2	<2
Gewogen totaal asbest (serpentijn + 10 x amfibool)	**<2**	**<2**	**<2**

In het, met de optische lichtmicroscoop, onderzochte deel van de fractie <500 µm zijn geen asbestverdachte vezels gevonden.

Kamer van Koophandel Nr. 08110898
VAT/BTW-ID-Nr.: NL 811132559 B01

Directeur
ppa. Marc van Gelder
Dr. Paul Wimmer

DOC-13-21243633-NL-P1

AL-West B.V.

Dortmundstraat 16B, 7418 BH Deventer, the Netherlands
Tel. +31(0)570 788110
e-Mail: info@al-west.nl, www.al-west.nl

Bijlage analyseresultaten asbest

Analist:	khw

Monster Nr.	Monster omschrijving	Drogestof gehalte (%)	Nat gewicht (g)	Droog gewicht (g)
272184	MM FF - 02, FF-02: 0-0	94,4	13339	12586

Zeeffractie	Zeeffractie (m/m%)	Massa fractie (g)	Onderzocht (%)	chrysotiel (mg/kg ds tot.)	amosiet (mg/kg ds tot.)	crocidoliet (mg/kg ds tot.)	Aantal hecht geb.	Aantal niet hechtgeb.	Asbest (mg/kg ds tot.)	95%-betrouwbaarheids-interval (mg/kg ds)	
										ondergrens	bovengrens
>20 mm	0	0	100				0	0			
8 - 20 mm	0,29	36	100				0	0			
4 - 8 mm	0,3	37,6	100				0	0			
2 - 4 mm	0,42	52,5	53				0	0			
1 - 2 mm	0,9	113,3	22				0	0			
0.5 mm - 1 mm	4,3	537,9	5				0	0			
< 0.5 mm	93	11683,07	0,1				nvt	nvt		nvt	nvt
Totalen	99	12460,37					0	0			
						Na afronding volgens norm (mg/kg) :			<2	<2	<2

Asbesthoudende materialen	Hechtgebonden
nvt	nvt
nvt	nvt
nvt	nvt

Gerapporteerde asbestgehaltes zijn afgeronde waardes,
in de totaalgehaltes kunnen geringe afwijkingen voorkomen.
Conclusie:

	Gemeten Gehalte (mg/kg ds)	95%-betrouwbaarheids-interval (mg/kg ds)	
		ondergrens	bovengrens
De bepalings grens is	-	-	2
Hoeveelheid hechtgebonden asbesthoudend materiaal	<2	<2	<2
Hoeveelheid niet hechtgebonden asbesthoudend materiaal	<2	<2	<2
Serpentijn asbest	<0.2	<0.2	<0.2
Amfibool asbest	<0.2	<0.2	<0.2
Totaal asbest	<2	<2	<2
Gewogen totaal asbest (serpentijn + 10 x amfibool)	**<2**	**<2**	**<2**

De fractie <500µm is niet onderzocht

Kamer van Koophandel Nr. 08110898
VAT/BTW-ID-Nr.: NL 811132559 B01

Directeur
ppa. Marc van Gelder
Dr. Paul Wimmer

DOC-13-21243632-NL-P1

Bijlage V
Informatie gemeente Losser

Zaaknummer: 20Z02856
Documentnummer: 20.0032315

Informatie omtrent bestemming en gebruik van objecten in de gemeente Losser

Adres: Schaapskooiweg 2
Postcode/woonplaats: 7586 RJ Overdinkel
Kadastraal bekend: sectie **Q,** nummer **1274 en 1245**

Milieu:

1. Is er bij de gemeente negatieve informatie bekend over de bodemkwaliteit?
   Neen

2. Zijn er voormalige bedrijfsactiviteiten op het perceel?
   Ja, het betreft een agrarisch bedrijf.

3. Zijn er eerder bodemonderzoeken geweest op de locatie of in de directe omgeving?
   Ja, verkennend bodemonderzoek d.d. 23-5-2001, uitgevoerd door Nibag. Het rapport is aan u gemaild.

4. Zijn of waren er ondergrondse of bovengrondse tanks aanwezig?
   Ja, bovengrondse dubbelwandig tank van 1.000 liter dieselolie.

5. Is er een milieuvergunning aanwezig?
   Ja, het bedrijf valt onder de meldingplicht van de Wet milieubeheer. De laatste melding is aan u gemaild.

6. Zijn er bij de gemeente nog eventuele andere bijzonderheden over het perceel bekend?
   Neen

7. Is er negatieve informatie bekend over de directe omgeving?
   Neen

Bijlage VI
Verklaring van enkele gebruikte termen en afkortingen

Termen
De gehalten van de chemische componenten in de bodem en in het grondwater worden getoetst aan de zogenaamde achtergrond- of streef- en interventiewaarden uit de Circulaire Bodemsanering 2013. Deze waarden worden gecorrigeerd voor de gehalten lutum en organische stof (humus) voor de betreffende bodem. Deze gehalten worden in het laboratorium bepaald.

Achtergrondwaarden: De gehalten zoals die op dit moment voorkomen in de bodem van natuur- en landbouwgronden waarvoor geldt dat er geen sprake is van belasting door lokale verontreinigingsbronnen.

Streefwaarden: Waarden, die het niveau aangeven, waarbij sprake is van een duurzame bodemkwaliteit. Gebruikt symbool: S. De streefwaarde wordt alleen voor grondwater gebruikt.

Interventiewaarden: Waarden, die aangeven wanneer de functionele eigenschappen van de bodem voor mens, dier en plant, ernstig zijn of dreigen te worden verminderd. Gebruikt symbool: I.

Tussenwaarde: Gelijk aan het gemiddelde van de achtergrond- of streefwaarde en de interventiewaarde, dus (A+I)/2 (grond) of (S+I)/2 (grondwater). Wanneer bij een verkennend onderzoek een component met concentratie boven deze waarde wordt gevonden is in principe een nader onderzoek nodig. Gebruikt symbool: T.

Overige termen, die in dit rapport worden gebruikt, zijn als volgt te definiëren:

Niet verontreinigd: Gehalte van elke component overschrijdt de achtergrond- of streefwaarde niet.

Zeer licht verontreinigd: Gehalte van een component ligt boven de achtergrond- of streefwaarde, maar overschrijdt het dubbele van de achtergrond- of streefwaarde niet.

Licht verontreinigd: Gehalte van een component is hoger dan het dubbele van de Achtergrond- of streefwaarde, maar overschrijdt de tussenwaarde niet.

Matig verontreinigd: Gehalte van een component is hoger dan de tussenwaarde, maar overschrijdt de interventiewaarde niet.

Sterk verontreinigd: Gehalte van een component is hoger dan de interventiewaarde, maar overschrijdt het tienvoud van de interventiewaarde niet.

Zeer sterk verontreinigd: Gehalte van een component is hoger dan het tienvoud van de interventiewaarde.

NEN5740: Nederlandse norm "Bodem. Onderzoeksstrategie bij verkennend bodemonderzoek." Een verkennend onderzoek heeft tot doel met relatief beperkt onderzoek vast te stellen of er sprake is van een bodemverontreiniging op de onderzoekslocatie.

Verdachte locatie: Locatie, waarvan op basis van vooronderzoek of historische informatie wordt verwacht dat er verontreiniging aanwezig is.

Nulsituatie: Huidige chemische kwaliteit van grond en grondwater ten aanzien van bodemverontreinigende stoffen.

Nader onderzoek: Bodemonderzoek, waarin de ernst en de omvang van een eerder aangetoonde verontreiniging wordt vastgesteld.

Afkortingen

AMvB	Algemene Maatregel van Bestuur
BG	Bovengrond
BOOT	Besluit Opslaan in Ondergrondse Tanks
BSB	Stichting Bodemsanering Bedrijfsterreinen
BSB	Bouwstoffenbesluit
BTEX	Benzeen, Tolueen, Ethylbenzeen, Xylenen
BTEXN	Afkorting voor vluchtige aromaten (BTEX) en Naftaleen
BZV	Biologisch zuurstofverbruik
CZV	Chemisch zuurstofverbruik
EC	Elektrisch geleidingsvermogen
EOCl	Extraheerbare organochloorverbindingen
EOX	Extraheerbare organohalogeenverbindingen
GHG	Gemiddeld hoogste grondwaterstand
GLG	Gemiddeld laagste grondwaterstand
GWS	Actuele grondwaterstand
HBO	Huisbrandolie
HCB	Hexachloorbenzeen
HCH	Hexachloorhexaan
ILT	Inspectie Leefomgeving en Transport
Ministerie van I en W	Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat
MM FF	Mengmonster fijne fractie
MVR	Ministeriële Vrijstellingsregeling
NEN	Nederlandse norm
NNI	Nederlands Normalisatie Instituut
NPR	Nederlandse praktijkrichtlijn
NTA	Nederlandse technische afspraak
NVN	Nederlandse voornorm
OCB	Chloorpesticiden
OG	Ondergrond
OW-test	Olie/water-test
PAK	Polycyclische aromatische koolwaterstoffen
PCB	Polychloorbifenylen
PFAS	poly- en perfluor alkyl stoffen
pH	Zuurgraad
SUBAT	Stichting Uitvoering Bodemsanering Amovering Tankstations
VC	Vinylchloride
VNG	Vereniging van Nederlandse Gemeenten
VROM	Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer
VOCl	Vluchtige organochloorverbindingen, zoals per en tri
WBB	Wet Bodembescherming
As	Arseen
Ba	Barium
Cd	Cadmium
Cr	Chroom
Co	Kobalt
Cu	Koper
Fe	IJzer
Hg	Kwik
Mn	Mangaan
Mo	Molybdeen
Na	Natrium
Ni	Nikkel
Pb	Lood
St	Tin
Zn	Zink

Bijlage 5 Verkennend bodemonderzoek bebouwing

RAPPORT VERKENNEND (ASBEST)BODEMONDERZOEK conform NEN 5740 en NEN 5707

Schaapskooiweg 2 - Overdinkel

Opdrachtgever:
Ad Fontem

Locatie:
Schaapskooiweg 2
7586 RJ Overdinkel

Maart 2021

KRUSE GROEP
INFRA | MILIEU | SLOOPWERKEN | VASTGOED

kwaliteitswaarborg bodembeheer SIKB

Kruse Milieu BV

Adres:
Huyerenseweg 33
7678 SC Geesteren
Tel: 0546 - 63 96 63

KvK: 06068751
BTW-nr: NL 8019.25.125.B01

Internet:
info@krusegroep.nl
www.krusegroep.nl

Bankgegevens:
ABN AMRO:
NL34ABNA0501538739

Rapport Verkennend (Asbest)Bodemonderzoek conform NEN 5740 en NEN 5707

Schaapskooiweg 2 - Overdinkel

Opdrachtgever:
Ad Fontem
Stationsstraat 37
7622 LW Borne

Locatie:
Schaapskooiweg 2
7586 RJ OVerdinkel

Projectcode: 20081216

Rapportagedatum: 4 maart 2021

Auteur: Mevr. ing. H. Stevelink

INHOUD

		Pagina
1	Inleiding	1
2	Locatiegegevens	2
2.1	Beschrijving huidige situatie	2
2.2	Vooronderzoek	2
2.3	Bodemsamenstelling en geohydrologie	3
3	Uitvoering bodemonderzoek	4
3.1	Onderzoeksstrategie	4
3.2	Veldwerkzaamheden	5
3.3	Analyses	6
3.4	Toetsing chemische analyses	7
3.5	Toetsing asbestanalyses	8
4	Resultaten	9
4.1	Algemeen	9
4.2	Veldwerkzaamheden	9
4.3	Resultaten en toetsing van de chemische analyses	11
4.4	Bespreking resultaten chemische analyses	12
4.5	Resultaten van de asbestanalyses	12
4.6	Bespreking resultaten asbestanalyses	13
5	Samenvatting, conclusies en aanbevelingen	14
6	Literatuur en bronvermelding	16

Bijlagen

I Regionale ligging locatie
Boorplan verkennend bodemonderzoek NIBAG, mei 2001
Boorplan verkennend (asbest)bodemonderzoek Kruse Milieu BV, maart 2021

II Boorstaten
Legenda boorstaten

III Resultaten chemische analyses
Toetsing chemische analyses

IV Resultaten asbestanalyses en indicatieve concentratieberekening

V Informatie gemeente Losser

VI Verklaring van enkele gebruikte termen en afkortingen

1 Inleiding

Dit rapport beschrijft het verkennend asbestbodemonderzoek, dat in opdracht van Ad Fontem op een terreindeel aan de Schaapskooiweg 2 in Overdinkel door Kruse Milieu BV is uitgevoerd.

De aanleiding van dit onderzoek is de bestemmingsplanwijziging en de geplande verbouwingsplannen. Het bodemonderzoek is noodzakelijk in het kader van de bestemmingsplanwijziging en de aanvraag van de omgevingsvergunning. Hiervoor dient de milieukundige kwaliteit van de bodem bekend te zijn.

Uit de resultaten van dit vooronderzoek is gebleken dat op de locatie enkele verdachte deellocaties aanwezig zijn. Er zijn twee asbestverdachte druppelzones aanwezig. Deze locaties zijn als verdachte deellocaties beschouwd. De bovengrond van de locatie is verdacht voor chemische componenten en de aanwezigheid van asbest. De ondergrond en het grondwater zijn onverdacht voor chemische componenten.

De onderzoeksopzet gaat uit van:
- NEN 5740, "Bodem - Landbodem - Strategie voor het uitvoeren van verkennend bodemonderzoek - Onderzoek naar de milieuhygiënische kwaliteit van bodem en grond", NNI Delft, januari 2009
- de aanvulling NEN 5740/A1, "Bodem - Landbodem - Strategie voor het uitvoeren van verkennend bodemonderzoek - Onderzoek naar de milieuhygiënische kwaliteit van bodem en grond", NNI Delft, februari 2016;
- NEN 5707+C2, "Bodem - Inspectie, monsterneming en analyse van asbest in bodem en partijen grond", NNI Delft, december 2017.

De doelstelling van het onderzoek op een onverdachte locatie is aan te tonen dat op de locatie redelijkerwijs gesproken geen verontreinigende stoffen aanwezig zijn in de grond of het freatisch grondwater.

De doelstelling van het onderzoek op een verdachte locatie is vast te stellen of de vooronderstelde verontreinigingskern ook daadwerkelijk op de vermoede plaatsen aanwezig is en in hoeverre de verontreinigende stoffen in de grond en het freatisch grondwater respectievelijk de achtergrondwaarden en de streefwaarden overschrijden.

De doelstelling van het onderzoek op de asbestverdachte deellocaties is vast te stellen of de vooronderstelde verontreinigingskernen ook daadwerkelijk op de vermoede plaats aanwezig zijn en in hoeverre de verontreinigde stoffen in de grond de normwaarden overschrijden.

Het veldwerk is uitgevoerd in februari 2021 conform BRL SIKB 2000 en de protocollen 2001, 2002 en 2018, waarvoor Kruse Milieu BV is gecertificeerd. Hierbij wordt verklaard dat Kruse Milieu BV financieel en juridisch onafhankelijk is van de opdrachtgever.

In dit rapport worden de resultaten besproken van het veld- en het laboratoriumonderzoek. De gemeten gehalten in de grond worden vergeleken met de achtergrondwaarden (AW 2000) en de interventiewaarden om vast te stellen of er al dan niet verontreinigingen aanwezig zijn. De in het grondwater gemeten gehalten worden vergeleken met de streef- en interventiewaarden.

Tevens worden de resultaten met betrekking tot asbest vergeleken met de wetgeving inzake asbest in bodem en puin, welke door de ministeries van SZW en I&M is vastgesteld. In het beleid is voor asbest een restconcentratienorm en een interventiewaarde opgenomen.

2 Locatiegegevens

2.1 Beschrijving huidige situatie

Algemeen
De onderzoekslocatie is gelegen aan de Schaapskooiweg 2, op circa 300 meter ten noorden van de bebouwde kom van Overdinkel. Het te onderzoeken deel van het terrein heeft de RD-coördinaten x = 267.585 en y = 474.493 en is kadastraal bekend als gemeente Losser, sectie Q, nummers 1245 (ged.) en 1274 (ged.). De Schaapskooiweg bevindt zich ten noorden van de onderzoekslocatie.

Bebouwing en verharding
Op het terrein is een voormalig agrarisch bedrijf aanwezig nu camperplaats Skop'nboer. Op de onderzoekslocatie staat een te verbouwen kapschuur en een te verbouwen stal met (mest)-kelders, een opslagruimte en een werkplaats. De stal is voorzien van een betonvloer en in de kapschuur is een klinkerverharding aanwezig. Rondom de gebouwen bestaat de verharding uit asfalt en klinkers. Het terrein ten oosten en ten westen van de stal is onverhard en begroeid met gras.

Onderzoekslocatie
In het kader van de bestemmingsplanwijziging en de aanvraag van de omgevingsvergunning ten behoeve van de geplande verbouwing van de stal en de kapschuur, dient onderzoek te worden uitgevoerd naar de bodemkwaliteit. De onderzoekslocatie is grotendeels bebouwd en verhard met asfalt, klinkers en beton. De onderzoekslocatie omvat circa 900 m².

In bijlage I is de regionale ligging van de locatie weergegeven en zijn de volgende boorplannen opgenomen:
- Boorplan verkennend bodemonderzoek NIBAG, mei 2001;
- Boorplan verkennend (asbest)bodemonderzoek Kruse Milieu BV, maart 2021.

2.2 Vooronderzoek

Het vroegere gebruik van het terrein is van belang, omdat bronnen van verontreiniging aanwezig geweest kunnen zijn. Er is navraag gedaan bij de opdrachtgever, de eigenaar en de gemeente Losser. De volgende informatie is verzameld:

- De onderzoekslocatie heeft al jaren de huidige (agrarische) bestemming. De kapschuur dateert van circa 2010 en de stal van 1980. Voordien was het terrein in gebruik voor landbouwkundige doeleinden.
- Op het terrein is nu Camperplaats Skop'nboer gevestigd. De stal wordt verbouwd tot dagverblijf/rustpunt (recreatieve functie) en de kapschuur tot 6 boerderijappartementen. Het (bedrijfsmatige) gebruik van de agrarische bedrijfsruimten worden gewijzigd tot verblijfs-recreatieve doeleinden voor het verblijven van mensen.
- Voor het agrarische bedrijf is een melding voor een uitbreiding of wijziging van de inrichting in het kader van het Besluit melkrundveehouderij milieubeheer met datum 29 mei 2006 gedaan.
- Direct ten zuiden van de onderzoekslocatie heeft een bovengrondse dubbelwandige dieselolietank van 1000 liter in een lekbak gestaan. In de werkplaats heeft een kleinschalige opslag van olie in een lekbak plaats gevonden op een betonvloer. Voor zover bekend is er verder op de onderzoekslocatie nooit sprake geweest van opslag in tanks van chemicaliën of brandstoffen, zoals huisbrandolie of diesel.
- De onderzoekslocatie is door de ouderdom van het erf en de voormalige (bedrijfs)activiteiten verdacht voor asbest en chemische componenten (zware metalen en PAK).
- Voor zover bekend is het te onderzoeken terreindeel in het verleden niet opgehoogd en hebben er geen dempingen van lager gelegen delen of sloten plaatsgevonden.

- Op beide gebouwen en de schuur direct ten zuiden van de onderzoekslocatie zijn asbesthoudende golfplaten aanwezig. Het asbestdak van de stal is onlangs gesaneerd en vervangen.
  Er is sprake van een druppelzone wanneer hemelwater via asbestverdachte dakplaten afwatert op onverhard terrein. De asbestverdachte druppelzones (deelllocaties A en B) zijn weergegeven op het boorplan (zie bijlage I). De overige daken wateren af of op verhard terrein of zijn voorzien van dakgoten.
  Verder bevindt zich voor zover bekend geen asbesthoudende beschoeiingen of sloopafval direct naast of op de onderzoekslocatie. Tevens is de locatie niet gelegen aan een asbestweg.
- Er is eerder een bodemonderzoek uitgevoerd op het terrein. Deze wordt hieronder nader toegelicht.

  NIBAG, verkennend bodemonderzoek Schaapskooiweg 2 te Overdinkel, d.d. 23 mei 2001 met projectnummer 11.11.3099
  De aanleiding van het bodemonderzoek was de geplande nieuwbouw van een woning op het terrein op circa 45 meter ten zuiden van de huidige onderzoekslocatie.
  Uit de resultaten van het onderzoek bleek het volgende:
  In de bovengrond is een licht verhoogd gehalte aan EOX aangetoond.
  In de ondergrond zijn geen verontreinigingen aangetoond.
  In het grondwater zijn licht verhoogde gehalten aan chroom, koper en zink aangetoond.

2.3 Bodemsamenstelling en geohydrologie

Op basis van literatuurstudie is de onderstaande regionale geohydrologische situatie afgeleid:

- Het maaiveld bevindt zich ongeveer 35 meter boven NAP.
- De toplaag van 0.5 meter bestaat uit holocene afzettingen van een complexe eenheid met zandig klei en matig tot fijn zand.
- Het eerste watervoerende pakket is circa 12 meter dik en bestaat uit matig fijn tot grof zand van de formaties Boxtel en Drente. Het doorlatend vermogen is circa 50 - 250 m^2 per dag.
- De eerste scheidende laag bestaat uit klei van de Formatie van Drente, laagpakket van Gieten.
- De grondwaterspiegel bevindt zich ongeveer 1.0 meter onder het maaiveld.
- Op circa 60 meter stroomt ten westen van de onderzoekslocatie stroomt de Ruhenbergerbeek
- Op circa 2.5 kilometer ten noordwesten van de onderzoekslocatie ligt het grondwater-Beschermingsgebied Enschede - Losser.
- De invloed van de beek en het grondwaterbeschermingsgebied op de grondwaterstand en -richting is bij ons bureau onbekend.

3 Uitvoering bodemonderzoek

3.1 Onderzoeksstrategie

De onderzoeksopzet gaat uit van
- NEN 5740, "Bodem - Landbodem - Strategie voor het uitvoeren van verkennend bodemonderzoek - Onderzoek naar de milieuhygiënische kwaliteit van bodem en grond" NNI Delft, januari 2009;
- de aanvulling NEN 5740/A1, "Bodem - Landbodem - Strategie voor het uitvoeren van verkennend bodemonderzoek - Onderzoek naar de milieuhygiënische kwaliteit van bodem en grond", NNI Delft, februari 2016;
- NEN 5707+C2, "Bodem - Inspectie, monsterneming en analyse van asbest in bodem en partijen grond", NNI Delft, december 2017.

In de normen NEN 5740 en NEN 5707 zijn voor onverdachte en verdachte locaties richtlijnen gegeven voor een systematisch veldonderzoek, de bemonsteringsstrategie en de uit te voeren analyses. De gekozen onderzoeksstrategie is voldoende intensief voor het verkrijgen van inzicht in de bodemkwaliteit ten behoeve van de omgevingsvergunning, bestemmingsplan-wijziging of eigendomsoverdracht.

Onderzoekslocatie
De hypothese "verdachte locatie" uit de norm NEN 5740 (VED-HE) wordt voor de bovengrond en de hypothese "onverdachte locatie" uit norm NEN 5740 (niet-lijnvormige locatie, ONV-NL) voor de ondergrond en het grondwater, en asbestverdacht uit norm NEN 5707 (verdacht, heterogeen verdeeld, VED-HE) worden voor de onderzoekslocatie gebruikt. Alle strategieën worden gecombineerd. De boringen tot 0.5 meter diepte worden vervangen door inspectie-gaten. Ter plekke van de betonverharding worden, in afwijking van de richtlijnen, betonboringen van 120 mm verricht. Er wordt mogelijk een geringe negatieve invloed op de analyseresultaten verwacht als gevolg van deze afwijking op de richtlijnen. Tijdens het veldwerk kan de bodem onder het beton minder goed beoordeeld worden, waardoor de resultaten van het asbestonder-zoek onder het beton als indicatief dienen te worden beschouwd. Tijdens het veldwerk zal visueel worden gelet op de aanwezigheid van asbestverdacht materiaal op en in de bodem.

Eén boring wordt verricht ter plekke van de (kleinschalige) werkplaats.

Deellocaties A en B - (voormalige) druppelzones:
De voormalige druppelzones worden beschouwd als verdacht ten aanzien van de aanwezigheid van asbest. De hypothese "verdachte locatie" uit NEN 5707 wordt voor de druppelzones gebruikt. De onderzoeksstrategie is gebaseerd op de norm NEN 5707, paragraaf 6.4.5: verdachte locatie met diffuse bodembelasting, heterogeen verdeeld (VED-HE). Er worden 4 inspectiegaten per druppelzone gegraven met een lengte en breedte van minimaal 0.3 x 0.3 meter. Het aantal gaten voldoet daarmee aan de strategie voor nader asbestonderzoek uit norm NEN 5707 (bepalen gemiddelde gehalte per ruimtelijke eenheid). De resultaten worden derhalve getoetst aan de interventiewaarde.

Bij percentages bodemvreemd materiaal van meer dan 50% is er geen sprake van bodem. Eventuele funderingslagen (asfalt- en puingranulaat) vallen buiten de scope van dit onderzoek. Het opgeboorde materiaal wordt wel beoordeeld op de aanwezigheid van asbestverdachte materialen. In geval er sprake is van meer dan 50% bodemvreemd materiaal/puin is norm NEN 5897+C2 van toepassing, "Inspectie en monsterneming van asbest in bouw- en sloopafval en recyclinggranulaat" NNI Delft, december 2017.

Bij het verkennend bodemonderzoek worden de volgende uitgangspunten in acht genomen:
- in door mensen bewoonde gebieden kunnen door jarenlang gebruik van de grond verhoogde gehalten aan PAK en/of zware metalen voorkomen. Deze worden over het algemeen aangeduid als *lokale achtergrondwaarden.* Deze gehalten zijn vaak gerelateerd aan het voorkomen van puin- en/of kooldeeltjes in de bodem
- in humeuze of veenhoudende bodems worden regelmatig verhoogde gehalten minerale olie waargenomen. Deze gehalten worden veroorzaakt door humuszuren en overig organisch materiaal, dat van nature aanwezig is en door een florisilbehandeling niet geheel wordt verwijderd. Tijdens chemische analyses worden deze verbindingen gedetecteerd als de zware fractie van minerale olie (C27 tot C40). Bij veenbodems betreft het gehalten van 50 tot 100 mg/kg droge stof; bij humeuze bodemlagen gaat het om bijdrages van 10 tot 50 mg/kg droge stof. Deze gehalten kunnen worden beschouwd als *natuurlijke achtergrondwaarden*
- in het grondwater kunnen van nature verhoogde gehalten aan zware metalen en fenolen voorkomen. Deze worden doorgaans aangeduid als *natuurlijke achtergrondwaarden.* Een voorbeeld wordt gevormd door (sterk) verhoogde arseengehalten in gebieden, die zeer ijzerrijk zijn. Door kwel kunnen bij hoge grondwaterstanden eveneens verhoogde gehalten aan arseen in de grond ontstaan. Ook deze gehalten kunnen worden beschouwd als *natuurlijke achtergrondwaarden.*

3.2 Veldwerkzaamheden

Bij de boringen en monsternemingen is gewerkt volgens de geldende NEN- en NPR-voorschriften, alsmede conform BRL SIKB 2000 en de protocollen 2001, 2002 en 2018, waarvoor Kruse Milieu BV is gecertificeerd.

Onderzoekslocatie
Op een terreindeel met een oppervlakte van circa 900 m² worden in totaal 7 inspectiegaten verricht met een lengte en een breedte van minimaal 0.3 meter (er wordt doorgeboord tot op de ondergrond (ongeroerde bodem) met een maximum diepte van 2.0 meter minus maaiveld). Ter plekke van het beton worden de gaten vervangen door boringen van 120 mm doorsnede. Het opgegraven materiaal wordt uitgezeefd over 20 mm en visueel geïnspecteerd op de aanwezigheid van asbest. De gaten worden handmatig met een schop gegraven. De inspectiegaten worden over het te onderzoeken terreindeel verdeeld. Twee inspectiegaten worden met behulp van een Edelmanboor doorgezet in de ondergrond tot maximaal 2.0 m-mv of de grondwaterspiegel. Voor het meten van het grondwaterpeil en het nemen van grondwatermonsters op de locatie wordt één diepe boring overeenkomstig NEN 5766 afgewerkt tot peilbuis (PB 1).

Deellocaties A en B: (voormalige) druppelzones
In elke voormalige druppelzone worden ten behoeve van het asbestonderzoek, 4 gaten verricht in de toplaag van de druppelzone, met een lengte en breedte van minimaal 0.3 meter. Het aantal inspectiegaten komt overeen met een nader asbestonderzoek. Het asbestgehalte wordt getoetst aan de interventiewaarde. De toplaag van 0 tot 0.1 m-mv wordt bemonsterd en geanalyseerd. De gaten worden gecodeerd als A1, A2, A3, A4, B1, B2, B3 en B4.

Van ieder monsterpunt wordt de samenstelling van de bodem beschreven volgens NEN 5104. Het opgeboorde materiaal wordt tevens beoordeeld door zintuiglijke waarneming op verontreinigingskenmerken zoals afwijkende geur en/of kleur.

3.3 Analyses

De chemische analyses worden uitgevoerd door Eurofins Analytico BV te Barneveld, een door de Raad voor Accreditatie erkend laboratorium voor analyses conform de AS3000-protocollen. De asbestmonsters worden onderzocht door Eurofins Omegam in Amsterdam, een door de Raad voor Accreditatie erkend laboratorium voor vezelonderzoek. Voor het uitvoeren van deze analyses worden in een verkennend onderzoek van deze omvang 7 grond(meng)monsters samengesteld (waarvan 3 mengmonsters van de fijne fractie) en er wordt 1 grondwatermonster genomen.

De samenstelling van de mengmonsters vindt plaats op basis van de zintuiglijke waarnemingen, de bodemopbouw en/of posities van de boringen. De samenstelling van de mengmonsters staat vermeld in paragraaf 4.2 in tabel 3.

De monsters worden volgens de voorschriften uit NEN 5740 en NEN 5707 onderzocht. In tabel 1 is weergegeven welke chemische analyses worden uitgevoerd.

Tabel 2: Analysepakket per monster.

Monster	Analysepakket	Codering (meng)monster
Onderzoekslocatie		
Bovengrond (3x) Ondergrond (1x)	Zware metalen (Ba, Cd, Co, Cu, Hg, Mo, Ni, Pb en Zn), minerale olie, PCB, PAK (10), organische stof, lutum en droge stof	BG I, BG II, BG III en OG
Grondwater (1x)	Zware metalen (Ba, Cd, Co, Cu, Hg, Mo, Ni, Pb en Zn), minerale olie, vluchtige aromaten (BTEX), naftaleen, styreen en gechloreerde koolwaterstoffen (oplosmiddelen standaardpakket), zuurgraad (pH), elektrisch geleidingsvermogen (EC) en troebelheidsmeting	PB 1
Bovengrond (1x)	Asbest en droge stof	MM FF - 01 MM FF - 02 MM FF - 03
Deellocaties A en B		
Toplaag (2x)	Asbest en droge stof	A - MM FF B - MM FF

Algemene opmerkingen
- Op de grondmengmonsters wordt standaard een florisilbehandeling uitgevoerd om verstoring van de analyse op minerale olie door natuurlijke humuszuren tegen te gaan.
- De zuurgraad (pH), het elektrisch geleidingsvermogen (EC) en troebelheidsmeting, van het grondwater worden in het veld gemeten. Filtratie van het grondwater voor de metalenanalyse vindt eveneens in het veld plaats.

3.4 Toetsing chemische analyses

De resultaten van de chemische analyses uit het bodemonderzoek worden beoordeeld aan de hand van de gecorrigeerde achtergrond-, streef- en interventiewaarden voor verontreinigingen in de bodem uit de Circulaire bodemsanering per 1 juli 2013 en tabel 1 van bijlage B, Regeling bodemkwaliteit van het ministerie van I&M.

De achtergrondwaarden voor grond zijn vastgelegd in de Regeling bodemkwaliteit (Staatsblad, 22 november 2012). De interventiewaarden voor grond en grondwater zijn vastgelegd in de Circulaire bodemsanering.

De toetsing aan de eisen in de Wet Bodembescherming en de Circulaire Bodemsanering is beoogd om te beoordelen of er sprake is van een ernstig gevaar voor de volksgezondheid en/of het milieu. Hierbij worden de volgende waarden onderscheiden:

achtergrondwaarde (AW) voor grond: het niveau waarbij sprake is van een duurzame kwaliteit van de grond; bij overschrijding wordt gesproken van een lichte verontreiniging;

streefwaarde (S) voor grondwater: het niveau waarbij sprake is van een duurzame kwaliteit van het grondwater; bij overschrijding wordt gesproken van een lichte verontreiniging;

interventiewaarde bodem (I): het niveau waarbij de functionele eigenschappen van de bodem voor mens, plant of dier ernstig verminderd zijn of ernstig bedreigd worden; bij overschrijding wordt gesproken van een sterke verontreiniging.

tussenwaarde (T): Gelijk aan het gemiddelde van de achtergrond- of streefwaarde en de interventiewaarde, dus (A+I)/2 (grond) of (S+I)/2 (grondwater). Wanneer bij een verkennend onderzoek een component met concentratie boven deze waarde wordt gevonden is in principe een nader onderzoek nodig.

Bij de toetsing van de analyseresultaten aan de landelijke achtergrondwaarden en de interventiewaarden worden deze eerst omgerekend naar een gestandaardiseerde meetwaarde (GSSD). Bij de toetsing van de grondresultaten wordt daarbij gebruik gemaakt van de gemeten percentages lutum en organische stof in de grond(meng)monsters.

De analyseresultaten van de grond- en grondwatermonsters zijn volgens BoToVa getoetst aan de achtergrond-, streef- en interventiewaarden. Het toetsingsresultaat is overeenkomstig BoToVa als volgt aangeduid:

- concentratie kleiner of gelijk aan AW of S;
* concentratie groter dan AW of S en kleiner of gelijk aan T;
** concentratie groter dan T en kleiner of gelijk aan I.
*** concentratie groter dan I.

Een locatie wordt als verontreinigd beschouwd als de GSSD groter is dan de achtergrond-waarde of streefwaarde. Voor een aantal stoffen kan de rapportagegrens bepalend zijn voor de achtergrondwaarde of streefwaarde. De locatie wordt niet verontreinigd verklaard als geen van de onderzochte stoffen in de bodem aanwezig is met een concentratie hoger dan de achtergrondwaarde of streefwaarde.

De resultaten van eventuele PFAS-analyses worden getoetst aan de achtergrondwaarden in de landbodem genoemd in het “Tijdelijk Handelingskader voor hergebruik van PFAS-houdende grond en baggerspecie” (geactualiseerde versie 2 juli 2020) van het Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat, alsmede aan de sinds 15 januari 2020 door het RIVM afgeleide INEV’s (Indicatieve Niveaus voor Ernstige Verontreinigingen) voor de stoffen PFOS, PFOA en GenX in grond en grondwater.

3.5 Toetsing asbestanalyses

De resultaten van de asbestanalyses worden getoetst aan de wetgeving inzake asbest in bodem en puin welke door de ministeries van SZW en I&M is vastgesteld. In het beleid is voor asbest een restconcentratienorm en een interventiewaarde opgenomen.

De restconcentratienorm beschrijft de concentratie asbest, waaronder hergebruik nog is toegestaan. De interventiewaarde beschrijft de concentratie asbest in bodem, waarboven in principe gesaneerd dient te worden. Voor asbest is de restconcentratienorm gelijk aan de interventiewaarde en deze waarde bedraagt 100 mg/kg gewogen asbest. De gewogen concentratie asbest is gelijk aan de concentratie serpentijnasbest, vermeerderd met 10 maal de concentratie amfiboolasbest.

Voor puinverhardingen dient de asbestconcentratie te worden getoetst aan de normen uit het Besluit Asbestwegen Wet Milieugevaarlijke Stoffen (WMS). Hierin wordt tevens een restconcentratie van 100 mg/kg gewogen asbest genoemd.

Bij een asbestgehalte groter dan de helft van de interventiewaarde is een nader onderzoek asbest verplicht. De hoogste bepaalde waarde binnen een (deel)locatie is hiervoor bepalend.

Indien overschrijding van de restconcentratienorm plaatsvindt, dan dienen werkzaamheden met de betreffende bodem/puinverharding plaats te vinden onder asbestcondities. Bij asbestconcentraties lager dan de restconcentratienorm zijn geen aanvullende maatregelen noodzakelijk bij be- en verwerking van de grond of puinverharding.

4 Resultaten

4.1 Algemeen

In dit hoofdstuk wordt een beschrijving gegeven van de veldwerkzaamheden en de analyse-resultaten. De uitgevoerde veldwerkzaamheden en waarnemingen, de samenstelling van de mengmonsters en de grondwatergegevens worden beschreven in paragraaf 4.2. De resultaten van de chemische analyses worden weergegeven in paragraaf 4.3 en in paragraaf 4.4 worden de resultaten besproken. De resultaten van de asbestanalyses zijn weergegeven in paragraaf 4.5 en worden in paragraaf 4.6 besproken.

4.2 Veldwerkzaamheden

De veldwerkzaamheden zijn in februari 2021 uitgevoerd door de heren J. Hartman, R. Veltmaat en N. Pepping. De veldwerkers zijn conform BRL SIKB 2000 gecertificeerd en erkend (certificaatnummer K44441/08).

Onderzoekslocatie
Er is op 2 februari 2021, ten behoeve van het plaatsen van de peilbuis, een boring verricht met behulp van een Edelmanboor. Boring 1 is vervolgens met een zuigerboor doorgezet in de diepere ondergrond, waarna deze is afgewerkt tot peilbuis (peilbuis 1). Er zijn geen grond-monsters genomen uit boring 1 in verband met de conserveringstermijn van enkele te onderzoeken parameters. Boring 1 is op een later tijdstip opnieuw geplaatst voor het nemen van grondmonsters (1A).

Op 18 februari 2021 is naast boring 1 inspectiegat 1A gegraven en zijn er in totaal 7 inspectie-gaten gegraven (handmatig met een schop: inspectiegaten 1A tot en met 7). De gaten 1A en 2 zijn met behulp van een Edelmanboor verdiept tot 1.5 m-mv en 2.0 m-mv. De boringen 2 en 3 zijn betonboringen met een diameter van 120 mm.

Deellocaties A en B - (voormalige) druppelzones:
Op 28 februari 2021 zijn in totaal 8 inspectiegaten in de druppelzones van de deellocatie A en B gegraven.

Opgemerkt dient te worden dat het maaiveld, vanwege de aanwezigheid van tegels, klinkers, beton en gras, niet (goed) geïnspecteerd kon worden. Er is sprake van een indicatieve maai-veldinspectie. Eventuele kleine asbestverdachte fragmenten kunnen hierdoor niet zijn opgemerkt. De weersomstandigheden tijdens de inspectie waren goed (goed zicht, geen neerslag.

De situering van de monsterpunten is weergegeven op de situatieschets van bijlage I.

Tijdens de boorwerkzaamheden is de bodemopbouw beschreven en is de grond zintuiglijk beoordeeld op eventuele aanwezigheid van verontreinigingen. De boorbeschrijvingen zijn weergegeven in bijlage II.

De bodemopbouw ter plaatse van de onderzoekslocatie is globaal matig fijn zand. Ter plekke van boring 1 en 1A is in de ondergrond (1.1-2.0 m-mv) een sliblaag aangetroffen. In de boven- en ondergrond zijn roest- en oerhoudende lagen aangetroffen. In de druppelzones zijn bodem-vreemde materialen waargenomen, deze zijn weergegeven in tabel 2. Door de veldwerkers zijn visueel geen asbestverdachte materialen waargenomen op het maaiveld of in de bodem.

Tabel 2: Weergave bodemvreemde materialen.

Boring	Diepte (m-mv)	Waarneming
Deellocatie A: (voormalige) druppelzone		
A1	0 - 0.1	Sporen baksteen
A2	0 - 0.1	Sporen baksteen
Deellocatie B: (voormalige) druppelzone		
B1	0 - 0.1	Sporen baksteen
B2	0 - 0.1	Zwak baksteenhoudend
B3	0 - 0.1	Sporen baksteen en sporen glas
B4	0 - 0.1	Zwak baksteenhoudend

Op basis van de zintuiglijke waarnemingen, bodemsamenstelling en/of geografische positie van de boringen zijn de mengmonsters samengesteld, zoals in tabel 3 staat omschreven.

Tabel 3: Samenstelling mengmonsters.

(Meng)monster	Boringnummer	Traject (diepte in m - mv)	Analyse
Onderzoekslocatie			
BG I (visueel schoon)	1A 5 6 en 7	0.4 - 0.9 0.08 - 0.58 0.08 - 0.5	Standaard pakket
BG II (visueel schoon)	2 en 3 4	0.1 - 0.6 0 - 0.5	Standaard pakket
BG III (visueel schoon)	1A	0.08 - 0.4	Standaard pakket
OG	1A 2 2	1.0 - 1.5 1.3 - 1.8 1.8 - 2.0	Standaard pakket
MM FF - 01	1A 2, 3 4 5, 6 en 7	0.08 - 0.4 0.1 - 0.6 0 - 0.5 0.08 - 0.5	Asbest
Deellocatie A			
MM FF - A	A1, A2, A3 en A4	0 - 0.10	Asbest
Deellocatie B			
MM FF - B	B1, B2, B3 en B4	0 - 0.10	Asbest

Boring 1 is doorgezet tot circa 2.6 m-mv. Wanneer het grondwater werd bereikt, werd een zuigerboor gebruikt om een PVC-peilbuis te kunnen plaatsen. Een peilbuis bestaat uit een filter met een lengte van 1.0 meter, gekoppeld aan een blinde stijgbuis. Ter hoogte van het filter, met een diameter van 28 x 32 mm, is filtergrind in het boorgat gestort. Rondom het filter is een filterkous aangebracht. Er is bentoniet in het boorgat gestort om directe indringing van hemelwater in het filter tegen te gaan. De rest van het boorgat is opgevuld met het oorspronkelijke bodemmateriaal. Vervolgens is de peilbuis doorgepompt.

Op 18 februari 2021 is de peilbuis bemonsterd. Het voorpompen en bemonsteren heeft conform NEN 5744 plaatsgevonden met een laag debiet (tussen 100 en 500 ml/min). Er is op toegezien dat de grondwaterstand tijdens het voorpompen niet meer dan 50 cm is gedaald en dat er is bemonsterd met hetzelfde (of lager) debiet als waarmee is voorgepompt. De grondwatergegevens staan weergegeven in tabel 4.

Tabel 4: Weergave gegevens grondwater.

Peilbuis	Filterstelling (m-mv)	Grondwaterstand (m-mv)	pH (-)	EC (µS/cm)	Troebelheid (NTU)	Toestroming
1	1.60 - 2.60	0.90	6.8	270	9.0	Goed

De waarden voor de pH, de EC en de troebelheid worden normaal geacht.

4.3 Resultaten en toetsing van de chemische analyses

In algemene zin dient opgemerkt te worden dat indien de analyses van de grondmonsters zijn uitgevoerd op mengmonsters, dit kan betekenen dat de gehaltes hoger kunnen zijn in de individuele monsters.

De analyseresultaten en de toetsingstabellen zijn weergegeven in bijlage III. Bij de toetsing van de analyseresultaten aan de landelijke achtergrondwaarden en de interventiewaarden worden deze eerst omgerekend naar een gestandaardiseerde meetwaarde (GSSD). Bij de toetsing van de grondresultaten wordt daarbij gebruik gemaakt van de gemeten percentages lutum en organische stof in de grond(meng)monsters. De analyseresultaten van de grond- en grondwatermonsters zijn volgens BoToVa getoetst aan de achtergrond-, streef- en interventiewaarden.

In de bovengrond (BG I en BG III) zijn enkele van de onderzochte stoffen in zeer licht verhoogde concentraties aangetoond. Deze zijn weergegeven in tabel 5. In de bovengrond (BG II), de ondergrond (OG) en in het grondwater (PB 1) zijn geen verhoogde gehalten gemeten.

Tabel 5: Verhoogde concentraties (mg/kg droge stof of µg/l).

Monster	Component	Gemeten concentratie	GSSD	Achtergrond-waarde[1] of Streefwaarde	Interventie-waarde
Onderzoekslocatie					
BG I	PCB PAK	0.006 2.1	0.023 * 2.15 *	0.02 1.5	1.0 40
BG III	Minerale olie PAK	60 1.9	300 * 1.878 *	190 1.5	5000 40

[1] AW2000

In de vierde kolom van tabel 5 wordt het toetsingsresultaat overeenkomstig BoToVa als volgt aangeduid:

- concentratie kleiner of gelijk aan AW of S;
* concentratie groter dan AW of S en kleiner of gelijk aan T;
** concentratie groter dan T en kleiner of gelijk aan I;
*** concentratie groter dan I.

4.4 Bespreking resultaten chemische analyses

Zoals in de vorige paragraaf is weergegeven, zijn er enkele verontreinigingen aangetoond. In deze paragraaf worden mogelijke verklaringen gegeven voor de analyseresultaten.

Bovengrond - BG I en BG III - Minerale olie, PCB en PAK
Zoals reeds beschreven in paragraaf 3.1, zijn verontreinigingen in de grond met PAK niet ongebruikelijk op locaties, waar al tientallen jaren sprake is geweest van bebouwing en bewoning. De zeer licht verhoogde gehalten zijn op basis van de beschikbare gegevens niet direct verklaarbaar. Aangezien de tussenwaarden niet worden overschreden, wordt het uitvoeren van nader onderzoek niet noodzakelijk geacht.

4.5 Resultaten van de asbestanalyses

In bijlage IV zijn het analyserapporten en de indicatieve concentratieberekening van het asbestonderzoek opgenomen. In de mengmonsters van de fijne fractie van MM FF - 01, MM FF - A en MM FF - B is asbest aangetoond. De gewogen asbestgehalten zijn in tabel 6 weergegeven.

Op het laboratorium is bij het zeven van het mengmonster van de fijne fractie MM FF - 01 een asbestverdacht fragment aangetroffen in de fractie groter dan 20 mm. De grond is in het veld gezeefd, maar omdat het een klein langwerpig fragment betreft, heeft deze vermoedelijk in het veld de zeef gepasseerd. Het fragment is als materiaalmonster geanalyseerd op asbest en blijkt asbesthoudend te zijn.

Het is niet bekend uit welk inspectiegat het asbestverdachte materiaal afkomstig is, waardoor het niet mogelijk is om voor de inspectiegaten een gewogen asbestgehalte te bepalen. Er is een indicatieve concentratieberekening uitgevoerd voor een inspectiegat met een lengte en breedte van 0.30 meter en een diepte van 0.40 meter. De gewogen asbestconcentratie bedraagt dan ongeveer 35 mg/kg d.s.

Tabel 6: Gewogen asbestconcentratie (mg/kg droge stof).

Inspectiegat	Component	Gewogen asbestconcentratie	Achtergrond-waarde	Interventie-waarde
Gat zonder asbestfragment	Asbest	4.2	50	100
Gat met asbestfragment	Asbest	+/- 35 (indicatief)	50	100
MM FF - A	Asbest	1.6	50	100
MM FF - B	Asbest	0.9	50	100

In de derde kolom van tabel 6 wordt de volgende codering toegepast:
n.a. : Geen asbest aangetoond.
Normaal : Het gehalte is lager dan de toetsingswaarde voor nader asbestonderzoek.
<u>Onderstreept</u> : Overschrijding van de toetsingswaarde voor nader asbestonderzoek.
Vet : Overschrijding van de interventiewaarde.

4.6 Bespreking resultaten asbestanalyses

Zoals in paragraaf 4.5 is weergegeven, is in de mengmonsters van de fijne fractie MM FF - 01, MM FF - A en MM FF - B en het materiaalmonster dat is aangetroffen in MM FF - 01 asbest aangetoond.

Voor de inspectiegaten uit het mengmonster van de fijne fractie MM FF - 01 is het niet mogelijk om een asbestgehalte te berekenen. Op basis van de indicatieve concentratieberekening wordt aangenomen dat de gewogen asbestgehalten lager zijn dan de toetsingswaarden voor een nader asbestonderzoek.

Het aangetroffen asbestfragment in het mengmonster van de fijne fractie MM FF - 01 betreft mogelijk een toevalstreffer en aangenomen wordt dat de bodem niet (sterk) verontreinigd is met asbest.

De gewogen asbestgehalten in de druppelzones MM FF - A en MM FF - B zijn lager dan de interventiewaarde. De toplaag ter plekke van de voormalige druppelzones is niet (sterk) verontreinigd met asbest.

5 Samenvatting, conclusies en aanbevelingen

Algemeen
In opdracht van Ad Fontem is in een verkennend (asbest)bodemonderzoek de bodem onderzocht op een terreindeel ter grootte van circa 900 m² aan de Schaapskooiweg 2 in Overdinkel. De onderzoekslocatie is deels bebouwd met een voormalige kapschuur en een stal. Het terrein is verhard met asfalt, klinkers en beton. De aanleiding van dit onderzoek is de bestemmingsplanwijziging en de geplande verbouwingsplannen.

Uit de resultaten van dit vooronderzoek is gebleken dat op de locatie enkele verdachte deellocaties aanwezig zijn. Er zijn twee asbestverdachte druppelzones aanwezig. Deze locaties zijn als verdachte deellocaties beschouwd. De bovengrond van de locatie is tevens verdacht voor de aanwezigheid van asbest en chemische componenten. De ondergrond en het grondwater zijn onverdacht voor chemische componenten.

Resultaten veldwerk
In totaal is er 1 boring en zijn er 7 inspectiegaten gegraven, waarvan één tot 2.6 meter diepte, welke is afgewerkt tot peilbuis. Gebleken is dat de bodem globaal bestaat uit matig fijn zand. In de boven- en ondergrond zijn roest- en oerhoudende lagen aangetroffen. Ter plekke van de druppelzones zijn bodemvreemde materialen waargenomen (baksteen). Door de veldwerkers zijn visueel geen asbestverdachte materialen waargenomen op het maaiveld of in de bodem. Het freatische grondwater is in peilbuis 1 aangetroffen op 0.9 meter min maaiveld.

Resultaten chemische analyses
Op basis van de resultaten van de chemische analyses kan het volgende worden geconcludeerd:
Onderzoekslocatie
- de bovengrond (BG I) is zeer licht verontreinigd met PCB en PAK;
- de bovengrond (BG II) is niet verontreinigd;
- de bovengrond (BG III) is zeer licht verontreinigd met minerale olie en PAK;
- de ondergrond (OG) is niet verontreinigd;
- het grondwater (PB 1) is niet verontreinigd.

Resultaten asbestanalyses
Op basis van de resultaten van de asbestanalyses kan het volgende worden geconcludeerd:
Onderzoekslocatie en deellocaties A en B
- Het mengmonster van de fijne fractie MM FF - 01 bevat asbest in een gehalte lager dan de toetsingswaarde voor nader asbestonderzoek. Op het laboratorium is in de fractie groter dan 20 mm een asbesthoudend fragment aangetroffen, dat als materiaalmonster is geanalyseerd op asbest. Aangenomen kan worden dat de gewogen asbestgehalten lager zijn dan de toetsingswaarden voor een nader asbestonderzoek.
- Het mengmonster van de fijne fractie MM FF - A bevat asbest; het gehalte is ruim lager dan de interventiewaarde;
- Het mengmonster van de fijne fractie MM FF - B bevat asbest; het gehalte is ruim lager dan de interventiewaarde;

Hypothese
De hypothese “verdachte locatie” met betrekking tot de bovengrond van de onderzoekslocatie kan worden aangenomen, aangezien er enkele overschrijdingen van de achtergrondwaarden zijn aangetoond.

De hypothese “onverdachte locatie” met betrekking tot de ondergrond en het grondwater kan worden aangenomen, aangezien er geen overschrijdingen van de achtergrond- en streefwaarden zijn aangetoond.

De hypothese “verdacht voor de aanwezigheid van asbest” ter plekke van de onderzoekslocatie en de druppelzones A en B kan worden aangenomen, aangezien de bodem asbesthoudend is.

Conclusies en aanbevelingen
In de bovengrond (BG I en BG III) zijn enkele zeer lichte verontreinigingen aangetoond. Voor een beschrijving en mogelijke verklaringen wordt verwezen naar de paragrafen 4.3 en 4.4. In de bovengrond (BG II), de ondergrond (OG) en in het grondwater (PB 1) zijn geen verontreinigingen aangetoond. Aangezien de tussenwaarden niet worden overschreden, is er geen reden om een nader onderzoek uit te voeren.

In de mengmonsters van de fijne fractie MM FF - 01, MM FF - A en MM FF - B en het materiaalmonster dat is aangetroffen in MM FF - 01 is asbest aangetoond.

Voor de inspectiegaten uit het mengmonster van de fijne fractie MM FF - 01 is het niet mogelijk om een asbestgehalte te berekenen. Op basis van de indicatieve concentratieberekening wordt aangenomen dat de gewogen asbestgehalten lager zijn dan de toetsingswaarden voor een nader asbestonderzoek.

Het aangetroffen asbestfragment in het mengmonster van de fijne fractie MM FF - 01 betreft mogelijk een toevalstreffer en aangenomen wordt dat de bodem niet (sterk) verontreinigd is met asbest.

De gewogen asbestgehalten in de druppelzones MM FF - A en MM FF - B zijn lager dan de interventiewaarde. De toplaag ter plekke van de voormalige druppelzones is niet (sterk) verontreinigd met asbest.

Standaard slotopmerkingen
Het volgende dient opgemerkt te worden: gezien het verkennende karakter van dit onderzoek is het, ondanks de zorgvuldigheid waarmee het is uitgevoerd, altijd mogelijk dat eventueel lokaal voorkomende verontreinigingen niet zijn ontdekt. Hoewel voldaan wordt aan de geldende wet- en regelgeving, wordt tijdens een verkennend of nader bodemonderzoek een beperkt aantal boringen, inspectiegaten of inspectiesleuven verricht.

Vermeld dient tevens te worden dat op basis van voorliggend onderzoek geen conclusies kunnen worden getrokken omtrent de bodemkwaliteit van andere terreindelen of aangrenzende percelen.

Tenslotte dient in acht genomen te worden dat elk bodemonderzoek een momentopname is. Eventuele toekomstige calamiteiten (bijvoorbeeld brand of morsing van bodemvreemde vloeistoffen), sloopwerkzaamheden of bouwrijp maken en aanvoer van grond van elders kunnen de bodemkwaliteit (sterk) beïnvloeden.

6 Literatuur en bronvermelding

Informatie van de gemeente Losser

NIBAG, verkennend bodemonderzoek Schaapskooiweg 2 te Overdinkel, d.d. 23 mei 2001 met projectnummer 11.11.3099

NEN 5725, “Bodem - Landbodem - Strategie voor het uitvoeren van milieuhygiënisch vooronderzoek”, NNI Delft, oktober 2017

NEN 5740, "Bodem - Landbodem - Strategie voor het uitvoeren van verkennend bodemonderzoek - Onderzoek naar de milieuhygiënische kwaliteit van bodem en grond”, NNI Delft, januari 2009

NEN 5740/A1, "Bodem - Landbodem - Strategie voor het uitvoeren van verkennend bodemonderzoek - Onderzoek naar de milieuhygiënische kwaliteit van bodem en grond”, NNI Delft, februari 2016

NEN 5707+C2, “Bodem - Inspectie, monsterneming en analyse van asbest in bodem en partijen grond”, NNI Delft, december 2017

De kamerbrief “Handelingskader voor hergebruik van PFAS-houdende grond en baggerspecie”, Ministerie van I en W, 8 juli 2019

De kamerbrief “Aanpassing tijdelijk handelingskader voor hergebruik van PFAS-houdende grond en baggerspecie”, Ministerie van I en W, geactualiseerde versie 2 juli 2020

Document “Indicatieve niveaus voor ernstige bodem- en grondwaterverontreinigingen (INEV’s) voor de stoffen PFOS, PFOA en GenX, RIVM, 15 januari 2020

Circulaire bodemsanering per 1 juli 2013, Ministerie van I&M

Topografische kaarten, kaartblad 35 A, Topografische Dienst Kadaster

Grondwaterkaart van Nederland, TNO Grondwater en Geo-Energie, Delft

Archief Kruse Milieu BV

Bodematlas Overijssel

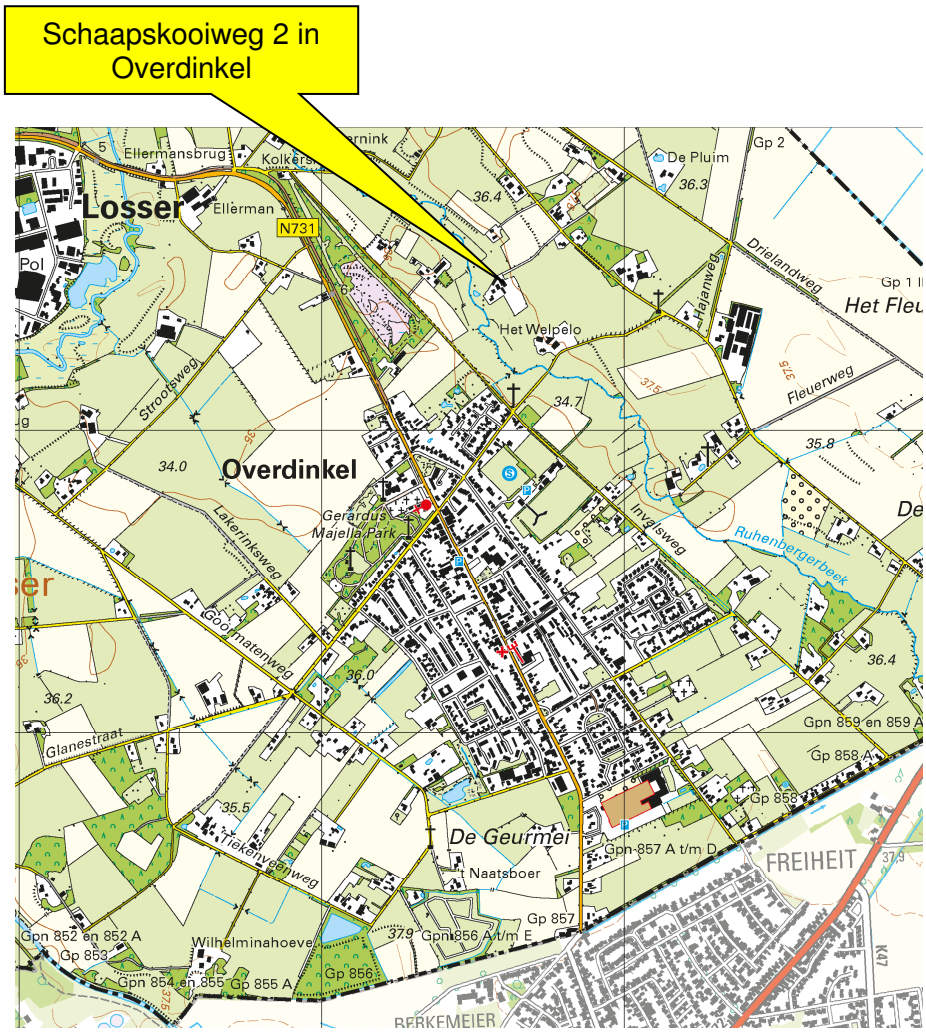
www.bodemloket.nl

www.ahn.nl

www.topotijdreis.nl

www.dinoloket.nl

Bijlage I
Regionale ligging locatie
Boorplan verkennend bodemonderzoek NIBAG, mei 2001
Boorplan verkennend (asbest)bodemonderzoek Kruse Milieu BV, maart 2021

Kruse Milieu BV	Topografische kaart	
	Projectnummer: 20081216	Schaal: 1:25000
	Bijlage: I	Kaartblad: 35 A

Kaartmateriaal: Topografische dienst Kadaster

NIBAG

milieu & regelgeving

project : **Schaapskooiweg 2 Overdinkel**
tekening :
opdr.gever : De heer J. G. Benneker

arch. : –
proj.leider : ing. E. Hartman
tekenaar : CN

proj.nr. : **11.11.3099**
tek.nr. : **–**
schaal : –

fase : –
datum : 16 mei 2001
gecontr. : –

NIBAG BV
Nijverheidsstraat 95
Postbus 75
7570 AB OLDENZAAL

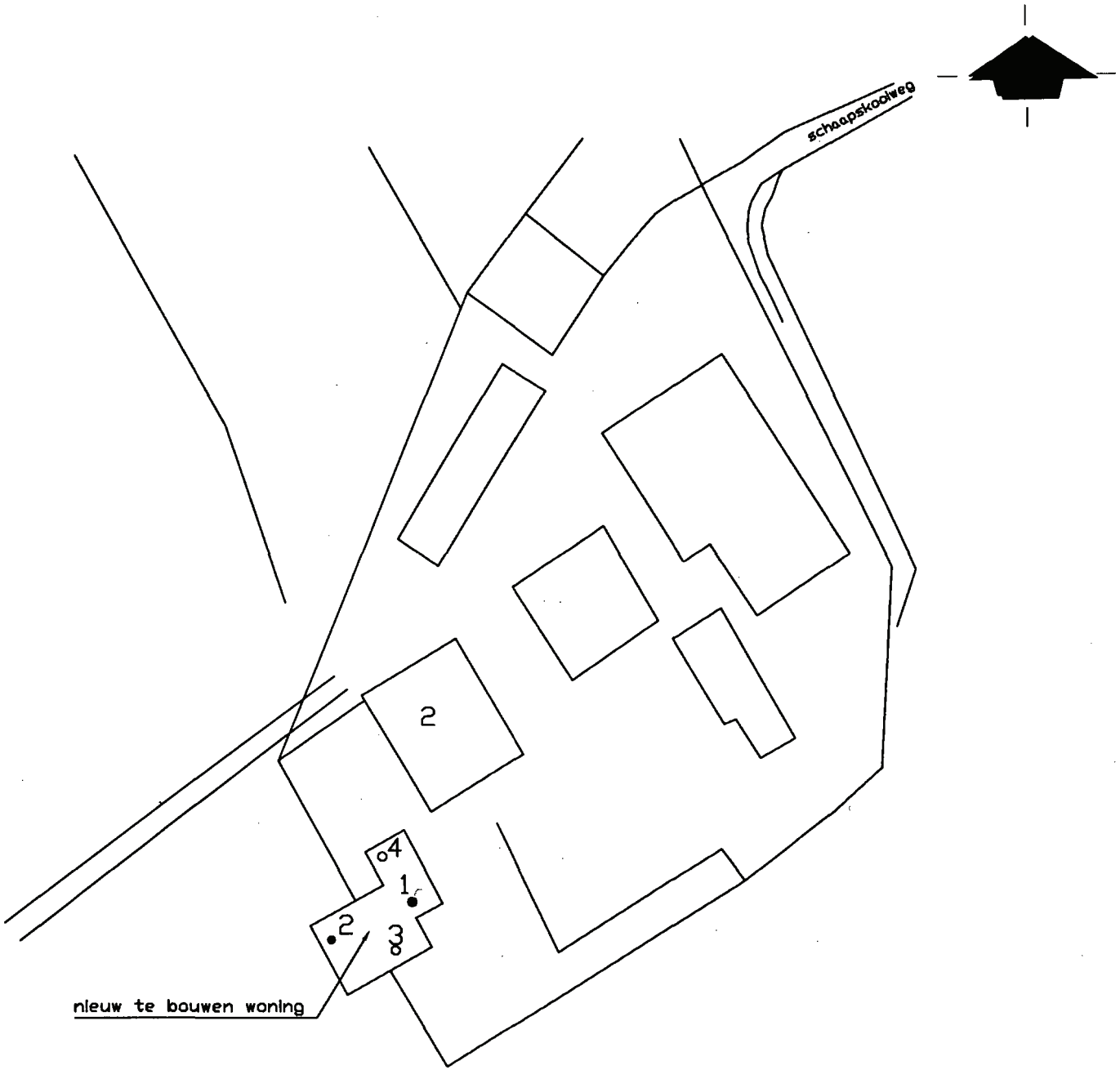
tel. : 0541-585858
fax : 0541-585859
email : oldenzaal@nibag.nl
internet : www.nibag.nl

Legenda:

- Peilbuis
- Boring tot 0.5 m-mv
- Boring tot 2.0 m-mv

Kadastrale gegevens:

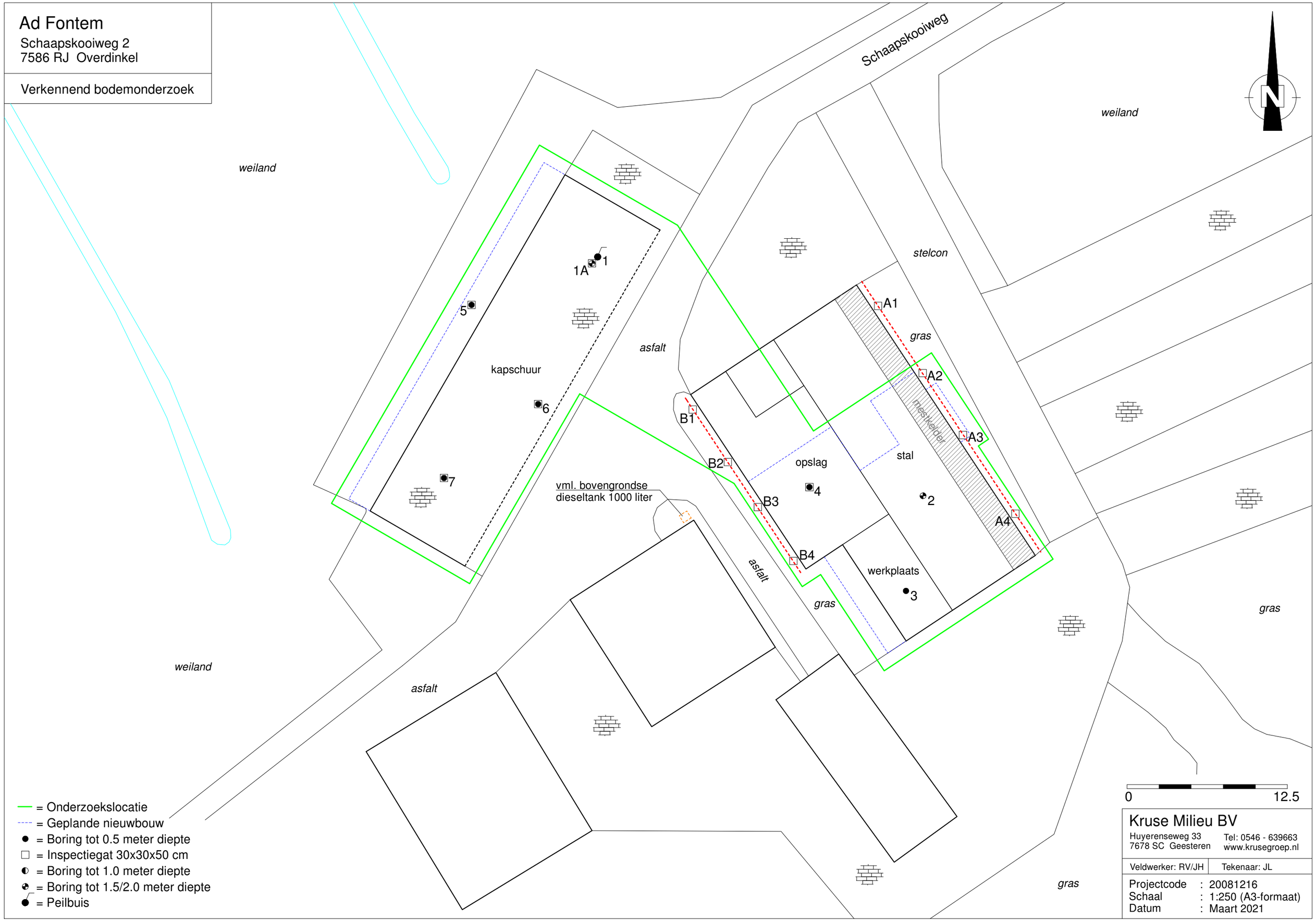
Gemeente: Losser

Ad Fontem

Schaapskooiweg 2
7586 RJ Overdinkel

Verkennend bodemonderzoek

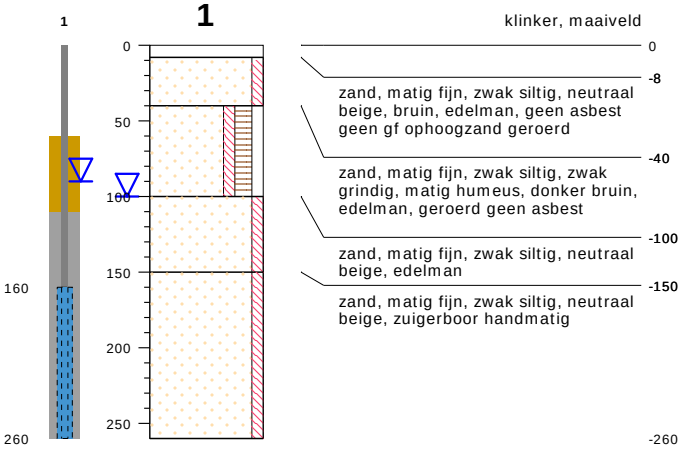

= Onderzoekslocatie
= Geplande nieuwbouw
● = Boring tot 0.5 meter diepte
□ = Inspectiegat 30x30x50 cm
◐ = Boring tot 1.0 meter diepte
◕ = Boring tot 1.5/2.0 meter diepte
● = Peilbuis

Kruse Milieu BV
Huyerenseweg 33
7678 SC Geesteren
Tel: 0546 - 639663
www.krusegroep.nl

Veldwerker: RV/JH	Tekenaar: JL
Projectcode	: 20081216
Schaal	: 1:250 (A3-formaat)
Datum	: Maart 2021

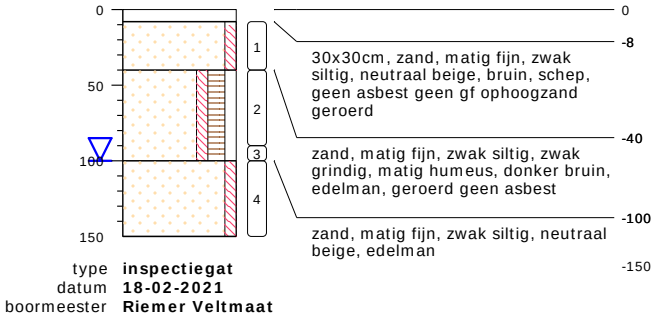
Bijlage II
Boorstaten

1

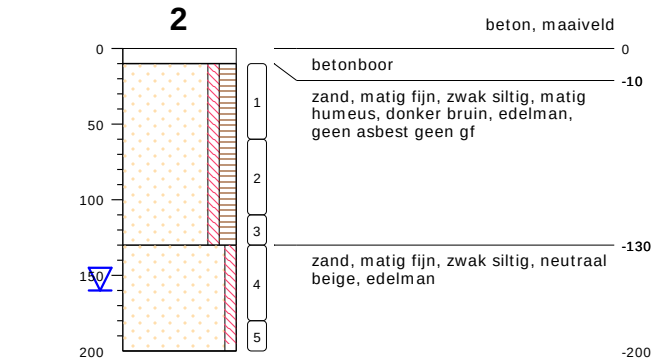

type **peilbuis met 1 filter**
datum **02-02-2021**
boormeester **Riemer Veltmaat**

1A

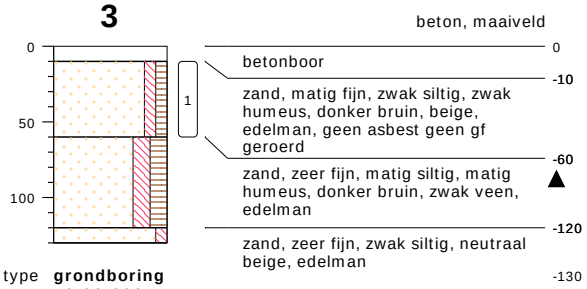

type **inspectiegat**
datum **18-02-2021**
boormeester **Riemer Veltmaat**

2

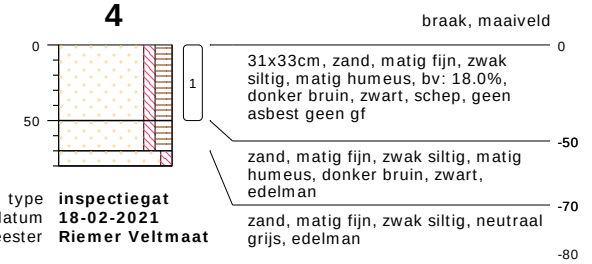

type **grondboring**
datum **18-02-2021**
boormeester **Riemer Veltmaat**

3

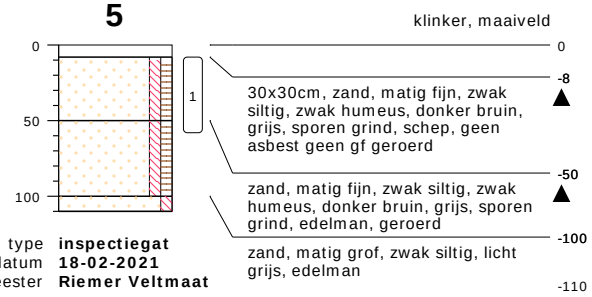

type **grondboring**
datum **18-02-2021**
boormeester **Riemer Veltmaat**

4

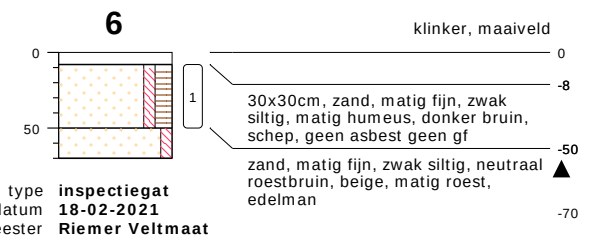

type **inspectiegat**
datum **18-02-2021**
boormeester **Riemer Veltmaat**

5

type **inspectiegat**
datum **18-02-2021**
boormeester **Riemer Veltmaat**

6

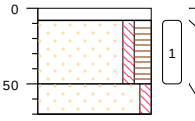

type **inspectiegat**
datum **18-02-2021**
boormeester **Riemer Veltmaat**

bodemprofielen **schaal 1:50**

onderzoek **Schaapskooiweg 2 - Overdinkel**
projectcode **20081216**
getekend conform **NEN 5104**

KRUSE GROEP
INFRA | MILIEU | SLOOPWERKEN | VASTGOED

7

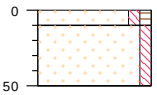

type **inspectiegat**
datum **18-02-2021**
boormeester **Riemer Veltmaat**

klinker, maaiveld

0
-8
30x30cm, zand, matig fijn, zwak siltig, matig humeus, bv: 14.0%, donker bruin, schep, geen asbest geen gf
-50
zand, matig fijn, zwak siltig, neutraal roestbruin, beige, matig roest, edelman
-70

A1

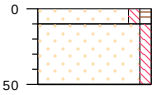

type **inspectiegat**
datum **18-02-2021**
boormeester **Nick pepping**

gras, maaiveld

0
30x30cm, zand, matig fijn, zwak siltig, zwak humeus, donker bruin, sporen wortels, sporen baksteen, schep
-10
zand, matig fijn, zwak siltig, neutraal beige, edelman
-50

A2

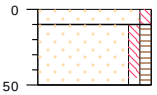

type **inspectiegat**
datum **18-02-2021**
boormeester **Nick pepping**

gras, maaiveld

0
32x32cm, zand, matig fijn, zwak siltig, zwak humeus, neutraal bruin, beige, sporen wortels, sporen baksteen, schep
-10
zand, matig fijn, zwak siltig, neutraal beige, edelman
-50

A3

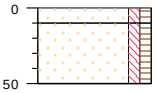

type **inspectiegat**
datum **18-02-2021**
boormeester **Nick pepping**

gras, maaiveld

0
31x31cm, zand, matig fijn, zwak siltig, neutraal beige, sporen wortels, schep
-10
zand, matig fijn, zwak siltig, zwak humeus, neutraal beige, bruin, edelman
-50

A4

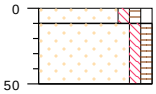

type **inspectiegat**
datum **18-02-2021**
boormeester **Nick pepping**

gras, maaiveld

0
30x30cm, zand, matig fijn, zwak siltig, zwak humeus, neutraal bruin, beige, sporen wortels, schep
-10
zand, matig fijn, zwak siltig, zwak humeus, neutraal beige, bruin, sporen oer, edelman
-50

B1

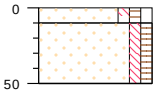

type **inspectiegat**
datum **18-02-2021**
boormeester **Nick pepping**

braak, maaiveld

0
33x33cm, zand, matig fijn, zwak siltig, zwak grindig, zwak humeus, neutraal bruin, beige, sporen baksteen, schep
-10
zand, matig fijn, zwak siltig, zwak humeus, neutraal zwart, edelman
-50

B2

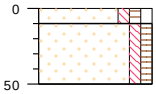

type **inspectiegat**
datum **18-02-2021**
boormeester **Nick pepping**

braak, maaiveld

0
32x32cm, zand, matig fijn, zwak siltig, zwak grindig, zwak humeus, donker bruin, beige, zwak baksteen, sporen hout, schep
-10
zand, matig fijn, zwak siltig, zwak humeus, neutraal zwart, edelman
-50

B3

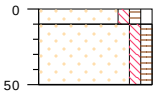

type **inspectiegat**
datum **18-02-2021**
boormeester **Nick pepping**

braak, maaiveld

0
30x30cm, zand, matig fijn, zwak siltig, zwak grindig, zwak humeus, neutraal bruin, beige, sporen baksteen, sporen glas, schep
-10
zand, matig fijn, zwak siltig, zwak humeus, neutraal zwart, edelman
-50

B4

type **inspectiegat**
datum **18-02-2021**
boormeester **Nick pepping**

braak, maaiveld

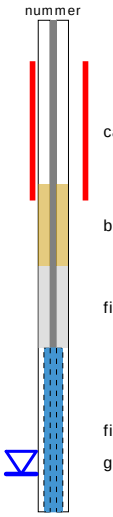
0
31x31cm, zand, matig fijn, zwak siltig, zwak grindig, zwak humeus, neutraal bruin, beige, zwak baksteen, sporen hout, schep
-10
zand, matig fijn, zwak siltig, zwak humeus, donker bruin, beige, edelman
-50

bodemprofielen **schaal 1:50**

onderzoek **Schaapskooiweg 2 - Overdinkel**
projectcode **20081216**
getekend conform **NEN 5104**

KRUSE GROEP
INFRA | MILIEU | SLOOPWERKEN | VASTGOED

PEILBUIS

BORING

links= cm-maaiveld

rechts= cm+ NAP

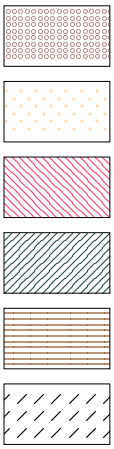
OLIE OP WATER REACTIE

GEUR INTENISTEIT

GRONDSOORTEN

GRIND, grindig (G,g)

ZAND, zandig (Z,z)

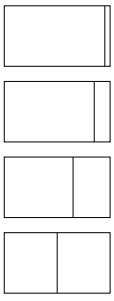
LEEM, siltig (L,s)

KLEI, kleiig (K,k)

VEEN, humeus (V,h)

slib

MATE VAN BIJMENGING

zwak - (0-5%)

matig - (5-15%)

sterk - (15-50%)

uiterst - (> 50%)

VERHARDINGEN

asfalt, beton, klinkers, tegels
stelconplaat, ondoordringbare laag

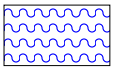
GRADATIE ZAND

uf = uiterst fijn (63-105 um)
zf = zeer fijn (105-150 um)
mf = matig fijn (150-210 um)
mg = matig grof (210-300 um)
zg = zeer grof (300-420 um)
ug = uiterst grof (420-2000 um)

OVERIG

bodemvreemde bestandsdelen aanwezig

water

GRADATIE GRIND

f = fijn (2-5.6 mm)
mg = matig grof (5.6-16 mm)
zg = zeer grof (16-63 mm)

BESCHRIJVING BODEMLAAG

pid = foto ionisatie detector
bv = bodemvocht
ow = olie op water

Bijlage III
Resultaten chemische analyses

Kruse Milieu BV
T.a.v. Jeroen Lammers
Huyerenseweg 33
7678 SC GEESTEREN

Analysecertificaat

Datum: 24-Feb-2021

Hierbij ontvangt u de resultaten van het navolgende laboratoriumonderzoek.

Certificaatnummer/Versie	2021026841/1
Uw project/verslagnummer	20081216
Uw projectnaam	Schaapskooiweg 2 - Overdinkel
Uw ordernummer	
Monster(s) ontvangen	18-Feb-2021

Dit certificaat mag uitsluitend in zijn geheel worden gereproduceerd.
De analyse resultaten hebben alleen betrekking op het beproefde object.

De grondmonsters worden tot 4 weken na datum ontvangst bewaard en watermonsters tot 2 weken na datum ontvangst. Zonder tegenbericht worden de monsters nadien afgevoerd.
Indien de monsters langer bewaard dienen te blijven verzoeken wij U dit exemplaar uiterlijk 1 werkdag voor afloop van de standaardbewaarperiode ondertekend aan ons te retourneren. Voor de kosten van het langer bewaren van monsters verwijzen wij naar de prijslijst.

Bewaren tot:
Datum: Naam: Handtekening:

Wij vertrouwen erop uw opdracht hiermee naar verwachting te hebben uitgevoerd, mocht U naar aanleiding van dit analysecertificaat nog vragen hebben verzoeken wij U contact op te nemen met de afdeling Verkoop en Advies.

Met vriendelijke groet,

Eurofins Analytico B.V.

Ing. A. Veldhuizen
Technical Manager

eurofins — analytico®

Analysecertificaat

Uw project/verslagnummer	20081216	Certificaatnummer/Versie	2021026841/1
Uw projectnaam	Schaapskooiweg 2 - Overdinkel	Startdatum analyse	19-Feb-2021
Uw ordernummer		Datum einde analyse	24-Feb-2021
Uw monsternemer	Riemer Veltmaat	Rapportagedatum	24-Feb-2021/09:31
		Bijlage	A,B,C
		Pagina	1/2

	Analyse	Eenheid	1	2	3	4
	Voorbehandeling					
	Cryogeen malen AS3000		Uitgevoerd	Uitgevoerd	Uitgevoerd	Uitgevoerd
	Bodemkundige analyses					
S	Droge stof	% (m/m)	87.3	83.2	93.8	84.3
S	Organische stof	% (m/m) ds	2.6	6.0	0.9	<0.7
	Gloeirest	% (m/m) ds	97	94	99	99
S	Korrelgrootte < 2 µm (Lutum)	% (m/m) ds	<2.0	2.2	2.0	3.8
	Metalen					
S	Barium (Ba)	mg/kg ds	22	<20	21	<20
S	Cadmium (Cd)	mg/kg ds	<0.20	<0.20	<0.20	<0.20
S	Kobalt (Co)	mg/kg ds	<3.0	<3.0	<3.0	<3.0
S	Koper (Cu)	mg/kg ds	11	<5.0	<5.0	<5.0
S	Kwik (Hg)	mg/kg ds	0.062	<0.050	<0.050	<0.050
S	Molybdeen (Mo)	mg/kg ds	<1.5	<1.5	<1.5	<1.5
S	Nikkel (Ni)	mg/kg ds	6.7	<4.0	<4.0	<4.0
S	Lood (Pb)	mg/kg ds	19	<10	23	<10
S	Zink (Zn)	mg/kg ds	41	<20	38	<20
	Minerale olie					
	Minerale olie (C10-C12)	mg/kg ds	<3.0	<3.0	<3.0	<3.0
	Minerale olie (C12-C16)	mg/kg ds	<5.0	<5.0	<5.0	<5.0
	Minerale olie (C16-C21)	mg/kg ds	<5.0	<5.0	<5.0	<5.0
	Minerale olie (C21-C30)	mg/kg ds	15	12	34	<11
	Minerale olie (C30-C35)	mg/kg ds	8.5	15	16	<5.0
	Minerale olie (C35-C40)	mg/kg ds	<6.0	<6.0	<6.0	<6.0
S	Minerale olie totaal (C10-C40)	mg/kg ds	<35	41	60	<35
	Chromatogram olie (GC)			Zie bijl.	Zie bijl.	
	Polychloorbifenylen, PCB					
S	PCB 28	mg/kg ds	<0.0010	<0.0010	<0.0010	<0.0010
S	PCB 52	mg/kg ds	<0.0010	<0.0010	<0.0010	<0.0010
S	PCB 101	mg/kg ds	<0.0010	<0.0010	<0.0010	<0.0010

Nr.	Uw monsteromschrijving	Opgegeven monstermatrix	Monster nr.
1	BG I	Grond (AS3000)	11876427
2	BG II	Grond (AS3000)	11876428
3	BG III	Grond (AS3000)	11876429
4	OG	Grond (AS3000)	11876430

Q: door RvA geaccrediteerde verrichting
A: AP04 erkende en geaccrediteerde verrichting
S: AS SIKB erkende en geaccrediteerde verrichting
V: VLAREL erkende verrichting
W: Waals Gewest erkende verrichting

Dit certificaat mag uitsluitend in zijn geheel worden gereproduceerd.
Eurofins Analytico B.V. is ISO 14001: 2015 gecertificeerd door TÜV en erkend door het Vlaamse Gewest (OVAM en Dep. Omgeving), het Brusselse Gewest (BIM), het Waalse Gewest (DGRNE-OWD) en door de overheid van Luxemburg (MEV).

TESTEN
RvA L010

Eurofins Analytico B.V.
Gildeweg 42-46
3771 NB Barneveld
P.O. Box 459
3770 AL Barneveld NL
Tel. +31 (0)34 242 63 00
Fax +31 (0)34 242 63 99
E-mail info-env@eurofins.nl
Site www.eurofins.nl
BNP Paribas S.A. 227 9245 25
IBAN: NL71BNPA0227924525
BIC: BNPANL2A
KvK/CoC No. 09088623
BTW/VAT No. NL 8043.14.883.B01

Analysecertificaat

Uw project/verslagnummer	20081216	Certificaatnummer/Versie	2021026841/1
Uw projectnaam	Schaapskooiweg 2 - Overdinkel	Startdatum analyse	19-Feb-2021
Uw ordernummer		Datum einde analyse	24-Feb-2021
Uw monsternemer	Riemer Veltmaat	Rapportagedatum	24-Feb-2021/09:31
		Bijlage	A,B,C
		Pagina	2/2

	Analyse	Eenheid	1	2	3	4
S	PCB 118	mg/kg ds	<0.0010	<0.0010	<0.0010	<0.0010
S	PCB 138	mg/kg ds	0.0012 2)	<0.0010	<0.0010	<0.0010
S	PCB 153	mg/kg ds	0.0013	<0.0010	<0.0010	<0.0010
S	PCB 180	mg/kg ds	<0.0010	<0.0010	<0.0010	<0.0010
S	PCB (som 7) (factor 0,7)	mg/kg ds	0.0060	0.0049 1)	0.0049 1)	0.0049 1)
	Polycyclische Aromatische Koolwaterstoffen, PAK					
S	Naftaleen	mg/kg ds	<0.050	<0.050	<0.050	<0.050
S	Fenanthreen	mg/kg ds	0.22	<0.050	0.14	<0.050
S	Anthraceen	mg/kg ds	0.065	<0.050	0.053	<0.050
S	Fluorantheen	mg/kg ds	0.50	0.14	0.50	<0.050
S	Benzo(a)anthraceen	mg/kg ds	0.24	0.069	0.22	<0.050
S	Chryseen	mg/kg ds	0.24	0.098	0.28	<0.050
S	Benzo(k)fluorantheen	mg/kg ds	0.16	<0.050	0.13	<0.050
S	Benzo(a)pyreen	mg/kg ds	0.23	0.078	0.21	<0.050
S	Benzo(ghi)peryleen	mg/kg ds	0.21	0.067	0.17	<0.050
S	Indeno(123-cd)pyreen	mg/kg ds	0.25	0.079	0.14	<0.050
S	PAK VROM (10) (factor 0,7)	mg/kg ds	2.1	0.67	1.9	0.35 1)

Nr.	Uw monsteromschrijving	Opgegeven monstermatrix	Monster nr.
1	BG I	Grond (AS3000)	11876427
2	BG II	Grond (AS3000)	11876428
3	BG III	Grond (AS3000)	11876429
4	OG	Grond (AS3000)	11876430

Q: door RvA geaccrediteerde verrichting
A: AP04 erkende en geaccrediteerde verrichting
S: AS SIKB erkende en geaccrediteerde verrichting
V: VLAREL erkende verrichting
W: Waals Gewest erkende verrichting

Akkoord
Pr.coörd.

Dit certificaat mag uitsluitend in zijn geheel worden gereproduceerd.
Eurofins Analytico B.V. is ISO 14001: 2015 gecertificeerd door TÜV en erkend door het Vlaamse Gewest (OVAM en Dep. Omgeving), het Brusselse Gewest (BIM), het Waalse Gewest (DGRNE-OWD) en door de overheid van Luxemburg (MEV).

TESTEN
RvA L010

Eurofins Analytico B.V.

Gildeweg 42-46
3771 NB Barneveld
P.O. Box 459
3770 AL Barneveld NL

Tel. +31 (0)34 242 63 00
Fax +31 (0)34 242 63 99
E-mail info-env@eurofins.nl
Site www.eurofins.nl

BNP Paribas S.A. 227 9245 25
IBAN: NL71BNPA0227924525
BIC: BNPANL2A
KvK/CoC No. 09088623
BTW/VAT No. NL 8043.14.883.B01

Bijlage (A) met de opgegeven deelmonsterinformatie behorende bij het analysecertificaat. 2021026841/1

Monster nr.	Uw monsteromschrijving				
Barcode	Boornr	Van	Tot	Uw datum monstername	Monsteromsch./Monstername ID
11876427	BG I				
0538645664	6	8	50	18-Feb-2021	
0538645682	7	8	50	18-Feb-2021	
0538645666	5	8	58	18-Feb-2021	
0538645668	1A	40	90	18-Feb-2021	
11876428	BG II				
0538645674	3	10	60	18-Feb-2021	
0538645669	2	10	60	18-Feb-2021	
0538645675	4	0	50	18-Feb-2021	
11876429	BG III				
0538645673	1A	8	40	18-Feb-2021	
11876430	OG				
0538645672	2	130	180	18-Feb-2021	
0538645676	2	180	200	18-Feb-2021	
0538645665	1A	100	150	18-Feb-2021	

Eurofins Analytico B.V.

Gildeweg 42-46
3771 NB Barneveld
P.O. Box 459
3770 AL Barneveld NL

Tel. +31 (0)34 242 63 00
Fax +31 (0)34 242 63 99
E-mail info-env@eurofins.nl
Site www.eurofins.nl

BNP Paribas S.A. 227 9245 25
IBAN: NL71BNPA0227924525
BIC: BNPANL2A
KvK/CoC No. 09088623
BTW/VAT No. NL 8043.14.883.B01

Eurofins Analytico B.V. is ISO 14001: 2015 gecertificeerd door TÜV en erkend door het Vlaamse Gewest (OVAM en Dep. Omgeving), het Brusselse Gewest (BIM), het Waalse Gewest (DGRNE-OWD) en door de overheid van Luxemburg (MEV).

Bijlage (B) met opmerkingen behorende bij analysecertificaat 2021026841/1

Opmerking 1)
De toetswaarde van de som is gelijk aan de sommatie van 0,7*RG

Opmerking 2)
PCB 138 kan positief beïnvloed worden door PCB 163.

Eurofins Analytico B.V.

Gildeweg 42-46
3771 NB Barneveld
P.O. Box 459
3770 AL Barneveld NL

Tel. +31 (0)34 242 63 00
Fax +31 (0)34 242 63 99
E-mail info-env@eurofins.nl
Site www.eurofins.nl

BNP Paribas S.A. 227 9245 25
IBAN: NL71BNPA0227924525
BIC: BNPANL2A
KvK/CoC No. 09088623
BTW/VAT No. NL 8043.14.883.B01

Eurofins Analytico B.V. is ISO 14001: 2015 gecertificeerd door TÜV en erkend door het Vlaamse Gewest (OVAM en Dep. Omgeving), het Brusselse Gewest (BIM), het Waalse Gewest (DGRNE-OWD) en door de overheid van Luxemburg (MEV).

Bijlage (C) met methodeverwijzingen behorende bij analysecertificaat 2021026841/1

Analyse	Methode	Techniek	Methode referentie
Voorbehandeling			
Cryogeen malen	W0106	Voorbehandeling	AS3000
Bodemkundige analyses			
Droge Stof	W0104	Gravimetrie	pb 3010-2 en NEN-EN 15934
Organische stof (gloeiverlies)	W0109	Gravimetrie	pb 3010-3 en NEN 5754
Korrelgrootte < 2 µm (lutum)	W0171	Sedimentatie	pb 3010-4 en NEN 5753
Metalen			
Barium (Ba)	W0423	ICP-MS	pb 3010-5 en NEN-EN-ISO 17294-2
Cadmium (Cd)	W0423	ICP-MS	pb 3010-5 en NEN-EN-ISO 17294-2
Kobalt (Co)	W0423	ICP-MS	pb 3010-5 en NEN-EN-ISO 17294-2
Koper (Cu)	W0423	ICP-MS	pb 3010-5 en NEN-EN-ISO 17294-2
Kwik (Hg)	W0423	ICP-MS	pb 3010-5 en NEN-EN-ISO 17294-2
Molybdeen (Mo)	W0423	ICP-MS	pb 3010-5 en NEN-EN-ISO 17294-2
Nikkel (Ni)	W0423	ICP-MS	pb 3010-5 en NEN-EN-ISO 17294-2
Lood (Pb)	W0423	ICP-MS	pb 3010-5 en NEN-EN-ISO 17294-2
Zink (Zn)	W0423	ICP-MS	pb 3010-5 en NEN-EN-ISO 17294-2
Minerale olie			
Minerale Olie (C10-C40)	W0202	GC-FID	pb 3010-7 en NEN-EN-ISO 16703
Chromatogram MO (GC)	W0202	GC-FID	NEN-EN-ISO 16703
Polychloorbifenylen, PCB			
PCB (7)	W0271	GC-MS	pb 3010-8 en NEN 6980
Polycyclische Aromatische Koolwaterstoffen, PAK			
PAK (10) (VROM)	W0271	GC-MS	pb. 3010-6 en NEN-ISO 18287
PAK som AS3000/AP04	W0271	GC-MS	pb. 3010-6 en NEN-ISO 18287

Nadere informatie over de toegepaste onderzoeksmethoden alsmede een classificatie van de meetonzekerheid staan vermeld in ons overzicht "Specificaties analysemethoden", versie juni 2020.

Eurofins Analytico B.V.

Gildeweg 42-46
3771 NB Barneveld
P.O. Box 459
3770 AL Barneveld NL

Tel. +31 (0)34 242 63 00
Fax +31 (0)34 242 63 99
E-mail info-env@eurofins.nl
Site www.eurofins.nl

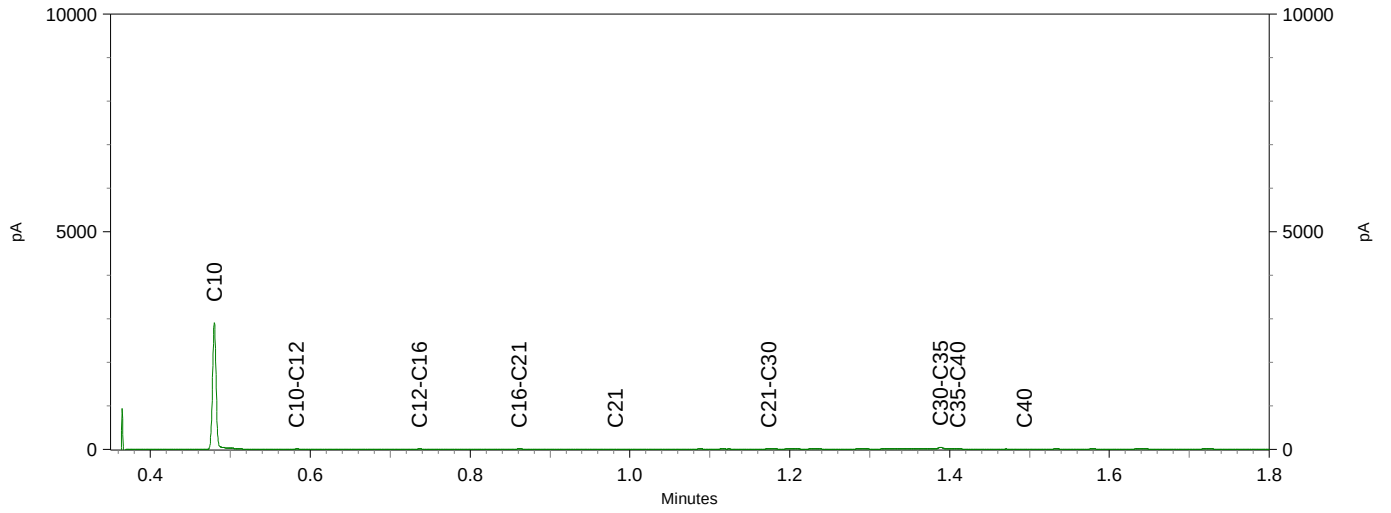
BNP Paribas S.A. 227 9245 25
IBAN: NL71BNPA0227924525
BIC: BNPANL2A
KvK/CoC No. 09088623
BTW/VAT No. NL 8043.14.883.B01

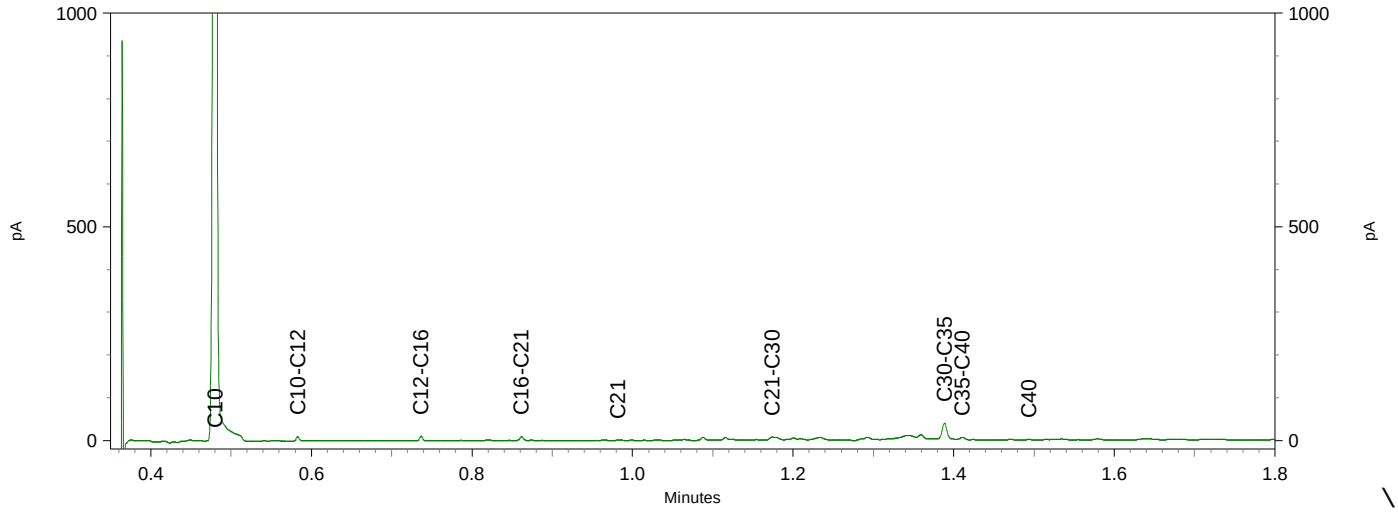
Eurofins Analytico B.V. is ISO 14001: 2015 gecertificeerd door TÜV en erkend door het Vlaamse Gewest (OVAM en Dep. Omgeving), het Brusselse Gewest (BIM), het Waalse Gewest (DGRNE-OWD) en door de overheid van Luxemburg (MEV).

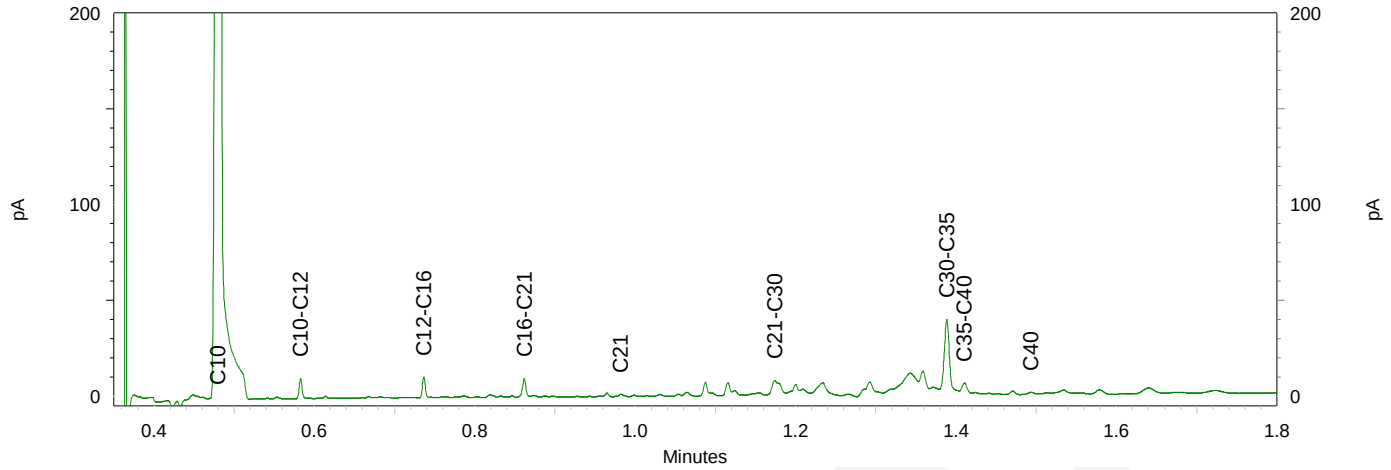
eurofins | — analytics

Chromatogram TPH/ Mineral Oil

Sample ID.: 11876428
Certificate no.: 2021026841
Sample description.: BG II
V

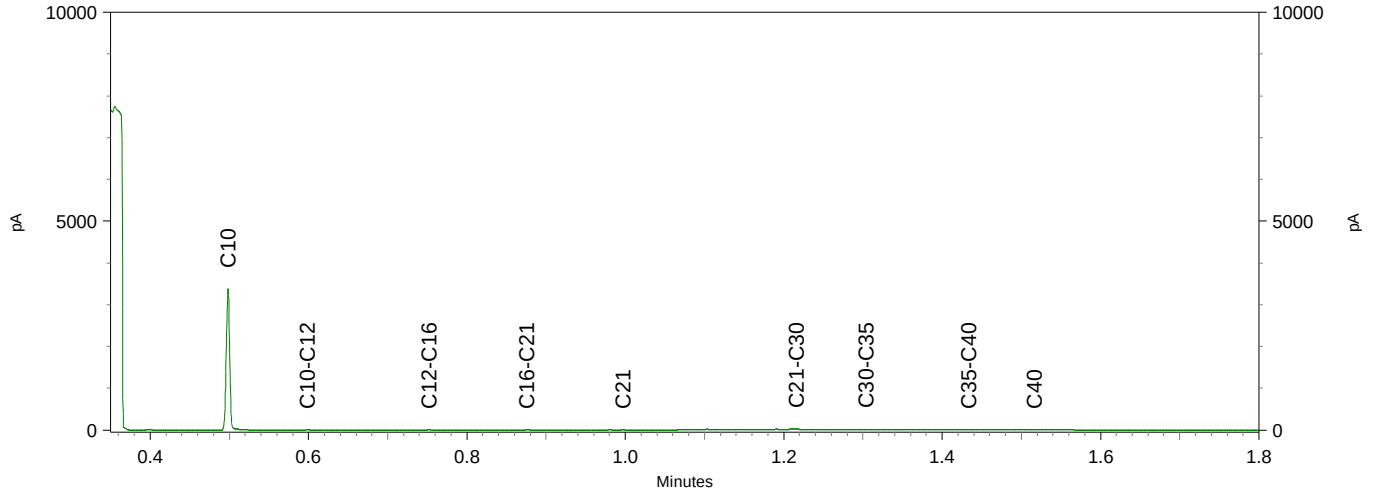

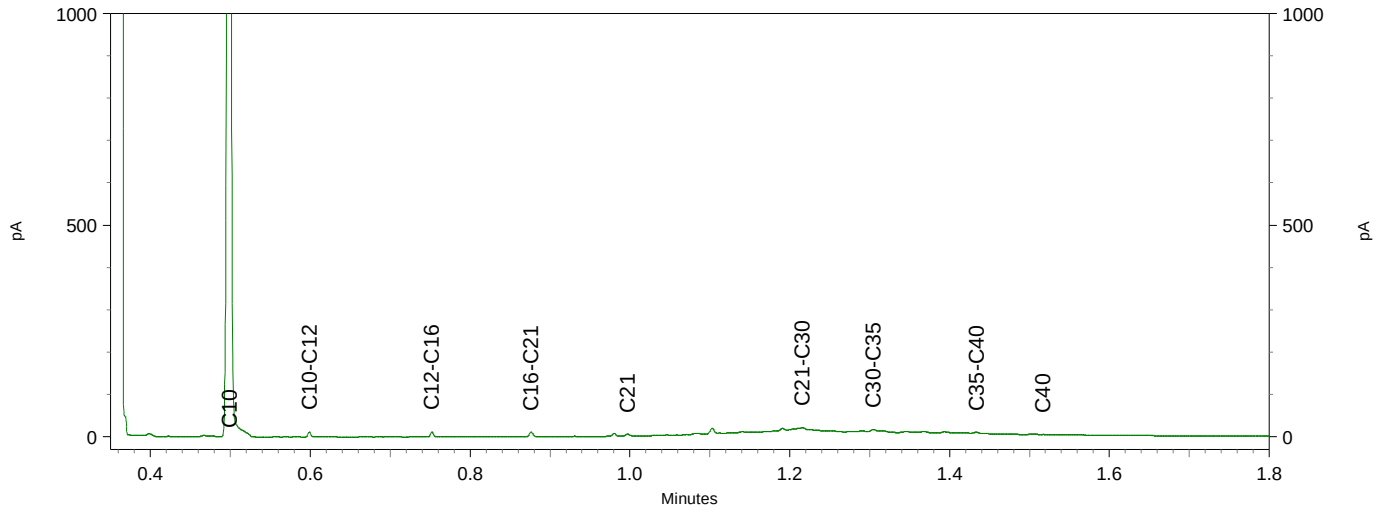

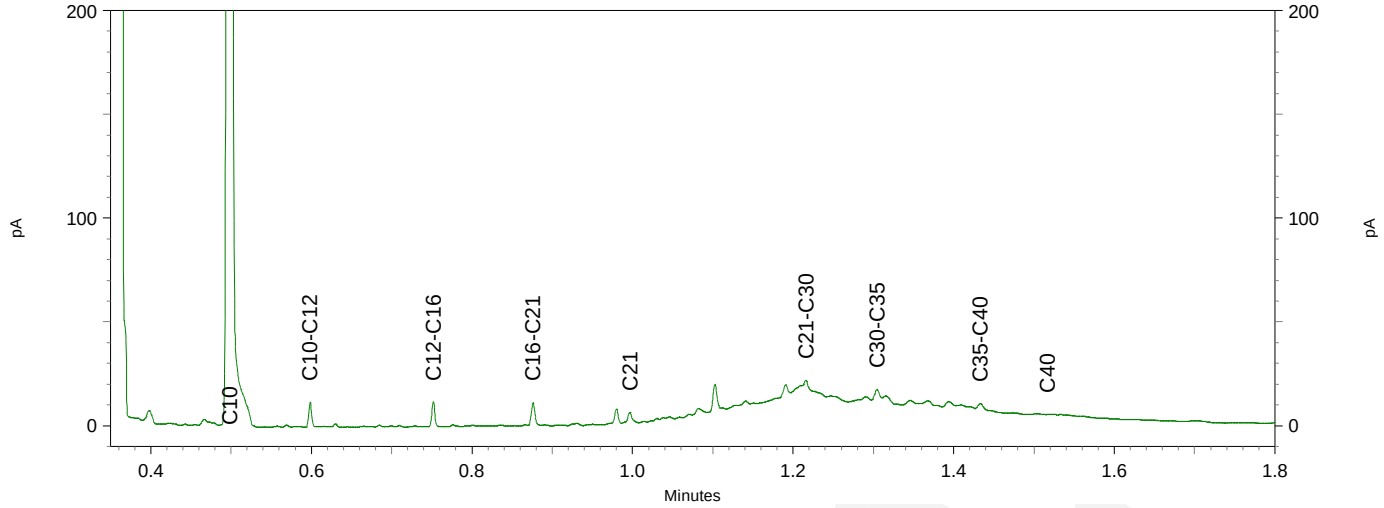
eurofins | — analytico®

Chromatogram TPH/ Mineral Oil

Sample ID.: 11876429
Certificate no.: 2021026841
Sample description.: BG III
V

BoToVa T12 Toetsing Wbb grond

Projectnummer	20081216
Projectnaam	Schaapskooiweg 2 - Overdinkel
Datum monstername	18-02-2021
Monsternemer	Riemer Veltmaat
Certificaatnummer	2021026841
Startdatum	19-02-2021
Rapportagedatum	24-02-2021

Analyse	Eenheid	1	GSSD	Oordeel	RG	AW	T	I
Bodemtype correctie								
Organische stof		2.6						
Korrelgrootte < 2 µm (Lutum)		2						
Voorbehandeling								
Cryogeen malen AS3000		Uitgevoerd						
Bodemkundige analyses								
Droge stof	% (m/m)	87.3	87.3					
Organische stof	% (m/m) ds	2.6	2.6					
Gloeirest	% (m/m) ds	97						
Korrelgrootte < 2 µm (Lutum)	% (m/m) ds	<2.0	1.4					
Metalen								
Barium (Ba)	mg/kg ds	22	85.25		20	190	555	920
Cadmium (Cd)	mg/kg ds	<0.20	0.2345	-	0.2	0.6	6.8	13
Kobalt (Co)	mg/kg ds	<3.0	7.383	-	3	15	103	190
Koper (Cu)	mg/kg ds	11	22.3	-	5	40	115	190
Kwik (Hg)	mg/kg ds	0.062	0.0886	-	0.05	0.15	18.1	36
Molybdeen (Mo)	mg/kg ds	<1.5	1.05	-	1.5	1.5	95.8	190
Nikkel (Ni)	mg/kg ds	6.7	19.54	-	4	35	67.5	100
Lood (Pb)	mg/kg ds	19	29.58	-	10	50	290	530
Zink (Zn)	mg/kg ds	41	95.83	-	20	140	430	720
Minerale olie								
Minerale olie (C10-C12)	mg/kg ds	<3.0	8.077					
Minerale olie (C12-C16)	mg/kg ds	<5.0	13.46					
Minerale olie (C16-C21)	mg/kg ds	<5.0	13.46					
Minerale olie (C21-C30)	mg/kg ds	15	57.69					
Minerale olie (C30-C35)	mg/kg ds	8.5	32.69					
Minerale olie (C35-C40)	mg/kg ds	<6.0	16.15					
Minerale olie totaal (C10-C40)	mg/kg ds	<35	94.23	-	35	190	2600	5000
Polychloorbifenylen, PCB								
PCB 28	mg/kg ds	<0.0010	0.0026					
PCB 52	mg/kg ds	<0.0010	0.0026					
PCB 101	mg/kg ds	<0.0010	0.0026					
PCB 118	mg/kg ds	<0.0010	0.0026					
PCB 138	mg/kg ds	0.0012	0.0046					
PCB 153	mg/kg ds	0.0013	0.005					
PCB 180	mg/kg ds	<0.0010	0.0026					
PCB (som 7) (factor 0,7)	mg/kg ds	0.006	0.023	*	0.007	0.02	0.51	1
Polycyclische Aromatische Koolwaterstoffen, PAK								
Naftaleen	mg/kg ds	<0.050	0.035					
Fenanthreen	mg/kg ds	0.22	0.22					
Anthraceen	mg/kg ds	0.065	0.065					
Fluorantheen	mg/kg ds	0.5	0.5					
Benzo(a)anthraceen	mg/kg ds	0.24	0.24					
Chryseen	mg/kg ds	0.24	0.24					
Benzo(k)fluorantheen	mg/kg ds	0.16	0.16					
Benzo(a)pyreen	mg/kg ds	0.23	0.23					
Benzo(ghi)peryleen	mg/kg ds	0.21	0.21					
Indeno(123-cd)pyreen	mg/kg ds	0.25	0.25					
PAK VROM (10) (factor 0,7)	mg/kg ds	2.1	2.15	*	0.35	1.5	20.8	40

Legenda

Nr.	Analytico-nr	Monster
1	11876427	BG I

Eindoordeel: Voldoet aan Achtergrondwaarde

Gebruikte afkortingen

-	kleiner dan of gelijk aan Achtergrondwaarde
*	groter dan Achtergrondwaarde
**	groter dan Tussenwaarde
***	groter dan Interventiewaarde

GSSD	Gestandaardiseerd gehalte
RG	Vereiste Rapportagegrens
AW	Achtergrondwaarde
T	Tussenwaarde
I	Interventiewaarde

Deze toetsing is uitgevoerd met behulp van BoToVa.

Zie voor info: http://www.rwsleefomgeving.nl/onderwerpen/bodem-ondergrond/bbk/instrumenten/botova/

N.B.: de vermelde tussenwaarde is door PAIS berekend en is niet afkomstig uit BoToVa

BoToVa T12 Toetsing Wbb grond

Projectnummer	20081216
Projectnaam	Schaapskooiweg 2 - Overdinkel
Datum monstername	18-02-2021
Monsternemer	Riemer Veltmaat
Certificaatnummer	2021026841
Startdatum	19-02-2021
Rapportagedatum	24-02-2021

Analyse	Eenheid	2	GSSD	Oordeel	RG	AW	T	I
Bodemtype correctie								
Organische stof		6						
Korrelgrootte < 2 µm (Lutum)		2.2						
Voorbehandeling								
Cryogeen malen AS3000		Uitgevoerd						
Bodemkundige analyses								
Droge stof	% (m/m)	83.2	83.2					
Organische stof	% (m/m) ds	6	6					
Gloeirest	% (m/m) ds	94						
Korrelgrootte < 2 µm (Lutum)	% (m/m) ds	2.2	2.2					
Metalen								
Barium (Ba)	mg/kg ds	<20	52.93		20	190	555	920
Cadmium (Cd)	mg/kg ds	<0.20	0.203	-	0.2	0.6	6.8	13
Kobalt (Co)	mg/kg ds	<3.0	7.225	-	3	15	103	190
Koper (Cu)	mg/kg ds	<5.0	6.325	-	5	40	115	190
Kwik (Hg)	mg/kg ds	<0.050	0.0485	-	0.05	0.15	18.1	36
Molybdeen (Mo)	mg/kg ds	<1.5	1.05	-	1.5	1.5	95.8	190
Nikkel (Ni)	mg/kg ds	<4.0	8.033	-	4	35	67.5	100
Lood (Pb)	mg/kg ds	<10	10.22	-	10	50	290	530
Zink (Zn)	mg/kg ds	<20	29.88	-	20	140	430	720
Minerale olie								
Minerale olie (C10-C12)	mg/kg ds	<3.0	3.5					
Minerale olie (C12-C16)	mg/kg ds	<5.0	5.833					
Minerale olie (C16-C21)	mg/kg ds	<5.0	5.833					
Minerale olie (C21-C30)	mg/kg ds	12	20					
Minerale olie (C30-C35)	mg/kg ds	15	25					
Minerale olie (C35-C40)	mg/kg ds	<6.0	7					
Minerale olie totaal (C10-C40)	mg/kg ds	41	68.33	-	35	190	2600	5000
Chromatogram olie (GC)		Zie bijl.						
Polychloorbifenylen, PCB								
PCB 28	mg/kg ds	<0.0010	0.0011					
PCB 52	mg/kg ds	<0.0010	0.0011					
PCB 101	mg/kg ds	<0.0010	0.0011					
PCB 118	mg/kg ds	<0.0010	0.0011					
PCB 138	mg/kg ds	<0.0010	0.0011					
PCB 153	mg/kg ds	<0.0010	0.0011					
PCB 180	mg/kg ds	<0.0010	0.0011					
PCB (som 7) (factor 0,7)	mg/kg ds	0.0049	0.0081	-	0.007	0.02	0.51	1
Polycyclische Aromatische Koolwaterstoffen, PAK								
Naftaleen	mg/kg ds	<0.050	0.035					
Fenanthreen	mg/kg ds	<0.050	0.035					
Anthraceen	mg/kg ds	<0.050	0.035					
Fluorantheen	mg/kg ds	0.14	0.14					
Benzo(a)anthraceen	mg/kg ds	0.069	0.069					
Chryseen	mg/kg ds	0.098	0.098					
Benzo(k)fluorantheen	mg/kg ds	<0.050	0.035					
Benzo(a)pyreen	mg/kg ds	0.078	0.078					
Benzo(ghi)peryleen	mg/kg ds	0.067	0.067					
Indeno(123-cd)pyreen	mg/kg ds	0.079	0.079					
PAK VROM (10) (factor 0,7)	mg/kg ds	0.67	0.671	-	0.35	1.5	20.8	40

Legenda

Nr.	Analytico-nr	Monster
2	11876428	BG II

Eindoordeel: Voldoet aan Achtergrondwaarde

Gebruikte afkortingen

-	kleiner dan of gelijk aan Achtergrondwaarde
*	groter dan Achtergrondwaarde
**	groter dan Tussenwaarde
***	groter dan Interventiewaarde

GSSD	Gestandaardiseerd gehalte
RG	Vereiste Rapportagegrens
AW	Achtergrondwaarde
T	Tussenwaarde
I	Interventiewaarde

Deze toetsing is uitgevoerd met behulp van BoToVa.

Zie voor info: http://www.rwsleefomgeving.nl/onderwerpen/bodem-ondergrond/bbk/instrumenten/botova/

N.B.: de vermelde tussenwaarde is door PAIS berekend en is niet afkomstig uit BoToVa

BoToVa T12 Toetsing Wbb grond

Projectnummer	20081216
Projectnaam	Schaapskooiweg 2 - Overdinkel
Datum monstername	18-02-2021
Monsternemer	Riemer Veltmaat
Certificaatnummer	2021026841
Startdatum	19-02-2021
Rapportagedatum	24-02-2021

Analyse	Eenheid	3	GSSD	Oordeel	RG	AW	T	I
Bodemtype correctie								
Organische stof		0.9						
Korrelgrootte < 2 µm (Lutum)		2						
Voorbehandeling								
Cryogeen malen AS3000		Uitgevoerd						
Bodemkundige analyses								
Droge stof	% (m/m)	93.8	93.8					
Organische stof	% (m/m) ds	0.9	0.9					
Gloeirest	% (m/m) ds	99						
Korrelgrootte < 2 µm (Lutum)	% (m/m) ds	2	2					
Metalen								
Barium (Ba)	mg/kg ds	21	81.38		20	190	555	920
Cadmium (Cd)	mg/kg ds	<0.20	0.241	-	0.2	0.6	6.8	13
Kobalt (Co)	mg/kg ds	<3.0	7.383	-	3	15	103	190
Koper (Cu)	mg/kg ds	<5.0	7.241	-	5	40	115	190
Kwik (Hg)	mg/kg ds	<0.050	0.0502	-	0.05	0.15	18.1	36
Molybdeen (Mo)	mg/kg ds	<1.5	1.05	-	1.5	1.5	95.8	190
Nikkel (Ni)	mg/kg ds	<4.0	8.167	-	4	35	67.5	100
Lood (Pb)	mg/kg ds	23	36.2	-	10	50	290	530
Zink (Zn)	mg/kg ds	38	90.17	-	20	140	430	720
Minerale olie								
Minerale olie (C10-C12)	mg/kg ds	<3.0	10.5					
Minerale olie (C12-C16)	mg/kg ds	<5.0	17.5					
Minerale olie (C16-C21)	mg/kg ds	<5.0	17.5					
Minerale olie (C21-C30)	mg/kg ds	34	170					
Minerale olie (C30-C35)	mg/kg ds	16	80					
Minerale olie (C35-C40)	mg/kg ds	<6.0	21					
Minerale olie totaal (C10-C40)	mg/kg ds	60	300	*	35	190	2600	5000
Chromatogram olie (GC)		Zie bijl.						
Polychloorbifenylen, PCB								
PCB 28	mg/kg ds	<0.0010	0.0035					
PCB 52	mg/kg ds	<0.0010	0.0035					
PCB 101	mg/kg ds	<0.0010	0.0035					
PCB 118	mg/kg ds	<0.0010	0.0035					
PCB 138	mg/kg ds	<0.0010	0.0035					
PCB 153	mg/kg ds	<0.0010	0.0035					
PCB 180	mg/kg ds	<0.0010	0.0035					
PCB (som 7) (factor 0,7)	mg/kg ds	0.0049	0.0245	-	0.007	0.02	0.51	1
Polycyclische Aromatische Koolwaterstoffen, PAK								
Naftaleen	mg/kg ds	<0.050	0.035					
Fenanthreen	mg/kg ds	0.14	0.14					
Anthraceen	mg/kg ds	0.053	0.053					
Fluorantheen	mg/kg ds	0.5	0.5					
Benzo(a)anthraceen	mg/kg ds	0.22	0.22					
Chryseen	mg/kg ds	0.28	0.28					
Benzo(k)fluorantheen	mg/kg ds	0.13	0.13					
Benzo(a)pyreen	mg/kg ds	0.21	0.21					
Benzo(ghi)peryleen	mg/kg ds	0.17	0.17					
Indeno(123-cd)pyreen	mg/kg ds	0.14	0.14					
PAK VROM (10) (factor 0,7)	mg/kg ds	1.9	1.878	*	0.35	1.5	20.8	40

Legenda

Nr.	Analytico-nr	Monster
3	11876429	BG III

Eindoordeel: Overschrijding Achtergrondwaarde

Gebruikte afkortingen

-	kleiner dan of gelijk aan Achtergrondwaarde
*	groter dan Achtergrondwaarde
**	groter dan Tussenwaarde
***	groter dan Interventiewaarde

GSSD	Gestandaardiseerd gehalte
RG	Vereiste Rapportagegrens
AW	Achtergrondwaarde
T	Tussenwaarde
I	Interventiewaarde

Deze toetsing is uitgevoerd met behulp van BoToVa.

Zie voor info: http://www.rwsleefomgeving.nl/onderwerpen/bodem-ondergrond/bbk/instrumenten/botova/

N.B.: de vermelde tussenwaarde is door PAIS berekend en is niet afkomstig uit BoToVa

BoToVa T12 Toetsing Wbb grond

Projectnummer	20081216
Projectnaam	Schaapskooiweg 2 - Overdinkel
Datum monstername	18-02-2021
Monsternemer	Riemer Veltmaat
Certificaatnummer	2021026841
Startdatum	19-02-2021
Rapportagedatum	24-02-2021

Analyse	Eenheid	4	GSSD	Oordeel	RG	AW	T	I
Bodemtype correctie								
Organische stof		0.7						
Korrelgrootte < 2 µm (Lutum)		3.8						
Voorbehandeling								
Cryogeen malen AS3000		Uitgevoerd						
Bodemkundige analyses								
Droge stof	% (m/m)	84.3	84.3					
Organische stof	% (m/m) ds	<0.7	0.49					
Gloeirest	% (m/m) ds	99						
Korrelgrootte < 2 µm (Lutum)	% (m/m) ds	3.8	3.8					
Metalen								
Barium (Ba)	mg/kg ds	<20	44.29		20	190	555	920
Cadmium (Cd)	mg/kg ds	<0.20	0.2345	-	0.2	0.6	6.8	13
Kobalt (Co)	mg/kg ds	<3.0	6.168	-	3	15	103	190
Koper (Cu)	mg/kg ds	<5.0	6.818	-	5	40	115	190
Kwik (Hg)	mg/kg ds	<0.050	0.0488	-	0.05	0.15	18.1	36
Molybdeen (Mo)	mg/kg ds	<1.5	1.05	-	1.5	1.5	95.8	190
Nikkel (Ni)	mg/kg ds	<4.0	7.101	-	4	35	67.5	100
Lood (Pb)	mg/kg ds	<10	10.66	-	10	50	290	530
Zink (Zn)	mg/kg ds	<20	30.43	-	20	140	430	720
Minerale olie								
Minerale olie (C10-C12)	mg/kg ds	<3.0	10.5					
Minerale olie (C12-C16)	mg/kg ds	<5.0	17.5					
Minerale olie (C16-C21)	mg/kg ds	<5.0	17.5					
Minerale olie (C21-C30)	mg/kg ds	<11	38.5					
Minerale olie (C30-C35)	mg/kg ds	<5.0	17.5					
Minerale olie (C35-C40)	mg/kg ds	<6.0	21					
Minerale olie totaal (C10-C40)	mg/kg ds	<35	122.5	-	35	190	2600	5000
Polychloorbifenylen, PCB								
PCB 28	mg/kg ds	<0.0010	0.0035					
PCB 52	mg/kg ds	<0.0010	0.0035					
PCB 101	mg/kg ds	<0.0010	0.0035					
PCB 118	mg/kg ds	<0.0010	0.0035					
PCB 138	mg/kg ds	<0.0010	0.0035					
PCB 153	mg/kg ds	<0.0010	0.0035					
PCB 180	mg/kg ds	<0.0010	0.0035					
PCB (som 7) (factor 0,7)	mg/kg ds	0.0049	0.0245	-	0.007	0.02	0.51	1
Polycyclische Aromatische Koolwaterstoffen, PAK								
Naftaleen	mg/kg ds	<0.050	0.035					
Fenanthreen	mg/kg ds	<0.050	0.035					
Anthraceen	mg/kg ds	<0.050	0.035					
Fluorantheen	mg/kg ds	<0.050	0.035					
Benzo(a)anthraceen	mg/kg ds	<0.050	0.035					
Chryseen	mg/kg ds	<0.050	0.035					
Benzo(k)fluorantheen	mg/kg ds	<0.050	0.035					
Benzo(a)pyreen	mg/kg ds	<0.050	0.035					
Benzo(ghi)peryleen	mg/kg ds	<0.050	0.035					
Indeno(123-cd)pyreen	mg/kg ds	<0.050	0.035					
PAK VROM (10) (factor 0,7)	mg/kg ds	0.35	0.35	-	0.35	1.5	20.8	40

Legenda

Nr.	Analytico-nr	Monster
4	11876430	OG

Eindoordeel: Voldoet aan Achtergrondwaarde

Gebruikte afkortingen

-	kleiner dan of gelijk aan Achtergrondwaarde
*	groter dan Achtergrondwaarde
**	groter dan Tussenwaarde
***	groter dan Interventiewaarde

GSSD	Gestandaardiseerd gehalte
RG	Vereiste Rapportagegrens
AW	Achtergrondwaarde
T	Tussenwaarde
I	Interventiewaarde

Deze toetsing is uitgevoerd met behulp van BoToVa.

Zie voor info: http://www.rwsleefomgeving.nl/onderwerpen/bodem-ondergrond/bbk/instrumenten/botova/

N.B.: de vermelde tussenwaarde is door PAIS berekend en is niet afkomstig uit BoToVa

Kruse Milieu BV
T.a.v. Jeroen Lammers
Huyerenseweg 33
7678 SC GEESTEREN

Analysecertificaat

Datum: 24-Feb-2021

Hierbij ontvangt u de resultaten van het navolgende laboratoriumonderzoek.

Certificaatnummer/Versie	2021026839/1
Uw project/verslagnummer	20081216
Uw projectnaam	Schaapskooiweg 2 - Overdinkel
Uw ordernummer	
Monster(s) ontvangen	18-Feb-2021

Dit certificaat mag uitsluitend in zijn geheel worden gereproduceerd.
De analyse resultaten hebben alleen betrekking op het beproefde object.

De grondmonsters worden tot 4 weken na datum ontvangst bewaard en watermonsters tot 2 weken na datum ontvangst. Zonder tegenbericht worden de monsters nadien afgevoerd.
Indien de monsters langer bewaard dienen te blijven verzoeken wij U dit exemplaar uiterlijk 1 werkdag voor afloop van de standaardbewaarperiode ondertekend aan ons te retourneren. Voor de kosten van het langer bewaren van monsters verwijzen wij naar de prijslijst.

Bewaren tot:
Datum: Naam: Handtekening:

Wij vertrouwen erop uw opdracht hiermee naar verwachting te hebben uitgevoerd, mocht U naar aanleiding van dit analysecertificaat nog vragen hebben verzoeken wij U contact op te nemen met de afdeling Verkoop en Advies.

Met vriendelijke groet,

Eurofins Analytico B.V.

Ing. A. Veldhuizen
Technical Manager

eurofins | — analytico®

Analysecertificaat

Uw project/verslagnummer	20081216	Certificaatnummer/Versie	2021026839/1
Uw projectnaam	Schaapskooiweg 2 - Overdinkel	Startdatum analyse	19-Feb-2021
Uw ordernummer		Datum einde analyse	24-Feb-2021
Uw monsternemer	Riemer Veltmaat	Rapportagedatum	24-Feb-2021/09:12
		Bijlage	A,B,C
		Pagina	1/2

	Analyse	Eenheid	1	
	Metalen			
S	Barium (Ba)	µg/l	24	
S	Cadmium (Cd)	µg/l	<0.20	
S	Kobalt (Co)	µg/l	<2.0	
S	Koper (Cu)	µg/l	<2.0	
S	Kwik (Hg)	µg/l	<0.050	
S	Molybdeen (Mo)	µg/l	<2.0	
S	Nikkel (Ni)	µg/l	<3.0	
S	Lood (Pb)	µg/l	<2.0	
S	Zink (Zn)	µg/l	44	
	Vluchtige Aromatische Koolwaterstoffen			
S	Benzeen	µg/l	<0.20	
S	Tolueen	µg/l	<0.20	
S	Ethylbenzeen	µg/l	<0.20	
S	o-Xyleen	µg/l	<0.10	
S	m,p-Xyleen	µg/l	<0.20	
S	Xylenen (som) factor 0,7	µg/l	0.21	1)
	BTEX (som)	µg/l	<0.90	
S	Naftaleen	µg/l	<0.020	
S	Styreen	µg/l	<0.20	
	Vluchtige organische halogeenkoolwaterstoffen			
S	Dichloormethaan	µg/l	<0.20	
S	Trichloormethaan	µg/l	<0.20	
S	Tetrachloormethaan	µg/l	<0.10	
S	Trichlooretheen	µg/l	<0.20	
S	Tetrachlooretheen	µg/l	<0.10	
S	1,1-Dichloorethaan	µg/l	<0.20	
S	1,2-Dichloorethaan	µg/l	<0.20	
S	1,1,1-Trichloorethaan	µg/l	<0.10	
S	1,1,2-Trichloorethaan	µg/l	<0.10	
S	cis 1,2-Dichlooretheen	µg/l	<0.10	

Nr.	Uw monsteromschrijving	Opgegeven monstermatrix	Monster nr.
1	Peilbuis 1	Water (AS3000)	11876423

Q: door RvA geaccrediteerde verrichting
A: AP04 erkende en geaccrediteerde verrichting
S: AS SIKB erkende en geaccrediteerde verrichting
V: VLAREL erkende verrichting
W: Waals Gewest erkende verrichting

Dit certificaat mag uitsluitend in zijn geheel worden gereproduceerd.
Eurofins Analytico B.V. is ISO 14001: 2015 gecertificeerd door TÜV en erkend door het Vlaamse Gewest (OVAM en Dep. Omgeving), het Brusselse Gewest (BIM), het Waalse Gewest (DGRNE-OWD) en door de overheid van Luxemburg (MEV).

TESTEN
RvA L010

Eurofins Analytico B.V.
Gildeweg 42-46
3771 NB Barneveld
P.O. Box 459
3770 AL Barneveld NL
Tel. +31 (0)34 242 63 00
Fax +31 (0)34 242 63 99
E-mail info-env@eurofins.nl
Site www.eurofins.nl
BNP Paribas S.A. 227 9245 25
IBAN: NL71BNPA0227924525
BIC: BNPANL2A
KvK/CoC No. 09088623
BTW/VAT No. NL 8043.14.883.B01

Analysecertificaat

Uw project/verslagnummer	20081216	Certificaatnummer/Versie	2021026839/1
Uw projectnaam	Schaapskooiweg 2 - Overdinkel	Startdatum analyse	19-Feb-2021
Uw ordernummer		Datum einde analyse	24-Feb-2021
Uw monsternemer	Riemer Veltmaat	Rapportagedatum	24-Feb-2021/09:12
		Bijlage	A,B,C
		Pagina	2/2

	Analyse	Eenheid	1	
S	trans 1,2-Dichlooretheen	µg/L	<0.10	
	CKW (som)	µg/L	<1.6	
S	Tribroommethaan	µg/L	<0.20	
S	Vinylchloride	µg/L	<0.10	
S	1,1-Dichlooretheen	µg/L	<0.10	
S	1,2-Dichloorethenen (Som) factor 0,7	µg/L	0.14	1)
S	1,1-Dichloorpropaan	µg/L	<0.20	
S	1,2-Dichloorpropaan	µg/L	<0.20	
S	1,3-Dichloorpropaan	µg/L	<0.20	
S	Dichloorpropanen som factor 0.7	µg/L	0.42	
	Minerale olie			
	Minerale olie (C10-C12)	µg/L	<10	
	Minerale olie (C12-C16)	µg/L	<10	
	Minerale olie (C16-C21)	µg/L	<10	
	Minerale olie (C21-C30)	µg/L	<15	
	Minerale olie (C30-C35)	µg/L	<10	
	Minerale olie (C35-C40)	µg/L	<10	
S	Minerale olie totaal (C10-C40)	µg/L	<50	

Nr.	Uw monsteromschrijving	Opgegeven monstermatrix	Monster nr.
1	Peilbuis 1	Water (AS3000)	11876423

Q: door RvA geaccrediteerde verrichting
A: AP04 erkende en geaccrediteerde verrichting
S: AS SIKB erkende en geaccrediteerde verrichting
V: VLAREL erkende verrichting
W: Waals Gewest erkende verrichting

Akkoord
Pr.coörd.

Eurofins Analytico B.V.

Gildeweg 42-46
3771 NB Barneveld
P.O. Box 459
3770 AL Barneveld NL

Tel. +31 (0)34 242 63 00
Fax +31 (0)34 242 63 99
E-mail info-env@eurofins.nl
Site www.eurofins.nl

BNP Paribas S.A. 227 9245 25
IBAN: NL71BNPA0227924525
BIC: BNPANL2A
KvK/CoC No. 09088623
BTW/VAT No. NL 8043.14.883.B01

Dit certificaat mag uitsluitend in zijn geheel worden gereproduceerd.
Eurofins Analytico B.V. is ISO 14001: 2015 gecertificeerd door TÜV en erkend door het Vlaamse Gewest (OVAM en Dep. Omgeving), het Brusselse Gewest (BIM), het Waalse Gewest (DGRNE-OWD) en door de overheid van Luxemburg (MEV).

TESTEN
RvA L010

Bijlage (A) met de opgegeven deelmonsterinformatie behorende bij het analysecertificaat. 2021026839/1

Monster nr.	Uw monsteromschrijving				
Barcode	Boornr	Van	Tot	Uw datum monstername	Monsteromsch./Monstername ID
11876423	Peilbuis 1				
0692061488	1	160	260	18-Feb-2021	
0800975078	1	160	260	18-Feb-2021	

Eurofins Analytico B.V.

Gildeweg 42-46
3771 NB Barneveld
P.O. Box 459
3770 AL Barneveld NL

Tel. +31 (0)34 242 63 00
Fax +31 (0)34 242 63 99
E-mail info-env@eurofins.nl
Site www.eurofins.nl

BNP Paribas S.A. 227 9245 25
IBAN: NL71BNPA0227924525
BIC: BNPANL2A
KvK/CoC No. 09088623
BTW/VAT No. NL 8043.14.883.B01

Eurofins Analytico B.V. is ISO 14001: 2015 gecertificeerd door TÜV en erkend door het Vlaamse Gewest (OVAM en Dep. Omgeving), het Brusselse Gewest (BIM), het Waalse Gewest (DGRNE-OWD) en door de overheid van Luxemburg (MEV).

Bijlage (B) met opmerkingen behorende bij analysecertificaat 2021026839/1

Opmerking 1)

De toetswaarde van de som is gelijk aan de sommatie van 0,7*RG

Eurofins Analytico B.V.

Gildeweg 42-46
3771 NB Barneveld
P.O. Box 459
3770 AL Barneveld NL

Tel. +31 (0)34 242 63 00
Fax +31 (0)34 242 63 99
E-mail info-env@eurofins.nl
Site www.eurofins.nl

BNP Paribas S.A. 227 9245 25
IBAN: NL71BNPA0227924525
BIC: BNPANL2A
KvK/CoC No. 09088623
BTW/VAT No. NL 8043.14.883.B01

Eurofins Analytico B.V. is ISO 14001: 2015 gecertificeerd door TÜV en erkend door het Vlaamse Gewest (OVAM en Dep. Omgeving), het Brusselse Gewest (BIM), het Waalse Gewest (DGRNE-OWD) en door de overheid van Luxemburg (MEV).

Bijlage (C) met methodeverwijzingen behorende bij analysecertificaat 2021026839/1

Analyse	Methode	Techniek	Methode referentie
Metalen			
Barium (Ba)	W0421	ICP-MS	pb 3110-3 en NEN-EN-ISO 17294-2
Cadmium (Cd)	W0421	ICP-MS	pb 3110-3 en NEN-EN-ISO 17294-2
Kobalt (Co)	W0421	ICP-MS	pb 3110-3 en NEN-EN-ISO 17294-2
Koper (Cu)	W0421	ICP-MS	pb 3110-3 en NEN-EN-ISO 17294-2
Kwik (Hg)	W0421	ICP-MS	pb 3110-3 en NEN-EN-ISO 17294-2
Molybdeen (Mo)	W0421	ICP-MS	pb 3110-3 en NEN-EN-ISO 17294-2
Nikkel (Ni)	W0421	ICP-MS	pb 3110-3 en NEN-EN-ISO 17294-2
Lood (Pb)	W0421	ICP-MS	pb 3110-3 en NEN-EN-ISO 17294-2
Zink (Zn)	W0421	ICP-MS	pb 3110-3 en NEN-EN-ISO 17294-2
Vluchtige Aromatische Koolwaterstoffen			
Xylenen som AS3000	W0254	HS-GC-MS	pb 3130-1
Aromaten (BTEXN)	W0254	HS-GC-MS	pb 3130-1
Styreen	W0254	HS-GC-MS	pb 3130-1
Vluchtige organische halogeenkoolwaterstoffen			
VOCl (11)	W0254	HS-GC-MS	pb 3130-1
Tribroommethaan (Bromoform)	W0254	HS-GC-MS	pb 3130-1
Vinylchloride	W0254	HS-GC-MS	pb 3130-1
1,1-Dichlooretheen	W0254	HS-GC-MS	pb 3130-1
DiClEtheen som AS3000	W0254	HS-GC-MS	pb 3130-1
1,1-Dichloorpropaan	W0254	HS-GC-MS	pb 3130-1
1,2-Dichloorpropaan	W0254	HS-GC-MS	pb 3130-1
1,3-Dichloorpropaan	W0254	HS-GC-MS	pb 3130-1
DiChlprop. som AS3000	W0254	HS-GC-MS	pb 3130-1
Minerale olie			
Minerale olie (C10-C40)	W0215	GC-FID	pb 3110-5

Nadere informatie over de toegepaste onderzoeksmethoden alsmede een classificatie van de meetonzekerheid staan vermeld in ons overzicht "Specificaties analysemethoden", versie juni 2020.

Eurofins Analytico B.V.

Gildeweg 42-46
3771 NB Barneveld
P.O. Box 459
3770 AL Barneveld NL

Tel. +31 (0)34 242 63 00
Fax +31 (0)34 242 63 99
E-mail info-env@eurofins.nl
Site www.eurofins.nl

BNP Paribas S.A. 227 9245 25
IBAN: NL71BNPA0227924525
BIC: BNPANL2A
KvK/CoC No. 09088623
BTW/VAT No. NL 8043.14.883.B01

Eurofins Analytico B.V. is ISO 14001: 2015 gecertificeerd door TÜV en erkend door het Vlaamse Gewest (OVAM en Dep. Omgeving), het Brusselse Gewest (BIM), het Waalse Gewest (DGRNE-OWD) en door de overheid van Luxemburg (MEV).

BoToVa T13 Toetsing Wbb grondwater (ondiep)

Projectnummer	20081216
Projectnaam	Schaapskooiweg 2 - Overdinkel
Datum monstername	18-02-2021
Monsternemer	Riemer Veltmaat
Certificaatnummer	2021026839
Startdatum	19-02-2021
Rapportagedatum	24-02-2021

Analyse	Eenheid	1	GSSD	Oordeel	RG	S	T	I
Metalen								
Barium (Ba)	µg/L	24	24	-	20	50	338	625
Cadmium (Cd)	µg/L	<0.20	0.14	-	0.2	0.4	3.2	6
Kobalt (Co)	µg/L	<2.0	1.4	-	2	20	60	100
Koper (Cu)	µg/L	<2.0	1.4	-	2	15	45	75
Kwik (Hg)	µg/L	<0.050	0.035	-	0.05	0.05	0.175	0.3
Molybdeen (Mo)	µg/L	<2.0	1.4	-	2	5	153	300
Nikkel (Ni)	µg/L	<3.0	2.1	-	3	15	45	75
Lood (Pb)	µg/L	<2.0	1.4	-	2	15	45	75
Zink (Zn)	µg/L	44	44	-	10	65	433	800
Vluchtige Aromatische Koolwaterstoffen								
Benzeen	µg/L	<0.20	0.14	-	0.2	0.2	15.1	30
Tolueen	µg/L	<0.20	0.14	-	0.2	7	504	1000
Ethylbenzeen	µg/L	<0.20	0.14	-	0.2	4	77	150
o-Xyleen	µg/L	<0.10	0.07					
m,p-Xyleen	µg/L	<0.20	0.14					
Xylenen (som) factor 0,7	µg/L	0.21	0.21	-	0.2	0.2	35.1	70
BTEX (som)	µg/L	<0.90						
Naftaleen	µg/L	<0.020	0.014	-	0.02	0.01	35	70
Styreen	µg/L	<0.20	0.14	-	0.2	6	153	300
Vluchtige organische halogeenkoolwaterstoffen								
Dichloormethaan	µg/L	<0.20	0.14	-	0.2	0.01	500	1000
Trichloormethaan	µg/L	<0.20	0.14	-	0.2	6	203	400
Tetrachloormethaan	µg/L	<0.10	0.07	-	0.1	0.01	5	10
Trichlooretheen	µg/L	<0.20	0.14	-	0.2	24	262	500
Tetrachlooretheen	µg/L	<0.10	0.07	-	0.1	0.01	20	40
1,1-Dichloorethaan	µg/L	<0.20	0.14	-	0.2	7	454	900
1,2-Dichloorethaan	µg/L	<0.20	0.14	-	0.2	7	204	400
1,1,1-Trichloorethaan	µg/L	<0.10	0.07	-	0.1	0.01	150	300
1,1,2-Trichloorethaan	µg/L	<0.10	0.07	-	0.1	0.01	65	130
cis 1,2-Dichlooretheen	µg/L	<0.10	0.07					
trans 1,2-Dichlooretheen	µg/L	<0.10	0.07					
CKW (som)	µg/L	<1.6						
Tribroommethaan	µg/L	<0.20	0.14					630
Vinylchloride	µg/L	<0.10	0.07	-	0.2	0.01	2.5	5
1,1-Dichlooretheen	µg/L	<0.10	0.07	-	0.1	0.01	5	10
1,2-Dichloorethenen (Som) factor 0,7	µg/L	0.14	0.14	-	0.2	0.01	10	20
1,1-Dichloorpropaan	µg/L	<0.20	0.14					
1,2-Dichloorpropaan	µg/L	<0.20	0.14					
1,3-Dichloorpropaan	µg/L	<0.20	0.14					
Dichloorpropanen som factor 0.7	µg/L	0.42	0.42	-	0.6	0.8	40.4	80
Minerale olie								
Minerale olie (C10-C12)	µg/L	<10	7					
Minerale olie (C12-C16)	µg/L	<10	7					
Minerale olie (C16-C21)	µg/L	<10	7					
Minerale olie (C21-C30)	µg/L	<15	10.5					
Minerale olie (C30-C35)	µg/L	<10	7					
Minerale olie (C35-C40)	µg/L	<10	7					
Minerale olie totaal (C10-C40)	µg/L	<50	35	-	50	50	325	600
Extra parameters								
som 16 aromatische oplosmiddelen	µg/L		0.77	Geen oordeel mogelijk				

Legenda

Nr.	Analytico-nr	Monster
1	11876423	Peilbuis 1

Eindoordeel: Voldoet aan Streefwaarde

Gebruikte afkortingen

-	kleiner dan of gelijk aan Streefwaarde
*	groter dan Streefwaarde
**	groter dan Tussenwaarde
***	groter dan Interventiewaarde

GSSD	Gestandaardiseerd gehalte
RG	Vereiste Rapportagegrens
S	Streefwaarde
T	Tussenwaarde
I	Interventiewaarde

Deze toetsing is uitgevoerd met behulp van BoToVa.

Zie voor info: http://www.rwsleefomgeving.nl/onderwerpen/bodem-ondergrond/bbk/instrumenten/botova/

N.B.: de vermelde tussenwaarde is door PAIS berekend en is niet afkomstig uit BoToVa

Bijlage IV
Asbestanalyses

Kruse Milieu BV
T.a.v. Jeroen Lammers
Huyerenseweg 33
7678 SC GEESTEREN

Analysecertificaat

Datum: 01-Mar-2021

Hierbij ontvangt u de resultaten van het navolgende laboratoriumonderzoek.

Certificaatnummer/Versie	2021026840/1
Uw project/verslagnummer	20081216
Uw projectnaam	Schaapskooiweg 2 - Overdinkel
Uw ordernummer	
Monster(s) ontvangen	18-Feb-2021

Dit certificaat mag uitsluitend in zijn geheel worden gereproduceerd.
De analyse resultaten hebben alleen betrekking op het beproefde object.

De grondmonsters worden tot 4 weken na datum ontvangst bewaard en watermonsters tot 2 weken na datum ontvangst. Zonder tegenbericht worden de monsters nadien afgevoerd.
Indien de monsters langer bewaard dienen te blijven verzoeken wij U dit exemplaar uiterlijk 1 werkdag voor afloop van de standaardbewaarperiode ondertekend aan ons te retourneren. Voor de kosten van het langer bewaren van monsters verwijzen wij naar de prijslijst.

Bewaren tot:
Datum: Naam: Handtekening:

Wij vertrouwen erop uw opdracht hiermee naar verwachting te hebben uitgevoerd, mocht U naar aanleiding van dit analysecertificaat nog vragen hebben verzoeken wij U contact op te nemen met de afdeling Verkoop en Advies.

Met vriendelijke groet,

Eurofins Analytico B.V.

Ing. A. Veldhuizen
Technical Manager

Eurofins Analytico B.V.

Gildeweg 42-46
3771 NB Barneveld
P.O. Box 459
3770 AL Barneveld NL

Tel. +31 (0)34 242 63 00
Fax +31 (0)34 242 63 99
E-mail info-env@eurofins.nl
Site www.eurofins.nl

BNP Paribas S.A. 227 9245 25
IBAN: NL71BNPA0227924525
BIC: BNPANL2A
KvK/CoC No. 09088623
BTW/VAT No. NL 8043.14.883.B01

Eurofins Analytico B.V. is ISO 14001: 2015 gecertificeerd door TÜV en erkend door het Vlaamse Gewest (OVAM en Dep. Omgeving), het Brusselse Gewest (BIM), het Waalse Gewest (DGRNE-OWD) en door de overheid van Luxemburg (MEV).

eurofins | — analytico®

Analysecertificaat

Uw project/verslagnummer	20081216	Certificaatnummer/Versie	2021026840/1
Uw projectnaam	Schaapskooiweg 2 - Overdinkel	Startdatum analyse	19-Feb-2021
Uw ordernummer		Datum einde analyse	01-Mar-2021
Uw monsternemer	Riemer Veltmaat	Rapportagedatum	01-Mar-2021/14:35
		Bijlage	A,B,C
		Pagina	1/1

Analyse	Eenheid	1	2	3	4
Extern / Overig onderzoek					
Droge stof (Extern)	% (m/m)	86.3 [1)]	83.1 [1)]	70.3 [1)]	
In behandeling genomen hoeveelheid	kg	13.8 [2)]	14.0 [2)]	14.3 [2)]	
Asbest fractie 0,5-1mm	mg	0.0 [2)]	0.0 [2)]	2.4 [2)]	
Asbest fractie 1-2mm	mg	0.0 [2)]	0.0 [2)]	3.5 [2)]	
Asbest fractie 2-4mm	mg	29 [2)]	4.1 [2)]	2.6 [2)]	
Asbest fractie 4-8mm	mg	0.0 [2)]	14 [2)]	0.0 [2)]	
Asbest fractie 8-20mm	mg	0.0 [2)]	0.0 [2)]	0.0 [2)]	
Asbest fractie >20mm	mg	0.0 [2)]	0.0 [2)]	0.0 [2)]	
Asbest (som)	mg	29 [2)]	18 [2)]	8.5 [2)]	
Asbest in grond	mg/kg ds	4.2 [2)]	1.6 [2)]	0.9 [2)]	
Gemeten Asbestconcentratie	mg/kg ds	2.5 [2)]	1.6 [2)]	0.9 [2)]	
Gemeten concentratie Chrysotiel	mg/kg ds	2.3 [2)]	1.6 [2)]	0.9 [2)]	
Gemeten concentratie Amfibool	mg/kg ds	0.2 [2)]	0.0 [2)]	0.0 [2)]	
Totaal asbest hechtgebonden	mg/kg ds	2.5 [2)]	1.6 [2)]	0.0 [2)]	
Totaal asbest niet hechtgebonden	mg/kg ds	0.0 [2)]	0.0 [2)]	0.9 [2)]	
Extern onderzoek					Zie bijl. [1)]

Nr.	Uw monsteromschrijving	Opgegeven monstermatrix	Monster nr.
1	MM FF - 01	Asbestverdachte grond	11876424
2	MM FF - A	Asbestverdachte grond	11876425
3	MM FF - B	Asbestverdachte grond	11876426
4	MM FF - 01	Asbestverdachte grond	11894267

Q: door RvA geaccrediteerde verrichting
A: AP04 erkende en geaccrediteerde verrichting
S: AS SIKB erkende en geaccrediteerde verrichting
V: VLAREL erkende verrichting
W: Waals Gewest erkende verrichting

Akkoord
Pr.coörd.
KD

Dit certificaat mag uitsluitend in zijn geheel worden gereproduceerd.

Eurofins Analytico B.V. is ISO 14001: 2015 gecertificeerd door TÜV en erkend door het Vlaamse Gewest (OVAM en Dep. Omgeving), het Brusselse Gewest (BIM), het Waalse Gewest (DGRNE-OWD) en door de overheid van Luxemburg (MEV).

Eurofins Analytico B.V.

Gildeweg 42-46
3771 NB Barneveld
P.O. Box 459
3770 AL Barneveld NL

Tel. +31 (0)34 242 63 00
Fax +31 (0)34 242 63 99
E-mail info-env@eurofins.nl
Site www.eurofins.nl

BNP Paribas S.A. 227 9245 25
IBAN: NL71BNPA0227924525
BIC: BNPANL2A
KvK/CoC No. 09088623
BTW/VAT No. NL 8043.14.883.B01

Bijlage (A) met de opgegeven deelmonsterinformatie behorende bij het analysecertificaat. 2021026840/1

Monster nr.	Uw monsteromschrijving				
Barcode	Boornr	Van	Tot	Uw datum monstername	Monsteromsch./Monstername ID
11876424	MM FF - 01				
1659641MG	MMFF01	0	50	18-Feb-2021	
11876425	MM FF - A				
1659646M	MMFFA	0	10	18-Feb-2021	
11876426	MM FF - B				
1659644MG	MMFFB	0	10	18-Feb-2021	
	MM FF - 01				

Eurofins Analytico B.V.

Gildeweg 42-46
3771 NB Barneveld
P.O. Box 459
3770 AL Barneveld NL

Tel. +31 (0)34 242 63 00
Fax +31 (0)34 242 63 99
E-mail info-env@eurofins.nl
Site www.eurofins.nl

BNP Paribas S.A. 227 9245 25
IBAN: NL71BNPA0227924525
BIC: BNPANL2A
KvK/CoC No. 09088623
BTW/VAT No. NL 8043.14.883.B01

Eurofins Analytico B.V. is ISO 14001: 2015 gecertificeerd door TÜV en erkend door het Vlaamse Gewest (OVAM en Dep. Omgeving), het Brusselse Gewest (BIM), het Waalse Gewest (DGRNE-OWD) en door de overheid van Luxemburg (MEV).

Bijlage (B) met opmerkingen behorende bij analysecertificaat 2021026840/1

Opmerking 1)
Deze bepaling is uitgevoerd bij Eurofins Omegam (L086).

Opmerking 2)
Deze bepaling is uitgevoerd bij Eurofins Omegam (L086).

Eurofins Analytico B.V.

Gildeweg 42-46
3771 NB Barneveld
P.O. Box 459
3770 AL Barneveld NL

Tel. +31 (0)34 242 63 00
Fax +31 (0)34 242 63 99
E-mail info-env@eurofins.nl
Site www.eurofins.nl

BNP Paribas S.A. 227 9245 25
IBAN: NL71BNPA0227924525
BIC: BNPANL2A
KvK/CoC No. 09088623
BTW/VAT No. NL 8043.14.883.B01

Eurofins Analytico B.V. is ISO 14001: 2015 gecertificeerd door TÜV en erkend door het Vlaamse Gewest (OVAM en Dep. Omgeving), het Brusselse Gewest (BIM), het Waalse Gewest (DGRNE-OWD) en door de overheid van Luxemburg (MEV).

Bijlage (C) met methodeverwijzingen behorende bij analysecertificaat 2021026840/1

Analyse	Methode	Techniek	Methode referentie
Extern / Overig onderzoek			
Droge stof (uitbesteed)	W0004	Extern	Uitbesteding
Asbest Grond NEN5898 2016	W0004	Microscopie	NEN 5898
Uitbesteding Omegam	W0004	Extern	Uitbesteding

Nadere informatie over de toegepaste onderzoeksmethoden alsmede een classificatie van de meetonzekerheid staan vermeld in ons overzicht "Specificaties analysemethoden", versie juni 2020.

Eurofins Analytico B.V.

Gildeweg 42-46
3771 NB Barneveld
P.O. Box 459
3770 AL Barneveld NL

Tel. +31 (0)34 242 63 00
Fax +31 (0)34 242 63 99
E-mail info-env@eurofins.nl
Site www.eurofins.nl

BNP Paribas S.A. 227 9245 25
IBAN: NL71BNPA0227924525
BIC: BNPANL2A
KvK/CoC No. 09088623
BTW/VAT No. NL 8043.14.883.B01

Eurofins Analytico B.V. is ISO 14001: 2015 gecertificeerd door TÜV en erkend door het Vlaamse Gewest (OVAM en Dep. Omgeving), het Brusselse Gewest (BIM), het Waalse Gewest (DGRNE-OWD) en door de overheid van Luxemburg (MEV).

ANALYSECERTIFICAAT

Projectcode : **1152455**
Uw project omschrijving : **2021026840-20081216**
Opdrachtgever : **Eurofins Analytico B.V.**

Monstercode : **6634104**
Uw referentie : **MM FF - 01**
Opgegeven bemonsteringsdatum : **18/02/2021**

Asbestonderzoek

Initialen analist : N.E.
Datum geanalyseerd : 01-03-2021

Analyse is uitgevoerd conform NEN 5898 (**S**).

Massa aangeleverde monster : 13760 g
Droge massa aangeleverde monster : 11875 g
Percentage droogrest : **86,3** **m/m %**
Type zeving : nat

zeeffractie (mm)	massa zeeffractie (gram)	percentage zeeffractie (m/m %)	massa onderzocht (gram)	percentage onderzocht (m/m %)	aantal asbest (deeltjes)	massa asbest-houdend materiaal (mg)
<0,5 mm	11454,3	98,3	19,3	0,17	n.v.t.	n.v.t.
0,5-1 mm	77,1	0,7	20,5	26,59	0	0,0
1-2 mm	38,6	0,3	15,5	40,16	0	0,0
2-4 mm	13,5	0,1	13,5	100,00	4	213,0
4-8 mm	23,3	0,2	23,3	100,00	0	0,0
8-20 mm	35,5	0,3	35,5	100,00	0	0,0
>20 mm	8,2	0,1	8,2	100,00	0	0,0
Totaal	**11650,5**	**100,0**	**135,8**		**4**	**213,0**

	asbest totaal			serpentijn asbest			amfibool asbest		
zeeffractie (mm)	gehalte asbest (mg/kg ds)	ondergrens (mg/kg ds)	bovengrens (mg/kg ds)	gehalte asbest (mg/kg ds)	ondergrens (mg/kg ds)	bovengrens (mg/kg ds)	gehalte asbest (mg/kg ds)	ondergrens (mg/kg ds)	bovengrens (mg/kg ds)
<0,5 mm	-								
0,5-1 mm	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
1-2 mm	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
2-4 mm	2,5	1,8	3,1	2,3	1,8	2,7	0,2	0,0	0,4
4-8 mm	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
8-20 mm	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
>20 mm	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Totaal	**2,5**	**1,8**	**3,1**	**2,3**	**1,8**	**2,7**	**0,2**	**0,0**	**0,4**

Aangetroffen type asbest : Serpentijn en Amfibool
Bijzonderheden waargenomen : Geen

Serpentijn asbest is chrysotiel.
Amfibool asbest is amosiet, crocidoliet, actinoliet, anthophylliet en tremoliet.

De bepalingsgrens is bepaald voor de zeeffracties kleiner dan 4 mm. De totale bepalingsgrens is verkregen door de bepalingsgrenzen van de afzonderlijke zeeffracties te sommeren.
Het materiaal is middels polarisatiemicroscopie onderzocht, de analyse is uitgevoerd conform NEN 5896.

gebondenheid	serpentijn asbest	amfibool asbest	totaal afgerond
hecht	2,3	0,2	2,5
niet hecht	0,0	0,0	0,0
totaal afgerond	2,3	0,2	

Gewogen concentratie (serpentijnasbestconcentratie vermeerderd met 10 maal de amfiboolasbestconcentratie) is: **4,2 mg/kg ds**

De gewogen asbestconcentratie wordt berekend uit de niet-afgeronde gehalten aan serpentijn en amfibool asbest. De weergegeven resultaten zijn afgerond.

Verklaring kwalitatief onderzoek zeeffractie <0,5 mm:
- : geen asbest waargenomen

Dit analyse-certificaat, inclusief voorblad en eventuele bijlage(n), mag niet anders dan in zijn geheel worden gereproduceerd.
- De met een 'Q' gemerkte analyses zijn door RvA geaccrediteerd (registratienummer L086).
- De met een 'S' gemerkte analyses zijn door RvA geaccrediteerd (L086) en op basis van het schema AS 3000 erkend.

A N A L Y S E C E R T I F I C A A T

Projectcode	:	**1152455**
Uw project omschrijving	:	**2021026840-20081216**
Opdrachtgever	:	**Eurofins Analytico B.V.**

Monstercode	:	**6634104**
Uw referentie	:	**MM FF - 01**
Opgegeven bemonsteringsdatum	:	**18/02/2021**

Asbestonderzoek - productidentificatie

zeeffractie (mm)	materiaal	gebondenheid	asbestsoort	percentage (m/m %)
2-4 mm	cement, golfplaat	hecht	chrysotiel	10-15
			crocidoliet	0.1-2

Dit analyse-certificaat, inclusief voorblad en eventuele bijlage(n), mag niet anders dan in zijn geheel worden gereproduceerd.
- De met een 'Q' gemerkte analyses zijn door RvA geaccrediteerd (registratienummer L086).
- De met een 'S' gemerkte analyses zijn door RvA geaccrediteerd (L086) en op basis van het schema AS 3000 erkend.

ANALYSECERTIFICAAT

Projectcode : **1152455**
Uw project omschrijving : **2021026840-20081216**
Opdrachtgever : **Eurofins Analytico B.V.**

Monstercode : **6634105**
Uw referentie : **MM FF - A**
Opgegeven bemonsteringsdatum : **18/02/2021**

Asbestonderzoek

Initialen analist : N.E.
Datum geanalyseerd : 23-02-2021

Analyse is uitgevoerd conform NEN 5898 (**S**).

Massa aangeleverde monster : 14050 g
Droge massa aangeleverde monster : 11676 g
Percentage droogrest : **83,1** **m/m %**
Type zeving : nat

zeeffractie (mm)	massa zeeffractie (gram)	percentage zeeffractie (m/m %)	massa onderzocht (gram)	percentage onderzocht (m/m %)	aantal asbest (deeltjes)	massa asbest-houdend materiaal (mg)
<0,5 mm	11120,3	96,9	12,4	0,11	n.v.t.	n.v.t.
0,5-1 mm	150,3	1,3	39,6	26,35	0	0,0
1-2 mm	79,7	0,7	36,5	45,80	0	0,0
2-4 mm	43,2	0,4	43,2	100,00	3	32,9
4-8 mm	35,4	0,3	35,4	100,00	2	112,5
8-20 mm	47,2	0,4	47,2	100,00	0	0,0
>20 mm	0,0	0,0	0,0	100,00	0	0,0
Totaal	**11476,1**	**100,0**	**214,3**		**5**	**145,4**

	asbest totaal			serpentijn asbest			amfibool asbest		
zeeffractie (mm)	gehalte asbest (mg/kg ds)	ondergrens (mg/kg ds)	bovengrens (mg/kg ds)	gehalte asbest (mg/kg ds)	ondergrens (mg/kg ds)	bovengrens (mg/kg ds)	gehalte asbest (mg/kg ds)	ondergrens (mg/kg ds)	bovengrens (mg/kg ds)
<0,5 mm	-								
0,5-1 mm	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
1-2 mm	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
2-4 mm	0,4	0,3	0,4	0,4	0,3	0,4	0,0	0,0	0,0
4-8 mm	1,2	1,0	1,5	1,2	1,0	1,5	0,0	0,0	0,0
8-20 mm	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
>20 mm	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Totaal	**1,6**	**1,3**	**1,9**	**1,6**	**1,3**	**1,9**	**0,0**	**0,0**	**0,0**

Aangetroffen type asbest : Serpentijn
Bijzonderheden waargenomen : Geen

Serpentijn asbest is chrysotiel.
Amfibool asbest is amosiet, crocidoliet, actinoliet, anthophylliet en tremoliet.

De bepalingsgrens is bepaald voor de zeeffracties kleiner dan 4 mm. De totale bepalingsgrens is verkregen door de bepalingsgrenzen van de afzonderlijke zeeffracties te sommeren.
Het materiaal is middels polarisatiemicroscopie onderzocht, de analyse is uitgevoerd conform NEN 5896.

gebondenheid	serpentijn asbest	amfibool asbest	totaal afgerond
hecht	1,6	0,0	1,6
niet hecht	0,0	0,0	0,0
totaal afgerond	1,6	0,0	

Gewogen concentratie (serpentijnasbestconcentratie vermeerderd met 10 maal de amfiboolasbestconcentratie) is: **1,6 mg/kg ds**

De gewogen asbestconcentratie wordt berekend uit de niet-afgeronde gehalten aan serpentijn en amfibool asbest. De weergegeven resultaten zijn afgerond.

Verklaring kwalitatief onderzoek zeeffractie <0,5 mm:
- : geen asbest waargenomen

Dit analyse-certificaat, inclusief voorblad en eventuele bijlage(n), mag niet anders dan in zijn geheel worden gereproduceerd.
- De met een 'Q' gemerkte analyses zijn door RvA geaccrediteerd (registratienummer L086).
- De met een 'S' gemerkte analyses zijn door RvA geaccrediteerd (L086) en op basis van het schema AS 3000 erkend.

A N A L Y S E C E R T I F I C A A T

Projectcode	:	**1152455**
Uw project omschrijving	:	**2021026840-20081216**
Opdrachtgever	:	**Eurofins Analytico B.V.**

Monstercode	:	**6634105**
Uw referentie	:	**MM FF - A**
Opgegeven bemonsteringsdatum	:	**18/02/2021**

Asbestonderzoek - productidentificatie

zeeffractie (mm)	materiaal	gebondenheid	asbestsoort	percentage (m/m %)
2-4 mm	cement, golfplaat	hecht	chrysotiel	10-15
4-8 mm	cement, golfplaat	hecht	chrysotiel	10-15

Dit analyse-certificaat, inclusief voorblad en eventuele bijlage(n), mag niet anders dan in zijn geheel worden gereproduceerd.
- De met een 'Q' gemerkte analyses zijn door RvA geaccrediteerd (registratienummer L086).
- De met een 'S' gemerkte analyses zijn door RvA geaccrediteerd (L086) en op basis van het schema AS 3000 erkend.

ANALYSECERTIFICAAT

Projectcode : **1152455**
Uw project omschrijving : **2021026840-20081216**
Opdrachtgever : **Eurofins Analytico B.V.**

Monstercode : **6634106**
Uw referentie : **MM FF - B**
Opgegeven bemonsteringsdatum : **18/02/2021**

Asbestonderzoek

Initialen analist : M.A.
Datum geanalyseerd : 24-02-2021

Analyse is uitgevoerd conform NEN 5898 (**S**).

Massa aangeleverde monster : 14280 g
Droge massa aangeleverde monster : 10039 g
Percentage droogrest : **70,3** **m/m %**
Type zeving : nat

zeeffractie (mm)	massa zeeffractie (gram)	percentage zeeffractie (m/m %)	massa onderzocht (gram)	percentage onderzocht (m/m %)	aantal asbest (deeltjes)	massa asbest-houdend materiaal (mg)
<0,5 mm	8868,0	90,1	12,6	0,14	n.v.t.	n.v.t.
0,5-1 mm	198,8	2,0	42,2	21,23	10	14,7
1-2 mm	255,2	2,6	82,9	32,48	12	32,2
2-4 mm	87,2	0,9	87,2	100,00	9	73,4
4-8 mm	170,2	1,7	170,2	100,00	0	0,0
8-20 mm	262,6	2,7	262,6	100,00	0	0,0
>20 mm	0,0	0,0	0,0	100,00	0	0,0
Totaal	**9842,0**	**100,0**	**657,7**		**31**	**120,3**

	asbest totaal			serpentijn asbest			amfibool asbest		
zeeffractie (mm)	gehalte asbest (mg/kg ds)	ondergrens (mg/kg ds)	bovengrens (mg/kg ds)	gehalte asbest (mg/kg ds)	ondergrens (mg/kg ds)	bovengrens (mg/kg ds)	gehalte asbest (mg/kg ds)	ondergrens (mg/kg ds)	bovengrens (mg/kg ds)
<0,5 mm	+								
0,5-1 mm	0,2	0,1	0,6	0,2	0,1	0,6	0,0	0,0	0,0
1-2 mm	0,4	0,1	0,8	0,4	0,1	0,8	0,0	0,0	0,0
2-4 mm	0,3	0,1	0,4	0,3	0,1	0,4	0,0	0,0	0,0
4-8 mm	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
8-20 mm	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
>20 mm	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Totaal	**0,9**	**0,4**	**1,7**	**0,9**	**0,4**	**1,7**	**0,0**	**0,0**	**0,0**

Aangetroffen type asbest : Serpentijn
Bijzonderheden waargenomen : Geen

Serpentijn asbest is chrysotiel.
Amfibool asbest is amosiet, crocidoliet, actinoliet, anthophylliet en tremoliet.

De bepalingsgrens is bepaald voor de zeeffracties kleiner dan 4 mm. De totale bepalingsgrens is verkregen door de bepalingsgrenzen van de afzonderlijke zeeffracties te sommeren.
Het materiaal is middels polarisatiemicroscopie onderzocht, de analyse is uitgevoerd conform NEN 5896.

gebondenheid	serpentijn asbest	amfibool asbest	totaal afgerond
hecht	0,0	0,0	0,0
niet hecht	0,9	0,0	0,9
totaal afgerond	0,9	0,0	

Gewogen concentratie (serpentijnasbestconcentratie vermeerderd met 10 maal de amfiboolasbestconcentratie) is: **0,9 mg/kg ds**

De gewogen asbestconcentratie wordt berekend uit de niet-afgeronde gehalten aan serpentijn en amfibool asbest. De weergegeven resultaten zijn afgerond.

Verklaring kwalitatief onderzoek zeeffractie <0,5 mm:
+ : enkele losse vezels

Dit analyse-certificaat, inclusief voorblad en eventuele bijlage(n), mag niet anders dan in zijn geheel worden gereproduceerd.
- De met een 'Q' gemerkte analyses zijn door RvA geaccrediteerd (registratienummer L086).
- De met een 'S' gemerkte analyses zijn door RvA geaccrediteerd (L086) en op basis van het schema AS 3000 erkend.

A N A L Y S E C E R T I F I C A A T

Projectcode	:	**1152455**
Uw project omschrijving	:	**2021026840-20081216**
Opdrachtgever	:	**Eurofins Analytico B.V.**

Monstercode	:	**6634106**
Uw referentie	:	**MM FF - B**
Opgegeven bemonsteringsdatum	:	**18/02/2021**

Asbestonderzoek - productidentificatie

zeeffractie (mm)	materiaal	gebondenheid	asbestsoort	percentage (m/m %)
0.5-1 mm	vezelbundel	niet hecht	chrysotiel	2-5
1-2 mm	vezelbundel	niet hecht	chrysotiel	2-5
2-4 mm	vezelbundel	niet hecht	chrysotiel	2-5

Dit analyse-certificaat, inclusief voorblad en eventuele bijlage(n), mag niet anders dan in zijn geheel worden gereproduceerd.
- De met een 'Q' gemerkte analyses zijn door RvA geaccrediteerd (registratienummer L086).
- De met een 'S' gemerkte analyses zijn door RvA geaccrediteerd (L086) en op basis van het schema AS 3000 erkend.

A N A L Y S E C E R T I F I C A A T

Projectcode : **1152455**
Uw project omschrijving : **2021026840-20081216**
Opdrachtgever : **Eurofins Analytico B.V.**

Monstercode : **6645328**
Uw referentie : **MM FF - 01**
Opgegeven bemonsteringsdatum : **18/02/2021**

Asbest verzamelmonster

Initialen analist : P.J.
Datum geanalyseerd : 01-03-2021

Analyse is uitgevoerd conform NEN 5898 (**S**).

Massa aangeleverde monster : 9,9 g
Droge massa aangeleverde monster : 9,0 g
Percentage droogrest : **90,91** **m/m %**

type onderzocht materiaal	massa onderzocht materiaal (gram)	gebonden-heid	percentage serpentijn asbest (m/m %)	percentage amfibool asbest (m/m %)	aantal geanalyseerde deeltjes	serpentijn massa asbest (mg)	amfibool massa asbest (mg)
cement, vlakke plaat	9,0	hecht	chrysotiel 10-15	crocidoliet 2-5	1	1125,0	315,0
Totaal	**9,0**				**1**	**1125,0**	**315,0**
					Ondergrens	900	180
					Bovengrens	1350	450

Aangetroffen type asbest : Serpentijn en Amfibool
Bijzonderheden waargenomen : Geen

Serpentijn asbest is chrysotiel.
Amfibool asbest is amosiet, crocidoliet, actinoliet, anthophylliet en tremoliet.

Het materiaal is middels polarisatiemicroscopie onderzocht, de analyse is uitgevoerd conform NEN 5896.

gebondenheid	serpentijn asbest	amfibool asbest	totaal afgerond
hecht	1100	320	1400
niet hecht	0,0	0,0	0,0
totaal afgerond	1100	320	

Totaal massa asbest: **1400 mg**

Dit analyse-certificaat, inclusief voorblad en eventuele bijlage(n), mag niet anders dan in zijn geheel worden gereproduceerd.
- De met een 'Q' gemerkte analyses zijn door RvA geaccrediteerd (registratienummer L086).
- De met een 'S' gemerkte analyses zijn door RvA geaccrediteerd (L086) en op basis van het schema AS 3000 erkend.

A N A L Y S E C E R T I F I C A A T

Projectcode	:	**1152455**
Uw project omschrijving	:	**2021026840-20081216**
Opdrachtgever	:	**Eurofins Analytico B.V.**

Opmerkingen m.b.t. analyses

Opmerking(en) algemeen

De volgende informatie is indien van toepassing verstrekt door de opdrachtgever:
Project omschrijving, Monsterreferentie(s), Opgegeven bemonsteringsdatum, Matrix, Monsterdiepte, Potnr (Barcode), Veldgegevens, Veldwaarnemingen en Bemonsteringsdata. De opgegeven bemonsteringsdatum kan van invloed zijn op de geldigheid van de resultaten.

Asbest
Individuele monsters van dit project zijn als asbest verdacht gekwalificeerd. De analysedeelmonsters zijn met beschermende maatregelen in het laboratorium in behandeling genomen.

Opmerking bij project:	- Eurofins Omegam heeft het asbestonderzoek in dit/deze monster(s) uitgevoerd volgens de NEN 5898, en zoals beschreven in een aparte bijlage als onderdeel van dit analysecertificaat. Voor de analyseresultaten van het asbestonderzoek geldt dat Eurofins Omegam de analyse heeft uitgevoerd in de monsters die de opdrachtgever, zoals deze staan vermeld in de koptekst van dit analysecertificaat, zelf heeft genomen of laten nemen en aan Eurofins Omegam heeft aangeboden. Eurofins Omegam draagt geen verantwoordelijkheid inzake de herkomst en representativiteit alsmede de veiligheid tijdens de monsterneming.

Dit analyse-certificaat, inclusief voorblad en eventuele bijlage(n), mag niet anders dan in zijn geheel worden gereproduceerd.

A N A L Y S E C E R T I F I C A A T

Projectcode	:	**1152455**
Uw project omschrijving	:	**2021026840-20081216**
Opdrachtgever	:	**Eurofins Analytico B.V.**

Barcodeschema's

Monstercode	*Uw referentie*	*uw monsterref.*	*uw diepte*	*uw barcode*
6634104	MM FF - 01	MMFF01	0-.5	1659641MG
6634105	MM FF - A	MMFFA	0-.1	1659646MG
6634106	MM FF - B	MMFFB	0-.1	1659644MG
6645328	MM FF - 01	MM FF - 01	0-.5	1659641MG

Dit analyse-certificaat, inclusief voorblad en eventuele bijlage(n), mag niet anders dan in zijn geheel worden gereproduceerd.

A N A L Y S E C E R T I F I C A A T

Projectcode	:	**1152455**
Uw project omschrijving	:	**2021026840-20081216**
Opdrachtgever	:	**Eurofins Analytico B.V.**

Analysemethoden in Grond (AS3000)

AS3000
In dit analysecertificaat zijn de met 'S' gemerkte analyses uitgevoerd volgens de analysemethoden beschreven in het "Accreditatieschema Laboratoriumanalyses voor grond-, waterbodem- en grondwateronderzoek (AS SIKB 3000)". Het laboratoriumonderzoek is uitgevoerd volgens de onderstaande analysemethoden. Deze analyses zijn vastgelegd in het geldende accreditatie-certificaat met bijbehorende verrichtingenlijst L086 van Eurofins Omegam BV.

Asbest verzamelmonster	:	
Asbestonderzoek	:	Conform AS3070 prestatieblad 1 en NEN 5898

Dit analyse-certificaat, inclusief voorblad en eventuele bijlage(n), mag niet anders dan in zijn geheel worden gereproduceerd.

Indicatieve berekening asbestgehalte

Algemene gegevens	
naam project	Schaapskooiweg 2 - Overdinkel
projectcode	20081216
opdrachtgever	Ad Fontem
datum onderzoek	18 februari 2021

Gegevens onderzochte bodemlaag								Fractie > 20mm					Fractie < 20mm			Gew. asbestgehalte
Gat nr.	l (m)	b (m)	d (m)	V (m3)	s.m. (kg/m3)	d.s. (%)	gewicht (kg)	deel (%)	insp. eff. (%)	type asbest	asbest (mg)	gew. conc. mg/kg ds	deel (%)	insp. eff. (%)	conc. mg/kg ds	mg/kg ds
?	0,30	0,30	0,40	0,04	1850	86,3%	57,5	0,1%	90%	serp	1100	21264,99	99,9%	100%	2,3	**31,7**
	0,30	0,30	0,40	0,04	1850	86,3%	57,5	0,1%	90%	amf	320	6186,18	99,9%	100%	0,2	

Het hierboven berekende gewogen asbestgehalte overschrijdt de wettelijke norm niet

serp. = serpentijn-asbest (chrysotiel)

amf. = amfibool-asbest (amosiet en crocidoliet)

Bijlage V
Informatie gemeente Losser

Zaaknummer: 20Z02856
Documentnummer: 20.0032315

Informatie omtrent bestemming en gebruik van objecten in de gemeente Losser

Adres: Schaapskooiweg 2
Postcode/woonplaats: 7586 RJ Overdinkel
Kadastraal bekend: sectie **Q,** nummer **1274 en 1245**

Milieu:

1. Is er bij de gemeente negatieve informatie bekend over de bodemkwaliteit?
   Neen

2. Zijn er voormalige bedrijfsactiviteiten op het perceel?
   Ja, het betreft een agrarisch bedrijf.

3. Zijn er eerder bodemonderzoeken geweest op de locatie of in de directe omgeving?
   Ja, verkennend bodemonderzoek d.d. 23-5-2001, uitgevoerd door Nibag. Het rapport is aan u gemaild.

4. Zijn of waren er ondergrondse of bovengrondse tanks aanwezig?
   Ja, bovengrondse dubbelwandig tank van 1.000 liter dieselolie.

5. Is er een milieuvergunning aanwezig?
   Ja, het bedrijf valt onder de meldingplicht van de Wet milieubeheer. De laatste melding is aan u gemaild.

6. Zijn er bij de gemeente nog eventuele andere bijzonderheden over het perceel bekend?
   Neen

7. Is er negatieve informatie bekend over de directe omgeving?
   Neen

Bijlage VI
Verklaring van enkele gebruikte termen en afkortingen

Termen
De gehalten van de chemische componenten in de bodem en in het grondwater worden getoetst aan de zogenaamde achtergrond- of streef- en interventiewaarden uit de Circulaire Bodemsanering 2013. Deze waarden worden gecorrigeerd voor de gehalten lutum en organische stof (humus) voor de betreffende bodem. Deze gehalten worden in het laboratorium bepaald.

Achtergrondwaarden: De gehalten zoals die op dit moment voorkomen in de bodem van natuur- en landbouwgronden waarvoor geldt dat er geen sprake is van belasting door lokale verontreinigingsbronnen.

Streefwaarden: Waarden, die het niveau aangeven, waarbij sprake is van een duurzame bodemkwaliteit. Gebruikt symbool: S. De streefwaarde wordt alleen voor grondwater gebruikt.

Interventiewaarden: Waarden, die aangeven wanneer de functionele eigenschappen van de bodem voor mens, dier en plant, ernstig zijn of dreigen te worden verminderd. Gebruikt symbool: I.

Tussenwaarde: Gelijk aan het gemiddelde van de achtergrond- of streefwaarde en de interventiewaarde, dus (A+I)/2 (grond) of (S+I)/2 (grondwater). Wanneer bij een verkennend onderzoek een component met concentratie boven deze waarde wordt gevonden is in principe een nader onderzoek nodig. Gebruikt symbool: T.

Overige termen, die in dit rapport worden gebruikt, zijn als volgt te definiëren:

Niet verontreinigd: Gehalte van elke component overschrijdt de achtergrond- of streefwaarde niet.

Zeer licht verontreinigd: Gehalte van een component ligt boven de achtergrond- of streefwaarde, maar overschrijdt het dubbele van de achtergrond- of streefwaarde niet.

Licht verontreinigd: Gehalte van een component is hoger dan het dubbele van de Achtergrond- of streefwaarde, maar overschrijdt de tussenwaarde niet.

Matig verontreinigd: Gehalte van een component is hoger dan de tussenwaarde, maar overschrijdt de interventiewaarde niet.

Sterk verontreinigd: Gehalte van een component is hoger dan de interventiewaarde, maar overschrijdt het tienvoud van de interventiewaarde niet.

Zeer sterk verontreinigd: Gehalte van een component is hoger dan het tienvoud van de interventiewaarde.

NEN5740: Nederlandse norm "Bodem. Onderzoeksstrategie bij verkennend bodemonderzoek." Een verkennend onderzoek heeft tot doel met relatief beperkt onderzoek vast te stellen of er sprake is van een bodemverontreiniging op de onderzoekslocatie.

Verdachte locatie: Locatie, waarvan op basis van vooronderzoek of historische informatie wordt verwacht dat er verontreiniging aanwezig is.

Nulsituatie: Huidige chemische kwaliteit van grond en grondwater ten aanzien van bodemverontreinigende stoffen.

Nader onderzoek: Bodemonderzoek, waarin de ernst en de omvang van een eerder aangetoonde verontreiniging wordt vastgesteld.

Afkortingen

AMvB	Algemene Maatregel van Bestuur
BG	Bovengrond
BOOT	Besluit Opslaan in Ondergrondse Tanks
BSB	Stichting Bodemsanering Bedrijfsterreinen
BSB	Bouwstoffenbesluit
BTEX	Benzeen, Tolueen, Ethylbenzeen, Xylenen
BTEXN	Afkorting voor vluchtige aromaten (BTEX) en Naftaleen
BZV	Biologisch zuurstofverbruik
CZV	Chemisch zuurstofverbruik
EC	Elektrisch geleidingsvermogen
EOCl	Extraheerbare organochloorverbindingen
EOX	Extraheerbare organohalogeenverbindingen
GHG	Gemiddeld hoogste grondwaterstand
GLG	Gemiddeld laagste grondwaterstand
GWS	Actuele grondwaterstand
HBO	Huisbrandolie
HCB	Hexachloorbenzeen
HCH	Hexachloorhexaan
ILT	Inspectie Leefomgeving en Transport
Ministerie van I en W	Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat
MM FF	Mengmonster fijne fractie
MVR	Ministeriële Vrijstellingsregeling
NEN	Nederlandse norm
NNI	Nederlands Normalisatie Instituut
NPR	Nederlandse praktijkrichtlijn
NVN	Nederlandse voornorm
OCB's	Chloorpesticiden
OG	Ondergrond
OW-test	Olie/water-test
PAK's	Polycyclische aromatische koolwaterstoffen
PCB's	Polychloorbifenylen
PFAS	poly- en perfluor alkyl stoffen
pH	Zuurgraad
SUBAT	Stichting Uitvoering Bodemsanering Amovering Tankstations
VC	Vinylchloride
VNG	Vereniging van Nederlandse Gemeenten
VROM	Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer
VOCl	Vluchtige organochloorverbindingen, zoals per en tri
WBB	Wet Bodembescherming
As	Arseen
Ba	Barium
Cd	Cadmium
Cr	Chroom
Co	Kobalt
Cu	Koper
Fe	IJzer
Hg	Kwik
Mn	Mangaan
Mo	Molybdeen
Na	Natrium
Ni	Nikkel
Pb	Lood
St	Tin
Zn	Zink

Bijlage 6 Watertoets

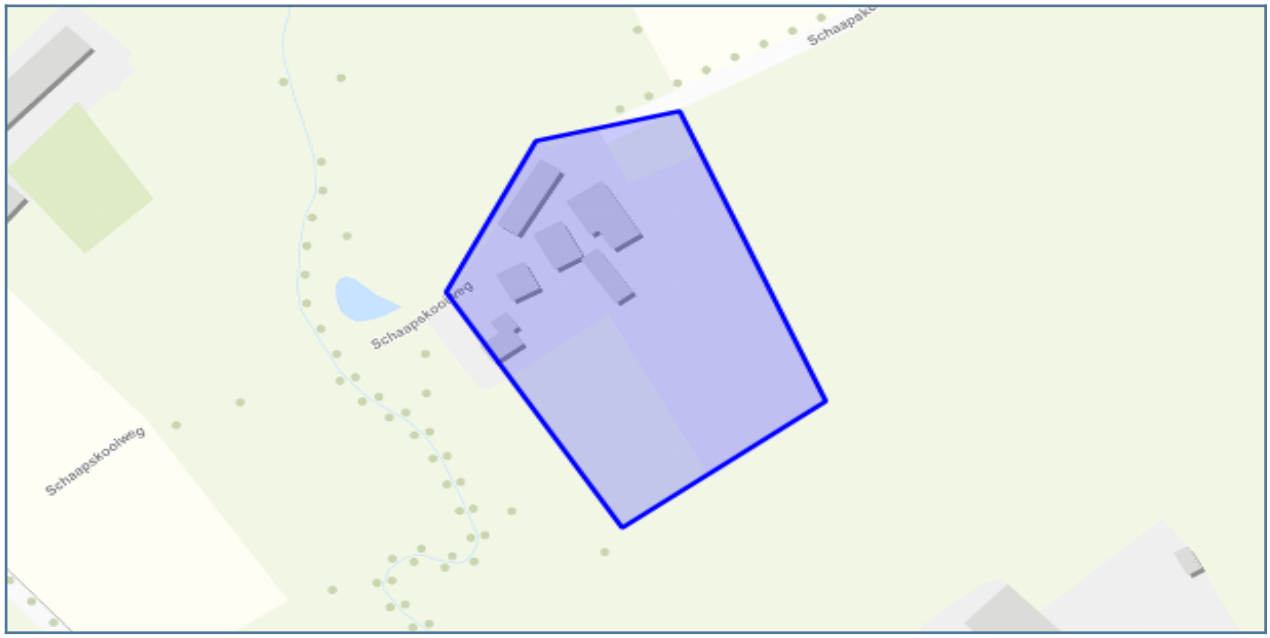
Digitale watertoets

De watertoets helpt u om aan de hand van de locatie van uw ruimtelijke plan en een aantal vragen te toetsen of u de belangen van het Waterschap raakt. Indien dit het geval is krijgt u tekst en uitleg over het vervolg proces.

Op basis van de check is onderstaande nodig

1. Normale procedure

Op basis van onderstaande locatie

Vragen en antwoorden uit de check

Gaat het om een ruimtelijk plan dat uitsluitend een functiewijziging van bestaande bebouwing inhoudt?	nee
Worden in het plan meer dan 10 wooneenheden gerealiseerd?	nee
Is er in of rondom het plangebied sprake van wateroverlast of grondwateroverlast?	nee
Neemt in het plan het verharde oppervlak van bebouwing en bestrating toe met meer dan 1500m2?	nee
Wordt op het perceel hemelwater (HWA) en afvalwater (DWA) verzameld in dezelfde rioolbuis?	nee
Maakt het plan deel uit van een groter plan dat in ontwikkeling is?	nee
Worden er op bedrijfsmatige wijze activiteiten verricht waardoor het verharde oppervlak verontreinigd raakt?	nee
Bedraagt het verschil tussen de hoogte van de weg en de bovenzijde van de begane-grondvloer minder dan 30 centimeter?	nee
Bedraagt het verschil tussen de GHG (Gemiddelde Hoogste Grondwaterstand) en de bovenzijde van de begane-grondvloer minder dan 80 centimeter?	nee
bargerveen	nee
beekherstel	nee
grondwaterbes_en_stiltegebied	nee
ruimtevoorvecht	nee
verbodszone diepe boringen	nee
zoekgebied	nee
primaire watergebieden	nee
RWZI	nee
strokenkaart	nee
persleidingen	nee
rioolgemalen	nee
keurzone	nee
gewijzigd klimaat	nee
huidig klimaat	ja

Details

1. Normale procedure

Wat moet ik doen?

datum dossiercode

Geachte heer/mevrouw ,

U heeft het Waterschap Vechtstromen geïnformeerd over het plan door gebruik te maken van de digitale watertoets (www.dewatertoets.nl). De beantwoording van de vragen heeft er toe geleid dat de Normale procedure van het watertoetsproces moet worden doorlopen.

Watertoetsproces:

Op grond van artikel 12 uit het besluit op de ruimtelijke ordening moeten ruimtelijke plannen zijn voorzien van een waterparagraaf. Hiervoor moet het proces van de watertoets worden doorlopen. Bij het watertoetsproces gaat het om het hele proces van vroegtijdig meedenken, informeren, adviseren, afwegen en uiteindelijk beoordelen van de waterhuishoudkundige aspecten in ruimtelijke plannen en besluiten. Waterschap Vechtstromen kijkt wat de invloed van het plan op de waterhuishouding is en geeft een wateradvies. Daarbij toetst het waterschap het plan aan het voorkeursbeleid dat is geformuleerd. Voor het verdere proces is het van belang om de RO adviseur van het waterschap te betrekken bij het plan. Wij verzoeken u ons te informeren over de wijze waarop het plan verder zal worden voorbereid. Daarvoor kunt u contact opnemen met de, voor desbetreffende gemeente, aangewezen RO adviseur.

Ben van Veenen b.van.veenen@vechtstromen.nl

- gemeente Hardenberg
- gemeente Losser
- gemeente Ommen

Frits Huttenhuis f.huttenhuis@vechtstromen.nl

- gemeente Borne
- gemeente Coevorden
- gemeente Hellendoorn
- gemeente Oldenzaal

Els Boerrigter e.boerrigter@vechtstromen.nl

- gemeente Dinkelland
- gemeente Enschede
- gemeente Tubbergen

Heral Hesselink h.hesselink@vechtstromen.nl

- gemeente Almelo
- gemeente Rijssen-Holten
- gemeente Wierden

Henry Legtenberg h.legtenberg@vechtstromen.nl

- gemeente Borger-Odoorn
- gemeente De Wolden
- gemeente Emmen

- gemeente Hoogeveen
- gemeente Midden-Drenthe
- gemeente Twenterand

Tom Pikkemaat T.pikkemaat@vechtstromen.nl

- gemeente Berkelland
- gemeente Haaksbergen
- gemeente Hengelo
- gemeente Hof van Twente

Telefonisch bereikbaar via mailverzoek of algemeen telefoonnr. 088-2203333.

Algemene info: In de procedurebepalingen van de Wro voor het bestemmingsplan is opgenomen dat de kennisgeving wordt toegezonden aan de instanties die bij het overleg zijn betrokken. De terinzagelegging van het bestemmingsplan kunt u zenden aan kennisgevingwro@vechtstromen.nl.

Copyright Digitale watertoets - http://www.dewatertoets.nl//. Dit document is gegenereerd via de website http://www.dewatertoets.nl//. Het document mag alleen worden gebruikt ten behoeve van het plan, dat in dit document is omschreven. De informatie in dit document is houdbaar tot maximaal 1 jaar, gerekend vanaf de genoemde datum in dit document.

Bijlage 7 Quickscan natuurwaarden

Quickscan natuurwaardenonderzoek verbouw bestaande bebouwing aan de Schaapskooiweg 2 Overdinkel

Effectbeoordeling in het kader van de Wet natuurbescherming, Natuurnetwerk Nederland en Natura 2000

NATUURBANK OVERIJSSEL

Colofon

Quickscan natuurwaardenonderzoek verbouw bestaande bebouwing aan de Schaapskooiweg 2 Overdinkel

Effectbeoordeling in het kader van de Wet natuurbescherming, Natuurnetwerk Nederland en Natura 2000

Uitgevoerd door:
Natuurbank Overijssel
Correspondentieadres:
Aladnaweg 18
7122 RR Aalten

BTW-ID: NL001388212B56
E: info@natuurbankoverijssel.nl
Tel: 0543-451142 / 0614-435700

Opdrachtgever: Ad Fontem Ruimtelijk Advies

Projectnummer en versie: 3266 versie 1.0	Status: definitief
Locatie plangebied: Schaapskooiweg 2 Overdinkel	Rapportdatum: 31-3-2021

Inhoudsopgave

Samenvatting 3
Hoofdstuk 1 Inleiding 5
Hoofdstuk 2 Het plangebied 6
2.1 Situering 6
2.2 Beschrijving van het plangebied 6
Hoofdstuk 3 Voorgenomen activiteiten 7
3.1 Algemeen 7
3.2 Mogelijk effect van de voorgenomen activiteiten op beschermde soorten en/of –gebieden 7
3.3 Vaststellen van de invloedsfeer 7
3.4 Vaststellen van het onderzoeksgebied 7
Hoofdstuk 4 Gebiedsbescherming 8
4.1 Algemeen 8
4.2 Natuurnetwerk Nederland 8
4.3 Natura 2000 9
4.4 Slotconclusie 11
Hoofdstuk 5 Soortenbescherming 12
5.1 Verwachting en bureauonderzoek 12
5.2 Methode 12
5.3 Resultaten 13
5.4 Toetsingskader 16
5.5 Wettelijke consequenties van de beoogde ingreep 17
5.6 Historische gegevens en overige bronnen 19
5.7 Volledigheid van het onderzoek 19
Hoofdstuk 6 Conclusies 20

SAMENVATTING

Aan de Schaapskooiweg 2 te Overdinkel is een voormalig agrarisch erf gevestigd. Enkele jaren geleden hebben de eigenaren de overstap gemaakt van een agrarische bedrijfsvoering naar (kleinschalige) recreatie. Zo zijn camperplaatsen aangelegd en zijn er concrete plannen een bestaande kapschuur op het erf te verbouwen tot boerderijappartementen en een deel van een bestaande schuur in te richten tot receptie en recreatieruimte voor gasten. Als gevolg van deze voorgenomen activiteiten kan overtreding van de Wet natuurbescherming op voorhand niet uitgesloten worden. Daarom is Natuurbank Overijssel gevraagd om de wettelijke consequenties van de voorgenomen activiteiten in het kader van de Wet natuurbescherming in beeld te brengen. In voorliggend rapport worden de bevindingen van het uitgevoerde onderzoek gepresenteerd. Naast een beschrijving van het onderzoeksgebied, de onderzoeksopzet en de resultaten van het onderzoek, worden de wettelijke consequenties van de voorgenomen activiteiten weergegeven.

Het plangebied is op 12 maart 2021 onderzocht op de (potentiële) aanwezigheid van beschermde planten, dieren en beschermde nesten, holen, vaste rust- en voortplantingslocaties. Ook is onderzocht of de voorgenomen activiteiten een negatief effect hebben op beschermd (natuur)gebied, zoals Natura 2000 en Natuurnetwerk Nederland.

Wettelijke consequenties m.b.t. gebiedsbescherming:
Het plangebied behoort niet tot Natuurnetwerk Nederland of Natura 2000. Vanwege de ligging buiten het Natuurnetwerk Nederland, leiden de voorgenomen activiteiten niet tot wettelijke consequenties, omdat de bescherming van het Natuurnetwerk Nederland geen externe werking kent in Overijssel. Uitvoering van de voorgenomen activiteiten leiden niet tot een negatief effect op kwalificerende soorten in Natura 200-gebied. Een toename van stikstofdepositie in Natura 2000-gebied, als gevolg van de voorgenomen activiteiten tijdens de ontwikkel- en gebruiksfase, kan niet op voorhand uitgesloten worden. Om de wettelijke consequenties van de voorgenomen activiteiten vast te kunnen stellen dient een stikstofberekening uitgevoerd te worden.

Wettelijke consequenties m.b.t. soortbescherming:
De inrichting van het gevoerde beheer maken het plangebied niet tot een geschikte groeiplaats voor beschermde planten, maar wel tot een geschikt functioneel leefgebied van verschillende beschermde diersoorten. Beschermde diersoorten benutten het plangebied hoofdzakelijk als foerageergebied, maar mogelijk bezetten amfibieën een vaste rust- of voortplantingsplaats en nestelen er vogels in het plangebied. Vleermuizen en grondgebonden zoogdieren bezetten geen vaste rust- of voortplantingsplaats in het plangebied.

Van de in het plangebied nestelende vogelsoorten, is uitsluitend het bezette nest beschermd, niet het oude nest of de nestplaats. Bezette vogelnesten zijn beschermd en mogen niet beschadigd of vernield worden. Gelet op de aard van de werkzaamheden kan geen ontheffing verkregen worden voor het beschadigen of vernielen van bezette vogelnesten. Indien de interne verbouwingen plaatsvinden en de opslag buiten verwijderd wordt tijdens de voortplantingsperiode, wordt geadviseerd vooraf een broedvogelscan uit te voeren om de aanwezigheid van een bezet vogelnest uit te kunnen sluiten.

Als gevolg van de voorgenomen activiteiten wordt mogelijk een amfibie gedood en wordt mogelijk een vaste (winter)rust van een beschermd amfibie beschadigd en vernield. Voor de beschermde amfibieënsoorten, die een vaste (winter)rustplaats in het plangebied bezetten, en die mogelijk gedood worden, geldt een vrijstelling van de verbodsbepalingen `doden' en het `beschadigen/vernielen van vaste rust- en voortplantingsplaatsen'.

Door uitvoering van de voorgenomen activiteiten neemt de betekenis van het plangebied als foerageergebied voor de beschermde diersoorten niet af.

Samenvattende conclusie:
Als gevolg van de voorgenomen activiteiten wordt mogelijk een beschermd dier gedood en een vaste rust- en/of voortplantingsplaats van een beschermd dier beschadigd en/of vernield. Voor de meeste beschermde dieren, die mogelijk gedood worden en waarvan de vaste rust- en/of voortplantingsplaats beschadigd of vernield wordt, geldt een vrijstelling van de verbodsbepalingen omdat de voorgenomen activiteiten uitgevoerd worden in het kader van een ruimtelijke ontwikkeling. Deze vrijstelling geldt echter niet voor vogels. Vogels mogen niet gedood worden en bezette vogelnesten mogen niet verstoord, beschadigd of vernield worden. Mits bij de uitvoering rekening wordt gehouden met mogelijk aanwezige bezette vogelnesten, leiden de voorgenomen activiteiten niet tot wettelijke consequenties

Door uitvoering van de voorgenomen activiteiten neemt de betekenis van het plangebied als foerageergebied voor de beschermde diersoorten af. Dit leidt echter niet tot wettelijke consequenties.

Een negatief effect op Natura 2000-gebied, zoals de toename van stikstofdepositie in Natura 2000-gebied, kan niet op voorhand uitgesloten worden. Om de wettelijke consequenties van de voorgenomen activiteiten vast te kunnen stellen dient een stikstofberekening uitgevoerd te worden.

Wettelijke consequenties samengevat:
- Werkzaamheden afstemmen op voortplantingsperiode van vogels;
- Stikstofberekening uitvoeren;

HOOFDSTUK 1 INLEIDING

Aan de Schaapskooiweg 2 te Overdinkel is een voormalig agrarisch erf gevestigd. Enkele jaren geleden hebben de eigenaren de overstap gemaakt van een agrarische bedrijfsvoering naar (kleinschalige) recreatie. Zo zijn camperplaatsen aangelegd en zijn er concrete plannen een bestaande kapschuur op het erf te verbouwen tot boerderijappartementen en een deel van een bestaande schuur in te richten tot receptie en recreatieruimte voor gasten. Als gevolg van deze voorgenomen activiteiten kan overtreding van de Wet natuurbescherming op voorhand niet uitgesloten worden. Daarom is Natuurbank Overijssel gevraagd om de wettelijke consequenties van de voorgenomen activiteiten in het kader van de Wet natuurbescherming in beeld te brengen. In voorliggend rapport worden de bevindingen van het uitgevoerde onderzoek gepresenteerd. Naast een beschrijving van het onderzoeksgebied, de onderzoeksopzet en de resultaten van het onderzoek, worden de wettelijke consequenties van de voorgenomen activiteiten weergegeven.

Er is in het onderzoeksgebied gekeken naar de (potentiële) aanwezigheid van beschermde planten en dieren en beschermde nesten, holen, vaste rust- en voortplantingsplaatsen en andere beschermde functies. Ook is onderzocht of de voorgenomen activiteiten een negatief effect hebben op beschermd (natuur)gebied.

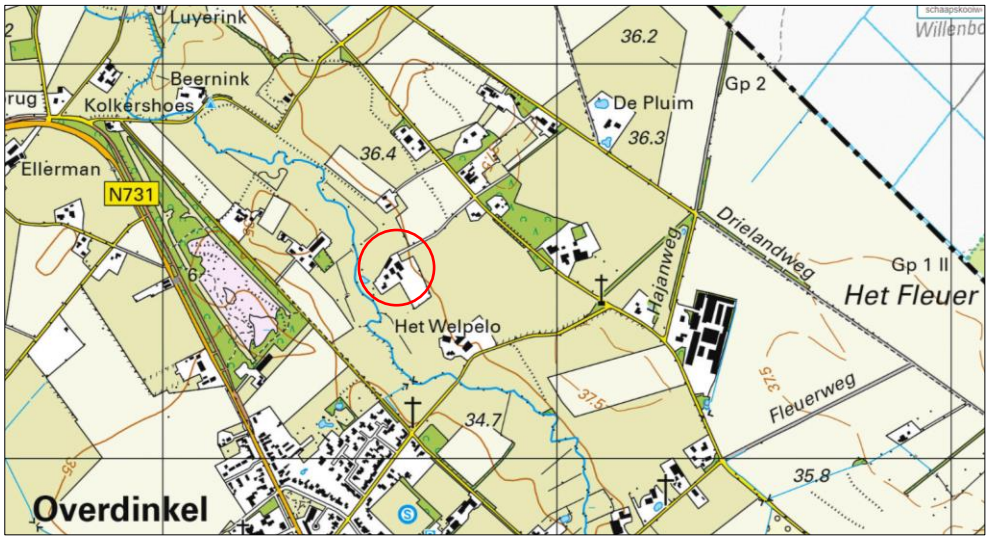
Op basis van de onderzoeksresultaten worden de wettelijke consequenties bepaald van de voorgenomen activiteiten in het kader van de Wet natuurbescherming (soorten en Natura 2000-gebied) en de Omgevingsverordening Overijssel (Natuurnetwerk Nederland).

Doel van deze rapportage:
De Quickscan natuurwaardenonderzoek is uitgevoerd als één van de verschillende (milieu)onderzoeken in het kader van besluitvorming binnen de Ruimtelijke Ordening (doorgaans het wijzigen van het bestemmingsplan) of het aanvragen van een Omgevingsvergunning. Het onderzoek is uitgevoerd om antwoord te kunnen geven op de vraag: is er sprake van een goede ruimtelijke ordening (is de voorgenomen activiteit uitvoerbaar?). Het is nadrukkelijk geen ecologisch werkprotocol dat opgesteld wordt om te voorkomen dat de Wet natuurbescherming overtreden wordt als gevolg van de voorgenomen activiteiten. De Wet natuurbescherming is tijdens de uitvoering van voorgenomen activiteiten altijd van toepassing en het is aan de uitvoerende partijen om de noodzakelijke zorgvuldigheid te betrachten tijdens de uitvoering.
Om een goed ecologisch werkprotocol op te kunnen stellen is meer detailinformatie vereist, zoals de planning in uitvoering, in te zetten materieel en informatie over type bebouwing, bouwwijze, materiaalgebruik etc.

HOOFDSTUK 2 HET PLANGEBIED

2.1 Situering

Het plangebied is gesitueerd op de Schaapskooiweg 2 te Overdinkel. Het ligt ten noorden van de woonkern van Overdinkel en wordt omgeven door agrarisch cultuurland. Op onderstaande afbeelding wordt de globale ligging van het plangebied weergegeven op een topografische kaart.

Globale ligging van het plangebied. De ligging van het plangebied wordt met de rode marker aangeduid (bron: ruimtelijkeplannen.nl).

2.2 Beschrijving van het plangebied

Het plangebied vormt een deel van een voormalig agrarisch erf en bestaat uit bebouwing en erfverharding. In het plangebied staan een kapschuur en een stal. De stal beschikt over bakstenen buitengevels en is gedekt met golfplaten. De kapschuur is gebouwd van stalen spanten en is bekleed met damwandplaten. Achter de kapschuur staan gaaskooien met brandhout. De gebouwen zijn in gebruik als opslagplaats. Op onderstaande afbeelding wordt de begrenzing van het plangebied weergegeven. Voor een verbeelding van de huidige situatie wordt verwezen naar de fotobijlage.

Begrenzing van het plangebied wordt met de gele lijn aangeduid (bron luchtfoto: ruimtelijkeplannen.nl)

HOOFDSTUK 3 VOORGENOMEN ACTIVITEITEN

3.1 Algemeen

Het voornemen bestaat om de kapschuur en een deel van de stal intern te verbouwen. De kapschuur wordt verbouwd naar boerderijappartementen en een deel van de stal wordt verbouwd naar een receptie/verblijfsruimte voor dagrecreatie. De erfverharding achter de kapschuur zal benut worden als terras bij de boerderijappartementen. Een afbeelding van het wenselijke eindbeeld ontbreekt.

De volgende activiteiten worden getoetst op relevantie t.a.v. de Wet natuurbescherming:

- Intern verbouwen van de stal en kapschuur;

3.2 Mogelijk effect van de voorgenomen activiteiten op beschermde soorten en/of –gebieden

De voorgenomen activiteiten hebben mogelijk een negatieve invloed op beschermde soorten en beschermd (natuur)gebied. We onderscheiden de volgende negatieve invloeden:

Mogelijke tijdelijke invloeden:

- Verstoren rust- en voortplantingsplaatsen als gevolg van geluid, stof en trillingen tijdens de werkzaamheden;

Mogelijke permanente invloeden:

- Mogelijk afname/verdwijnen van beschermde vaste rust- of voortplantingsplaatsen en/of jaar rond beschermde nesten;
- Vernielen/verdwijnen van beschermde soorten;
- Aantasting van de kwaliteit van het leefgebied van beschermde soorten;

3.3 Vaststellen van de invloedsfeer

Naast een tijdelijk effect in het onderzoeksgebied, kan het voorkomen dat een voorgenomen activiteit een negatief effect heeft op beschermde soorten of beschermd natuurgebied buiten het onderzoeksgebied. Dit noemen we de invloedsfeer. De omvang van de invloedsfeer wordt bepaald door de duur, aard en omvang van de tijdelijke en/of permanente nieuwe situatie. Het effect van de voorgenomen activiteit op een beschermde soort verschilt per soort en/of soortgroep.

In deze studie wordt alleen gekeken naar de uitvoering van de fysieke werkzaamheden zoals bouwwerkzaamheden.

Beoordeling van de invloedsfeer van de voorgenomen activiteit:
Om de effecten van een voorgenomen activiteiten goed in beeld te kunnen brengen, is het soms van belang ook buiten het plangebied te kijken. In voorliggend geval worden uitsluitend werkzaamheden uitgevoerd op een bestaand erf. Het is niet aannemelijk dat beschermde waarden buiten het plangebied negatief beïnvloed worden door uitvoering van de voorgenomen activiteiten. Er is geen aanleiding te veronderstellen dat beschermde soorten en/of -waarden buiten het plangebied op een dusdanige wijze aangetast worden en dat dit leidt tot wettelijke consequenties.

3.4 Vaststellen van het onderzoeksgebied

Er vinden geen werkzaamheden plaats in de overige delen van de stal of buiten het plangebied. Het onderzoeksgebied wordt daarom gelijk gesteld aan het plangebied.

HOOFDSTUK 4 GEBIEDSBESCHERMING

4.1 Algemeen

In dit hoofdstuk wordt ingegaan op het mogelijke effect van de voorgenomen activiteiten op Natura 2000-gebied en het Natuurnetwerk Nederland.

4.2 Natuurnetwerk Nederland

Provincies zijn verantwoordelijk voor de veiligstelling en ontwikkeling van het Natuurnetwerk Nederland (verder NNN genoemd). De beoordeling of de voorgenomen activiteit past in het NNN, dient met name uitgevoerd te worden in de afweging van een 'goede ruimtelijke ordening' als onderdeel van de ruimtelijke onderbouwing. De aanwezigheid van beschermde planten en dieren is daarbij niet direct van belang.

Vanwege het grote belang voor de biodiversiteit en de betekenis voor de kwaliteit van de leefomgeving en regionale economie geldt een beschermingsregime voor het gehele NNN. Voor het NNN geldt de verplichting tot instandhouding van de wezenlijke kenmerken en waarden van het gebied. In de verordening is het "nee, tenzij"-regime vast gelegd. Dit betekent dat (nieuwe) plannen, projecten of handelingen niet zijn toegestaan indien zij de wezenlijke kenmerken of waarden van het gebied significant aantasten. Er kan echter aanleiding zijn om toch ontwikkelingen toe te staan. De mogelijkheid om een uitzondering te maken op de algemene lijn van behoud en duurzame ontwikkeling van wezenlijke kenmerken en waarden, is aan strikte voorwaarden gebonden. Uiteraard geldt ook hier dat de generieke regeling van toepassing blijft (zoals de toepassing van de principes van zuinig en zorgvuldig ruimtegebruik, ontwikkelingsperspectieven en gebiedskenmerken) Het ruimtelijk beleid voor het NNN is gericht op 'behoud, herstel en ontwikkeling van de wezenlijke kenmerken en waarden van het NNN' waarbij tevens zoveel mogelijk rekening wordt gehouden met de andere belangen die in het gebied aanwezig zijn.

De kernkwaliteiten binnen het NNN zijn natuurkwaliteit, landschappelijke kwaliteiten en beleving van rust. Voor grootschalige ontwikkelingen die niet passen binnen de doelstelling van het NNN is geen ruimte, tenzij er sprake is van een zwaarwegend maatschappelijk belang waar niet op een andere manier aan kan worden voldaan. Daarbij worden de zogenaamde NNN-spelregels gehanteerd: her-begrenzing van het NNN, saldering van negatieve effecten en toepassing van het compensatiebeginsel. Het 'nee, tenzij'-principe en de overige spelregels hebben is opgenomen in de provinciale Omgevingsverordening van Overijssel. Er is door toepassing van de spelregels ruimte voor het aanpassen van de begrenzing als daarmee de doelen op een betere manier kunnen worden bereikt.

Ligging t.o.v. het Natuurnetwerk Nederland

Het plangebied ligt buiten de gronden die tot Natuurnetwerk Nederland behoren. Op onderstaande afbeelding wordt de ligging van Natuurnetwerk Nederland in de omgeving van het plangebied weergegeven.

Ligging van Natuurnetwerk Nederland in de omgeving van het plangebied. De ligging van het plangebied wordt met de rode marker aangeduid. Gronden die tot Natuurnetwerk Nederland behoren worden met de groene kleur op de kaart aangeduid (bron: ruimtelijkepannen.nl)

Effectbeoordeling
De invloedsfeer van de voorgenomen activiteiten is lokaal. De voorgenomen activiteiten hebben geen negatief effect op de wezenlijke kenmerken en waarden van het Natuurnetwerk Nederland in de omgeving van het plangebied.

Wettelijke consequenties
Het plangebied ligt buiten het Natuurnetwerk Nederland. Omdat de bescherming van het Natuurnetwerk Nederland geen externe werking kent in Overijssel, leiden de voorgenomen activiteiten niet tot wettelijke consequenties.

4.3 Natura 2000
De biodiversiteit (soortenrijkdom) in Europa gaat al jaren achteruit. Duurzame bescherming van flora en fauna is hard nodig. Planten en dieren trekken zich weinig aan van landsgrenzen en het is daarom belangrijk om natuurbescherming in Europees verband aan te pakken. Zo voorkomen we dat de natuur in Europa en in Nederland steeds eenvormiger wordt. Daartoe is in 1979 de Vogelrichtlijn opgesteld en in 1992 de Habitatrichtlijn. Deze richtlijnen hebben twee componenten: soortenbescherming en gebiedsbescherming. Alle EU-lidstaten wijzen beschermde gebieden aan voor specifieke (leefgebieden van) (vogel-)soorten. De onder beide richtlijnen aangewezen beschermde gebieden vormen het Natura 2000-netwerk. De Nederlandse bijdrage aan dit Europese netwerk van beschermde natuurgebieden bestaat uit ruim 160 gebieden.

Beschermingsregime
De Wet natuurbescherming regelt in hoofdstuk 2 de bescherming van Natura 2000-gebieden. Dit zijn speciale beschermingszones op grond van de Europese Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn. De minister wijst deze gebieden aan.
Voor de Natura 2000-gebieden stelt de minister instandhoudingsdoelstellingen op voor:

- de leefgebieden van vogels;
- de natuurlijke habitats of habitats van soorten (art. 2.1 Wet natuurbescherming);

De provincies stellen voor de Natura 2000-gebieden een beheerplan op (art. 2.3 Wet natuurbescherming). In het beheerplan staan maatregelen die ervoor moeten zorgen dat de instandhoudingsdoelstellingen worden bereikt.

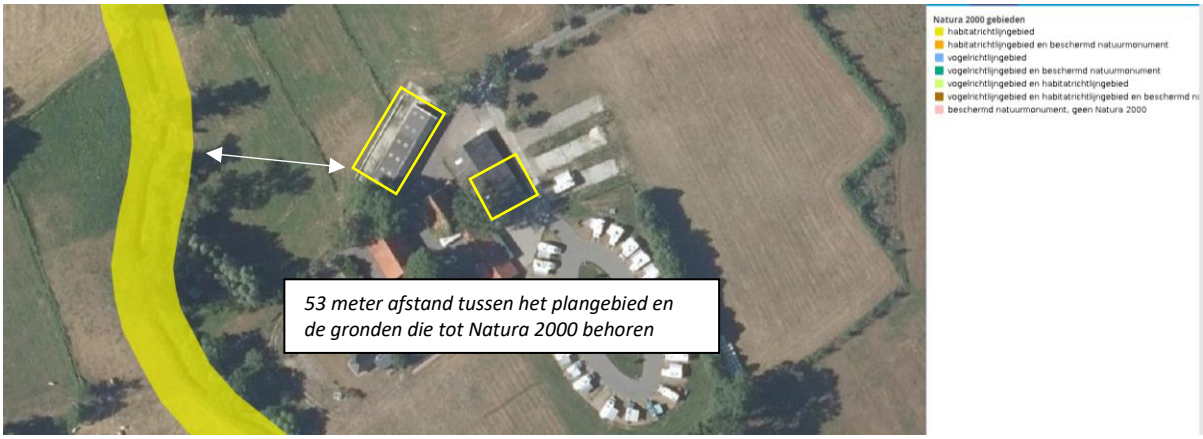
Nederland past een vergunningenstelsel toe. Hierdoor is in ons land een zorgvuldige afweging gewaarborgd rond projecten die gevolgen kunnen hebben voor Natura 2000-gebieden. Vergunningen worden verleend door provincies of door de Ministerie van LNV. Natura 2000-gebieden mogen geen significante schade ondervinden. Dit houdt in dat bepaalde plannen en projecten, op zichzelf óf in combinatie met andere plannen en projecten, de natuurwaarden waarvoor de gebieden zijn aangewezen niet significant negatief mogen beïnvloeden. Elke ontwikkeling in of nabij een Natura 2000-gebied dient te worden onderworpen aan een ‘voortoets’. Uit de voortoets moet blijken of kan worden uitgesloten dat de gewenste werkzaamheden/ontwikkelingen een (significant) negatief effect hebben (op zichzelf of in combinatie met andere plannen of projecten). Voor alle Natura 2000-gebieden dient een beheerplan te zijn opgesteld waaruit duidelijk wordt welke activiteiten wel en niet zonder vergunning mogelijk zijn in en nabij die gebieden.

Als gevolg van het opschorten van de PAS-systematiek, mogen plannen die leiden tot een verhoogde depositie van NOx/NH3 op Natura 2000-gebied, niet in uitvoering gebracht worden zonder Wet natuurbeschermingsvergunning.

Ligging van het plangebied t.o.v. Natura-2000
Het plangebied ligt op minimaal 53 meter afstand van Natura 2000-gebied. Het meest nabij gelegen Natura 2000-gebied, is het Natura 2000-gebied Dinkelland.

Het gebied Dinkelland bestaat uit het beekdal van de Dinkel met een aantal zijbeken, waaronder het oostelijk deel van het beekdal van de Snoeijinksbeek, en een drietal gevarieerde heideterreinen langs de Puntbeek en Rammelbeek, te weten Punthuizen, Stroothuizen en het Beuninger Achterveld. De Dinkel is een kleine laaglandrivier. Bovenstrooms van de aftakking van het Omleidingskanaal heeft de Dinkel een vrij natuurlijke hydrodynamiek. Benedenstrooms van deze aftakking is de hydrodynamiek sterk gereguleerd. Landschappelijk is het een gaaf beekdal, gekenmerkt door hoogteverschillen, houtwallen, bossen en vochtige en schrale graslanden en heideterreinen. De losliggende delen nabij Punthuizen bestaan uit vochtige en droge heide en heischrale graslanden en blauwgraslanden, afgewisseld met bosjes.

Op onderstaande afbeelding wordt de ligging van Natura 2000-gebied in de omgeving van het plangebied weergegeven.

Ligging van Natura 2000-gebied in de omgeving van het plangebied. De ligging van het plangebied wordt met de rode marker aangeduid. Gronden die tot Natura 2000 behoren worden met de okergele kleur aangeduid (bron: aerius.nl).

Er zijn voor het Natura 2000-gebied Dinkelland instandhoudingsdoelen vastgesteld voor habitattypen en habtitatrichtlijnsoorten. In onderstaande tabel worden de kwalificerende habitatrichtlijnsoorten weergegeven.

Soort	Status doel	Populatie	Omvang leefgebied	Kwaliteit leefgebied	Relatieve bijdrage	Kernopgaven
H1096 - Beekprik	ontwerp	>	>	>	C	5.02,W
H1134 - Bittervoorn	ontwerp	=	=	=	C	
H1163 - Rivierdonderpad	definitief	=	=	=		5.02,W

Diersoorten waarvoor in het Natura 2000-gebied Dinkelland, een instandhoudingsdoelstelling geldt (bron: Overijssel.nl).

Stikstofgevoelige habitattypen
Niet alle habitattypen in Natura 2000-gebied zijn even gevoelig voor verzuring, als gevolg van stikstofdepositie, maar het Natura 2000-gebied Dinkelland bestaat voor een klein deel uit stikstofgevoelige habitattypen.

Effectbeoordeling

Beoordeling uitvoering fysieke activiteiten
De uitvoering van fysieke activiteiten in een plangebied zou kunnen leiden tot een negatief effect op instandhoudingsdoelen van een Natura 2000-gebied in de omgeving van een plangebied. Als gevolg van sloop- en bouwwerkzaamheden kunnen negatieve effecten optreden, zoals een toename van geluid, trillingen, kunstlicht, visuele verstoring, areaalverlies en aantasten hydrologie.

Gelet op de aard, omvang en duur van de voorgenomen activiteiten en de afstand tussen het plangebied en Natura 2000-gebied, wordt in voorliggend geval een negatief effect op instandhoudingsdoelen van Natura 2000-gebied uitgesloten. De kwalificerende soorten voor Natura 2000-gebied Dinkelland zijn allen vissen en die zijn gebonden aan aquatische systemen, zoals beken en stilstaande wateren. Uitvoering van de voorgenomen activiteiten leidt niet tot een negatief effect op deze soorten. Nader onderzoek of een voortoets wordt niet noodzakelijk geacht.

Beoordeling Stikstof
Ten behoeve van de totale ontwikkeling, wordt materieel met een verbrandingsmotor ingezet en vindt er een tijdelijke toename plaats van verkeersbewegingen als gevolg van de aanvoer van bouwmaterialen en vervoer van personeel. Tijdens de ontwikkel- en gebruiksfase neemt het aantal verkeersbewegingen van en naar het plangebied toe. Gelet op de ligging nabij Natura 2000-gebied, kan een toename van stikstofdepositie in Natura 2000-gebied, niet op voorhand uitgesloten worden. Om te onderzoeken of uitvoering van de voorgenomen activiteiten leidt tot een toename van stikstofdepositie op stikstofgevoelige habitattypen in Natura 2000-gebied, dient een stikstofberekening uitgevoerd te worden.

Wettelijke consequenties
Op basis van voorliggende onderzoek kunnen de wettelijke consequenties niet bepaald worden. Om de wettelijke consequenties te kunnen bepalen dient een stikstofberekening uitgevoerd te worden met behulp van het programma Aerius Calculator.

4.4 Slotconclusie
Het plangebied behoort niet tot Natuurnetwerk Nederland of Natura 2000. Vanwege de ligging buiten het Natuurnetwerk Nederland, leiden de voorgenomen activiteiten niet tot wettelijke consequenties, omdat de bescherming van het Natuurnetwerk Nederland geen externe werking kent in Overijssel. Uitvoering van de voorgenomen activiteiten leiden niet tot een negatief effect op kwalificerende soorten in Natura 200-gebied. Een toename van stikstofdepositie in Natura 2000-gebied, als gevolg van de voorgenomen activiteiten tijdens de ontwikkel- en gebruiksfase, kan niet op voorhand uitgesloten worden. Om de wettelijke consequenties van de voorgenomen activiteiten vast te kunnen stellen dient een stikstofberekening uitgevoerd te worden.

HOOFDSTUK 5 SOORTENBESCHERMING

5.1 Verwachting en bureauonderzoek

Uit de bureaustudie (bronnenonderzoek) zijn geen veldbiologische gegevens naar voren gekomen die bruikbaar zijn voor deze studie.

Het onderzoeksgebied vormt een agrarisch erf en bestaat uit bebouwing gelegen in agrarisch cultuurlandschap. De inrichting en het gevoerde beheer maken het plangebied niet tot een geschikte groeiplaats voor beschermde planten, maar wel tot een potentieel geschikt leefgebied voor verschillende beschermde diersoorten. Gelet op de inrichting en het gevoerde beheer, behoort het plangebied mogelijk tot functioneel leefgebied van sommige algemene en weinig kritische diersoorten uit onderstaande soortgroepen:

- vogels;
- vleermuizen;
- grondgebonden zoogdieren;
- amfibieën;

Overige soorten

Het onderzoeksgebied is niet onderzocht op het voorkomen van beschermde faunasoorten als reptielen, libellen, vissen, dag- en nachtvlinders, bladmossen, sporenplanten, haften en kreeftachtigen omdat het onderzoeksgebied geen geschikte habitat vormt voor deze soorten of omdat het plangebied buiten het normale verspreidingsgebied van deze soortgroepen ligt. Het is niet aannemelijk dat soorten, of soortgroepen, die moeilijk nieuwe leefgebieden koloniseren, zich spontaan buiten het normale verspreidingsgebied vestigen. Dit geldt bijvoorbeeld voor sommige kleine grondgebonden zoogdieren, reptielen en voor planten.

5.2 Methode

In het kader van het natuurwaardenonderzoek is het plangebied op 12 maart 2021 tijdens de daglichtperiode (ochtend) bezocht. Het onderzoeksgebied is te voet onderzocht op de aanwezigheid en potentiële aanwezigheid van beschermde flora- en faunawaarden. Het gebied is visueel en auditief onderzocht. Tijdens het veldbezoek is gebruik gemaakt van een verrekijker (Swarovski 12x50), zaklamp en zijn de in dit rapport opgenomen afbeeldingen gemaakt.

Bij het bepalen van de mogelijke aantasting van beschermde soorten is gebruik gemaakt van de volgende bronnen:

- veldbezoek door ervaren ecoloog;
- aanvullend bronnenonderzoek (o.a. internet);

Specifieke relevante literatuurbronnen zijn o.a.

- Atlas van de amfibieën en reptielen van Nederland;
- Atlas van de zoogdieren van Nederland;
- Nieuwe atlas van de Nederlandse flora;
- NDFF Verspreidingsatlas;

Vogels

Het gebied is visueel en auditief onderzocht op het voorkomen van (broed)vogels. De onderzoeksperiode is matig geschikt voor onderzoek naar (broed)vogels. Sommige vogels vertonen in deze tijd van het jaar territorium-indicerend gedrag (zingen/balts), en sommige vogelsoorten hebben al een bezet nest (o.a. nijlgans, grauwe gans, kievit, bosuil, houtduif) of uitgevlogen jongen (bosuil). De meeste zomergasten houden zich in deze tijd van het jaar nog op in de overwinteringsgebieden. Standvogels, zoals steenuil en huismus bevinden zich meestal nog wel in de directe omgeving van de nestplaats.

In het plangebied is gekeken naar vogels, oude nesten en sporen die op de aanwezigheid van nesten in het plangebied duiden, zoals prooiresten (roofvogels), schijtsporen, braakballen, ruiveren (roofvogels), eierdoppen en zichtbaar nestmateriaal. Op basis van een beoordeling van de landschappelijke kenmerken kan een goede inschatting gemaakt worden van de functie van het onderzoeksgebied voor vogels en of de uitgevoerde inventarisatie voldoet aan de gestelde eisen voor onderzoek naar vogels.

Grondgebonden zoogdieren
Het onderzoeksgebied is visueel onderzocht op het voorkomen van beschermde grondgebonden zoogdieren. De onderzoeksperiode is geschikt voor verspreidingsonderzoek, maar matig geschikt voor onderzoek naar voortplantingslocaties. Nog maar weinig grondgebonden diersoorten hebben zogende jongen in deze tijd van het jaar. Veel grondgebonden zoogdieren benutten de voortplantingsplaats als vaste rustplaats buiten de voortplantingsperiode.

Er is in het onderzoeksgebied gezocht naar grondgebonden zoogdieren, verblijfplaatsen en sporen die op de aanwezigheid van grondgebonden zoogdieren in het onderzoeksgebied duiden zoals holen, nesten, graaf-, krab- en bijtsporen, haren, prooiresten, pootafdrukken en uitwerpselen.

Vleermuizen
De onderzoeksperiode is beperkt geschikt voor onderzoek naar verblijfplaatsen van vleermuizen omdat de meeste vleermuizen in deze tijd van het jaar de winterverblijfplaats bezetten. Gewone dwergvleermuizen zijn al wel actief op 'warme' voorjaarsavonden. Sommige vleermuissoorten bezetten de winterverblijfplaats op enige afstand (>100km) van de zomerverblijfplaats. Sommige vleermuizen in winterrust zitten diep weggekropen in gebouwen of bomen, maar er zijn ook vleermuizen die open en bloot aan de binnenzijde van gebouwen hangen, zoals op tochtvrije zolders.

Er is in het onderzoeksgebied gezocht naar vleermuizen en naar potentiële rust- verblijfplaatsen van vleermuizen. Het plangebied is bezocht op een moment op de dag dat vleermuizen niet foerageren en geen lijnvormige landschapselementen benutten als vliegroute. De mogelijke betekenis van het onderzoeksgebied als foerageergebied en vliegroute voor vleermuizen is bepaald op basis van een visuele beoordeling van de landschappelijke karakteristieken van het plangebied.

Amfibieën
De onderzoeksperiode is matig geschikt voor verspreidingsonderzoek naar amfibieën en onderzoek naar voortplantingswateren. De meeste amfibieën bezetten de winterrustplaats in deze tijd van het jaar en zitten dan weggekropen in de sliblaag van open water of diep weggekropen in holen en gaten in de grond, of onder strooisel, bladeren, takken, rommel of opgeslagen goederen. Soorten als gewone pad en kamsalamander kunnen de voortplantingswateren al wel bezetten.

Op basis van een beoordeling van landschappelijke kenmerken kan een goede inschatting gemaakt worden van de functie van het onderzoeksgebied voor amfibieën en of de uitgevoerde inventarisatie voldoet aan de gestelde eisen voor onderzoek naar deze soorten. Daarbij is tevens rekening gehouden met de ligging van het plangebied ten opzichte van het (normale) verspreidingsgebied van verschillende amfibieënsoorten.

5.3 Resultaten
In deze paragraaf worden de resultaten van het veldbezoek gepresenteerd. Alleen soorten die in het onderzoeksgebied vastgesteld zijn, zeer waarschijnlijk in het onderzoeksgebied voorkomen of soorten waarvan het onderzoeksgebied een (essentieel) onderdeel van het functionele leefgebied vormt, worden in deze paragraaf besproken.

Vogels
Het onderzoeksgebied wordt beschouw als functioneel leefgebied van verschillende vogelsoorten. Vogels benutten het onderzoeksgebied hoofdzakelijk als foerageergebied, maar mogelijk nestelen merel en houtduif in de kapschuur en nestelen merel en winterkoning in de opslag buiten. Er zijn geen aanwijzingen gevonden dat vogels nestelen in de stal. Er zijn geen aanwijzingen gevonden dat steen- of kerkuil een rust- of voortplantingsplaats bezetten in het onderzoeksgebied. Er zijn geen oude nesten van huismus, boerenzwaluw of huiszwaluw in het onderzoeksgebied aangetroffen.

Foto links: oud nest van de houtduif. Foto rechts: de opslag kan mogelijk dienen als nestplaats voor merel en winterkoning

Door het intern verbouwen van de kapschuur en het verwijderen van de opslag buiten tijdens de voortplantingsperiode wordt mogelijk een bezet vogelnest verstoord, beschadigd of vernield. Als gevolg van het beschadigen/vernielen van bezetten vogelnesten, worden mogelijk eieren beschadigd of vernield of worden vogel verwond of gedood. Door de voorgenomen activiteiten neemt de geschiktheid van het onderzoeksgebied als foerageergebied voor vogels niet af.

Te beoordelen activiteit in het kader van de Wnb:
- Intern verbouwen van kapschuur;
- Verwijderen van de opslag buiten;

Grondgebonden zoogdieren
Er zijn in het onderzoeksgebied geen beschermde grondgebonden zoogdieren waargenomen en er zijn geen aanwijzingen gevonden dat grondgebonden zoogdieren een rust- en/of voortplantingsplaats bezetten in het onderzoeksgebied, maar gelet op de inrichting en het gevoerde beheer, behoort het onderzoeksgebied vermoedelijk tot functioneel leefgebied van verschillende beschermde grondgebonden zoogdiersoorten als huisspitsmuis, bosmuis en steenmarter. Deze soorten kunnen een rust- en/of voortplantingsplaats bezetten in opgeslagen spullen en rommel, zoals de gaaskooien met brandhout. Er zijn in het plangebied geen potentiële vaste rust- of voortplantingsplaatsen van de steenmarter aangetroffen.

Door het verwijderen van opgeslagen goederen wordt mogelijk een beschermd grondgebonden zoogdier gedood en wordt mogelijk een vaste rust- en/of voortplantingsplaats beschadigd en vernield. Door uitvoering van de voorgenomen activiteiten neemt de betekenis van het plangebied als foerageergebied voor de in het plangebied foeragerende grondgebonden zoogdieren af.

Te beoordelen activiteit in het kader van de Wnb:
- Verwijderen opgeslagen spullen;

Vleermuizen

Verblijfplaatsen
Er zijn tijdens het veldbezoek geen vleermuizen waargenomen en er zijn geen aanwijzingen dat vleermuizen een vaste rust- of voortplantingsplaats in het onderzoeksgebied bezetten. De kapschuur vormt geen potentiële verblijfplaats en de buitengevels van de stal worden niet beïnvloed. De kapschuur is toegankelijk voor vleermuizen, maar er zijn geen aanwijzingen gevonden dat vleermuizen de stal benutten als vaste rustplaats. Een vaste rustplaats is eenvoudig vast te stellen aan de hand van uitwerpselen op de grond onder de hangplek.

Door het uitvoeren van de voorgenomen activiteit wordt geen vleermuis verstoord of gedood en wordt geen vaste rust- of voortplantingsplaats verstoord, beschadigd of vernield.

Te beoordelen activiteit in het kader van de Wnb:
- Geen;

Foerageergebied
Het veldbezoek is uitgevoerd buiten de periode van de dag waarop vleermuizen foerageren, maar op basis van een beoordeling van de inrichting en het gevoerde beheer, wordt het onderzoeksgebied als een geschikt foerageergebied voor vleermuizen beschouwd. Vermoedelijke foerageren soorten als gewone dwergvleermuis, laatvlieger, gewone grootoorvleermuis en ruige dwergvleermuis rond de bebouwing in het onderzoeksgebied. Gelet op de inrichting en het gevoerde beheer, wordt het onderzoeksgebied niet als essentieel foerageergebied voor vleermuizen beschouwd.

Door uitvoering van de voorgenomen activiteiten neemt de betekenis van het onderzoeksgebied als foerageergebied voor vleermuizen niet af.

Te beoordelen activiteit in het kader van de Wnb:
- Geen

Vliegroute
Sommige vleermuissoorten benutten lijnvormige elementen ter geleiding tijdens het foerageren en om van verblijfplaats naar foerageergebied te vliegen (en van foerageergebied naar verblijfplaats). Lijnvormige elementen die benut worden als vliegroute kunnen bestaan uit houtopstanden en wateren, maar ook een rij gevels van woningen.

Het onderzoeksgebied vormt geen verbindende schakel in een lijnvormig landschapselement en maakt daarom geen onderdeel uit van een vliegroute van vleermuizen. Uitvoering van de voorgenomen activiteiten heeft geen negatief effect op vliegroutes van vleermuizen.

Te beoordelen activiteit in het kader van de Wnb:
- Geen;

Amfibieën
Er zijn tijdens het veldbezoek geen amfibieën waargenomen, maar gelet op de inrichting en het gevoerde beheer, wordt het onderzoeksgebied als functioneel leefgebied voor sommige algemene en weinig kritische amfibieënsoorten beschouwd. Amfibieën als gewone pad en bruine kikker benutten delen van het onderzoeksgebied mogelijk als foerageergebied en mogelijk bezetten ze er een (winter)rustplaats. Geschikte voortplantingsbiotoop ontbreekt in het plangebied. Amfibieën kunnen een (winter)rustplaats bezetten in holen en gaten in de grond en onder rommel, opgeslagen goederen, bladeren en strooisel. Het onderzoeksgebied wordt niet als functioneel leefgebied van zeldzame amfibieënsoorten al kamsalamander, rugstreeppad of poelkikker beschouwd.

Door het verwijderen van opgeslagen spullen, rommel, strooisel en bladeren wordt mogelijk een amfibie gedood en wordt mogelijk een vaste (winter)rustplaats beschadigd en/of vernield. Als gevolg van de voorgenomen activiteiten neemt de geschiktheid van het onderzoeksgebied als foerageergebied voor amfibieën niet af.

Te beoordelen activiteit in het kader van de Wnb:

- Verwijderen van opgeslagen spullen en rommel;

Overige soorten

Er zijn geen andere beschermde soorten aangetroffen. Het gevoerde beheer en de inrichting maken het onderzoeksgebied tot een ongeschikt functioneel leefgebied voor deze soorten.

5.4 Toetsingskader

Sinds 1 januari 2017 is de Wet natuurbescherming van kracht. Het is verboden om alle soorten die beschermd zijn volgens de Vogelrichtlijn, Habitatrichtlijn, het Verdrag van Bern en het Verdrag van Bonn, evenals de in paragraaf 3.2 en 3.3 van de Wet natuurbescherming genoemde soorten te doden, evenals het beschadigen en vernielen van voortplantingsplaatsen of rustplaatsen. Verder is het verboden om plantensoorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.

Voor sommige in de Wet natuurbescherming genoemde soorten geldt een ontheffing voor het opzettelijk doden en vangen en het opzettelijk beschadigen of vernielen van de vaste rust- en voortplantingsplaats, als gevolg van werkzaamheden die uitgevoerd worden in het kader van een ruimtelijke ontwikkeling. In voorliggend geval is de vrijstellingsregeling van de Provincie Overijssel van kracht[1].

Ook gelden er bepaalde vrijstellingen voor het verbod op doden mits er gewerkt wordt volgens een door de Minister goedgekeurde gedragscode. Indien gebruik gemaakt wordt van een gedragscode, dienen de voorgenomen activiteiten opgenomen zijn in de desbetreffende gedragscode.

Foerageergebied

Foerageergebied voor beschermde soorten is niet expliciet beschermd in de Wet natuurbescherming, tenzij het expliciet onderdeel uitmaakt van jaarrond beschermde rust- en nestplaatsen en het essentieel foerageergebied betreft en het vernietigen/aantasten van het foerageergebied de gunstige staat van instandhouding van de soort negatief beïnvloed. Bij de beoordeling van het effect zal daarom aangegeven worden of het foerageergebied, essentieel foerageergebied betreft; van belang voor de gunstige instandhouding van de soort.

Zorgplicht

Artikel 1.11 van de Wet natuurbescherming voorziet in een algemene verplichting voor een ieder om voldoende zorg te dragen voor in het wild levende dieren en planten en hun directe leefomgeving.

De zorgplicht is als een open norm geformuleerd in het eerste lid van artikel 1.11. In het tweede lid wordt de zorgplicht iets geconcretiseerd door te bepalen dat de zorgplicht in elk geval inhoudt dat eenieder die weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat door zijn handelen of nalaten nadelige gevolgen kunnen worden veroorzaakt voor in het wild levende dieren en planten:

1. dergelijke handelingen achterwege laat, dan wel,
2. indien dat achterwege laten redelijkerwijs niet kan worden gevergd, de noodzakelijke maatregelen treft om die gevolgen te voorkomen, of
3. voor zover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen, deze zoveel mogelijk beperkt of ongedaan maakt.

[1] Per 1-12-2019 is een aangepaste vrijstellingslijst van kracht.

Wettelijk kader
Voorgenomen activiteit wordt gezien als 'ruimtelijke ontwikkeling'. In afwijking van de verboden in artikel 3.10, eerste lid, van de Wet natuurbescherming is het toegestaan om sommige soorten opzettelijk te doden en te vangen en de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van deze soorten opzettelijk te beschadigen of te vernielen wanneer er geen andere bevredigende oplossing bestaat.

In het kader moet zorgplicht is de initiatiefnemer verplicht om schadelijke gevolgen voor in het wild levende dieren en planten zo veel mogelijk te voorkomen. Dit betreft maatwerk. Indien het mogelijk is om zinvolle concrete maatregelen m.b.t. de zorgplicht te benoemen, zijn deze opgenomen in dit rapport.

5.5 Wettelijke consequenties van de beoogde ingreep

Vogels
Als gevolg van de interne verbouwing in de kapschuur en het verwijderen van de opslag buiten tijdens de voortplantingsperiode, wordt mogelijk een bezet vogelnest beschadigd of vernield. Van de in het plangebied nestelende soorten is uitsluitend het bezette nest beschermd, niet het oude nest of de nestplaats. Voor het beschadigen/vernielen van een bezet nest (eieren) of het doden van een vogel kan geen ontheffing van de verbodsbepalingen verkregen worden omdat de voorgenomen activiteit niet als een in de wet genoemd belang wordt beschouwd.

Werkzaamheden die kunnen leiden tot het beschadigen/vernielen van vogelnesten dienen daarom buiten de voortplantingsperiode van vogels uitgevoerd te worden. De meest geschikte periode om de voorgenomen activiteiten uit te voeren is augustus-februari. Voorgenomen werkzaamheden mogen juridische beschouwd wel plaats vinden tijdens het broedseizoen van vogels, mits geen bezette vogelnesten beschadigd/vernield worden. Indien de voorgenomen activiteiten uitgevoerd worden tijdens de voortplantingsperiode, dient een broedvogelscan uitgevoerd te worden om de aanwezigheid van een bezet vogelnest uit te sluiten.

Wettelijke consequenties in het kader van de Wnb:
- Verbouwing van de kapschuur buiten de voortplantingsperiode (of broedvogelscan uitvoeren);
- Verwijderen van de opslag buiten tijdens de voortplantingsperiode (of broedvogelscan uitvoeren);

Vleermuizen

- *Vaste rust- en voortplantingsplaats*

Door het uitvoeren van de voorgenomen activiteiten wordt geen vleermuis verstoord of gedood en wordt geen vaste rust- of voortplantingsplaats verstoord, beschadigd of vernield. Uitvoering van de voorgenomen activiteiten leidt niet tot wettelijke consequenties. Er hoeft geen nader onderzoek uitgevoerd te worden en er hoeft geen ontheffing van de verbodsbepalingen aangevraagd te worden om de voorgenomen activiteiten uit te mogen voeren in het kader van de Wnb.

Wettelijke consequenties in het kader van de Wnb:
- Geen;

- *Essentieel foerageergebied*

Door het uitvoeren van de voorgenomen activiteiten wordt geen essentieel foerageergebied van vleermuizen aangetast. Uitvoering van de voorgenomen activiteiten leidt niet tot wettelijke consequenties. Er hoeft geen nader onderzoek uitgevoerd te worden en er hoeft geen ontheffing van de verbodsbepalingen aangevraagd te worden om de voorgenomen activiteiten uit te mogen voeren in het kader van de Wnb.

Wettelijke consequenties in het kader van de Wnb:
- Geen;

- *Vliegroute*

Door het uitvoeren van de voorgenomen activiteiten wordt geen essentiële vliegroute van vleermuizen aangetast. Uitvoering van de voorgenomen activiteiten leidt niet tot wettelijke consequenties. Er hoeft geen nader onderzoek uitgevoerd te worden en er hoeft geen ontheffing van de verbodsbepalingen aangevraagd te worden om de voorgenomen activiteiten uit te mogen voeren in het kader van de Wnb.

Wettelijke consequenties in het kader van de Wnb:

- Geen;

Grondgebonden zoogdieren

Door het uitvoeren van de voorgenomen activiteiten wordt geen beschermd grondgebonden zoogdier gedood en wordt geen vaste rust- of voortplantingsplaats beschadigd of vernield.

Uitvoering van de voorgenomen activiteiten leidt niet tot wettelijke consequenties. Er hoeft geen nader onderzoek uitgevoerd te worden en er hoeft geen ontheffing van de verbodsbepalingen aangevraagd te worden om de voorgenomen activiteiten uit te mogen voeren in het kader van het Wnb.

Wettelijke consequenties in het kader van de Wnb:

- Geen;

Amfibieën

Door uitvoering van de voorgenomen activiteiten wordt mogelijk een beschermd amfibie gedood en wordt mogelijk een (winter)rustplaats beschadigd of vernield. Voor de beschermde amfibieën, die een (winter)rustplaats in het plangebied bezetten, en die mogelijk gedood worden, geldt een vrijstelling van de verbodsbepalingen ‘doden’ en het ‘beschadigen/vernielen van vaste rust- en voortplantingsplaats’.

Uitvoering van de voorgenomen activiteiten leidt niet tot wettelijke consequenties. Er hoeft geen nader onderzoek uitgevoerd te worden en er hoeft geen ontheffing van de verbodsbepalingen aangevraagd te worden om de voorgenomen activiteiten uit te mogen voeren in het kader van de Wnb.

Wettelijke consequenties in het kader van de Wnb:

- Geen;

Overige soorten

Het onderzoeksgebied behoort niet tot functioneel leefgebied van andere beschermde flora- of faunasoorten. Vanwege de lokale invloedsfeer heeft de voorgenomen activiteit geen negatief effect op andere beschermde soorten. Nader onderzoek of het aanvragen van een ontheffing is niet noodzakelijk.

In onderstaande tabel worden de wettelijke consequenties samengevat weergegeven.

Soortgroep	Functie	Beschermde soorten planlocatie	Verbodsbepalingen (Wet natuurbescherming)	Aandachtspunt
Grondgebonden zoogdieren	Foerageergebied	Diverse soorten	Niet van toepassing; vrijstelling i.v.m. ruimtelijke ontwikkeling	Geen
Grondgebonden zoogdieren	Vaste rust- en voortplantingsplaats	Diverse soorten	Niet van toepassing; vrijstelling i.v.m. ruimtelijke ontwikkeling	Geen
Grondgebonden zoogdieren	Doden van dieren	Diverse soorten	Niet van toepassing; vrijstelling i.v.m. ruimtelijke ontwikkeling	Geen
Vogels	Foerageergebied	Diverse soorten	Niet van toepassing	Geen
Vogels	Bezette nesten (niet jaarrond beschermd)	Diverse soorten	Art. 3.1 lid 2	Werken buiten voortplantingsperiode
Vogels	Jaarrond beschermde nest- en rustplaats	Niet aanwezig	Niet van toepassing	Geen
Vogels	Doden van dieren	Diverse soorten	Art. 3.1 lid 1	Werken buiten voortplantingsperiode
Vleermuizen	Rust- of voortplantingsplaats	Niet aanwezig	Niet van toepassing	Geen
Vleermuizen	Essentieel foerageergebied	Diverse soorten	Niet van toepassing	Geen
Vleermuizen	Vliegroute	Niet aanwezig	Niet van toepassing	Geen
Vleermuizen	Doden van dieren	Niet van toepassing	Niet van toepassing	Geen
Amfibieën	Foerageergebied	Diverse soorten	Niet van toepassing; vrijstelling i.v.m. ruimtelijke ontwikkeling	Geen
Amfibieën	Vaste rustplaats	Diverse soorten	Niet van toepassing; vrijstelling i.v.m. ruimtelijke ontwikkeling	Geen
Amfibieën	Voortplantingsplaats	Niet aanwezig	Niet van toepassing	Geen
Amfibieën	Doden van dieren	Diverse soorten	Niet van toepassing; vrijstelling i.v.m. ruimtelijke ontwikkeling	Geen
Overige soorten	Dieren en overige functies	Niet aanwezig	Niet van toepassing	Geen

Samenvatting van de wettelijke consequenties.

Soortgroep	Vaste rust-plaats	Voortplan-tingsplaats	Vliegroute (vleermuizen)	Essentieel foerageer-gebied	Wettelijke consequenties	Nader onderzoek vereist	Ontheffing vereist
Grondgebonden zoogdieren	ja	ja	n.v.t.	nee	nee	nee	nee
Vogels	nee	Ja	n.v.t.	nee	ja	nee	nee, tenzij vogels gedood, bezette nest verstoord, beschadigd of vernield wordt
Vleermuizen	nee	nee	nee	nee	nee	nee	nee
Amfibieën	ja	nee	n.v.t.	nee	nee	nee	Nee, vrijstelling

Vereenvoudigde samenvatting van de wettelijke consequenties per diergroep.

5.6 Historische gegevens en overige bronnen

Er zijn geen historische gegevens van het plangebied bekend.

5.7 Volledigheid van het onderzoek

Het onderzoek is volledig uitgevoerd met geschikte weersomstandigheden.

HOOFDSTUK 6 CONCLUSIES

De voorgenomen activiteiten worden gezien als 'ruimtelijke ontwikkeling'. Voor een aantal algemeen voorkomende en talrijke faunasoorten geldt in Overijssel een vrijstelling van de verbodsbepalingen 'doden', en het opzettelijk 'verstoren, beschadigen en vernielen van rust- en voortplantingsplaats', als gevolg van werkzaamheden die in het kader van een ruimtelijke ontwikkeling worden uitgevoerd[2]. Voor beschermde soorten die niet op deze vrijstellingslijst staan, is een ontheffing vereist om ze te mogen verstoren of te doden en om opzettelijk de vaste rust- en voortplantingsplaats te mogen beschadigen en te vernielen. Afhankelijk van de status van de beschermde soorten, kan soms ook gewerkt worden conform een door de Minister goedgekeurde, en op de situatie toepasbare, gedragscode. In het kader van de zorgplicht moet rekening worden gehouden met alle in het plangebied aanwezige planten en dieren en moet er gekozen worden voor een werkmethode en/of planning in de tijd, waardoor planten en dieren zo min mogelijk schade ondervinden als gevolg van de voorgenomen activiteiten.

Het plangebied behoort niet tot Natuurnetwerk Nederland of Natura 2000. Vanwege de ligging buiten het Natuurnetwerk Nederland, leiden de voorgenomen activiteiten niet tot wettelijke consequenties, omdat de bescherming van het Natuurnetwerk Nederland geen externe werking kent in Overijssel. Uitvoering van de voorgenomen activiteiten leiden niet tot een negatief effect op kwalificerende soorten in Natura 200-gebied. Een toename van stikstofdepositie in Natura 2000-gebied, als gevolg van de voorgenomen activiteiten tijdens de ontwikkel- en gebruiksfase, kan niet op voorhand uitgesloten worden. Om de wettelijke consequenties van de voorgenomen activiteiten vast te kunnen stellen dient een stikstofberekening uitgevoerd te worden.

De inrichting van het gevoerde beheer maken het plangebied niet tot een geschikte groeiplaats voor beschermde planten, maar wel tot een geschikt functioneel leefgebied van verschillende beschermde diersoorten. Beschermde diersoorten benutten het plangebied hoofdzakelijk als foerageergebied, maar mogelijk bezetten amfibieën een vaste rust- of voortplantingsplaats en nestelen er vogels in het plangebied. Vleermuizen en grondgebonden zoogdieren bezetten geen vaste rust- of voortplantingsplaats in het plangebied.

Van de in het plangebied nestelende vogelsoorten, is uitsluitend het bezette nest beschermd, niet het oude nest of de nestplaats. Bezette vogelnesten zijn beschermd en mogen niet beschadigd of vernield worden. Gelet op de aard van de werkzaamheden kan geen ontheffing verkregen worden voor het beschadigen of vernielen van bezette vogelnesten. Indien de interne verbouwingen plaatsvinden en de opslag buiten verwijderd wordt tijdens de voortplantingsperiode, wordt geadviseerd vooraf een broedvogelscan uit te voeren om de aanwezigheid van een bezet vogelnest uit te kunnen sluiten.

Als gevolg van de voorgenomen activiteiten wordt mogelijk een amfibie gedood en wordt mogelijk een vaste (winter)rust van een beschermd amfibie beschadigd en vernield. Voor de beschermde amfibieënsoorten, die een vaste (winter)rustplaats in het plangebied bezetten, en die mogelijk gedood worden, geldt een vrijstelling van de verbodsbepalingen `doden' en het `beschadigen/vernielen van vaste rust- en voortplantingsplaatsen'.

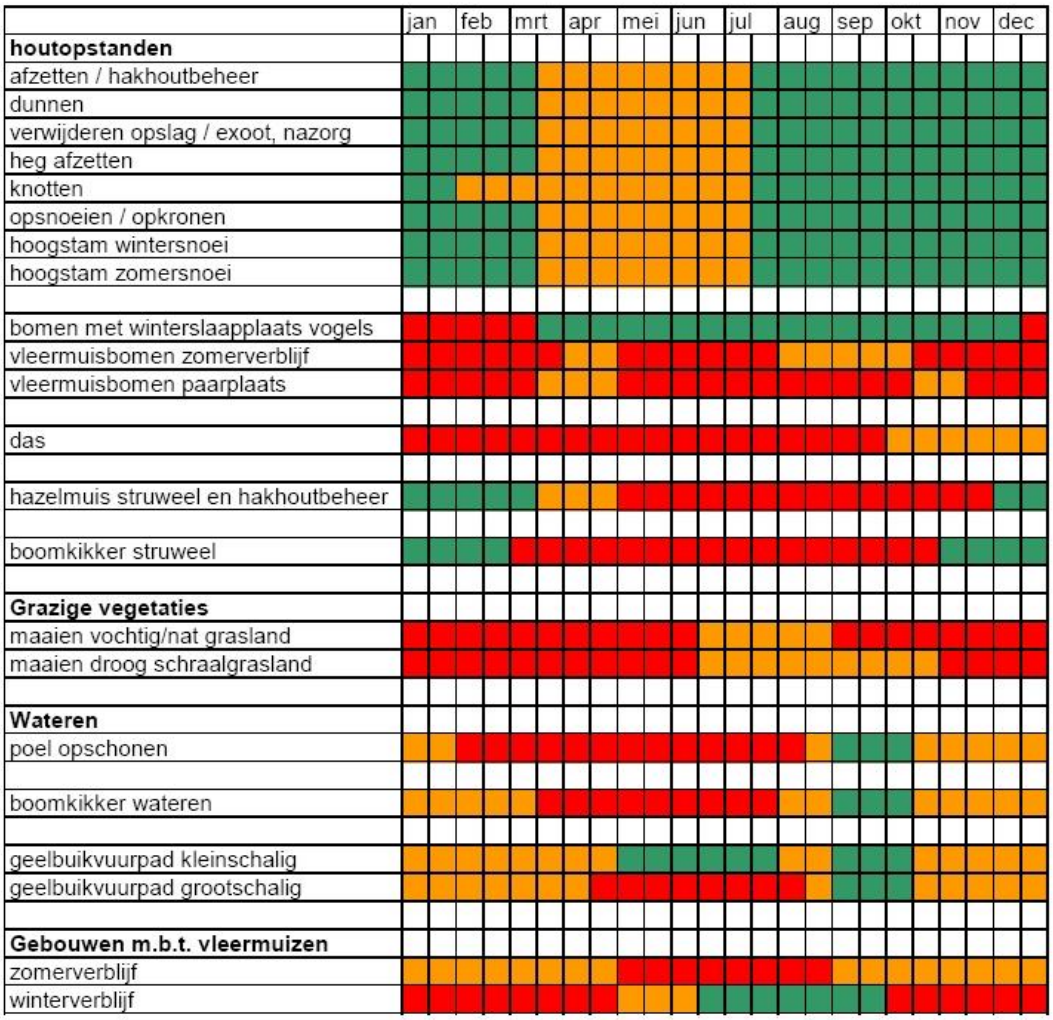
Door uitvoering van de voorgenomen activiteiten neemt de betekenis van het plangebied als foerageergebied voor de beschermde diersoorten niet af.

[2] De lijst met soorten waarvoor een vrijstelling geldt in het kader van een ruimtelijke ontwikkeling, is per 1-12-2019 aangepast. Egel en kleine marterachtigen vallen vanaf die datum niet meer onder de vrijstellingsregeling van de provincie Overijssel.

Bijlagen

Bijlage 1. De natuurkalender (indicatie voor het uitvoeren van werkzaamheden het kader van de zorgplicht)
Bijlage 2. Toelichting Wet natuurbescherming
Bijlage 3. Fotobijlage
Bijlage 4. Geraadpleegde bronnen:

Bijlage 1 Natuurkalender

Optimale periode voor werkzaamheden.

Acceptabele periode voor werkzaamheden.
De werkzaamheden verrichten onder voorwaarden zoals beschreven in protocol.

Geen werkzaamheden in deze periode.
Wanneer er wel gewerkt moet worden is een ontheffing verplicht.

Bijlage 2
Toelichting Wet Natuurbescherming

Drie beschermingsregimes
De Wet natuurbescherming kent een apart beschermingsregime voor soorten van de Vogelrichtlijn, een apart beschermingsregime voor soorten van de Habitatrichtlijn (het Verdrag van Bern en het Verdrag van Bonn) en een apart beschermingsregime voor andere soorten, die vanuit nationaal oogpunt beschermd worden. Elk van deze beschermingsregimes kent zijn eigen verbodsbepalingen en vereisten voor vrijstelling of ontheffing van de verboden. Alle vogels (ruim 700 soorten), zijn beschermd. Daarnaast worden ongeveer 230 overige Europese en nationale soorten beschermd.

Om af te mogen wijken van de verbodsbepalingen via een ontheffing of vrijstelling moet aan drie criteria zijn voldaan:

- Ten eerste mag alleen van de verbodsbepaling afgeweken worden als er geen andere bevredigende oplossing voor de handeling mogelijk is.
- Ten tweede moet tegenover de afwijking van het verbod een in de wet genoemd belang staan. De wet geeft voor de verschillende beschermingsregimes aan wat die belangen zijn zoals volksgezondheid of openbare veiligheid.
- Tenslotte mag de ingreep geen afbreuk doen aan de staat van instandhouding van de soort.

Als aan deze drie vereisten voldaan is, kan een ontheffing worden verleend. Voor een aantal handelingen zijn bovendien vrijstellingen mogelijk, bijvoorbeeld in de vorm van een provinciale verordening of een gedragscode.

Soortenbescherming en het 'nee, tenzij principe'
De verbodsbepalingen voor vogels en Habitatrichtlijnsoorten in de Wet natuurbescherming sluiten vrijwel één op één aan bij de bepalingen uit de Vogelrichtlijn en de Habitatrichtlijn. De verbodsbepalingen zijn gericht op de bescherming van individuen van soorten.

Ook voor de andere soorten, die niet op grond van de Vogel- of Habitatrichtlijn maar vanuit nationaal oogpunt beschermd worden, geldt dat de verbodsbepalingen zien op het individu, maar of ontheffing verleend kan worden, wordt afgewogen tegen het effect van de ingreep op het populatieniveau van de soort.

Zorgplicht voor dieren en planten
Of dier- en plantensoorten nu wettelijk beschermd zijn of niet, iedereen moet voldoende rekening houden met in het wild levende dieren en planten en hun directe leefomgeving. De wet erkent daarmee de intrinsieke waarde van in het wild levende soorten. De Memorie van Toelichting zegt het zo: "De zorgplicht houdt in dat eenieder voldoende zorg in acht moet nemen voor de in het wild levende dieren en planten, alsmede voor hun directe leefomgeving. Overtreding van de zorgplicht is niet strafbaar gesteld; de zorgplicht kan wel door toepassing van bestuursdwang worden gehandhaafd".

Vrijstelling regelgeving
Onder de Wet natuurbescherming is niet altijd een ontheffing nodig bij handelingen met gevolgen voor beschermde plant- en diersoorten. In (veel) gevallen kunt u gebruik maken van een vrijstelling. Een vrijstelling is een uitzondering op een wettelijk verbod, die wordt vastgesteld voor een van te voren bepaalde categorie van gevallen. Er zijn verschillende vrijstellingen van de verboden voor beschermde soorten mogelijk. Een bekende en reeds in de praktijk toegepaste vorm van vrijstelling is die van de gedragscode. In de Wet natuurbescherming zijn voor beschermde soorten ook andere vormen van vrijstelling geïntroduceerd, zoals door middel van een Programmatische Aanpak of via een provinciale verordening. Overigens is ook een vrijstelling in de vorm van een ministeriële regeling mogelijk.

Provinciale staten kunnen vrijstelling van de verbodsbepalingen verlenen. Dit moet worden geregeld in een provinciale verordening.

Gedragscodes die zijn opgesteld onder de Flora- en faunawet kunnen worden uitgebreid ten aanzien van soorten die op grond van de Wet natuurbescherming beschermd worden maar dat op grond van de Flora- en faunawet nog niet waren. Goedkeuring van een gedragscode op grond van de Flora- en faunawet blijft ook onder de Wet natuurbescherming geldig, voor de duur van de goedkeuring. Daarna dient de gedragscode voor goedkeuring getoetst te worden aan de Wet natuurbescherming.

Welke soorten zijn beschermd?
De Wet natuurbescherming kent drie categorieën beschermde soorten:

1. Ten eerste worden alle van nature in Nederland in het wild levende vogels beschermd volgens het beschermingsregime van de Vogelrichtlijn.
2. Ten tweede worden soorten beschermd op grond van de Habitatrichtlijn, het Verdrag van Bern en het Verdrag van Bonn.
3. Tenslotte is er een beschermingsregime voor 'andere soorten' waaronder soorten vallen die vanuit nationaal oogpunt bescherming behoeven.

Beschermingsregime soorten Vogelrichtlijn § 3.1 Wn	Beschermingsregime soorten Habitatrichtlijn § 3.2 Wn	Beschermingsregime andere soorten § 3.3 Wn
Art 3.1 lid 1 Het is verboden in het wild levende vogels opzettelijk te doden of te vangen.	Art 3.5 lid 1 Het is verboden soorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen	Art 3.10 lid 1a Het is verboden soorten opzettelijk te doden of te vangen
Art 3.1 lid 2 Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen	Art 3.5 lid 4 Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren te beschadigen of te vernielen	Art 3.10 lid 1b Het is verboden de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren opzettelijk te beschadigen of te vernielen
Art 3.1 lid 3 Het is verboden eieren te rapen en deze onder zich te hebben	Art 3.5 lid 3 Het is verboden eieren van dieren in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen	Niet van toepassing
Art 3.1 lid 4 en lid 5 Het is verboden vogels opzettelijk te storen, tenzij de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort	Art 3.5 lid 2 Het is verboden dieren opzettelijk te verstoren	Niet van toepassing
Niet van toepassing	Art 3.5 lid 5 Het is verboden plantensoorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen	Art 3.10 lid 1c Het is verboden plantensoorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen

Verbodsbepalingen Wet natuurbescherming

Vrijgestelde soorten

In afwijking van de verboden in artikel 3.10, eerste lid, van de Wet is het toegestaan de onderstaande soorten opzettelijk te doden, en te vangen en de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van deze soorten opzettelijk te beschadigen of te vernielen wanneer er geen andere bevredigende oplossing bestaat. De vrijstelling is van kracht wanneer de handeling verband houdt met de volgende activiteiten:

- de ruimtelijke inrichting of ontwikkeling van gebieden, daaronder begrepen het daarop volgende gebruik van het ingerichte of ontwikkelde gebied;
- het bestendig beheer of onderhoud aan vaarwegen, watergangen, waterkeringen, waterstaatswerken, oevers, vliegvelden, wegen, spoorwegen of bermen, of in het kader van natuurbeheer.

Nederlandse Naam	Wetenschappelijke Naam	Drenthe	Flevoland	Friesland	Gelderland	Groningen	Limburg	Noord-Brabant	Noord-Holland	Overijssel	Utrecht	Zeeland	Zuid-Holland	Ministerie EZ (AMvB RN art 3.31)
Zoogdieren														
Aardmuis	*Microtus agrestis*	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Bosmuis*	*Apodemus sylvaticus*	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Bunzing #	*Mustela putorius*	x	x	x		x	x			x	x	x	x	x
Dwergmuis	*Micromys minutus*	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Dwergspitsmuis	*Sorex minutus*	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Egel #	*Erinaceus europaeus*	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Eekhoorn	***Sciurus vulgaris***						x1							
Gewone bosspitsmuis	*Sorex araneus*	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Haas	*Lepus europeus*	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Hermelijn #	*Mustela erminea*	x	x	x		x	x			x	x		x	x
Huisspitsmuis*	*Crocidura russula*	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Konijn	*Oryctolagus cuniculus*	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Molmuis	*Arvicola scherman*						x							
Ondergrondse woelmuis	*Pitymys subterraneus*	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x		x
Ree	*Capreolus capreolus*	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Rosse woelmuis	*Clethrionomys glareolus*	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Steenmarter	***Martes foina***			x			x2							
Tweekleurige bosspitsmuis	*Sorex coronatus*	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x		x
Veldmuis*	*Microtus arvalis*	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Vos	*Vulpes vulpes*	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Wezel #	*Mustela nivalis*	x	x	x		x	x			x	x		x	x
Wild zwijn	***Sus scrofa***							x						
Woelrat	*Arvicola terrestris*	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Amfibieën en reptielen														
Bruine kikker	*Rana temporaria*	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Gewone pad	*Bufo bufo*	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Hazelworm	***Anguis fragilis***						x3							
Kleine watersalamander	*Triturus vulgaris*	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Levendbarende hagedis	***Zootoca vivipara***						x4							
Meerkikker	*Pelophylax ridibundus (Rana ridibunda)*	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Middelste groene kikker / Bastaardkikker	*Pelophylax klepton esculentus (Rana esculenta)*	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x

* voor deze soorten daarnaast algemene vrijstelling in/op gebouwen en bijbehorende erven Wnb 3.10 3e lid

x1 = vrijstelling geldt in de periode maart- april en juli tot en met november

x2 = vrijstelling geldt in de periode 15 augustus tot en met februari

x3 = vrijstelling geldt in de periode juli, augustus en september

x4 = vrijstelling geldt in de periode 15 augustus tot en met 15 oktober

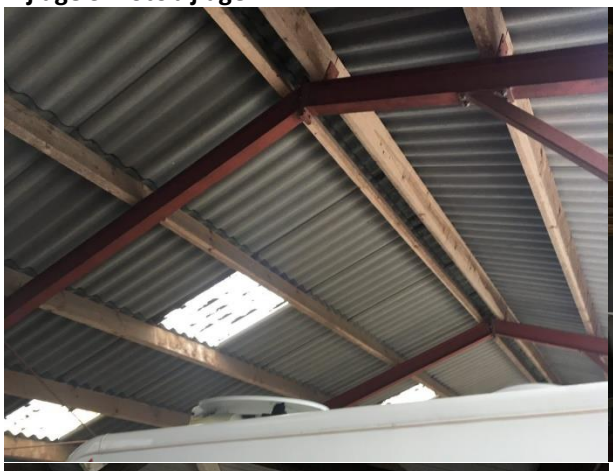
Opmerking bij Friesland: in de stukken wordt ook vrijstelling gegeven voor de mol, maar deze is niet beschermd onder de Wnb.

wettelijke belangen:													
3.10.2.a / Rnb 3.31.d	ikv RO en gebruik van gebieden	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
3.10.2.d	voorkomen onnodig lijden		x							x			
3.10.2.e / Rnb 3.31.b	ikv beheer of onderhoud landbouw of bosbouw	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
3.10.2.f / Rnb 3.31.a	ikv beheer of onderhoud overig	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
3.10.2.g	ikv beheer of onderhoud landsch kwali-teiten bepaald gebied	x	x	x	x		x	x	x	x	x	x	
3.10.2.i / Rnb 3.31.c	bestendig gebruik					x							x
(geldt alleen voor amfibieën)	ikv bescherming wilde flora, fauna & habitats								x				

Lijst met soorten waarvoor een vrijstelling van de verbodsbepalingen geldt als gevolg van handelingen die in het kader van een ruimtelijke ontwikkeling worden uitgevoerd. Op basis van door PS vastgestelde verordeningen d.d. 4 maart 2019.

Deze soorten zijn per 1-12-2019 van de vrijstellingslijst gehaald.

Bijlage 3. Fotobijlage

Bijlage 4. Geraadpleegde bronnen:

Internet:

https://www.verspreidingsatlas.nl

https://www.synbiosys.alterra.nl/natura2000/

https://www.regelink.net/kenniscentrum/beschermde-soorten-wet-natuurbescherming/

http://www.netwerkgroenebureaus.nl/werken-aan-kwaliteit/vleermuisprotocol (vleermuisprotocol)

https://calculator.aerius.nl

http://www.ruimtelijkeplannen.nl

https://pdokviewer.pdok.nl/

Bijlage 8 Stikstof-berekening

AERIUS Calculator 2022 stikstofberekening

SCHAAPSKOOIWEG 2 OVERDINKEL

ad fontem
RUIMTELIJK ADVIES

Plangegevens

Naam	AERIUS-berekening
Plantype	AERIUS Calculator 2022
Status	Definitief
Datum	16 mei 2023
Projectnummer	20AF196
Opsteller	Ad Fontem Ruimtelijk Advies
	Stationsstraat 37
	7622 LW Borne

Inhoud

01 INLEIDING 4

01.1 Inleiding en voornemen 4

02 PROGRAMMA AANPAK STIKSTOF EN DE AERIUS BEREKENIG 6

02.1 Programma Aanpak Stikstof (PAS) 6

02.2 Besluit stikstofreductie en natuurverbetering 6

02.3 AERIUS Calculator 2022 7

03 TOETSING ONTWIKKELING 8

03.1 Ligging projectlocatie t.o.v. Natura 2000-gebied 8

03.2 Methode 9

03.2.1 Referentiesituatie 9

03.2.2 Beoogde situatie 9

03.3 Uitgangspunten 11

03.3.1 Referentiesituatie 11

03.3.2 Aanlegfase 11

03.3.3 Gebruiksfase 15

03.4 Uitkomsten AERIUS Calculator 2022 16

03.4.1 Rekenresultaten 16

03.4.2 Conclusie 17

01 INLEIDING

01.1 Inleiding en voornemen

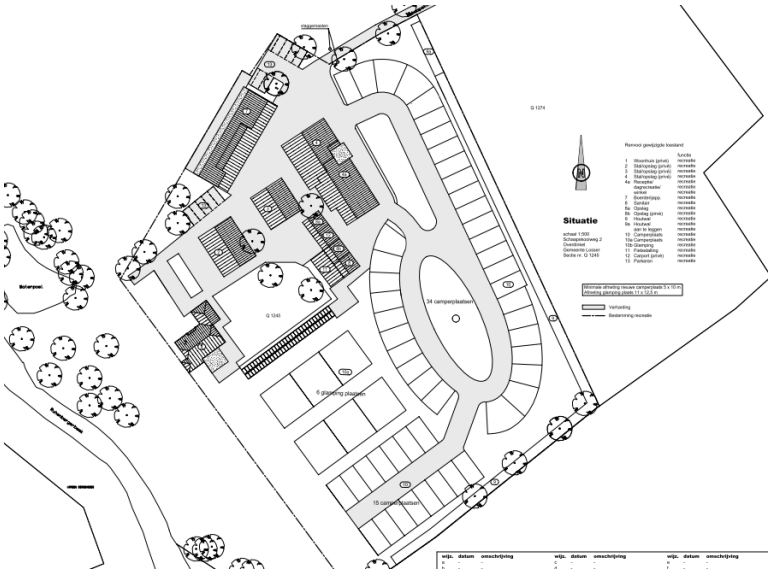
Voor de locatie aan de Schaapskooiweg 2 in Overdinkel wordt een plan ontwikkeld. De agrarische bedrijfsbestemming wordt gewijzigd naar een verblijfsrecreatiebestemming, waarbij de huidige hoeveelheid standplaatsen voor campers/kampeerauto's (25 stuks) wordt uitgebreid met 24 extra standplaatsen. In totaal zal het aantal standplaatsen voor campers/kampeerauto's in de toekomstige situatie 49 bedragen.

Daarnaast worden zes nieuwe 'glamping plaatsen' (luxe tenten) toegevoegd en wordt ten dienste van de verblijfsrecreatie een ondergeschikte horeca gerealiseerd, waarbij dranken en etenswaren ten behoeve van de campinggasten verstrekt kunnen worden. Er wordt geen zelfstandige horecagelegenheid geëxploiteerd. Er is dus geen sprake van het ter plaatse bereiden van etenswaren.

Tevens worden er zes boerderijappartementen gerealiseerd. Daarvoor is reeds een omgevingsvergunning verleend. Ondanks dat er al een omgevingsvergunning verleend is voor de realisatie van zes boerderijappartementen, wordt de realisatie en het gebruik van de appartementen meegenomen in de voorliggende AERIUS-berekening. Dit omdat de realisatie van de appartementen nog niet heeft plaatsgevonden.

Verder wordt voor de recreatieve functies op het erf extra verharding gerealiseerd in de vorm van een toegangsweg en parkeerplaatsen.

Tot slot zal een bestaande schuur geschikt worden gemaakt voor dagrecreatieve activiteiten (ten behoeve van de camping) en zou gebruikt kunnen worden als vergaderzaal (beperkte schaal). In figuur 1 is een fragment opgenomen van de situatietekening van de toekomstige situatie van het plangebied.

Figuur 1: situatietekening toekomstige situatie van het plangebied (bron: Meijerink bta)

Het plangebied voor de voorliggende AERIUS-berekening bestaat uit de percelen die kadastraal bekend staan als gemeente Losser, sectie Q, nummer (deels)1977, 1976, 1975 en 1974. In figuur 2 wordt de (indicatieve) begrenzing van het plangebied weergegeven (rood omkaderd).

Figuur 2: begrenzing projectlocatie (bron: Google Maps)

Als gevolg van de beoogde ontwikkeling aan de Schaapskooiweg 2 in Overdinkel zal er mogelijk een toename plaatsvinden in de uitstoot van stikstof en/of ammoniak, welke kan neerslaan in kwetsbare natuur. Omdat op voorhand nadelig effecten voor de dichtstbijzijnde Natura 2000-gebieden niet uit te sluiten zijn, heeft initiatiefnemer Ad Fontem gevraagd een stikstofberekening (AERIUS) uit te voeren. Voorliggende AERIUS-berekening is in dat kader uitgevoerd.

02 PROGRAMMA AANPAK STIKSTOF EN DE AERIUS BEREKENIG

02.1 Programma Aanpak Stikstof (PAS)

Volgens de Wet natuurbescherming is een vergunning nodig voor activiteiten die kunnen leiden tot schade aan Natura 2000-gebieden, bijvoorbeeld als gevolg van stikstofdepositie (uitstoot en neerslag van stikstof). Natura 2000 is een Europees netwerk van beschermde natuurgebieden. In Natura 2000–gebieden worden bepaalde diersoorten en hun natuurlijke leefomgeving beschermd om de biodiversiteit te behouden. Te veel stikstof is slecht voor planten die leven op voedselarme grond. Als deze planten verdwijnen, kan dat ook slecht zijn voor dieren die in dat gebied leven. Daarnaast leidt stikstof tot verzuring van de bodem. In sommige delen van de Natura 2000-gebieden is de hoeveelheid stikstof te hoog.

De overheid wil de hoeveelheid stikstof in de natuur (stikstofdepositie) terugdringen. Daarvoor introduceerde zij in 2015 het Programma Aanpak Stikstof (PAS). Dit programma was ook gericht op het versterken van de natuur en het maakte tegelijkertijd economische ontwikkeling mogelijk. Op 29 mei 2019 heeft het hoogste bestuursorgaan van ons land, de Raad van State, de vergunningen op basis van het PAS ongeldig verklaard omdat dit in strijd is met de Europese natuurwetgeving. De overheid werkt nu aan een nieuwe aanpak stikstof. De depositie van stikstof vindt plaats in de vorm van NOx (stikstofoxide) en NH3 (ammoniak). De depositie van NOx vindt onder meer plaats bij de verbranding van fossiele brandstoffen. De depositie van NH3 is voor het overgrote deel afkomstig van de landbouw.

Om voor afzonderlijke projecten aan te tonen wat het effect is op Natura 2000-gebieden is het rekeninstrument AERIUS in het leven geroepen. Op 26 januari 2023 is de huidige AERIUS Calculator geactualiseerd. De nieuwe versie is AERIUS Calculator 2022. De belangrijkste verandering tot nu toe is de ‘afkapgrens’ van 25 km voor stikstofdepositie bij alle projecten. De aanleiding hiervoor is het eindrapport van het adviescollege ‘Meten en berekenen Stikstof’ (ook wel de ‘Commissie Hordijk’) en de uitspraak van de Raad van State over de A15 van afgelopen jaar. Eventuele deposities voorbij deze afkapgrens werden voorheen niet in beeld gebracht. De nieuwe afkapgrens van 25 km zal vooral voor grotere projecten consequenties hebben. Hoewel in de AERIUS 2020 ook een afkapgrens was opgenomen, gold deze slechts voor wegverkeer en was de afstand veel korter (5 km).

02.2 Besluit stikstofreductie en natuurverbetering

Op 1 juli 2021 is de Wet stikstofreductie en natuurverbetering in werking getreden. Deze wet regelt onder meer drie resultaatverplichtingen voor stikstofreductie: in 2025 moet minimaal 40% van het areaal van stikstofgevoelig natuur in beschermde Natura-2000-gebieden een gezond stikstofniveau hebben; in 2030 minimaal de helft en in 2035 minimaal 74%. De wet geeft de opdracht voor een programma van maatregelen om die reductie te bereiken en de natuur te herstellen. Ook regelt de wet

de tussentijdse monitoring en zo nodig bijsturing. Voor de zogeheten PAS melders en initiatiefnemers die onder het PAS vergunningsvrij waren is in de wet bepaald dat zij alsnog gelegaliseerd worden.

De wet maakte een gedeeltelijke vrijstelling mogelijk van de natuurvergunningplicht voor het aspect stikstof voor activiteiten van de bouwsector. De vrijstelling was van toepassing voor de bouw-, aanleg- en sloopactiviteiten van projecten. Op 2 november 2022 heeft de Afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State in de zaak Porthos echter de partiële vrijstelling van tafel geveegd. Dit betekent dat bij een stikstofberekening (AERIUS) zowel de aanleg- als gebruiksfase meegenomen moeten worden.

02.3 AERIUS Calculator 2022

Het rekeninstrument AERIUS Calculator 2022 berekent zowel de stikstof- als ammoniakdepositie als gevolg van projecten en plannen op Natura 2000-gebieden. Met het rekeninstrument kan de uitstoot van stikstof/ammoniak en de neerslag daarvan op Natura 2000-gebieden worden berekend. De uitkomst van de berekening geeft inzicht in de uitvoerbaarheid van het plan voor wat betreft stikstof en ammoniak.

03 TOETSING ONTWIKKELING

03.1 Ligging projectlocatie t.o.v. Natura 2000-gebied

Gelet op de ligging van het plangebied maakt deze geen onderdeel uit van een Natura 2000-gebied. Het dichtstbijzijnde Natura 200-gebied betreft het gebied 'Dinkelland en ligt op circa 50 meter afstand vanaf het plangebied. Dit wordt in figuur 3 weergegeven.

Figuur 3: ligging plangebied ten opzichte van het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied 'Dinkelland' (bron: AERIUS-calculator 2022

Hoewel op de kaart opgenomen in figuur 3 enkel het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied wordt weergegeven, liggen er op grotere afstand (vanaf ca. 4 km) van het plangebied ook andere Natura 2000-gebieden. Ook zijn in de omgeving van het plangebied (vanaf ca. 2 km) buitenlandse Natura 2000-gebieden aanwezig. De calculator berekent de depositiebijdrage van het wegverkeer met een implementatie uit de Regeling beoordeling luchtkwaliteit 2007 tot een afstand van 25 kilometer van de weg. Dus Natura 2000-gebieden die binnen de straal van 25 km vanaf het plangebied liggen, worden automatisch meegenomen in de berekening.

03.2 Methode

03.2.1 Referentiesituatie

De stikstofemissie die gepaard gaat met de voorgenomen ontwikkeling moet bezien worden in relatie tot de referentiesituatie. Ingevolge de vaste jurisprudentie van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State geldt als referentiesituatie bij de vaststelling van een nieuw bestemmingsplan ter vervanging van het vigerende bestemmingsplan: de huidige – legale – feitelijke situatie ten tijde van de vaststelling van het nieuwe plan.

03.2.2 Beoogde situatie

Om de emissie/depositie van NOx en NH3, als gevolg van de beoogde situatie te berekenen wordt een onderscheid gemaakt in de aanleg- en gebruiksfase.

Aanlegfase

Betreft de daadwerkelijke realisatie van een voorliggend project zoals het bouwrijp maken van gronden (aanleg van kabels), verbouwing van de schuur, realisatie van verharding etc.. In de voorliggende AERIUS-berekening kan er in de aanlegfase op twee mogelijke manieren stikstof en/of ammoniak vrijkomen:

1. Werkvoertuigen op de bouwlocatie:
    a. betreft het werkmateriaal dat o.a. wordt ingezet voor:
        - het verbouwen van de bestaande schuur waarin de zes boerderijappartementen komen te zitten;
        - het aanleggen van extra standplaatsen;
        - het toevoegen van zes nieuwe glamping plaatsen;
        - het geschikt maken van een bestaande schuur voor dagrecreatieve activiteiten en eventueel voor vergaderingen;
        - het realiseren van verharding ten behoeve van het uitbreiden van de toegangsweg en aantal parkeerplaatsen

2. Verkeersbewegingen aanlegfase: dit betreft de verkeersbewegingen van- en naar het plangebied tijdens de uitvoering van het beoogde plan. De calculator berekent de depositiebijdrage van het wegverkeer met een implementatie uit de Regeling beoordeling luchtkwaliteit 2007 tot een afstand van 25 kilometer van de weg. Bij voorliggende ontwikkeling ligt het meest nabijgelegen Natura 2000-gebied op circa 50 meter afstand van het plangebied. Verkeersbewegingen van en naar het plangebied dienen derhalve meegenomen te worden.

   Een algemeen criterium voor verkeer van en naar inrichtingen is dat de gevolgen niet meer aan de inrichting worden toegerekend wanneer het verkeer is opgenomen in het heersende verkeersbeeld. Volgens de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State is dit het geval op het moment dat het aan- en afvoerende verkeer zich door zijn snelheid en rij- en stopgedrag

niet meer onderscheidt van het overige verkeer dat zich op de betrokken weg bevindt. Voorliggende berekening heeft dienovereenkomstig plaatsgevonden.

Gebruiksfase

In de gebruiksfase van het plangebied kan er op meerdere manieren stikstof en/of ammoniak vrijkomen:

1. Gebruik van de zes boerderijappartementen: dit betreft het gebruik van de zes boerderijappartementen. De boerderijappartementen worden niet aangesloten op het gasnetwerk. Bij het verwarmen van het gebouw c.q. de appartementen, het koken en/of verwarmen van tapwater in de appartementen zal er dan ook geen emissie van NOx en/of NH3 vrijkomen.

   Dit onderdeel kan derhalve buiten beschouwing worden gelaten.

2. Gebruik van de standplaatsen: dit betreft het gebruik van de standplaatsen. Ook de standplaatsen worden niet voorzien van gas. Voor sanitair zal gebruik worden gemaakt van bestaande sanitair voorzieningen die tevens gasloos zijn. De initiatiefnemer heeft immers een grote hoeveelheid zonnepanelen op het erf, die voorzien in de energiebehoefte.

   Dit onderdeel kan derhalve buiten beschouwing worden gelaten.

3. Gebruik van de zes glamping plaatsen: Ook de glamping plaatsen worden niet voorzien van gas. Voor sanitair zal wederom gebruik worden gemaakt van bestaande sanitair voorzieningen, zoals hierboven aangegeven.

   Dit onderdeel kan derhalve buiten beschouwing worden gelaten.

4. Gebruik van de bestaande schuur voor dagrecreatieve activiteiten en evt. vergaderen: de schuur zal niet worden aangesloten op het gasnetwerk. Bij het verwarmen van het gebouw en/of verwarmen van tapwater in de schuur zal er dan ook geen emissie van NOx en/of NH3 vrijkomen.

   Dit onderdeel kan derhalve buiten beschouwing worden gelaten.

5. Verkeersbewegingen gebruiksfase: dit betreft de verkeersbewegingen van- en naar het plangebied in de gebruiksfase. De calculator berekent de depositiebijdrage van het wegverkeer met een implementatie uit de Regeling beoordeling luchtkwaliteit 2007 tot een afstand van 25 km van de weg. Het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied is gelegen op circa 50 meter afstand. Dit betekent dat de verkeersbewegingen in de berekening meegenomen dienen te worden.

   Een algemeen criterium voor verkeer van en naar inrichtingen is dat de gevolgen niet meer aan de inrichting worden toegerekend wanneer het verkeer is opgenomen in het heersende

verkeersbeeld. Volgens de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State is dit het geval op het moment dat het aan- en afvoerende verkeer zich door zijn snelheid en rij- en stopgedrag niet meer onderscheidt van het overige verkeer dat zich op de betrokken weg bevindt. Voorliggende berekening heeft dienovereenkomstig plaatsgevonden.

03.3 Uitgangspunten

03.3.1 Referentiesituatie

Uitgegaan wordt dat er in de huidige situatie geen sprake is van een emissie/depositie van NOx en NH3 (worst-case).

03.3.2 Aanlegfase

03.3.2.1 Algemeen

Voor de berekening van de stikstofdepositie in de aanlegfase is gebruik gemaakt van kengetallen op basis van ervaringen bij vergelijkbare bouwprojecten elders in het land. In deze gegevens is uitgegaan van het brandstofverbruik per type werkvoertuig. Het (te verwachten) aantal draaiuren is berekend op basis van het aantal dagen dat een werkvoertuig gemiddeld op de bouwplaats staat. Deze twee gegevens zijn met elkaar vermenigvuldigd om het totaal aantal brandstofverbruik en de daarmee gemoeide stikstof- en ammoniak depositie te berekenen. Deze berekeningen zijn conform de “Instructie gegevensinvoer voor AERIUS-calculator 2022”, o.a. de formule ‘B=0,095*Pmax+0,54*D’ voor het berekenen van het brandstofverbruik.

In de voorliggende berekening wordt alleen rekening gehouden met de inzet van werktuigen vanaf bouwjaar 2014 (STAGE IV), omdat werkvoertuigen van dit bouwjaar tegenwoordig relatief eenvoudig te vinden zijn. Ook zijn ze ten opzichte van oudere machines duurzamer als het gaat om verbruik en uitstoot. Daarbij kan bij deze werkvoertuigen gebruik worden gemaakt van verduurzamingstechnieken, waaronder AdBlue. Met toepassing van AdBlue kan de uitstoot van de werkvoertuigen en daarmee de emissie van NOx en NH3 worden beperkt. Het toepassen van AdBlue kan tegenwoordig eenvoudig worden geregeld. Veel aannemers en/of projectontwikkelaars willen hier graag rekening mee houden, omdat het bijdraagt aan duurzaam en efficiënt ontwikkelen. Daarom wordt in de voorliggende berekening hier op ingespeeld. Bij de toepassing van AdBlue wordt echter wel rekening gehouden met het onderzoek van de TNO (Ligterink et al 2021) waaruit naar voren komt dat het AdBlue verbruik maximaal 6% van het dieselverbruik mag bedragen.

In aansluiting van het vorenstaande wordt ervan uit gegaan dat een werkvoertuig op de bouwplaats gemiddeld zes uur per dag gebruikt zal worden. In feite zal het werkelijke belasting van het werktuig lager liggen, omdat deze niet continue volledig worden belast. Men werkt namelijk ook doorgaans met de hand. De werkvoertuigen worden enkel gebruikt voor die werkzaamheden die niet met de hand kunnen worden uitgevoerd. Het kan dus in de praktijk zo zijn dat de werkvoertuigen de meeste tijd uit

zullen staan. De inzet van het aantal uren die voor de diverse verwachte werkvoertuigen wordt geschat, betreft dan ook een worst-case inzet waarin zowel de werkelijke belasting als het stationair draaien van de werkvoertuigen zijn meegenomen.

Verder wordt bij het maken van berekeningen telkens naar boven afgerond, aangezien de AERIUS-calculator met hele getallen rekent. Bij het berekenen van het brandstofverbruik wordt worst-case tevens naar boven afgerond en bij het berekenen van het AdBlue verbruik worst-case naar beneden. Door gebruik te maken van deze uitgangspunten kan er een defensieve inschatting worden gemaakt van het te verwachten gebruik (worst-case).

03.3.2.2 Inzet werkmateriaal

Zoals reeds beschreven wordt de huidige hoeveelheid van 25 standplaatsen uitgebreid met 24 standplaatsen, worden er zes nieuwe glamping plaatsen (luxe tenten) toegevoegd, worden er zes boerderijappartementen gerealiseerd in de bestaande schuur die verbouwd wordt en wordt er een bestaande schuur geschikt gemaakt voor dagrecreatieve activiteiten en evt. voor vergaderingen.

De extra standplaatsen voor campers/kampeerauto's worden net als de huidige standplaatsen op een daarvoor bewerkte grond aangelegd. Er hoeft geen riolering of fundering te worden aangelegd. De werkzaamheden voor het bewerken van de gronden zijn minimaal en kunnen mogelijk met de hand worden gedaan. Het inzetten van mobiele werkvoertuigen wordt daarbij niet noodzakelijk geacht.

Voor het verbouwen van de bestaande schuur ten behoeve van de zes boerderijappartementen wordt rekening gehouden met diverse mobiele werkvoertuigen, zoals een verreiker, graafmachine, shovel, betonpomp, hijskraan en een hoogwerker.

De verreiker kan worden ingezet om bijvoorbeeld zware bouwmaterialen en/of -elementen te tillen/verplaatsen. Uitgegaan wordt dat de verreiker maximaal een halve uur zal worden ingezet bij aanvang van de werkzaamheden op het begin van de werkdag en een halve uur bij afloop van de werkzaamheden aan het einde van de werkdag. Ervan uitgaande dat de boerderijappartementen binnen twee weken gerealiseerd kunnen worden, komt dit neer op een inzet van tien uur (berekening: 1*5*2).

De graafmachine kan worden ingezet om eventueel grond af te graven ten behoeve van een cunet en sleuf voor riolering en bedradingen. De afgegraven grond zal mogelijk middels een shovel en door inzet van containers en vrachtwagens moeten worden afgevoerd. Uitgegaan wordt dat al het graafwerk en de afvoer van de grond maximaal twee dagen in beslag zullen nemen. Wanneer de graafmachine en shovel tijdens deze dagen om de beurt ingezet zullen worden, dan leidt dit tot een inzet van zes draaiuren per werkvoertuig.

De betonpomp wordt naar verwachting ingezet om fundering aan te brengen. Voor het aanbrengen van een eventuele fundering (inclusief verwerking) wordt maximaal twee uur per appartement uitgetrokken. Dit leidt tot maximaal twaalf uur inzet met de betonpomp (berekening: 2*6).

Nadat de fundering gereed is, kunnen de hijskraan en hoogwerker eventueel worden voor bijvoorbeeld werkzaamheden ten aanzien van de dakconstructie en spand- en wandconstructie en voor kleine gevel- en dak werkzaamheden. Ervan uitgaande dat de verbouwing van de schuur twee weken zal duren en de belasting van de hijskraan en hoogwerker respectievelijk 25% en 75% bedraagt, komt dit neer op een inzet van 15 uur voor de hijskraan en 45 uur voor de hoogwerker.

Voor het inpandig inrichten van de appartementen worden naar verwachting geen mobiele werkvoertuigen nodig geacht, omdat dit mogelijk met elektrisch handgereedschap kan worden gedaan. De bestaande schuur waarin de dagrecreatieve voorzieningen worden gerealiseerd en evt. vergaderingen gehouden kunnen worden, wordt slechts intern verbouwd. Ook hierbij wordt dus geacht dat er geen mobiele werkvoertuigen noodzakelijk zullen zijn. Zowel de inrichting van de boerderijappartementen als de schuur met dagrecreatieve voorzieningen kunnen naar verwachting geheel middels elektrisch handgereedschap worden uitgevoerd.

Tot slot wordt rekening gehouden met een graafmachine, shovel en een trilplaat of trilstamper voor het uitbreiden van de bestaande toegangsweg en parkeerplaatsen. Geacht wordt dat de doorlooptijd van deze werkzaamheden maximaal één week in beslag neemt. Gedurende deze week wordt uitgegaan dat de graafmachine voor drie werkdagen (18 uur) wordt ingezet en de shovel de helft daarvan (9 uur). Voor de trilplaat of trilstamper wordt maximaal een inzet van een halve dag uitgetrokken (3 uur). Dit komt neer op 15 uur inzet voor de graafmachine, 12 uur inzet voor de shovel en 3 uur inzet voor de trilplaat.

In onderstaande tabel worden de hierboven ingeschatte werkvoertuigen met daarbijbehorende draaiuren, vermogen, brandstofverbruik, AdBlue en de door de AERIUS calculator daaraan gekoppelde emissies overzichtelijk weergegeven.

Werkvoertuig	kW	Stageklasse	Draaiuren (u/j)	Brandstofverbruik (l/j)	AdBlue verbruik (max 6%)	Emissie NOx (kg/j)	Emissie NH3 (kg/j)
Verreiker	60	Stage-IV, 2014-2018, 56-75 kW, diesel	10	62,40	3,74	0,7	0,0
Graafmachine	100	Stage-IV, 2014-2018, 75-560 kW, diesel	6	60,24	3,61	0,7	0,0
Shovel	80	Stage-IV, 2014-2018, 75-560 kW, diesel	6	48,84	2,93	0,7	0,0
Betonpomp	200	Stage-IV, 2014-2018, 75-560 kW, diesel	12	234,48	14,07	1,4	0,1
Hijskraan	125	Stage-IV, 2014-2018, 75-560 kW, diesel	15	186,23	11,17	1,2	0,1
Hoogwerker	60	Stage-IV, 2014-2018, 56-75 kW, diesel	45	280,80	16,85	2,1	0,1
Graafmachine	100	Stage-IV, 2014-2018, 75-560 kW, diesel	18	180,72	10,84	1,5	0,0
Shovel	80	Stage-IV, 2014-2018, 75-560 kW, diesel	9	73,26	4,40	0,6	0,0
Trilplaat/trilstamper	10	Stage-V, <= 2019, <56 kW, diesel	3	4,47	X	0,1	0,0

03.3.2.3 Verkeersbewegingen aanlegfase

Dit betreft de verkeersbewegingen van en naar het plangebied in de aanlegfase. Enerzijds zijn dit de verkeersbewegingen die gemaakt worden door bouwvakkers om de werkzaamheden uit te voeren, anderzijds de verkeersbewegingen die door vrachtwagens – voor de aanvoer van diverse benodigdheden zoals bouwmaterialen en mobiele werkvoertuigen en voor de afvoer van grond en evt. puin – teweeg worden gebracht.

Het is op voorhand niet bekend hoeveel lichte-, middelzware- of zware voertuigen op het plangebied zullen arriveren. Ervan uitgaande dat het voorgenomen plan maximaal een half jaar (120 werkdagen) duurt en er dagelijks maximaal vijf lichte voertuigen tegelijk op het plangebied aanwezig zijn, leidt dit tot 600 voertuigen tijdens de aanlegfase (berekening: 120*5). Dit komt neer op 1.200 lichte verkeersbewegingen (berekening: 600*2).

Voor wat betreft het aantal vrachtwagens in de aanlegfase wordt uitgegaan van dagelijks één vrachtwagen voor het aanleveren van bouwmaterialen of iets dergelijks, één vrachtwagen voor het afvoeren van grond en volledigheidshalve één vrachtwagen voor het afvoeren van evt. puin. Dit komt neer op dagelijks drie vrachtwagens. Gedurende de gehele aanlegfase zullen op basis van deze uitgangspunten 360 vrachtwagens arriveren (berekening: 3*120).

Voor wat betreft de mobiele werkvoertuigen wordt uitgegaan dat die éénmalig naar het plangebied gebracht zullen worden en na uitvoering van het plan weer opgehaald zullen worden. In de voorliggende AERIUS-berekening wordt rekening gehouden met 7 verschillende mobiele werkvoertuigen. Ervan uitgaande dat voor elke mobiele werkvoertuig een vrachtwagen benodigd is, komt dit neer op 7 extra vrachtwagens.

In totaal komt het aantal vrachtwagens in de aanlegfase op 367 vrachtwagens (berekening: 360+7). Worst-case wordt in de berekening uitgegaan dat alle vrachtwagens tot zware verkeersbewegingen leiden. Dit komt neer op 734 zware verkeersbewegingen (berekening: 367*2). In de praktijk zullen er ook een deel middelzware verkeersbewegingen zijn, waardoor de werkelijke emissies van NOx en NH3 lager zullen uitvallen. Omdat vrachtwagens in bepaalde gevallen met een draaiende motor laden en lossen, is in de voorliggende AERIUS-berekening rekening gehouden met een file percentage van 75%. Met deze stagnatie kan het stationair draaien van de zware motors op het plangebied worden geïllustreerd. Ook is hierbij rekening gehouden met manoeuvreren op het plangebied.

De ontsluiting van de verkeersbewegingen in de aanlegfase wordt geacht plaats te vinden via de Schaapskooiweg in oostelijke richting naar de Ruhenbergerweg en vanuit daar verder in oostelijke richting naar de doorgaande weg. De verkeersbewegingen worden geacht in ieder geval in het

heersende verkeersbeeld te zijn opgenomen, wanneer deze de splitsing Ruhenbergerweg-Welpeloweg hebben bereikt. Hier is immers de onderlinge afstand met het plangebied zodanig groot dat de verkeersbewegingen door het rij- en stopgedrag en snelheid niet meer te onderscheiden zijn van de overige deelnemende verkeer op de weg.

In onderstaande tabel worden de hierboven ingeschatte voertuigen en het aantal verkeersbewegingen en de door de AERIUS calculator daaraan gekoppelde emissies overzichtelijk weergegeven.

Type voertuig	Aantal voertuigen (p/j)	Aantal bewegingen (heen- en terugreis) (p/j)
Licht verkeer	1.200	1.200
Zwaar vrachtverkeer	367	734
	Totale wegverkeer emissies	
	NOx	4,1 kg/j
	NH3	0,1 kg/j

03.3.3 Gebruiksfase

03.3.3.1 Verkeersbewegingen gebruiksfase

Dit betreft de verkeersgeneratie van en naar het plangebied in de gebruiksfase. Als uitgangspunt zijn de kengetallen van CROW, het nationale kennisplatform voor infrastructuur, verkeer, vervoer en openbare ruimte, aangehouden.

Het plangebied ligt in het buitengebied, in de wijk 'Wijk 02 Overdinkel', waarvoor een niet stedelijke stedelijkheidsgraad geldt (< 500 adressen per km^2) geldt.

Zoals reeds beschreven wordt de huidige hoeveelheid van 25 standplaatsen uitgebreid met 24 standplaatsen, worden er zes nieuwe glamping plaatsen (luxe tenten) toegevoegd, worden er zes boerderijappartementen gerealiseerd in de bestaande schuur die verbouwd wordt en wordt er een bestaande schuur geschikt gemaakt voor dagrecreatieve activiteiten en evt. voor vergaderingen.

Op basis van de CROW-publicatie 381 bedraagt de dagelijkse verkeersgeneratie van een standplaats maximaal 0,4 verkeersbewegingen per etmaal.[1] Voor 49 standplaatsen komt dit neer op afgerond 20 verkeersbewegingen per etmaal (berekening: 49*0,4).

Voor wat betreft de glamping plaatsen wordt tevens uitgegaan van dezelfde verkeerskengetallen als hierboven. Dit omdat de glamping plaatsen in principe dezelfde functie hebben als een standplaats, maar dan niet in een kampeerauto of stacaravan wordt verbleven. Uitgaande van zes glamping plaatsen en een maximale verkeersgeneratie van 0,4 verkeersbewegingen per etmaal, komt dit neer op afgerond 3 verkeersbewegingen per etmaal (berekening: 0,4*6).

[1] CROW publicatie 381. Camping (kampeerterrein), niet stedelijk, buitengebied.

Voor de boerderijappartementen wordt door gebrek aan een passende functie in de CROW-publicatie 381 aangesloten de verkeerskengetallen voor een 'Bungalowpark (huisjescomplex). De maximale verkeersgeneratie per bungalow bedraagt 2,8 verkeersbewegingen per etmaal.[2] Voor zes boerderijappartementen komt dit neer op afgerond 17 verkeersbewegingen per etmaal.

Verder wordt voor de bestaande schuur die geschikt wordt gemaakt voor dagrecreatieve voorzieningen en evt. vergaderingen, worst-case rekening gehouden met dagelijks maximaal 122 verkeersbewegingen. Hierbij is uitgegaan van het aantal verblijfplaatsen op het plangebied. Dit omdat er geen passende functie in de CROW-publicatie 381 is opgenomen, waaraan kan worden aangesloten. In praktijk zal het grootste gedeelte van de bezoekers reeds aanwezig zijn op het plangebied, waardoor het werkelijke aantal verkeersbewegingen lager zullen uitvallen. Dit is alleen maar gunstiger voor de uitkomst van de berekening, aangezien dan sprake is van minder emissie van NOx en NH3.

Tot slot wordt gesteld dat het gebruik van het plangebied mogelijk zal leiden tot afval dat een keer in de zoveel tijd opgehaald dient te worden door een vuilniswagen. Ook zal op het plangebied mogelijk aanvoer plaatsvinden van diverse benodigdheden. Het is op basis van de CROW-publicatie 381 echter niet te herleiden wat het aandeel aan vrachtverkeer is bij dergelijke functies. Daarom wordt worst-case rekening gehouden met vier zware verkeersbewegingen per etmaal. Dit is een vrachtwagen voor de aanvoer van diverse benodigdheden en een vrachtwagen voor de afvoer van afval of iets dergelijks dat het plangebied moet verlaten.

Omdat vuilniswagens of leveranciers vaak met draaiende motor afval komen halen of laden/lossen, wordt in de AERIUS-berekening bij de zware verkeersbewegingen uitgegaan van een file percentage van 75%. Met deze stagnatie kan het stationair draaien van de zware motors op het plangebied worden geïllustreerd. Hierbij is ook rekening gehouden met manoeuvreren op het plangebied.

Voor de ontsluiting van het plangebied in de gebruiksfase wordt rekening gehouden met dezelfde ontsluiting als in de aanlegfase.

03.4 Uitkomsten AERIUS Calculator 2022

03.4.1 Rekenresultaten

De AERIUS-berekeningen zijn uitgevoerd met het programma AERIUS Calculator 2022. Voor de aanlegfase is gerekend voor het rekenjaar 2023, omdat wordt geacht dat de geplande activiteiten dit jaar nog kunnen worden uitgevoerd. Voor de gebruiksfase is gerekend voor het rekenjaar 2024, omdat het plangebied naar verwachting pas in 2024 klaar is voor gebruik.

[2] CROW-publicatie 381. Bungalowpark (huisjescomplex), niet stedelijk, buitengebied.

De bijdrage aan de stikstofdepositie in de omliggende Natura 2000-gebieden is in alle gevallen berekend voor een vergunning Wet natuurbescherming. In de bijlage is een uitdraai van de resultaten van de AERIUS Calculator opgenomen.

Aanlegfase

De totale NOx-emissie in de aanlegfase bedraagt in totaal 13,2 kg/j. De totale NH3-emissie bedraagt 0,3 kg/j. Er zijn geen rekenresultaten hoger dan 0,00 mol/ha/j.

Gebruiksfase

De totale NOx-emissie in de gebruiksfase bedraagt in totaal 18,3 kg/j. De totale NH3-emissie bedraagt 1,4 kg/j. Er zijn geen rekenresultaten hoger dan 0,00 mol/ha/j.

03.4.2 Conclusie

Als gevolg van de voorgenomen ontwikkeling komt er zowel NOx als NH3 vrij. Door uitvoering van de voorliggende AERIUS-berekening is aangetoond dat dit zowel in de aanlegfase van de ontwikkeling als in de gebruiksfase niet leidt tot een meetbare depositie van NOx of NH3 in Natura 2000-gebied dat gevoelig is voor stikstof en ammoniak. In de aanleg- en gebruiksfase is er dan ook geen sprake van een meetbare depositie. Gelet op het vorenstaande wordt een nader onderzoek derhalve niet noodzakelijk geacht.

De AERIUS Calculator 2022 biedt voldoende inzicht in het effect van de voorgenomen activiteit op Natura-2000-gebieden voor het aspect stikstof en ammoniak. De uitkomsten van de berekeningen met de AERIUS Calculator 2022 zijn geldig en toepasbaar voor ruimtelijke plannen.

De Wet natuurbescherming vormt voor het aspect stikstof en ammoniak geen belemmering voor de uitvoering van de voorgenomen ontwikkeling.

Ad Fontem ruimtelijk advies
Stationsstraat 37
7622 LW Borne

074 255 7020
info@ad-fontem.nl
www.ad-fontem.nl

ad fontem
RUIMTELIJK ADVIES

Projectberekening

Dit document geeft een overzicht van de invoer en rekenresultaten van een Projectberekening met AERIUS Calculator. De berekening is uitgevoerd binnen stikstofgevoelige Natura 2000-gebieden, op rekenpunten die overlappen met habitattypen en/of leefgebieden die aangewezen zijn in het kader van de Wet natuurbescherming, gekoppeld aan een aangewezen soort, of nog onbekend maar mogelijk wel relevant, en waar tevens sprake is van een overbelaste of bijna overbelaste situatie voor stikstof.

- Overzicht
- Samenvatting situaties
- Resultaten
- Detailgegevens per emissiebron

Deze PDF is een digitaal bestand dat weer in te lezen is in AERIUS. Meer toelichting over deze PDF kunt u vinden in een bijbehorende leeswijzer. Deze leeswijzer en overige documentatie is te raadplegen via:
www.aerius.nl/handleidingen-en-leeswijzers

Contactgegevens

Rechtspersoon	Ad Fontem Ruimtelijk Advies
Inrichtingslocatie	Stationsstraat 37, 7622 LW Borne

Activiteit

Omschrijving	20AF196 AERIUS Schaapskooiweg 2 Overdinkel
Toelichting	Aanlegfase

Berekening

AERIUS kenmerk	RRj9TxZLEkRx
Datum berekening	02 mei 2023, 20:34
Rekenconfiguratie	Wnb-rekengrid

Totale emissie

	Rekenjaar	Emissie NH_3	Emissie NO_x
Situatie 1 - Beoogd	2023	0,3 kg/j	13,2 kg/j

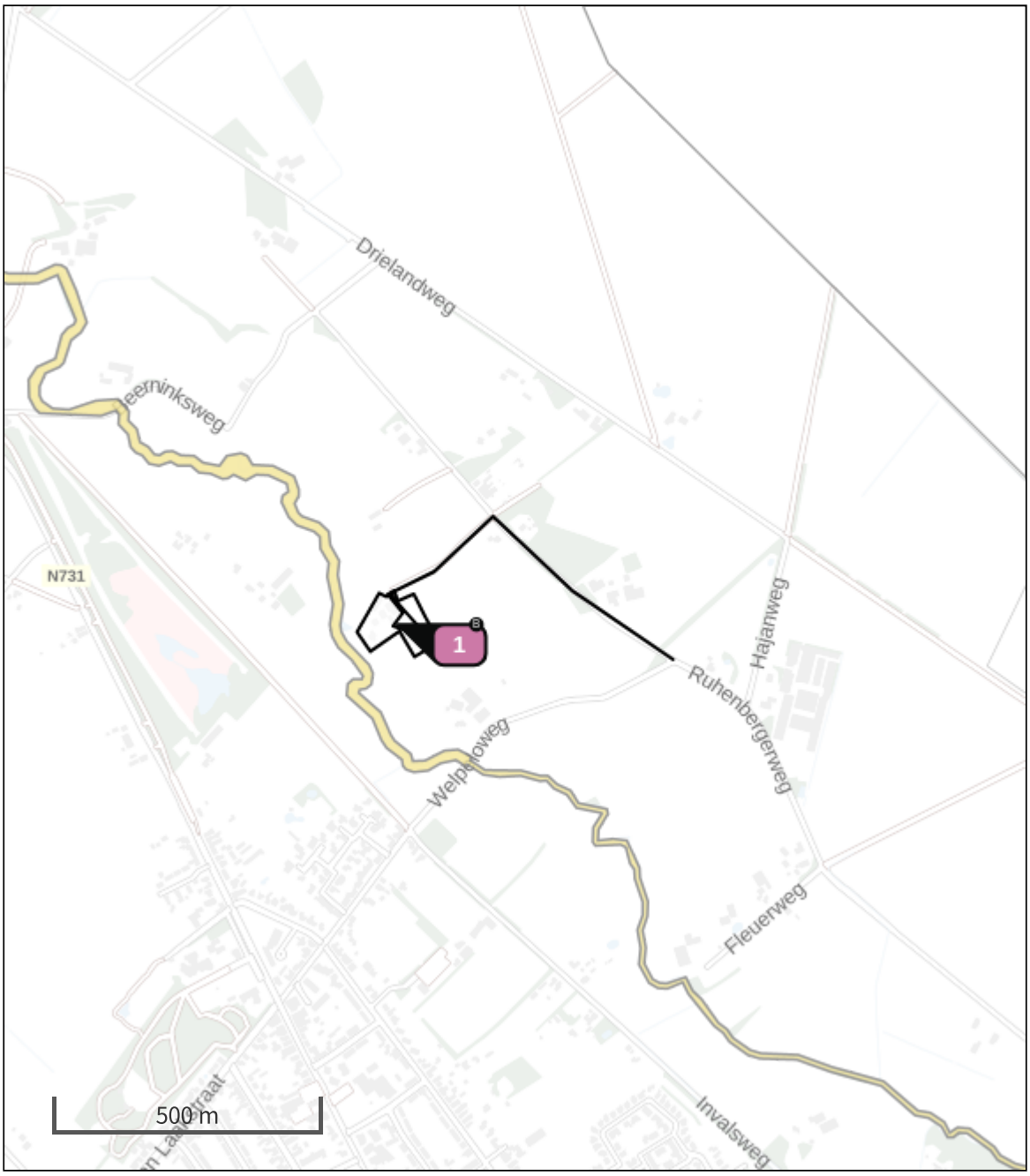
Resultaten

	Hoogste bijdrage	Hexagon	Gebied
Situatie 1 - Beoogd	-		
Gekarteerd oppervlak met toename (ha)	-		
Gekarteerd oppervlak met afname (ha)	-		
Grootste toename	-		
Grootste afname	-		

Situatie 1 (Beoogd), rekenjaar 2023

Emissiebronnen	Emissie NH_3	Emissie NO_x
1 Mobiele werktuigen | Bouw, Industrie en Delfstoffenwinning | Inzet werkmateriaal	0,3 kg/j	9,1 kg/j
Verkeersnetwerk	78,1 g/j	4,1 kg/j

Hoogste af- en toename op (bijna) overbelaste stikstofgevoelige Natura 2000 gebieden.

- Habitatrichtlijn
- Vogelrichtlijn
- Vogelrichtlijn, Habitatrichtlijn
- Niet bepaald
- Grootste toename (projectberekening)
- Grootste afname (projectberekening)
- Hoogste totaal (achtergrond + projectberekening)

De letters bij de bronlabels op de kaart geven bij welke type situaties de bronnen horen: beoogde situatie (B), referentiesituatie (R) en/of salderingssituatie (S).

Resultaten stikstofgevoelige Natura 2000 gebieden situatie "Situatie 1" (Beoogd) incl. saldering e/o referentie

	Berekend (ha gekarteerd)	Hoogste totale depositie (mol N/ha/jr)	Met toename (ha gekarteerd)	Grootste toename (mol N/ha/jr)	Met afname (ha gekarteerd)	Grootste afname (mol N/ha/jr)
Totaal	-	-	-	-	-	-

Situatie 1, Rekenjaar 2023

1 Mobiele werktuigen | Bouw, Industrie en Delfstoffenwinning

Naam	Inzet werkmateriaal	NO_x	9,1 kg/j
		NH_3	0,3 kg/j
Locatie	X:267603,47 Y:474459,82		
Oppervlakte	1,08 ha		

Naam	Stageklasse	Brandstof-verbruik	Draaiuren	AdBlue verbruik	Stof	Emissie
Verreiker	Stage-IV, 2014-2018, 56-75 kW, diesel, SCR: ja	63 l/j	10 u/j	3 l/j	NO_x	0,7 kg/j
					NH_3	15,1 g/j
Graafmachine	Stage-IV, 2014-2018, 75-560 kW, diesel, SCR: ja	61 l/j	6 u/j	3 l/j	NO_x	0,7 kg/j
					NH_3	14,6 g/j
Shovel	Stage-IV, 2014-2018, 75-560 kW, diesel, SCR: ja	49 l/j	6 u/j	2 l/j	NO_x	0,7 kg/j
					NH_3	11,8 g/j
Betonpomp	Stage-IV, 2014-2018, 75-560 kW, diesel, SCR: ja	235 l/j	12 u/j	14 l/j	NO_x	1,4 kg/j
					NH_3	56,4 g/j
Hijskraan	Stage-IV, 2014-2018, 75-560 kW, diesel, SCR: ja	187 l/j	15 u/j	11 l/j	NO_x	1,2 kg/j
					NH_3	44,9 g/j
Hoogwerker	Stage-IV, 2014-2018, 56-75 kW, diesel, SCR: ja	281 l/j	45 u/j	16 l/j	NO_x	2,1 kg/j
					NH_3	67,4 g/j
Graafmachine	Stage-IV, 2014-2018, 75-560 kW, diesel, SCR: ja	181 l/j	18 u/j	10 l/j	NO_x	1,5 kg/j
					NH_3	43,4 g/j
Shovel	Stage-IV, 2014-2018, 75-560 kW, diesel, SCR: ja	74 l/j	9 u/j	4 l/j	NO_x	0,6 kg/j
					NH_3	17,8 g/j
Trilplaat/trilstamper	Stage-V, >= 2019 , <= 56 kW, diesel, SCR: nee	5 l/j	3 u/j		NO_x	0,1 kg/j
					NH_3	0,0 kg/j

2 Wegverkeer | Weg

			Links	Rechts		
Naam	Verkeersbewegingen aanlegfase				NO_x	4,1 kg/j
Locatie	X:267763,08 Y:474638,34	Type scherm	-	-	NO_2	1,3 kg/j
Lengte	951,82 m	Hoogte	-	-	NH_3	78,1 g/j
Wegtype	Buitenweg	Afstand tot de weg	-	-		
Rijrichting	Beide richtingen					
Tunnelfactor	1					
Type hoogteligging	Normaal					
Weghoogte	0 m					

Verkeer	Max. snelheid	Voertuigbewegingen	In file
Licht verkeer	Voorgeschreven factoren	1.200,0 p/jaar	0,0 %
Middelzwaar vrachtverkeer	Voorgeschreven factoren	0,0 p/jaar	0,0 %
Zwaar vrachtverkeer	Voorgeschreven factoren	734,0 p/jaar	75,0 %
Busverkeer	Voorgeschreven factoren	0,0 p/jaar	0,0 %

Disclaimer

Hoewel verstrekte gegevens kunnen dienen ter onderbouwing van een vergunningaanvraag, kunnen er geen rechten aan worden ontleend. De eigenaar van AERIUS aanvaardt geen aansprakelijkheid voor de inhoud van de door de gebruiker aangeboden informatie. Bovenstaande gegevens zijn enkel bruikbaar tot er een nieuwe versie van AERIUS beschikbaar is. AERIUS is een geregistreerd handelsmerk in Europa. Alle rechten die niet expliciet worden verleend, zijn voorbehouden.

Rekenbasis

Deze berekening is tot stand gekomen op basis van

AERIUS versie	2022.1_20230405_989cfb3815
Database versie	2022.1_989cfb3815

Voor meer informatie over de gebruikte methodiek en data zie:
https://www.aerius.nl/

Projectberekening

Dit document geeft een overzicht van de invoer en rekenresultaten van een Projectberekening met AERIUS Calculator. De berekening is uitgevoerd binnen stikstofgevoelige Natura 2000-gebieden, op rekenpunten die overlappen met habitattypen en/of leefgebieden die aangewezen zijn in het kader van de Wet natuurbescherming, gekoppeld aan een aangewezen soort, of nog onbekend maar mogelijk wel relevant, en waar tevens sprake is van een overbelaste of bijna overbelaste situatie voor stikstof.

- Overzicht
- Samenvatting situaties
- Resultaten
- Detailgegevens per emissiebron

Deze PDF is een digitaal bestand dat weer in te lezen is in AERIUS. Meer toelichting over deze PDF kunt u vinden in een bijbehorende leeswijzer. Deze leeswijzer en overige documentatie is te raadplegen via:
www.aerius.nl/handleidingen-en-leeswijzers

Contactgegevens

Rechtspersoon	Ad Fontem Ruimtelijk Advies
Inrichtingslocatie	Stationsstraat 37, 7622 LW Borne

Activiteit

Omschrijving	20AF196 AERIUS Schaapskooiweg 2 Overdinkel
Toelichting	Gebruiksfase

Berekening

AERIUS kenmerk	Rzd9YpJGrzJg
Datum berekening	02 mei 2023, 21:20
Rekenconfiguratie	Wnb-rekengrid

Totale emissie

	Rekenjaar	Emissie NH_3	Emissie NO_x
Situatie 1 - Beoogd	2024	1,4 kg/j	18,3 kg/j

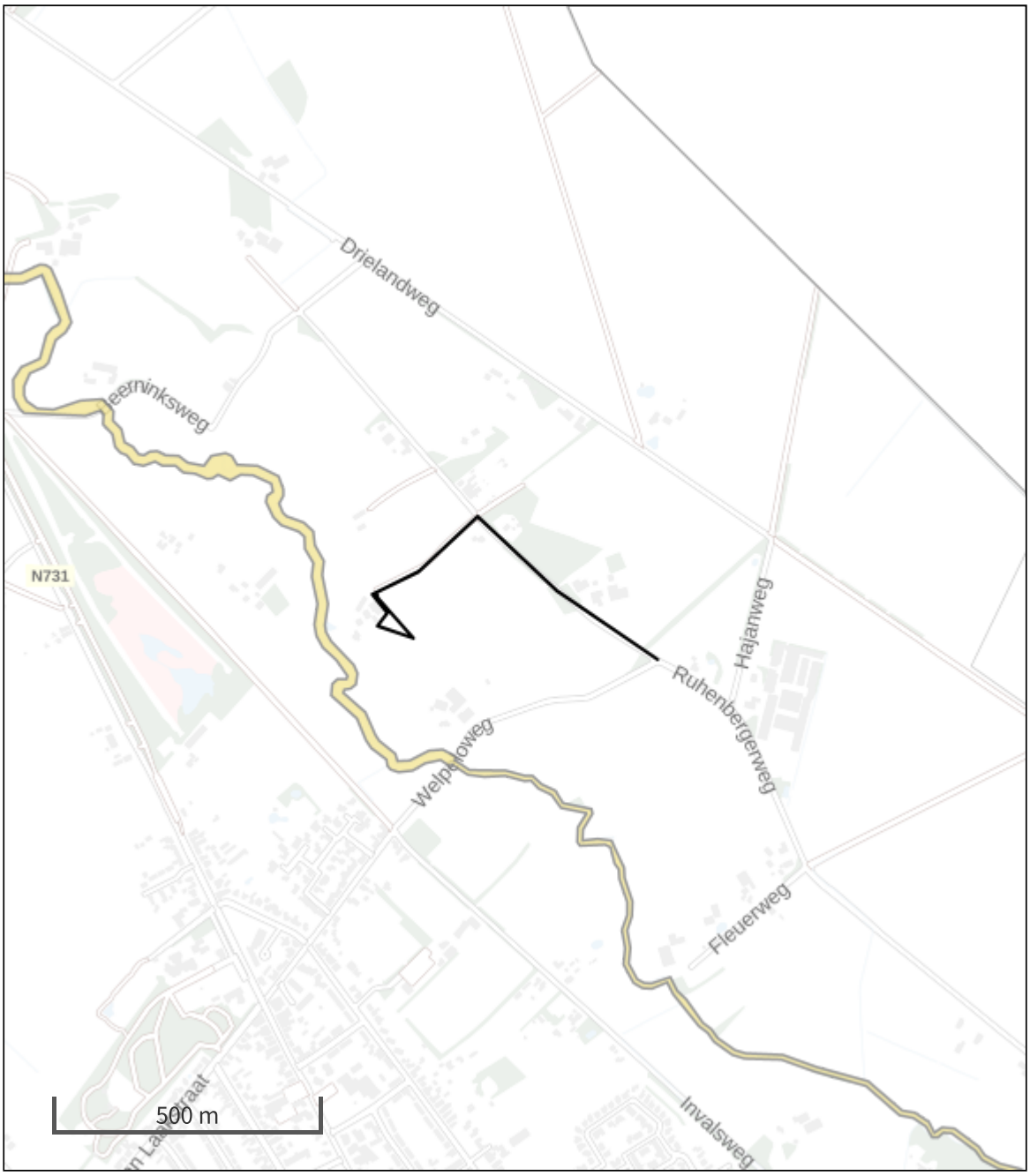
Resultaten

	Hoogste bijdrage	Hexagon	Gebied
Situatie 1 - Beoogd	-		
Gekarteerd oppervlak met toename (ha)	-		
Gekarteerd oppervlak met afname (ha)	-		
Grootste toename	-		
Grootste afname	-		

Situatie 1 (Beoogd), rekenjaar 2024

Emissiebronnen	Emissie NH_3	Emissie NO_x
Verkeersnetwerk	1,4 kg/j	18,3 kg/j

Hoogste af- en toename op (bijna) overbelaste stikstofgevoelige Natura 2000 gebieden.

Habitatrichtlijn

Vogelrichtlijn

Vogelrichtlijn, Habitatrichtlijn

Niet bepaald

Grootste toename (projectberekening)

Grootste afname (projectberekening)

Hoogste totaal (achtergrond + projectberekening)

De letters bij de bronlabels op de kaart geven bij welke type situaties de bronnen horen: beoogde situatie (B), referentiesituatie (R) en/of salderingssituatie (S).

Resultaten stikstofgevoelige Natura 2000 gebieden situatie "Situatie 1" (Beoogd) incl. saldering e/o referentie

	Berekend (ha gekarteerd)	Hoogste totale depositie (mol N/ha/jr)	Met toename (ha gekarteerd)	Grootste toename (mol N/ha/jr)	Met afname (ha gekarteerd)	Grootste afname (mol N/ha/jr)
Totaal	-	-	-	-	-	-

Situatie 1, Rekenjaar 2024

1 Wegverkeer | Weg

			Links	Rechts		
Naam	Verkeersbewegingen gebruiksfase				NO_x	18,3 kg/j
Locatie	X:267763,08 Y:474638,34	Type scherm	-	-	NO_2	4,9 kg/j
Lengte	951,82 m	Hoogte	-	-	NH_3	1,4 kg/j
Wegtype	Buitenweg	Afstand tot de weg	-	-		
Rijrichting	Beide richtingen					
Tunnelfactor	1					
Type hoogteligging	Normaal					
Weghoogte	0 m					

Verkeer	Max. snelheid	Voertuigbewegingen	In file
Licht verkeer	Voorgeschreven factoren	20,0 p/etmaal	0,0 %
Middelzwaar vrachtverkeer	Voorgeschreven factoren	0,0 p/etmaal	0,0 %
Zwaar vrachtverkeer	Voorgeschreven factoren	0,0 p/etmaal	0,0 %
Busverkeer	Voorgeschreven factoren	0,0 p/etmaal	0,0 %
Licht verkeer	Voorgeschreven factoren	3,0 p/etmaal	0,0 %
Middelzwaar vrachtverkeer	Voorgeschreven factoren	0,0 p/etmaal	0,0 %
Zwaar vrachtverkeer	Voorgeschreven factoren	0,0 p/etmaal	0,0 %
Busverkeer	Voorgeschreven factoren	0,0 p/etmaal	0,0 %
Licht verkeer	Voorgeschreven factoren	17,0 p/etmaal	0,0 %
Middelzwaar vrachtverkeer	Voorgeschreven factoren	0,0 p/etmaal	0,0 %
Zwaar vrachtverkeer	Voorgeschreven factoren	0,0 p/etmaal	0,0 %
Busverkeer	Voorgeschreven factoren	0,0 p/etmaal	0,0 %
Licht verkeer	Voorgeschreven factoren	122,0 p/etmaal	0,0 %
Middelzwaar vrachtverkeer	Voorgeschreven factoren	0,0 p/etmaal	0,0 %
Zwaar vrachtverkeer	Voorgeschreven factoren	0,0 p/etmaal	0,0 %
Busverkeer	Voorgeschreven factoren	0,0 p/etmaal	0,0 %
Licht verkeer	Voorgeschreven factoren	0,0 p/etmaal	0,0 %
Middelzwaar vrachtverkeer	Voorgeschreven factoren	0,0 p/etmaal	0,0 %
Zwaar vrachtverkeer	Voorgeschreven factoren	4,0 p/etmaal	75,0 %
Busverkeer	Voorgeschreven factoren	0,0 p/etmaal	0,0 %

Disclaimer

Hoewel verstrekte gegevens kunnen dienen ter onderbouwing van een vergunningaanvraag, kunnen er geen rechten aan worden ontleend. De eigenaar van AERIUS aanvaardt geen aansprakelijkheid voor de inhoud van de door de gebruiker aangeboden informatie. Bovenstaande gegevens zijn enkel bruikbaar tot er een nieuwe versie van AERIUS beschikbaar is. AERIUS is een geregistreerd handelsmerk in Europa. Alle rechten die niet expliciet worden verleend, zijn voorbehouden.

Rekenbasis

Deze berekening is tot stand gekomen op basis van

AERIUS versie	2022.1_20230405_989cfb3815
Database versie	2022.1_989cfb3815

Voor meer informatie over de gebruikte methodiek en data zie:
https://www.aerius.nl/

Regels

Hoofdstuk 1 Inleidende regels

Artikel 1 Begrippen

In deze regels wordt verstaan onder:

1.1 plan

Het bestemmingsplan "Buitengebied, Schaapskooiweg 2 Overdinkel" met identificatienummer NL.IMRO.0168.bp008vzp22ph04-0401 van de gemeente Losser;

1.2 bestemmingsplan

De geometrisch bepaalde planobjecten met de bijbehorende regels en de daarbij behorende bijlagen;

1.3 aan huis verbonden beroep

een dienstverlenend beroep dat op kleine schaal in een woning en/of daarbij behorende bijbehorende bouwwerken wordt uitgeoefend, waarbij de woning in overwegende mate haar woonfunctie behoudt en de desbetreffende beroepsuitoefening een ruimtelijke uitstraling heeft die in overeenstemming is met de woonfunctie;

1.4 aanduiding

Een geometrisch bepaald vlak of figuur, waarmee gronden zijn aangeduid, waar ingevolge de regels regels worden gesteld ten aanzien van het gebruik en/of het bebouwen van deze gronden;

1.5 aanduidingsgrens

De grens van een aanduiding indien het een vlak betreft;

1.6 agrarische cultuurgrond

grond die wordt gebruikt voor het telen van gewassen en het houden van dieren;

1.7 archeologische waarde

de waarde die van belang is voor de archeologie en voor de kennis van de beschavingsgeschiedenis;

1.8 bed and breakfast

een kleinschalige en aan de woonfunctie ondergeschikte verblijfsrecreatieve voorziening zonder eigen kookgelegenheid, gericht op het bieden van de mogelijkheid tot kortdurend recreatief verblijf en het serveren van ontbijt. Onder een bed and breakfast-voorziening wordt in elk geval niet verstaan overnachting, noodzakelijk in verband met het verrichten van tijdelijke of seizoensgebonden werkzaamheden en/of arbeid of permanente kamerverhuur;

1.9 bebouwing

Eén of meer gebouwen en/of bouwwerken geen gebouwen zijnde;

1.10 bedrijf

een onderneming waarbij het accent ligt op het vervaardigen, bewerken, installeren, inzamelen en verhandelen van goederen, waarbij eventueel detailhandel uitsluitend plaatsvindt als ondergeschikt onderdeel van de onderneming in de vorm van verkoop dan wel levering van ter plaatse vervaardigde, bewerkte of herstelde goederen dan wel goederen die in rechtstreeks verband staan met de uitgeoefende handelingen;

1.11 bedrijfsgebouw

een gebouw dat dient voor de uitoefening van een bedrijf;

1.12 bedrijfsmatige exploitatie

het via een bedrijf, stichting of andere rechtspersoon voeren van een zodanig beheer/exploitatie dat in de recreatieverblijven daadwerkelijk recreatief verblijf plaatsvindt;

1.13 bedrijfswoning

een woning in of bij een gebouw of op een terrein, die hoort bij en waarvan (een lid van) het huishouden functioneel gebonden is aan een bedrijf, instelling of voorziening in dat gebouw of op dat terrein;

1.14 bestaande

1. het gebruik dat op het tijdstip van inwerkingtreding van het bestemmingsplan aanwezig is en/of bebouwing die op dat tijdstip aanwezig of in uitvoering is, dan wel kan worden gebouwd krachtens een bouwvergunning of omgevingsvergunning;
2. het onder 1 bedoelde geldt niet voor zover sprake was van strijd met het voorheen geldende bestemmingsplan, daaronder mede begrepen het overgangsrecht van het bestemmingsplan, of een andere planologische toestemming;

1.15 bestemmingsgrens

De grens van een bestemmingsvlak;

1.16 bestemmingsvlak

Een geometrisch bepaald vlak met eenzelfde bestemming;

1.17 bijbehorend bouwwerk

Uitbreiding van een hoofdgebouw dan wel functioneel met een zich op hetzelfde perceel bevindend hoofdgebouw verbonden, daar al dan niet tegen aangebouwd gebouw, of ander bouwwerk, met een dak;

1.18 boerderijappartement

een (deel van) een (voormalig) agrarisch gebouw dat blijvend is bestemd voor recreatief nachtverblijf, waarbij wordt overnacht in kamers en dat, al dan niet in combinatie met een dagverblijf, beschikbaar is en waar keuken en sanitair in een gemeenschappelijke ruimte of in zelfstandige eenheden worden ondergebracht;

1.19 boom- en sierteelt

het voortbrengen van beplantingsgewassen zoals bos- en haagplantsoen, laan- en parkbomen, vrucht- en fruitbomen, struiken en vaste planten (onder meer bestemd voor tuinen en parken), rozenstruiken, sierconiferen en overige sierheesters, een en ander in de vorm van vollegrondsteelt dan wel pot- of containerteelt;

1.20 bouwen

Het plaatsen, het geheel of gedeeltelijk oprichten, vernieuwen of veranderen en het vergroten van een bouwwerk;

1.21 bouwgrens

De grens van een bouwvlak;

1.22 bouwperceel

Een aaneengesloten stuk grond, waarop ingevolge de regels een zelfstandige, bij elkaar behorende bebouwing is toegelaten;

1.23 bouwperceelgrens

De grens van een bouwperceel;

1.24 bouwvlak

Een geometrisch bepaald vlak, waarmee gronden zijn aangeduid, waar ingevolge de regels bepaalde gebouwen en bouwwerken geen gebouwen zijnde zijn toegelaten;

1.25 bouwwerk

Een bouwkundige constructie van enige omvang die direct en duurzaam met de aarde is verbonden;

1.26 bouwwerk ten behoeve van recreatief nachtverblijf

een bouwwerk dat naar aard en inrichting is bedoeld voor recreatieve bewoning, met een met de grond verbonden constructie van enige omvang en met een plaatsgebonden karakter;

1.27 cultuurhistorische waarde

de aan een bouwwerk of gebied toegekende waarde, gekenmerkt door het beeld dat is ontstaan door het gebruik dat de mens in de loop van de geschiedenis van dat bouwwerk of dat gebied heeft gemaakt;

1.28 detailhandel

het bedrijfsmatig te koop aanbieden, waaronder begrepen de uitstalling ten verkoop, het verkopen en/of leveren van goederen aan personen die die goederen kopen voor gebruik, verbruik of aanwending anders dan in de uitoefening van een beroeps- of bedrijfsactiviteit;

1.29 ecologische waarden

de aan een gebied toegekende waarden die verband houden met de samenhang van dieren en planten en hun leefomgeving en/of tussen dieren en planten onderling;

1.30 erfinrichtingsplan

plan dat aangeeft op welke wijze een nieuwe ontwikkeling binnen de bestaande erfstructuur wordt ingepast; tot deze inpassing behoren de situering van de opstallen en de inrichting van het erf, waaronder de erfbeplanting ten opzichte van het landschap;

1.31 evenement

een voor het publiek toegankelijke activiteit met een duur van ten hoogste veertien dagen aaneengesloten. Onder de duur van de activiteit wordt eveneens de periode verstaan die benodigd is voor het opbouwen en afbreken van de voor de activiteit benodigde voorzieningen;

1.32 extensieve recreatie

die vormen van recreatie die in hoofdzaak zijn gericht op natuur- en landschapsbeleving zoals wandelen en fietsen en die in principe plaatsvinden tussen zonsopgang en zonsondergang en niet gericht zijn op het verstrekken van nachtverblijf;

1.33 gebouw

Elk bouwwerk, dat een voor mensen toegankelijke, overdekte, geheel of gedeeltelijk met wanden omsloten ruimte vormt;

1.34 geitenhouderij

een veehouderij met meer dan 10 geiten;

1.35 gevel

een bouwkundige constructie die een ruimte in een woning of gebouw scheidt van de buitenlucht, daaronder begrepen een dak;

1.36 glampingtent

een tent die is voorzien van een demontabele fundering en/of eenvoudige demontabele voorzieningen en bedoeld is om gedurende langere periode op een standplaats aanwezig te laten zijn;

1.37 hoofdgebouw

een gebouw, dat op een bouwperceel door zijn constructie of afmeting, dan wel gelet op de bestemming, als het belangrijkste gebouw valt aan te merken;

1.38 huishouden

een zelfstandig dan wel samenwonend persoon of personen die binnen een complex van ruimten gebruik maken van dezelfde voorzieningen, zoals keuken, sanitaire voorzieningen en entree, waarbij sprake is van onderlinge duurzame verbondenheid en continuïteit in de samenstelling ervan, zulks met inbegrip van familiare verbanden;

1.39 kampeermiddel

een onderkomen dat naar aard en inrichting is bedoeld voor verblijfsrecreatief gebruik, maar zonder een met de grond verbonden constructie en zonder plaatsgebonden karakter;

1.40 kampeerterrein

een terrein, geheel of gedeeltelijk ingericht, en blijkens die inrichting bestemd om daarop gelegenheid te geven tot het plaatsen of geplaatst houden van kampeermiddelen;

1.41 kamerverhuur

het in gebruik (laten) hebben en/of (laten) geven van een (gedeelte van een) een hoofdgebouw of met het hoofdgebouw verbonden bijbehorende bouwwerken door meer dan één huishouden, waarbij bewoners verblijven in onzelfstandige woonruimten, al dan niet gebruik makend van gemeenschappelijke voorzieningen;

1.42 kappen van bomen en houtgewas

het weghalen van een boom en/of houtgewas, waarbij het onderste deel van de stam blijft staan, zodat de boom en/of het houtgewas opnieuw kan uitgroeien;

1.43 kelder/onderbouw

een gedeelte van een gebouw dat wordt afgedekt door een vloer waarvan de bovenkant minder dan 1,2 m boven het peil is gelegen;

1.44 kleinschalige bedrijfsactiviteit

het bedrijfsmatig verlenen van diensten c.q. het uitoefenen van bedrijfsmatige activiteiten, geheel of overwegend door middel van handwerk, geen detailhandel of prostitutie zijnde, waarvan de omvang van de activiteiten zodanig is, dat het woonhuis in overwegende mate de woonfunctie behoudt en dat een ruimtelijke uitwerking heeft die met de woonfunctie in overeenstemming is;

1.45 landschappelijk inpassingsplan

plan dat aangeeft op welke wijze de inpassing van de voorgenomen ruimtelijke ontwikkelingen in het desbetreffende gebied plaatsvindt; tot deze inpassing behoren de situering van opstallen en de inrichting van het perceel, waaronder de erfbeplanting ten opzichte van het landschap; het gaat om bestaande en gewenste karakteristieken en kwaliteiten van het landschap;

1.46 landschappelijke waarde

de aan een gebied toegekende waarde, gekenmerkt door de waarneembare verschijningsvorm van dat gebied;

1.47 Natuurnetwerk Nederland (NNN)

het Nederlands netwerk van bestaande en nieuw aan te leggen natuurgebieden met bestaande en potentiële natuurwaarden van (inter)nationaal belang met als doel de veiligstelling van soorten en ecosystemen;

1.48 nevenactiviteit

een activiteit die in ruimtelijk en functioneel opzicht duidelijk ondergeschikt is aan de hoofdactiviteit;

1.49 overkapping

een bouwwerk van één bouwlaag dat dient ter overdekking en niet of slechts gedeeltelijk met wanden is omgeven;

1.50 paardrijbak

buitenrijbaan ten behoeve van paardrijactiviteiten, voorzien van een zandbed en al dan niet voorzien van een omheining;

1.51 peil

1. voor een bouwwerk, waarvan de hoofdtoegang direct aan de weg grenst: de hoogte van de weg ter plaatse van die hoofdtoegang;
2. voor een bouwwerk, waarvan de hoofdtoegang niet direct aan de weg grenst: de hoogte van het terrein ter plaatse van die hoofdtoegang bij voltooiing van de bouw;
3. indien in of op het water wordt gebouwd: het Nieuw Amsterdams Peil;

1.52 plattelandskamer

een (deel van een) (voormalig) agrarisch gebouw dat blijvend is bestemd voor recreatief nachtverblijf, waarbij wordt overnacht:

- in kamers en waar keuken en/of sanitair in een gemeenschappelijke ruimte worden ondergebracht, of
- in zelfstandige eenheden,

al dan niet in combinatie met een dagverblijf.

1.53 permanente bewoning

bewoning van een ruimte als hoofdverblijf;

1.54 recreatiewoning

een complex van ruimten, dat dient voor recreatief verblijf, waarvan de gebruikers hun hoofdverblijf elders hebben;

1.55 restaurant

een horecabedrijf dat tot hoofddoel heeft het verstrekken van maaltijden voor consumptie ter plaatse, met als nevenactiviteit het verstrekken van alcoholische en niet-alcoholische dranken;

1.56 rooien van bomen en/of houtgewas

het compleet, met wortel en al, uit de grond halen van een boom en/of houtgewas;

1.57 ruimtelijk kwaliteitsplan

plan dat aangeeft op welke wijze de inpassing van de voorgenomen ruimtelijke ontwikkelingen in het desbetreffende gebied plaatsvindt; tot deze inpassing behoren de situering van opstallen en de inrichting van het perceel, waaronder de erfbeplanting ten opzichte van het landschap; het gaat om bestaande en gewenste karakteristieken en kwaliteiten van het landschap;

1.58 seksinrichting

een voor het publiek toegankelijke, besloten ruimte waarin bedrijfsmatig, of in de omvang alsof zij bedrijfsmatig was, seksuele handelingen worden verricht, of vertoningen van erotisch/pornografische aard plaatsvinden.

Onder seksinrichting wordt in ieder geval verstaan: een prostitutiebedrijf, alsmede een erotische massagesalon, een seksbioscoop, seksautomatenhal, sekstheater of een parenclub, al dan niet in combinatie met elkaar;

1.59 streekeigen producten

producten die zijn voortgebracht op ambachtelijke wijze op agrarische bedrijven gelegen in de gemeente Losser of in naburige gemeenten;

1.60 verblijfsrecreatie

een vorm van recreatie gericht op ontspanning of vrijetijdsbesteding van recreanten die elders hun hoofdverblijf hebben, en voor een bepaalde periode waarbij ten minste één overnachting plaatsvindt;

1.61 voorgevel

de naar de weg gekeerde gevel van een gebouw of, indien het een gebouw betreft met meer dan één naar de weg gekeerde gevel, de gevel die door de ligging, de situatie ter plaatse en/of de feitelijke indeling van het gebouw als voorgevel moet worden aangemerkt;

1.62 voorgevelrooilijn

de lijn die horizontaal loopt door het buitenwerks vlak van de voorgevel, tot aan de perceelsgrenzen;

1.63 wonen

het huisvesten van één huishouding in een woonhuis of in een woning van een woongebouw, waarbij het woonhuis c.q. de woning uitsluitend mag worden gebruikt voor permanente bewoning;

1.64 woning

een complex van ruimten, uitsluitend bedoeld voor de huisvesting van één afzonderlijk huishouden;

1.65 woonhuis

een gebouw dat één woning omvat en dat qua uiterlijke verschijningsvorm als een eenheid kan worden beschouwd.

Artikel 2 Wijze van meten

Bij toepassing van deze regels wordt als volgt gemeten:

2.1 de dakhelling

Langs het dakvlak ten opzichte van het horizontale vlak.

2.2 de goothoogte van een bouwwerk

Vanaf het peil tot aan de bovenkant van de goot, c.q. de druiplijn, het boeibord, of een daarmee gelijk te stellen constructiedeel.

2.3 de inhoud van een bouwwerk

Tussen de onderzijde van de begane grondvloer, de buitenzijde van de gevels (en/of het hart van de scheidingsmuren) en de buitenzijde van daken en dakkapellen.

2.4 de bouwhoogte van een bouwwerk

Vanaf het peil tot aan het hoogste punt van een gebouw of van een bouwwerk met uitzondering van ondergeschikte bouwonderdelen, zoals schoorstenen, antennes, en naar de aard daarmee gelijk te stellen bouwonderdelen.

2.5 de ondergrondse bouwdiepte van een bouwwerk:

vanaf peil tot het diepste punt van het bouwwerk, de fundering niet meegerekend;

2.6 de oppervlakte van een bouwwerk:

tussen de buitenwerkse gevelvlakken en/of het hart van de scheidsmuren, neerwaarts geprojecteerd op het gemiddelde niveau van het afgewerkte bouwterrein ter plaatse van het bouwwerk:

2.7 de afstand tot de (zijdelingse) perceelgrens:

tussen de (zijdelingse) grenzen van een bouwperceel en enig punt van het op dat bouwperceel voorkomend gebouw, waar die afstand het kortst is.

Bij toepassing van het bepaalde ten aanzien van het bouwen binnen bouwvlakken of bestemmingsvlakken worden ondergeschikte bouwdelen als plinten, pilasters, kozijnen, gevelversieringen, ventilatiekanalen, schoorstenen, gevel- en kroonlijsten, luifels, erkers met ten hoogste 50% van de gevelbreedte van een hoofdgebouw, balkons en overstekende daken buiten beschouwing gelaten, mits de bouw- c.q. bestemmingsgrens, dan wel de rooilijn met niet meer dan 1 m wordt overschreden.

Hoofdstuk 2 Bestemmingsregels

Artikel 3 Agrarisch - 2

3.1 Bestemmingsomschrijving

De voor 'Agrarisch - 2' aangewezen gronden zijn bestemd voor:

a. agrarische cultuurgrond;

met daaraan ondergeschikt:

b. het behoud, het herstel en de ontwikkeling van de landschappelijke waarden, met dien verstande dat hieronder het behoud en/of herstel van de volgende essentiële ruimtelijke kenmerken wordt begrepen:
- erven met erfbeplanting;
- de kleinschalige en onregelmatige verkaveling;
- de perceelsafscheidingen in de vorm van houtwallen, singels en waterlopen;
- de bestaande zandwegen;
- het reliëf en de bolle ligging van de essen;

c. doeleinden van natuurontwikkeling en agrarisch natuurbeheer;
d. extensieve dagrecreatie;

met daarbij behorende

e. nutsvoorzieningen;
f. bestaande landbouwwegen, alsmede voet- en fietspaden en overige infrastructurele voorzieningen;
g. waterhuishoudkundige voorzieningen, waaronder waterberging;

3.2 Bouwregels

3.2.1 Gebouwen en overkappingen

Voor het bouwen van gebouwen en overkappingen gelden de volgende regels:

a. op of in deze gronden mogen geen gebouwen en overkappingen worden gebouwd, met uitzondering van:
   1. gebouwen ten behoeve van nutsvoorzieningen en voorzieningen ten behoeve van de waterhuishouding, tot een maximale oppervlakte van 50 m² per gebouw, dan wel ten hoogste de bestaande oppervlakte indien deze meer bedraagt. De bouwhoogte bedraagt ten hoogste 3,5 m;

3.2.2 Overige bouwwerken, geen gebouwen zijnde

a. Voor het bouwen van bouwwerken, geen gebouwen zijnde, gelden de volgende regels:
   1. de bouwhoogte van erf- en terreinafscheidingen mag ten hoogste 1,5 m bedragen;
   2. de bouwhoogte van overige bouwwerken mag ten hoogste 2 m bedragen.

3.3 Afwijken van de bouwregels

Bij een omgevingsvergunning kan worden afgeweken van het bepaalde in:

a. lid 3.2.1:

en worden toegestaan dat gebouwen, in de functie van schuilgelegenheden voor dieren, worden gebouwd, mits:

1. het gebouw wordt geplaatst op de rand van een solitair gelegen weiland met een minimale oppervlakte van 3 ha;
2. de oppervlakte ten hoogste 50 m^2 zal bedragen;
3. de bouwhoogte ten hoogste 3 m zal bedragen;
4. de goothoogte ten minste 1 m en ten hoogste 2 m zal bedragen;
5. de bebouwing landschappelijk wordt ingepast en er geen afbreuk wordt gedaan aan natuurlijke waarden, de waterhuishouding en de gebruiksmogelijkheden van de aangrenzende gronden;
6. de noodzaak in het kader van dierenwelzijn kan worden aangetoond.

b. lid 3.2.1:

en worden toegestaan dat een bijenstal wordt gebouwd, mits:

1. de oppervlakte niet meer dan 10 m^2 bedraagt;
2. de goot- en bouwhoogte respectievelijk ten hoogste 2,5 m en 3 m bedragen.

3.4 Specifieke gebruiksregels

Onder strijdig gebruik met deze bestemming wordt begrepen het gebruik dat afwijkt van de bestemmingsomschrijving, waaronder in ieder geval wordt begrepen:

a. het gebruik van de gronden ten behoeve van boom- en sierteelt ter plaatse van de aanduiding 'overige zone - essen' en ter plaatse van de bestemming 'Waterstaat - Waterbergingsgebied' en 'Waterstaat - Herinrichting beek', onder de voorwaarde dat de landschappelijke kwaliteiten niet onevenredig worden aangetast.
b. het gebruik van de gronden voor de opslag van mest, veevoer en materialen;
c. het gebruik van de gronden als standplaats voor kampeermiddelen;
d. de aanleg van paardrijbakken.

3.5 Afwijken van de gebruiksregels

Bij een omgevingsvergunning kan worden afgeweken van het bepaalde in:

a. lid 3.4, sub a:

voor het gebruik van gronden voor boom- en sierteelt ter plaatse van de aanduiding 'overige zone - essen' onder voorwaarde dat de landschappelijke kwaliteiten niet onevenredig worden aangetast;

3.6 Omgevingsvergunning voor het uitvoeren van een werk, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamheden

a. Het is verboden zonder of in afwijking van een omgevingsvergunning de volgende werken, geen bouwwerken zijnde, en werkzaamheden uit te voeren:
    1. het kappen en/of rooien van bomen en/of houtgewas in de vorm van eenrijige beplanting of houtwallen, langs landbouwgronden of schuilgelegenheid voor vee, niet zijnde bomen en/of houtgewas onderdeel uitmakend van een grondgebonden agrarische teelt;
    2. het diepploegen, egaliseren en ophogen van gronden en/of het anderszins ingrijpend wijzigen van de bodemstructuur;
    3. het aanleggen van drainage, uitgezonderd herdrainage;
    4. het dempen, verdiepen en/of graven van sloten, poelen en/of andere watergangen en/of - partijen;
    5. het aanleggen van voorzieningen ten behoeve van extensieve dagrecreatie;
    6. het aanleggen en/of verharden van een extra ontsluiting van een agrarisch bedrijf, paden of parkeergelegenheden en het aanbrengen van andere oppervlakteverhardingen, met uitzondering van:
        - het aanleggen en/of verharden van wegen ter ontsluiting van veldschuren en paardenstallen; en
        - het aanbrengen van verhardingen tot ten hoogste 5 m rondom en aansluitend op veldschuren ten behoeve van het gebruik van veldschuren;
3. het aanleggen en verharden van paden op gronden ten behoeve van het gebruik door kwekerijen;
4. het aanleggen van ondergrondse, bovengrondse transport-, energie- en/of telecommunicatiekabels en/of –leidingen;
5. het uitvoeren van exploitatieboringen.

b. Het in lid 3.6, sub a vervatte verbod is niet van toepassing op werken en werkzaamheden, die:
    1. het normale onderhoud en/of het normale agrarische gebruik (ten behoeve van natuurbeheer) betreffen;
    2. reeds in uitvoering zijn of aanwezig zijn op het tijdstip van de inwerkingtreding van dit plan;
    3. dienen ter uitvoering en realisatie van de Natuurnetwerk Nederland (NNN), ter plaatse van de dubbelbestemming 'Waarde - Natuur en landschap';
    4. dienen ter uitvoering en realisatie van de landschapsmaatregelen conform het in

Bijlage 1 opgenomen Ruimtelijk kwaliteitsplan;

c. De in lid 3.6, sub a genoemde vergunning kan slechts worden verleend indien:
   1. er geen sprake is van onevenredige schade voor de aangrenzende (agrarische) bedrijven, in die zin dat de bedrijven in hun ontwikkelingsmogelijkheden worden beperkt;
   2. geen onevenredige afbreuk wordt gedaan aan de natuurlijke en landschappelijke waarden en de geomorfologische, cultuurhistorische en archeologische waarden. De aanleg van een ecologische verbindingszone moet passen binnen het beleid met betrekking tot de Natuurnetwerk Nederland (NNN), dan wel deze moet betrekking hebben op particulier natuurbeheer.

d. Indien de vergunning gevolgen kan hebben voor de waterhuishouding, wordt de aanvraag voor de omgevingsvergunning voorgelegd aan het betreffende waterschap met het verzoek de aanvraag te voorzien van een deskundigenadvies.

Artikel 4 Natuur - Natuur en bos

4.1 Bestemmingsomschrijving

De voor 'Natuur - Natuur en bos' aangewezen gronden zijn bestemd voor:

a. natuur;
b. bestaande bossen en bosbouw;
c. het behoud, het herstel en de ontwikkeling van de cultuurhistorische, natuurlijke en landschappelijke waarden;
d. de beschering van de gebieden Dinkelland ter plaatse van de aanduding 'overige zone - speciale beschermingszone 1' en het voorkomen van significant negatieve aantasting van de natuurlijke kenmerken van dit gebied;
e. cultuurgrond, waarbij het behoud, het herstel en de ontwikkeling van de landschappelijke waarden, zoals houtwallen, houtsingels en bosschages, worden nagestreefd;

met daaraan ondergeschikt:

f. extensieve dagrecreatie;
g. bijenkasten;

met daarbij behorende:

h. gebouwen ten behoeve van het beheer en onderhoud van bos- en natuurgebieden;
i. bouwwerken, geen gebouwen zijnde.
j. voet- en fietspaden, alsmede overige infrastructurele voorzieningen;
k. nutsvoorzieningen;
l. waterhuishoudkundige voorzieningen, waaronder waterberging;
m. sloten, beken, poelen en daarmee gelijk te stellen water.

4.2 Bouwregels

4.2.1 Gebouwen

Voor het bouwen van gebouwen gelden de volgende regels:

a. gebouwen mogen niet worden gebouwd;
b. de oppervlakte van een bijenstal bedraagt niet meer dan 10 m^2, terwijl de goot- en bouwhoogte respectievelijk ten hoogste 2,5 m en 3 m bedragen;

4.2.2 Overige bouwwerken, geen gebouwen zijnde

Voor het bouwen van overige bouwwerken, geen gebouwen zijnde, gelden de volgende regels:

a. de hoogte van erf- en terreinafscheidingen bedraagt ten hoogste 2 m;
b. de hoogte van overige bouwwerken, geen gebouwen zijnde, bedraagt ten hoogste 5 m.

4.3 Specifieke gebruiksregels

Onder strijdig gebruik met deze bestemming wordt begrepen het gebruik dat afwijkt van de bestemmingsomschrijving, waaronder in ieder geval wordt begrepen:

a. het gebruik van gronden en bouwwerken ten behoeve van verblijfsrecreatieve doeleinden;
b. het gebruik van de gronden en bouwwerken ten behoeve van detailhandel, anders dan de productiegebonden detailhandel;
c. het opslaan van mest en/of andere landbouwproducten, met uitzondering van tijdelijke opslag van landbouwproducten, niet zijnde mest (maximaal zes maanden per jaar);
d. het scheuren, het omzetten en/of anderszins ingrijpend wijzigen van gronden ten behoeve van een permanent ander gebruik;
e. het aanleggen van drainage.

4.4 Omgevingsvergunning voor het uitvoeren van een werk, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamheden

a. het is verboden zonder of in afwijking van een omgevingsvergunning van de volgende werken, geen bouwwerken zijnde, en van werkzaamheden uit te voeren:

1. het af- en/of vergraven van gronden;
2. het verwijderen van bomen en/of houtgewas, alsmede de verwijdering van bodem- en oevervegetaties;
3. het aanplanten van bomen en/of houtgewas;
4. het graven, baggeren en/of verdiepen en verbreden van beken, plassen, sloten en/of andere watergangen en/of -partijen;
5. het dempen van beken, sloten en/of andere watergangen en/of -partijen;
6. het aanbrengen van oppervlakteverhardingen;
7. het aanleggen van fiets- en voetpaden;
8. het aanleggen van voorzieningen ten behoeve van extensieve dagrecreatie;
9. het aanleggen van ondergrondse of bovengrondse transport-, energie- en/of communicatieleidingen.

b. het onder a vervatte verbod is niet van toepassing op werken en werkzaamheden, die:
   1. het normale (en planmatig) onderhoud betreffen;
   2. reeds in uitvoering zijn op het tijdstip van inwerkingtreding van dit plan;
   3. dienen ter uitvoering en realisatie van de landschapsmaatregelen conform het in Bijlage 1 opgenomen Ruimtelijk kwaliteitsplan.

c. de in lid 4.4 sub a genoemde vergunning kan slechts worden verleend, mits geen onevenredige afbreuk wordt gedaan aan de landschappelijke, de natuurlijke, de geomorfologische, cultuurhistorische en de archeologische waarden en er geen significant negatieve aantasting plaatsvindt van de Natura 2000-gebie4.4den Dinkelland en Landgoederen Oldenzaal.
d. voor de in lid 4.4, sub a, onder 1 tot en met 5 genoemde activiteiten zullen uitsluitend vergunningen worden verleend als de activiteiten worden uitgevoerd in het kader van natuurbeheer.

e. Indien de vergunning gevolgen kan hebben voor de waterhuishouding, wordt de aanvraag voor de omgevingsvergunning voorgelegd aan het betreffende waterschap met het verzoek de aanvraag te voorzien van een deskundigenadvies.

Artikel 5 Recreatie - Kampeerterrein

5.1 Bestemmingsomschrijving

De voor 'Recreatie - Kampeerterrein' aangewezen gronden zijn bestemd voor:

a. standplaatsen voor kampeermiddelen, met dien verstande dat ter plaatse van aanduiding '**specifieke vorm van recreatie - camperplaat**s' 49 standplaatsen voor kampeermiddelen, uitsluitend in de vorm van campers zijn toegestaan;
b. ter plaatse van de aanduiding **'specifieke vorm van recreatie - glampingtenten**' glampingtenten ten behoeve van recreatief nachtverblijf, niet zijnde stacaravans, chalets, trekkershutten en recreatiewoningen;
c. plattelandskamers, ter plaatse van de aanduiding **'specifieke vorm van recreatie - plattelandskamers';**
d. ondergeschikte horeca ten behoeve van de verblijfsrecreatieve functie als bedoeld onder a, b en c;
e. het wonen ten behoeve van het bedrijf, al dan niet in combinatie met een aan huis verbonden beroep of kleinschalige bedrijfsactiviteit;

met daarbij behorende:

f. bedrijfsgebouwen;
g. bedrijfswoningen;
h. bijbehorende bouwwerken bij bedrijfswoningen;
i. overige bouwwerken, geen gebouwen zijnde;
j. erven en terreinen;
k. nutsvoorzieningen;
l. waterhuishoudkundige voorzieningen;
m. wegen, paden en parkeervoorzieningen.

5.2 Bouwregels

5.2.1 Gebouwen

Voor het bouwen van gebouwen gelden de volgende regels:

a. per bestemmingsvlak mogen uitsluitend gebouwen ten behoeve van het ter plaatse gevestigde bedrijf worden gebouwd;
b. de oppervlakte aan bebouwing bedraagt niet meer dan de bestaande oppervlakte;
c. het aantal bedrijfswoningen bedraagt ten hoogste één per bouwperceel;
d. de afstand van een gebouw tot de zijdelingse perceelgrens bedraagt ten minste 5 m, dan wel de bestaande afstand indien deze minder is;
e. de maatvoering van een gebouw voldoet aan de eisen die in het volgende bouwschema zijn gesteld:

Functie van een gebouw	Maximale oppervlakte/inhoud		Goothoog-te in m	Dakhelling in °		Hoogte in m
	per gebouw	gezamen-lijk	max.	min.	max.	max.
Bedrijfsgebouw		-	6	20	60	10
Overkapping bij bedrijfsgebouw	-	-	6	-	60	10
Bedrijfswoning, exclusief kelder	750 m³*	-	min. 0,5 max. 6	25	60	10
bijbehorende bouwwerken bij de bedrijfswoning	-	100 m²	4,5	-	60	ten minste 1 m lager dan de bouwhoogte van het hoofdgebouw

** tenzij de bestaande inhoud meer bedraagt, in welk geval de inhoud van de bedrijfswoning ten hoogste de bestaande inhoud zal bedragen.*

f. bijbehorende bouwwerken worden ten minste 1 m achter de naar de weg gekeerde

gevel(s) van het hoofdgebouw, dan wel het verlengde daarvan gebouwd

5.2.2 Bouwwerken voor recreatief nachtverblijf

Voor het bouwen van bouwwerken voor recreatief nachtverblijf, gelden de volgende regels:

a. ter plaatse van de aanduiding '**specifieke vorm van recreatie - plattelandskamers**' bedraagt het aantal toegestane plattelandskamers maximaal 6 plattelandskamers;
b. de ter plaatse van de aanduiding '**specifieke vorm van recreatie - plattelandskamers**' bedraagt de goot- en bouwhoogte niet meer dan respectievelijk 4,8 m en 5,5 m
c. ter plaatse van de aanduiding **'specifieke vorm van recreatie - glampingtenten'** bedraagt het aantal toegestane glampingtenten ten behoeve van recreatief nachtverblijf maximaal 6;
d. ter plaatse van de aanduiding **'specifieke vorm van recreatie - glampingtenten'** bedraagt de oppervlakte van glampingtenten niet meer dan 70 m^2 per bouwwerk en de bouwhoogte ten hoogste 5 meter.

5.2.3 Overige bouwwerken, geen gebouwen zijnde

Voor het bouwen van overige bouwwerken, geen gebouwen zijnde, gelden de volgende regels:

a. de bouwhoogte van erf- en terreinafscheidingen bedraagt ten hoogste 1 m, met dien verstande dat de hoogte van erf- en terreinafscheidingen achter de voorgevel van de bedrijfswoning(en) en/of bedrijfsgebouwen ten hoogste 2 m bedraagt;
b. de bouwhoogte van overige bouwwerken, geen gebouwen zijnde, bedraagt ten hoogste 5 m.

5.3 Afwijken van de bouwregels

Bij een omgevingsvergunning kan worden afgeweken van het bepaalde in:

c. lid 5.2.1, sub f:
en worden toegestaan dat bijbehorende bouwwerken op een kleinere afstand achter of voor de naar de weg(en) gekeerde gevel(s) van het hoofdgebouw, dan wel het verlengde daarvan worden gebouwd, met dien verstande dat:
   1. geen onevenredige afbreuk wordt gedaan aan het bebouwingsbeeld, de woonsituatie en de gebruiksmogelijkheden van aangrenzende gronden;
   2. er een positief welstandsadvies wordt afgegeven;
d. lid 5.2.1, sub e: en worden toegestaan dat de bouwhoogte van bijbehorende bouwwerken minder dan 1 meter lager is dan de bouwhoogte van het hoofdgebouw of gelijk is aan de bouwhoogte van het hoofdgebouw, met dien verstande dat:
   1. geen onevenredige afbreuk wordt gedaan aan het bebouwingsbeeld, de woonsituatie en de gebruiksmogelijkheden van aangrenzende gronden;
   2. er een positief welstandsadvies wordt afgegeven.

5.4 Specifieke gebruiksregels

5.4.1 Algemeen

Onder strijdig gebruik met deze bestemming wordt begrepen het gebruik dat afwijkt van de bestemmingsomschrijving, waaronder in ieder geval wordt begrepen:

a. de opslag van onbruikbare of althans aan hun oorspronkelijk gebruik onttrokken voorwerpen, stoffen en materialen, behoudens voor zover de opslag geschiedt in het kader van de normale uitoefening van het bedrijf;
b. het splitsen van een bedrijfswoning in meer dan één woning;
c. het gebruik van gedeelten van een bedrijfswoning, inclusief bijbehorende bouwwerken bij de bedrijfswoning, voor de uitoefening van een aan huis verbonden beroep of een kleinschalige bedrijfsactiviteit, indien:
   1. het beroep of bedrijf niet wordt uitgeoefend door één van de bewoners van de bedrijfswoning, waarbij één andere arbeidskracht ter plekke werkzaam mag zijn
   2. de beroeps-/bedrijfsoppervlakte in de bedrijfswoning meer bedraagt dan 30% van het vloeroppervlak van de bedrijfswoning;
   3. de beroeps-/bedrijfsoppervlakte meer dan 50 m² bedraagt;
   4. parkeren niet op eigen erf plaatsvindt;
   5. detailhandel plaatsvindt anders dan productiegebonden detailhandel;

d. het gebruik van gronden en bouwwerken voor permanente bewoning, met uitzondering van de bedrijfswoning;
e. het gebruik van een woonhuis voor meer dan één huishouden.

5.4.2 Voorwaardelijke verplichting landschappelijke inpassing

a. Tot een met de bestemming strijdig gebruik wordt in elk geval gerekend het gebruik van en het in gebruik laten nemen van gronden en bouwwerken overeenkomstig de in 5.1 opgenomen bestemmingsomschrijving zonder de aanleg en instandhouding van de landschapsmaatregelen in de bestemmingen 'Agrarisch - 2', 'Natuur - Natuur en bos' en 'Recreatie - Kampeerterrein', conform het in Bijlage 1 opgenomen Ruimtelijk kwaliteitsplan, teneinde te komen tot een goede landschappelijke inpassing.
b. in afwijking van het bepaalde onder a mogen gronden en bouwwerken overeenkomstig de in 5.1 opgenomen bestemmingsomschrijving worden gebruikt onder de voorwaarde dat binnen twee jaar na het tijdstip van onherroepelijk worden van het bestemmingsplan geheel uitvoering is gegeven aan de aanleg en instandhouding van de landschapsmaatregelen in de bestemmingen 'Agrarisch - 2', 'Natuur - Natuur en bos' en 'Recreatie - Kampeerterrein' conform het in Bijlage 1 opgenomen Ruimtelijk kwaliteitsplan, teneinde te komen tot een goede landschappelijke inpassing.

5.5 Afwijken van de gebruiksregels

Bij een omgevingsvergunning kan worden afgeweken van het bepaalde in:

a. lid 5.4.1 sub e:

en worden toegestaan dat een bedrijfswoning wordt gebruikt voor meer dan één huishouden ten behoeve van inwoning, mits:

1. deze afwijkingsmogelijkheid uitsluitend wordt toegepast ten behoeve van de huisvesting van een tweede (huishouden van een) persoon;
2. geen sprake is van splitsing in meerdere woningen;
3. er sprake blijft van één hoofdtoegang, die toegang verschaft tot een gemeenschappelijke hal van waaruit rechtstreekse toegang tot de beide woonruimtes wordt verschaft;
4. er sprake blijft van één aansluiting op de verschillende nutsvoorzieningen en er geen toename van het aantal inritten naar het perceel plaatsvindt;
5. er geen sprake is van onevenredige schade voor de aangrenzende (agrarische) bedrijven, in die zin dat de bedrijven in hun ontwikkelingsmogelijkheden worden beperkt;
6. er geen onevenredige afbreuk wordt gedaan aan de gebruiksmogelijkheden van de aangrenzende gronden.

b. lid 5.4.2 indien in plaats van de landschapsmaatregelen zoals opgenomen in Bijlage 1, andere landschapsmaatregelen worden getroffen, met dien verstande dat:
    1. de landschapsmaatregelen minimaal gelijk zijn aan de in Bijlage 1 opgenomen landschapsmaatregelen en voorzien in een minimaal gelijk beschermingsniveau van de landschappelijke waarden waarvoor de in Bijlage 1 genoemde landschapsmaatregelen zijn bepaald;
    2. er geen onevenredige aantasting plaatsvindt van in de omgeving aanwezige functies en waarden.

Artikel 6 Waarde - Archeologie 2

6.1 Bestemmingsomschrijving

De voor 'Waarde - Archeologie 2' aangewezen gronden zijn, behalve voor de andere daar voorkomende bestemmingen, mede bestemd voor het behoud en de bescherming van de gebieden met een hoge verwachtingswaarde.

6.2 Bouwregels

In het belang van de bescherming en veiligstelling van archeologische waarden en onder de voorwaarde dat de oppervlakte waarop de aanvraag betrekking heeft groter is dan of gelijk is aan 2.000 m^2 en de activiteit op een grotere diepte dan 0,3 m wordt uitgevoerd:

a. dient de aanvrager van een omgevingsvergunning voor het bouwen als bedoeld in de Wabo een rapport te overleggen waarin de archeologische waarde van het terrein dat blijkens de aanvraag zal worden verstoord naar het oordeel van burgemeester en wethouders in voldoende mate is vastgesteld; de verplichting om een archeologisch rapport te overleggen geldt niet voor bouwwerken ter vervanging van bestaande bouwwerken, waarbij de bestaande oppervlakte met niet meer dan 2.000 m^2 wordt uitgebreid;
b. kunnen aan een omgevingsvergunning als bedoeld in de Wabo de volgende regels worden verbonden:
    1. de verplichting tot het treffen van technische maatregelen, waardoor de archeologische resten in de bodem kunnen worden behouden;
    2. de verplichting tot het doen van opgravingen;
    3. de verplichting de oprichting van het bouwwerk te laten begeleiden door een deskundige op het terrein van de archeologische monumentenzorg die voldoet aan door burgemeester en wethouders bij de vergunning te stellen kwalificaties, tenzij in het rapport als bedoeld onder a naar het oordeel van burgemeester en wethouders is aangetoond dat het bouwwerk waarop de aanvraag betrekking heeft niet zal leiden tot een onevenredige aantasting van archeologische waarden.

6.3 Afwijken van de bouwregels

Er kan worden afgeweken van het bepaalde in lid 6.2, sub a voor de overlegging van het aldaar genoemde archeologische rapport, indien naar het oordeel van het college van burgemeester en wethouders de archeologische waarde van het terrein in andere beschikbare informatie voldoende is vastgesteld. Daarbij maakt de gemeente gebruik van de archeologische advieskaart van RAAP (RAAP-rapport 264: Herinrichting Losser Noord, een archeologische inventarisatie, kartering en advieskaart; juni 1997 en RAAP-rapport 640: Herinrichting Losser-Zuid, provincie Overijssel; een archeologische inventarisatie, kartering en advieskaart; maart 2001). De woorden 'het rapport als bedoeld onder a' in lid 6.2, sub b, onder 3 dienen in dat geval te worden gelezen als 'andere beschikbare informatie'.

6.4 Omgevingsvergunning voor het uitvoeren van een werk, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamheden

a. Het is verboden zonder of in afwijking van een omgevingsvergunning op de in lid 6.1 omschreven gronden de volgende werken, geen bouwwerken zijnde, of werkzaamheden uit te voeren:

- het uitvoeren van grondbewerkingen dieper dan 0,3 m met een oppervlakte groter dan of gelijk aan 2.000 m^2, zoals afgraven, diepploegen, egaliseren, frezen, aanleg of rooien van bos of boomgaard, aanbrengen van oppervlakteverhardingen, aanleggen van drainage, aanbrengen en verwijderen van funderingen;

met dien verstande dat de omgevingsvergunning ook verplicht is voor:

- gebieden met een kleinere oppervlaktemaat dan 2.000 m^2 en dieper dan 0,3 m die zijn gelegen binnen een afstand van 50 m uit de bestemming 'Waarde - Archeologie 1'.

b. De in lid 6.4, sub a bedoelde vergunning is niet vereist voor werken, geen bouwwerken zijnde, en werkzaamheden die:
    1. plaatsvinden in of op gronden waarvan schriftelijk is aangetoond dat zich ter plekke

geen archeologische waarden bevinden;
2. reeds in uitvoering zijn ten tijde van de inwerkingtreding van het plan;
3. de herdrainage, het uitbaggeren van sloten of het normale onderhoud betreffen;
4. mogen worden uitgevoerd krachtens een reeds verleende omgevingsvergunning;
5. op archeologisch onderzoek zijn gericht.

c. De in lid 6.4, sub a genoemde vergunning kan slechts worden verleend indien de plaats waar werken en/of werkzaamheden zullen worden uitgevoerd voldoende archeologisch is onderzocht en vaststaat dat er geen onevenredige afbreuk aan de archeologische en/of cultuurhistorische waarden wordt gedaan, dan wel dat afdoende maatregelen zijn getroffen tot behoud of bescherming van die waarden of de eventuele bodemvondsten naar elders zijn overgebracht.
d. bij de beslissing over de omgevingsvergunning zal worden betrokken de oppervlakte die aantoonbaar reeds eerder door een van de in lid 6.4 sub a genoemde werkzaamheden is verstoord.

6.5 Wijzigingsbevoegdheid

Burgemeester en wethouders kunnen het plan wijzigen in die zin dat de bestemming 'Waarde - Archeologie 2' wordt verwijderd, mits na voldoende onderzoek van de vindplaats en het inwinnen van deskundigenadvies blijkt dat voor de archeologisch waardevolle gebieden de waardebepalende elementen niet zijn te handhaven in relatie tot de functie van de gronden en de gebouwen en de aanwezige bodemvondsten naar elders zijn overgebracht.

Artikel 7 Waarde - Natuur en landschap

7.1 Bestemmingsomschrijving

De voor 'Waarde - Natuur en landschap' aangewezen gronden zijn, behalve voor de andere daar voorkomende bestemmingen, mede bestemd voor het behoud, herstel of duurzame ontwikkeling van de wezenlijke natuurlijke kenmerken en waarden van de Natuurnetwerk Nederland (NNN), wat in ieder geval de verplichting inhoudt van behoud van areaal, kwaliteit en samenhang van de betrokken gebieden.

Daar waar de bestemming 'Waarde - Natuur en landschap' samenvalt met de bestemming 'Agrarisch – 1' of 'Agrarisch – 2' prevaleert het agrarisch gebruik.

7.2 Specifieke gebruiksregels

Onder strijdig gebruik met deze bestemming wordt begrepen het gebruik dat afwijkt van de bestemmingsomschrijving, waaronder in ieder geval wordt begrepen het gebruik van de gronden en bouwwerken voor activiteiten die significante effecten op de natuurlijke waarden zullen of kunnen hebben.

Daar waar de bestemming 'Waarde – Natuur en landschap' samenvalt met de bestemming 'Agrarisch – 1' of 'Agrarisch – 2' is onder strijdig gebruik niet begrepen het normale agrarische gebruik.

7.3 Afwijken van de gebruiksregels

Bij een omgevingsvergunning kan worden afgeweken van het bepaalde in lid 7.2, maar niet nadat ontheffing is verleend door Gedeputeerde Staten en is voldaan aan de in de Omgevingsverordening gestelde voorwaarden.

7.4 Omgevingsvergunning voor het uitvoeren van een werk, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamheden

a. Indien en voor zover deze gronden samenvallen met gronden, waarvoor in een andere bestemming een omgevingsvergunning voor het uitvoeren van werken, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamheden is benodigd, geldt dat de daarin genoemde werken en werkzaamheden, voor zover deze althans niet worden uitgevoerd ter realisering of instandhouding van de dubbelbestemming Waarde - Natuur en landschap, uitsluitend toelaatbaar zijn mits door die werken of werkzaamheden tevens geen onevenredige afbreuk wordt gedaan aan de wezenlijke natuurlijke kenmerken en waarden als bedoeld in lid 7.1.
b. Daar waar de bestemming 'Waarde – Natuur en landschap' samenvalt met de bestemming 'Agrarisch – 1' of 'Agrarisch – 2' is de in lid 7.4, sub a bedoelde vergunning niet vereist voor werken of werkzaamheden die betrekking hebben op het normale agrarische gebruik.

7.5 Wijzigingsbevoegdheid

Burgemeester en wethouders kunnen het plan wijzigen in de zin dat de bestemming 'Waarde - Natuur en landschap' wordt verwijderd als de basisbestemming wordt gewijzigd in de bestemming 'Natuur - Natuur en bos'.

Artikel 8 Waterstaat - Herinrichting beek

8.1 Bestemmingsomschrijving

De voor 'Waterstaat - Herinrichting beek' aangewezen gronden zijn, behalve voor de andere daar voorkomende bestemmingen, mede bestemd voor:

a. herinrichting en meandering van de nabijgelegen beek, dan wel rivier;
b. de tijdelijke berging van water;
c. waterhuishouding;

met daarbij behorende:

d. bouwwerken, geen gebouwen zijnde.

8.2 Bouwregels

8.2.1 Gebouwen

In afwijking van hetgeen elders in deze regels is bepaald, mogen op of in deze gronden geen gebouwen worden gebouwd.

8.2.2 Overige bouwwerken, geen gebouwen zijnde

Binnen deze bestemming mogen bouwwerken, geen gebouwen zijnde, ten dienste van deze bestemming worden gebouwd, met inachtneming van de volgende regel:

- de hoogte van bouwwerken, geen gebouwen zijnde, mag ten hoogste 5 m bedragen.

8.3 Afwijken van de bouwregels

Bij een omgevingsvergunning kan worden afgeweken van het bepaalde in de bouwregels en worden toegestaan dat de in de basisbestemming genoemde gebouwen en bouwwerken, geen gebouwen zijnde, worden gebouwd, mits:

a. vooraf advies wordt ingewonnen bij het waterschap;
b. geen afbreuk wordt gedaan aan de belangen van de waterberging en de waterhuishouding.

8.4 Omgevingsvergunning voor het uitvoeren van een werk, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamheden

Indien en voor zover deze gronden samenvallen met gronden waarvoor in een andere bestemming een omgevingsvergunning voor het uitvoeren van werken, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamheden is benodigd, geldt dat de daarin genoemde werken en werkzaamheden, voor zover deze althans niet worden uitgevoerd ter realisering of instandhouding van de dubbelbestemming Waterstaat – Herinrichting beek, uitsluitend toelaatbaar zijn, mits:

a. door die werken of werkzaamheden tevens geen onevenredige afbreuk wordt gedaan aan de waterhuishoudkundige belangen als bedoeld in lid 8.1;
b. vooraf advies is ingewonnen bij het waterschap.

Artikel 9 Waterstaat - Waterbergingsgebied

9.1 Bestemmingsomschrijving

De voor 'Waterstaat - Waterbergingsgebied' aangewezen gronden zijn, behalve voor de andere daar voorkomende bestemmingen, mede bestemd voor:

a. de tijdelijke berging van water;
b. de waterhuishouding;

met daarbij behorende:

c. bouwwerken, geen gebouwen zijnde.

9.2 Bouwregels

9.2.1 Gebouwen

In afwijking van hetgeen elders in deze regels is bepaald, mogen op of in deze gronden geen gebouwen worden gebouwd.

9.2.2 Overige bouwwerken, geen gebouwen zijnde

Binnen deze bestemming mogen bouwwerken, geen gebouwen zijnde, ten dienste van deze bestemming worden gebouwd, met inachtneming van de volgende regel:

- de hoogte van bouwwerken, geen gebouwen zijnde, mag ten hoogste 5 m bedragen.

9.3 Afwijken van de bouwregels

Bij een omgevingsvergunning kan worden afgeweken van het bepaalde in de bouwregels en worden toegestaan dat de in de basisbestemming genoemde gebouwen en bouwwerken, geen gebouwen zijnde, worden gebouwd, mits:

a. vooraf advies wordt ingewonnen bij het waterschap;
b. geen afbreuk wordt gedaan aan de belangen van de waterberging en de waterhuishouding.

9.4 Omgevingsvergunning voor het uitvoeren van een werk, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamheden

Indien en voor zover deze gronden samenvallen met gronden, waarvoor in een andere bestemming een omgevingsvergunning voor het uitvoeren van werken, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamheden is benodigd, geldt dat de daarin genoemde werken en werkzaamheden, voor zover deze althans niet worden uitgevoerd ter realisering of instandhouding van de dubbelbestemming Waterstaat - Waterberging, uitsluitend toelaatbaar zijn mits:

a. door die werken of werkzaamheden tevens geen onevenredige afbreuk wordt gedaan aan de waterhuishoudkundige belangen als bedoeld in lid 9.1;
b. vooraf advies is ingewonnen bij het waterschap.

Hoofdstuk 3 Algemene regels

Artikel 10 Anti-dubbeltelregel

Grond die eenmaal in aanmerking is genomen bij het toestaan van een bouwplan waaraan uitvoering is gegeven of alsnog kan worden gegeven, blijft bij de beoordeling van latere bouwplannen buiten beschouwing.

Artikel 11 Algemene gebruiksregels

11.1 algemeen strijdig gebruik

Tot een strijdig gebruik van gronden en bouwwerken wordt in ieder geval gerekend:

a. het gebruik en laten gebruiken van de gronden als standplaats voor kampeermiddelen, anders dan waar dit krachtens de bestemming of aanduiding is toegestaan;
b. het gebruik en laten gebruiken van de gronden en bouwwerken ten behoeve van een seksinrichting;
c. het gebruik en laten gebruiken van de gronden voor de opslag van schroot, afbraak- en bouwmaterialen, anders dan ten behoeve van de uitvoering van krachtens de bestemming toegelaten bouwactiviteiten en werken en werkzaamheden;
d. het gebruik van gronden ten behoeve van weekmarkten, jaarmarkten, evenementen, festiviteiten, manifestaties, en horecaterreinen en/of standplaatsen voor detailhandel, indien die activiteiten een aaneengesloten periode van meer dan 14 dagen omvatten;
e. het storten van puin en afvalstoffen;
f. de stalling en opslag van (aan het oorspronkelijk gebruik onttrokken) voer-, vaar- of vliegtuigen;
g. het gebruik en laten gebruiken van de gronden voor het plaatsen en/of aanbrengen van niet-perceelsgebonden handelsreclame en/of reclame voor ideële doeleinden of overtuigingen;
h. het gebruik en laten gebruiken van bouwwerken voor kamerverhuur.

Artikel 12 Algemene aanduidingsregels

12.1 Reconstructiewetzone - verwevingsgebied

Ter plaatse van de aanduiding 'Reconstructiewetzone - verwevingsgebied' geldt dat verschuiving, dan wel uitbreiding van de intensieve veehouderij voor bestaande bedrijven mogelijk is, mits de ruimtelijke kwaliteit of functies van het gebied zich daar niet tegen verzetten.

Hiertoe is een wijzigingsbevoegdheid opgenomen in de bestemmingsregels.

12.2 Overige zone - essen

Ter plaatse van de aanduiding 'overige zone - essen' dienen de karakteristieke openheid, bodemkwaliteit en reliëf van de essen en steilranden met bijbehorende beplanting te worden hersteld, behouden en ontwikkeld.

De beperkingen die aan het bouwen en het gebruik van de essen zijn verbonden, zijn opgenomen in de bestemmingsregels.

12.3 Overige zone - speciale beschermingszone 1

Ter plaatse van de aanduiding 'overige zone - speciale beschermingszone 1' geldt dat deze gronden, naast de andere voor die gronden aangewezen bestemmingen (basisbestemming), zijn aangewezen voor de bescherming van de instandhoudingsdoelstelling van het Natura 2000-gebied Dinkelland, ingevolge de aanmelding bij de Europese Commissie door de minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, zoals opgenomen in Bijlage 2.

De bescherming, voor zover betrekking hebbend op de aanwijzingsbesluiten van de Habitatgebieden, is niet van toepassing op bestaande bebouwing (inclusief tuinen en erven) en verhardingen.
In geval van strijdigheid van bepalingen gaan de regels van dit artikel vóór de bepalingen die ingevolge andere artikelen op de desbetreffende gronden van toepassing zijn.

12.3.1 Bouwregels

Er mogen op of in deze gronden geen gebouwen en bouwwerken, geen gebouwen worden gebouwd.

Ten behoeve van de andere voor deze gronden geldende bestemming(en) mag uitsluitend worden gebouwd, indien het bouwplan betrekking heeft op vervanging, vernieuwing of verandering van bestaande bouwwerken, waarbij de oppervlakte, voor zover gelegen op of onder peil, niet wordt uitgebreid en gebruik wordt gemaakt van de bestaande fundering.

12.3.2 Afwijken van de bouwregels

Bij een omgevingsvergunning kan worden afgeweken van het bepaalde in lid 12.3.1 voor het bouwen ten behoeve van de andere daar voorkomende bestemming(en), mits geen afbreuk wordt gedaan aan de natuurlijke en landschappelijke waarden.

12.3.3 Omgevingsvergunning voor het uitvoeren van een werk, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamheden

a. Het is verboden zonder of in afwijking van een omgevingsvergunning de volgende werken, geen bouwwerken zijnde, en werkzaamheden uit te voeren, zulks ongeacht het bepaalde in de bij de andere op deze gronden van toepassing zijnde bestemmingen:
   1. het uitvoeren van grondbewerkingen dieper dan 0,3 m;
   2. het verharden van wegen en paden;
   3. het wijzigen van het greppelsysteem en het aanbrengen van drainage.
b. Het onder a vervatte verbod is niet van toepassing op werken en werkzaamheden:
   1. die het normale onderhoud en/of natuurbeheer betreffen;
   2. die reeds in uitvoering zijn op het tijdstip van de inwerkingtreding van het plan;
   3. waarvoor op het tijdstip van de inwerkingtreding van het plan een omgevingsvergunning is verleend.

c. De onder a genoemde vergunning mag geen afbreuk doen aan de habitattypen, zoals genoemd in Bijlage 2.

Artikel 13 Algemene afwijkingsregels

Bij een omgevingsvergunning kan worden afgeweken van:

a. de bij recht in de regels gegeven afmetingen en percentages, met uitzondering van de oppervlakte- en inhoudsmaten, tot ten hoogste 10% van die afmetingen en percentages;
b. de bestemmingsregels voor het bouwen van bouwwerken, geen gebouwen zijnde, ten behoeve van zend-, ontvangst- en antennemasten, mits:
    1. de antenne niet kan worden geplaatst op een bestaand hoog bouwwerk, zoals een hoogspanningsmast, een reclamemast, een torensilo, of een daarmee gelijk te stellen hoog bouwwerk;
    2. de antenne wordt geplaatst in aansluiting op grote infrastructuurlijnen;
    3. de mast radiografisch noodzakelijk is;
    4. de hoogte van een mast, inclusief antenne, ten hoogste 40 m zal bedragen;
    5. is aangetoond dat er geen ontoelaatbare verstoring van de radarsystemen van de Koninklijke Luchtmacht plaatsvindt; dit radarverstoringsonderzoek moet worden uitgevoerd indien de mast hoger is dan 85 m ten opzichte van N.A.P.;
    6. het aantal masten binnen de gemeente niet meer bedraagt dan strikt noodzakelijk is voor de realisatie van een adequaat dekkend netwerk van voldoende capaciteit conform het Plaatsingsplan, zoals vastgesteld door het Rijk, de VNG en de gezamenlijke mobiele telefoonaanbieders;
    7. is aangetoond dat er geen onevenredige afbreuk wordt gedaan aan de natuurlijke en landschappelijke waarden, de woonsituatie en de gebruiksmogelijkheden van de aangrenzende gronden;
c. het bestemmingsplan ten behoeve van (bouw)projecten voor aanleg van nieuwe en aanpassing van bestaande water- en groenvoorzieningen, alsmede aanpassing van bestaande wegvoorzieningen, mits deze kleinschalig zijn, niet samenhangen met een nieuwe planmatige uitbreiding en mits het karakter van de bestaande voorziening c.q. weg niet verandert;
d. het bestemmingsplan ten behoeve van (bouw)projecten voor openbare (nuts)voorzieningen, religieuze voorzieningen, voorzieningen voor het openbaar vervoer of het wegverkeer, alsmede voorzieningen ten behoeve van recreatief medegebruik en natuurbeheer met een maximum oppervlakte van 75 m2, mits:
    1. geen onevenredige afbreuk wordt gedaan aan of onevenredige hinder of beperkingen oplevert voor aangrenzende of nabij gelegen functies of bestemmingen;
    2. geen sprake is van onevenredige aantasting of afbreuk van natuur en landschap;
    3. naar aard en schaal past in de stedenbouwkundige structuur en omgeving;
e. het bepaalde in de regels over de aan te houden afstand tot de zijdelingse perceelgrens en kan een kleine afstand worden toegestaan, mits dit geen onevenredige hinder of beperkingen oplevert voor aangrenzende functies of bestemmingen.

Artikel 14 Overige regels

14.1 Aanvullende werking welstandscriteria

De in het plan geboden ruimte ten aanzien van de situering en de maatvoering van bouwwerken, kan nader worden ingevuld door de in de Woningwet bedoelde welstandscriteria.

14.2 Natuurtoets

Bij toepassing van de bevoegdheid middels een omgevingsvergunning af te wijken en van wijzigingsbevoegdheden in dit bestemmingsplan dient voordat een omgevingsvergunning wordt verleend, dan wel een wijzigingsplan wordt vastgesteld, te zijn aangetoond dat op voorhand redelijkerwijs is te verwachten dat:

- een Natuurbeschermingswetvergunning, indien vereist, kan worden verleend;
- een ontheffing op grond van de Flora- en faunawet, indien vereist, kan worden verleend.

14.3 Landschapstoets

Voordat voor ontwikkelingen binnen gebieden die zijn aangewezen als Nationaal Landschap:

- een omgevingsvergunning wordt verleend voor het afwijken van het bestemmingsplan;
- een omgevingsvergunning wordt verleend voor werken en werkzaamheden;
- een wijzigingsplan wordt vastgesteld;

dient afstemming plaats te vinden met het landschappelijk afwegingskader zoals dat vastgelegd is voor het Nationaal landschap en in de regionale en gemeentelijke uitwerkingsplannen.

Hoofdstuk 4 Overgangs- en slotregels

Artikel 15 Overgangsrecht

15.1 Overgangsrecht bouwwerken

1. Een bouwwerk dat op het tijdstip van inwerkingtreding van het bestemmingsplan aanwezig of in uitvoering is, dan wel kan worden gebouwd krachtens een omgevingsvergunning voor het bouwen, en afwijkt van het plan, mag, mits deze afwijking naar aard en omvang niet wordt vergroot:
   a. gedeeltelijk worden vernieuwd of veranderd;
   b. na het tenietgaan ten gevolge van een calamiteit geheel worden vernieuwd of veranderd, mits de aanvraag van de omgevingsvergunning voor het bouwen wordt gedaan binnen twee jaar na de dag waarop het bouwwerk is tenietgegaan.
2. Bij een omgevingsvergunning kan eenmalig worden afgeweken van het eerste lid voor het vergroten van de inhoud van een bouwwerk als bedoeld in het eerste lid met maximaal 10%.
3. Het eerste lid is niet van toepassing op bouwwerken die weliswaar bestaan op het tijdstip van inwerkingtreding van het plan, maar zijn gebouwd zonder vergunning en in strijd met het daarvoor geldende plan, daaronder begrepen de overgangsbepaling van dat plan.

15.2 Overgangsrecht gebruik

1. Het gebruik van grond en bouwwerken dat bestond op het tijdstip van inwerkingtreding van het bestemmingsplan en hiermee in strijd is, mag worden voortgezet.
2. Het is verboden het met het bestemmingsplan strijdige gebruik, bedoeld in het eerste lid, te veranderen of te laten veranderen in een ander met dat plan strijdig gebruik, tenzij door deze verandering de afwijking naar aard en omvang wordt verkleind.
3. Indien het gebruik, bedoeld in het eerste lid, na de inwerkingtreding van het plan voor een periode langer dan een jaar wordt onderbroken, is het verboden dit gebruik daarna te hervatten of te laten hervatten.
4. Het eerste lid is niet van toepassing op het gebruik dat reeds in strijd was met het voorheen geldende bestemmingsplan, daaronder begrepen de overgangsbepalingen van dat plan.

Artikel 16 Slotregel

Deze regels worden aangehaald als: Regels van het bestemmingsplan: Buitengebied, Schaapskooiweg 2 Overdinkel.

Bijlagen bij de regels

Bijlage 1 Ruimtelijk kwaliteitsplan

Schaapskooiweg 2

Legenda

a= Bestaande woning en tuinaanplant rondom woning

b= Oude boerderij met aan de zuidzijde erfbomen, een walnoot (Juglans regia) en kastanje (Aesculus hippocastanum)

c= Schaapskooi (west), oude stal (oost), tussen de gebouwen is een erfboom, een oude eik (Quercus robur) gesitueerd. Middels groeiplaats verbeteringen wordt getracht de boom zo lang mogelijk te behouden.

d= Boerderijappartementen met terras. De uitheemse beplanting aangrenzend aan het terras dient verwijderd en vervangen te worden door een boerenhaag. 52 meter aanplant in dubbele rij, 7 stuks aanplant per meter, maatvoering 80-100. Boerenhagen mix van beuk 25% (Fagus sylvatica), liguster 25% (Ligustrum vulgare), meidoorn 25% (Crataegus monogyna), veldesdoorn (Acer campestre) 25%, aanplant in groepen van minimaal 5 stuks per soort. Ten noorden en ten zuiden van het gebouw zijn diverse bomen (Quercus robur en Betula pendula) aanwezig als begrenzing van het erf.

e= Camperplaatsen (34 plekken en 15 plekken)

f= Glamping plaatsen (6 plekken)

g= De herkenbaarheid van het eskopje ten oosten van het erf wordt versterkt. Ten oosten van *e* zal de esrand (3 m x 40 m) worden hersteld. De aanplant zal bestaan uit meidoorn (Crataegus monogyna), sleedoorn (Prunus spinosa), kardinaalsmuts (Euonymus europeus), hazelaar (Corylus avellana) in een gelijke verdeling, in driehoeksverband 1.5m x 1.5m en de maatvoering 80-100 cm. De esrand ten oosten van het kamp bestaat reeds uit wat beplanting (braam, eik, varen) en zal worden versterkt met aanplant van vlier 10% (Sambucus nigra), sleedoorn 20% (Prunus spinosa) meidoorn 50% (Crataegus monogyna) en hazelaar 20% (Corylus avellana), maatvoering 80-100 cm,
aanplant in driehoeksverband met plantafstand 3x3 m (aanvullend). De overige reeds bestaande houtsingels dienen behouden te worden.

h= Aanplant struweelhaag (3m x 60 m), met de soorten meidoorn (Crataegus monogyna), kardinaalsmuts (Euonymus europeus), haagbeuk (Carpinus betules), hondsroos (Rosa canina) en sleedoorn (Prunus spinosa) in een gelijke verdeling, in driehoeksverband 1 m x 1 m en de maatvoering 80-100 cm.

i= Inzaaien inheemse bloemenweide langs entree en naast de camperplaatsen.

j = Bestaande beplanting langs de Ruhenbergerbeek. De uitheemse beplanting (laurier) dient verwijderd te worden (i.s.m. het waterschap).

k= Elzensingel

l= Eikenlaan

m= Bestaande vijver (noord) met inheemse beplanting (wilg en zwarte els) en bestaande boomgaard (zuid).

n= Overloop parkeerplaatsen, uitgevoerd met grastegels.

o= Fietsparkeerplaats nabij entree recreatiegebouw, uitgevoerd met grastegels of halfverharding.

Landschap op locatie

Het kampenlandschap wordt gekenmerkt als een kleinschalig landschap met bebouwing gesitueerd in verspreide erven. Het werd ontwikkeld nadat de complexen met de grote essen ‘bezet’ waren en een volgende generatie boeren nieuwe ontwikkelingsruimte zocht. Die vonden ze bij kleine dekzandkopjes die individueel werden ontgonnen. Dit leidde tot een landschap dat de zelfde opbouw kent als het essenlandschap, alleen in een meer kleinschalige, meer individuele en jongere variant. Deze kleinere maat en schaal is tevens de reflectie van de natuurlijke ondergrond. Essenlandschap in het klein met samenhangend systeem van es/kamp, erf op de flank, natte laagtes en – voormalige – heidevelden. De diversiteit in en rondom het plangebied is zichtbaar. Zo liggen de gronden rondom de Ruhenbergerbeek lager dan de gronden ter plaatse van de eskop. Logischerwijs zijn de gronden nabij de beek natter,groeit er voornamelijk wilg en els en zijn de gronden van het kamp droger en groeit er o.a. eik met divers bosplantsoen. De esranden met taludbegroeiing zijn nog herkenbaar op de historische topografische kaart van rond 1900 en vormen ook nu nog de begrenzing van een stuk eigendom. De kenmerkende structuren van het kampenlandschap worden op en rond het erf versterkt door het gebruik van landschapselementen en erfbeplanting zoals erfbomen, beukenhagen en een boomgaard.

PROJECT:	Camperplaats Skop'nboer	NUMMER:	20AF196	GETEKEND:	A.Veenendaal
NAAM:	Familie Benneker	VERSIE:	Versie 1.3	BIJLAGE:	-
ADRES:	Schaapskooiweg 2	DATUM:	30-10-2023	FORMAAT:	A3
POSTCODE:	7586 RJ Overdinkel	STATUS:	Concept	SCHAAL:	1:1000

ad fontem
RUIMTELIJK ADVIES

Schaapskooiweg 2

Legenda

Kwaliteitsimpuls Groene Omgeving (KGO)

Maatregelen

1 = Verwijderen dode houtopstanden en aanplant van een houtwal met boom- en struikvormers, over een lengte van ca. 80 meter lang en 3 meter breed, om de herkenbaarheid van het eskopje te vergroten. De aanplant zal bestaan uit zomereik (Quercus robur), Wilde appel (Malus sylvestris), Gewone vogelkers (Prunus padus), meidoorn (Crataegus monogyna), kardinaalsmuts (Euonymus europeus), hondsroos (Rosa canina) en sleedoorn (Prunus spinosa) in een gelijke verdeling, in driehoeksverband 1.5m x 1.5m en de maatvoering 80-100 cm.

2 = Kwaliteit van de poel kan verhoogd worden door rondom poelen een bufferstrook van tenminste 5 meter om het water met (grazige) vegetaties te behouden die met enige regelmaat gemaaid wordt om boomopslag in de zone te voorkomen. $\frac{1}{3}$ deel van de houtopslag rondom de poel dient afgezet te worden om verjonging te krijgen. De bufferstrook vrijhouden van houtopslag en een deel van de houtopslag afzetten voorkomt een te sterke beschaduwing van de poel. Slechts een deel kan periodiek afgezet worden daar deze houtopslag ook schuilgelegenheid en beschutting biedt, aan amfibieën en andere diersoorten.

Om de gronden voor de toekomst vast te leggen als natuur kunnen de poel en omliggende grond a 1800 m2 naar natuur bestemming omgezet worden.

3 = Versterken boomgaard door aanplant 4 stuks prunus/pyrus/malus, plantmaat 8-10 met een plantafstand 6-10 meter in aanvulling op de bestaande fruitbomen.

4 = Aanbrengen nest(en schuil)gelegenheden voor vogels, vleermuizen en insecten. Op het erf aan de gevels, in de boomvormers en houtwallen zullen diverse nest- en schuilgelegenheden aangebracht worden zodat diverse soorten zich kunnen vestigen op en rond het erf.

5 = Aanleg klompenpad van ca. 320 meter langs de rand eskop, plaatsen van een picknickbank nabij kruising klompenpad met erftoegangsweg.

PROJECT:	Camperplaats Skop'nboer
NAAM:	Familie Benneker
ADRES:	Schaapskooiweg 2
POSTCODE:	7586 RJ Overdinkel

NUMMER:	20AF196
VERSIE:	Versie 1.3
DATUM:	30-10-2023
STATUS:	Concept

GETEKEND:	A.Veenendaal
BIJLAGE:	-
FORMAAT:	A3
SCHAAL:	1:1250

ad fontem
RUIMTELIJK ADVIES

Bijlage 2 Definitief besluit Dinkelland

Natura 2000-gebied Dinkelland

De Staatssecretaris van Economische Zaken

Gelet op artikel 3, eerste lid, en artikel 4, vierde lid, van Richtlijn 92/43/EEG van de Raad van 21 mei 1992 inzake de instandhouding van de natuurlijke habitats en de wilde flora en fauna (PbEG L 206);

Gelet op het Uitvoeringsbesluit van de Commissie 2013/26/EU van 16 november 2012 op grond van Richtlijn 92/43/EEG van de Raad, tot vaststelling van een zesde bijgewerkte lijst van gebieden van communautair belang voor de Atlantische biogeografische regio (PbEU 2013, L 24/379);

Gelet op artikel 10a van de Natuurbeschermingswet 1998;

BESLUIT:

Artikel 1

1. Als speciale beschermingszone in de zin van artikel 4, vierde lid, van Richtlijn 92/43/EEG van de Raad van 21 mei 1992 inzake de instandhouding van de natuurlijke habitats en de wilde flora en fauna (PbEG L 206) wordt aangewezen: het op de bij dit besluit behorende kaart aangegeven gebied, bekend onder de naam: **Dinkelland**.
2. De in het eerste lid bedoelde speciale beschermingszone is aangewezen voor de volgende natuurlijke habitattypen opgenomen in bijlage I van Richtlijn 92/43/EEG; prioritaire habitattypen zijn met een sterretje (*) aangeduid:
   - H3130 Oligotrofe tot mesotrofe stilstaande wateren met vegetatie behorend tot het *Littorelletalia uniflorae* en/of *Isoëto-Nanojuncetea*
   - H4010 Noord-Atlantische vochtige heide met *Erica tetralix*
   - H4030 Droge Europese heide
   - H6120 *Kalkminnend grasland op dorre zandbodem
   - H6230 *Soortenrijke heischrale graslanden op arme bodems van berggebieden (en van submontane gebieden in het binnenland van Europa)
   - H6410 Grasland met *Molinia* op kalkhoudende, venige, of lemige kleibodem (*Molinion caeruleae*)
   - H7150 Slenken in veengronden met vegetatie behorend tot het *Rhynchosporion*
   - H91E0 *Bossen op alluviale grond met *Alnus glutinosa* en *Fraxinus excelsior* (*Alno-Padion, Alnion incanae, Salicion albae*))
3. De in het eerste lid bedoelde speciale beschermingszone is aangewezen voor de volgende soort opgenomen in bijlage II van Richtlijn 92/43/EEG; prioritaire soorten zijn met een sterretje (*) aangeduid:
   - H1163 Rivierdonderpad (*Cottus gobio*)

Artikel 2

1. Dit besluit gaat vergezeld van een Nota van toelichting inclusief bijlagen en een kaart die integraal deel uitmaken van dit besluit.
2. De in artikel 1 genoemde speciale beschermingszone vormt het Natura 2000-gebied **Dinkelland**, waarvan de instandhoudingsdoelstelling in de zin van artikel 10a, tweede lid, van de Natuurbeschermingswet 1998 is opgenomen in de Nota van toelichting.

Artikel 3

Als onderdeel van het beschermd natuurmonument Snoeyinksbeek, zoals aangewezen bij besluit van 26 januari 1983 (NLB/GS/GA-54632), komen te vervallen: de in paragraaf 3.5 van de Nota van toelichting van dit besluit bedoelde terreindelen, welke zijn aangegeven op de kaart opgenomen in bijlage A bij deze Nota van toelichting.

Artikel 4

1. De bekendmaking van dit besluit geschiedt in de Staatscourant.
2. Dit besluit treedt in werking op de dag na bekendmaking in de Staatscourant.

De Staatssecretaris van Economische Zaken,

[redacted]

d.d. 4 juli 2013

Dit aanwijzingsbesluit en de daarbij behorende Nota van toelichting worden gedurende zes weken ter inzage gelegd. De exacte periode en locatie worden vermeld in de bekendmaking die wordt gepubliceerd in de Staatscourant en in de advertentie die wordt gepubliceerd in gedrukte media en op internet.

Het aanwijzingsbesluit kan digitaal worden ingezien via de website www.rijksoverheid.nl/natura2000.

Belanghebbenden die hun zienswijze als bedoeld in artikel 3:15 van de Algemene wet bestuursrecht naar voren hebben gebracht of die het redelijkerwijs niet verweten kan worden geen zienswijze naar voren te hebben gebracht, kunnen gedurende zes weken ná de bekendmaking beroep instellen bij de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State, Postbus 20019, 2500 EA te Den Haag.

Nota van toelichting van het Natura 2000-gebied Dinkelland inhoudende de aanwijzing als speciale beschermingszone in het kader van de Richtlijn 92/43/EEG van de Raad van 21 mei 1992 inzake de instandhouding van de natuurlijke habitats en de wilde flora en fauna en hierna te noemen de Habitatrichtlijn

1 INLEIDING

Met dit besluit wordt het gebied Dinkelland aangewezen als speciale beschermingszone onder de Habitatrichtlijn. Het gebied wordt ook aangewezen als het Natura 2000-gebied Dinkelland, waarbij instandhoudingsdoelstellingen worden toegevoegd.

In artikel 1 van het besluit staat de naam van het gebied en worden de habitattypen en habitatsoorten opgesomd, waarvoor het gebied is aangewezen.

In artikel 2 van het besluit wordt de term Natura 2000-gebied geïntroduceerd en wordt bepaald dat er voor het gebied een instandhoudingsdoelstelling verwezenlijkt dient te worden. Deze doelstelling heeft betrekking op de in artikel 1 opgesomde habitattypen en habitatsoorten. In dit deel van het besluit is het Natura 2000-gebied Dinkelland gevormd uit het Habitatrichtlijngebied, waarbij instandhoudingsdoelstellingen zijn toegevoegd. De instandhoudingsdoelstellingen staan in de Nota van toelichting.

Artikel 3 regelt de bekendmaking en de inwerkingtreding van dit besluit.

In hoofdstuk 2 van deze Nota van toelichting wordt de aanwijzing op grond van de Habitatrichtlijn kort toegelicht. Vervolgens wordt in hoofdstuk 3 een gebiedsbeschrijving gegeven en wordt ingegaan op eventuele grenswijzigingen die zijn doorgevoerd nadat het gebied bij de Europese Commissie is aangemeld. Tevens wordt in hoofdstuk 3 de bij dit besluit behorende kaart toegelicht.
In hoofdstuk 4 wordt een opsomming gegeven van habitattypen en soorten waaraan het gebied zijn betekenis ontleent. Eventueel doorgevoerde wijzigingen worden in bijlage B van een toelichting voorzien.

Een belangrijk onderdeel van de Nota van toelichting is de opsomming van de instandhoudingsdoelstellingen in hoofdstuk 5. Allereerst worden de algemene doelstellingen geformuleerd en vervolgens staan de instandhoudingsdoelstellingen van de in het gebied aanwezige habitattypen en soorten vermeld. Er wordt aangegeven in welke richting de instandhoudingsdoelstelling zich zal moeten ontwikkelen. Daarvoor worden de termen “behoud”, “uitbreiding” en “verbetering” gebruikt. Voor een habitattype wordt de verdeling gemaakt in oppervlakte en kwaliteit, zodat de aanduiding van de instandhoudingsdoelstelling van een habitattype altijd in de vorm van “behoud” of “uitbreiding” van de oppervlakte en van “behoud” of “verbetering” van de kwaliteit wordt gegeven. Voor soorten is het leefgebied medebepalend en geldt een verdeling in omvang en kwaliteit van het leefgebied. De aanduiding van de instandhoudingsdoelstelling van een soort is altijd in de vorm van “behoud” of “uitbreiding” van de omvang van het leefgebied en van “behoud” of “verbetering” van de kwaliteit van het leefgebied ten behoeve van “behoud” of “uitbreiding” van de populatie.

Daarnaast zijn aan de Nota van toelichting drie bijlagen toegevoegd. Ook de bijlagen maken integraal onderdeel uit van het besluit. Bijlage A (voor zover van toepassing) laat zien welke terreindelen zijn vervallen of zijn toegevoegd als onderdeel van de speciale beschermingszone in de zin van de Vogelrichtlijn. Bijlage B is toegevoegd naar aanleiding van zienswijzen en omvat een nadere onderbouwing van de wijzigingen in Natura 2000-waarden waarvoor het gebied is aangewezen, van de selectie als Habitatrichtlijngebied en toewijzing van en wijzigingen in instandhoudingsdoelstellingen. In bijlage C wordt naar aanleiding van de ontvangen zienswijzen een nadere onderbouwing van het besluit gegeven. De gebiedsspecifieke behandeling van zienswijzen in deze bijlage beperkt zich tot de punten die direct van invloed zijn op dit aanwijzingsbesluit.

2 AANWIJZING HABITATRICHTLIJN

Door middel van dit besluit wordt het gebied Dinkelland aangewezen als speciale beschermingszone onder de Habitatrichtlijn (verder aangeduid als "Habitatrichtlijngebied"). Het gebied is in mei 2003 aangemeld volgens de procedure zoals opgenomen in artikel 4 van deze Richtlijn, waarna het gebied in december 2004 door de Europese Commissie onder de naam "Dinkelland" en onder nummer NL9801021 is geplaatst op de lijst van gebieden van communautair belang voor de Atlantische biogeografische regio[1]. Het gebied is onder meer aangewezen voor drie prioritaire habitattypen in de zin van artikel 1 van de Habitatrichtlijn.

Dit Habitatrichtlijngebied wordt voortaan aangeduid als Natura 2000-gebied Dinkelland (landelijk gebiedsnummer 49).
Natura 2000 is het samenhangende Europees ecologisch netwerk bestaande uit de gebieden aangewezen onder de Habitatrichtlijn en onder de Vogelrichtlijn. Dit netwerk moet de betrokken natuurlijke habitattypen, habitats van soorten en de leefgebieden van vogels in een gunstige staat van instandhouding behouden of, in voorkomend geval, herstellen. De instandhoudingsdoelstellingen (hoofdstuk 5) en eventuele wijziging van de begrenzing zijn in algemene zin nader toegelicht in het Natura 2000 doelendocument (2006)[2]. Dit document geeft het beleidskader van de geformuleerde instandhoudingsdoelstellingen weer en van de daarbij gehanteerde systematiek. Beschrijvingen van habitattypen en (vogel)soorten waarvoor doelen zijn vastgesteld, zijn opgenomen in het Natura 2000 profielendocument (2008)[3].

Het Natura 2000-gebied Dinkelland ligt in de provincie Overijssel en behoort tot het grondgebied van de gemeenten Dinkelland en Losser.

2.1 Beschermde natuurmonumenten

Ingevolge artikel 15a, tweede en derde lid, van de Natuurbeschermingswet 1998
vervalt van rechtswege de status van het hieronder genoemde natuurmonument[4], voor zover gelegen in het Natura 2000-gebied. Een of meerdere terreindelen van het beschermd natuurmonument vallen buiten het Natura 2000-gebied. Van deze terreindelen vervalt de status van beschermd natuurmonument op grond van artikel 3 van dit besluit. In paragraaf 3.5 van deze Nota van toelichting is hierop een toelichting gegeven.
Het beschermd natuurmonument Snoeyinksbeek is aangewezen op 26 januari 1983 (NLB/GS/GA-54632; Stcrt. 1983, nr. 49). Het oostelijk deel van het natuurmonument is opgenomen in het Natura 2000-gebied. Het westelijk deel is opgenomen in het Natura 2000-gebied Landgoederen Oldenzaal.
Op grond van de wet heeft de instandhoudingsdoelstelling voor de gedeelten van het Natura 2000-gebied waarop de aanwijzing als natuurmonument van toepassing was, mede betrekking op de doelstellingen ten aanzien van het behoud, herstel en de ontwikkeling van het natuurschoon of de natuurwetenschappelijke betekenis van het gebied zoals deze waren vastgelegd in het vervallen besluit (zie verder hoofdstuk 5).
De gebieden, die in het verleden als natuurmonument zijn aangewezen, zijn op de bijgevoegde kaarten ook als zodanig te herkennen.

[1] Beschikking van de Commissie van de Europese Gemeenschappen van 7 december 2004 tot vaststelling, op grond van Richtlijn 92/43/EEG van de Raad, van de lijst van gebieden van communautair belang voor de Atlantische b ogeografische regio (2004/813/EG). PB EU 2004, L 387/1. Laatstelijk vervangen door Uitvoeringsbesluit van de Commissie 2013/26/EU van 16 november 2012 tot vaststelling van een zesde bijgewerkte lijst van gebieden van communautair belang voor de Atlantische biogeografische regio (PbEU 2013, L 24/ 379).
[2] Ministerie van LNV (2006): Natura 2000 doelendocument. Du delijkheid bieden, richting geven en ruimte laten. Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwalite t, Den Haag.
[3] Ministerie van LNV (2008): Natura 2000 profielendocument. Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, Den Haag.
[4] De oude wet kende zowel staatsnatuurmonumenten als beschermde natuurmonumenten. Dit verschil is in de huidige wet komen te vervallen.

3 GEBIEDSBESCHRIJVING EN BEGRENZING

3.1 Gebiedsbeschrijving

Het Natura 2000-gebied Dinkelland bestaat uit het beekdal van de Dinkel met een aantal zijbeken, waaronder het oostelijk deel van het beekdal van de Snoeyinksbeek, en een drietal gevarieerde heideterreinen langs de Puntbeek en Rammelbeek, te weten Punthuizen, Stroothuizen en het Beuninger Achterveld.
De Dinkel is een kleine laaglandrivier. Bovenstrooms van de aftakking van het Omleidingskanaal heeft de Dinkel een vrij natuurlijke hydrodynamiek. Benedenstrooms van deze aftakking is de hydrodynamiek sterk gereguleerd. Landschappelijk is het een gaaf beekdal, gekenmerkt door hoogteverschillen, houtwallen, bossen en vochtige en schrale graslanden en heideterreinen.
De delen nabij Punthuizen bestaan uit vochtige en droge heide, heischrale graslanden en blauwgraslanden, afgewisseld met bosjes.

3.2 Landschappelijke context en kenmerken begrenzing

Dinkelland behoort tot het Natura 2000-landschap "Beekdalen".

De ligging van de habitattypen en van de leefgebieden van de soorten (paragraaf 4.4) waarvoor het gebied is aangewezen, vormt het uitgangspunt voor de begrenzing van de Habitatrichtlijngebieden. Dit is inclusief terreindelen die van mindere kwaliteit zijn. Daarnaast omvat het begrensde gebied ook natuurwaarden die integraal onderdeel uitmaken van de ecosystemen waartoe de betreffende habitattypen en leefgebieden van soorten behoren, alsmede terreindelen die noodzakelijk worden geacht om de betreffende habitattypen en leefgebieden van soorten in stand te houden en te herstellen[5].
Bij de keuze en de afbakening van de gebieden is geen rekening gehouden met andere vereisten dan die verband houden met de instandhouding van de natuurlijke habitats en de wilde flora en fauna[6].

3.3 Begrenzing en oppervlakte

De begrenzing van het Natura 2000-gebied Dinkelland is op de bijbehorende kaart aangegeven (kaartproduktie: 24-06-2013). Het gebied omvat in grote lijnen de beeklopen van de Rühenbergerbeek vanaf de grens, de Glanerbeek vanaf net ten noorden van de zuiveringsinstallatie in Glanerbrug, de Elsbeek vanaf de Kennebroeksbrug en Snoeyinksbeek vanaf het Smoddebosch met aangrenzende natuurterreinen en graslanden en de loop van de Dinkel eveneens met aangrenzende natuurterreinen en graslanden tot bij Beuningen. Ook behoren Stroothuizen, Beuninger Achterveld en Punthuizen tot het gebied.

Het Natura 2000-gebied beslaat een oppervlakte van ongeveer 530 ha, waarvan 10 ha onderdeel uitmaakte van het beschermd natuurmonument Snoeyinksbeek. Voor de exacte oppervlakte wordt verwezen naar de legenda van de bij dit besluit behorende kaart. Dit cijfer betreft de bruto-oppervlakte omdat bij de berekening geen rekening is gehouden met niet op de kaart, tekstueel uitgesloten delen (zie paragraaf 3.4).

De begrenzing van het Habitatrichtlijngebied (zoals aangemeld) is op de kaart op enkele technische punten verbeterd[7]:

- Bestaande bebouwing (inclusief erven en tuinen; reeds tekstueel geëxclaveerd) waar geen Natura 2000-waarden voorkomen, is waar mogelijk op grond van kadastrale of topografische lijnen ook op de kaart buiten de begrenzing gebracht. (º)
- Verharde wegen, die ook reeds tekstueel zijn geëxclaveerd, zijn aan de rand van het gebied zoveel mogelijk ook op de kaart buiten de begrenzing gebracht.
- De begrenzing is waar mogelijk gelegd langs topografisch herkenbare lijnen, zoals wegen, wateren, perceelscheidingen en bosranden.
- De begrenzing is afgestemd op die van het (voormalige) natuurmonument opdat deze geheel binnen het Habitatrichtlijngebied valt (zie paragraaf 3.5 voor afwijking op deze beleidsregel).

[5] De begrenzingsmethodiek is verder uitgewerkt in het Gebiedendocument (2004).
[6] Hof van Justitie EG, 7 november 2000, First Corporate Shipping, zaak C-371/98, punten 16 en 25.
[7] Wijzigingen aangeduid met (º) betreffen aanpassingen ten opzichte van het ontwerpbesluit.

- Overlap van 5 meter of minder met kadastrale percelen die grotendeels buiten het gebied zijn gelegen, is gelet op de kadastrale inschrijving[8], waar mogelijk beperkt. Dit betekent dat aldaar de kadastrale lijn is aangehouden. Deze werkwijze is alleen gevolgd op plekken waar geen Natura 2000-waarden aanwezig zijn. (º)

Overige wijzigingen van 1 ha of meer worden in de volgende alinea's toegelicht.

Het Habitatrichtlijngebied (zoals aangemeld) is verkleind:
Landgoed Singraven (244 ha) is buiten de begrenzing van het gebied gebracht, omdat habitattypen (zoals eiken-haagbeukenbossen (H9160)) er niet of nauwelijks aanwezig blijken te zijn. Binnen Twente is gekozen voor het goed ontwikkelde voorbeeld van het habitattype eiken-haagbeukenbos: het Smoddebos, onderdeel van Natura 2000-gebied Landgoederen Oldenzaal (050).

Het Habitatrichtlijngebied (zoals aangemeld) is op een aantal plaatsen uitgebreid:
- Deelgebied Stroothuizen is uitgebreid met enkele percelen nieuwe natuur (26 ha) aan zuid- en noordzijde die behoren tot het (hydrologische) intrekgebied. Dit is van belang voor de instandhouding van de aanwezige habitattypen, alsmede voor uitbreiding en/of kwaliteitsverbetering van zwakgebufferde vennen (H3130), vochtige heiden (H4010), blauwgraslanden (H6410) en vochtige alluviale bossen (H91E0).
- Het deelgebied Punthuizen is aan de west- en zuidzijde uitgebreid (52 ha) waardoor verbinding ontstaat met het deelgebied Beuninger Achterveld. Dit leidt tot samenhang van deze deelgebieden en is van belang voor instandhouding, uitbreiding en kwaliteitsverbetering van de habitattypen zwakgebufferde vennen (H3130), blauwgraslanden (H6410), vochtige heiden (H4010) en droge heiden (H4030).
- Het gebied is uitgebreid met het deel van het beschermd natuurmonument Snoeyinksbeek tussen het Smoddebosch en de Dinkel (aansluitend op de uitbreiding van Natura 2000-gebied Landgoederen Oldenzaal (050)) met daaraan grenzende percelen (eigendom Natuurmonumenten), onder andere wegens het voorkomen van de rivierdonderpad (H1163) (15 ha). Dit is minder dan in het ontwerpbesluit was opgenomen, omdat hierin ook niet verworven nieuwe natuur was opgenomen die geen directe betekenis heeft voor de instandhouding van het gebied. (º)

Bij de aanmelding als Habitatrichtlijngebied is vrijwel het gehele overstromingsgebied van de Dinkel van de Duitse grens tot aan het Omleidingskanaal begrensd (zie Reactiedocument 2004[9], pagina 90). De begrenzing van landbouwgronden langs de Dinkel is in beginsel beperkt tot een strook aan weerszijden van de rivier waarbinnen de beek kan meanderen en waar mogelijkheden zijn voor ontwikkeling van het habitattype stroomdalgraslanden (H6120). Dit betreft een totale verkleining van ruim 300 hectare. (º)
Bij de aanpassing van de begrenzing langs de Dinkel zijn de volgende uitgangspunten gehanteerd:
- In elk geval is minimaal een strook van 25 meter aan weerszijden van de Dinkel aangehouden waar kans is dat de beek zich in de toekomst kan verplaatsen (zowel in lengte- als in breedterichting) en/of waar ontwikkelingsmogelijkheden zijn voor stroomdalgraslanden (afhankelijk van hoogteligging, overstromingskansen en zandafzetting);
- Andere gebieden waar qua hoogteligging, textuur of grondsoort, ook stroomdalgraslanden kunnen ontstaan zijn gehandhaafd;
- Andere aanwezige habitattypen, met name vochtige alluviale bossen, *beekbegeleidende bossen* (H91E0C) en overige bestaande natuur zijn ook gehandhaafd. Op de verwijderde landbouwgronden zijn verder geen relevante Natura 2000-waarden aanwezig (en er zijn ook geen mogelijkheden voor uitbreiding van het habitattype);
- De begrenzing wordt waar mogelijk op herkenbare grenzen gelegd.

De strookbreedte van minimaal 25 meter aan weerszijden van de rivier geeft voldoende ruimte voor natuurlijke verlegging van het zomerbed in de komende tientallen jaren. Uit de historische loop van de Dinkel, toen er sprake was van vrije meandering met erosie en sedimentatie, kan worden afgeleid dat het

[8] Conform artikel 15 van de Wet kenbaarheid publiekrechtelijke beperkingen onroerende zaken (Stb. 2004, 31) is dit besluit, wat betreft de kadastrale percelen die geheel of gedeeltelijk binnen het aangewezen gebied zijn gelegen, in de kadastrale registratie als beperking ingeschreven.
[9] Ministerie van LNV (2004): Reactiedocument aanmelding Habitatrichtlijngebieden. Resultaten van de ontvangen reacties bij de openbare procedure voor de aanmelding van Habitatrichtlijngebieden in het kader van Natura 2000. Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, Den Haag.

verloop van de Dinkel 0,11–0,40 meter per jaar bedraagt. In een periode van 30 jaar tijd gaat het dus maximaal om 12 meter verlegging, ruim binnen de gekozen strookbreedte.

Voor de ontwikkeling van stroomdalgraslanden zijn de volgende voorwaarden belangrijk:
1. Minerale bodems die behoren tot de categorieën vlakvaaggrond (soms vorstvaaggrond) blijven binnen de begrenzing. Dit zijn de locaties waar actueel dan wel potentieel het betreffende vegetatietype (plantenassociatie *Festuco-Thymetum*) voorkomt langs de Dinkel. Fysiografisch gaat het om de oeverwallen langs de rivier en de kronkelwaarden.
2. De begrensde gronden worden jaarlijks overstroomd met Dinkelwater.
3. Erosie en sedimentatie zijn van belang voor de zandafzetting, wat weer bijdraagt aan het ontwikkelen van stroomdalgrasland. Binnen de aangepaste begrenzing is voor de komende 60 jaar voldoende ruimte voor erosie en sedimentatie.
4. Delen van de gebieden waar zandafzetting plaatsvindt. Zandafzetting is een belangrijke randvoorwaarde voor de ontwikkeling van het *Festuco-Thymetum*. Zandafzetting blijkt volgens een steekproefsgewijze kartering van het hoogwater in augustus 2010 slechts voor te komen in een strook van minder dan 10 m langs de Dinkel. Zandafzetting valt dus binnen de aangehouden minimale breedte van 25 m.

3.4 Toelichting bij de kaart en uitgesloten delen

De begrenzing van het Natura 2000-gebied is aangegeven op de bij de aanwijzing behorende kaart. Voor zover van toepassing is daarbij onderscheid gemaakt tussen de begrenzingen van Habitatrichtlijngebied, Vogelrichtlijngebied en (voormalige) natuurmonumenten. Daar waar de kaart en de Nota van toelichting, bijvoorbeeld om kaarttechnische redenen, niet overeenstemmen, is de tekst in deze paragraaf doorslaggevend. In voorkomende gevallen zijn op de kaart ook aangrenzende Natura 2000-gebieden aangegeven. Aan de indicatief aangeduide begrenzing van deze gebieden kunnen geen rechten worden ontleend (voor de begrenzing van deze gebieden wordt verwezen naar de kaarten van de betreffende aangewezen of aangemelde gebieden).

Voor de begrenzing van Natura 2000-gebieden geldt de volgende algemene exclaveringsformule: Bestaande bebouwing, erven, tuinen, verhardingen en hoofdspoorwegen maken geen deel uit van het aangewezen gebied, tenzij daarvan in paragraaf 3.3 wordt afgeweken. Voor de gebruikte begrippen gelden de volgende definities (voor zover van toepassing in het onderhavige gebied):
- Bebouwing betreft één of meer gebouwen of bouwwerken geen gebouwen zijnde. Gebouw: elk bouwwerk, dat een voor mensen toegankelijke, overdekte, geheel of gedeeltelijk met wanden omsloten ruimte vormt. Bouwwerk: elke constructie van enige omvang van hout, steen, metaal of ander materiaal, welke hetzij direct of indirect met de grond verbonden is, of hetzij direct of indirect steun vindt in of op de grond.
- Erven zijn de onmiddellijk aan een woning of ander gebouw gelegen, daarbij behorende en daarmede in gebruik zijnde terreinen.
- Tuinen zijn in de onmiddellijke nabijheid van een woning of ander gebouw gelegen intensief onderhouden terreinen, beplant met siergewassen en gazons of in gebruik als moestuin, die zich duidelijk onderscheiden van de omgeving. Tuinen zijn meestal besloten en omheind middels een afrastering, schutting, muur of haag, of (deels) omgeven door een sloot.
- Verhardingen kunnen bijvoorbeeld zijn: wegen, pleinen, parkeervoorzieningen, erfverhardingen en steenglooiingen. Wegen betreffen alle voor het gemotoriseerd verkeer in gebruik zijnde kunstmatig verharde wegen met inbegrip van de daarin liggende bruggen en duikers en de tot die wegen behorende paden en bermen of zijkanten.
- Hoofdspoorwegen betreffen spoorlijnen die zijn opgenomen in het Besluit aanwijzing hoofdspoorwegen (Stb. 2004, nr. 722). Langs hoofdspoorwegen geldt artikel 20 van de Spoorwegwet.

3.5 Intrekking deel beschermd natuurmonument

Een of meerdere terreindelen van het beschermd natuurmonument Snoeyinksbeek zijn gelegen buiten het Natura 2000-gebied (zie ook paragraaf 2.1)
Dit betreft een strook cultuurgrond zoals aangeduid op de detailkaart die is opgenomen in bijlage A van deze Nota van toelichting. De totale omvang van deze strook bedraagt 0,05 ha. Deze strook herbergt geen waarden die zijn aan te merken als natuurschoon of die van natuurwetenschappelijke betekenis zijn zoals

bedoeld in de genoemde aanwijzing tot beschermd natuurmonument. Om deze reden is de aanwijzing tot beschermd natuurmonument van de in bijlage A aangeduide terreindelen op grond van artikel 15 van de Natuurbeschermingswet 1998 ingetrokken.

4 NATURA 2000-WAARDEN

4.1 Inleiding

In dit hoofdstuk wordt allereerst een opsomming gegeven van de waarden waaraan het gebied zijn betekenis ontleent als Habitatrichtlijngebied. Wat betreft de aanwijzing als Habitatrichtlijngebied wordt in paragrafen 4.2.1 en 4.2.2 een lijst gegeven van de habitattypen (met vermelding van de aanwezige subtypen) en soorten waarvoor het gebied is aangewezen[10]. Op alle vermelde Natura 2000-waarden is een instandhoudingsdoelstelling van toepassing (zie hoofdstuk 5).
Vervolgens wordt in paragraaf 4.3 vermeld welke selectiecriteria op het Habitatrichtlijngebied van toepassing zijn en wordt onderbouwd waarom het gebied als Habitatrichtlijngebied is geselecteerd. Van elke Natura 2000-waarde waarvoor het gebied aan de selectiecriteria voldoet, wordt in bijlage B.2 in tekst en/of tabelvorm de betekenis (relatieve bijdrage) van het gebied afgezet tegen de betekenis van de andere Habitatrichtlijngebieden die aan de selectiecriteria voldoen. Ten slotte beschrijft paragraaf 4.4 de verspreiding van habitattypen en soorten binnen het gebied, ter onderbouwing van de gevolgde gebiedsbegrenzing van het Habitatrichtlijngebied.

4.2 Natura 2000-waarden waarvoor het gebied is aangewezen

4.2.1 Habitatrichtlijn: habitattypen (bijlage I[11])

Het gebied is aangewezen voor de volgende natuurlijke habitats opgenomen in bijlage I van de Habitatrichtlijn, waarvoor het gebied een bijdrage levert aan de instandhouding op landelijk niveau. Ten behoeve van de nationale uitwerking van de Habitatrichtlijn is een deel van de habitattypen verdeeld in subtypen, vanwege de zeer ruime variatie in fysieke omstandigheden en soortensamenstelling. De namen van de habitattypen en daarvan afgeleide subtypen zullen verder met hun verkorte namen worden aangeduid. Wijzigingen ten opzichte van de aanmelding als Habitatrichtlijngebied (2003) en/of het ontwerpbesluit (2007) zijn verklaard in bijlage B.1 van deze Nota van toelichting[7].

H3130 Oligotrofe tot mesotrofe stilstaande wateren met vegetatie behorend tot het *Littorelletalia uniflorae* en/of *Isoëto-Nanojuncetea*
Verkorte naam Zwakgebufferde vennen

H4010 Noord-Atlantische vochtige heide met *Erica tetralix*
Verkorte naam Vochtige heiden
betreft het subtype:
H4010A Vochtige heiden (*hogere zandgronden*)

H4030 Droge Europese heide
Verkorte naam Droge heiden

H6120 *Kalkminnend grasland op dorre zandbodem
Verkorte naam Stroomdalgraslanden

H6230 *Soortenrijke heischrale graslanden op arme bodems van berggebieden (en van submontane gebieden in het binnenland van Europa)
Verkorte naam Heischrale graslanden

H6410 Grasland met *Molinia* op kalkhoudende, venige, of lemige kleibodem (*Molinion caeruleae*)
Verkorte naam Blauwgraslanden

[10] Prioritaire habitattypen en hab tatsoorten zijn in bijlagen I en II van de Hab tatrichtlijn en in d t besluit aangeduid met een sterretje *.
[11] Bijlagen I en II laatstelijk aangepast op 20 november 2006, R chtlijn 2006/105/EG, PbEG L 363, 20.12.2006, p. 368-405 (zie ook rectificatie PbEG L 80, 21.3.2007, p. 15).

H7150 Slenken in veengronden met vegetatie behorend tot het *Rhynchosporion*
Verkorte naam Pioniervegetaties met snavelbiezen

H91E0 *Bossen op alluviale grond met *Alnus glutinosa* en *Fraxinus excelsior* (*Alno-Padion, Alnion incanae, Salicion albae*)
Verkorte naam Vochtige alluviale bossen
betreft het subtype:
H91E0C *Vochtige alluviale bossen (*beekbegeleidende bossen*)

4.2.2 Habitatrichtlijn: soorten (bijlage II[11])
Het gebied is aangewezen voor de volgende soort opgenomen in bijlage II van de Habitatrichtlijn, waarvoor het gebied een wezenlijke functie in de levenscyclus vervult. Hiermee wordt een bijdrage geleverd aan de instandhouding op landelijk niveau. Wijzigingen ten opzichte van de aanmelding als Habitatrichtlijngebied (2003) en/of het ontwerpbesluit (2007) zijn verklaard in bijlage B.1 van deze Nota van toelichting[7].

H1163 Rivierdonderpad (*Cottus gobio*)

4.3 Habitatrichtlijn: waarden waarvoor het gebied aan de selectiecriteria voldoet

4.3.1 Habitattypen (bijlage I)
Voor niet-prioritaire habitattypen opgenomen in bijlage I van de Habitatrichtlijn zijn in de eerste stap van het selectieproces in beginsel de "vijf belangrijkste gebieden" geselecteerd. Voor habitattypen welke verdeeld zijn in subtypen, geldt een aantal van "drie belangrijkste gebieden" per subtype. Voor prioritaire habitattypen[10] geldt een aantal van "tien belangrijkste gebieden" en voor subtypen van prioritaire habitattypen een aantal van "vijf belangrijkste gebieden" per subtype. Verdeling in subtypen ten behoeve van de selectie is alleen toegepast indien de subtypen een verschillende verspreiding hebben en de beschikbare gegevens verdeling in subtypen toelaten. Voor één habitattype, dat in voldoende mate in gebieden is vertegenwoordigd die voor andere waarden zijn opgenomen, zijn geen gebieden geselecteerd (slijkgrasvelden (H1320)). De betekenis van het gebied is afgemeten aan de aanwezige oppervlakte en zo nodig ook de representativiteit van het habitattype. In een tweede stap zijn eventueel nog extra gebieden toegevoegd met het oog op landelijke dekking, geografische spreiding en grensoverschrijding[12]. In de onderstaande tabel zijn de habitattypen vermeld die bij de aanmelding hebben geleid tot selectie van het gebied en/of de habitattypen waarvoor het gebied op grond van de huidige gegevens en omstandigheden aan de selectiecriteria zou voldoen (zie ook bijlage B.2).

Habitattype	X[a]	Y[b]	Landelijke oppervlakte [c]	Oppervlakte in Dinkelland [d]	Oppervlakte in Yde gebied [e]	Selectie bij aanmelding
H3130	5	5	ca. 1.000	-	-	ja
***H6120**	10	9	ca. 500	C (<2%)	C (<2%)	nee
H6410	5	5	ca. 180	-	-	ja

(a) Aantal gebieden dat maximaal voor dit habitattype kan worden geselecteerd volgens het criterium: "behorend tot de X belangrijkste gebieden" voor het betreffende habitattype.
(b) Aantal gebieden dat op grond van de huidige gegevens en omstandigheden zou voldoen aan het onder (a) genoemde selectiecriterium (Y < X indien er minder dan X gebieden zijn waarin het habitattype is vastgesteld of voorkomt in differentiërende omvang).
(c) Geschatte landelijke oppervlakte van het (subtype van het) habitattype in hectaren.
(d) Oppervlakte in het onderhavige gebied, uitgedrukt als percentage van de landelijke oppervlakte. (Niet ingevuld indien gebied niet één van de X belangrijkste gebieden is.)
(e) Oppervlakte van het habitattype in het, in rangorde van aflopende betekenis, Yde belangrijkste gebied. (Niet ingevuld indien niet van belang voor de bepaling van de relatieve betekenis van het gebied, wanneer representativiteit in plaats van oppervlakte doorslaggevend was).

[12] De selectiecriteria zijn verder u tgewerkt in het Verantwoordingsdocument (2003).

4.3.2 Soorten (bijlage II)

Voor niet-prioritaire soorten opgenomen in bijlage II van de Habitatrichtlijn zijn in de eerste stap van het selectieproces in beginsel de "vijf belangrijkste gebieden" geselecteerd. Voor prioritaire soorten[10] geldt een aantal van "tien belangrijkste gebieden". Voor enkele verspreid over het land voorkomende soorten, die in voldoende mate in gebieden zijn vertegenwoordigd welke voor andere waarden zijn opgenomen, zijn geen gebieden geselecteerd[13]. De betekenis van het gebied is afgemeten aan de omvang van de aanwezige populatie. In een tweede stap zijn eventueel nog extra gebieden toegevoegd met het oog op landelijke dekking, geografische spreiding en grensoverschrijding[12]. In de onderstaande tabel zijn de habitatsoorten vermeld die bij de aanmelding hebben geleid tot selectie van het gebied en/of de habitatsoorten waarvoor het gebied op grond van de huidige gegevens en omstandigheden aan de selectiecriteria zou voldoen (zie ook bijlage B.2).

Code	Soort	X[a]	Y[b]	Landelijke populatie [c]	% in Dinkelland [d]	% in Yde gebied [e]	Selectie bij aanmelding
H1163	Rivierdonderpad	Zie bijlage B.2					ja

(a) Aantal gebieden dat maximaal voor deze soort kan worden geselecteerd volgens het criterium: "behorend tot de X belangrijkste gebieden" voor de betreffende soort.
(b) Aantal gebieden dat op grond van de huidige gegevens en omstandigheden zou voldoen aan het onder (a) genoemde selectiecriterium (Y < X indien er minder dan X gebieden zijn waarin de soort is vastgesteld of voorkomt in differentiërende omvang).
(c) Landelijke voortplantingspopulatie in exemplaren of aantal bezette kilometerhokken.
(d) Populatiegrootte in het onderhavige gebied uitgedrukt als percentage van de landelijke populatie. (Niet ingevuld indien gebied niet één van de X belangrijkste gebieden is.)
(e) Populatiegrootte in het, in rangorde van aflopende betekenis, Yde belangrijkste gebied.

4.4 Verspreiding habitattypen en soorten in het Habitatrichtlijngebied

De begrenzing van het Habitatrichtlijngebied Dinkelland is in het bijzonder bepaald aan de hand van de ligging van habitattypen en het leefgebied van de soort waarvoor het gebied is aangewezen (zie verder paragraaf 3.2). De verspreiding van de betreffende habitattypen en soort binnen het gebied wordt in deze paragraaf globaal beschreven ter onderbouwing van de gevolgde begrenzing. Het is niet bedoeld als een uitputtende beschrijving.

Het habitattype stroomdalgraslanden (H6120) komt in kleine oppervlakte voor op zandige oeverwallen langs de Dinkel, vooral in het middelste deel van het beekdal, waar de Dinkel nog een vrij natuurlijke dynamiek heeft. Het habitattype blauwgraslanden (H6410) komt voor in deelgebied Punthuizen. Hogerop in de gradiënt komen hier de habitattypen heischrale graslanden (H6230) en vochtige heiden, *hogere zandgronden* (H4010A) voor. Vochtige heiden komen ook voor in het deelgebied Beuninger Achterveld en in deelgebied Stroothuizen. Zwakgebufferde vennen (H3130) komen voor in de deelgebieden Stroothuizen en Punthuizen, in mozaïek met vochtige heiden, *hogere zandgronden* (H4010A) en droge heiden (H4030). Pioniervegetaties met snavelbiezen (H7150) komen voor op plagplekken in begroeiingen van vochtige heiden (H4010A). Het habitattype droge heiden (H4030) komt behalve in Stroothuizen en Punthuizen ook in relatief grote oppervlakten en goed ontwikkeld voor in het deelgebied Beuninger Achterveld. Het habitattype vochtige alluviale bossen, *beekbegeleidende bossen* (91E0C) wordt verspreid aangetroffen langs de Dinkel, vooral langs de Beneden Dinkel en de Snoeyinksbeek. De rivierdonderpad (H1163) komt verspreid over het gebied voor in de hoofdlopen van drie beken die tot het stroomgebied van de Dinkel behoren: de Glanerbeek, de Ruhenbergerbeek en de Dinkel.

[13] Soorten waarvoor geen gebieden zijn geselecteerd zijn: zeeprik (H1095), elft (H1102), zalm (H1106), bittervoorn (H1134) en kleine modderkruiper (H1149). Voor de platte schijfhoren (H4056) zijn geen gebieden geselecteerd omdat de soort bij de uitbreiding van de EU in 2004 is toegevoegd aan bijlage II.

5 INSTANDHOUDINGSDOELSTELLINGEN

5.1 Inleiding

Het ecologisch netwerk Natura 2000 moet de betrokken natuurlijke habitats en leefgebieden van soorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding behouden of in voorkomend geval herstellen. Onder het begrip "instandhouding" wordt een geheel aan maatregelen verstaan die nodig zijn voor het behoud of herstel van natuurlijke habitats en populaties van wilde dier- en plantensoorten in een gunstige staat van instandhouding. Ingevolge artikel 4, vierde lid, Habitatrichtlijn worden bij aanwijzing als Habitatrichtlijngebied "tevens de prioriteiten vast[gesteld] gelet op het belang van de gebieden voor het in een gunstige staat van instandhouding behouden of herstellen van een type natuurlijke habitat […] of van een soort […] alsmede voor de coherentie van Natura 2000 en gelet op de voor dat gebied bestaande dreiging van achteruitgang en vernietiging".

Deze bepaling is in artikel 10a, tweede lid, van de Natuurbeschermingswet 1998 nader uitgewerkt. Op grond van dit artikel bestaat de verplichting om in een aanwijzing doelstellingen ten aanzien van de instandhouding van leefgebieden van vogelsoorten dan wel doelstellingen ten aanzien van de instandhouding van natuurlijke habitats of populaties van de in het wild levende dier- en plantensoorten op te nemen. Om die reden zijn voor elk Natura 2000-gebied instandhoudingsdoelstellingen ontwikkeld, waarbij per habitattype en per (vogel)soort is uitgegaan van landelijke doelen en de bijdrage die een gebied redelijkerwijs kan leveren voor het bereiken van een gunstige staat van instandhouding op landelijk niveau. Voor zover van toepassing is daarbij aangegeven welke habitattypen en/of (vogel)soorten ten koste mogen gaan van andere habitattypen en (vogel)soorten. Bij broedvogelsoorten met een regionale doelstelling is in de toelichting aangegeven wat in een bepaalde periode de minimale en maximale bijdrage van het betreffende gebied aan het regionale doelniveau is geweest.
In bijlage B van deze Nota van toelichting is een overzicht opgenomen van alle gebiedsdoelstellingen per Natura 2000-waarde.
Voor de Natura 2000-gebieden zullen in beheerplannen instandhoudingsmaatregelen worden uitgewerkt die beantwoorden aan de gebiedsspecifieke ecologische vereisten van de betrokken natuurlijke habitats en (vogel)soorten.

Als verdere invulling van het stellen van prioriteiten zijn voor de acht onderscheiden Natura 2000-landschappen kernopgaven geformuleerd op grond van de daar voorkomende habitattypen en soorten, de landelijke betekenis van deze waarden binnen het betreffende landschap, de belangrijkste verbeteropgaven en de beïnvloedingsmogelijkheden. Per landschap omvatten ze de belangrijkste behoud- en herstelopgaven. De kernopgaven stellen prioriteiten ("richting geven") en geven overeenkomsten en verschillen tussen en binnen de gebieden aan. Zij hebben in het bijzonder betrekking op habitattypen en (vogel)soorten die sterk onder druk staan en/of waarvoor Nederland van groot of zeer groot belang is. De kernopgaven worden per Natura 2000-landschap behandeld en opgesomd in hoofdstuk 5 van het Natura 2000 doelendocument (2006).

5.2 Algemene doelen

Behoud en indien van toepassing herstel van:

1. de bijdrage van het Natura 2000-gebied aan de ecologische samenhang van Natura 2000 zowel binnen Nederland als binnen de Europese Unie;
2. de bijdrage van het Natura 2000-gebied aan de biologische diversiteit en aan de gunstige staat van instandhouding van natuurlijke habitats en soorten binnen de Europese Unie, die zijn opgenomen in bijlage I of bijlage II van de Habitatrichtlijn. Dit behelst de benodigde bijdrage van het gebied aan het streven naar een op landelijk niveau gunstige staat van instandhouding voor de habitattypen en de soorten waarvoor het gebied is aangewezen;
3. de natuurlijke kenmerken van het Natura 2000-gebied, inclusief de samenhang van de structuur en functies van de habitattypen en van de soorten waarvoor het gebied is aangewezen;
4. de op het gebied van toepassing zijnde ecologische vereisten van de habitattypen en soorten waarvoor het gebied is aangewezen.

5.3 Habitatrichtlijn: habitattypen (bijlage I)

H3130 Zwakgebufferde vennen

Doel Behoud oppervlakte en verbetering kwaliteit.

Toelichting Het habitattype zwakgebufferde vennen komt voor in laagten in schraallandbegroeiingen en in verschillende – deels recent herstelde – vennen. Waar het type verruigd is met hennegras is de kwaliteit te verbeteren. Zonder restauratiebeheer weten met hennegras verruigde typen decennia lang stand te houden. Op een aantal plaatsen is het habitattype zwakgebufferde vennen in goede kwaliteit aanwezig.

H4010 Vochtige heiden

Doel Behoud oppervlakte en verbetering kwaliteit.

Toelichting Het habitattype vochtige heiden, *hogere zandgronden* (subtype A) wordt aangetroffen in een aantal heideterreintjes. Het type maakt onderdeel uit van de gradiënt van dekzandruggen naar laagtes. Het habitattype is plaatselijk goed ontwikkeld, maar bevat op andere locaties veel pijpenstrootje als gevolg van verdroging. Er zijn goede potenties voor verbetering van de kwaliteit.

H4030 Droge heiden

Doel Uitbreiding oppervlakte en behoud kwaliteit.

Toelichting Het habitattype droge heiden wordt aangetroffen op dekzandruggen in de heideterreintjes. Uitbreiding oppervlakte droge heiden (ten koste van naaldbos) is mede van belang voor behoud en ontwikkeling van de habitattypen heischrale graslanden (H6230) en blauwgraslanden (H6410), waarvoor het gebied ook is aangewezen.

H6120 *Stroomdalgraslanden

Doel Uitbreiding oppervlakte en verbetering kwaliteit.

Toelichting Het habitattype stroomdalgraslanden komt in geringe oppervlakte voor op zandige oeverwallen langs de Dinkel. De vegetatie bevindt zich vooral in het middelste deel van het rivierdal waar de Dinkel plaatselijk een vrij natuurlijke dynamiek heeft. Het habitattype, dat landelijk in een zeer ongunstige staat verkeert, kwam hier in het verleden over een veel grotere oppervlakte voor. Voor herstel van het habitattype zijn vooral de volgende factoren van belang: bodemsoort (vlakvaaggrond), jaarlijkse overstroming, zandafzetting, waterkwaliteit en vegetatiebeheer.

H6230 *Heischrale graslanden

Doel Behoud oppervlakte en kwaliteit.

Toelichting Het habitattype heischrale graslanden komt voor als smalle gordels in de overgangen van het habitattype blauwgraslanden (H6410) naar vochtige heiden (H4010) en droge heiden (H4030). Landelijk verkeert het type in een zeer ongunstige staat van instandhouding. In het gebied Dinkelland zijn echter geen mogelijkheden voor uitbreiding van de oppervlakte. Ook de mogelijkheden voor kwaliteitsverbetering zijn gering.

H6410 Blauwgraslanden

Doel Uitbreiding oppervlakte en verbetering kwaliteit.

Toelichting Het habitattype blauwgraslanden komt plaatselijk in goede staat voor in het gebied. Dit goede voorbeeld dient behouden te blijven. Een bijzondere soort in dit habitattype is moerassmele, die hier mogelijk de grootste populatie in ons land vormt. In het natuurontwikkelingsgebied kan het habitattype blauwgraslanden ontwikkeld worden, waarvoor al een aanvang is gemaakt met beheermaatregelen.

H7150 Pioniervegetaties met snavelbiezen

Doel Behoud oppervlakte en kwaliteit.

Toelichting Het habitattype pioniervegetaties met snavelbiezen komt voor op plagplekken in begroeiingen van het habitattype vochtige heiden, *hogere zandgronden* (H4010A), maar zal voor een groot

deel weer omvormen tot vochtige heiden. Voor behoud van de soortensamenstelling is het van belang her en der in het terrein pionierplekken te behouden.

H91E0 *Vochtige alluviale bossen

Doel Behoud oppervlakte en verbetering kwaliteit vochtige alluviale bossen, *beekbegeleidende bossen* (subtype C).

Toelichting Het habitattype vochtige alluviale bossen, *beekbegeleidende bossen* (subtype C) komt in het gebied voor langs zijbeken van de Dinkel. Er zijn potenties om de kwaliteit te verbeteren met name door verbetering waterkwaliteit.

5.4 Habitatrichtlijn: soorten (bijlage II)

H1163 Rivierdonderpad

Doel Behoud omvang en kwaliteit leefgebied voor behoud populatie.

Toelichting De rivierdonderpad is veelvuldig, verspreid over het gebied aangetroffen. De Dinkel met haar zijbeken vormt het belangrijkste bekenstelsel voor de rivierdonderpad in ons land. Omdat de soort juist in beken bedreigd is, is behoud van deze leefgebieden van groot belang. Ook is de populatie als meest oostelijk gelegen populatie belangrijk voor de geografische verspreiding van de soort in Nederland.

5.5 Beschermde natuurmonumenten

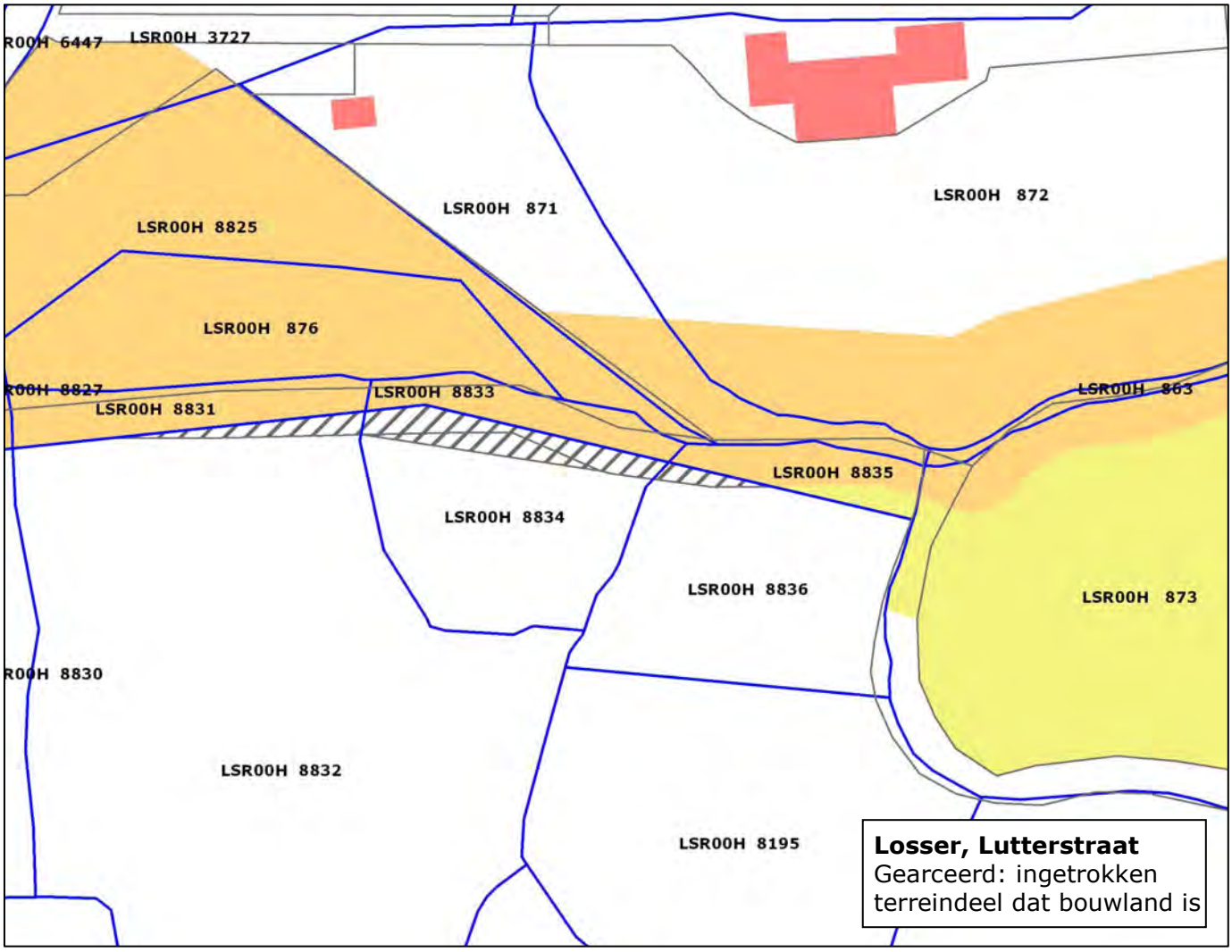
Het Natura 2000-gebied omvat één of meer voormalige beschermde natuurmonumenten (zie paragrafen 2.1 en 3.3 van deze Nota van toelichting). Ingevolge artikel 15a, derde lid, Natuurbeschermingswet 1998, heeft de bescherming van dat deel van het gebied, dat zijn status als beschermd natuurmonument heeft verloren, mede betrekking op de doelstellingen ten aanzien van het behoud, herstel en de ontwikkeling van het natuurschoon of de natuurwetenschappelijke betekenis van het gebied zoals bepaald in het van rechtswege vervallen besluit. Voor zover deze doelstellingen Natura 2000-waarden betreffen (zoals opgenomen in paragraaf 4.2 van deze Nota van toelichting), maken deze deel uit van de in voorgaande paragrafen opgenomen instandhoudingsdoelstellingen. Indien de doelstellingen geen Natura 2000-waarden betreffen, houden deze doelstellingen, zoals de bescherming van het natuurschoon, hun zelfstandige betekenis. In een aantal gevallen is het niet mogelijk om zowel de doelen die voortkomen uit de aanwijzing als beschermd natuurmonument als de Natura 2000-doelstellingen te bereiken (bijvoorbeeld omdat dat om tegenstrijdig beheer vraagt). In deze gevallen hebben de Natura 2000-doelen voorrang om de Europeesrechtelijke verplichtingen na te komen.

Met de wijziging van de Natuurbeschermingswet 1998 op 18 maart 2010 (Stb. 2010, 135) is de uitwerking van de doelen van voormalige beschermde natuurmonumenten in het beheerplan facultatief geworden, in plaats van dat daartoe een verplichting geldt. De van rechtswege vervallen besluiten zijn ter informatie aan het einde van dit besluit toegevoegd.

Intrekking terreindelen beschermd natuurmonument

Aanduiding plekken waar een terreindeel dat volgens de kaart deel uitmaakt van het beschermd natuurmonument Snoeyinksbeek, is ingetrokken als onderdeel van het betreffende beschermd natuurmonument

Blauwe lijnen zijn kadastrale lijnen, codes betreffen kadastrale perceelnummers

Kaartondergrond copyright © 2012, Dienst voor het kadaster en openbare registers, Apeldoorn

Nadere onderbouwing van wijzigingen in Natura 2000-waarden waarvoor het gebied is aangewezen, van de selectie als Habitatrichtlijngebied en toewijzing van en wijzigingen in instandhoudingsdoelstellingen

B.1 Wijzigingen in habitattypen en soorten ten opzichte van aanmelding als Habitatrichtlijngebied en/of het ontwerpbesluit (paragraaf 4.2.1 en 4.2.2)
B.2 Toepassing selectiecriteria Habitatrichtlijngebieden (paragraaf 4.3)
B.3 Toewijzing instandhoudingsdoelstellingen (hoofdstuk 5)

B.1 Wijzigingen in habitattypen en soorten ten opzichte van aanmelding als Habitatrichtlijngebied en/of het ontwerpbesluit (paragraaf 4.2.1 en 4.2.2)

- In afwijking van de aanmelding als Habitatrichtlijngebied (2003), maar conform het ontwerpbesluit (2007), is het gebied niet aangewezen voor het habitattype jeneverbesstruwelen (H5130). Het habitattype is niet aanwezig in het gebied.
- In aanvulling op de aanmelding als Habitatrichtlijngebied (2003), maar conform het ontwerpbesluit (2007), is het gebied ook aangewezen voor het habitattype pioniervegetaties met snavelbiezen (H7150). Het habitattype is aanwezig op plagplekken in de vochtige heiden, *hogere zandgronden* (H4010A) in de deelgebieden Stroothuizen en Punthuizen.
- In afwijking van de aanmelding als Habitatrichtlijngebied (2003), maar conform het ontwerpbesluit (2007), is het gebied niet aangewezen voor de habitatsoort kleine modderkruiper (H1149). Door het ontbreken van waarnemingen en beperkt geschikt habitat is het zeer onwaarschijnlijk dat er een bestendige populatie van de soort aanwezig is in het gebied.
- In afwijking van de aanmelding als Habitatrichtlijngebied (2003), maar conform het ontwerpbesluit (2007), is het gebied niet aangewezen voor de habitatsoort drijvende waterweegbree (H1831). De soort blijkt al geruime tijd niet meer in het gebied voor te komen.

B.2 Toepassing selectiecriteria Habitatrichtlijngebieden (paragraaf 4.3)

In dit onderdeel wordt voor elke Natura 2000-waarde waarvoor het onderhavige gebied aan de selectiecriteria voldoet (zie paragraaf 4.3), een overzicht gegeven van alle daarvoor kwalificerende gebieden. Dit gebeurt zoveel mogelijk in de vorm van een tabel met de gebieden die aan de selectiecriteria voldoen, onder vermelding van de relatieve bijdrage. In het geval van habitattypen betreft dit het actuele aandeel van de landelijke oppervlakte dat in het gebied aanwezig is. Indien kwaliteit een rol heeft gespeeld in de bepaling van de gebiedenselectie voor habitattypen is dit tekstueel toegelicht. In het geval van soorten betreft de relatieve bijdrage het aandeel van de landelijke populatie dat (geregeld) in het gebied aanwezig is. Afhankelijk van de soort wordt dit afgemeten aan getelde aantallen, aantal bezette plekken of kilometerhokken.

Er is gebruik gemaakt van de volgende klasse-indeling:
A1 = 15-30%, A2 = 30-50%, A3 = 50-75% en A4 = >75%
B1 = 2-6% en B2 = 6-15%
C = <2%

In de kolom “Bronvermelding” zijn de terreinbeherende organisaties en andere instanties en bronnen vermeld, waaraan de oppervlaktecijfers en aantallen zijn ontleend, met vermelding van de jaren waarin deze zijn verzameld of gepubliceerd.

- Het gebied is één van de belangrijkste gebieden voor de volgende habitattypen:

H3130 – Zwakgebufferde vennen **Landelijke oppervlakte ca. 1.000 ha**			
N2k-nr	**Natura 2000-gebied**	**Relatieve bijdrage**	**Bronvermelding**
128	Brabantse Wal	B1 (2-6%)	Aanwijzingsbesluit 2013
131	Loonse en Drunense Duinen & Leemkuilen	B1 (2-6%)	Aanwijzingsbesluit 2013
133	Kampina & Oisterwijkse Vennen	B1 (2-6%)	Aanwijzingsbesluit 2013
135	Kempenland-West	B1 (2-6%)	Aanwijzingsbesluit 2013
137	Strabrechtse Heide & Beuven	B1 (2-6%)	Aanwijzingsbesluit 2013
027	Drents-Friese Wold & Leggelderveld	C (R, <2%) [a]	Aanwijzingsbesluit 2011
057	Veluwe	C (R, <2%) [a]	Provincie Gelderland 2009

(a) De letter "R" in deze kolom geeft aan dat het gebied is geselecteerd teneinde een voldoende regionale spreiding te verkrijgen binnen het landelijke verspreidingsgebied van het habitattype.

Ten tijde van de aanmelding van Habitatrichtlijngebieden (2003) werd het habitattype zwakgebufferde vennen (H3130) onderverdeeld in vier plantensociologische verbonden, waarbij toentertijd voor elk verbond drie gebieden zijn geselecteerd. Dit betreft de volgende gebieden: Lemselermaten (048), Dinkelland (049, twee verbonden), Lonnekermeer (051), Boddenbroek (052)[14], Teeselinkven (059)[14], Veluwe (057, twee verbonden), Kampina & Oisterwijkse Vennen (133)**Fout! Bladwijzer niet gedefinieerd.**, Strabrechtse Heide & Beuven (137), Sarsven & De Banen (146) en Weerterbos[15]. In het Natura 2000 doelendocument (2006) worden binnen dit habitattype geen subtypen meer onderscheiden, omdat de begroeiingen in zwakgebufferde vensystemen veelal patronen van smalle zones of mozaïeken vormen of anderszins met elkaar verweven zijn. Op grond van de huidige kennis is dit habitattype in de volgende gebieden in relatief grote oppervlakten aanwezig: Brabantse Wal (128), Loonse en Drunense Duinen & Leemkuilen (131), Kampina & Oisterwijkse Vennen, Kempenland-West (135) en Strabrechtse Heide & Beuven. Dit betreffen allemaal gebieden in de provincie Noord-Brabant. Het habitattype heeft echter ook een ruime verspreiding in het noorden en oosten van het land. Doordat het habitattype op veel plekken slechts over geringe oppervlakte aanwezig is, is de landelijke dekking van het habitattype in Natura 2000-gebieden relatief laag (<50%). Dit vormt aanleiding om aan de Brabantse gebieden nog enkele gebieden toe te voegen: Drents-Friese Wold & Leggelderveld (027) en Veluwe.

H6120 – *Stroomdalgraslanden **Landelijke oppervlakte ca. 500 ha**			
N2k-nr	**Natura 2000-gebied**	**Relatieve bijdrage**	**Bronvermelding**
068	Uiterwaarden Waal	A2 (30-50%)	Provincie Gelderland 2009
038	Uiterwaarden IJssel	A1 (15-30%)	Provincie Gelderland 2009
067	Gelderse Poort	A1 (15-30%)	Provincie Gelderland 2009
039	Vecht- en Beneden-Reggegebied	B2 (6-15%)	Provincie Overijssel 2009
112	Biesbosch	B1 (2-6%)	Staatsbosbeheer 1995
082	Uiterwaarden Lek	C (<2%)	Diverse bronnen
141	Oeffelter Meent	C (<2%)	Aanwijzingsbesluit 2013
143	Zeldersche Driessen	C (<2%)	Aanwijzingsbesluit 2013
049	Dinkelland	C (<2%)	Provincie Overijssel 2009

[14] Boddenbroek en Teeselinkven zijn in 2012 als Hab tatrichtlijngebied vervallen (Uitvoeringsbesluit Commissie 2013/26/EU van 16 november 2012 met betrekking tot zesde bijgewerkte lijst van gebieden van communautair belang voor de Atlantische biogeografische regio).
[15] D t gebied is samen met het Habitatrichtlijngebied Ringselven en Kruispeel opgenomen in het Natura 2000-gebied Weerter- en Budelerbergen & Ringselven (138).

Voor de aanmelding van Habitatrichtlijngebieden (2003) zijn voor dit prioritaire habitattype de volgende zeven gebieden geselecteerd: Uiterwaarden IJssel (038)[16], Gelderse Poort (067), Uiterwaarden Lek (082)[17], Biesbosch (112), Oeffelter Meent (141), Zeldersche Driessen (143) en Maasduinen (145). Uit recente gegevens is gebleken dat Uiterwaarden Waal (068) ook een aanzienlijke oppervlakte herbergt. Aan de lijst kunnen nog twee gebieden worden toegevoegd, waar een bijzondere vorm voorkomt met steenanjer: Vecht- en Beneden-Reggegebied (039) en Dinkelland (049). Ten tijde van de selectie in 2003 zijn deze gebieden wel aangemeld voor dit habitattype, maar niet opgenomen in de selectie[18]. Het habitattype is in nog andere gebieden aanwezig maar dit zijn fragmentaire voorkomens van geringe omvang.

H6410 – Blauwgraslanden **Landelijke oppervlakte ca. 180 ha**			
N2k-nr	**Natura 2000-gebied**	**Relatieve bijdrage**	**Bronvermelding**
015	Van Oordt's Mersken	C (<2%)	Provincie Fryslân 2009
016	Wijnjeterper Schar	B1 (2-6%)	Aanwijzingsbesluit 2010
037	Olde Maten & Veerslootslanden	B1 (2-6%)	Aanwijzingsbesluit 2013
049	Dinkelland	B1 (R, 2-6%) [a]	Provincie Overijssel 2009
065	Binnenveld	B1 (2-6%)	Staatsbosbeheer 2009
069	De Bruuk	B2 (6-15%)	Aanwijzingsbesluit 2013
103	Nieuwkoopse Plassen & De Haeck	B2 (6-15%)	Provincie Zuid-Holland 2011
132	Vlijmens Ven, Moerputten & Bossche Broek	B2 (R, 6-15%) [a]	Aanwijzingsbesluit 2013

(a) De letter "R" in deze kolom geeft aan dat het gebied is geselecteerd teneinde een voldoende regionale spreiding te verkrijgen binnen het landelijke verspreidingsgebied van het habitattype.

Voor de aanmelding van Habitatrichtlijngebieden (2003) zijn voor dit habitattype vijf gebieden geselecteerd: Wijnjeterper Schar en Terwispeler Grootschar (015-016)[19], Olde Maten & Veerslootslanden (037), Dinkelland (049), Binnenveld (065)[20] en De Bruuk (069). De landelijke oppervlakte van dit habitattype bedraagt ongeveer 180 ha, waarvan waarschijnlijk minder dan de helft van goede kwaliteit is.
Op grond van recente gegevens, met name over het kwaliteitsaspect, herbegrenzing van gebieden, aanpassing van de definitie van het habitattype (onder andere heldere afbakening ten opzichte van kalkmoerassen (H7230) en heischrale graslanden (H6230)) en inschatting van de herstelkansen, worden de volgende gebieden als belangrijkste beschouwd:

- In De Bruuk is één van de grootste oppervlakten aanwezig (circa 10 ha), waarvan een groot deel goed ontwikkeld is. De kansen op uitbreiding van de oppervlakte en verbetering van de kwaliteit zijn groot (en deels al in ontwikkeling). Het habitattype komt voor in twee vormen, te weten als blauwgrasland en veldrusschraalland. De laatste vorm is nergens anders in ons land zo goed ontwikkeld.
- In het gebied Binnenveld is een aanzienlijke oppervlakte aanwezig (circa 8 ha), waarvan ongeveer de helft goed ontwikkeld is en waar substantiële uitbreiding kan worden gerealiseerd.
- Olde Maten & Veerslootslanden herbergt ongeveer 5 ha blauwgrasland, ten dele goed ontwikkeld met bijzondere soorten als knotszegge en parnassia. Het aangrenzende gebied De Wieden (035) heeft weliswaar een grotere oppervlakte maar minder bijzondere soorten. Ook worden de herstelkansen daar lager ingeschat.
- In het gebied Nieuwkoopse Plassen & De Haeck (103) is door de uitbreiding met het aangrenzende beschermd natuurmonument De Meije de oppervlakte blauwgrasland toegenomen tot ruim 15 ha, waardoor dit Natura 2000-gebied het belangrijkste gebied in het westen van het land is met als bijzondere soort knotszegge.

[16] Destijds bekend als IJsseluiterwaarden.
[17] Destijds bekend als Luistenbuul en Koekoeksche Waard.
[18] Het betreft hier vegetaties van zwak tot sterk gebufferde droge rivierduinen. Stroomdalgraslanden kunnen ook voorkomen langs kleine rivieren waar vrij kalkarme zanden worden afgezet.
[19] D t gebied is bij de samenvoeging van Hab tatrichtlijn- en Vogelrichtlijngebieden tot Natura 2000-gebieden in twee delen gesplitst: Wijnjeterper Schar (016) en Terwispeler Grootschar dat gelegen is binnen het Vogelrichtlijngebied Van Oordt's Mersken (015). Bij de onderbouwing van de selectie worden beide gebieden nog als één Habitatr chtlijngebied beschouwd.
[20] Destijds bekend als Bennekomse Meent.

- Wijnjeterper Schar en Terwispeler Grootschar (nu onderdeel van Van Oordt's Mersken (015)) herbergen in totaal ruim 5 ha blauwgrasland, deels van goede kwaliteit met bijzondere soorten als knotszegge en vlozegge.

Het habitattype blauwgraslanden komt verspreid over het land in diverse Natura 2000-landschappen voor waardoor de ecologische variatie van dit schaarse habitattype in de genoemde belangrijkste gebieden onvoldoende wordt afgedekt. Met het oog op geografische spreiding worden daarom nog twee gebieden in de Natura 2000-landschappen Beekdalen en Rivierengebied toegevoegd:
- In Dinkelland zijn in het deelgebied Punthuizen blauwgraslanden (enkele ha) van bijzondere kwaliteit aanwezig, met bijzondere soorten als moeraswespenorchis, wijdbloeiende rus en moerassmele.
- Vlijmens Ven, Moerputten & Bossche Broek (132) bevat een aanzienlijke oppervlakte (ongeveer 10 ha) van deels goede kwaliteit. Het betreft één van de weinige voorbeelden van blauwgrasland met grote pimpernel en draadrus.

■ Het gebied is één van de belangrijkste gebieden voor de volgende habitatsoort:

H1163 – Rivierdonderpad
Ten tijde van de aanmelding van Habitatrichtlijngebieden (2003) is de selectie van de gebieden voor deze soort beperkt tot de in beken voorkomende rivierdonderpad, omdat het betreffende leefgebied sterk onder druk staat. Voor de overige voorkomens van de rivierdonderpad zijn geen gebieden geselecteerd, omdat deze in voldoende mate vertegenwoordigd worden in Habitatrichtlijngebieden die voor andere waarden zijn geselecteerd. De volgende gebieden voldoen aan het criterium "vijf belangrijkste gebieden" voor de in beken voorkomende rivierdonderpad: Veluwe (057), Dinkelland (049), Geuldal (157), Roerdal (150) en Swalmdal (148). In deze gebieden gaat het om beeklopen met een totale lengte van het leefgebied van minstens tien kilometer. Zowel wat betreft de kwaliteit als de omvang is het Geuldal het belangrijkste Natura 2000-gebied voor de rivierdonderpad in Nederland. Recent genetisch onderzoek heeft uitgewezen dat deze soort in verschillende taxonomische groepen kan worden ingedeeld, die door sommige onderzoekers als aparte soorten worden beschouwd. De in Nederland voorkomende rivierdonderpadden vallen daarbij in twee groepen uiteen: de aan beken gebonden "beekdonderpad" (*Cottus rhenanus*) en de "gewone" rivierdonderpad (*Cottus perifretum*) die een veel ruimere verspreiding heeft in meren, rivieren en beken[21]. Vooralsnog is onduidelijk in welke gebieden sprake is van de "gewone rivierdonderpad" en/of de "beekdonderpad". Voor zover nu bekend herbergt alleen de Geul (inclusief zijbeken Gulp, Eijserbeek en Selzerbeek) bovenstrooms tot de stuw bij Meerssen een populatie van de "beekdonderpad" (*Cottus rhenanus*).

B.3 Toewijzing instandhoudingsdoelstellingen (hoofdstuk 5)

Voor zover de hier vermelde gebiedsdoelen en relatieve bijdragen betrekking hebben op de Natura 2000-gebieden die buiten dit aanwijzingsbesluit vallen en waarvan de definitieve besluiten op het moment van vaststelling van het onderhavige besluit nog niet zijn vastgesteld, moeten deze worden beschouwd als "indicatieve" opgaven en kunnen ze nog aan verandering onderhevig zijn.

In dit onderdeel wordt voor iedere Natura 2000-waarde waarvoor het onderhavige gebied is aangewezen, inzichtelijk gemaakt hoe de landelijke doelstelling[22] is uitgewerkt in de Natura 2000-gebieden. De landelijke doelstellingen vormen een kader voor de formulering van instandhoudingsdoelstellingen op gebiedsniveau. De gebiedsdoelen bij elkaar "opgeteld", eventueel tezamen met een opgave buiten het Natura 2000-netwerk, hebben als som het landelijke doel. Onder iedere tabel wordt de landelijke staat van instandhouding van de betreffende Natura 2000-waarde vermeld. Indien de landelijke doelstelling van de betreffende waarde afwijkt van wat kan worden verwacht uit de landelijke staat van instandhouding, is dit hier gemotiveerd.

[21] Crombaghs, Dorenbosch, Gubbels & Kranenbarg (2007) Nederlandse Rivierdonderpad uit de Habitatrichtlijn bestaat u t twee soorten. Levende Natuur 108: 248-251.
[22] De landelijke doelomschrijving in deze paragraaf beperkt zich in principe tot behoud/uitbreiding oppervlakte (of omvang leefgebied) en behoud/verbetering kwaliteit (leefgebied), in geval van soorten en vogels aangevuld met het doel voor behoud/uitbreiding populatie. Voor de volledige formulering van de landelijke doelen inclusief toelichting wordt verwezen naar het Natura 2000 doelendocument (2006).

Gebiedsdoelstellingen die afwijken van de landelijke doelstelling, worden ook zoveel mogelijk gemotiveerd. In gevallen waarin motivering ontbreekt, is aanpassing nog in overweging (met name naar aanleiding van zienswijzen) in het kader van het besluit voor het betreffende gebied. Doelstellingen die volgens de tabellen zijn aangepast ten opzichte van het ontwerpbesluit (zie kolom "Besluit") staan eveneens onder de betreffende tabellen gemotiveerd. De instandhoudingsdoelstellingen van Natura 2000-waarden die zijn toegevoegd ten opzichte van het ontwerpbesluit, zijn in principe op behoud gesteld, omdat de landelijke doelstelling al haalbaar werd geacht zonder deze toevoegingen. De instandhoudingsdoelstellingen die om deze reden op behoud zijn gesteld en daarmee afwijken van de landelijke doelstelling voor de betreffende Natura 2000-waarde, zijn in de tabellen gemarkeerd met een x. Regels in cursief betreffen complementaire doelen. Deze zijn in de tabellen opgenomen omdat ze nog in de vigerende besluiten staan vermeld. Deze doelen zullen niet langer in aanwijzingsbesluiten worden opgenomen (zie bijlage C, paragraaf 4.1). In een aparte kolom is van elk gebied de relatieve bijdrage vermeld. Voor een nadere toelichting en de klasse-indeling wordt verwezen naar de inleiding van onderdeel 2 van deze bijlage.

B.3.1 Habitatrichtlijn: habitattypen

H3130 – Zwakgebufferde vennen **Landelijke doelstelling: uitbreiding oppervlakte en verbetering kwaliteit**					
N2k-nr	**Natura 2000-gebied**	**Doel oppervlakte**	**Doel kwaliteit**	**Relatieve bijdrage**	**Besluit**
027	Drents-Friese Wold & Leggelderveld	behoud	verbetering	C	aanwijzingsbesluit
030	Dwingelderveld	behoud [a]	behoud	C	ontwerpbesluit
041	Boetelerveld	behoud	behoud	C	aanwijzingsbesluit
046	Bergvennen & Brecklenkampse Veld	behoud	behoud	C	aanwijzingsbesluit
047	Achter de Voort, Agelerbroek & Voltherbroek	behoud	behoud	C	aanwijzingsbesluit
049	Dinkelland	behoud	verbetering	C	conform ontwerp
051	Lonnekermeer	behoud	verbetering	C	aanwijzingsbesluit
053	Buurserzand & Haaksbergerveen	behoud	verbetering	C	aanwijzingsbesluit
054	Witte Veen	behoud	verbetering	C	aanwijzingsbesluit
057	Veluwe	behoud	behoud	C	ontwerpbesluit
058	Landgoederen Brummen	behoud	behoud	C	aanwijzingsbesluit
060	Stelkampsveld	uitbreiding	verbetering	C	aanwijzingsbesluit
128	Brabantse Wal	behoud	behoud	B1	aanwijzingsbesluit
131	Loonse en Drunense Duinen & Leemkuilen	behoud	behoud	B1	aanwijzingsbesluit
133	Kampina & Oisterwijkse Vennen	uitbreiding	verbetering	B1	aanwijzingsbesluit
134	Regte Heide & Riels Laag	behoud	behoud	C	aanwijzingsbesluit
135	Kempenland-West	behoud	verbetering	B1	aanwijzingsbesluit
136	Leenderbos, Groote Heide & De Plateaux	uitbreiding	verbetering	C	ontwerpbesluit
137	Strabrechtse Heide & Beuven	behoud	verbetering	B1	aanwijzingsbesluit
138	Weerter- en Budelerbergen & Ringselven	uitbreiding	verbetering	C	aanwijzingsbesluit
144	Boschhuizerbergen	behoud	behoud	C	aanwijzingsbesluit
145	Maasduinen	behoud	behoud	C	aanwijzingsbesluit
146	Sarsven en De Banen	uitbreiding	behoud	C	aanwijzingsbesluit

(a) Enige achteruitgang in oppervlakte ten gunste van habitattype zure vennen (H3160) is toegestaan[23].

Het habitattype zwakgebufferde vennen heeft een sterk versnipperd voorkomen dat doorgaans over kleine oppervlakten voorkomt. Ongeveer een derde van dit habitattype is opgenomen in het Natura 2000-netwerk. De landelijke staat van instandhouding van het habitattype is op de aspecten oppervlakte en kwaliteit

[23] Nadere toelichting over de "ten gunste formulering" wordt gegeven in het Natura 2000 doelendocument (2006), p. 35/37.

beoordeeld als "matig ongunstig". De landelijke doelstelling sluit hierop aan[24]. De uitbreidingsopgave is neergelegd in de gebieden waar de beste mogelijkheden zijn en/of die in de toekomst een grote bijdrage kunnen leveren aan het landelijk doel (bijvoorbeeld Kampina & Oisterwijkse Vennen (133) en Leenderbos, Groote Heide & De Plateaux (136)). In de gebieden waar een behoudopgave is gesteld voor de oppervlakte wordt uitbreiding nagenoeg niet mogelijk geacht omdat het habitattype bijvoorbeeld voorkomt in geïsoleerde poelen en er van nature geen nieuwe vennen bij zullen komen (Dwingelderveld (030), Boetelerveld (041), Dinkelland (049), Veluwe (057), Landgoederen Brummen (058), Loonse en Drunense Duinen & Leemkuilen (131), Boschhuizerbergen (144)), of omdat het habitattype al over een grote oppervlakte voorkomt (Kempenland-West (135)). Ook de landelijke doelstelling ter verbetering van de kwaliteit wordt nagestreefd in de gebieden waar de potentie het hoogst is. In de gebieden waar een behoudopgave is gesteld komt het habitattype mogelijk al in voldoende kwaliteit voor (Veluwe (057)), in een aantal gevallen door recentelijke herstelwerkzaamheden (Regte Heide & Riels Laag (134), Boschhuizerbergen, Sarsven en De Banen (146)). In de Loonse en Drunense Duinen & Leemkuilen zijn de mogelijkheden voor kwaliteitsverbetering nog onzeker. In vennen waar de habitattypen zeer zwakgebufferde vennen (H3110) en zwakgebufferde vennen (H3130) samen voorkomen, dient het beheer vooral gericht te zijn op het meer zeldzame en meer bedreigde habitattype zeer zwakgebufferde vennen (H3110).

H4010A – Vochtige heiden, *hogere zandgronden* **Landelijke doelstelling: uitbreiding oppervlakte en verbetering kwaliteit**					
N2k-nr	**Natura 2000-gebied**	**Doel oppervlakte**	**Doel kwaliteit**	**Relatieve bijdrage**	**Besluit**
015	Van Oordt's Mersken	behoud	verbetering	C	ontwerpbesluit
016	Wijnjeterper Schar	behoud	verbetering	C	aanwijzingsbesluit
017	Bakkeveense Duinen	behoud	behoud	C	aanwijzingsbesluit [x]
023	Fochteloërveen	uitbreiding	behoud	C	aanwijzingsbesluit
024	Witterveld	behoud	behoud	C	aanwijzingsbesluit
025	Drentsche Aa-gebied	uitbreiding	verbetering	B1	ontwerpbesluit
027	Drents-Friese Wold & Leggelderveld	uitbreiding	verbetering	B2	aanwijzingsbesluit
028	Elperstroomgebied	uitbreiding	behoud	C	aanwijzingsbesluit
029	Holtingerveld	uitbreiding	verbetering	B2	aanwijzingsbesluit
030	Dwingelderveld	uitbreiding	verbetering	B2	ontwerpbesluit
032	Mantingerzand	uitbreiding	verbetering	C	aanwijzingsbesluit
039	Vecht- en Beneden-Reggegebied	behoud	verbetering	B1	ontwerpbesluit
041	Boetelerveld	uitbreiding	verbetering	B1	aanwijzingsbesluit
042	Sallandse Heuvelrug	uitbreiding	verbetering	C	aanwijzingsbesluit
043	Wierdense Veld	behoud	verbetering	C	ontwerpbesluit
044	Borkeld	uitbreiding	verbetering	C	aanwijzingsbesluit
045	Springendal & Dal van de Mosbeek	behoud	verbetering	C	ontwerpbesluit
046	Bergvennen & Brecklenkampse Veld	uitbreiding	behoud	C	aanwijzingsbesluit
048	Lemselermaten	uitbreiding	verbetering	C	aanwijzingsbesluit
049	Dinkelland	behoud	verbetering	C	conform ontwerp
051	Lonnekermeer	uitbreiding	verbetering	C	aanwijzingsbesluit
053	Buurserzand & Haaksbergerveen	uitbreiding	behoud	B2	aanwijzingsbesluit
054	Witte Veen	behoud	verbetering	C	aanwijzingsbesluit
055	Aamsveen	behoud	behoud	C	aanwijzingsbesluit
057	Veluwe	uitbreiding	verbetering	B2	ontwerpbesluit
058	Landgoederen Brummen	uitbreiding	verbetering	C	aanwijzingsbesluit
060	Stelkampsveld	uitbreiding	verbetering	C	aanwijzingsbesluit

[24] Landelijk doel gewijzigd: Aanwijzingsbesluit Natura 2000-gebied Drents-Friese Wold & Leggelderveld (Stcrt. 2011, 4458).

061	Korenburgerveen	behoud	behoud	C	aanwijzingsbesluit
128	Brabantse Wal	uitbreiding	verbetering	C	aanwijzingsbesluit
133	Kampina & Oisterwijkse Vennen	uitbreiding	verbetering	B1	aanwijzingsbesluit
134	Regte Heide & Riels Laag	behoud	verbetering	C	aanwijzingsbesluit
135	Kempenland-West	behoud	verbetering	B1	aanwijzingsbesluit
136	Leenderbos, Groote Heide & De Plateaux	uitbreiding	verbetering	B1	ontwerpbesluit
137	Strabrechtse Heide & Beuven	behoud	verbetering	B2	aanwijzingsbesluit
145	Maasduinen	uitbreiding	verbetering	C	aanwijzingsbesluit
149	Meinweg	behoud	verbetering	C	aanwijzingsbesluit
155	Brunssummerheide	uitbreiding	behoud	C	ontwerpbesluit

Het habitattype vochtige heiden, *hogere zandgronden* (subtype A) komt wijdverspreid voor in Nederland. Meer dan twee derde van de landelijke oppervlakte van dit subtype is opgenomen binnen het Natura 2000-netwerk. De landelijke staat van instandhouding van het habitattype is op de aspecten oppervlakte en kwaliteit beoordeeld als "matig ongunstig". De landelijke doelstelling sluit hierop aan[25]. Mogelijkheden voor uitbreiding van de oppervlakte liggen onder andere op de Veluwe (057) en in de gebieden op het Drents plateau, waar dit subtype over grote oppervlakten voorkomt. Verder is de uitbreidingsopgave neergelegd in de gebieden waar de beste potenties zijn: waar voldoende ruimte en mogelijkheden zijn voor uitbreiding. Ook de landelijke doelstelling ter verbetering van de kwaliteit wordt nagestreefd in de gebieden waar de potentie het hoogst is: bijvoorbeeld waar herstel van sterk vergraste vormen van dit subtype mogelijk is. Een speciale herstelopgave voor de kwaliteit van dit subtype ligt in de beekdalen waar het habitattype onderdeel uitmaakt van de gradiënt van hogere zandgronden naar de beek (bijvoorbeeld Wijnjeterper Schar (016), Stelkampsveld (060) en Meinweg (149)). In de meeste gebieden waar, in tegenstelling tot deze landelijke doelstelling, behoud van de kwaliteit wordt nagestreefd komt het subtype slechts in beperkte mate voor. De potenties ter verbetering van de kwaliteit zijn in deze gebieden veelal gering.

H4030 – Droge heiden **Landelijke doelstelling: uitbreiding oppervlakte en verbetering kwaliteit**					
N2k-nr	**Natura 2000-gebied**	**Doel oppervlakte**	**Doel kwaliteit**	**Relatieve bijdrage**	**Besluit**
016	Wijnjeterper Schar	behoud	behoud	C	aanwijzingsbesluit
023	Fochteloërveen	behoud	behoud	C	aanwijzingsbesluit
024	Witterveld	behoud	behoud	C	aanwijzingsbesluit
025	Drentsche Aa-gebied	behoud	behoud	C	ontwerpbesluit
027	Drents-Friese Wold & Leggelderveld	behoud	behoud	C	aanwijzingsbesluit [x]
029	Holtingerveld	behoud	verbetering	C	aanwijzingsbesluit
030	Dwingelderveld	behoud	verbetering	B1	ontwerpbesluit
032	Mantingerzand	behoud	behoud	C	aanwijzingsbesluit [x]
039	Vecht- en Beneden-Reggegebied	uitbreiding	verbetering	C	ontwerpbesluit
040	Engbertsdijksvenen	behoud	behoud	C	aanwijzingsbesluit [x]
042	Sallandse Heuvelrug	uitbreiding	verbetering	B2	aanwijzingsbesluit
043	Wierdense Veld	behoud	verbetering	C	ontwerpbesluit
044	Borkeld	behoud	verbetering	C	aanwijzingsbesluit
045	Springendal & Dal van de Mosbeek	uitbreiding	verbetering	C	ontwerpbesluit
046	Bergvennen & Brecklenkampse Veld	uitbreiding	behoud	C	aanwijzingsbesluit
049	Dinkelland	uitbreiding	behoud	C	conform ontwerp
051	Lonnekermeer	uitbreiding	verbetering	C	aanwijzingsbesluit
053	Buurserzand & Haaksbergerveen	behoud	behoud	C	aanwijzingsbesluit [x]

[25] Landelijk doel gewijzigd: Aanwijzingsbesluiten Natura 2000-gebieden Wijnjeterper Schar en Elperstroomgebied (Stcrt. 2010, 2212).

054	Witte Veen	behoud	behoud	C	aanwijzingsbesluit
055	Aamsveen	behoud	behoud	C	aanwijzingsbesluit
057	Veluwe	uitbreiding	verbetering	A2	ontwerpbesluit
060	Stelkampsveld	behoud	behoud	C	aanwijzingsbesluit
128	Brabantse Wal	uitbreiding	verbetering	C	aanwijzingsbesluit
133	Kampina & Oisterwijkse Vennen	uitbreiding	verbetering	C	aanwijzingsbesluit
134	Regte Heide & Riels Laag	behoud	verbetering	C	aanwijzingsbesluit
135	Kempenland-West	behoud	verbetering	C	aanwijzingsbesluit
136	Leenderbos, Groote Heide & De Plateaux	uitbreiding	verbetering	B1	ontwerpbesluit
137	Strabrechtse Heide & Beuven	behoud	behoud	C	aanwijzingsbesluit [x]
139	Deurnsche Peel & Mariapeel	behoud	behoud	C	aanwijzingsbesluit [x]
140	Groote Peel	behoud	behoud	C	aanwijzingsbesluit [x]
145	Maasduinen	uitbreiding	verbetering	C	aanwijzingsbesluit
149	Meinweg	behoud	verbetering	B1	aanwijzingsbesluit
155	Brunssummerheide	uitbreiding	verbetering	C	ontwerpbesluit

Meer dan de helft van de landelijke oppervlakte van het habitattype droge heiden is opgenomen binnen het Natura 2000-netwerk. De landelijke staat van instandhouding van dit habitattype is op de aspecten oppervlakte en kwaliteit beoordeeld als respectievelijk "matig ongunstig" en "zeer ongunstig". De landelijke doelstelling sluit hierop aan. Niet in alle gebieden kan de landelijke doelstelling worden nagestreefd. In een aantal gebieden wijkt de doelstelling voor het aspect oppervlakte af van de landelijke doelstelling omdat bijvoorbeeld de oppervlakten waar het habitattype droge heiden voor kan komen al volledig benut zijn (Holtingerveld (029)[26], Wierdense Veld (043) en Borkeld (044)). De doelstelling voor het aspect kwaliteit wijkt af van de landelijke doelstelling in de gebieden Bergvennen & Brecklenkampse Veld (046) en Dinkelland (049), omdat het habitattype in deze gebieden reeds in goed ontwikkelde vorm aanwezig is. In enkele gebieden wordt zowel behoud van de oppervlakte als behoud van de kwaliteit beoogd. In het gebied Stelkampsveld (060) ligt de focus op andere habitattypen en komen droge heiden slechts over kleine oppervlakten voor. De gebieden Fochteloërveen (023), Witterveld (024), Witte Veen (054) en Aamsveen (055) zijn hoogveengebieden. In deze gebieden wijken de doelstellingen af van de landelijke doelstelling omdat het habitattype droge heiden voorkomt op de zandruggen van de gebieden en hierdoor de mogelijkheden in het hoogveenlandschap volledig zijn benut. Ook in het, overwegend natte, Drentsche Aa-gebied (025) zijn de mogelijkheden voor droge heiden volledig benut. De doelstellingen voor het gebied Wijnjeterper Schar (016) wijken af van de landelijke doelstelling omdat het gebied reeds een goed voorbeeld is betreffende dit habitattype en behoud van de kwaliteit en oppervlakte derhalve voldoende is.

H6120 – *Stroomdalgraslanden **Landelijke doelstelling: uitbreiding oppervlakte en verbetering kwaliteit**					
N2k-nr	**Natura 2000-gebied**	**Doel oppervlakte**	**Doel kwaliteit**	**Relatieve bijdrage**	**Besluit**
038	Uiterwaarden IJssel	uitbreiding	verbetering	A1[a]	ontwerpbesluit
038	*Uiterwaarden IJssel*	*uitbreiding*	*verbetering*		*ontwerpbesluit*
039	Vecht- en Beneden-Reggegebied	uitbreiding	verbetering	B2	ontwerpbesluit
049	Dinkelland	uitbreiding	verbetering	C	conform ontwerp
067	Gelderse Poort	uitbreiding	verbetering	A1	ontwerpbesluit
068	Uiterwaarden Waal	behoud	verbetering	A2[a]	ontwerpbesluit
068	*Uiterwaarden Waal*	*uitbreiding*	*verbetering*		*ontwerpbesluit*
071	Loevestein, Pompveld & Kornsche Boezem	behoud	behoud	C	aanwijzingsbesluit
082	Uiterwaarden Lek	uitbreiding	verbetering	C	ontwerpbesluit
112	Biesbosch	uitbreiding	behoud	B1	ontwerpbesluit

[26] Destijds bekend als Havelte-Oost

141	Oeffelter Meent	uitbreiding	verbetering	C	aanwijzingsbesluit
143	Zeldersche Driessen	uitbreiding	verbetering	C	aanwijzingsbesluit
145	Maasduinen	behoud	behoud	C	aanwijzingsbesluit
148	Swalmdal	uitbreiding	verbetering	C	aanwijzingsbesluit

(a) De relatieve bijdrage geldt voor het Natura 2000-gebied als geheel, dus voor het Habitatrichtlijngedeelte en het Vogelrichtlijngedeelte gecombineerd.

Ruim drie kwart van de landelijke oppervlakte stroomdalgraslanden komt voor binnen het Natura 2000-netwerk. De staat van instandhouding van het habitattype stroomdalgraslanden is op de aspecten oppervlakte en kwaliteit beoordeeld als "zeer ongunstig". De landelijke doelstelling sluit hierop aan. De meeste gebiedsdoelstellingen sluiten aan op de landelijke opgave. Enkele wijken echter af. De instandhoudingsdoelstelling voor Uiterwaarden Waal (068) wijkt op het aspect oppervlakte af van de landelijke doelstelling. Het gedeelte dat is aangewezen onder de Habitatrichtlijn is te klein om uitbreiding te bewerkstelligen zonder dat dit ten koste gaat van de andere instandhoudingsdoelstellingen in het gebied. In de Biesbosch (112) wijkt de doelstelling op het aspect kwaliteit af van de landelijke doelstelling. Het gebied herbergt reeds een aanzienlijk areaal van goede kwaliteit. De doelstelling voor Loevestein, Pompveld & Kornsche Boezem (071) wijkt af van de landelijke doelstelling, omdat er reeds goede kwaliteit aanwezig is en uitbreiding slechts beperkt mogelijk is in vergelijking tot elders in het rivierengebied. Voor Maasduinen (145) geldt een behoudsdoelstelling omdat er weinig mogelijkheden zijn om natuurlijke dynamiek meer ruimte te bieden.

H6230 – *Heischrale graslanden **Landelijke doelstelling: uitbreiding oppervlakte en verbetering kwaliteit**					
N2k-nr	**Natura 2000-gebied**	**Doel oppervlakte**	**Doel kwaliteit**	**Relatieve bijdrage**	**Besluit**
004	Duinen Terschelling	uitbreiding	verbetering	B2	aanwijzingsbesluit
005	Duinen Ameland	uitbreiding	verbetering	C	aanwijzingsbesluit
015	Van Oordt's Mersken	uitbreiding	verbetering	C	ontwerpbesluit
016	Wijnjeterper Schar	uitbreiding	verbetering	C	aanwijzingsbesluit
025	Drentsche Aa-gebied	uitbreiding	verbetering	B1	ontwerpbesluit
026	Drouwenenzand	behoud	verbetering	C	aanwijzingsbesluit
027	Drents-Friese Wold & Leggelderveld	uitbreiding	verbetering	C	aanwijzingsbesluit
028	Elperstroomgebied	uitbreiding	verbetering	C	aanwijzingsbesluit
029	Holtingerveld	uitbreiding	verbetering	B2	aanwijzingsbesluit
030	Dwingelderveld	uitbreiding	behoud	B2	ontwerpbesluit
032	Mantingerzand	uitbreiding	verbetering	C	aanwijzingsbesluit
033	Bargerveen	behoud	behoud	C	aanwijzingsbesluit
039	Vecht- en Beneden-Reggegebied	behoud	verbetering	C	ontwerpbesluit
041	Boetelerveld	behoud	behoud	C	aanwijzingsbesluit
042	Sallandse Heuvelrug	behoud	behoud	C	aanwijzingsbesluit
044	Borkeld	uitbreiding	behoud	C	aanwijzingsbesluit
045	Springendal & Dal van de Mosbeek	uitbreiding	behoud	C	ontwerpbesluit
046	Bergvennen & Brecklenkampse Veld	uitbreiding	verbetering	C	aanwijzingsbesluit
048	Lemselermaten	behoud	behoud	C	aanwijzingsbesluit
049	Dinkelland	behoud	behoud	C	conform ontwerp
051	Lonnekermeer	behoud	behoud	C	aanwijzingsbesluit
055	Aamsveen	behoud	behoud	B1	aanwijzingsbesluit
057	Veluwe	uitbreiding	verbetering	A2	ontwerpbesluit
058	Landgoederen Brummen	uitbreiding	verbetering	C	aanwijzingsbesluit
060	Stelkampsveld	uitbreiding	verbetering	C	aanwijzingsbesluit
062	Willinks Weust	uitbreiding	verbetering	C	aanwijzingsbesluit

085	Zwanenwater & Pettemerduinen	uitbreiding	behoud	B1	aanwijzingsbesluit
155	Brunssummerheide	uitbreiding	verbetering	C	ontwerpbesluit
156	Bemelerberg & Schiepersberg	uitbreiding	verbetering	B1	ontwerpbesluit
157	Geuldal	uitbreiding	verbetering	C	ontwerpbesluit
159	Sint Pietersberg & Jekerdal	uitbreiding	verbetering	B1	ontwerpbesluit

Het habitattype heischrale graslanden heeft een sterk versnipperd voorkomen dat doorgaans over kleine oppervlakten voorkomt. Van de circa 100 ha heischrale graslanden in Nederland is ongeveer de helft opgenomen in het Natura 2000-netwerk. De landelijke staat van instandhouding van dit habitattype is op de aspecten oppervlakte en kwaliteit beoordeeld als "zeer ongunstig". De landelijke doelstelling sluit hierop aan. In enkele gebieden wijkt de doelstelling betreffende de oppervlakte af van het landelijk doel en wordt behoud nagestreefd. De belangrijkste reden hiervoor is dat er buiten het huidig voorkomen in het betreffende gebied niet of nauwelijks uitbreidingsmogelijkheden aanwezig zijn, onder andere in Dinkelland (049). Het landelijke doel ter verbetering van de kwaliteit van dit habitattype kan ook niet in alle gebieden gerealiseerd worden. De meest kansrijke gebieden zijn aangewezen voor kwaliteitsverbetering van het habitattype. In enkele andere gebieden wordt behoud van de kwaliteit nagestreefd, in tegenstelling tot het landelijk doel. Mogelijke redenen hiervoor zijn de aanwezigheid van reeds goede kwaliteit (Bargerveen (033)) en geringe mogelijkheden voor kwaliteitsverbetering (Dinkelland).

H6410 – Blauwgraslanden **Landelijke doelstelling: uitbreiding oppervlakte en verbetering kwaliteit**					
N2k-nr	**Natura 2000-gebied**	**Doel oppervlakte**	**Doel kwaliteit**	**Relatieve bijdrage**	**Besluit**
006	Duinen Schiermonnikoog	uitbreiding	behoud	C	aanwijzingsbesluit
013	Alde Feanen	behoud	verbetering	C	aanwijzingsbesluit
015	Van Oordt's Mersken	uitbreiding	verbetering	C	ontwerpbesluit
016	Wijnjeterper Schar	behoud	verbetering	B1	aanwijzingsbesluit
018	Rottige Meenthe & Brandemeer	uitbreiding	verbetering	C	aanwijzingsbesluit
021	Lieftinghsbroek	behoud	verbetering	C	aanwijzingsbesluit
025	Drentsche Aa-gebied	uitbreiding	verbetering	B1	ontwerpbesluit
028	Elperstroomgebied	uitbreiding	verbetering	B1	aanwijzingsbesluit
034	Weerribben	behoud	verbetering	B1	aanwijzingsbesluit
035	De Wieden	uitbreiding	verbetering	B1	aanwijzingsbesluit
037	Olde Maten & Veerslootslanden	uitbreiding	verbetering	B1	aanwijzingsbesluit
041	Boetelerveld	uitbreiding	behoud	C	aanwijzingsbesluit
045	Springendal & Dal van de Mosbeek	uitbreiding	verbetering	C	ontwerpbesluit
046	Bergvennen & Brecklenkampse Veld	uitbreiding	verbetering	B1	aanwijzingsbesluit
047	Achter de Voort, Agelerbroek & Voltherbroek	uitbreiding	verbetering	C	aanwijzingsbesluit
048	Lemselermaten	behoud	behoud	C	aanwijzingsbesluit
049	Dinkelland	uitbreiding	verbetering	B1	conform ontwerp
051	Lonnekermeer	behoud	behoud	C	aanwijzingsbesluit
057	Veluwe	uitbreiding	verbetering	C	ontwerpbesluit
058	Landgoederen Brummen	uitbreiding	verbetering	C	aanwijzingsbesluit
060	Stelkampsveld	uitbreiding	behoud	C	aanwijzingsbesluit
061	Korenburgerveen	uitbreiding	verbetering	B1	aanwijzingsbesluit
062	Willinks Weust	uitbreiding	behoud	C	aanwijzingsbesluit
065	Binnenveld	uitbreiding	behoud	B1	ontwerpbesluit
069	De Bruuk	uitbreiding	verbetering	B2	aanwijzingsbesluit
083	Botshol	behoud	verbetering	C	ontwerpbesluit
084	Duinen Den Helder – Callantsoog	behoud	verbetering	C	aanwijzingsbesluit
085	Zwanenwater & Pettemerduinen	behoud	behoud	C	aanwijzingsbesluit

087	Noordhollands Duinreservaat	uitbreiding	verbetering	C	ontwerpbesluit
094	Naardermeer	uitbreiding	verbetering	C	aanwijzingsbesluit
095	Oostelijke Vechtplassen	behoud	verbetering	C	aanwijzingsbesluit
103	Nieuwkoopse Plassen & De Haeck	uitbreiding	verbetering	B2	ontwerpbesluit
105	Zouweboezem	uitbreiding	behoud	C	ontwerpbesluit
116	Kop van Schouwen	uitbreiding	behoud	C	ontwerpbesluit
130	Langstraat	uitbreiding	verbetering	B1	aanwijzingsbesluit
131	Loonse en Drunense Duinen & Leemkuilen	uitbreiding	verbetering	C	aanwijzingsbesluit
132	Vlijmens Ven, Moerputten & Bossche Broek	uitbreiding	verbetering	B2	aanwijzingsbesluit
133	Kampina & Oisterwijkse Vennen	behoud	verbetering	C	aanwijzingsbesluit
135	Kempenland-West	behoud	behoud	C	aanwijzingsbesluit

Het habitattype blauwgraslanden komt in verspreid liggende gebieden in kleine oppervlakten voor. Van de circa 180 ha blauwgrasland in Nederland is ongeveer twee derde opgenomen in het Natura 2000-netwerk. De landelijke staat van instandhouding van het habitattype blauwgraslanden is op de aspecten oppervlakte en kwaliteit beoordeeld als "zeer ongunstig"[27]. De landelijke doelstelling sluit hierop aan. Voor het merendeel van de gebieden geldt dat de doelen aansluiten bij de landelijke doelstelling van uitbreiding oppervlakte en verbetering kwaliteit van het habitattype. In een aantal gevallen is hiervan afgeweken en is er gekozen voor een behoudsdoelstelling voor de oppervlakte of de kwaliteit. De belangrijkste reden met betrekking tot de oppervlakte is dat er buiten het huidig voorkomen in het betreffende gebied niet of nauwelijks uitbreidingsmogelijkheden aanwezig zijn. De landelijke doelstelling ter verbetering van de kwaliteit van dit habitattype kan ook niet in alle gebieden gerealiseerd worden. In het gebied Duinen Schiermonnikoog (006) bijvoorbeeld wordt gezien de geïsoleerde ligging van het gebied geen potentieel herstel van de kwaliteit verwacht. De meest kansrijke gebieden zijn aangewezen voor kwaliteitsverbetering van het habitattype.

H7150 – Pioniervegetaties met snavelbiezen **Landelijke doelstelling: uitbreiding oppervlakte en verbetering kwaliteit**					
N2k-nr	**Natura 2000-gebied**	**Doel oppervlakte**	**Doel kwaliteit**	**Relatieve bijdrage**	**Besluit**
016	Wijnjeterper Schar	behoud	behoud	C	aanwijzingsbesluit
025	Drentsche Aa-gebied	behoud	behoud	C	ontwerpbesluit
027	Drents-Friese Wold & Leggelderveld	uitbreiding	verbetering	C	aanwijzingsbesluit
029	Holtingerveld	behoud	behoud	C	aanwijzingsbesluit
030	Dwingelderveld	uitbreiding	verbetering	B2	ontwerpbesluit
032	Mantingerzand	uitbreiding	verbetering	C	aanwijzingsbesluit
039	Vecht- en Beneden-Reggegebied	behoud	behoud	C	ontwerpbesluit
041	Boetelerveld	behoud	behoud	B1	aanwijzingsbesluit
044	Borkeld	behoud	behoud	C	aanwijzingsbesluit [x]
046	Bergvennen & Brecklenkampse Veld	behoud	behoud	C	aanwijzingsbesluit [x]
048	Lemselermaten	behoud	behoud	C	aanwijzingsbesluit [x]
049	Dinkelland	behoud	behoud	C	conform ontwerp
051	Lonnekermeer	behoud	behoud	C	aanwijzingsbesluit [x]
055	Aamsveen	behoud	behoud	C	aanwijzingsbesluit [x]
057	Veluwe	uitbreiding	verbetering	A1	ontwerpbesluit
058	Landgoederen Brummen	behoud	behoud	C	aanwijzingsbesluit
060	Stelkampsveld	uitbreiding	verbetering	C	aanwijzingsbesluit
133	Kampina & Oisterwijkse Vennen	uitbreiding	behoud	B1	aanwijzingsbesluit
134	Regte Heide & Riels Laag	behoud	behoud	C	aanwijzingsbesluit

[27] De beschreven staat van instandhouding wijkt af van de staat van instandhouding zoals gegeven in het Natura 2000 doelendocument (2006). Zie het Natura 2000 profielendocument (2008) voor een nadere uitleg.

135	Kempenland-West	behoud	behoud	B1	aanwijzingsbesluit
136	Leenderbos, Groote Heide & De Plateaux	behoud	behoud	B1	ontwerpbesluit
145	Maasduinen	behoud	behoud	C	aanwijzingsbesluit
149	Meinweg	behoud	behoud	C	aanwijzingsbesluit
155	Brunssummerheide	uitbreiding	verbetering	C	ontwerpbesluit

Ongeveer de helft van de landelijke oppervlakte van het habitattype pioniervegetaties met snavelbiezen is opgenomen binnen het Natura 2000-netwerk. De landelijke staat van instandhouding van het habitattype is op de aspecten oppervlakte en kwaliteit beoordeeld als respectievelijk "gunstig" en "matig ongunstig". Landelijk wordt zowel uitbreiding van de oppervlakte als verbetering van de kwaliteit nagestreefd. Uitbreiding van de oppervlakte is als landelijk doel gesteld omdat de gunstige staat van instandhouding slechts een tijdelijke situatie betreft[28]. Deze situatie is te danken aan recent op vele plekken uitgevoerde plagwerkzaamheden ten behoeve van herstel van het habitattype vochtige heiden, *hogere zandgronden* (H4010A) waarvoor Nederland een grote verantwoordelijkheid heeft. De oppervlakte van pioniervegetaties met snavelbiezen heeft zich plaatselijk kunnen uitbreiden door plagwerkzaamheden. Dit heeft de achteruitgang op de plaatsen waar het habitattype van nature voorkomt gemaskeerd. Uitbreiding van de oppervlakte is gericht op herstel van natuurlijke pioniervegetaties met snavelbiezen als duurzaam onderdeel van het (natte) heidelandschap. Deze herstelopgave geldt alleen voor gebieden waar het type van nature aanwezig is en waar goede mogelijkheden voor herstel aanwezig zijn, onder andere de gebieden Drents-Friese Wold & Leggelderveld (027) en Dwingelderveld (030). In de overige gebieden, waar het habitattype voorkomt op plagplekken in vochtige heiden (H4010), wordt volstaan met behoud.

H91E0C – *Vochtige alluviale bossen, *beekbegeleidende bossen* **Landelijke doelstelling: uitbreiding oppervlakte en verbetering kwaliteit**					
N2k-nr	**Natura 2000-gebied**	**Doel oppervlakte**	**Doel kwaliteit**	**Relatieve bijdrage**	**Besluit**
021	Lieftinghsbroek	behoud	verbetering	C	aanwijzingsbesluit
025	Drentsche Aa-gebied	uitbreiding	verbetering	B1	ontwerpbesluit
039	Vecht- en Beneden-Reggegebied	uitbreiding	verbetering	B1	ontwerpbesluit
045	Springendal & Dal van de Mosbeek	uitbreiding	verbetering	B1	ontwerpbesluit
047	Achter de Voort, Agelerbroek & Voltherbroek	uitbreiding	verbetering	B1	aanwijzingsbesluit
048	Lemselermaten	behoud [a]	verbetering	B1	aanwijzingsbesluit
049	Dinkelland	behoud	verbetering	C	conform ontwerp
050	Landgoederen Oldenzaal	behoud	behoud	C	ontwerpbesluit
053	Buurserzand & Haaksbergerveen	behoud	behoud	C	aanwijzingsbesluit [x]
055	Aamsveen	uitbreiding	verbetering	C	aanwijzingsbesluit
057	Veluwe	uitbreiding	verbetering	B1	ontwerpbesluit
058	Landgoederen Brummen	behoud	verbetering	B1	aanwijzingsbesluit
060	Stelkampsveld	uitbreiding	verbetering	C	aanwijzingsbesluit
061	Korenburgerveen	behoud	verbetering	B1	aanwijzingsbesluit
063	Bekendelle	behoud	verbetering	C	aanwijzingsbesluit
070	Lingegebied & Diefdijk-Zuid	behoud [b]	verbetering	C	aanwijzingsbesluit
129	Ulvenhoutse Bos	uitbreiding	verbetering	C	aanwijzingsbesluit
131	Loonse en Drunense Duinen & Leemkuilen	uitbreiding	verbetering	C	aanwijzingsbesluit
133	Kampina & Oisterwijkse Vennen	behoud	verbetering	C	aanwijzingsbesluit
134	Regte Heide & Riels Laag	behoud	behoud		aanwijzingsbesluit [x]
135	Kempenland-West	behoud	verbetering	B1	aanwijzingsbesluit
136	Leenderbos, Groote Heide & De Plateaux	uitbreiding	verbetering	B1	ontwerpbesluit

[28] D t is voor d t habitattype ook de reden dat de staat van instandhouding wat betreft het aspect toekomstperspectief als "matig ongunstig" is beoordeeld (zie ook Natura 2000 profielendocument (2008)).

137	Strabrechtse Heide & Beuven	behoud	verbetering	C	aanwijzingsbesluit
142	Sint Jansberg	behoud	verbetering	C	aanwijzingsbesluit
145	Maasduinen	behoud	behoud	C	aanwijzingsbesluit
147	Leudal	uitbreiding	verbetering	B1	aanwijzingsbesluit
148	Swalmdal	uitbreiding	verbetering	C	aanwijzingsbesluit
149	Meinweg	behoud	verbetering	B1	aanwijzingsbesluit
150	Roerdal	behoud	behoud	C	aanwijzingsbesluit
153	Bunder- en Elslooërbos	behoud	verbetering	B1	aanwijzingsbesluit
154	Geleenbeekdal	uitbreiding	verbetering	B1	ontwerpbesluit
157	Geuldal	uitbreiding	verbetering	B1	ontwerpbesluit
161	Noorbeemden & Hoogbos	behoud	verbetering	C	aanwijzingsbesluit

(a) Enige achteruitgang in oppervlakte ten gunste van habitattypen kalkmoerassen (H7230) of overgangs- en trilvenen (H7140) is toegestaan[23].
(b) Enige achteruitgang in oppervlakte ten gunste van habitattype kalkmoerassen (H7230) is toegestaan[23].

Ruim de helft van de landelijke oppervlakte van het habitattype vochtige alluviale bossen, *beekbegeleidende bossen* (subtype C) bevindt zich binnen het Natura 2000-netwerk. De landelijke staat van instandhouding van het subtype *beekbegeleidende bossen* is op de aspecten oppervlakte en kwaliteit beoordeeld als "matig ongunstig". De landelijke doelstelling sluit hierop aan. Niet alle gebiedsdoelstellingen sluiten aan op de landelijke doelstelling. Alleen in gebieden waar potenties zijn, wordt uitbreiding van de oppervlakte en/of verbetering van de kwaliteit nagestreefd, bijvoorbeeld in de gebieden Loonse en Drunense Duinen & Leemkuilen (131), Leudal (147) en Geuldal (157). In sommige gebieden, zoals Bunder- en Elslooërbos (153), is reeds een zodanige oppervlakte van het habitattype aanwezig waardoor behoud van de oppervlakte voldoende is.

B.3.2 Habitatrichtlijn: soorten

H1163 – Rivierdonderpad **Landelijke doelstelling: behoud/uitbreiding omvang en behoud/verbetering kwaliteit leefgebied [a]**					
N2k-nr	**Natura 2000-gebied**	**Doel omvang**	**Doel kwaliteit**	**Doel populatie**	**Besluit**
013	Alde Feanen	behoud	behoud	behoud	aanwijzingsbesluit
025	Drentsche Aa-gebied	behoud	behoud	behoud	ontwerpbesluit
034	Weerribben	behoud	behoud	behoud	aanwijzingsbesluit
035	De Wieden	behoud	behoud	behoud	aanwijzingsbesluit
038	Uiterwaarden IJssel	behoud	behoud	behoud	ontwerpbesluit
039	Vecht- en Beneden-Reggegebied	behoud	behoud	behoud	ontwerpbesluit
049	Dinkelland	behoud	behoud	behoud	doel aangepast [c]
057	Veluwe	uitbreiding	behoud	uitbreiding	ontwerpbesluit
067	Gelderse Poort	behoud	behoud	behoud	ontwerpbesluit
071	Loevestein, Pompveld & Kornsche Boezem	behoud	behoud	behoud	aanwijzingsbesluit
072	IJsselmeer	behoud	behoud	behoud	aanwijzingsbesluit
073	Markermeer & IJmeer	behoud	behoud	behoud	aanwijzingsbesluit
074	Zwarte Meer	behoud	behoud	behoud	aanwijzingsbesluit
076	Veluwerandmeren	behoud [b]	behoud	behoud	aanwijzingsbesluit
083	Botshol	behoud	behoud	behoud	ontwerpbesluit
090	Wormer- en Jisperveld & Kalverpolder	behoud	behoud	behoud	ontwerpbesluit
092	Ilperveld, Varkensland, Oostzanerveld & Twiske	behoud	behoud	behoud	aanwijzingsbesluit
095	Oostelijke Vechtplassen	behoud	behoud	behoud	aanwijzingsbesluit
109	Haringvliet	behoud	behoud	behoud	ontwerpbesluit
112	Biesbosch	behoud	behoud	behoud	ontwerpbesluit

148	Swalmdal	behoud	behoud	behoud	aanwijzingsbesluit
150	Roerdal	behoud	behoud	behoud	aanwijzingsbesluit
152	Grensmaas	behoud	behoud	behoud	ontwerpbesluit
157	Geuldal	uitbreiding	verbetering	uitbreiding	ontwerpbesluit

(a) Behoud omvang en kwaliteit leefgebied in de grote wateren en uitbreiding omvang en verbetering kwaliteit leefgebied in de beken.
(b) Enige achteruitgang in oppervlakte leefgebied ten gunste van broedvogelsoorten roerdomp (A021) of grote karekiet (A298) is toegestaan[23].
(c) De verspreidingsdoelstelling is verwijderd.

De landelijke staat van instandhouding van de rivierdonderpad is op het aspect leefgebied als "matig ongunstig"[27] beoordeeld en heeft voornamelijk betrekking op in beken voorkomende rivierdonderpadden, waaronder de "beekdonderpad" (*Cottus rhenanus*). De staat van instandhouding van de "gewone" rivierdonderpad (*Cottus perifretum*) die een veel ruimere verspreiding heeft in meren, rivieren en beken, wordt, behalve in beken, vooralsnog als gunstig beoordeeld. De landelijke doelstelling sluit hierop aan. Er zijn onvoldoende inventarisatiegegevens over de landelijke verspreiding van de soort op kilometerhokniveau bekend, daarom worden er geen relatieve bijdragen per gebied gegeven. In de beekdalgebieden is een landelijke hersteldoelstelling neergelegd. Alleen in de gebieden Veluwe (057) en Geuldal (157), waar het leefgebied het meest onder druk staat en er mogelijkheden zijn voor herstel van het leefgebied en van de populatie, is een hersteldoelstelling neergelegd.

Motivering van het besluit op basis van de binnengekomen zienswijzen

1 INLEIDING

Op 27 november 2006 zijn 111 ontwerp-aanwijzingsbesluiten gepubliceerd voor de eerste tranche Natura 2000-gebieden.

Deze ontwerp-aanwijzingsbesluiten hebben in de periode van 9 januari 2007 tot en met 19 februari 2007 ter inzage gelegen. Dit heeft ertoe geleid dat er door bijna 7.800 personen of organisaties een zienswijze is ingediend over één of meer gebieden. Een belangrijk deel van de argumentatie in deze zienswijzen heeft betrekking op de gebruikte criteria, de voorgestelde begrenzing van de gebieden en de mogelijke gevolgen van Natura 2000 voor burgers en het bedrijfsleven. In veel zienswijzen werd dezelfde argumentatie gebruikt en werden gelijkluidende zorgen geuit.

Er is destijds besloten om in één nota tot een algemene beantwoording van deze breed geuite kritiekpunten over te gaan. In deze Nota van Antwoord[29] is op hoofdlijnen het gevoerde beleid uiteengezet. De Nota van Antwoord is op 21 november 2007 aan de Tweede Kamer aangeboden en op 13 februari en 6 maart 2008 heeft de Tweede Kamer de nota besproken. Iedereen die een zienswijze heeft ingediend, heeft in een persoonlijke brief een antwoord ontvangen, waarin op de algemene opmerkingen uit de zienswijze is ingegaan.

Gelet op het grote aantal zienswijzen dat voor elk gebied is ingediend en het grote aantal onderwerpen dat daarbij aan de orde is gekomen, is besloten om bij elk besluit de individuele zienswijzen per thema te behandelen. Dit gebeurt in deze bijlage C. Verder wordt in deze bijlage C vermeld welke specifiek op het aanwijzingsbesluit van dit gebied betrekking hebbende inspraakreacties zijn binnengekomen en hoe hiermee is omgegaan bij het opstellen van het aanwijzingsbesluit.
Bij de beantwoording van de zienswijzen zijn ook de provinciale beschouwingen op de zienswijzen betrokken.

Voor het gebied Dinkelland zijn 78 zienswijzen ingediend. De reacties worden hieronder thematisch besproken.

[29] Ministerie van LNV (2007): Nota van Antwoord. Inspraakprocedure aanwijzing Natura 2000-gebieden. Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwalite t, Den Haag.

2 REACTIES OVER DE PROCEDURE

In een aantal zienswijzen zijn vragen gesteld en opmerkingen gemaakt over de gebruikte aanmeldingsgegevens en de onderbouwing van de vermelde gegevens in het standaardgegevensformulier, waaronder "beschermingsstatus". Verder wordt opgemerkt dat er voor de soorten en habitattypen met de kwalificatie "aanwezig maar verwaarloosbaar" geen instandhoudingsdoelstellingen in de besluiten hoeven te worden opgenomen. Daarnaast wordt opgemerkt dat op het standaardgegevensformulier de bedrijfsactiviteiten, die in en om het gebied plaatsvinden, niet zijn vermeld. Men vraagt zich af of de Europese Commissie bij de beoordeling van de selectie van de gebieden daarmee rekening heeft kunnen houden.

Men vraagt zich ook af of de aanmeldingsprocedure wel zorgvuldig genoeg is doorlopen en wijst in dit kader mede op de verschillen tussen de huidige besluiten en de eerdere concepten die eind 2005 zijn opgesteld. Zo wordt er gesteld dat de vertaling van de aanmeldingsgegevens naar de doelstellingen disproportioneel is. Daarnaast zijn de doelstellingen volgens deze insprekers uitgebreider dan de Richtlijn voorschrijft. Door doelstellingen op te nemen in het ontwerp-aanwijzingsbesluit voor alle soorten en habitattypen en dus ook voor die soorten en habitattypen waarvoor het gebied niet is geselecteerd, wordt er naar de mening van een aantal insprekers ten onrechte de suggestie gewekt dat de maatregelen die hieruit voortvloeien het gevolg zijn van de verplichtingen van de Habitatrichtlijn. In een aantal zienswijzen wordt erop aangedrongen om in een gebied alleen die habitattypen en soorten te beschermen, waarvoor het gebied tot de categorie van belangrijkste gebieden behoort.

Insprekers wijzen verder op documenten die in een eerdere fase van het proces ter beoordeling zijn aangeboden, waarop men wijzigingen heeft voorgesteld en ten aanzien waarvan wijzigingen zijn doorgevoerd in de ontwerpbesluiten. Het betreft onder andere de profielendocumenten 2006[30] en gebiedendocumenten uit 2005. Verder wordt er door diverse insprekers op gewezen dat de aanwijzing van een Natura 2000-gebied een nieuwe wettelijke status tot gevolg heeft. Dat zou moeten betekenen dat in de besluitvorming de belangen van alle betrokkenen zorgvuldig dienen te worden meegewogen.

Met betrekking tot de hierboven genoemde reacties worden de volgende opmerkingen gemaakt:

Stappen in het selectieproces van Habitatrichtlijngebieden
Zoals in het Verantwoordingsdocument (2003)[31] beschreven staat, heeft de aanmelding van Habitatrichtlijngebieden in twee stappen plaatsgevonden:

<u>Eerste stap van de selectie:</u>
Bij de eerste stap zijn voor elk prioritair habitattype en voor elke prioritaire soort in principe de tien belangrijkste gebieden geselecteerd. Dit zijn de gebieden waar het type of de soort het best ontwikkeld is en met de grootste oppervlakte of populatie aanwezig is. Indien bij een bepaald prioritair habitattype de variatie in soortensamenstelling zodanig groot is dat er meerdere subtypen (plantensociologische eenheden op verbondsniveau) zijn te onderscheiden, zijn per subtype de vijf belangrijkste gebieden geselecteerd. Een onderverdeling in subtypen is niet toegepast indien de verschillende subtypen in dezelfde gebieden voorkomen.

Voor elk niet-prioritair habitattype of elke niet-prioritaire soort is in principe dezelfde methodiek toegepast, met dien verstande dat voor die typen of soorten de vijf belangrijkste gebieden zijn geselecteerd. Ook hier geldt dat alleen die gebieden zijn geselecteerd waar het habitattype of de soort het best ontwikkeld is en waar de grootste oppervlakte of populatie aanwezig is. Indien de variatie in soortensamenstelling van een niet-prioritair habitattype zodanig groot is dat het type meerdere subtypen omvat, zijn per subtype de drie

[30] Ministerie van LNV (2006): Natura 2000 profielendocument. Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, Den Haag.
[31] Ministerie van LNV (2003): "Verantwoordingsdocument". Selectiemethodiek voor aangemelde Habitatrichtlijngebieden. Ministerie van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij, Den Haag.

belangrijkste gebieden geselecteerd. Ook hier is deze onderverdeling in subtypen niet gemaakt indien de verschillende subtypen in dezelfde gebieden voorkomen.

Tweede stap van de selectie:
Bij de tweede stap van het selectieproces is onderzocht in hoeverre de landelijke dekking en de geografische spreiding van de gebieden als voldoende kunnen worden aangemerkt.

De landelijke dekking van habitattypen of soorten betreft de totale oppervlakte van een habitattype of de totale populatie van een soort binnen de aangemelde gebieden als percentage van de landelijke oppervlakte van dat habitattype of als percentage van de landelijke populatie van de soort. Als op basis van de selectie in de eerste stap het aantal geselecteerde "belangrijkste" gebieden onvoldoende dekking oplevert, moet onderzocht worden welke gebieden aanvullend geselecteerd dan wel aangemeld moeten worden om voldoende landelijke dekking te halen. Daarnaast is bekeken of gebieden die één ecologische eenheid vormen met gebieden in België of Duitsland aan de lijst van aangemelde gebieden toegevoegd moeten worden.
Voor ieder niet-prioritair habitattype en iedere niet-prioritaire soort wordt voldoende landelijke dekking nagestreefd. De indicaties van het European Topic Centre (ETC) en de conclusies van de biogeografische seminars zijn hiervoor als leidraad gebruikt:

- < 20% wordt in de meeste gevallen als onvoldoende dekkingsgraad beschouwd;
- 20-60% is een bespreekbaar dekkingspercentage;
- > 60% is over het algemeen voldoende dekking.

Hierbij is uitdrukkelijk rekening gehouden met de specifieke kenmerken en eisen die de afzonderlijke habitattypen en soorten stellen. Een relatief laag dekkingspercentage is aanvaardbaar als er sprake is van weinig bedreigde habitattypen of soorten en deze verspreid voorkomen. Hier geldt het proportionaliteitsbeginsel: voor habitattypen en soorten die sterker onder druk staan, wordt relatief meer bijgedragen binnen het Natura 2000-netwerk dan voor meer algemeen voorkomende habitattypen en soorten. Voor prioritaire habitattypen en prioritaire soorten hebben de lidstaten een bijzondere verantwoordelijkheid en verwacht de Europese Commissie dat een hoger dekkingspercentage wordt bereikt.

Beoordeling aanmeldingen door de Europese Commissie
In 2003 is de Nederlandse bijdrage aan de communautaire lijst van Habitatrichtlijngebieden door de Europese Commissie goedgekeurd (hoofdstuk 2). Daaraan voorafgaand zijn in respectievelijk 1996 en 1998 voorlopige aanmeldingen bij de Europese Commissie ingediend. In het Lijstdocument (2004)[32] is het Nederlandse deel van de communautaire lijst voor de Atlantische biogeografische regio opgenomen. Hoofdstuk 3 van het Lijstdocument geeft per habitattype en per soort een toelichting op de selectie van gebieden. Hierbij staat steeds expliciet aangegeven hoe de Europese Commissie de aanmelding van 1998 heeft beoordeeld. Daaruit blijkt dat de Europese Commissie voor diverse habitattypen en soorten in 2002 heeft gemeld dat er een onvoldoende dekking was. Om die reden is de aanmelding van 2003 nog met een aantal gebieden uitgebreid. Het Reactiedocument (2004)[33] bevat een Nota van Antwoord met betrekking tot de openbare voorbereidingsprocedure voor de aanmelding van Habitatrichtlijngebieden, die begin 2003 heeft plaatsgevonden.

Misverstanden over de aanmelding
Een veel gehoord argument is dat de bedrijfsactiviteiten die in en om het gebied plaatsvinden bij de aanmelding gemeld hadden moeten worden, zodat de Europese Commissie rekening had kunnen houden met bestaand gebruik. Dit berust op een misverstand. Zoals in paragraaf 2.1.1 van de Nota van Antwoord uitvoerig uiteen is gezet, is het standaardgegevensformulier bedoeld om de potentiële Habitatrichtlijngebieden met de natuurwaarden bij de Europese Commissie aan te melden. Op het formulier staat per rubriek nauwkeurig aangegeven welke gegevens vóór de aanmelding verstrekt dienen te worden en welke gegevens in een later stadium verstrekt kunnen worden. Eén van de rubrieken die pas ingevuld hoeft

[32] Ministerie van LNV (2004): "Lijstdocument". Overzicht van gebiedsselectie voor de Habitatrichtlijn. Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwalite t, Den Haag.
[33] Ministerie van LNV (2004): Reactiedocument aanmelding Habitatrichtlijngebieden. Resultaten van de ontvangen reacties bij de openbare procedure voor de aanmelding van Habitatrichtlijngebieden in het kader van Natura 2000. Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, Den Haag.

te worden nadat het gebied deel uitmaakt van het Natura 2000-netwerk is de rubriek “Activiteiten en invloeden in en buiten het betrokken gebied”. Die gegevens dienen vooral als basisinformatie voor de Europese Commissie om de uitvoering van de Richtlijn te kunnen volgen en haar rol als toezichthouder te kunnen vervullen. De aanmelding vindt uitsluitend op ecologische gronden plaats. Het is dan ook een misvatting te veronderstellen dat de Europese Commissie bij de besluitvorming van onjuiste of onvolledige gegevens zou zijn uitgegaan.

Zoals in paragraaf 3.3 van de Nota van Antwoord staat beschreven, dienen ook voor de soorten en habitattypen die niet direct tot de selectie van dat betreffende Habitatrichtlijngebied hebben geleid, maar die wel in dat gebied voorkomen, instandhoudingsdoelstellingen te worden opgesteld. Dat zijn namelijk ook soorten en habitattypen waarvoor het gebied is aangemeld. Het berust op een misverstand te veronderstellen dat uit de Richtlijn uitsluitend een verplichting zou voortvloeien met betrekking tot habitattypen en soorten waarvoor het gebied is geselecteerd en dat er met betrekking tot de overige habitattypen en soorten van bijlage II geen verplichtingen zouden bestaan. Er worden daarom niet alleen instandhoudingsdoelstellingen voor de habitattypen of de soorten waarvoor het gebied is geselecteerd geformuleerd, maar voor alle habitattypen of soorten, waarvoor een gebied is aangemeld. Op het standaardgegevensformulier dat naar de Europese Commissie gaat moeten alle relevante Natura 2000-waarden worden vermeld en de daarop verstrekte gegevens moeten geregeld worden geactualiseerd.
Voor één bepaalde categorie kan het formuleren van instandhoudingsdoelstellingen echter achterwege blijven. Het betreft de categorie “aanwezig maar verwaarloosbaar”. Een habitattype of soort kan in een bepaald gebied in zodanige minieme oppervlakte of slechts incidenteel aanwezig zijn, dat mag worden aangenomen dat het habitattype of de soort zich in dit gebied niet blijvend kan handhaven. Het ontstaan van deze categorie (aanwezig maar verwaarloosbaar) is het gevolg van de voorgeschreven aanmeldingssystematiek, waarbij de lidstaat voor elk gebied alle aanwezige habitattypen en soorten – ongeachte de mate waarin ze voorkomen – dient te melden. Voor deze categorie zijn dan ook geen instandhoudingsdoelstellingen geformuleerd.

Motivering
Naar aanleiding van de ingediende zienswijzen is de selectie van de gebieden inzichtelijker gemaakt. Er is per gebied uiteengezet waarom het gebied is aangemeld en op grond van welke criteria dit is gebeurd. Naast de reeds uitgebreide toelichting in de Nota van Antwoord is in de Nota van toelichting van dit besluit op een overzichtelijke wijze aangegeven voor welke soorten en habitattypen het gebied is aangemeld.

Betrokkenheid bij de voorbereiding van de aanwijzing
Voor de nationale procedure voor de aanwijzing van Natura 2000-gebieden wordt verwezen naar de paragrafen 1.1.4 en 1.3.5 van de Nota van Antwoord. In deze paragrafen wordt uitvoerig ingegaan op de gevolgde procedure, die uiteindelijk tot de terinzagelegging van het ontwerp-aanwijzingsbesluit van dit gebied heeft geleid. Daaruit blijkt dat dit deel van de procedure meerdere jaren in beslag heeft genomen. Zo hebben de betrokken ministeries, provincies, kamers van koophandel, (regionale) land- en tuinbouworganisaties, gemeenten, waterschappen, drinkwaterwinners, visserijorganisaties, recreatieorganisaties, natuurbeschermingsorganisaties en gegevensbeheerders eind 2005 het concept Natura 2000 doelendocument (2005) en de concept Natura 2000-gebiedendocumenten (2005) voor de 162 gebieden ontvangen, met het verzoek om commentaar te geven. Naar aanleiding van de reacties zijn waar nodig nog aanvullende gesprekken gevoerd. Deze consultatie maakte deel uit van de voorbereiding van de besluitvorming en heeft nog tot wijzigingen geleid. Het resultaat van deze voorbereiding heeft ter inzage gelegen en ten aanzien van deze ontwerp-aanwijzingsbesluiten heeft een ieder een zienswijze kunnen indienen.

Zorgvuldigheid van de procedure en afweging van belangen
In de paragrafen 2.1.1 en 1.1.8 van de Nota van Antwoord is de selectieprocedure uitvoerig beschreven en is uiteengezet hoe de verschillende belangen tegen elkaar zijn afgewogen. De keuze van een Natura 2000-gebied heeft uitsluitend plaatsgevonden op basis van de aanwezigheid van de in bijlage I en II van de Habitatrichtlijn genoemde habitattypen en soorten. Deze werkwijze vloeit voort uit de in de Habitatrichtlijn genoemde criteria en de hierop gebaseerde Europese jurisprudentie. Het is niet mogelijk om hiervan af te wijken. Pas in een later stadium – bij het vaststellen van de instandhoudingsdoelstellingen en bij het

vaststellen van het beheerplan – kunnen naast de ecologische belangen ook andere belangen aan de orde komen. Dit is in de paragrafen 3.4 en 3.5 van de Nota van Antwoord verder uiteengezet. Gesteld mag worden dat de procedure die bij de aanwijzing van de gebieden is gevolgd zorgvuldig is geweest en geheel overeenkomstig de wet- en regelgeving heeft plaatsgevonden.

3 REACTIES OVER DE BEGRENZING

3.1 ALGEMEEN

Bij de begrenzing van het gebied heeft een aantal insprekers aangegeven dat geen rekening wordt gehouden met andere dan ecologische eisen. Insprekers hebben aangegeven dat ze bezwaar hebben tegen de opname van nieuwe natuur: delen van de Ecologische Hoofdstructuur die een natuurfunctie krijgen en die in landbouwkundig gebruik zijn of waren. Insprekers wijzen op de gedane toezeggingen in het kader van nieuwe natuur en de Ecologische Hoofdstructuur. Tevens wordt in zienswijzen gemeld dat bepaalde habitattypen en soorten niet of in beperkte mate aanwezig zijn in delen van het gebied. Insprekers verwachten dat in ieder geval die gronden waar deze waarden niet aanwezig zijn buiten de begrenzing van het Natura 2000-gebied worden gelaten.
Er wordt voor gepleit om de Natura 2000-gebieden op eenduidige wijze ook in het verticale vlak te begrenzen op 500 voet, zijnde de bestaande minimumvlieghoogte. Verder wordt aangegeven dat bij de aanwijzing van de Vogelrichtlijngebieden destijds voor een bufferzone van 100 meter rond jachthavens gekozen is. In die geest wordt er bepleit om een bufferzone van 300 tot 500 meter rond agrarische- en recreatiebedrijven in te stellen. Tevens wordt er aangegeven dat de aanmelding onvoldoende wetenschappelijk onderbouwd is, zodat de onderzoeksplicht bij de belanghebbende wordt gelegd wanneer deze de begrenzing gewijzigd wil zien.

Met betrekking tot de hierboven genoemde argumenten worden de volgende opmerkingen gemaakt:

Uitgangspunten begrenzing Habitatrichtlijngebieden
Zoals in paragraaf 2.2 van de Nota van Antwoord en in bijlage 9.1 van het Natura 2000 doelendocument (2006)[34] uitvoerig uiteen is gezet, is ook bij het begrenzen van een gebied geen rekening gehouden met andere vereisten dan die verband houden met de aanwezigheid en de instandhouding van de natuurlijke habitats en soorten. Daarbij zijn de volgende algemene uitgangspunten gebruikt:

- Habitattypen en soorten van de bijlagen: de habitattypen van bijlage I en de leefgebieden van de soorten van bijlage II van de Habitatrichtlijn (en dus niet de soorten van bijlage IV) vormen het uitgangspunt voor de begrenzing. Dit is inclusief in kwaliteit achteruitgegane en gedegenereerde terreindelen, indien herstel haalbaar is en voor zover nodig voor de instandhouding van de aanwezige habitattypen en/of soorten.
- Herkenbare eenheden en identiteit: er is gestreefd naar de begrenzing van herkenbare en beheerbare eenheden: ecologische eenheden (bijvoorbeeld op basis van vegetatiestructuur, hydrologie of geomorfologie) of beheereenheden. Door eenheden op deze manier te begrenzen krijgt het gebied een duidelijke identiteit.
- "Cement tussen de bakstenen": de begrenzing van ecologische eenheden impliceert dat het Habitatrichtlijngebied bestaat uit de habitattypen van bijlage I en het leefgebied van de soorten van bijlage II én een stelsel van natuurwaarden waarvoor het gebied niet is geselecteerd en/of niet is aangemeld. Die natuurwaarden, gekenmerkt als het "cement tussen de bakstenen", maken integraal onderdeel uit van de ecosystemen en zijn nodig voor herstel en/of instandhouding van de betreffende in de Richtlijn opgenomen habitattypen en/of soorten.
- Deelgebieden: bij zeer sterke versnippering in meerdere deelgebieden worden alleen deze deelgebieden begrensd. De verschillende deelgebieden bevatten dan elk afzonderlijk de habitattypen en/of soorten waarvoor het gebied geselecteerd is.
- Enclaves: binnen grote eenheden zijn enclaves van grootschalige landbouw en/of bebouwing uitgesloten, voor zover ze geen wezenlijke bijdrage leveren aan de instandhouding van de betreffende habitattypen en/of soorten.
- Aansluiting bij administratieve grenzen: er is zoveel mogelijk aangesloten bij bestaande administratieve grenzen (bijvoorbeeld begrenzing van onder de Natuurbeschermingswet aangewezen gebieden, Nationale Parken, Vogelrichtlijngebieden en/of eigendomsgrenzen).
- Herkenbare topografische lijnen: de gebiedsgrenzen vallen bij voorkeur samen met duidelijk in het landschap herkenbare topografische lijnen, zoals wegen, sloten, heggen, oevers, bosranden en

[34] Ministerie van LNV (2006): Natura 2000 doelendocument. Duidelijkheid bieden, richting geven en ruimte laten. Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwalite t, Den Haag.

markante verschillen in landgebruik.

Hoofdlijnen aanpassing begrenzing Natura 2000-gebieden
De herbegrenzing is doorgevoerd op basis van technische en/of inhoudelijke argumenten.

Technische aanpassingen:
Dit zijn vaak minieme kaarttechnische verbeteringen teneinde de grenzen af te stemmen en gelijk te trekken. Het zijn ook pragmatische aanpassingen. Hierdoor blijven het beheer en de bescherming hanteerbaar en wordt de burger een zo duidelijk en eenvoudig mogelijke begrenzing geboden. Dit kan betekenen dat Vogel- en Habitatrichtlijngebieden die voor een belangrijk deel overlap vertonen met (voormalige) beschermde en staatsnatuurmonumenten op deze begrenzing afgestemd worden. Hierdoor worden onlogische verschillen vermeden.
Verder betreft dit ook het zoveel mogelijk op kaart uitzonderen van bestaande bebouwing, tuinen en erven die alleen tekstueel waren geëxclaveerd. Tot deze categorie behoren ook aanpassingen aan de hand van kadastrale perceelsgrenzen in verband met de kadastrale registratie van bij de aanwijzing “betrokken” percelen (zie Nota van toelichting, paragraaf 3.3). Hiermee wordt voorkomen dat kadastrale percelen die slechts voor een onbetekenend deel met het gebied overlappen, kadastraal worden ingeschreven als deel uitmakend van het gebied.

Inhoudelijke aanpassingen:
Gebleken is dat in een beperkt aantal gevallen bij de begrenzing van Habitatrichtlijngebieden onvoldoende rekening is gehouden met de verspreiding van relevante habitattypen of leefgebieden van soorten, waardoor aanpassingen (zowel uitbreiding als verkleining) noodzakelijk waren. Dit is meestal het gevolg van verbeterde en toegenomen kennis. Ook uitbreidingen die noodzakelijk zijn voor het behalen van de instandhoudingsdoelstellingen van het gebied, vallen in deze categorie van inhoudelijke aanpassingen.

Meebegrenzen van nieuwe natuur
Met nieuwe natuur worden delen van de Ecologische Hoofdstructuur bedoeld die een natuurfunctie krijgen en die in landbouwkundig gebruik zijn of waren. Een groot deel van deze nieuwe natuur is inmiddels al verworven en als natuurgebied ingericht. Nieuwe natuur is meebegrensd indien (in geval van een Habitatrichtlijngebied) één van de volgende situaties van toepassing is:
1. wanneer het natuurdoel van de nieuwe natuur overeenkomt met dat van het aangrenzende aangemelde Natura 2000-gebied (de natuurwaarden zijn al aanwezig of zullen conform vastgestelde plannen worden ontwikkeld). Het betreffende natuurdoel dient uiteraard invulling te geven aan de instandhoudingsdoelstellingen van het gebied.
2. wanneer de nieuwe natuur aantoonbaar noodzakelijk is om de instandhoudingsdoelstellingen te kunnen realiseren.

Voor nieuwe natuur die nodig is voor de realisatie van Natura 2000 blijft het principe van vrijwilligheid gelden bij verwerving van de gronden en bij omzetting van cultuurgrond naar natuur (zie verder paragraaf 2.2.2 van de Nota van Antwoord). De nieuwe natuur die is toegevoegd na de aanmelding in 2003 is naar aanleiding van ingediende zienswijzen op de ontwerp-aanwijzingsbesluiten nogmaals kritisch getoetst aan de hiervoor genoemde criteria. Het resultaat staat beschreven in paragraaf 3.3 van de Nota van toelichting.
Het beleid om nieuwe natuur van ná 1 mei 1988 niet als verzuringsgevoelig aan te merken, is nooit van toepassing geweest op de oude Natuurbeschermingswet. Ook voor de inwerkingtreding van de Natuurbeschermingswet 1998 was het voor de beoordeling alleen van belang of een bepaalde activiteit schade aan een aangewezen beschermd natuurmonument toebracht. De vraag of een deel van een bepaald beschermd natuurmonument als zogenoemde nieuwe natuur moest worden aangemerkt, heeft in deze besluitvorming geen rol gespeeld. Als een bepaald gebied als beschermd natuurmonument was aangewezen, genoot zo’n natuurmonument de volledige bescherming van de Natuurbeschermingswet.

Bufferzones en exclavering van recreatieondernemingen en agrarische bedrijven
Een bufferzone van 300 tot 500 meter rond recreatieondernemingen en agrarische bedrijven, waar door vele ondernemers om is verzocht, behoort niet tot de mogelijkheden. De reden hiervoor is dat menselijk gebruik of de door de mens toegekende bestemming niet bepalend is voor de vraag of een gebied of terrein als

Natura 2000-gebied aangewezen dient te worden. Ecologische redenen zijn daarbij bepalend. Een Natura 2000-gebied is in zijn geheel van belang.
Ook in de uitspraak van de Raad van State over de aanwijzing van één van de eerste Natura 2000-gebieden is de vraag over een bufferzone aan de orde gekomen. De Raad van State was toen van oordeel dat "het aanhouden van een minimale afstand tot bedrijfsbebouwing niet mogelijk is, omdat niet in algemene zin ten behoeve van de in het gebied gelegen agrarische bedrijfsbebouwing kan worden vastgesteld in hoeverre de binnen die afstand gelegen gronden naar ecologische maatstaven al dan niet tot het aan te wijzen gebied moeten worden gerekend"[35].
Bij Vogelrichtlijngebieden wordt het hele gebied door de vogels gebruikt voor broeden, foerageren en/of rusten, hoewel niet elk deel even intensief wordt benut. Voor Habitatrichtlijngebieden geldt een vergelijkbare aanpak hoewel habitattypen meestal geen grote, aaneengesloten oppervlakten beslaan. Daar staat tegenover dat de instandhouding van habitattypen meestal een ruimere begrenzing vereist omdat ook rekening moet worden gehouden met een mogelijke verschuiving van de habitatwaarden door het gebied (successie). Daarentegen maken bestaande bebouwing, erven, tuinen, steigers, verhardingen en hoofdspoorwegen geen deel uit van een Natura 2000-gebied. Zij zijn door hun fysieke aard meestal ongeschikt. Eventuele uitzonderingen op deze algemene regel zijn opgenomen in paragraaf 3.3 van de Nota van toelichting van het besluit. Ook mijnbouwinrichtingen en -installaties vallen onder de definitie van een bouwwerk en daarmee onder de exclaveringsformule (zie paragraaf 3.4 van de Nota van toelichting). Dat geldt niet voor ondergronds of onderwater voorkomende structuren zoals gas- en waterleidingen. De aanwezigheid hiervan betekent niet per definitie dat deze gebieden ongeschikt zijn voor planten of dieren en ze zijn daarom niet geëxclaveerd.
Zie ook paragraaf 2.2.6 van de Nota van Antwoord.

Verticale begrenzing
In paragraaf 2.2.9 van de Nota van Antwoord wordt vermeld dat er geen verticale grens in de Natura 2000-gebieden is opgenomen. Wel moet gewaarborgd zijn dat vliegbewegingen in de omgeving van Natura 2000-gebieden niet tot aantasting van natuurlijke kenmerken leiden. Dat geldt voor de gehele burgerluchtvaart (inclusief parasailen, parachutespringen en luchtballonvaren), het militaire luchtverkeer en alle andere activiteiten die in samenhang met deze vliegbewegingen in het luchtruim of op de grond plaatsvinden, zoals schietoefeningen en parachutespringen. De effectbeoordeling van dit soort activiteiten kan daarom het best per gebied plaatsvinden, toegesneden op de omstandigheden ter plekke. Het is dus niet zinvol om hiervoor generieke normen in de besluiten op te nemen. Indien aan de orde, wordt het bestaand gebruik door luchtverkeer beoordeeld bij het opstellen van het beheerplan. Voorwaarde blijft ook hier dat het bestaande gebruik de instandhoudingsdoelstellingen niet in gevaar mag brengen.

3.2 SPECIFIEKE REACTIES OVER DE BEGRENZING

Een inspreker geeft aan dat het Omleidingskanaal op de kaart Untere Dinkel genoemd wordt en is van mening dat dit niet klopt.

De zienswijze heeft niet geleid tot aanpassing van het besluit. Het is niet duidelijk waar inspreker op doelt want de benaming "Omleidingskanaal" staat juist op de kaart en er is daar geen vermelding "Untere Dinkel" aanwezig. Ook al zou dit toch het geval zijn, kan dat niet in dit besluit worden gewijzigd omdat de (vaste) ondergrond van de kaarten afkomstig is van het Kadaster/Topografische Dienst (zie copyright-vermelding op de kaart).

Meerdere insprekers zijn van mening dat de naam van het Natura 2000-gebied Dinkelland verwarrend is, omdat daarbij gedacht kan worden aan gronden in de gemeente Dinkelland, terwijl dit gebied geheel in de gemeente Losser is gelegen. De insprekers doen de suggestie te spreken van "Dinkeldal" of "Stroomgebied Bovendinkel".

De zienswijze heeft niet geleid tot aanpassing van het besluit. De gebiedsnaam is niet gewijzigd omdat dit alleen nog maar aanleiding kan geven tot meer verwarring. De benaming Dinkelland is overigens al bij de

[35] Afdeling bestuursrechtspraak Raad van State, 5 november 2008, nr. 200802546/1.

eerste aanmelding in 1998 aan het gebied gegeven, drie jaar voordat de gemeente Dinkelland werd gevormd uit de samenvoeging van de gemeenten Ootmarsum, Denekamp en Weerselo.

Meerdere insprekers merken op dat veel kadastrale percelen opgenomen zijn in het Natura 2000-gebied Dinkelland. De insprekers zijn van mening dat de begrenzing gewijzigd moet worden zodat deze gebieden buiten de begrenzing vallen. Daarbij noemt één inspreker specifiek dat bij deze kadastrale percelen veel landbouwgronden met nieuwe natuur zijn opgenomen. Deze inspreker merkt op dat alleen in het noorden van het gebied bestaande natuur aanwezig is.
Een inspreker merkt op dat goede landbouwgrond langs de beken in het zuiden van Losser en in Overdinkel extensiever worden gebruikt door het nieuwe mestbeleid waarbij meer wordt verwacht van het zelfleverende vermogen van de grond. De inspreker vindt dat dit beleid al in het voordeel van de ecologie werkt en is daarom van mening dat hier geen Natura 2000 nodig is. Dat zou namelijk alleen maar voor lastenverzwaring zorgen.
Een inspreker laat weten dat percelen zijn aangewezen die in het bestemmingsplan Buitengebied als cultuurgronden zijn omschreven. Dit gaat dan om agrarisch gebied met landschappelijke waarden en geen natuurwetenschappelijke waarden.

De zienswijzen hebben geleid tot aanpassing van het besluit. Zoals in paragraaf 3.3 is toegelicht is de begrenzing van landbouwgronden langs de Dinkel (exclusief de zijbeken) in beginsel beperkt tot een strook van (minimaal) 25 meter aan weerzijden van de rivier. Hiermee zijn de bezwaren dat veel landbouwgronden langs de Dinkel onnodig in het Natura 2000-gebied zijn opgenomen, in belangrijke mate weggenomen. Hierdoor is de omvang van het langs de Dinkel begrensde gebied met ongeveer de helft verkleind (in totaal ruim 300 ha landbouwgronden verwijderd).

Een inspreker is van mening dat de geselecteerde habitattypen niet in het Natura 2000-gebied Dinkelland voorkomen op de gronden van de inspreker en dat de aanwezigheid van de rivierdonderpad (H1163) daar niet is aangetoond. De inspreker wil dan ook dat deze gronden buiten de begrenzing van het Natura 2000-gebied Dinkelland worden gehaald.

De zienswijze heeft geleid tot aanpassing van het besluit. Van de vier percelen die op naam van de inspreker staan en binnen het aangemelde gebied vallen (8,5 ha), is er één (1,1 ha) geheel buiten het gebied komen te liggen. Van de tweede (6,7 ha) ligt alleen een strook langs de Dinkel nog binnen het gebied (0,25 ha). Van het derde perceel (0,5 ha) is ongeveer de helft (bosstrook) binnen het gebied gebleven. Het vierde perceel (0,2 ha), onderdeel van bos langs de rivier, is geheel gehandhaafd. Voor de motivering wordt verwezen naar paragraaf 3.3 van de Nota van Toelichting.

Een inspreker mist de ecologische waarde van het gekanaliseerde deel van de Dinkel en merkt op dat volgens het Waterschap dit deel weer in oude staat hersteld moet worden.

De zienswijze heeft niet geleid tot aanpassing van het besluit. Herstel van het meanderende karakter van de Dinkel zal het herstel van de habitattypen (met name stroomdalgraslanden) ten goede komen. Zoals uit de derde antwoord in deze paragraaf blijkt, is de omvang van het gebied aanzienlijk beperkt omdat voor het herstel van habitattypen niet het gehele inundatiegebied van de Dinkel hoeft te worden opgenomen in het Natura 2000-gebied.

Een inspreker is van mening dat het deel bij Huis Singraven, wat voorheen wel begrensd was, binnen de begrenzing hoort, omdat de kamsalamander (H1166) hier voorkomt. Een verbinding leggen tussen kamsalamanderpopulaties in de Natura 2000-gebieden Landgoederen Oldenzaal (050), Achter de Voort, Agelerbroek en Voltherbroek (047) en die in Dinkelland nabij Huis Singraven wordt volgens de inspreker nu sterk belemmerd.

De zienswijze heeft niet geleid tot aanpassing van het besluit. Landgoed Singraven is uit de begrenzing verwijderd omdat er geen Natura 2000-waarden bleken voor te komen waarvoor dit gebied is aangewezen. Het Natura 2000-gebied Dinkelland is verder niet voor de kamsalamander aangemeld. Betekenis van een gebied als verbindingszone tussen populaties vormt geen reden voor uitbreiding van een Natura 2000-gebied.

Een inspreker vindt dat het Natura 2000-gebied Dinkelland moet worden doorgetrokken naar de rivier de Vecht.

De zienswijze heeft niet geleid tot aanpassing van het besluit. Het gebied is op grond van ecologische motieven begrensd aan de hand van de actuele en potentiële ligging van habitattypen en het leefgebied van een soort. De inspreker geeft geen enkele vorm van onderbouwing voor een dergelijke ingrijpende uitbreiding van het gebied. Bovenal ligt het grootste deel van de gevraagde uitbreiding op Duits grondgebied (bij Ootmarsum verlaat de Dinkel Nederland). Duitsland (Land Niedersachsen) heeft langs de Dinkel geen Habitatrichtlijngebieden aangemeld.

In het beekdal van de Beneden-Dinkel liggen volgens een inspreker nog resten van de Geele beek welke bovenstrooms Puntbeek en later Sombeek heet. Bij Lattrop voegt de Rammelbeek zich erbij en daar is volgens de inspreker ten onrechte Geele beek neergezet. De inspreker is van mening dat de Geele beek behoud en waar mogelijk ook herstel verdient, omdat uit onderzoek blijkt wat de natuurwaarden voor dit behoud en herstel zijn. Verzocht wordt de Geele beek als zijbeek van de Dinkel minstens tot de Nordhornsestraat als waterlichaam op de kaart aan te geven.

De zienswijze heeft niet geleid tot aanpassing van het besluit. Het gebied is begrensd op de actuele (en potentiële) aanwezigheid van habitattypen en soorten waarvoor het gebied is aangewezen. Inspreker maakt niet duidelijk wat de voorgestelde uitbreiding aan de instandhouding van deze waarden zou kunnen bijdragen.

Een inspreker verzoekt tot opsplitsing van het Natura 2000-gebied Dinkelland in afzonderlijke gebieden, zoals volgens de inspreker oorspronkelijk aangemeld.

De zienswijze heeft niet geleid tot aanpassing van het besluit. De begrenzing van het gebied is in het ontwerpbesluit grotendeels identiek aan de aanmelding (exclusief Singraven) bestaande uit de deelgebieden Dinkel met enkele zijbeken, Punthuizen en Stroothuizen. Er bestaat geen aanmelding waarbij deelgebieden apart zijn opgenomen.

Een inspreker is van mening dat de begrenzing van het Natura 2000-gebied Dinkelland nogal willekeurig lijkt. Bij de grens met de gemeente Dinkelland ligt abrupt de grens; blijkbaar is dit gebied vanuit ecologisch oogpunt niet waardevol genoeg. Dit geldt ook voor andere gebieds- en gemeentegrenzen aldus de inspreker.

De zienswijze heeft niet geleid tot aanpassing van het besluit. De gemeentegrens van Losser ligt op ruim 3 kilometer verder van de noordgrens stroomafwaarts langs de Dinkel dus het is niet duidelijker op welke "abrupte" grens in de zienswijze wordt gedoeld. Verder wordt verwezen naar het antwoord in de derde alinea van deze paragraaf.

Een inspreker wijst op de kleinschaligheid van het gebied en vraagt zich af waarom dit gebied aangewezen is als Natura 2000-gebied. Dit terwijl er volgens de inspreker gebieden zijn die beter geschikt zijn. De inspreker noemt als voorbeeld van te kleine deelgebieden Stroothuizen, Beuninger-achterveld en Punthuizen en geeft aan dat deze weinig toevoegen ten opzichte van grotere gebieden net over de grens. Waterlopen zouden volgens de inspreker zonder de bredere stroomgebiedbegrenzing, voornamelijk als lijnelement, als Natura 2000-gebied aangewezen moeten zijn. De inspreker is van mening dat de te beschermen waarden niet als zodanig in het gebied aanwezig zijn. De inspreker doelt dan vooral op de Elsbeek, De Ruhenbergbeek, de Glanerbeek en de gekanaliseerde delen van de Dinkel.

De zienswijze is niet overgenomen. De gebieden die inspreker noemt (Stroothuizen, Beuninger-achterveld en Punthuizen) zijn zeer waardevol voor verschillende habitattypen van bijlage I van de Habitatrichtlijn, waarvoor het gebied is aangewezen. Voorts wordt opgemerkt dat elke lidstaat verantwoordelijk is voor het eigen deel van de Natura 2000 verplichtingen en niet kan verwijzen naar kwaliteit over de grens. Dat waterlopen met brede stroomgebiedbegrenzing zijn opgenomen vloeit voort uit het feit dat in aangrenzende delen van de waterlopen habitattypen van bijlage I van de Habitatrichtlijn aanwezig zijn, ofwel ontwikkeld kunnen worden. Het is mogelijk dat sommige gebiedsdelen en waterlopen mindere kwaliteiten hebben maar evengoed zijn deze gebiedsdelen van doorslaggevend belang voor het bereiken van instandhoudingsdoelen waarvoor het totale gebied is aangewezen.

Een inspreker merkt op dat er op de kaart gesproken wordt van zandgrond, terwijl het zware zandgrond/kleigrond betreft.

De zienswijze heeft niet geleid tot aanpassing van het besluit. Het is niet duidelijk waar in deze zienswijze op wordt gedoeld. In het ontwerpbesluit komt het woord "zandgronden" alleen voor in de benaming van twee subtypen van habitattypen: "Eiken-haagbeukenbos (hogere zandgronden) subtype A (H9160A)" en "Vochtige heiden (hogere zandgronden) subtype A (H4010A)". Het begrip "hogere zandgronden" verwijst hier naar de fysisch-geografische regio "hogere zandgronden" dat de hogere delen van Nederland omvat (met uitzondering van het rivierengebied en Zuid-Limburg).

4 REACTIES OVER DE INSTANDHOUDINGSDOELSTELLINGEN

4.1 ALGEMEEN

In de zienswijzen zijn veel opmerkingen gemaakt over de instandhoudingsdoelstellingen en over de realisatie hiervan.

Er is voorgesteld om de tekst van de algemene instandhoudingsdoelstelling "behoud van de bijdrage van het Natura 2000-gebied aan de biologische diversiteit en aan de gunstige staat van instandhouding van natuurlijke habitattypen en soorten binnen de Europese Unie" te vervangen door de letterlijke tekst van de Habitatrichtlijn: "behoud van de bijdrage van het Natura 2000-gebied aan het waarborgen van de biologische diversiteit door het instandhouden van habitattypen en soorten binnen de Europese Unie".
Verder is voorgesteld om de tekst van de algemene instandhoudingsdoelstelling "behoud en waar nodig herstel van de natuurlijke kenmerken en van de samenhang van de ecologische structuur en functie van het gehele gebied voor alle habitattypen en soorten waarvoor instandhoudingsdoelstellingen zijn geformuleerd" te schrappen omdat met de formulering in het ontwerpbesluit onvoldoende rekening is gehouden met de wijze waarop in jurisprudentie rekening is gehouden met de termen "natuurlijke kenmerken" en "instandhoudingsdoelstellingen".

Er zijn vragen gesteld over de gestelde nationale doelen, de monitoring in Natura 2000-gebieden, de afstemming en de verantwoordelijkheden. In een aantal zienswijzen wordt de vraag gesteld of de besluiten in samenhang met elkaar en met de gebieden daarbuiten wel een voldoende bijdrage leveren om de soorten en habitattypen in een landelijk gunstige staat van instandhouding te brengen of te houden. De vrees wordt uitgesproken dat dit niet het geval is. Daarnaast wordt er verzocht om voor die soorten en habitattypen, waarvoor sprake is van een ongunstige staat van instandhouding, zowel landelijk als op gebiedsniveau een herstelopgave te formuleren tenzij er ecologische redenen zijn om hiervan af te zien. Het achterwege laten van adequate herstelopgaven wordt door insprekers als onacceptabel gezien en in strijd met de wettelijke verplichtingen.
In een zienswijze is gevraagd om alsnog, voor de soorten en habitattypen die zich in een zeer ongunstige staat van instandhouding bevinden, minimaal complementaire doelen op te nemen in de gebieden waar herstelmogelijkheden zijn of migratie kan plaatsvinden.

Het besluit zou moeten aangeven wat de gevolgen zijn wanneer een soort uit een gebied dreigt te verdwijnen. Daarnaast zou er een gegronde reden aanwezig moeten zijn wanneer er niet gestreefd wordt naar een gunstige staat van instandhouding.

Anderzijds wordt in zienswijzen aangeduid dat veel doelen te hoog gegrepen zijn en dat deze alleen met grote (financiële) inspanningen bereikt kunnen worden. Er wordt over de instandhoudingsdoelstellingen opgemerkt dat ze de status zouden moeten krijgen van een inspanningsverplichting en niet van een resultaatsverplichting. Enkele insprekers menen dat bij het vaststellen van de doelstellingen veel geleund wordt op informatie over het voorkomen van flora en fauna in vroegere jaren, die niet gebaseerd is op voldoende wetenschappelijke gegevens. Het is onduidelijk of deze waarden daadwerkelijk aanwezig zijn. Om die reden zouden de aanwezige habitattypen op een kaart aangeduid moeten worden.

Weer anderen menen dat de uitgangssituatie helder moet worden omschreven in het aanwijzingsbesluit. Tegelijkertijd zal er een termijn gegeven moeten worden waarbinnen de doelstellingen gerealiseerd moeten worden.

In de besluiten wordt er volgens insprekers niet ingegaan op de mogelijke gevolgen van klimaatverandering, terwijl deze veranderingen bepalend kunnen zijn voor de haalbaarheid van de natuurdoelen.
Er wordt bovendien gevraagd om de kernopgaven in de aanwijzingen op te nemen, dan wel het Natura 2000 doelendocument (2006) deel uit te laten maken van de aanwijzingsbesluiten. Uit het besluit zou duidelijk moeten blijken voor welke functie(s) en voor welke soort(en) het gebied wordt aangewezen, zodat duidelijk is of de soorten in al hun levensbehoeften worden beschermd. Daar waar niet alle levensbehoeften in een Natura 2000-gebied zijn beschermd dient te worden aangegeven waar de ontbrekende functies zijn gelegen en wat de beschermingsstatus is.

Er wordt gevraagd om rekening te houden met vereisten op economisch, sociaal en cultureel gebied en met regionale en lokale bijzonderheden.

Dat het concretiseren van maatregelen wordt doorgeschoven naar het beheerplan geeft voor veel insprekers onduidelijkheid; hierdoor kan het overleg over het beheerplan onder grote spanning komen te staan. Zij bepleiten duidelijke kaders voor het beheerplan, zodat er constructief aan de uitwerking kan worden gewerkt. Daarnaast wordt opgemerkt dat bij het vaststellen van de instandhoudingsdoelstellingen alleen wordt uitgegaan van bestaande budgetten. Welke consequenties de instandhoudingsdoelstellingen hebben in financiële zin wordt pas duidelijk bij het tot stand komen van de beheerplannen.

Met betrekking tot de hierboven genoemde zienswijzen worden de volgende opmerkingen gemaakt:

Algemene instandhoudingsdoelstellingen
De algemene instandhoudingsdoelstellingen beogen de algemene hoofddoelstelling van de Vogel- en Habitatrichtlijn in de individuele aanwijzingsbesluiten te verankeren. Daarmee wordt de bijdrage van de Nederlandse Natura 2000-gebieden aan het behoud van de biodiversiteit in Europa vastgelegd. Per gebied zijn de specifieke doelstellingen voor de relevante habitattypen en soorten nader omschreven. Op basis van deze instandhoudingsdoelstellingen en de algemene doelstellingen wordt naar een landelijk gunstige staat van instandhouding van de voor Nederland relevante habitattypen en soorten gestreefd. Dit houdt in dat het natuurlijke verspreidingsgebied van de habitat of van de soort stabiel moet zijn of moet toenemen; dit moet in de toekomst ook zo blijven. Een duurzaam behoud van een habitattype kan alleen maar gerealiseerd worden wanneer de planten- en diersoorten die typisch zijn voor de habitat behouden kunnen worden. Dit geldt ook voor de bescherming van een bepaalde plantensoort of diersoort. De betreffende soort kan alleen effectief beschermd worden wanneer de beschermingsmaatregelen zich, naast op de soort zelf, ook richten op het leefgebied van de soort. Zodoende strekt in een Natura 2000-gebied de instandhoudingsdoelstelling van een soort zich mede uit tot het leefgebied van de betreffende soort.
De formulering van de algemene instandhoudingsdoelstellingen is aangepast in hoofdstuk 5 van de Nota van toelichting van dit besluit. In de aangepaste formulering van het tweede algemene doel is niet de letterlijke tekst van de Habitatrichtlijn (artikel 2) gevolgd, omdat het in de Richtlijn een algemene doelstelling van de Richtlijn betreft en in dit geval om de gebiedsspecifieke invulling daarvan gaat. Meer in het bijzonder: een Europese Richtlijn kan een bijdrage leveren aan het waarborgen van de biologische diversiteit, maar een gebied kan alleen bijdragen aan het behoud van de biologische diversiteit. Verder is de term “natuurlijke kenmerken” in de algemene doelen gehandhaafd, omdat dit een begrip is dat in de Richtlijn ook gebruikt wordt in verband met de bescherming van de gebieden (artikel 6).

Verder geldt ook dat invloeden van buitenaf op het Natura 2000-gebied van grote invloed kunnen zijn op de staat van instandhouding van een habitattype of soort: de externe werking. De instandhoudingsdoelstelling richt zich op het gehele biotische en abiotische complex van factoren, die het habitattype of de soort haar specifieke aanzien geven en die noodzakelijk zijn voor het behoud van de biologische diversiteit van het gebied.

Contour “haalbaar en betaalbaar”
In de paragrafen 3.4 en 4.1.7 van de Nota van Antwoord staat aangegeven dat zowel de selectie als de begrenzing uitsluitend gebaseerd is op ecologische criteria. Dit betekent echter niet dat andere dan ecologische belangen geen rol hebben gespeeld bij het vaststellen van de instandhoudingsdoelstellingen. Hierbij heeft het uitgangspunt “haalbaar en betaalbaar”, zowel landelijk als per gebied, nadrukkelijk een rol gespeeld. Er is daarbij rekening gehouden met de economische en sociale belangen van de directe omgeving. Dit betekent in de praktijk dat voor een bepaald habitattype of soort de relatief grootste ecologische bijdrage komt van het gebied waar de ecologische vereisten reeds op orde zijn of waar ze op relatief eenvoudige wijze op orde te brengen zijn, om zodoende bij het opstellen van beheerplannen een evenwichtige balans tussen economie en ecologie na te kunnen streven.
In paragraaf 3.4 van de Nota van Antwoord staat dat Nederland zich inspant om zoveel mogelijk habitattypen en soorten in een gunstige staat van instandhouding te houden of te brengen. Er kan echter geen onevenredige financiële inspanning verwacht worden om alle habitattypen en soorten te herstellen. Met oog hierop is voor een aantal soorten en habitattypen in het Natura 2000 doelendocument (2006, hoofdstuk 6)

gekozen voor een lager niveau dan gunstige staat van instandhouding. In die gevallen wordt verbetering van de ecologische vereisten voorlopig niet realistisch geacht of staat de inspanning in geen verhouding tot de extra bijdrage die een gebied kan leveren aan de realisering van de Natura 2000-doelen op landelijk niveau. Anderzijds is het logisch dat een hogere inzet wordt nagestreefd voor habitattypen en soorten waar Nederland relatief belangrijk voor is en/of voor habitattypen en soorten die sterk onder druk staan.
Dit geldt bijvoorbeeld voor de habitattypen stroomdalgraslanden (H6120) en blauwgraslanden (H6410). Voor deze habitattypen zijn de ecologische omstandigheden nog niet op orde.

Contour "strategisch lokaliseren"
Bij het vaststellen van de instandhoudingsdoelstellingen is ook geanticipeerd op bestaande plannen en projecten ter realisering van de Ecologische Hoofdstructuur en bestaand beleid met betrekking tot bijvoorbeeld mest en waterhuishouding. Dit is het gehanteerde principe van "strategisch lokaliseren": behoud of herstel nastreven daar waar de grootste potentie ligt en waar dit gemakkelijk kan zonder dat afbreuk wordt gedaan aan de ecologische uitgangspunten en ambities. Om daaraan invulling te geven zijn diverse consultatierondes met deskundigen en terreinbeheerders gehouden en zijn analyses uitgevoerd, waaronder de knelpunten- en kansenanalyse van KIWA Water Research/EGG-consult[36].
In de toekomst zullen inspanningen voor het waterbeheer meer gericht moeten worden op het natuurbelang. Waar nodig is de begrenzing van gebieden aangepast om een op termijn duurzamere situatie te verkrijgen. Voor een aantal habitattypen en soorten zijn gezien de urgentie ten aanzien van één of meerdere kernopgaven ("sense of urgency")[37], op de korte én lange termijn, aanvullende water- of beheermaatregelen nodig.

Trends, dynamiek en autonome ontwikkelingen
In het aanwijzingsbesluit staat het resultaat van de bovenstaande contouren uitgewerkt in de vorm van de instandhoudingsdoelstellingen. Op grond daarvan worden in het beheerplan de benodigde maatregelen uitgewerkt om de genoemde habitattypen en soorten in de gewenste staat van instandhouding te brengen of te behouden, zodat het gebied voldoende bijdrage kan leveren aan het realiseren van de gunstige staat van instandhouding op landelijk niveau. Eén van de uitgangspunten in de Natura 2000 contourennotitie (2005)[38] is dat doelstellingen in de tijd robuust geformuleerd moeten worden. Dit is gedaan om zo te kunnen anticiperen op bijvoorbeeld de natuurlijke dynamiek of mogelijke klimaatveranderingen. Als de instandhoudingsdoelstellingen niet gehaald lijken te worden, bijvoorbeeld omdat een populatie vogels of een bepaald habitattype ondanks de bescherming toch kleiner wordt, moet Nederland maatregelen nemen om deze ontwikkeling te keren. Artikel 6, tweede lid, van de Habitatrichtlijn, verplicht de lidstaat namelijk om verslechtering van habitattypen en leefgebieden van (vogel)soorten te voorkomen. Soms zullen de genomen maatregelen niet werken, bijvoorbeeld bij klimaatverandering, een te grote externe beïnvloeding of als trekkende soorten in het buitenland negatief worden beïnvloed. Er zijn dan geen sancties. Gezien een aantal onzekerheden over te verwachten ontwikkelingen, die voortkomen uit natuurlijke dynamiek en klimaatveranderingen, is voor het jaar 2015 voorzien in een evaluatie van het Natura 2000 doelendocument (2006). Indien noodzakelijk worden dan ook de betreffende aanwijzingsbesluiten aangepast (zie Nota van Antwoord, paragraaf 3.19).
In bijlage B.3 van de Nota van toelichting van dit besluit wordt nader op de specifieke keuzes ingegaan.

Herijking instandhoudingsdoelstellingen
De lidstaten van de Europese Unie hebben de afspraak gemaakt om alle maatregelen te nemen die nodig zijn om een gunstige staat van instandhouding van de aangewezen soorten en habitattypen waarvoor gebieden zijn aangewezen te realiseren. Pas wanneer daadwerkelijk is gebleken dat de doelen om wat voor reden dan ook niet haalbaar zijn, bestaat er – zoals onder andere in paragraaf 1.4.1 van de Nota van Antwoord staat vermeld – een aantal momenten waarop de doelen bijgesteld kunnen worden. De drie momenten waarop de

[36] KIWA & EGG (2007): Knelpunten- en kansenanalyse Natura 2000 gebieden. Versie 2007. Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, Den Haag.
[37] Een "sense of urgency" is toegekend aan een gebied als binnen tien jaar (na 2005) mogelijk een onherstelbare situatie ontstaat. Zie verder bijlage 2 begrippen en definities uit de Nota van Antwoord (2007).
[38] Ministerie van LNV (2005): Natura 2000 contourennotitie. Kaders voor Natura 2000-doelen, besluiten en beheersplannen. Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, Den Haag.

instandhoudingsdoelstellingen kunnen worden geëvalueerd en zo nodig kunnen worden bijgesteld (zie ook Nota van Antwoord, paragrafen 3.4 en 3.14):
- bij de definitieve aanwijzing;
- bij het opstellen van het beheerplan;
- bij de geplande evaluatie in 2015.

Ecologische samenhang en belangenafweging
De afweging tussen economie en ecologie moet zodanig plaatsvinden dat de gunstige staat van instandhouding van de habitattypen en soorten waar het gebied voor is aangewezen niet in gevaar komt. De situatie kan zich voordoen dat in een bepaald gebied een aantal habitattypen of soorten voorkomt, waarvoor geen instandhoudingsdoelstellingen zijn vastgesteld. Er is dan de inschatting gemaakt dat het betreffende habitattype of de betreffende soort weliswaar marginaal in het gebied aanwezig is, maar dat het gebied op termijn geen bijdrage kan leveren aan de instandhouding van het habitattype of de soort. Ook bij de formulering van een doel voor vogels is bepalend of het gebied een relevante bijdrage aan het realiseren van het landelijke doel levert of kan gaan leveren (zie ook paragraaf 3.11 van de Nota van Antwoord).
Voor elk specifiek gebied komt het erop neer dat de instandhoudingsdoelstelling van een bepaald habitattype of bepaalde soort alleen in samenhang kan worden gezien met de instandhoudingsdoelstelling op landelijk niveau en in andere Natura 2000-gebieden. Dat betekent dat er weliswaar landelijk per soort of per habitattype naar een gunstige staat van instandhouding moet worden gestreefd, maar dat deze situatie niet in elk gebied afzonderlijk hoeft te worden nagestreefd. Binnen dit kader kan ook rekening worden gehouden met vereisten op economisch, sociaal en cultureel gebied en met regionale en lokale bijzonderheden.

Recreatie en toerisme
Beseft wordt dat Dinkelland een belangrijk onderdeel uitmaakt van het Twents toeristische product. De meanderende rivier Dinkel is de belangrijkste trekpleister voor toeristen. Het toeristische bedrijfsleven vindt dat de aard van het gebied zo moet blijven. In die zin is het belang van een adequaat natuurbeheer ook in het belang van een gezonde toeristische sector. In onder meer paragrafen 4.1.3 en 4.1.4 van de Nota van Antwoord is ingegaan op de ontwikkelingsmogelijkheden van bedrijven en de concurrentiepositie: afhankelijk van de bedrijfstak biedt de aanwezigheid van een Natura 2000-gebied dikwijls nieuwe mogelijkheden.
Dit specifieke gebied is een natuurgebied waar, ondanks de toeristische druk, natuurwaarden zich hebben kunnen handhaven of kunnen ontwikkelen. Niettemin is het door de ongunstige staat van instandhouding van habitattypen of soorten noodzakelijk om een herstelopgave te formuleren, zoals bijvoorbeeld geldt voor zwakgebufferde vennen (H3130), vochtige heiden, *hogere zandgronden* (H4010A) en blauwgraslanden (H6410) in dit betreffende gebied. Wanneer er een herstelverplichting is, dient bij de te nemen maatregelen rekening te worden gehouden met de vereisten op economisch, sociaal en cultureel gebied. Bij het formuleren van de instandhoudingsdoelstellingen is dat gedaan. Het afwegen van ecologie en economie gebeurt ook in het stelsel van vergunningverlening. Zie verder paragraaf 3.5 van de Nota van Antwoord.

Complementaire doelen
De analyse van de implementatie van Natura 2000 in Nederland (Kamerstuk 32670 nr. 24) laat zien dat de bescherming van complementaire doelen onder het Natura 2000-regime niet expliciet door de Vogel- en Habitatrichtlijn wordt voorgeschreven. Daarom zullen deze doelen dan ook niet langer in de aanwijzingsbesluiten worden opgenomen.

Onderbouwing besluiten
In diverse ecologische rapporten[39] en databanken zijn de natuurwaarden en vogelgegevens van Nederland beschreven. Het is voor de selectie of ecologische onderbouwing van een Natura 2000-gebied niet noodzakelijk dat de aanwezige natuurwaarden op kaart worden aangegeven. Wel wordt in paragraaf 4.4 van deze Nota van toelichting een globale, niet-uitputtende, omschrijving gegeven van de verspreiding van de habitattypen en soorten in dit gebied.

[39] Zie voor een overz cht van de bronnen onder andere Ministerie van LNV (2007): Nota van Antwoord. Inspraakprocedure aanwijzing Natura 2000-gebieden, bijlage 3. Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, Den Haag.

Het Natura 2000 doelendocument (2006) is één van de dragende beleidsdocumenten die aan de besluitvorming ten grondslag heeft gelegen. Het beleid zoals daar is uiteengezet, is bij de besluitvorming toegepast, maar het Natura 2000 doelendocument (2006) maakt géén onderdeel uit van het besluit.
Met betrekking tot de vraag op welke wijze de gunstige staat van instandhouding voor een bepaald habitattype of een bepaalde soort kan worden bereikt, is er in de Nota van toelichting een uitgebreid overzicht opgenomen waarin alle gebieden staan vermeld waaraan voor het betreffende habitattype of de betreffende soort een doel is toegekend. Op deze wijze is na te gaan hoe de landelijke opgave over het Natura 2000-netwerk is verdeeld. Het is echter een indicatieve vermelding, want het is niet de bedoeling in deze aanwijzing een besluit te nemen over de instandhoudingsdoelstellingen van andere gebieden.

Kernopgaven
In paragraaf 1.3.4 van de Nota van Antwoord staat vermeld dat de kernopgaven een belangrijk hulpmiddel zijn bij de focus en eventuele prioritering binnen de Natura 2000-beheerplannen. Ze beschrijven de belangrijkste behoud- en herstelopgaven per Natura 2000-landschap en zijn in het Natura 2000 doelendocument (2006) toebedeeld aan gebieden. Het toevoegen van de kernopgaven aan de Nota's van toelichting bij de definitieve aanwijzingsbesluiten heeft geen meerwaarde, omdat die informatie is opgenomen in het Natura 2000 doelendocument (2006). De kernopgaven zijn in deze procedure dan ook niet aan inspraak onderhevig.

Ambitieniveau van de instandhoudingsdoelstellingen
Indien een soort of habitattype landelijk in een ongunstige staat van instandhouding verkeert, betekent dit niet automatisch dat in alle gebieden waar de betreffende waarde voorkomt hiervoor een hersteldoelstelling moet worden geformuleerd. In de Natura 2000 contourennotitie (2005) en het Natura 2000 doelendocument (2006) staan de hoofdlijnen voor het formuleren van de Natura 2000-doelen uitgewerkt. Daarmee is het Europese kader toegespitst op de Nederlandse situatie. Per gebied zijn er gebiedsdoelen opgesteld. Deze richten zich op de kwaliteit en oppervlakte van het habitattype of van het leefgebied van een soort. Voor soorten wordt daarnaast een doel gesteld voor de gewenste populatie. Voor sommige soorten en vrijwel alle vogels zijn hierbij richtinggevende aantallen genoemd. Deze dienen als (minimale) draagkracht voor het leefgebied binnen de begrenzing van het gebied. In het geval van herstel is de uitwerking van de landelijke doelen middels het principe van "strategisch lokaliseren" bepaald. Dat wil zeggen dat de herstelopgave is neergelegd in de gebieden waar de meeste potentie is om het habitattype of het leefgebied van de soort te verbeteren. Voor verspreid voorkomende habitattypen en soorten is het niet mogelijk om de landelijke doelstellingen alleen binnen het Natura 2000-netwerk te realiseren. Opgaven buiten het Natura 2000-netwerk worden via ander natuurbeleid gerealiseerd, zoals de Flora- en faunawet en de Ecologische Hoofdstructuur. Voor een aantal habitattypen is in het Natura 2000 doelendocument de expliciete keuze gemaakt om niet te streven naar een gunstige staat van instandhouding (Natura 2000 doelendocument (2006), pagina 138).
Bij de evaluatie in 2015 worden zowel de ambities van de gebiedsdoelen als de landelijke instandhoudingsdoelstellingen tegen het licht gehouden en wordt bekeken of bijstelling nodig is.

Monitoring
Het ministerie van Economische Zaken (EZ) is verantwoordelijk voor de periodieke algemene rapportages aan de Europese Commissie en voor de monitoring van de staat van instandhouding van soorten en habitattypen op landelijk niveau. Het ministerie van EZ zorgt voor een landelijk monitoringssysteem. De gebiedsgerichte monitoring zal plaatsvinden op basis van de monitoringsparagraaf in de beheerplannen waarin ook rollen en verantwoordelijkheden zijn uitgewerkt. Voor zowel de landelijke als de gebiedsgerichte monitoring wordt momenteel - in samenhang - een programma van eisen ontwikkeld in overleg met het betrokken bevoegd gezag (ministerie van EZ, ministerie van Infrastructuur en Milieu, ministerie van Defensie en de provincies (Interprovinciaal Overleg). Zie ook paragraaf 1.5.1 van de Nota van Antwoord.

Nulsituatie of uitgangspunt
In paragraaf 3.18 van de Nota van Antwoord staat vermeld dat bij het vaststellen van de gebiedsdoelen niet is uitgegaan van een bepaald referentiejaar, zoals het moment van aanwijzing als Vogelrichtlijngebied of aanmelding als Habitatrichtlijngebied. Als uitgangspunt geldt echter wel dat er geen verslechtering mag optreden ten opzichte van 2004, het moment waarop door Brussel de communautaire lijst met

Habitatrichtlijngebieden is vastgesteld. Bij het vaststellen van de doelen is gekeken naar de staat van instandhouding van de betreffende soort of het habitattype op landelijk niveau. Ook is gekeken naar de (minimaal) benodigde oppervlakte leefgebied en/of habitattype om een gunstige staat van instandhouding op landelijk niveau te realiseren.
Die (landelijke) staat van instandhouding vormde mede de basis voor vaststelling van de instandhoudingsdoelstellingen voor soorten en/of habitattypen per gebied. In de Nota's van toelichting bij de besluiten is aangegeven of voor een soort of habitattype in een concreet gebied een behoud- of herstelopgave geldt. Zo is bijvoorbeeld een behoudopgave geformuleerd als er onevenredige maatregelen nodig zouden zijn om het gebied een grotere bijdrage te laten leveren.

Realisatietermijnen
Zoals in paragraaf 3.16 van de Nota van Antwoord wordt gesteld, zijn termijnen onmisbaar om de realisatie van doelen te plannen. Deze planningen zijn grotendeels afhankelijk van regionale en zelfs lokale omstandigheden. Daardoor zijn de op te stellen beheerplannen de aangewezen plaats voor het bepalen van de realisatietermijnen. Om die reden is ervan afgezien realisatietermijnen in de aanwijzingsbesluiten op te nemen.

Flankerend beleid
In paragraaf 5.8 van de Nota van Antwoord staat als uitgangspunt geformuleerd dat de instandhoudingsdoelstellingen met behulp van bestaande budgetten worden gerealiseerd. De "bestaande budgetten" waaruit realisatie van de Natura 2000-instandhoudingsdoelstellingen gefinancierd moet worden, zijn grotendeels opgenomen in het Investeringsbudget Landelijk Gebied (ILG) en de financiële middelen voor de bestrijding van verdroging in de zogenoemde TOP-lijst gebieden[40]. Daarnaast is ook het bestaande beheerbudget voor Staatsbosbeheer een financieringsbron voor de instandhoudingsdoelstellingen. Waar de Natura 2000-instandhoudingsdoelstellingen gekoppeld zijn aan waterkwaliteit kunnen de additionele kosten worden gefinancierd via het spoor van de Kaderrichtlijn Water. Veel subsidiemogelijkheden voor inrichting en (agrarisch) natuurbeheer zijn met het ILG onder verantwoordelijkheid van de provincies gekomen. Daartoe behoren de maatregelen die vallen onder het Subsidiestelsel Natuur- & Landschapsbeheer (vanaf 2010) en de provinciale subsidieregelingen zoals de Subsidieregeling Kwaliteitsimpuls Natuur en Landschap (SKNL). Verder is er in het kader van het LIFE+-programma vanuit de Europese Commissie geld beschikbaar voor overheden en NGO's voor co-financiering van de ontwikkeling, implementatie, monitoring, evaluatie en communicatie van het Europees milieu- en natuurbeleid en van wetgeving op dit gebied, bijvoorbeeld voor projecten die gericht zijn op maatregelen voor behoud en herstel van Natura 2000-waarden.

4.2 SPECIFIEKE REACTIES OVER DE INSTANDHOUDINGSDOELSTELLINGEN

Een inspreker geeft aan dat het Natura 2000-gebied niet logisch is opgebouwd door verschillende losstaande onderdelen als één gebied te benoemen. Zo komen zwakgebufferde vennen (H3130), vochtige heiden (H4010) en droge heiden (H4030) uitsluitend voor in Punthuizen en Stroothuizen en zijn de habitattypen omsloten door landbouwgebieden, waardoor er grote maatregelen getroffen moeten worden op de landbouwgrond om knelpunten op te lossen. De inspreker stelt voor enkel de gebieden Punthuizen en Stroothuizen voor het habitattype zwakgebufferde vennen aan te wijzen en de doelstellingen voor vochtige en droge heiden te laten vervallen.

De zienswijze heeft niet geleid tot aanpassing van het besluit. Het gebied Dinkelland omvat trajecten van de Dinkel met enkele zijbeken en enkele heidegebieden met vennen en schraalland. Tezamen vormen ze in onderlinge samenhang een van de mooiste voorbeelden van een laaglandrivierlandschap met bijzondere ecologische en landschappelijke kwaliteiten. Het doel is om de hele gradiënt van vochtige alluviale bossen (H91E0) en vochtige en droge graslanden naar heiden en vennen als onderdelen van het oorspronkelijke beekdallandschap in stand te houden. Alle drie de genoemde habitattypen zijn aanwezig in het Natura 2000-gebied en de doelstellingen zullen derhalve gehandhaafd blijven (zie ook Nota van Antwoord, paragraaf 3.3). De doelstellingen zullen nagestreefd worden op de locaties met de meeste potentie. In het beheerplan zullen

[40] De door de provincies opgestelde lijsten met gebieden die in het kader van het verdrogingsbeleid met voorrang worden aangepakt.

de doelstellingen uitgewerkt worden in omvang, ruimte en tijd. Hierin zullen ook de maatregelen aan de orde komen die nodig zijn om de doelstellingen te realiseren.

Volgens een inspreker komen de stroomdalgraslanden (H6120) slechts zeer beperkt voor langs de Dinkel. Uitbreiding vraagt om zulke grote maatregelen van met name de landbouw, dat dit niet opweegt tegen de aanwezigheid en de potenties voor uitbreiding.

De zienswijze heeft niet geleid tot aanpassing van het besluit. Vanuit de Habitatrichtlijn heeft Nederland de verplichting om alle in het gebied aanwezige habitattypen aan te wijzen en te beschermen. Stroomdalgraslanden zijn aanwezig langs de Dinkel, de doelstelling zal derhalve in dit gebied gehandhaafd blijven. Het gebied heeft grote potentie voor herstel van het habitattype dat vroeger over een grotere oppervlakte voorkwam. De doelstelling zal in het beheerplan uitgewerkt worden in omvang, ruimte en tijd.

Een inspreker merkt op dat er sprake is van stroomdalgraslanden (H6120) en meent dat er kalkrijke zandgronden wordt bedoeld. Volgens de inspreker is er echter geen sprake van kalkrijke zandgronden, omdat kalk niet wordt toegepast op de aanwezige graslanden, maar alleen op de landbouwgronden. Het zijn dan ook de agrariërs die zorgen voor een kalkbevattende bodem. In het Dinkeldal liggen volgens de inspreker over het algemeen graslanden en dus geen kalkrijke zandgronden. Volgens de inspreker is er juist sprake van lichte, droge zandgronden. De inspreker stelt voor Dinkelland te schrappen als Natura 2000-gebied. Een andere inspreker meldt dat het Dinkeldal een overstromingsgebied is wat slib meebrengt en daardoor niet geschikt is voor de ontwikkeling van stroomdalgraslanden. Bovendien komen volgens de inspreker de in het ontwerpbesluit genoemde soorten steenanjer en grote tijm niet voor langs de Dinkel. Om deze redenen is de inspreker van mening dat het Natura 2000-gebied Dinkelland niet aangewezen moet worden voor het habitattype stroomdalgraslanden en dat voor ontwikkeling van dit habitattype de focus bij de grote rivieren moet liggen.

De zienswijzen zijn niet overgenomen. De vegetatie voldoet aan de definitie van het habitattype stroomdalgraslanden zoals gesteld in het Natura 2000 profielendocument (2008). Het habitattype stroomdalgraslanden komt in het gebied voor op zandige oeverwallen langs de Dinkel en dient als zodanig te worden beschermd. Het gaat om vegetaties van zwak tot sterk gebufferde droge rivierduinen. De genoemde soorten steenanjer en grote tijm zijn verwijderd uit de toelichting op het doel.

Een inspreker geeft aan dat heischrale graslanden (H6230) in het Natura 2000-gebied Dinkelland minimaal bijdragen aan de landelijke doelstelling. Volgens de inspreker is er in het ontwerpbesluit aangegeven dat het habitattype omgeven moet worden door droge heiden die volgens de inspreker alleen voorkomen in Punthuizen en Stroothuizen, maar het komt slechts in smalle stroken voor en er is geen uitbreidingsmogelijkheid. Daarom vindt de inspreker dat dit habitattype geschrapt moet worden.

De zienswijze is niet overgenomen. Vanuit de Habitatrichtlijn heeft Nederland de verplichting om alle in het gebied aanwezige habitattypen aan te wijzen en te beschermen. In het gebied neemt heischrale graslanden een positie in de overgangen van het habitattype blauwgraslanden (H6410) naar vochtige heiden (H4010) en droge heiden (H4030). Er zijn in dit gebied inderdaad geen uitbreidingsmogelijkheden, de doelstelling luidt dan ook “behoud oppervlakte en kwaliteit”.

Een inspreker geeft aan dat blauwgraslanden (H6410) alleen gekoppeld zijn aan het deelgebied Punthuizen en dat deze in het deelgebied Stroothuizen nog ontwikkeld moeten worden, wat zware maatregelen vraagt buiten het natuurgebied. Gezien de landelijke bijdrage van 2% is het doel volgens de inspreker niet reëel.

De zienswijze heeft niet tot aanpassing van het besluit geleid. Vanuit de Habitatrichtlijn heeft Nederland de verplichting om alle in het gebied aanwezige habitattypen aan te wijzen en te beschermen. Blauwgraslanden komen met een redelijke oppervlakte in het gebied voor (2-6% van de landelijke oppervlakte), de doelstelling zal derhalve gehandhaafd blijven. In het Natura 2000-gebied Dinkelland is er potentie om het habitattype uit te breiden. In het beheerplan zal de doelstelling uitgewerkt worden in omvang, ruimte en tijd.

Volgens een inspreker staat in het Lijstdocument (2004) dat geen gebieden aangemeld worden voor pioniervegetaties met snavelbiezen (H7150) in een subtype op plagplekken in vochtige heiden (H4010). Daar het plaggen is gericht op herstel van vochtige heiden en niet het behoud van pioniervegetaties met snavelbiezen gaat de inspreker er van uit dat het hier gaat om een vergissing en dat pioniervegetaties met snavelbiezen geschrapt moet worden uit Natura 2000-gebied Dinkelland.

De zienswijze heeft niet tot aanpassing van het besluit geleid. Volgens het Natura 2000 profielendocument (2008) kan het habitattype pioniervegetaties met snavelbiezen voorkomen in zijn natuurlijke vorm in laagtes, maar ook op plagplekken in de vochtige heiden. De doelstelling zal derhalve gehandhaafd blijven. Omdat het voorkomen op plagplekken van minder belang is dan de natuurlijke vorm, is de ambitie van het doel in principe laag gehouden door behouddoelstellingen te formuleren in die gebieden waar het habitattype beperkt is tot plagplekken, waaronder het gebied Dinkelland.

Volgens een inspreker komen vochtige alluviale bossen, beekbegeleidende bossen (H91E0C) voor minder dan 2% voor in Natura 2000-gebied Dinkelland. Om verbetering van kwaliteit de bereiken zijn volgens de inspreker grote maatregelen nodig. De inspreker stelt dat die maatregelen niet nodig zijn om de gunstige staat van instandhouding van de rivierdonderpad (H1163) te handhaven. Er wordt dan ook het voorstel gedaan om het habitattype vochtige alluviale bossen voor dit gebied te schrappen en het gebied alleen aan te wijzen voor de rivierdonderpad. Een andere inspreker is van mening dat er geen sprake is van een verbeterpunt van vochtige alluviale bossen, omdat dit habitattype niet voorkomt langs de Dinkel.

Beide bovenstaande zienswijzen hebben niet geleid tot aanpassing van het besluit. Vanuit de Habitatrichtlijn heeft Nederland de verplichting om alle in het gebied ten tijde van de aanmelding aanwezige habitattypen aan te wijzen en te beschermen, zie ook Nota van Antwoord, paragraaf 3.3. Het beschermen van de habitattypen die binnen het gebied voorkomen draagt bij aan de realisatie van de landelijke instandhoudingsdoelstelling voor het betreffende habitattype. De doelstelling van vochtige alluviale bossen, *beekbegeleidende bossen* (H91E0C) is derhalve gehandhaafd. Het leefgebied van de rivierdonderpad wordt overigens beschermd via de instandhoudingsdoelstelling van de rivierdonderpad, niet via de doelstelling van de vochtige alluviale bossen.

Een inspreker is van mening dat de rivierdonderpad (H1163) wordt bedreigd door vervuilde wateren en kanalisatie. De oorzaak van deze bedreigingen liggen echter niet in het gebied en ook is er geen relatie met de uitstoot van ammoniak en het voorkomen van de rivierendonderpad, aldus de inspreker. De inspreker verzoekt de plannen te herzien en het Dinkeldal niet aan te merken als Natura 2000-gebied. De inspreker verzoekt daarnaast de plannen met betrekking tot de Dinkel te herzien, omdat het volgens de inspreker om een natuurlijke waterloop gaat zonder enige relatie tot de instandhoudingsdoelstellingen.

De zienswijze heeft niet geleid tot aanpassing van het besluit. De Natura 2000-gebieden worden aangewezen op basis van ecologische criteria: het voorkomen van waarden die onder de Habitatrichtlijn of Vogelrichtlijn worden beschermd is bepalend voor de aanwijzing. Zie voor de selectiemethodiek paragraaf 2.1 van de Nota van Antwoord. In het beheerplan zullen eventuele knelpunten voor het realiseren van de instandhoudingsdoelstelling en de benodigde maatregelen voor de rivierdonderpad worden uitgewerkt, waarbij ook externe werking wordt betrokken. De Dinkel maakt met zijn natuurlijke waterloop een belangrijk onderdeel uit van het leefgebied van niet alleen de rivierdonderpad, maar ook de beekprik (H1096).

Enkele insprekers zijn van mening dat de rivierdonderpad (H1163) niet voorkomt in de Snoeijinksbeek en verzoeken op de kaart te laten zien waar deze soort voorkomt.

De zienswijze heeft niet geleid tot aanpassing van het besluit. De rivierdonderpad is recent waargenomen op diverse locaties verspreid door het hele gebied, met name in de Dinkel. Ook is de soort recent waargenomen in de monding van de Snoeyinksbeek. Het is voor de ecologische onderbouwing van een Natura 2000-gebied niet noodzakelijk dat de aanwezige natuurwaarden op kaart worden aangegeven. Wel wordt in paragraaf 4.4 van deze Nota van toelichting een globale omschrijving gegeven van de verspreiding van de habitattypen en soorten in dit gebied.

Een inspreker verzoekt het deel bij Huis Singraven op te nemen binnen de begrenzing omdat de kamsalamander (H1166) hier voor komt. Een inspreker wil graag een instandhoudingsdoelstelling voor de soort toegevoegd zien aan het gebied. De instandhoudingsdoelstelling zou volgens de inspreker dan "behoud omvang en kwaliteit leefgebied voor behoud populatie" moeten zijn.

De zienswijze heeft niet tot aanpassing van het besluit geleid. Het deel bij Huis Singraven is niet binnen de begrenzing opgenomen (zie beantwoording zienswijze in paragraaf 3.2 van deze bijlage C). Er is daarom geen instandhoudingsdoelstelling voor de kamsalamander in het gebied opgenomen.

5 REACTIES OVER DE RECHTSGEVOLGEN

Er wordt door diverse insprekers gewezen op het feit dat de gevolgen van het huidig gevoerde natuurbeleid een onevenredige belasting vormen voor de bewoners van Oost-Twente. Men stelt dat het onmogelijk is om op basis van de stukken te bepalen wat de gevolgen van de aanwijzing zijn voor de individuele bedrijfsvoering. De scheiding in tijd tussen het aanwijzingsbesluit en het beheerplan wordt daarvoor verantwoordelijk gehouden. Daarnaast worden er veel opmerkingen gemaakt en vragen gesteld over de diverse facetten van bestaand gebruik, de externe werking, de relatie met het toetsingskader Ammoniak en Natura 2000, de relatie met de Kaderrichtlijn Water en de relatie met bestemmingsplannen en andere ruimtelijke plannen.
Enkele insprekers wijzen er op dat 1 oktober 2005 (de inwerkingtreding van de Natuurbeschermingswet 1998) niet als peildatum voor bestaand gebruik kan dienstdoen.

Met betrekking tot de hierboven genoemde argumenten worden de volgende opmerkingen gemaakt:

Externe werking
Het is moeilijk aan te geven wat de precieze omvang van de externe werking van een bepaalde activiteit is. In paragraaf 4.3 van de Nota van Antwoord staat dat dit afhangt van de aard van de activiteit zelf, de intensiteit ervan en de gevoeligheid van de aanwezige habitattypen en soorten. Het valt op voorhand dus niet te zeggen of er beïnvloeding plaatsvindt. Dat betekent dat wanneer niet uitgesloten kan worden dat een Natura 2000-gebied door een bepaalde activiteit wordt beïnvloed, er bekeken moet worden of er op grond van de Natuurbeschermingswet 1998 een vergunningplicht voor een bepaalde activiteit aan de orde is. Het is dus evenmin aan te geven waar de externe werking van een bepaalde activiteit eindigt.
In het beheerplan zal duidelijkheid gegeven worden voor welke activiteiten een vergunningplicht aan de orde kan zijn. De afstand tussen de locatie van de activiteit en de te beschermen natuurwaarden is daarbij niet altijd doorslaggevend; het gaat er om of een bepaalde activiteit al dan niet de natuurlijke kenmerken van een Natura 2000-gebied, waar habitattypen en leefgebieden van soorten onderdeel van uitmaken, kan aantasten.
Rond de Natura 2000-gebieden wordt, volgens sommige insprekers, een beschermingszone ingesteld van 3.000 meter. Dat is echter niet van toepassing op de beoordeling van effecten op Natura 2000-gebieden. In het kader van de Interimwet ammoniak en veehouderij[41] werd in verband met de ammoniakdepositie een zone van 3.000 meter gehanteerd. Binnen die zone was de beïnvloeding door een veehouderijbedrijf van verzuringsgevoelig gebied nog meetbaar. Tot deze grens kon een vergunningplicht voor deze verzuringsgevoelige gebieden aan de orde zijn. Deze grens is inmiddels vervallen. Natura 2000 is gericht op de bescherming van de in het gebied voorkomende habitattypen en soorten. Een exacte grens waar de externe werking ophoudt, is in algemene zin niet aan te geven. Dit wordt van geval tot geval beoordeeld. Bepalend is dus niet de afstand, maar of er sprake kan zijn van verslechtering of significante verstoring van natuurwaarden in het betreffende gebied.

Beschermde natuurmonumenten
In de paragrafen 3.15, 4.6.4 en 4.6.9 van de Nota van Antwoord staat dat een belangrijk deel van de aan te wijzen Natura 2000-gebieden, zoals dit gebied, reeds onder de oude Natuurbeschermingswet als beschermd of als staatsnatuurmonument was aangewezen. Op grond van artikel 15a van de Natuurbeschermingswet 1998 vervalt een besluit tot aanwijzing van een beschermd natuurmonument zodra het gebied is aangewezen als Natura 2000-gebied en voor zover het beschermde natuurmonument binnen dat Natura 2000-gebied ligt. Dat betekent dat wanneer een deel van het beschermde natuurmonument buiten het Natura 2000-gebied ligt, de oude aanwijzing als natuurmonument voor dat gebiedsdeel van kracht blijft. Voor Vogelrichtlijngebieden was dit reeds aan de orde.
De instandhoudingsdoelstelling heeft, voor het deel van het Natura 2000-gebied waarop de aanwijzing als beschermd natuurmonument betrekking had, vanaf dat moment mede betrekking op de doelstellingen van dat beschermde natuurmonument ten aanzien van het behoud, herstel en de ontwikkeling van het

[41] Wet van 9 juni 1994, houdende tijdelijke regeling inzake de ammoniakdepositie veroorzaakt door veehouderijen (Interimwet ammoniak en veehouderij). Staatsblad 1994, nr. 634.

natuurschoon of de natuurwetenschappelijke betekenis. Bepalingen uit de aanwijzingen tot beschermd natuurmonument over natuurschoon, rust, stilte en over de natuurwetenschappelijke betekenis van het beschermde natuurmonument blijven gewoon van kracht en kunnen mede de inhoud van het beheerplan gaan bepalen. Zie voor verdere toelichting met betrekking tot beschermde natuurmonumenten paragraaf 5.5 Beschermde natuurmonumenten van de Nota van toelichting.

Bestaand gebruik: peildatum en vergunningplicht
Het aanwijzen van een Natura 2000-gebied leidt niet tot een verbod op het verrichten van bepaalde handelingen zoals fietsen, wandelen of het laten loslopen van de hond. In het aanwijzingsbesluit staat alleen voor welke waarden het gebied is aangewezen, welke instandhoudingsdoelstellingen gelden en wat de grens van het betreffende gebied is. In het besluit zelf is niet aangegeven of, en onder welke voorwaarden, een activiteit kan worden toegestaan.

Op grond van de huidige Natuurbeschermingswet 1998 geldt een vergunningplicht voor activiteiten in en om Natura 2000-gebieden die gelet op de instandhoudingdoelstellingen van het gebied de kwaliteit van de natuurlijke habitats en de habitats van soorten in een Natura 2000-gebied kunnen verslechteren of een significant verstorend effect kunnen hebben op de soorten waarvoor het gebied is aangewezen.

In de wet is op deze vergunningplicht een uitzondering gemaakt voor bestaand gebruik. Bestaand gebruik is als gevolg van de wijziging van de Natuurbeschermingswet 1998 door de Crisis- en herstelwet altijd vergunningvrij, tenzij het gebruik een project is dat niet direct verband houdt met of nodig is voor het beheer van een Natura 2000-gebied, maar dat afzonderlijk of in combinatie met andere projecten of plannen significante gevolgen kan hebben voor het desbetreffende Natura 2000-gebied. De Natuurbeschermingswet 1998 omschrijft bestaand gebruik als "*gebruik dat op 31 maart 2010 bekend is, of redelijkerwijs bekend had kunnen zijn bij het bevoegd gezag.*"

Om te voorkomen dat het bestaand gebruik de kwaliteit van de natuurlijke habitats en de habitats van soorten in een Natura 2000-gebied verslechtert en dat er door bestaand gebruik storende factoren optreden die gelet op de instandhoudingsdoelstellingen een significant effect kunnen hebben op de soorten waarvoor het gebied is aangewezen, draagt het bevoegd gezag de verantwoordelijkheid dat er in het gebied passende maatregelen genomen worden. In het uiterste geval kan dit betekenen dat op last van het bevoegd gezag het bestaande gebruik wordt stilgelegd.

In het beheerplan zal het bestaand gebruik beschreven moeten worden en zal zo nodig aan voorwaarden worden gebonden.

Doorwerking aanwijzing in andere plannen
De verplichting om Natura 2000-gebieden aan te wijzen volgt direct uit de Habitatrichtlijn en uit de Vogelrichtlijn. Mede op basis van Europeesrechtelijke uitspraken kan er bij de selectie en bij de begrenzing van Natura 2000-gebieden uitsluitend van ecologische criteria worden uitgegaan. Dat betekent in de praktijk dat de grenzen van deze gebieden zijn bepaald door het gebruik dat de betreffende planten- en diersoorten van het gebied maken. Terreindelen die van mindere kwaliteit zijn, kunnen deel uitmaken van Natura 2000-gebieden als herstel van die terreinen haalbaar is en als ze nodig zijn voor de realisatie van de instandhoudingsdoelstellingen. Daardoor zal de begrenzing van zo'n gebied niet in alle gevallen overeenkomen met de bestemming die in een vastgesteld bestemmingsplan aan het gebied is toegekend. In het uiterste geval zou dat kunnen betekenen dat een bepaalde bestemming die in een bestemmingsplan aan zo'n gebied rechtsgeldig is toegekend, toch niet gerealiseerd kan worden, omdat daarvoor geen vergunning op basis van de Natuurbeschermingswet 1998 kan worden verleend. In paragrafen 4.2 en 6.1 van de Nota van Antwoord wordt hierop verder ingegaan. Ook voor reconstructieplannen[42], provinciale waterplannen en waterbeheerplannen van de waterschappen geldt een gelijksoortige situatie. Het kan zijn dat dit soort plannen nog onvoldoende concreet zijn om ze op de gevolgen voor Natura 2000-gebieden te toetsen, maar

[42] Plannen op grond van de Wet van 31 januari 2002, houdende regels inzake de reconstructie van concentratiegebieden (Reconstructiewet concentratiegebieden). Staatsblad 2002, nr. 115.

op een gegeven moment zullen al deze plannen, al dan niet bij hun nadere uitwerking, bij het opstellen van beheerplannen afgestemd worden (zie ook paragraaf 6.3.2 van de Nota van Antwoord).

Relatie met stikstof
Stikstof is een groot probleem bij de implementatie van Natura 2000 en daarmee het bereiken van de instandhoudingsdoelstellingen. Van de 166 aangewezen natuurgebieden in Nederland zijn er 133 stikstofgevoelig. In Nederland wordt het probleem van stikstofdepositie op Natura 2000-gebieden zwaarder gevoeld dan in de ons omringende landen. Dat heeft te maken met het feit dat we in een dicht bevolkt land leven, waarin kwetsbare natuur en bijvoorbeeld (snel)wegen dicht bij elkaar liggen. Om de instandhoudingsdoelstellingen te kunnen realiseren moet de neerslag van stikstof uit vooral landbouw, verkeer en industrie minder worden.

Tegen die achtergrond is het steeds moeilijker vergunningen te verlenen voor nieuwe economische activiteiten die tot extra uitstoot van stikstof (kunnen) leiden in en rond de natuurgebieden. Projecten kunnen alleen doorgang vinden indien aangetoond kan worden dat er geen verslechtering van de kwaliteit van de habitats[43] optreden en de instandhoudingsdoelstellingen van een gebied niet in gevaar komen.

In het Natura 2000-gebied Dinkelland is het habitattype zwakgebufferde vennen (H3130) het meest gevoelig voor stikstof[44].

In 2007 is het toetsingskader ammoniak en Natura 2000 vastgesteld. Met behulp van dit toetsingskader konden provincies relatief eenvoudig beoordelen of er zich nieuwe bedrijven konden vestigen. In maart 2008 oordeelde de Raad van State dat dit toetsingskader onvoldoende zekerheid biedt over het behalen van de instandhoudingsdoelstellingen. Naar aanleiding van deze uitspraak heeft de minister van het voormalig ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit de Taskforce Trojan ingesteld. Deze Taskforce heeft vervolgens een handreiking opgeleverd waarmee het bevoegd gezag maatwerk kan leveren bij de beoordeling van (nieuwe) activiteiten. Deze maatwerkoplossing bleek echter niet altijd werkbaar in de praktijk. Vervolgens is de commissie Huys gevraagd om een advies. Samengevat luidde dit advies dat er ruimte is voor economische ontwikkeling in Natura 2000 gebieden mits wordt zeker gesteld dat ecologische en economische doelen gelijktijdig en in samenhang worden beschouwd. Om dat uitgangspunt in de praktijk toepasbaar te maken is er gestart met de programmatische aanpak stikstof (PAS).

Duidelijk is dat het stikstofprobleem te groot is voor één partij. Essentie is dat de PAS in beeld brengt wat de bijdrage op verschillende niveaus (generiek, provinciaal, gebiedsgericht) en van verschillende sectoren (landbouw, verkeer, industrie) is aan de oplossing van het probleem. Onder oplossing verstaan we het geleidelijk maar onvermijdelijk omlaag brengen van de stikstofdepositie, waardoor de instandhoudingsdoelstellingen gerealiseerd kunnen worden, maar waarbij economische ontwikkelingen mogelijk blijven. Dit wil niet zeggen dat iedere economische ontwikkeling mogelijk blijft. Het incalculeren van ruimte voor economische ontwikkelingen (ontwikkelingsruimte) maakt onderdeel uit van de aanpak.

Meer informatie over de stand van zaken rond de PAS is te vinden op de website: http://pas.natura2000.nl/

Kaderrichtlijn Water
Dinkelland maakt deel uit van het stroomgebiedbeheerplan voor de Rijn-Delta[45] dat in het kader van de Europese Kaderrichtlijn Water (KRW) vastgesteld is. Natura 2000-gebieden zijn in de stroomgebiedbeheerplannen opgenomen als gebieden waar water een bijzondere bescherming behoeft. De in de stroomgebiedbeheerplannen opgenomen milieudoelstellingen en bijbehorende maatregelen moeten dan ook overeenstemmen met de doelen van Natura 2000. De afstemming van doelen en de weergave daarvan in het stroomgebiedbeheerplan beperkt zich tot die delen van de doelstellingen van Natura 2000 die een relatie hebben met de ecologische of chemische kwaliteit van het water.

[43] Het betreft zowel stikstofgevoelige habitattypen als stikstofgevoelige leefgebieden van Natura 2000-soorten.
[44] H.F. van Dobben, R. Bobbink, D. Bal en A. van Hinsberg, 2012. Overzicht van kritische depositiewaarden voor stikstof, toegepast op hab tattypen en leefgebieden van Natura 2000. Wageningen, Alterra. Alterra-rapport
[45] http://www.kaderrichtlijnwater.nl/uitvoering/

Het stroomgebiedbeheerplan wordt uitgewerkt in de provinciale waterplannen en in waterbeheerplannen van waterschappen. Daar waar in de afstemming strijdigheid kan ontstaan wordt maatwerk toegepast en wordt afhankelijk van de situatie de KRW of de Vogel- en Habitatrichtlijnen als richtinggevend genomen. Tot gebiedsspecifiek maatwerk behoort bijvoorbeeld de door de waterschappen opgestelde Gewenst Grond en Oppervlakte Water Regimes (GGOR's)[46].
Waar nodig zullen de lokale watervereisten en de daarvoor benodigde maatregelen verder worden uitgewerkt en in de Natura 2000-beheerplannen worden opgenomen.
Zie ook Nota van Antwoord paragraaf 6.3.

Waterwinning
Zie Nota van Antwoord paragraaf 4.5.2.

Grensoverschrijdende gebieden
De aanwijzingsbesluiten (en ook de beheerplannen) worden opgesteld vanuit de nationale Natuurbeschermingswet. Er bestaan daarom geen grensoverschrijdende Natura 2000-gebieden. Wel zijn er Natura 2000-gebieden die aansluiten op Natura 2000-gebieden op Belgisch of Duits grondgebied, waaronder het gebied Dinkelland. De Natuurbeschermingswet gaat echter niet over de grens heen. Er zal daarom een Nederlands beheerplan worden opgesteld dat enkel van toepassing is op het beschermde gebied op Nederlandse grond. Hierbij is samenwerking met het betreffende buurland een nadrukkelijk punt van aandacht. Zie ook Nota van Antwoord paragrafen 1.1.5 en 1.3.3.
Aangezien de Natuurbeschermingswet 1998 beperkt is tot Nederlands grondgebied, kan Nederland geen vergunningplicht worden opgelegd voor activiteiten die in een andere lidstaat plaatsvinden. Die andere lidstaat zal, volgens artikel 6 van de Habitatrichtlijn, zijn eigen nationale wetgeving moeten hanteren om te beoordelen of zo'n activiteit mogelijke gevolgen heeft voor een Nederlands Natura 2000-gebied. Andersom moet Nederland in het kader van een vergunningverlening een habitattoets uitvoeren, om te bepalen of activiteiten binnen onze landsgrenzen mogelijke effecten hebben op Natura 2000-gebieden in Duitsland of België. Zie ook Nota van Antwoord paragraaf 4.3.3.

[46] De te nemen maatregelen voor grondwater worden gebiedsspecifiek vastgesteld via het GGOR in het stroomgebiedbeheerplan dat opgesteld wordt naar aanle ding van de Kaderrichtlijn Water (EU-richtlijn voor waterkwaliteit).

6 REACTIES OVER DE RELATIE MET DE BEHEERPLANNEN

De wijze waarop de instandhoudingsdoelstellingen al dan niet verwezenlijkt moeten worden, wordt in vele zienswijzen aan de orde gesteld. Zo wordt in verschillende zienswijzen de wens uitgesproken om de plannen zo te ontwikkelen dat daardoor de aanwezige natuurwaarden zich kunnen verbeteren en voor de komende generaties behouden blijven. Er wordt gewezen op de diverse vormen van ongewenst gebruik van het gebied. In weer andere zienswijzen is men van mening dat bepaalde vormen van gebruik geen negatieve invloed op de natuurwaarden hebben en wordt bepleit dat het huidige landgebruik ongehinderd voortgang moet kunnen vinden. Men verwijst dan ook naar de Bestuursverklaring Dinkeldal 2000. In een ander verband wordt er zorg uitgesproken over de bescherming van een soort als de rivierdonderpad (H1163). Er wordt opgemerkt dat door de nationale procedure, waarbij eerst de gebieden worden aangewezen en doelstellingen worden geformuleerd en pas in een later stadium de beheerplannen worden opgesteld, aan sociaal-economische belangen voorbij wordt gegaan. Ook zou er in zijn algemeenheid onvoldoende duidelijkheid bestaan over het algehele ambitieniveau en de consequenties van de aanwijzing en het toekennen van instandhoudingsdoelstellingen. Tot slot geven verschillende insprekers aan betrokken te willen worden bij het opstellen van het beheerplan.

Met betrekking tot de hierboven genoemde argumenten worden de volgende opmerkingen gemaakt:

Volgorde aanwijzing en beheerplan
De Nota van Antwoord gaat in paragraaf 1.4 in op de relatie tussen de aanwijzingsbesluiten en de nog op te stellen beheerplannen. De onderbouwing van de keuze om niet gelijktijdig tot vaststelling van de instandhoudingsdoelstellingen en het beheerplan over te gaan wordt in paragraaf 1.4.1 van de Nota van Antwoord uiteengezet.
Een verbijzondering hierop vormen de gebieden waar de provincies het voortouw hebben voor het opstellen van de beheerplannen. Op verzoek van de provincies heeft de minister van LNV in het Algemeen Overleg met de Tweede Kamer van 13 februari 2008 toegezegd te wachten met het definitief maken van de aanwijzingsbesluiten voor die gebieden waarvoor de provincie voortouwnemer is en die daarvoor door de provincie zijn aangemeld (“koppelingsafspraak”). De provincies zijn voor deze gebieden eerst in de gelegenheid gesteld met de betrokken partijen in de gebieden concept-beheerplannen op te stellen op basis van de ontwerp-aanwijzingsbesluiten. Deze afspraak beoogde draagvlak te creëren voor de beheerplannen en de implementatie daarvan en meer inzicht te geven in de haalbaarheid en betaalbaarheid van de instandhoudingsdoelstellingen en de begrenzing. De besluitvorming over de definitieve aanwijzingsbesluiten van deze gebieden is daarom uitgesteld tot na 1 september 2009. Voor dit Natura 2000-gebied zijn daarover afspraken gemaakt met de minister van LNV. In het kader van de “koppelingsafspraak” hebben de provincies tot 1 september 2009 de mogelijkheid gehad om gebiedsspecifieke wijzigingsvoorstellen in te dienen die voortkwamen uit de opgestelde concept-beheerplannen. De wijzigingsvoorstellen zijn in samenhang met de zienswijzen en op eenzelfde manier, zorgvuldig in overweging genomen. Bij brief van 26 januari 2010 zijn de provincies op de hoogte gebracht van hoe de minister voornemens is met de voorstellen van de provincies in het definitieve besluit om te gaan. Binnen het reguliere proces van de aanwijzing zijn alle overige zienswijzen behandeld.

Voor de gebieden waarvoor op 1 september 2009 nog geen concept-beheerplan was opgesteld, geldt dat evident nieuwe inzichten uit het beheerplanproces eveneens in het reguliere aanwijzingstraject zijn meegenomen, ook hier met inachtneming van de ingediende zienswijzen.

Beheerplan en bestaand gebruik
Het aanwijzingsbesluit legt - naast de begrenzing - de instandhoudingsdoelstellingen vast waarvoor het gebied als Natura 2000-gebied is aangewezen. De instandhoudingsdoelstellingen geven op hoofdlijnen duidelijkheid over het ambitieniveau (zie ook paragraaf 4.1 van deze bijlage), in termen van “behoud” en “uitbreiding”/“verbetering” van de omvang en kwaliteit van betreffende aangewezen habitattype of leefgebied van een (vogel)soort. De uitwerking in omvang, ruimte en tijd van de instandhoudingsdoelstelling(en) uit het aanwijzingsbesluit, is een thema dat in een beheerplan thuishoort. Als er voor het realiseren van deze instandhoudingsdoelstellingen bepaalde specifieke maatregelen nodig zijn, dan behoort dit ook in het beheerplan geregeld te worden. Dat kan betekenen dat er ook maatregelen buiten de grenzen van het

Natura 2000-gebied genomen moeten worden.

Zoals in paragrafen 1.5 en 4.2 van de Nota van Antwoord staat vermeld, kan bestaand gebruik een plaats in het beheerplan krijgen. Hierbij wordt zoveel mogelijk ruimte gelaten voor het continueren van bestaand gebruik, echter wel binnen de voorwaarden die de instandhoudingsdoelstellingen daaraan stellen. Uiteindelijk heeft het beheerplan een centrale rol als het gaat om de regulering van bestaand gebruik. In een beheerplan wordt concreet gemaakt hoe en op welke termijn de instandhoudingsdoelstellingen van het gebied gerealiseerd kunnen worden. Het beheerplan zal duidelijkheid verschaffen over de vereiste ecologische randvoorwaarden ten behoeve van de instandhoudingsdoelstellingen en over de ruimtelijke samenhang met de omgeving. In het beheerplan zal dus ook aan de orde komen of bestaand gebruik (mogelijk onder voorwaarden) overeenkomstig het beheerplan kan worden uitgeoefend. Kan het bestaand gebruik niet overeenkomstig het beheerplan uitgeoefend worden en zorgt het bestaand gebruik ervoor dat de kwaliteit van de natuurlijke habitats en de habitats van soorten in een Natura 2000-gebied verslechtert of dat er door het bestaand gebruik storende factoren optreden die gelet op de instandhoudingsdoelstellingen een significant effect kunnen hebben op de soorten waarvoor het gebied is aangewezen, dan moet het bevoegd gezag passende maatregelen treffen. Het bevoegd gezag kan dan de aanschrijvingsbevoegdheid gebruiken.

De opstellers van het beheerplan zullen onderling afstemmen hoe zij met bestaand gebruik om willen gaan en hoe zij dit in het beheerplan zullen opnemen. Mogelijk kan niet voor al het bestaand gebruik ten tijde van het vaststellen van het beheerplan worden bepaald wat het effect is op de instandhoudingsdoelstellingen. Voor deze gevallen zal dan een eventuele aanschrijving plaats moeten vinden indien blijkt dat er toch (significante) negatieve effecten zijn op de instandhoudingsdoelstellingen.

Jacht, wildbeheer en schadebestrijding worden gereguleerd door de bepalingen van de Flora- en faunawet. Dit betekent dat zienswijzen over dit onderwerp geen directe relatie hebben met de aanwijzing van Natura 2000-gebieden, maar met de bepalingen van de Flora- en faunawet. De huidige regels voor jacht en wildbeheer volgens de Flora- en faunawet zijn door de aanwijzing als Natura 2000-gebied niet gewijzigd. Over wildbeheer en schadebestrijding zijn afspraken gemaakt in het Faunabeheerplan. Zie verder paragraaf 6.4.2 van de Nota van Antwoord.

Betrokkenheid bij beheerplan
De wens om betrokken te worden bij het opstellen van het beheerplan en de diverse ideeën die daarover naar voren zijn gebracht, zijn een goed signaal. De integrale benadering die het beheerplan voorstaat, kan alleen succesvol zijn bij voldoende betrokkenheid. Per gebied is één bevoegd gezag de zogenaamde voortouwnemer voor het opstellen van het beheerplan. Voor dit gebied is dat Provincie Overijssel.
Het is aan de voortouwnemer om grondeigenaren, gebruikers, andere overheden en belanghebbenden of vertegenwoordigers te betrekken bij het beheerplan. Belanghebbenden kunnen natuurlijk ook zelf het initiatief nemen de voortouwnemer of hun vertegenwoordigers te benaderen. Het is niet uitvoerbaar verzoeken om betrokkenheid bij het beheerplan, zoals verwoord in een aantal zienswijzen, door te zenden aan de voortouwnemer.

7 REACTIES OVER SCHADE

In een groot aantal zienswijzen wordt erop gewezen dat er als gevolg van deze aanwijzing inkomens- en vermogensschade kan optreden. Men mist in het besluit een paragraaf over schade en het betalen van een schadevergoeding. Verder wordt aangevoerd dat bij het aannemen van de Habitatrichtlijn de toezegging is gedaan dat de eigenaren en de gebruikers van de grond niet de financiële last van deze maatregelen hoeven te dragen. Artikel 31 van de Natuurbeschermingswet 1998 biedt volgens de insprekers geen afdoende mogelijkheid voor compensatie. Verder zou de aanwijzing als Natura 2000-gebied een schending van het eigendomsrecht opleveren en in strijd zijn met artikel 1 van het Eerste Protocol van het Europese Verdrag voor de Rechten van de Mens. Ook de beperkingen van artikel 19d tot en met 19l en artikel 20 van de Natuurbeschermingswet 1998 zou een dermate zware verplichting opleveren dat het eigendom of het gebruikersrecht geen waarde van enige betekenis overhoudt. Er wordt in dit kader om een volledige schadeloosstelling gevraagd.

Met betrekking tot de hierboven genoemde argumenten worden de volgende opmerkingen gemaakt:

Schadevergoeding
Zoals in hoofdstuk 5 van de Nota van Antwoord over dit onderwerp staat vermeld, zijn in de aanwijzingsbesluiten geen aparte vergoedingsregelingen opgenomen. De huidige wettelijke regeling biedt namelijk voldoende mogelijkheden voor compensatie. Het gaat dan in het bijzonder om artikel 31 van de Natuurbeschermingswet 1998.
De aanwijzingsbesluiten zullen naar verwachting niet snel een recht op schadevergoeding geven, omdat het aanwijzingsbesluit zelf over het algemeen geen beperkingen oplevert. Pas in het kader van het beheerplan of bij vergunningverlening kunnen beperkingen worden gesteld aan het bestaand gebruik, aan voorgenomen uitbreidingsmogelijkheden of aan de ontwikkeling van nieuwe activiteiten. Men komt in aanmerking voor schadevergoeding, indien aan de volgende voorwaarden is voldaan:

1. er is schade geleden door een aanwijzing van een Natura 2000-gebied, door het weigeren van een vergunning op grond van de Natuurbeschermingswet 1998 (of door een daaraan verbonden voorwaarde) of door bepalingen in het Natura 2000-beheerplan;
2. de schade behoort redelijkerwijs niet (geheel) voor eigen rekening te blijven;
3. de vergoeding van de schade is niet (voldoende) verzekerd door aankoop, onteigening of door andere maatregelen, zoals beheersubsidies.

Rol van het beheerplan bij schade
In de nog op te stellen Natura 2000-beheerplannen zal uiteindelijk worden bepaald wanneer en hoe de doelen gerealiseerd worden en welke maatregelen daarvoor noodzakelijk zijn. Pas op dat moment kan er een nauwkeurige kosteninschatting worden gemaakt. Er wordt grote waarde gehecht aan goede financiële dekking van de realisering van de doelen in de beheerplannen. Het bovenstaande houdt niet alleen in dat Nederland zich inspant om zoveel mogelijk habitattypen en soorten in een gunstige staat van instandhouding te houden of te brengen. Het betekent ook dat de compensatie van mogelijke inkomens- en vermogensschade van de betrokken eigenaren en gebruikers aan de orde dient te komen. Artikel 31 van de Natuurbeschermingswet 1998 is juist voor dit doel door de wetgever in de wet opgenomen en deze heeft gemeend daarmee een voldoende mogelijkheid voor nadeelcompensatie te bieden. Resolutie 2004/2164(INI) van het Europese Parlement over de financiering van Natura 2000, waarnaar verschillende keren in zienswijzen is verwezen, biedt dan ook geen grond voor de stelling dat artikel 31 van Natuurbeschermingswet 1998 onvoldoende compensatiemogelijkheden zou bieden.

Eigendomsrecht
Van schending van het eigendomsrecht en van strijdigheid met artikel 1 van het Eerste Protocol van het Europese Verdrag voor de Rechten van de Mens (EVRM) is geen sprake. Artikel 1, eerste lid, van het Eerste Protocol van het EVRM bepaalt dat alle natuurlijke rechtspersonen recht hebben op het ongestoord genot van hun eigendom en dat niemand van zijn eigendom zal worden beroofd, behalve indien sprake is van algemeen belang en met inachtneming van de voorwaarden neergelegd in de wet en in de algemene beginselen van het internationaal recht. De voorwaarden die worden gesteld aan het beheer van grond, die nodig is voor het realiseren van het Natura 2000-netwerk, leveren geen aantasting op van het recht van eigendom. De

bepaling uit het EVRM laat onverlet dat de Staat het recht heeft om die wetten toe te passen die noodzakelijk worden geacht om het gebruik van eigendom te reguleren in overeenstemming met het algemeen belang.

MINISTERIE VAN
LANDBOUW EN VISSERIJ

kenmerk
NLB/GS/GA-54632

datum
26 januari 1983

DE MINISTER VAN LANDBOUW EN VISSERIJ

Overwegende, dat de "Snoeyinksbeek", tezamen met de aangrenzende terreinen, voor zover gevormd door de hierna kadastraal omschreven percelen, van algemeen belang is uit een oogpunt van natuurschoon en om zijn natuurwetenschappelijke betekenis en mitsdien een natuurmonument is in de zin van artikel 1, onder b, van de Natuurbeschermingswet (Stb. 1967, 572);

dat de aan de beek grenzende terreinen in het natuurmonument een directe relatie met de beek hebben;

dat door de afwisselende gesteldheid van deze terreinen ook een grote verscheidenheid in milieufactoren aanwezig is;

dat met name de gevarieerde samenstelling van de bodem en de taluds van de beek, de kwaliteit en temperatuur van het water, de stroming en de afwisseling in substraten bijdragen aan de zeer hydrobiologische waarde van de beek, die onder meer tot uiting komt in het voorkomen van zeldzame insectesoorten en de beschermde vissoort het Bermpje;

dat de in het natuurmonument voorkomende bossen en beekbegeleidende beplanting uit vegetatiekundig oogpunt van belang zijn door het voorkomen van verscheidene typen bos- en plantengemeenschappen;

dat deze bossen en beekbegeleidende beplanting eveneens van grote ornithologische betekenis zijn door hun functie van broedgebied van verscheidene minder algemene tot zeldzame vogelsoorten, waaronder IJsvogel en Houtsnip;

dat het bos aan de bovenloop (het Boerskottenbos) van grote mycologische betekenis is;

dat het natuurmonument uit een oogpunt van natuurschoon van belang is door zijn ligging in en invloed op het afwisselende landschap, gekenmerkt door hoogteverschillen, houtwallen, fraai opgaand geboomte, bossen en een waardevol agrarisch cultuurlandschap;

Overwegende ten aanzien van de wezenlijke kenmerken van het onderhavige natuurmonument, dat hieronder niet alleen moeten worden begrepen de genoemde biologische waarden en het natuurschoon, maar ook de geomorfologische structuur, de opbouw van het bodemprofiel, de waterhuishouding, het bestaande cultuurpatroon en de ten behoeve van de avifauna noodzakelijke rust;

Overwegende ten slotte, dat de bescherming van het natuurmonument niet reeds op andere wijze door of krachtens de wet is verzekerd;

Gelet op artikel 7 en artikel 9, zevende lid, van de Natuurbeschermingswet;

Gezien de beschikking van 27 januari 1982, nr. NLB/GS/GA-50069, houdende het besluit, dat de aanwijzing als beschermd natuurmonument in overweging is ten aanzien van de "Snoeyinksbeek";

Gezien de omtrent de in overweging zijnde aanwijzing door Gedeputeerde Staten van Overijssel ingezonden en van hun beschouwingen vergezelde schrifturen, alsmede de te zelfder zake door de Natuurbeschermingsraad en de Rijksplanologische Commissie uitgebrachte adviezen;

Handelende in overeenstemming met de Minister van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer;

B E S L U I T :

I. Aangewezen wordt als beschermd natuurmonument de "Snoeyinksbeek" en aangrenzende terreinen, voor zover gevormd door de percelen, kadastraal bekend gemeente Losser, sectie G, nrs. 857 en 1393; sectie H, nrs. 131 ged., 132, 571 ged., 572, 574, 861 ged., 862 ged., 863, 871 ged., 872 ged., 873 ged., 874 ged., 875 ged., 876, 880 ged., 1255 ged., 1256 ged., 1310, 1312, 1315 ged., 1565, 1568 ged., 2589 ged., 3301, 3312 ged., 3313 ged., 3314, 3470 ged., 3624 ged., 3651 ged., 3727 ged., 3729 ged., 3732 ged., 3916 ged., 3994 ged., 4215 ged., 4418 ged., 4601 ged., 4630 ged., 4712 ged., 4744 ged., 4754 ged., 4762 ged., 4763 ged., 5008 ged., 5189 ged., 5193 ged., 5194 ged., 5390, 5426 ged., 5802 ged., 5809 ged., 5813 ged., 5814 ged., 6038 ged., 6039 ged. en 6392 ged., een en ander zoals aangegeven op de bij deze beschikking behorende kaart BN105/SN83.

II. Bij deze beschikking gaat een toelichting, die in samenhang met de beschikking moet worden gelezen.

Van deze beschikking zal mededeling worden gedaan in de Nederlandse Staatscourant.

De Minister van Landbouw
en Visserij,

[redacted]

TOELICHTING

1. Inleiding

De onderhavige beschikking en deze toelichting zijn mede gewijzigd in reactie op de naar aanleiding van de voorgenomen aanwijzing ingediende bezwaren.
Gave beken en beekdalen zijn in Nederland schaars geworden, zo schaars dat de resterende beken met een oorspronkelijk beloop en een natuurlijk karakter als relicten beschouwd moeten worden.
In Twente zijn nog enkele daarvan te vinden, onder anderen de Snoeyinksbeek, een zijbeek en de Dinkel. De Snoeyinksbeek, globaal west-oost stromend, heeft een afwaterende functie voor een deel van de stuwwal van Oldenzaal. De beek meandert door een gevarieerd waardevol agrarisch cultuurlandschap gekenmerkt door hoogteverschillen, houtwallen, fraai opgaand geboomte, bossen en vochtige graslanden.
De beek is geheel gelegen in de gemeente Losser. De aanwijzing ervan als beschermd natuurmonument in de zin van de Natuurbeschermingswet heeft ten doel een effectieve bescherming te bieden tegen ingrepen, die het oorspronkelijk beekkarakter, nu nog goeddeels intact, teloor kunnen doen gaan. Zoals blijkt uit de bij de beschikking behorende kaart is in het natuurmonument één perceel staatseigendom gelegen. Dit deel zal te zijner tijd afzonderlijk als staatsnatuurmonument worden aangewezen.
Het Structuurschema Natuur- en Landschapsbehoud, deel a, (Beleidsvoornemen) rekent de Snoeyinksbeek tot de "biologisch of geomorfologisch waardevolle beken".

2. Begrenzing van het aangewezen gebied

Voorop staat bij de aanwijzing van de Snoeyinksbeek als beschermd natuurmonument, dat de opbouw van het beekprofiel en het beloop van de beek worden beschermd. Dit is de reden, dat de beekloop zelf vanaf de oorsprong in het Boerskottenbos tot aan de uitmonding van de Dinkel, en een strook ter weerszijden daarvan met een breedte van minimaal c.a. 10 meter uit de as van de beek binnen het aangewezen gebied zijn opgenomen. 10 meter is een afstand, waarbinnen de primaire beekloop als zodanig duidelijk herkenbaar is.
Bovendien sluit de breedte van de strook van 10 meter aan weerszijden van de middellijn van de beek aan op de begrenzing, zoals opgenomen in het ontwerp-bestemmingsplan Buitengebied van de gemeente Losser, dat naar verwachting eerdaags ter inzage zal worden gelegd, overeenkomstig het bepaalde in artikel 23, lid 1, van de Wet op de Ruimtelijke Ordening.
Deze oeverzone heeft een dermate directe relatie met de beek, dat ze ten behoeve van een effectieve bescherming tot het aangewezen gebied behoort. Als binnen deze zone geen waardebedreigende handelingen plaatsvinden, kan het beekmilieu zijn huidige waarde behouden. Deze waarde is in veel opzichten juist gebonden aan het onregelmatige beloop en de variatie in milieufactoren (zie onder 3).

Bij het aanwijzen van de strook van totaal ca 20 breed speelt ook een rol, dat de beek licht meandert en dus niet steeds hetzelfde beloop heeft. Waar topografische situaties een doelmatige begrenzing vormen, is daarbij aangesloten. Te denken valt aan onder andere (zand)wegen en steilranden. Waar bossen en beekbegeleidende beplanting voorkomen is

de begrenzing in beginsel gebonden aan de bosrand, in die zin, dat de houtopstanden binnen het aangewezen gebied vallen. De relatie tussen beek en houtopstand heeft een wederzijds waardeverhogend effect.

Een tweede motief voor de aanwijzing ligt in de wens dat de waterkwaliteit in de beek niet verslechtert, opdat het huidige fysisch-chemische en biologisch karakter onaangetast blijft. Hiertoe hoeven nauwelijks beperkingen aan het landbouwkundige gebruik te worden opgelegd. Het sinds jaar en dag bestaande gebruik kan worden voortgezet inclusief de in het stroomgebied van de beek normale bedrijfsontwikkeling. Onder "normale bedrijfsontwikkeling" kan o.m. worden begrepen de vrijheid van gewaskeuze op bouwland. Ter voorkoming van eutrofiëring en de daarmee gepaard gaande biologische verarming van het beekmilieu dient het dumpen van drijfmest in het stroomgebied van de Snoeyinksbeek te worden vermeden. Daarbij zal dumpen van organische mest (meer mest op het land brengen dan voor een kwantitatief en kwalitatief goed gewas nodig is) naarmate het dichter bij de beek gebeurt, ernstiger gevolgen hebben.
Verharde wegen, die de beek kruisen, zijn buiten de aanwijzing gelaten, evenals de gronden die binnen het profiel van de aan te leggen Rijksweg 1 vallen. De aanleg van de Rijksweg is dan ook niet aan een vergunning gebonden.

3. Motivering van de aanwijzing

De loop van de Snoeyinksbeek kan weliswaar niet geheel natuurlijk meer worden genoemd, maar het dwarsprofiel is dit in het algemeen wel. Het totale waterregime en de waterkwaliteit zijn zodanig, dat in de beek organismen voorkomen die wijzen op een hoge hydrobiologische kwaliteit.
De aan de beek aansluitende gronden zijn voor ca. de helft agrarische cultuurgronden. Het overige deel bestaat uit bos c.q. houtwallen.
Over de cultuurgronden wordt opgemerkt dat deze in een aantal situaties voor maximaal landbouwkundig gebruik te nat en te weinig draagkrachtig zijn, en op diverse plaatsen buiten de genoemde bos- en wallengte van de beek voorzien zijn van verspreide beplanting, waaronder solitaire bomen.
De vegetatiekundige betekenis van de houtopstanden varieert afhankelijk van bodemeigenschappen en waterhuishouding. Aanwezig zijn onder meer Eiken-berkenbos, Beuken-eikenbos, Eiken-haagbeukenbos en Elzen-Vogelkersbos, soms zeer fraai ontwikkeld met onder meer Slanke sleutelbloem en Smalle beukvaren. Aan de uitmonding, binnen het overstromingsbereik van de Dinkel, komen voorts doornstruwelen voor, restanten van droge rivierduingraslanden, die onder invloed van bemesting en/of overspoeling met te voedselrijk Dinkelwater weliswaar aan waarde hebben ingeboet, maar niettemin nog zeer belangrijk zijn.
Naast de genoemde vegetatiekundige waarden moet met name de grote mycologische waarde worden genoemd van het bos rond het oorsprongsgebied van de beek, het landgoed Boerskotten.

De ornithologische waarden van het natuurmonument komen tot uiting in de betekenis als broedgebied van de volgende minder algemene tot zeer zeldzame vogelsoorten: IJsvogel, Appelvink, Bonte vliegenvanger, Wielewaal, Kleine bonte specht, Houtsnip, Buizerd, Bosuil, Wespendief en ook de Rode wouw heeft hier gebroed (het enig bekende broedgeval in Nederland).
Meer algemene soorten worden in het gevarieerde beekmilieu regelmatig als broedvogel aangetroffen, zoals Winterkoning, Gekraagde roodstaart, Boomkruiper, Boomklever, Glanskopmeeuw, Zwartkop en Tjiftjaf.
Meerdere malen is de Grote gele kwikstaart langs de Snoeyinksbeek waargenomen.

Het belangrijkste natuurwetenschappelijke aspect van deze aanwijzing is het hydrobiologische belang van de Snoeyinksbeek, dat tot uiting komt door het voorkomen van diverse soorten die gebonden zijn aan koel, zuurstofrijk en min of meer stromend water, zoals de kevers Platambus maculatus en Ilybius fuliginosus en de steenvlieg Nemura cinerea.
In wat mindere mate geldt dit ook voor Agabus bipustulatus en Hydroporus memnonius. Genoemd moet ook worden het voorkomen van het Bermpje, een op grond van de Natuurbeschermingswet beschermde vissoort.
De wezenlijke abiotische kenmerken van een laaglandbeek kunnen alsvolgt worden samengevat:

1. In de beek is het water schoon en zuurstofrijk en verhoudingsgewijs koel;
2. de bodem en taluds zijn onregelmatig van samenstelling en opbouw, dat wil zeggen dat er beschaduwde en zonnige plekken in voorkomen, diepe en ondiepe delen, vlakke en steile tot overhangende taluds, in respectievelijk binnen- en buitenbochten;
3. er is altijd water aanwezig, dat vrijwel het hele jaar stroomt;
4. er is een afwisseling in substraten, zoals zand, slib, stenen en organisch materiaal.

De Snoeyinksbeek voldoet aan deze karakteristiek. Weliswaar staat de beek soms gedeeltelijk droog (met name in de zeer droge jaren als 1959, 1976 en 1982), maar door de onregelmatige opbouw blijven op veel plaatsen poelen en ondiepten over, die fungeren als overzomeringsgebied voor de beekfauna.

4. Gebruik

Volgens artikel 12 van de Natuurbeschermingswet moet voor handelingen die de wezenlijke kenmerken van het beschermd natuurmonument aantasten, dan wel schadelijk voor de natuurwetenschappelijke betekenis of ontsierend zijn, vergunning worden aangevraagd. Dit dient krachtens artikel 13, eerste lid, per aangetekende brief te gebeuren. Wellicht ten overvloede wordt erop gewezen, dat de in artikel 12 van de Natuurbeschermingswet bedoelde verbodsbepalingen voor een ieder van kracht zijn.
Het is niet mogelijk op voorhand tot in details aan te geven wat wel en wat niet is toegestaan. In de eerste plaats hangt dit samen met de gevarieerde opbouw van het natuurmonument, in de tweede plaats kunnen handelingen in aard en intensiteit verschillen.
Niettemin kunnen de volgende richtlijnen worden aangehouden:

* In ieder geval niet vergunningplichtig zijn de volgende handelingen:
  - ploegen en inzaaien van bouwland; maaien; oogsten; mesten, voorzover niet meer mest wordt opgebracht dan voor de agrarische gewassen opneembaar is;
  - het vernieuwen van afrasteringen;
  - maaien ten behoeve van de schouw;
  - het onderhouden van duikers;
  - dunning van houtopstanden in het kader van het bosbouwkundig beheer van de aangewezen boscomplexen.

  Het betreft handelingen, die worden verricht binnen het sinds jaar en dag plaats vindend gebruik, alsmede regelmatig terugkerende beheers- en onderhoudswerkzaamheden.

* In ieder geval wel vergunningplichtig zijn de volgende handelingen:
  - het wijzigen van de opbouw van het lengte- en/of dwarsprofiel van de beek alsmede vergravingen van de taluds;
  - het maken van kaden, beschoeiingen, betuiningen, stuwen en duikers;
  - handelingen die wijziging van de waterhuishouding tot gevolg kunnen hebben, zoals begreppelen, wateronttrekking ten behoeve van beregening, het aanleggen van waterlossingen en drainages;
  - het aanbrengen van oppervlakteverhardingen, ophogen, egaliseren en ontgronden;
  - plaatsen en aanleggen van voor verblijf geschikte, al dan niet aan hun bestemming onttrokken voertuigen en onderkomens (waaronder

- bouwen in de zin van artikel 1 van de Woningwet;
- het aanbrengen van onder- of bovengrondse leidingen, installaties of apparatuur met bijbehorende werken of werkzaamheden;
- het gebruiken van bestrijdingsmiddelen, groei- en stoorstoffen in de beek of op de taluds van de beek, alsmede in de onder deze aanwijzing vallende bossen en andere houtopstanden;
- het aanwenden binnen het stroomgebied van de beek van meer organische mest dan voor een kwantitatief en kwalitatief goed gewas noodzakelijk is.

Handelingen, welke buiten het aangewezen gebied worden verricht maar de omschreven wezenlijke kenmerken aantasten, zijn eveneens aan een vergunning gebonden. Indien bijvoorbeeld in het beekdal min of meer parallel met de beekloop een nieuwe waterafvoerende leiding zou worden gegraven zou dat de watervoering van de Snoeyinksbeek direct beinvloeden. Daarmee zou worden ingegrepen in de wezenlijke kenmerken van de beek, zodat een vergunning vereist zou zijn.

* Ten slotte is er een groep van handelingen, waarvan niet bij voorbaat is vast te stellen of een vergunning vereist is, ook omdat de wijze van uitvoering kan verschillen.
Hieronder vallen vormen van recreatiebeoefening, het rooien van houtopstanden op de aangewezen bosgronden en in de aangewezen landschapselementen, het verrichten van achterstallige onderhoudswerkzaamheden aan de beek, het achterlaten of opslaan van voorwerpen of afval, stoffen, specie, bagger, materialen, hulpstoffen of producten van het agrarisch bedrijf en handelingen die de waterkwaliteit aantasten.
In dergelijke gevallen zal de consulent Natuurbehoud van het Staatsbosbeheer in Overijssel behulpzaam zijn bij de beoordeling van de vergunningplichtigheid.

5. Beheersplan

De wet geeft in artikel 14 de mogelijkheid om in overeenstemming met eigenaren en gebruikers van het beschermd natuurmonument een beheersplan op te stellen, Dit beheersplan, dat tot doel heeft het behoud of herstel van de natuurschoon en de natuurwetenschappelijke betekenis, heeft als gevolg, dat voor handelingen die neergelegd zijn in het beheersplan, geen vergunning op grond van artikel 12 behoeft te worden aangevraagd.
Bij de vaststelling van een beheersplan, waaraan voor betrokkene kosten of lasten zijn verbonden, die redelijkerwijze niet of niet geheel te zijner lasten behoren te komen, kan op zijn verzoek een uitkering worden toegekend.

6. Planologische situatie

a. Streekplan Twente

De aanduidingen, welke op de plankaart van het op 25 mei 1966 vastgestelde Streekplan Twente zijn ingetekend in het dal van de Snoeyinksbeek, zijn de volgende:
* Natuurgebied, voor het gedeelte vanaf de oorsprong van de beek tot aan ongeveer de Veldmatenweg.
* Landschappelijk waardevol landbouwgebied, vanaf ongeveer de Veldmatenweg tot aan de Luttersestraat.
* Natuurmonument voor het loofbos gelegen ten oosten van de Luttersestraat over een afstand van ± 500 meter.
* Landschappelijk waardevol landbouwgebied, tot aan de Denekamperdijk.

* Natuurmonument voor een deel oostelijk van de Denekamperdijk tot aan de monding van de Snoeyinksbeek in de Dinkel.

Deze opsomming weerspiegelt het in landschappelijke en natuurwetenschappelijk opzicht waardevolle karakter van de Snoeyinksbeek.
De Snoeyinksbeek valt in het voorontwerp Streekplan d.d. november 1982 geheel in de zone-aanduiding "Landelijk gebied III", welke wordt omschreven als: "Gebieden, die in het algemeen in landbouwkundig gebruik zijn met grote natuur- en/of landschapskwaliteiten". Bescherming van natuur en landschap wordt van groot belang geacht. Afzonderlijke aandacht krijgen in het voorontwerp de natuurlijke (en potentieel natuurlijke) beken: "Deze beken komen voor handhaving van de kwaliteiten in aanmerking". Op een afzonderlijke kaart van deze (potentieel) natuurlijke beken is de Snoeyinksbeek aangeduid.

b. Bestemmingsplan "Losser-Buitengebied"

Het plan werd vastgesteld op 22 februari 1972.
Gedeputeerde Staten van Overijssel keurden het gedeeltelijk goed op 15 mei 1973, besluit no. 274, afd. 2.
Onherroepelijk werd het plan door het Koninklijk Besluit nr. 30 van 16 november 1977.
De bestemmingen, zoals uitgetekend op de plankaart, geven een even gevarieerd beeld (zie bijlagen):

* De beekloop in het Boerskottenbos draagt de bestemming agrarisch gebied van grote landschappelijke waarde.
* Tot natuurmonument zijn bestemd het eigenlijke dal van de Dinkel, inclusief de monding van de Snoeyinksbeek, een strook ten noorden van de beek en ten oosten van de Luttersestraat, over een afstand van ± 900 meter, alsmede een deel van het beekdal over een afstand van ± 150 meter, gelegen oostelijk van de Veldmatenweg.
* Tussenliggende delen dragen agrarische bestemming met verschillende kwalificaties: agrarisch gebied, agrarisch gebied van landschappelijke waarde, agrarisch gebied van grote landschappelijke waarde.

De bestemmingen zijn in zoverre sterk versnipperd, dat de eenheid die de Snoeyinksbeek vormt, niet in de bestemmingsregeling tot uiting komt. Na de goedkeuringsprocedure resteert een sterk verminkte bestemmingsregeling, aangezien aan grote delen van de voorschriften (onder meer het aanlegvergunningenstelsel) goedkeuring werd onthouden.

c. Voorbereidingsbesluit

Op 15 juli 1982 heeft de Raad van de gemeente Losser een voorbereidingsbesluit vastgesteld voor het buitengebied.
De Snoeyinksbeek valt binnen het gebied waarvoor een aanlegvergunningvereiste geldt voor diverse werken en werkzaamheden die de natuurwetenscheppelijke en landschappelijke waarde van de beek kunnen aantasten.

d. Bestemming "Rijksweg 1" gemeente Losser

De aanleg van de Rijksweg 1 ten zuiden van Oldenzaal en de Lutte, zal aanzienlijke veranderingen te weeg brengen aan de bovenloop van de Snoeyinksbeek. Het Ontwerp-Rijkswegenplan 1982 voorziet, dat met de uitvoering der werkzaamheden vóór 1990 een aanvang wordt gemaakt. De gemeenteraad van Losser heeft de aanleg planologsch mogelijk gemaakt door de vaststelling van het bestemmingsplan Rijksweg 1, dat thans ter goedkeuring ligt bij Gedeputeerde Staten van Overijssel.
Het Boerskottenbos zal door Rijksweg 1 worden doorsneden.

Volgens het voorstel van het Staatsbosbeheer aan Rijkswaterstaat is het in verband met de natuurwetenschappelijke belangen noodzakelijk dat onder andere de Snoeyinksbeek de Rijksweg onbelemmerd kan kruisen, i.c. door middel van een duiker. Bij de aanleg van de bermsloten zal met de consulent Natuurbehoud bezien worden hoe voorkomen kan worden dat in de winter pekelwater in de beek terecht komt.

e. Structuurschema Natuur- en Landschapsbehoud, deel a (Beleidsvoornemen)

Paragraaf 6.4.4.4. van het Structuurschema vraagt bijzondere aandacht voor de laaglandbeken. De instandhouding van de nog resterende biologisch en/of geomorfologisch waardevolle beekdalen en beken wordt van essentiële betekenis geacht. Op kaart 4 (p. 252) van het Structuurschema staat de Snoeyinksbeek aangewezen als "biologisch of geomorfologisch waardevolle beek".
In paragraaf 6.4.4.4. op pagina 159 onderaan wordt expliciet gesproken over mogelijke toepassing van de Natuurbeschermingswet op waardevolle agrarische cultuurlandschappen (W.A.C.'s). Bij de omschrijving van de W.A.C.'s worden onder meer beken en beekdalen genoemd.
Gewezen wordt op de verantwoordelijkheden van de waterschappen in deze. In paragraaf 7.2 van het Structuurschema is te lezen, dat waterschapsbesturen bij de behartiging van de hun toevertrouwde taak alle hierbij betrokken belangen, waaronder die van natuur- en landschapsbehoud, zorgvuldig dienen af te wegen.